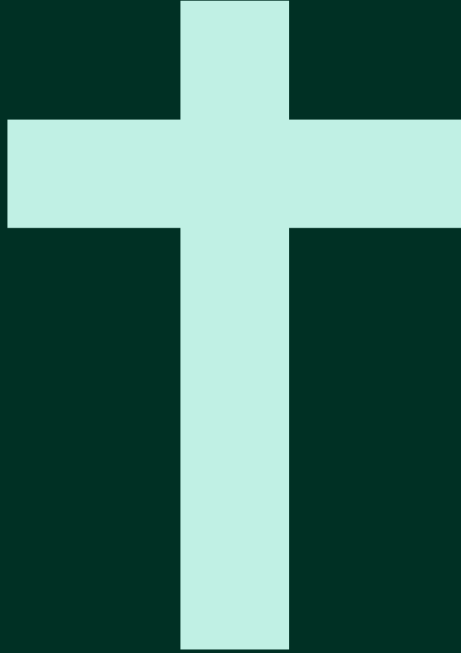

Elu Ọhụn: Ẹkụkwọ-Nsọ
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ekwọ-Nsọ (Azụun Ọhụn rịn'a)
Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1

Contents

Matiu	1
Maki	43
Luku	70
Jonu	117
Orun Ndi-Ozi	147
Ndi Rom	186
1 Ndi Korenti	205
2 Ndi Korenti	223
Ndi Galeshia	235
Ndi Efesosi	241
Ndi Filipi	247
Ndi Kolosi	252
1 Ndi Tesalonika	257
2 Ndi Tesalonika	261
1 Timoti	264
2 Timoti	270
Taitosi	274
Filemonu	277
Ndi Hibru	278
Jemisi	293
1 Pita	298
2 Pita	304
1 Jonu	308
2 Jonu	313
3 Jonu	314
Judu	315
Nghosi	317

Ozioma Jesu Kristi Lẹke Ke Matiu Dọn De E

Ndi Mu Jizos' Kraisti

¹ Onwan wu Ekukwo we gi gba ndi mu Jizosi, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wu nedi Aziki, Aziki wu nedi Jekopu, Jekopu wu nedi Juda le umune-ekennye. ³ Juda wu nedi Perezị le Zera. Nne mu ni we wu Tama. Perezị wu nedi Hez'ronu, Hez'ronu wu nedi Aram, ⁴ Aram wu nedi Aminadabu, Aminadabu wu nedi Nashonu, Nashonu wu nedi Salumonu. ⁵ Salumonu wu nedi Buazi, nne Buazi wu Rehabu. Buazi wu nedi Obedi, nne Obedi wu Rutu. Obedi wu nedi Jese. ⁶ Jese wu nedi eze wu Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu

Eze wu Defidi wu nedi Solomonu, hun nne e [te] wu nwunye Yuria. ⁷ Solomonu wu nedi Rehobuam, Rehobuam wu nedi Abija; Abija wu nedi Asa, ⁸ Asa wu nedi Jehoshafati; Jehoshafati wu nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wu nedi Uzia. ⁹ Uzia wu nedi Jotam, Jotam wu nedi Ahazi; Ahazi wu nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wu nedi Manase, Manase wu nedi Emosi; Emosi wu nedi Josaya. ¹¹ Josaya no mu Jekonaya (hun wu Jehoyakin) le umune-ekennye—ogen we ke we gi wepu we ali we, we we si ali Babilonu.

Gha Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu D'e Ru Ogen Kraisti

¹² Ogen we gi wepuwu we si Babilonu, Jekonaya no mu Shiatelu, Shiatelu wu nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wu nedi Abiyudu, Abiyudu wu nedi Eliyakim, Eliyakim wu nedi Azọ, ¹⁴ Azọ wu nedi Zadoku, Zadoku wu nedi Akim, Akim wu nedi Elayudu, ¹⁵ Elayudu wu nedi Eleaza, Eleaza wu nedi Matani, Matani wu nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wu nedi Josefu, di Meri—onye hun mu Jizosi, hun w'a kpo Kraisti hun wu “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wu, agbo we ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wu agbo mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen we gi we si ali Babilonu wu agbo mmenọ; gha ogen we gi wesi we Babilonu d'e ru ogen Kraisti wu agbo mmenọ.

Omumu Jizos' Kraisti

¹⁸ Enina ke we don mu Jizosi wu Mezaya: e kweriọle we ni nne e wu Meri jenko d'a lu Josefu. Kani, ni we d'a nogbama nke di-le-nwunye, Meri a turuguo ime ghahani iken Mmon-nsọ. ¹⁹ Makeni Josefu hun 'ya ni 'ya jenko d'a lu wu onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye e ihun id'anya ihian ile, o no bu e obi n'o siko d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kani, ogen o gi e ro ihieni, o no ro nro. Ime nro hu, o no hun mmon-ozu Di-nwonna-enyi k'o bia d'e kunrun e, si, “Josefu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime e gha eka Mmon-nsọ bia. ²¹ O jenko d'a mu okennye; i jenko d'a kpo nwa hu Jesu/Jizosi* makele iya jenko d'a zuofuha ndi nke e ime njo we.”

²² Ihiyen ndini ile me keni we gi mezu ihiyen Onye-nwonna-enyi ku ghahani onye-amuma: o si, ²³ “Lee e, okpoho keleni marin okennye jenko d'a tu ime, mu okennye; we jenko d'a kpo nwa hu ‘Imanuelu’, ya wu, ‘Osolobue son enyi nodi’.”

²⁴ Ogen Josefu gi tenhin, o no me ihiyen mmon-ozu Di-nwonna-enyi gwa a. O no luma Meri; ²⁵ kani, aranhini we nke di le nwunye d'e ru ogen o gi muguu okennye ibuzo a ahun. Josefu no kpo a Jizosi/Jesu.

* **Isi Nke Mbụ:21** Anị efamị wu Onye-nzuopuha.

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-enya-anwun Bia

¹ We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi marin ihien kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-enya-anwun bia Jerusalem, ² a ju ajuju, si, “Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Make ni, enyi a hunole kokishia ku oku e k’o puha ogen enyi gi ri ali ri azuun owuwa-enya-anwun; enyi bia d’e fe e.”

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihien ni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴ O no kpogbama ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu, ju we, si, “Elebe ke we de ni iya ke we jenko d’a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?”

⁵ We no za, si, “Betulehem hun ri Judia ro, make ni onye-amuma de, si,

⁶ ‘Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda; kani onye-okiki jenko d’a gha ime i puha, hun jenko d’a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.’ ”

⁷ ‘Ya Herodu no kpọ ndi hu marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸ ‘Ya o no zi we jen Betulehem, si, “Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d’a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d’e fe e.”

⁹ Ogen we gi nuchanringuu ihien eze ku, we no jenne ebe we jenko! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighoghọ no jun we obi. ¹¹ Ogen we gi banye ime ulo hu, hun nwata hu le nne e wu Meri, we no sekpu, fe nwata hu. ‘Ya we no topu ekpa we buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye e goru le frankisensi le maa.

¹² Make ni Osolobue a dole we eka-ntin ime nro si w’e kinle azuun d’e kunrun Herodu, we no ghasi uzọ ozọ lashi ali we.

Josefu E Gi Nzuzue We We Gbasi Ijptu

¹³ Ogen we gi lamaguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi no bia d’e kunrun Josefu ime nro, si a, “Lihi oto! Weri nwata hu le nne e gbasi Ijptu; nodi ni ebahun d’e ru ogen m jenko d’a gwa i, make ni Herodu e buguo a obi n’o jenko d’a cho nwata hu keni o gbu e.”

¹⁴ ‘Ya Josefu no lihi, gi ime uhinhin weri nwata hu le nne e si Ijptu. ¹⁵ We no nodi ebegu d’e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwonni-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni “Ime Ijptu ke m gha kpopuha nwa m.”

Herodu A Si We Gbu Umueka

¹⁶ Ogen Herodu gi hun ni ndi hu marin ihien kokise ri e ku e meole e ero, eje-olulu no bume e. O no zi ndi hun o zi, we no jen d’e gbupu umueka-ikennye ile ri Betulehem le ali ndi hu nokunmen’e, ikennye ndi hun ri ahua ebuo le ndi keleni ru ahua ebuo—ogen ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke we hun ya wu kokise k’o gha gbako ogen, me ihien ni o me.

¹⁷ ‘Ya ke we gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,

¹⁸ “We nu olu ohu ime obodo Rama, o hu a kwan—e goo ntan, e goo imon. Rechelu ro—o ri a kwan umu a; o nini we huhu a, make ni a nwunchanringuo we.”

A Gha We Ijptu Lua

¹⁹ Ogen Herodu gi nwunhuguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi no bia d’e kunrun Josefu ime nro ime ali Ijptu, ²⁰ si a, “Lihi, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu, make ni ndi ri a cho ni we gbu nwata hu a nwunguo.” ²¹ O no tenhin, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu.

²² Kani, oge n' o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi e wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a j'en ebenu. A doguzi w'a eka-ntin ime nro, o no si egerere Galili. ²³ O no j'en d'e biri ime obodo w'a kpo Nazareti. Eriira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, "We jenko d'a kpo a onye Nazareti" gi mezu.

Isi Nke Ẹto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

¹ O ru, Jonu hun e me mirin-Chuku no faha ime atu Judia, a hi,
² "Roghari ni, make ni Ali-eze elu-igwee a riguo nsue!"
³ Jonuni wu onye hu onye-amuma wu Azaya ku oku e oge n' o gi si,
 "Olu onye ohu ri a han ime atu,
 a si,
 'kwa ni ni Di-nwonna-nyu uzo;
 mememe ni uzo a n'o zinrin'."

⁴ Ewuru we gi enenren anu w'a kpo kamelu* mememe ke Jonu e yi; akpukpo-anu ke we gi mememe akpukpo-ukun e; ihien-oriri e wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

⁵ Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hu e j'en d'e kunrun e. ⁶ We hu e kupuha njo we, o hu e me we mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷ Kani, oge n' o gi hun ndi bu oda ime ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi ke we ri a bia n'o me we mirin-Chuku ahun o ri e me, o no si we, "Igunrun agwo! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru ghosi ni onu e roghariguo; ⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a si, 'Ebrahim wu nedi nyi nu!' Make ni, m ri a gwakwo onu, Osolobue jenko d'a saeka gha omuma ndini wepuha ni Ebrahim umu." ¹⁰ "Anyun a riguo le nwan ukun osisi, e che: osisi owule mleni ezigbo mkpuru, e gbutu w'e tuye okun. ¹¹ Mmeme nwen gi mirin-mmaka e me unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi ni unu e roghariguo; kale onye hun lala m azuun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onye hun jenko d'e bu akpukpo-uku a—o jenko d'e gi Mmon-nsọ le okun me onu mirin-Chuku. ¹² Ihien o gi a fuchan oka ri a eka: o siko d'a fuchanpu oka ile ri ebe o no a kuko oka a, kponpuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpongbamazi efifia oka buche ime okun hu we ghaleni e ri-eka e tinyun."

Jonu E Me Jizosi Mirin-Chuku (Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ 'Ya Jizosi no gha Galili bia Iyi Jodani d'e kunrun Jonu ni Jonu me e mirin-Chuku. ¹⁴ Jonu te juaju, si Jizosi, "Mme te furu ni m bia ni me m mirin-Chuku, kani 'yu bia nwan d'e kunrun m?"

¹⁵ Jesu no si, "Hapu a n'o ri erira kikenni; o furu ni nyi mezukwama ihien ile Osolobue cho." 'Ya Jonu no kwere me e mirin-Chuku.

¹⁶ Jonu e meguu Jizosi mirin-Chuku, hun Jizosi gihu ghaguu ime mirin pula, elu-igwee no kpupun'a ideminzi; o no hun Mmon Osolobue k'o gi udi nduru hidanla, bia ebe o ri, bekwasia a.

¹⁷ Idumuzi, olu no gha elu-igwee si, "Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m."

Isi Nke Ẹno

Ekwensu A Nwan Jizosi

¹ 'Ya ke Mmon-nsọ no duru Jizosi si ime atu keni Ekwensu nwan a. ² Jizosi bu onu ukinkin le efinnai—orogbo akpu-uhuokin ogunna; omegu, egun no gunma a. ³ 'Ya ke onye-onwunwan hu no bia, si a, "Omeni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsomme ogbe bredi."

* **Isi Nke Ẹto:**4 "anyinnyan-mkpukpuke"

⁴ Kanị Jesu nọ sị a, “E deguọ w'a ime Ẹkukwo-nsọ nị, ‘Ihian a ra gi ihien-oriri suo a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.’ ”

⁵ 'Ya ke Ekwensu nọ weri e si ime obodo nsọ wu Jerusalem, w'e tume mkp'onunu Ulo-nsọ, ⁶ sị a, “Omele iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e deguọ w'a ime Ẹkukwo-nsọ, sị,

‘O jenkọ d'e ye ndi mmọn-ozị e iwu banyen'i;
we siko d'a pari i,
amamgbe y'a kpogburu omuma.’ ”

⁷ Jizosi nọ sị a, “E deguozikwo w'a ime Ehuhuo-nsọ, sị, ‘Anwankwole Di-nwonnienyi wu Chuku i.’ ” ⁸ Ekwensu nọ werizi e si elu-ugu jen elu oda-oda, ghosikwama a ali-eze ile ri uwa le ogho we, ⁹ sị a, “M k'e ye i ihien ndini ile, omeni y'e keni m isi ali.”

¹⁰ 'Ya Jizosi nọ sị a, “Ekwensu, puni m! Makeni, e deguọ w'a ime Ẹkukwo-nsọ, sị, ‘Di-nwonnienyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suo k'i k'e fe.’ ”

¹¹ 'Ya ke Ekwensu nọ la Jizosi to, ndi mmọn-ozị nọ puha, yeme e ihien ri a mkpa.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili (Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ogen Jizosi gi nu ni e buguo we Jonu che ime ulo-ngan, o nọ si Galili. ¹³ O nọ gha Nazareti ri ime Galili pu, jen d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egerere Zebulun le Naf'tali — ¹⁴ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya sị,

¹⁵ “Ali Zebulun le ali Naf'tali,
hun risonme uzọ ‘Ohimin’ —
we fetuguu Iyi Jodani;

Galili we ile ri,
ali ndi wuleni ndi Ju jun!

¹⁶ Ndi bi ime ishi
a hunole oken ukpe;
ukpe e nwunmeguoni
ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷ Jizosi nọ gha ogen hu zime ozi, a sị, “Roghari ni, makeni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!”

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Enọ (Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Ogen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o nọ hun umune-ikennyẹ ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwene e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (makeni we wu ndi a kun azon). ¹⁹ O nọ sị we, “Sonme ni m, m jenkọ d'e me unu wuru ndi a kua ihian rike azon.” ²⁰ We nọ na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹ Ogen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e; uwe le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O nọ kpo we ebubuo. ²² We nọ lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizosi A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Oria (Luk 6.17-19)

²³ Jesu nọ ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le oria ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ 'Ya ke otiti e nọ ghagbari ali Siria ile; we nọ wehe n'e ndi ile emu ri a ku, ndi bu oria ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi orọ le ndi eje-mmọn ri ime we—o nọ zuo we. ²⁵ Igunrun hi-ogbe nọ gha Galili le obodo iri hu nogbamanu wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le nketu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizosi Nọ Elu Oke Kuzi

¹ Ogen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o no si enu oke; o nodiguu ali, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma
(Luk 6.20-23)

² O no kuzime we, si,

³ “Nguzi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmom* ,
make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we!

⁴ Nguzi ri ni ndi hun ri a kwanni,
make ni we jenkọ d'a rokọ we obi.

⁵ Nguzi ri ni ndi hun e welua enwen we ali,
makele we siko d'e nwonrin uwa ile.

⁶ Nguzi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a,
a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira —
make ni, efọ jenkọ d'e jun we.

⁷ Nguzi ri ni ndi hun e me ebere,
makele we siko d'e me ni we ebere.

⁸ Nguzi ri ni ndi obi we ri ochan,
make ni we siko d'a hun Osolobue.

⁹ Nguzi ri ni ndi hun e me ni udon ri,
make ni we siko d'a kpọ we umu Osolobue.

¹⁰ Nguzi ri ni ndi we ri e kpokpo make ni we ri e bi ke Osolobue don cho a,
make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we.”

¹¹ “Nguzi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu,
e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹² Ghoghọ ni; efọ 'ya suo unu usuo —
makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!
Make ni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu uzo.”

Nnu Le Ukpe
(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asuozini usuo, eghani k'o jenkọ d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume w'e.

¹⁴ Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri. ¹⁵ Ozozu, ihian a ra munyedikwo ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzo. ¹⁶ Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

¹⁷ “Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezun we. ¹⁸ Make ni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee le uwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mobu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenkọ d'a ghafeni bu o mezuni—ke hun kachanrin ntin. ¹⁹ 'Ya wu ni onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira, we siko d'a kpọ a onye hun kachanrin ekere ime Ali-eze elu-igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpọ a oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu, mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

²¹ “Onu a nuguo ni we si ndi akan, 'Egbule ni ochu; we siko d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.' ²² Kani, mme le enwen m si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nwen e olulu†

* **Isi Nke Isen:3** ...ndi wu “igbenye” ime mmom. † **Isi Nke Isen:22** mobu: ...onye owule buni nwen e olulu bu o nwonni ihien nwen e me.

ikpe; onye ọwụle kpọ nwene ẹ iyi jenkọ Ogwa Ndị-isi; ọkụn-mmọn rị e che onye ọwụle kpọ nwene ẹ ‘Onye-nzuzul’ ”

²³ “Yawu, omeni i rị e ye oyiye i ebahun w'a nodi e ye oyiye, y'a nọ ebẹhụ nyanhan n'o nwon ihien i me, hun nwene i gi bu iwe i obi, ²⁴ la oyiye i to ebẹhụ w'a nọ e ye oyiye, pu, iyu le nwene i suokinguu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i.”

²⁵ “Iyu le onye-ikpe i suokin egwa, ebe 'yu le 'ya keleni ru ogwa, amamgbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onye ewuru-ogi, a tu we i ye ulo-ngan; ²⁶ M rị a gwa i ezioku, y'a saeka fuha d'e ru mgbe i kuguu ikobo ikpazuun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

²⁷ “Unu a nuguo ni we si we, ‘Agherele.’ ²⁸ Kani mme le enwen m rị a gwa onu ni onye ọwụle lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. ²⁹ Omeni enya aka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye okun-mmọn. ³⁰ Omeni aka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye ime okun-mmọn.”

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ “We sizikwo, ‘Onye ọwụle kpechan nwunye e jenkọ d'e ye e ekukwo ghosi n'o kpechanole a.’ ³² Kani mme le enwen m rị a gwa onu ni onye ọwụle kpechan nwunye e, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, rị e me e n'o zo oku ye ofia. Onye ọwụle lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian.”

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ “Ozo, onu a nuguozu ni we si ndi akan, ‘Ekunle Osolobue tu ntu; i jenkọ d'e me ni Di-nwonni-enyi ihien i kunn'e.’ ³⁴ Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makeni 'ya wu ukpo Osolobue; ³⁵ ekunle uwa, makele 'ya wu ihien o gi a tukwasu uku a; ekunle Jerusalem, makeni 'ya wu obodo Eze uku hu; ³⁶ ekunkwole isi i, makeni y'e ri-eka gbehuto ntutu ohu n'o chanma uchana mobu n'o gime ngi. ³⁷ Sihụ ‘Eghee’ mobu ‘Mba’; ihien owule kari onwan gha aka Eje-onye hu bia.”

Nkuzi Banyeni Mmegwari

(Luk 6.29-30)

³⁸ “Unu a nuguo ni we si, ‘Onye tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onye tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.’ ³⁹ Kama, mme le enwen m si i emegwarile onye me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti aka-nni, y'e bu azuun hun-ebọ zimen'e. ⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onye waye i olu n'i jen maili ohu, y'e son e jen maili ebuo. ⁴² Onye owule rio i ihien, y'e ye e; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule.”

Inwe Ihien-osusuo Ndi-inenren I

⁴³ “Onu a nuguo ni we si, ‘I siko d'e nweriri ihien-osusuo ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.’ ⁴⁴ Kani mme le enwen m si unu ‘E nwe ni ihien-osusuo jenni ndi-inenren onu; e me ni ni ndi rị e kpokpo ni unu ekpere.’ ⁴⁵ Onwan siko d'a ghosi nke-esi ni onu wu umu Nedi unu hun rị elu-igwee. Makeni o me anwan a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e me ihien o cho le ndi ghaleni e me ihien o cho. ⁴⁶ Makeni, omela ndi ihien i a suo suo ke ihien we a suo i, elee ugwo-orun k'i k'e nwonhen? Ele erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu we gi njo marin, e me? ⁴⁷ Ozozu, omeni ndi nke i suo ke y'e kele, k'i gi mekari ndi ozo? Ele erira ke ndi kwerileni e me? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun rị elu-igwee don zu oke.”

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

1 “Kpachanpukwo ni enya amamgbe ihien onu ri e meni Osolobue a wuru ni unu ri e me ni we hun unu; makeni unu me e, onu anarinkozi ugwo-orun eka Nedi unu hun ri elu-igwee.”

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbenye Ohunma

2 “Ya wu, ogen owule onu ri e ye ndi igbenye ihien, akule ni egogo* rike ke ndi-ihunnaị don e me ime ulo-ofufe le okp'uzo, keni ihian ile hun uzo ja we mma. M ri a gwa unu ezioku, a narinchanringuole we ugwo-orun we. 3 Kama, unu gha e ye ndi-igbenye ihien, anile ni eka-ekpen onu marin ihien eka-nni unu ri e me, 4 keni ihien unu me ni ndi-igbenye wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo.”

Nkuzi Banyeni Ekpere

5 “Ozozi, unu gha e me ekpere, emele ni ke ndi-ihunnaị, makeni o suo we ni w'e turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we. 6 Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzo, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo.”

7 “Kani unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noke ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, makeni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. 8 Anole ni nwan ke we, makeni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rima a.” 9 “Ya wu, e me ni nwan ekpere enina:

‘Nedi enyi hun ri elu-igwee,

we donme efan i nsọ.

10 Ali-eze i ya bia d'a kima,

uche i ya me elu-uba, rike ke o don e me elu-igwee.

11 Ye enyi ihien enyi jenkọ d'e ri tanni;

12 gbaghari enyi eje-ihien ndi enyi me, noke ke enyi don gbaghari ndi hun me enyi eje-ihien.

13 Edule enyi ye ime onwunwan,

ka gbafuha enyi eka Eje-onye hu.’ ”

14 “Eghee, onu gbaghari ndi ozo eje-ihien we me unu, Nedi unu hun ri elu-igwee siko d'a gbagharizikwo onu; 15 kani, owuni unu agbagharini ndi ozo eje-ihien ndi we me unu, Nedi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu me.”

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

16 “Ogen owule unu ri e bu-onu, eronmele ni ihun rike ndi ihunnaị. W'e ronme ihun, keni ihian ile hun ni we ri e bu onu. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.”

17 “Kama, onu gha e bu onu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, onu a ha ntutu,

18 amamgbe w'a marin ni unu ri e bu onu, keni Nedi unu suo, hun we ghaleni a hun, marin; Nedi onu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo.”

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

19 “Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwanị, ebe eka siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. 20 Kama, a kpatọ ni ni enwen onu aku-le-uba elu-igwee, ebe eka jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. 21 Makeni ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi onu jenkọ d'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

22 “Enya wu ukpe hun ri ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu ri iken, ehụ unu ile jenkọ d'e nwon ukpe. 23 Kani, emele enya onu ari iken, ehụ unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari eka!”

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

Odibo A Ra Saṅka Fee Nna Ebuo

²⁴ “O nwonni onye a saṅka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikemṅe ẹ mkpa, hun-ebu arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen ẹ ye ohu, legberi hun-ebu: y'a sako ẹka fe Osolobue le eghe.”

Ehuele Uhue, Choguu Nke Osolobue

²⁵ “Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenko d'e ri mọbu ihien unu siko d'a ra gi ri ndun mọbu ihien unu jenko d'e yiye ehụ onu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele ehụ ka ẹkwa mkpa? ²⁶ Lekpode ni nnunu ndi hun e fehunmeni: w'a ra kun ihien mọbu e we ihien ugbo mọbu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri? ²⁷ Onye ime unu siko d'a saṅka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? ²⁸ Ki hain onu gizi e hue uhue ihien unu jenko d'e yi? Lekpo ni ke obobo ri ime ofia don e sue: w'a ra run orun, w'a ra kpa ẹkwa; ²⁹ kani, m ri a gwa onu ni, ke Solomonu nwehanle ogho, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. ³⁰ Omeni Osolobue e yime efifia ri ogige ihien ri mma enina—efifia hun ri ndun tanni, eki fon e bu we che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta! ³¹ 'Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, 'Ki enyi k'e ri?' mọbu 'Ki enyi k'a ra?' mọbu 'Ki enyi k'e yi?' ³² Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa; ³³ kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unu ihien ndini ile.”

³⁴ “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, makeni ekile siko d'e nwon nsongbu nke ẹ; nsongbu uhuhin e zugo n'a.”

Isi Nke Eṣa

Ikin Ibe i Ikpe

¹ “Amale ndi-ozo ikpe amangbe Osolobue a ma i ikpe. ² K'i don han enen ke Osolobue siko d'a don han ni. Eka i gi mayeni ihian ihien ke Osolobue jenko d'e gi mayeni.”

³ Ki hain i gi a hun irinrin-nkun ri nweni ẹ enya, kani y'a ra hun ogwe-nkun ri ẹ enya? ⁴ Nani ke y'e donzi saṅka si nweni i, 'Ni m wepu i irinrin-nkun ri ẹ enya' bu ogwe-nkun ri 'yu le enwen i enya? ⁵ Onye ihunna! Bu uzo wefu ogwe-nkun ri ẹ enya, ken i hun uzo legha irinrin-nkun ri nweni ẹ enya ohunma mefu.”

Egile Ihien Ri Nso Gu Egu

⁶ “Eyekwole nkite ihien ri nso; atukwole ihien ri i mkpa yeni ezin, amangbe w'a zokpukpogu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Rio, Cho, Du Eka

⁷ “Rio ni, we siko d'e ye onu; cho ni, unu siko d'a hun; du ni ẹka, we siko d'a kpopuni onu uzo. ⁸ Makeni onye owule rioni jenko d'e nwonhen; onye owule choni siko d'a hun; we siko d'a kpopuni onye owule du ẹka uzo. ⁹ Onye ime onu jenko d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o rio a bredi ¹⁰ mọbu ye ẹ agwo omeni o rio a azun? ¹¹ 'Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien ri mma, Nedi onu ri elu-igwee eyeko ndi ri a rion'a ihien ka mma? ¹² 'Ya wu, ihien owule i ri e me, e me ndi ozo ihien i cho ni we me i: onwan wegbame ihien ile Iwu le ndi-amuma ku.”

Uzo Me Warara

¹³ “Ghasi ni onu-mgbon hu me warara. Makeni, onu-mgbon we gha a banye ntikpo shia ashia, uzo a rizikwo nfe, ndi hun a gha uzo hu bu oda. ¹⁴ Kani, onu-mgbon we gha a banye ndun me warara, uzo a zezikwo e ze, ndi a hun n'a ebuni oda.”

Osisi Le Mkpuru A

¹⁵ “Kpachanpu ni ɛnya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike si we wu atunrun, a bia d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke we wu. ¹⁶ Unu jenkọ d'e gi mkpuru we marin we. Ihian a ra ghorị grepu enu abi-ogun; ihian a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika. ¹⁷ Ɛrira k'o gizi me ni mkpuru ri mma ke osisi ri mma a mi, kanj mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. ¹⁸ Osisi ri mma asako ɛka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sako ɛka mi mkpuru ri mma. ¹⁹ Osisi owule hun milen mkpuru ri mma, e gbutu we e, tu ye okun. ²⁰ Ɛghee, mkpuru ndini mi k'i jenkọ d'e gi marin we.”

“A Marin M'i!”

²¹ “Ele ndi ile hun a kpo m ‘Onye-nwonni-ɛnyi, Onye-nwonni-ɛnyi’ jenkọ d'a banye Ali-eze elu-igwee, kanj, ndi hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee, uwe suo. ²² Uhuohin hu, ndi bu oda jenkọ d'a si m, ‘Di-nwonni-ɛnyi, Di-nwonni-ɛnyi! Ele efan i ke ɛnyi gi bu amuma? Ele efan i ke ɛnyi gi chupu eje-mmom, run oken orun-atumanya ri ichen-ichen?’ ²³ Ogen hu, m siko d'a gwapu we, si, ‘O nwonni ogen m gi marin onu; gha ni ebe m ri pu! Unu ndi e me eje-ihien.’ ”

Mmadu Ebuo Ahun Ri A Tun Ulo

²⁴ “Ya wu, onye owule hun nu oku ndini m ri e ku, gi we run orun, siko d'a no ke onye hu marin ihien, hun tun ulo a ye elu omuma. ²⁵ Mirin no zue, ide-mirin no huhu, oken ufere a kpokwasị ulo hu, kanj o dannj, makeni we runye e elu omuma. ²⁶ Kanj, onye owule nu oku ndini m ri e ku bu o gini we run orun siko d'a ri ke onye-nzuzu, hun tun ulo a ye elu uzunzun. ²⁷ Mirin no zue, ide-mirin no huhu, oken ufere no kpokwasị ulo hu, o no dan, dankpochanrin ohunma-ohunma!”

Jizosi Ke Oku Ri Eka

²⁸ “Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, nkuzi e no tu igunrun hu ile ɛnya. ²⁹ Makeni o kuzi we noke onye oku ri eka a, ele rike ndi-nkuzi Iwu we.”

Isi Nke Ɛsatọ

Jizosi A Zuọ Onye-oti (Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Ogen Jesu gi hidan enu oke hu, igunrun hi-ogbe no sonme e. ² ‘Ya Okennyu ohu wu onye-oti no bia d'e kunrun e, gbun'e osekpụ si, “Di-nwonni-ɛnyi, owuni y'a chogho, i k'e ri-eka zuo m, a ri m ochan.”

³ Jesu no tinpu eka, metu a, si, “A chogho m, dinhin ni ri ochan.” Ozigbo, oti hu no gha a ehụ pu, o no ri ochan. ⁴ Jizosi no si a, “Hun a n'o nwonni onye i gwa ihieni; ka we enwen i d'a ghosi onye nchu-ajan, y'e ye oyiye hu Mozizi ku ime Iwu—gi ghosi we ni y'a dnhinguo.”

Jizosi A Zuọ Odibo Onye-isi-agma Ndi Rom (Luk 7.1-10)

⁵ Ogen Jizosi gi banhan ime Kapanom, onye Romu ohu wu oki-agma, hun a ki ndi-agma ogun-isen no bia d'e kunrun e, riu a, ⁶ si, “Di-okpa, emu ri a ku odibo m, o dine edine ulo—o ra sa eka mehunme, o ri ime oken afunfun.” ⁷ Jizosi no si a, “M siko d'a bia d'a zuo a.”

⁸ Kanj onyeni a ki ndi-agma ogun-isen no si a, “Di-okpa, eruni m onye i siko d'a banhan iwe e, ka kuhu oku suo, odibo m k'a dinhin. ⁹ Makeni, mme nwen ri okpuru ihian, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onye ohu, ‘Jen,’ o jen; m'a si onye ozo, ‘Bia,’ o bia; siji igbon m, ‘Me ihieni,’ o me e.”

¹⁰ Ogen Jizosi gi nu ihien o ku, o tu a ɛnya; o no si ndi ri e son n'e, “M ri a gwa onu ezioku, ahuntuni m onye Izrelu nwe okukwe no enina. ¹¹ M ri a gwa unu, ndi bu oda siko d'a gha azuun ile bia, ke azuun owuwa-ɛnya-anwun ke azuun ndidan ɛnya-anwun, bia d'e son

Ebrahim lẹ Aziki lẹ Jekọpọ e ri oriri ime Alì-eze elu-igwee; ¹² kanì ụmụ Alì-eze, * siko d'a wu ndi wẹ tu ye ezi ime ishi, ebe wẹ jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.” ¹³ O nọ si onye hụ hụn a kị ndi-agma ọgụn-isen, “Jenme; ya rin'i k'i don kweri.”

Ogen hụ hura, odibo ẹ nọ dinhin.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu Oda
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Ogen Jizosi gi banye iwe Pita, o nọ hụn ni nne nwunye Pita dine edine—emu ri a ku a, ẹhụ-ọkụn ri e nwun ẹ. ¹⁵ O nọ metu a ẹka, 'ya ẹhụ-ọkụn hụ nọ hapu a. O nọ lihi, leme Jizosi obia.

¹⁶ Ogen enyasi hu, wẹ nọ wehe ni Jizosi ndi bu oda eje-mmọn risonme ime wẹ, o nọ gi oku-onu chupusonme mmọn ndini wẹ, zuozikwo ndi ile emu ri a ku. ¹⁷ Enina k'o don mezu ihien Chuku gi onye-amuma wu Azaya ku. Azaya si, “O wepu oria enyi, buru emu enyi.”

Ihien Isọn Jizosi Cho
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Ogen Jizosi gi hụn igunrun hi-ogbe nahunme n'ẹ, o nọ si umu-azuun a fetu mirin hu. ¹⁹ 'Ya onye-nkuzi Iwu nọ bia d'e kunrun ẹ, si a, “Di-nwonnienyi, m jenkọ d'e son i ebe owule i jenkọ.”

²⁰ Jizosi nọ si, “Ufu nwon okporo; nnunu e fe elu nwon ekuu; kanì mme wu Nwa nke Ihian e nwon ebe m'e buche isi m.” ²¹ Onye ozọ ime umu-azuun a nọ si a, “Di-okpa, ni m jenguu d'e li nedi m.”

²² Kanì Jizosi nọ si a, “Sonme m, hapu ndi nwunni ni wẹ li ndi nke wẹ nwunni.”

Jizosi E Tinyun Ebi
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ogen o gi banyeguu ime ugbo-mirin, umu-azuun a nọ son ẹ banye. ²⁴ Idenmizi, ebi nọ kpoma, hụn wu ni ebiri-mirin nọ kponbanma ime ugbo hu; kale Jizosi ri uran. ²⁵ 'Ya wẹ nọ jen d'a kpotien ẹ, si, “Di-nwonnienyi, zuopuha enyi! Enyi e d'a la iwi!”

²⁶ O nọ si wẹ, “Kì hain onu gi a tu egun? Unu ndi okukwe nta!” 'Ya o nọ lihi oto, jugbo ebi hu lẹ ebiri-mirin hu. Ebe owule nọ mecharin rajuu.

²⁷ O tukenme wẹ enya. Wẹ nọ si, “Elee udi ihian wu onwan? Hụn wu ni ufere lẹ ebiri-mirin e hume n'ẹ isi!”

Jizosi A Zuọ Mmadu Ebuo Eje-mmọn Ri Ime Wẹ
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ogen o gi ru azuun hụn-ebọ—hụn wu ali ndi Gadara, ikennyẹ ebuo eje-mmọn ri ime wẹ nọ gha ikpekpe bia d'e kunrun ẹ. Wẹ tumẹ enya, e gbogbo, nke wu ni o nwonnienyi onye a saeka a ghafe azuun hu. ²⁹ Idumuzi wẹ nọ yi oro, si, “K'i gi enyi e me Nwa Osolobue? I bia d'e ye enyi afunfun bu ogen e ke ru?”

³⁰ Igunrun ezin ri ehụ ebẹhụ a kpa nni. ³¹ Eje-mmọn ndi hu nọ rio Jesu, si, “Omele y'a chupu enyi, dodo zi enyi ye ime igunrun ezin hu.”

³² 'Ya o nọ si wẹ, “Jenme ni!” 'Ya wẹ nọ puha, banyesonme ime ezin ndi hu. Igunrun ezin hu ile nọ kpotu, zunban ime mirin hu, ragbu enwen wẹ.

³³ Ndi ri e du ezin ndi hu nọ gbasi ime obodo d'a gwa wẹ ihien ile meni lẹ ihien me ikennyẹ ndi hu eje-mmọn te ri ime wẹ. ³⁴ 'Ya ndi obodo hu nọ puha d'e kunrun Jizosi; ogen wẹ gi hụn a, wẹ nọ rio a n'ọ gha ẹbere wẹ pu.

* Isi Nke Ɛsatọ:12 ndi hụn nke a banye n'ẹ

Isi Nke Itenei

Jizosị A Zuọ Onye-oro (Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jizosị nọ banye ime ugbo-mirin, fetu mirin si obodo ẹ. ² 'Ya wẹ nọ gi ute buhen'e okennyẹ ohu oro kinmin. Ogen Jizosị gi hun okukwe wẹ, ọ nọ si onyeni oro kinmin, "Atule egun nwa m, a gbaghariguọ wẹ i njo i."

³ 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ si enwen wẹ, "Okennyeni ri e ku aru."

⁴ Kanị ogen Jizosị gi marin ihien wẹ ri e ro, ọ nọ si, "Kị haịn onu gi e ro eje-ihien ime obi onu? ⁵ Elee hun ka nfe: i si, 'A gbaghariguọ wẹ i njo i,' ra i si, 'Lihì oto jenne ijen?' ⁶ Kanị, m jenkọ d'a ghosị unu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwani." Ọ nọ si onye hu oro kinmin, "Lihì oto! Heri ute i, lama iwe i!"

⁷ Okennyẹ hu nọ lihì oto, lama iwe ẹ. ⁸ Ogen igunrun ihian ri ebẹhu gi hun ihieni, egun nọ tu wẹ, 'ya wẹ nọ ja Osolobue hun ye ihian udi ikenni mma.

Jizosị A kpọ Matiu (Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ogen Jizosị gi gha ebahun puko, ọ nọ hun onye ohu efan a wu Matiu ebe ọ nodi ali ime ulo-orun ndi a na ugwo-isi. Ọ nọ si a, "Sonme m," ọ nọ lihì oto, sonme ẹ.

¹⁰ Ogen Jizosị gi nodi ali ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo nọ bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihieni, wẹ nọ si umu-azuun a, "Kị haịn onye-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kanị, ogen Jizosị gi nu a, ọ nọ si wẹ, "Ndi ehio ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehio rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-ejan.' Makeni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpọ ni wẹ roghari, kanị ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu (Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umu-azuun Jonu nọ bia d'e kunrun Jizosị, ju a, si, "Kị haịn enyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ebọ, kanị umu-azuun i a ra bu onu?"

¹⁵ Jizosị nọ za wẹ, si, "Ni ndi bia agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ ri a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hun wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hu, wẹ jenkọ d'e bume onu."

¹⁶ "O nwonni onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hu wẹ gi kwakin ẹ siko d'a dokapu, ebahun ọ doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya ohun. Makeni wẹ gi ẹ, ọ gbawa, manya a kwanhu, ihien wẹ gi gbaye ẹ a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun wẹ ebuo alakọ iwi."

Jesu A Zuọ Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhuni (Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ebe ọ ri a gwa wẹ ihien ndini wẹ, onye ohu ime ndi-isi wẹ nọ banhan, gbu n'ẹ osekpụ, si, "Nwa-m-okpoho nwunhunu kikenni, ka bia d'e bu ẹka i kwasi a—makele, i bu ẹka i kwasi a, ọ siko d'a ri ndun."

¹⁹ 'Ya Jizosị nọ lihì oto sonme ẹ, 'ya le umu-azuun a. ²⁰ Idenmizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo nọ ghaha azuun Jizosị, metu ntin efe Jizosị ẹka. ²¹ Makeni ọ si enwen ẹ, "M metuhu ewuru ẹ ẹka, m siko d'a ri mma."

²² Jizosị nọ gbẹhuto, ogen o gi hun a, ọ nọ si a, "A tule egun nwa m, okukwe i e meole i dnhin." Okpoho hu nọ dnhin ²³ Ogen Jizosị gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihian ke wẹ ri a zun uzun, ²⁴ ọ nọ si wẹ, "Pu ni, ni nwata hu anwunni, uran k'o ri." Wẹ nọ muma a emu. ²⁵ Ogen wẹ gi wepuguu igunrun hu ezi, ọ nọ banye, kwodon nwata hu ẹka, nwata hu nọ lihì. ²⁶ Ihieni nọ kpogbama egerẹ hu ile.

Jizosị A Zuọ Ndi Ọnya-ishi Ebuo

²⁷ Ogen Jizosị gi gha ebehụ puko, ikennyẹ ebuo ọnya kpu ishi nọ sọnmẹ ẹ, e yi oro, a sị, “Mẹ omikẹn ọnyi nwa Defidi!”

²⁸ Ogen o gi banye ime ụlọ, ndi ọnya-ishi hụ nọ bịa d'e kunrun ẹ. O nọ sị wẹ, “Ụnụ e kwerigho ni m siko d'a saeka me ihienni?” Wẹ nọ sị a, “Eghee, Di-nwonni-onyi.”

²⁹ 'Ya o nọ metu wẹ eka ọnya, sị, “Ya ri ni onu ke unu don kweri.” ³⁰ 'Ya ọnya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ leghama uzo. Ya Jizosị nọ dokenme wẹ eka-ntin, sị wẹ, “Anikwole ni onye owule marin ihienni.”

³¹ Kanị a pu wẹ, wẹ nọ kusunme oku ẹ egberẹ hụ ile.

Jizosị A Zuọ Onye Ghaleni E Ku Oku

³² Ogen ndi ahun ọnya te kpu ishi gi puko, ndi ozo nọ wehe onye-odin eje-mmọn ri ime ẹ d'e kunrun Jizosị. ³³ Ogen Jesu gi chupugu eje-mmọn hụ, onye-odin hụ nọ kume oku. O tikenme igunrun hụ ọnya. Wẹ nọ sị, “A huntuni wẹ ihien nọ enina ime Izrelu.” ³⁴ Kanị ndi Itu-Farisi nọ sị, “O gi ikẹn onye-isi eje-mmọn a chupu eje-mmọn.”

Orun Rini E Hike. Kanị Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosị nọ ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekere, a kuzi ime ụlọ-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu le oria ile. ³⁶ Ogen o gi hun igunrun ndi hụ risonme ime obodo ndi hụ, omikẹn wẹ nọ memẹ ẹ, makeni wẹ nọ ke ndi obi rulen ali, ndi nweleni onye e yeni wẹ eka—rike atunrun nwonleni onye-ndu. ³⁷ O nọ sị umu-azuun a, “Thien-ugbo wẹ siko d'a gho e hike, kanị ndi orun ebuni oda. ³⁸ Me ni nwan ekpere rio Osolobue, Onye hun nwon ugbo, n'o zihẹ ndi-orun siko d'a gho n'a ihien-ugbo ẹ.”

Isi Nke Iri

*Ndi-ozu Mmebu Pu-ichen
(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)*

¹ Jizosị nọ kpọ umu-azuun a mmebu, ye wẹ ikẹn w'e gi chupu eje-mmọn le ikẹn w'e gi zuo udi emu ile le oria ile. ² Ndin wu efan ndi-ozu hụ pu-ichen mmebu, ndi apostu mmebu: ndi ibuzo wu Saimonu hun w'a kpọ Pita ni Anduru nwene ẹ; Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene ẹ; ³ ndi ozo wu Filipu le Batolomi; Tamosi ni Matiu (Matiu hun e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifosi le Tadiosi;* ⁴ Saimonu hun te ri ndi gi eka-ikẹn e me ni wẹ chupu ndi Rom ri a ki ali wẹ; onye ozo wu Judas' Iskarotu hun ren ẹ ogen ikpazuun.

*Orun Mmadu Mmebu Hu
(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)*

⁵ Jizosị nọ zipu mmadu mmebuoni, sị wẹ, “Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wulen ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi ali Sameria owule. ⁶ Kanị, jenme ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jenkonị, e zi ni ozioma, a sị, ‘Ali-eze elu-igwee a riguo nsue.’ ⁸ Zuọ ni ndi emu ri a ku, kpotiẹn ni ndi nwunni, zuo ni ndi oti—keni wẹ ri ochan, chupu ni eje-mmọn. Unu nwonhen ẹ ofe, ye n'ẹ ofe. ⁹ Ewerile ni ego owule. ¹⁰ Ebule ni eka; ewerile ni ewuru mobu akp'oku ozo che ni hun unu yi; ewerile ni okpo. Makeni, o furu ni wẹ ye ndi-orun ihien wẹ gi e bi.”

¹¹ “Obodo owule onu banye, ke hun shia efo ke hun shialeni, chorị ni onye furuni. Nodi ni iwe ẹ d'e ru ogen unu e gi gha obodo ahun pu. ¹² Onu gha a banye ime ụlọ hụ, kele ni wẹ. ¹³ Omeni ndi ri ulo hụ e furugho nke-esi, udon hụ unu kele a ri ni wẹ; kanị omeni efuruni wẹ, udon unu e kinheni unu azuun. ¹⁴ Onye owule mobu obodo owule nabanhanleni onu mobu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onye hụ mobu obodo hụ, tichanpu ni ejan ri onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, o siko d'a ka obodo hụ njo kari ali Sodom-le-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe.”

* **Isi Nke Iri:3** Lebayosu

Ukpokpo Hun Lalani
(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ “Lee n’ẹ, m rị e zipu ọnu nọkẹ ebe wẹ nọ zi atunrun jẹn ebe ẹworo† rị. E gi ni akọ e bi, rịkẹ agwo, ka rị nị kẹ nduru hun ghaleni a ru onye owule ẹhu. ¹⁷ Kpachanpu nị ẹnya ebe ihian rị, makeni wẹ jenkọ d’e wejẹn ọnu ogwa rị ichen-ichen, fian unu mkpinyin ime ulo-ofufe wẹ. ¹⁸ Wẹ siko d’e gi ufiri m dokpun ọnu jenni ndi Gowanọ lẹ ndi-nze, onwan jenkọ d’e mẹ keni unu shia nị m ẹri id’ẹnya wẹ lẹ id’ẹnya ndi alị ndi ozo ile wulen ndi Ju. ¹⁹ Kani oge w’e gi we ọnu ye wẹ, ehuele ni uhue banyeni ihien unu jenkọ d’e ku mobu kẹ unu a don ku ẹ, makeni unu jenkọ d’e nwonhen ihien unu jenkọ d’e ku ozigbo hu. ²⁰ Makeni ẹle unu jenkọ d’e ku, kama, Mmon Nedi ọnu jenkọ d’e gi unu ku.”

²¹ “Umune jenkọ d’e we umune wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jenkọ d’e we umu wẹ ye wẹ gbu; umu jenkọ d’e bunumanị ndi munị wẹ, mẹ wẹ gbu wẹ. ²² Ize unu jenkọ d’a ban ihian ile make ufiri ẹfan m, kani onye hun din ndidi d’e ru njendeme jenkọ d’e nwe nzuopuha. ²³ Wẹ kpokpo ọnu ime obodo ohu, gbasi ni hun sonn’ẹ. M rị a gwa unu ezioku nị unu gini d’e jenchanringu obodo ile rị Izrelu, Nwa nke Ihian siko d’a bia.

²⁴ Onye wẹ rị a zun ara kari onye rị a zunn’a, odibo ara kari nna a. ²⁵ O hughọ mma nị onye wẹ rị azun rị kẹ onye rị a zunn’a lẹ ni odibo rị kẹ nna a. Owule wẹ kpọ nna hun nwon ulo ‘Bezibo’ (onye-isi eje-mmom ile), kị wẹ jenkọ d’a kpọ ndi ulo a?”

Onye Hun Furu W’a Tu Egun Ẹ
(Luk 12.2-7)

²⁶ “Ya wu, atule ni nwan egun wẹ. Makeni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d’e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d’a wa. ²⁷ Ihien m gwa ọnu ime ishi, ku n’e ifonrin-ifon; ihien wẹ kagwa unu, gi n’e yi oro elu ulo. ²⁸ Atule ni egun ndi hun siko d’a saeka gbu ẹhu bu a sa wẹ ẹka gbu ume-ndun; ka tu nị egun onye hu siko d’a saeka tikpo kẹ ume-ndun kẹ ẹhiu ime okun-mmom. ²⁹ Ẹle ẹbuo ikobo kẹ w’e re achu? Kani o nwonni achu ohu hun siko d’a dan alị omeni Nedi unu a nị n’a dan. ³⁰ Kẹ ntutu rị unu isi, wẹ gun wẹ a gun. ³¹ Ya wu, atule nị nwan egun, ọnu ka mkpa a rị karide achu bu oda.”

Ikupu A N’i Wu Nke Kraisti Lẹ Ighori Nị Y’ele Nke Ẹ
(Luk 12.8-9)

³² “Ya wu, onye owule nọ id’ẹnya ihian kupu a n’o wu nke m, ‘ya kẹ m jenkọ d’a nọ id’ẹnya Nedi m hun rị elu-igwee kuzikwo a n’o wu nke m. ³³ Kani onye owule nọ id’ẹnya ihian ghori, si n’o marin m, m jenkọ d’a nọ id’ẹnya Nedi m hun rị elu-igwee sizikwo nị a marin m’a.”

Ẹle Udọn Kani Opi-a-gha
(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Erokwole ni nị m bia d’e mẹ ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku kẹ m rị a gwa unu, ẹle iri-ohu kani opi-a-gha hun e kebeni. ³⁵ Makeni m bia d’e kebe okennyẹ lẹ nedi ẹ, okpoho lẹ nne ẹ, nwunye-nwa lẹ nne-di ẹ. ³⁶ Ndi ulo ihian jenkọ d’a wu eje-inenren wẹ.”

³⁷ “Onye owule ihien nedi ẹ mobu nne ẹ ka a suo kari kẹ ihien m don a suo a efuruni onye siko d’e sonni m; onye ihien nwa-a-okennyẹ mobu nwa-a-okpoho ka a suo kari kẹ ihien m don a suo a efuruni onye siko d’e sonni m. ³⁸ Onye owule hun burulenibe ẹ ẹ sonme m e furuni onye jenkọ d’e son ni m. ³⁹ Onye owule cho n’o ghe isi ẹ, isi ẹ a to, kani onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d’a hun a.”

Ugwo-orun Ndi-ozu Jesu Lẹ Ndi Nabanhanị Wẹ
(Mak 9.41)

† **Isi Nke Iri:16** wofu ‡ **Isi Nke Iri:38** Oge ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe ẹ sonme ndi-agma hun jenkọ d’a kpogun’ẹ. Wẹ kpomagwu a elu-obe, a nodi wẹ ebegu e che nche d’e ru ni ọ nwunhun.

⁴⁰ “Onye ọwụle nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye zihenị m. ⁴¹ Onye ọwụle hun nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenkọ d'e nwonhen ugwo-orun onye-amuma; onye ọwụle hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenkọ d'e nwonhen ugwo-orun onye e bi ke Osolobue cho. ⁴² Onye ọwụle ye onye ohu ime ndini me ekere mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azuun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwo-orun onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozu Jonu Hun E Mirin-Chuku Zihe (Luk 7.18-35)

¹ Ogen Jizosi gi gwaguun umu-azuun a mmebuo hu ihien ndi we jenkọ d'e me, o no gha ebegu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo. ² Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti ri e me, o no zi umu-azuun a d'e kunrun e, ³ si a, “Iyu wu onye hu siko d'a biani ra enyi siko d'e leme enya onye ozo?”

⁴ Jizosi no za we, si, “Jen ni d'a gwa Jonu ihien onu ri a nu le ihien unu ri a hun: ⁵ ndi enya te kpu ishi a hunmaguo uzo; ndi nguro e jenmeguo ijen; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi ri ochan; ndi odin a numaguo ihien, we hu e weli ndi nwunni, we hu e zi ndi igbenye ozioma. ⁶ Ngozi ya ri ni onye gileni ihien o hun m ehụ nweme obi-ebu!”

⁷ Ogen umu-azuun Jonu gi pukọ, Jizosi no gwama igunrun hu oku Jonu, si, “Kini ke onu jen ime atu d'e lee? Efiia ufere ri e buhunme? ⁸ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi yi ekwa oma nanranni. ⁹ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye-amuma? M si onu eghee, o karide onye-amuma. ¹⁰ Hunni wu onye hu we de banyen'e, si, 'Lee e, m ri e zi onye ozi m n'o buru n'i uzo, kwademe n'i uzo.’

¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye owule hun ka Jonu hun e me mirin-Chuku. Kani onye hun kachanrin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a d'e ru ogeni, Ali-eze elu-igwee hu e gi iken-iken a gha ihun, ndi-iken huzi e gi iken a banye e. ¹³ Makeni ndi-amuma ile le Iwu Mozizi busonme amuma, kusonme uche Osolobue d'e ru ogen Jonu gi bia. ¹⁴ Omeni unu jenkọ d'e kwere, Jonu le enwen e wu Elaija hu we de n'o lala-alala. ¹⁵ Onye hun nwon ntin 'ya nu.”

¹⁶ “Kini ke m siko d'e gi nwan ma atu agboni? O no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,

¹⁷ ‘Enyi gi ekpiri bu ebu a souni,
onu e tenni egu;
enyi e ye olu ekwan,
unu akwanni ekwan.’

¹⁸ Makeni, ogen Jonu gi bia, o rini, o rani—we si, ‘Eje-mmom ri ime e.’ ¹⁹ Mme wu Nwa nke Ihian a bia, m hu e ri, a ra—we si, ‘Lee onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin k'o wu.’ Kani, ihien we gi a marin amamihien wu ihien o runpuha.”

Jesu A Banmani Obodo Ndi Hun Kwerileni Ozi We Zi We Mban (Luk 10.13-15)

²⁰ ‘Ya o no banmani obodo ndi hu o ka orun-atumenya a run ime we mban, makeni e rogharini we. ²¹ “O siko d'a fu unu ndi Korazin' orun! O siko d'a fu unu ndi Besaida orun! Makeni omeni ime ali Taya-le-Sidonu ke we no run oken orun-atumenya ndi we run ime Korazin le Besaida, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghari, yiri ekwa ahio, kpon ntun kpu

enwẹn wẹ gi ghọsị nị e roghariguọ wẹ.”²² “M rị nwan a gwa ọnu, nke Taya-le-Sidonu k'a ka nke unu mma Uhuohin Okinkin-ikpe.”²³ Kẹ iyü wü obodo Kapanom, wẹ sikọ d'e busi i elu-igwee? Mba, wẹ jenkọ d'e wetu i si alimmon. Makeni, omeni ime *eje-alị* ahun wü Sodom kẹ wẹ nọ run oken ọrun-atumenya ndi wẹ run ime i, nke o me ni o hu a d'e ru tanni.²⁴ M rị nwan a gwa i, nke Sodom k'a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!”

Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken
(Luk 10.21-22)

²⁵ Ogen hu, Jizosi nọ si, “M rị e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa, makeni i zuemeni ndi marin ihien le ndi nwe uche ihien ndini, we e ghosi umu-ndu.”²⁶ Eghe Baba, enina k'o don suo i.”²⁷ “Nedi m e buguọ ihien ile che m eka. O nwonni onye owule marin Nwa wezuka Chuku-Nedi; o nwonni onye owule marin Chuku-Nedi wezuka Nwa, lezi onye owule Nwa cho n'o me e n'o marin Chuku-Nedi.”

²⁸ Bia ni d'e kunrun m, unu ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenkọ d'e ye unu izu-iken.²⁹ Yiri ni agbun m—yoku m*, unu a munarin m; makeni m wü onye rị juu, hun e welua enwẹn e alị ime obi. Onu me e, ume-ndun unu e zu iken.³⁰ Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin.”

Isi Nke Mmẹbụọ

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Ogen hu, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi ghafeko ugbo wẹ kun oka-witi; egun hu a gun umu-azuun a, 'ya wẹ nọ ghorima oka-witi a ta.² Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, wẹ nọ si a, “Y'a hun a, umu-azuun i e memegole ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken.”

³ O nọ si wẹ, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi rị a gun 'ya le ndi 'ya le wẹ wi? ⁴ K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nsọ ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mobu ndi ya le wẹ wi ri e, ni ndi nchu-ejan suo* e ri e?”⁵ “Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-ejan rị a run ọrun ime Ulo-nsọ a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amanị wẹ?”

⁶ M rị nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nsọ rị ebeni!⁷ Omeni unu te marin alị okuni: ‘M cho omiken ele ichu-ejan‡, onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe.’⁸ Makeni, mme wü Nwa nke Ihian kẹ oku Uhuohin Izu-iken rị eka.”

Okennyẹ Eka Ohu Nwunhun
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Jesu nọ gha ebahun pu, banye ulo-ofufe wẹ.¹⁰ O nwon okennyẹ eka ohu nwunhun rị ebegu. Ndi-Itu-Farisi ndi hu choko ihien w'e gi ma Jesu ikpe, wẹ nọ ju a utaa, si, “Iwu kwerioghọ ni wẹ zuo ndi emu rị a ku Uhuohin Izu-iken?”¹¹ O nọ si wẹ, “Omeni onye ohu ime onu nwon atunrun ohu suo, ni atunrun hu a danban ime olu Uhuohin Izu-iken, o zuko eka ye e, wepuha? ¹² Bu ihian ka mkpa oda-oda kari atunrun. 'Ya wü, iwu e kwerioghọ ni w'e me ihien rị mma Uhuohin Izu-iken.”¹³ 'Ya o nọ si okennyẹ hu, “Tinpü eka i.” O tinpu a, o nọ rị mma kẹ hun-ebọ.¹⁴ Kani, ndi Itu-Farisi ahun nọ pu d'e ri n'e ngo kẹ wẹ sikọ d'a don gbu e.”

Odibo Osolobue Hori

¹⁵ Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, o nọ gha ebahun pu, ndi bu oda nọ sonme e, o nọ zuochanrin wẹ ile.¹⁶ O nọ do wẹ eka ntin w'a nile ihian marin ni iya ro.¹⁷ Onwan wü igi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wü Azaya ku, si,

* **Isi Nke Mmanaj:**²⁹ Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wü ihien wẹ gi e kengbama efin ebọ wẹ gi a run ọrun-ugbo keni wẹ saeka jen ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:**³⁰ Griki: yoku m * **Isi Nke Mmẹbụọ:**⁴ 1 Samuelu 21.1-6 † **Isi Nke Mmẹbụọ:**⁵ ghahani irun ọrun Ulo-nsọ Uhuohin Izu-iken ‡ **Isi Nke Mmẹbụọ:**⁷ Hosaya 6.6 k'o rị

18 “Ledè odibo m, hùn m hòrì; ezi odibo m rọ; ihien ẹ a sọka m.
M jenkọ d'e bu Mmọn-nsọ m kwasị a; o jenkọ d'a ghọsị ndị alị ndị ọzọ ile rị ụwa ezigbo
eñen.

19 Ọ dọkọ ndọndọ mọbụ yi oro; o nwọnni onyè siko d'a nù olu ẹ ọgbara-ogbe.

20 Ọ kpagipukọ ẹfiflịa-ridi rị a kpagini mọbụ tinyunpụ ukpè rị e tinyunni,
d'e ru ni o ye ezi-omume mmeri.

21 Ndi alị ndị ọzọ ile jenkọ d'e gide ẹfan a nwọn olil'anya.”

Jizọsị Lẹ Bézibọ

22 'Ya wẹ nọ wẹhèn'ẹ onyè eje-mmọn rị ime ẹ, hùn o mēni a ra legha ụzọ, a ra ku oku.
Ọ nọ zuọ a, onyè ẹnya-mpin odin hụ nọ kumẹ oku, hùnma ụzọ. 23 Ọ nọ tükemẹ igunrun
hụ ẹnya, wẹ nọ sị, “Ọnwan wudè nwan Nwa Defidi ra?” 24 Kanị oğen ndị Itu-Farisi gi nù
a, wẹ nọ sị, “Ikèn Bézibọ, onyè-isi eje-mmọn ile, kẹ okennyeni gihụ a chupụ eje-mmọn.”

25 Jizọsị a maringwo ihien wẹ rị e ro ime obi wẹ, ọ nọ sị, “O nwọnni alị-eze ọwulẹ kebeni
hùn wẹ jenkoleni d'a la iwi; o nwọnni obodo mọbụ ikpun-ulo kebeni hùn siko d'a toni.

26 Omele Ekwensu rị a chupụ Ekwensu, o kebegwo enwen ẹ. Nani kẹ alị-eze ẹ e don nwan
to? 27 Omeni ikèn Bézibọ kẹ m gi a chupụ eje-mmọn, ikèn onyè kẹ ndi nke unu gi a chupụ
wẹ? 'Ya wu, uwe jenkọ d'a ma onu ikpe. 28 Kanị, omeni ikèn Mmọn-nsọ Osolobue kẹ m gi
a chupụ eje-mmọn, 'ya wu ni Alị-eze Osolobue e rugwole ebe unu rị. 29 Nani kẹ ihian e don
saeka banhan iwe diken, kwari ibu ẹ, mmani o bu ụzọ kenmegwo a? Eghẹe, o kenmegwo a
k'ọ nọ saeka kwari ihien rị iwe ẹ.

30 Onyè ọwulẹ hùn rileni azuun nke m rị a lusun m ogun; onyè ọwulẹ hùn ghaleni e son
m e kpokikome rị e kpoyiya. 31 M rị nwan a gwa unu ni wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian
njo ọwulẹ, gbaghari wẹ aru ọwulẹ wẹ ku, kanị agbaghariko wẹ onyè ku aru banyeni
Mmọn-nsọ. 32 Wẹ jenkọ d'a gbaghari onyè ọwulẹ kuja oku mme wu Nwa nke Ihian; kanị,
agbaghariko wẹ onyè kuja oku Mmọn-nsọ, agbaghariko w'a kẹ ogenni kẹ oğen lalani.”

Osisị Lẹ Mkpuru A

33 “Meme osisi n'ọ rị mma, mkpuru a jenkọ d'a rị mma; meme osisi n'ọ jọ njo, mkpuru a
siko d'a jọ njo—makeni mkpuru osisi kẹ wẹ gi a marin a. 34 Igunrun agwo! Nani kẹ unu
a don saeka ku ihien rị mma ebe onu wu ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y'a gha a onu a
puha. 35 Ezigbo ihian, a gha ihien rị mma rị a ime e wepuha ihien oma, kanị eje-ihian a gha
eje-ihien rị a ime e wepuha eje-ihien. 36 M rị a gwa unu n'ọ ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian
jenkọ d'a za ajuju banyeni oku ile nwonleni isi hùn wẹ ku. 37 Makeni wẹ jenkọ d'e gi ihien
i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku si ni ikpe a mani i.”

A Sị Wẹ Jesu Ghosị Wẹ Ahima Pụ-ichen

38 'Ya ndi hụ ime ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọ sị Jesu, “Onyè-nkuzi, ẹnyi cho n'i ghosị
ẹnyi ahima pụ-ichen hùn gha ẹka Osolobue bia.” 39 Kanị ọ nọ sị wẹ, “Eje-agbo ẹnya rileni
uzọ ohu sị wẹ ghosị wẹ ahima! Kale, o nwonni ahima wẹ jenkọ d'a ghosị wẹ wezuka ihien
mẹ onyè-amuma wu Jona: 40 ẹrira Jona don nodi ime ẹfo azun hụ hi-ogbe akpu-uhuohin
eto kẹ mme wu Nwa nke Ihian siko d'a nodi ime alị akpu-uhuohin eto.

41 Ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, makeni e
rogarioghwo wẹ ogen Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bụ ihien ka Jona rị ebeni!

42 Eze-okpoho alị Shiba, alị hụ rị azuun ndidan-mirin, jenkọ d'a puha osheri Ogen
Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, ọ gha alị tegbu enwen ẹ bia d'e gon
amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu rị ebeni!”

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wẹ Chupugwu

(Luk 11.24-26)

43 “Eje-mmọn gha ime ihian pụ, ọ ghasonmẹ ebe mirin rileni, a cho ebe o siko d'a nọ zu
ikèn. Omeni ọ hunni, 44 o jenkọ d'a si enwen ẹ, ‘M siko d'e kin-azuun iwe m hùn m gha

pūha.' Ọ bịa, hụn a nị o nwōnni ihien rịn'a, nị a zachanrīngū w'a, donzichanrīn a, ⁴⁵ o jēn d'e wēhē eje-mmōn ẹsa ọzọ hūn ka ya lē enwēn ẹ njo, 'ya lē wē a wī banye ebēhū d'e biri. Ọnōdī ikpazūn onyē hū a ka njo kari nke mbū. Eriira k'o jēnkō d'a rīzikwō nī ndī eje-agbōnī."

Nnē Lē Umunē Jizōsī
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ogen Jizōsī gi rī a gwa igunrun hū oku, nnē ẹ lē umunē-ẹ-ikēnyē nō bīa d'e turu ihun ezi, a chō nī wē gwa a oku. [⁴⁷ Ya kē onyē ohu nō sī, "Lee, nnē i lē umunē i ikēnyē turu ihun ezi, wē chō nī wē gwa i oku."] ⁴⁸ Kanī, ọ nō za onyē hū gwa n'a, sī, "Onyē wū nnē m? Elee ndī wū umunē-m-ikēnyē?" ⁴⁹ Ọ nō zin umū-azūn a ẹka, sī, "Ndīnī rī ebeni wū nnē m lē umunē-m-ikēnyē. ⁵⁰ Makēni onyē ọwūlē hūn e mē uche Nēdi m hūn rī elu-igwee wū nwēnē-m-okēnyē lē nwēnē-m-okpoho lē nnē m."

Isi Nke Mmēto

Ilu Jesu Gi Onyē-ugbo Ta
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Uhuōhīn hū, Jizōsī nō gha imē ụlō pū, jēn d'a nōdī alī mkpēnrēn mirin Galili. ² Igunrun hi-ogbe nō fihunmē ẹ, hūn wū nī ọ nō banye imē ụgbo, nōdī alī, igunrun hū ile nō turu mkpēnrēn mirin. ³ Ọ nō gi ilu gwa wē ihien bu ọda, sī, "Gōn ni ntīn! O nwē onyē-ugbo jēn d'a gha mkpūrū imē ụgbo.

⁴ Ogen o gi rī a gha a, mkpūrū ndī hū imē wē a danye ọkp'uzō, nnūnū nō bīa d'e ripū wē. ⁵ Mkpūrū ndī ọzō a danye alī-omūma ebe ẹjan rīlēni ọda, pu ozigbo makēlē ẹjan arī a ọda. ⁶ Kanī, ogen anwūn gi wa, ọ ma wē, wē nō shinwūn, makēni enwōn wē nkpōgūn. ⁷ Mkpūrū ndī ọzō a danye ebe ogun rī, ogun ndī hū nō sue, dūngbu wē. ⁸ Mkpūrū ndī ọzō a danye alī rī mma, mī mkpūrū; ndī hū imē wē a mī uzō ogun isēn, ndī hū uzō ogun ẹtō, ndī hū iri kwasī ogun.

⁹ Onyē nwōn ntīn 'ya nū."

Ihien Hain Jesu Gi A Tasonmē Ilu
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya kē umū-azūn Jizōsī nō bīa d'e kunrun ẹ, sī, "Kī hain i gi e gi ilu a gwa wē oku?"

¹¹ Ọ nō za wē, sī, "E yeguō wē unū oghere ọnū e gi marīn ihien-mini rīsonmē Alī-eze elu-igwee, kanī eyeni wē wē. ¹² Makēni onyē hūn nwōnni kē wē jēnkō d'e yecheni, kēni o nwē mmagi-mmagi; kanī onyē hūn nwōnlēni, wē k'a napū a hūn o nwēdē." ¹³ "Ihien hain m gi e gi ilu a gwa wē oku wū nī wē rī e lee ilee, kanī a rī w'a hūn uzō; w'e gōn ntīn, kanī a rī w'a nū, a rī w'a ghōha. ¹⁴ Ihien onyē-amūma wū Azaya ku e mēguō ebe wē rī—Azaya sī,

'Nke esi,
ọnū jēnkō d'a nū,
kalē o nwōnni ogen unū e gi ghōha;
unū jēnkō d'e lee ilee,
kanī o nwōnni ogen unū e gi legha uzō, ¹⁵ makēni ndīnī a ra ghōha,
ntīn wē a kpōkingūō,
a nyūnmagūō wē ẹnya,
amamgbe w'e gi ẹnya wē legha uzō, gi ntīn wē nū ihien,
gi uche wē ghōha,
gbehutō d'e kunrun m,
a gbagharī m wē njo wē—ya kē Osolobūe ku.' "

¹⁶ "Kanī, wē gozi ẹnya ọnū agozi, 'ya hain wē gi rī a hūn uzō; wē gozizikwō ntīn unū agozi, 'ya hain wē gi rī a nū ihien. ¹⁷ Ezioku kē m rī a gwa unū, ndī-amūma bu ọda lē ndī bu ọda

hụn mę ihien Chuku chọ e te chọguo nị wę hụn ihien onu rị a hụn, kanị a hunnị w'a; a chọguozi wę nị wę nụ ihien unu rị a nụ, kanị anunị w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Nụ nị nwan nkowa ilu hụ m gi onye-ugbo ta: ¹⁹ Ogen ihian gi nụ oku Ali-eze bụ o ghohan'a, Eje-onye hụ a bia, o junarin a ihien wę kunye ime obi e. Onwan wu hụn wę kunye okp'uzo. ²⁰ Hụn danye ali-omuma wu onye hụ hụn nụ oku hụ, gi ighoghọ nabanhan a ozigbo. ²¹ Kanị, makeni onye hụ e nwe nkogun, o tohu ekerę. Ogen nsongbu mọbu ukpokpo e gi bia make oku hụ, o danpu ozigbo. ²² Hụn wę kunye ime ogun wu onye hụ hụn nụ oku hụ, kanị uhue ihien uwanị le ihien olil'anya aku-le-uba uwanị a kpangbu oku hụ, o mịni mkpuru. ²³ Kanị, mkpuru wę kunye ali rị mma wu ndi hụ hụn nụ oku hụ, ghoha a, mị mkpuru ezie-ezie: ndi hụ ime wę a mị uzọ ogun-isen, ndi hụ a mị uzọ ogun-eto, ndi hụ a mị uzọ iri-kwasị-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ O nọ ta nị wę ilu ozọ, si,

“Ali-eze elu-igwee rike ebe ihian nọ kun mkpuru rị mma ime ugbo e. ²⁵ Kanị, ebe ihian rị uran, enenren nọ bia d'a kun ata-witi ye ime oka-witi ndi hụ pu. ²⁶ Ogen ihien-ugbo ndini gi nwan sueguu, mima mkpuru, ata-witi ndi hụ nozikwo puha.

²⁷ ‘Ya ndi idibo ahun nọ bia d'e kunrun onye hụ nwe ugbo, si a, ‘Di-okpa, ele mkpuru rị mma k'i kunye ime ugbo i? Nani ke ata-witi don banzi a?’

²⁸ O nọ si wę, ‘Onye-iwe mę ihieni.’

Ndi idibo ndi hụ nọ si a, ‘Ni enyi jen nwan d'e huepu ata-witi ndi hụ?’

²⁹ Kanị o nọ si, ‘Mba, amangbe onu e huepu 'ya le oka-witi. ³⁰ Hapu nị wę ebuo nị wę suegbame d'e ru ogen wę gi e be oka-witi. O ru ogen wę gi e be oka-witi, a si m ndi jenko d'e be n'e, “Bu ni uzọ huepu ata-witi kenmesonme wę ukun-ukun d'a dun okun, unu e bepaha oka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo.” ’ ”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ O nọ ta nị wę ilu ozọ, si, “Ali-eze elu-igwee nọ ke akpuru mostadi ohu hụn onye ohu weri, kunye ime ugbo e. ³² Iya kachanrin ntin ime mkpuru ile, kanị o sueguu, 'ya kachanrin ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hụn hikeleni, o hande ke osisi, nke wu nị nnunu a bia d'a kpa ekuu e ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)

³³ O nọ ta nị wę ilu ozọ, si, “Ali-eze elu-igwee rike yisti bredi gi a fu hụn okpoho ohu gi gwogbama flawa wę gi e shi bredi hụn k'e jun ihien nọke adana eto d'e ru n'ọ ghagbari flawa hụ ile.”

Ihien Hain Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)

³⁴ Jizosi gi ilu gwa igunrun hụ ihien ndini ile. O nwonna ihien o gileni ilu gwa wę. ³⁵ Onwan wu igi mezu ihien onye-amuma ku, si,

“M jenko d'a shiapu onu m
e gi ilu e ku,
m jenko d'a gha e
ku ihien zuerini
kete w'a tunle iyeto uwa.”

Jizosi A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ 'Ya ọ nọ na igunrun hụ tọ si ime ụlo. Umụ-azụun a nọ bịa d'e kunrun ẹ, si a, "Kowa ni enyi ilu ata-witi hụ wẹ kanye ime ugbo." ³⁷ Ọ nọ za, si, "Onye hụ kụn mkpuru ri mma wụ Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hụ wụ ụwa; mkpuru hụ hụn ri mma wụ umụ Ali-eze; ata-witi hụ wụ umụ Eje-onye hụ. ³⁹ Eñenrẹn ahun kụn ata-witi ndi hụ wụ Ekwensu; oge hụ wẹ jenkọ d'e gi gho ihien-ugbo hụ wụ ogugu ogenni; ndi ahun jenkọ d'a ghon'a wụ ndi mmon-ozu.

⁴⁰ Ke wẹ don huepu ata-witi ndi hụ, wegbama wẹ dun okun, erira k'o jenkọ d'a ri ogugu-ogon. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenkọ d'e zi ndi mmon-ozu ẹ. Wẹ jenkọ d'e kponpu ihien owule e buhe njo le ndi ile e me eje-ihien ime Ali-eze ẹ, ⁴² tu wẹ ye oken okun hụ. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Oge hụ, ndi ezi-omume k'e time ke enya-anwun ime Ali-eze Nedi wẹ. Onye hūn nwon ntin 'ya nu."

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ "Ali-eze elu-igwee ri ke ihien ri oken-mkpa zueri ime ugbo, hūn onye ohu hūn, zuemezi ẹ, gi ighoghọ jen d'e rechanrin ihien ile o nwon, bịa d'e nonrin ali hū."

⁴⁵ "Ozozi, Ali-eze elu-igwee nọ ke ebe onye-afia ri a chosonme ihien ri mkpa a koni. ⁴⁶ Oge o gi hūn hūn a kokenmeni rigbu enwen ẹ mkpa, ọ nọ jen, rechanrin ihien ile o nwe, bịa d'e nonrin ẹ."

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ "Ozozi, Ali-eze elu-igwee rike oga wẹ tuye ime ohimin, ọ nọ nwundon udi azun ile ri ichen-ichen. ⁴⁸ Oge o gi jun, wẹ nọ dokpunpuha a mkpenren mirin; ya wẹ nọ nodi ali, hopuha ndi ri mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. ⁴⁹ Erira k'o jenkọ d'a ri o ru ogugu-ogon. Ndi mmon-ozu jenkọ d'a puha, hopu ndi-njo ebe ndi-oma ri, ⁵⁰ kpon wẹ ye oken okun hụ. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

⁵¹ Jizosi nọ ju, si, "Onu a ghotaguo ihien ndini ile?" Wẹ nọ si a, "Eghee." ⁵² Ọ nọ si wẹ, "Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule wẹ zun make Ali-eze elu-igwee nọke onye nwon ulo, hūn gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan."

A ju Wẹ Jizosi Ime Nazareti (Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Oge Jizosi gi taguu ilu ndini wẹ, ọ nọ gha ebahun pu, ⁵⁴ si obodo ẹ. Ọ nọ kuzime wẹ ime ulo-ofufe wẹ, hūn wu ni nkuzi ẹ nọ tu wẹ enya, wẹ nọ si, "Elebe ke okennyeni nọ nwehen amamihienni le orun-atumenya ndini ọ ri a run? ⁵⁵ Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne ẹ ele Meri? Ele Jemisi le Josefụ le Saimonu le Judasi wu umune-ẹ-ikennyeni? ⁵⁶ Ele enyi le umune-ẹ-ikpoho ri ebeni? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?" ⁵⁷ 'Ya wẹ nọ weme n'ẹ iwe. Jizosi nọ si wẹ, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmani ime ali a le ezi-le-ulo a." ⁵⁸ Ọ runni orun-atumenya bu oda ebehu makeni ekwerini ni w'ẹ.

Isi Nke Mmęto

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

¹ Oge hū, Herodu hūn ri a ki Galili nọ nu ihien Jizosi ri e me, ² ọ nọ si ndi idibo ẹ, "Onyeni wu Jonu hūn e me mirin-Chuku. Ọ ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwon iken o gi e me ihien ndini."

³ Herodu ku erira makeni Herodu nwunrun Jonu, ken ẹ egbun, bu ẹ che ime ulo-ngan make ufiri Herodias nwunye nwehe ẹ wu Filipu, ⁴ makele o teguo Jonu gwama a, si, "Iwu ekwerikwonu n'i siko d'a lu a." ⁵ O te cho n'o gbu Jonu, kale egun ihien ndi ali k'e me anin'a makeni wẹ weri Jonu rike onye-amuma.

⁶ Kani, o ru ụhụohin hụ wẹ gi a nyanhan ọmumu Herodu, nwa-okpoho Herodiasị mu nọ tenni wẹ egu, ẹfọ nọ sụọ Herodu ụsụọ, ⁷ hụn wụ nị Herodu nọ kwe ẹ nkwa, kun iyi, n'ọ siko d'e y'ẹ ihien ọwụlẹ ọ cho.

⁸ Nnẹ ẹ nọ dụnye ẹ, ọ nọ sị Herodu, “Gi afereni ye m isi Jonu hụn e mę mirin-Chuku.”

⁹ Ọ nọ fu eze, kani ọ nọ gi ifiri iyi o kun lẹ ndi ọbia a sị wẹ ye nwata-okpoho hụ 'ya.

¹⁰ Ọ nọ zi wẹ, wẹ nọ jẹn d'e bepụ Jonu isi ime ụlọ-ngan. ¹¹ Wẹ nọ gi ẹferẹ buhe ẹ, we ẹ ye nwata-okpoho hụ, ọ nọ w'ẹ jenni nne ẹ.

¹² Umụ-azuun Jonu nọ bia, buru ẹhụ a li, jẹn d'a gwa Jizosị.

Jizosị E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosị gi nụ onwan, ya sụọ nọ gi ụgbọ-mirin gha ebẹhụ pụ, si ebe ihian rileni. Kani ogen ndi ri ebahun gi nụ n'ọ pụgụọ, wẹ nọ gi ụkụ gha ime obodo ndi hụ sọnmẹ ẹ. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, ọ nọ hụn igunrun hi-ogbe. Ọ nọ mę omiken wẹ, zuọ ndi emu ri a ku.

¹⁵ O ru ogen ẹnyasi, umụ-azuun a nọ bia d'e kunrun ẹ, sị, “O nwonni onye bi ebeni, bu eki e giguọ. Sị igunrunni la, ni wẹ jẹn ime obodo ndi mę ẹkere-ẹkere risonmẹ ebeni d'e nonrinsonmẹ ihien-oriri.”

¹⁶ Jizosị nọ sị, “Ele hụn w'e gi lama; ye ni wẹ ihien-oriri.” ¹⁷ Wẹ nọ sị a, “Ogbe bredi isen lẹ azun ẹbuọ sụọ ke ẹnyi nwon ebeni.” ¹⁸ Ọ nọ sị wẹ, “Wẹhe ni ni m wẹ.”

¹⁹ 'Ya ọ nọ sị igunrun hụ nọdi alị enu irurue ri ebahun. Ọ nọ weri ogbe bredi isen hụ lẹ azun ẹbuọ hụ, lee ẹnya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndi hụ ye umụ-azuun, wẹ nọ ye igunrun hụ. ²⁰ Wẹ ile nọ rijunchanrin ẹfọ. 'Ya wẹ nọ tutukome ifunfun ẹ hoduni, o jun ụkpali mmẹbuọ.

²¹ Ndi hụn ri bredini wụ ihien nọke ikennyẹ ogun-iri kwasị nnu-mmẹbuọ*, wezuka ikpoho lẹ umuẹka.

Jizosị Lẹ Pita E Jẹn Ijẹn Elu Mirin
(Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

²² 'Ya Jizosị nọ sị umụ-azuun a banye ime ụgbọ-mirin buru n'ẹ ụzọ jẹnmẹ azuun hụn-ẹbọ. 'Ya lẹ enwen ẹ nọ nọdi gbashią igunrun hụ. ²³ Ọ gbashiąguu wẹ, 'ya sụọ nọ nyinrin ugu d'e mę ekpere. O ru ogen ẹnyasi, 'ya sụọ hụ ebẹhụ. ²⁴ Kani, ụgbọ-mirin hụ e jenteguọ ogen hụ, ebiri-mirin hụ e ti ụgbọ hụ, e tikin ẹ azuun—makeni ufere ri a gha ihun e fehe. ²⁵ O ru ụzọ-utuntun biribiri, Jesu nọ jẹnhen ijẹn elu mirin Galili hụ d'e kunrun wẹ. ²⁶ Ogen umụ-azuun a gi hụn a k'o jẹnla ijẹn elu mirin hụ, 'ya egun nọ tuma wẹ. Wẹ nọ sị, “Onye-mmọn ro!” Wẹ nọ gi egun yi oro. ²⁷ Kani, ọ nọ kuyeni wẹ oku ozigbo, sị, “Kwondon ni obi unu, mme ro, atule ni egun.”

²⁸ Pita nọ sị a, “Di-nwonni-ẹnyi, ọwule iyu ro, sị m bia d'e kunrun i elu mirin.” ²⁹ Jesu nọ sị a, “Bia.” 'Ya Pita nọ gha ime ụgbọ-mirin hụ pụha, jẹnmẹ ijẹn elu mirin, buruko Jizosị.

³⁰ Ogen o gi hụn oken ufere hụ, egun nọ bia a, ọ nọ rubanma ime mirin. Ya ọ nọ yi oro, sị, “Di-nwonni-ẹnyi, zuopuha m!” ³¹ Jizosị nọ tinpu ẹka ozigbo kwondon ẹ, sị, “Onye okukwe-nta! Ki hain i gi nwon obi-ẹbuọ?” ³² Ogen wẹ gi banye ime ụgbọ-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kusị. ³³ Ndi hụn ri ime ụgbọ-mirin hụ nọ gbu n'ẹ osekpụ, sị, “Ezioku-ezioku, iju wụ Nwa Osolobue.”

Jizosị A Zuọ Ndi Emu Ime Obodo Genesareti
(Mak 6.53-56)

³⁴ Ogen wẹ gi fetuguu mirin, wẹ nọ pụha obodo Genesareti. ³⁵ Ogen ndi obodo hụ gi marin ni Jesu ro, wẹ nọ zi ozi ghagbari ẹgberẹ hụ ile, wẹhesonmen'e ke wẹ han emu ri a ku. ³⁶ Wẹ nọ rịọ a ni wẹ metude ntin ewuru ẹ ẹka; ke wẹ han metun'a nọ dinhin.

* **Isi Nke Mmęnọ:21** ikennyẹ nnu-uku isen

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan (Mak 7.1-13)

¹ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu no gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, si a, ² "Ki haia umu-azuun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwofeka we kebe ri ihien-oriri." ³ O no za we, si, "Ki haia onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu? ⁴ Makeni Osolobue ye iwu, si, 'Gbaye nedi i le nne i,' sizi, 'Onye owule kuja oku nedi e mobu nne e, we k'e gburiri onye ahun.' ⁵ Kani unu si, 'Onye si nedi e mobu nne e, "E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye," o rizini mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi e mobu nne e.' ⁶ 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. ⁷ Ndi ihunna ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya si ni Osolobue si,

⁸ 'Onunu-ire suo ke ndini gi
a gbaye m,
obi we e teke ebe m ri.
⁹ We ri e fe m mmaka,
ihien w'a kuzi
wu odinali ihian mmaka tume.' "

Ihien Ndi Hun E Meru Ihian (Mak 7.14-23)

¹⁰ Jesu no kpozunhan igunrun hu ebe ori, si we, "Gon ni ntin; ghota ni! ¹¹ Ele ihien banye ihian onu e meru a, kani ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian." ¹² 'Ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si a, "Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen we gi nu ihien ni i ku?"

¹³ O no za, si, "We jenkofe d'e huepu ihien owule nedi m ri elu-igwee kunleni. ¹⁴ Hatu ni we, we wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, we ebuo jenkofe d'a danye ime olu." ¹⁵ Ya Pita no si a, "Kowa ni enyi ilu nei."

¹⁶ 'Ya o no si, "Onu nwen e ke ghokwofe nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efo, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸ Kani ihien gha onu faha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, inawunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu le nkuto. ²⁰ Ihien ndini we nwe e meru ihian. Kani, igi eka we kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian."

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu (Mak 7.24-30)

²¹ Jizosi no gha ebefu pu, si egbera Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hu hura, okpoho onye ali hu wu Kena hun gha egbera ahun bia no puha, yime oro, a si, "Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmom ri ime nwa-m-okpoho, ori e songbu e oda-oda." ²³ Kani Jesu azan'a kaka. Umu-azuun no bia, rifo a, si, "Gwa a lama, makeni ori e yison enyi oro."

²⁴ Jesu no si, "We zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni suo."

²⁵ 'Ya ke okpoho hu no bia, sekpu ali ihun e, si, "Di-nwonni-enyi, ye ni m eka."

²⁶ Jesu no si, "O rini mma ni we tu bredi umueka ye ni nkite."

²⁷ Okpoho hu no si a, "Eghee Di-nwonni-enyi, kani, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonni we ri e ri ihien-oriri a dan."

²⁸ 'Ya Jizosi no si, "Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya ri ni i k'i don cho." Nwa a hu no dinhin ozigbo.

Jizosi A Zuo Ndi Bu oda

²⁹ Jizosi no gha ebahun pu, si mkpenren "Ohimin" Galili. O no nyinrin enu oke, nodi ali ebahun. ³⁰ We hu e huhe d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu we a to uku a. O no zuo we, ³¹ nke wu ni o tu igunrun hu

enya ke we don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenne ijn, ndi enya-ishi a hunma uzoz, we no ja Osolobue Izrelu mma.

Jizosi E Yezi Igunrun Ozoz Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 8.1-10)

³² 'Ya Jizosi no kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopuguo akp'ohin eto, kale ihien we sikoz d'e ri a ri a, bu a choni m ni we bu egun la, amangbe w'a dantosonme uzoz."

³³ Umu-azuun a no ju a, si, "Elebe ke enyi jenkoo d'a no wehe bre di k'e zu igunrunni ri ime atu ebeni?" ³⁴ Jizosi no si we, "Ogbe ole ke unu gi?" We no si a, "Ogbe esa le azun me kirikiri buleni oda."

³⁵ O no si igunrun hu nodi akpakali. ³⁶ O no weri ogbe esa hu le azun ndi hu; o yeguu ekele, o no bebe we ye umu-azuun a. Umu-azuun a no we we ye igunrun hu.

³⁷ We ile no rijunchanrin efu: we no tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali esa.

³⁸ Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyen nnu-iri, wezukade ikpoho le umeka.

³⁹ Jesu a gbashiaguu igunrun hu, o no banye ugbo-mirin si egberu Magadani hun wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisen

A Si We Jizosi Ghosi We Ahima
(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu, lele e, si a ghosi we ahima gha elu-igwee bia.

² O no za we, si, "O ru ogen enyasi, onu si, 'Uhuohin sikoz d'a ri mma, makeni igwere fon efon.' ³ Utuntun, unu si, 'Mirin jenkoo d'e zue tani makeni igwere efonni.' Onu marin ke we don e gi igwere a kowa ihien jenkoo d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi.

⁴ Eje-agbo enya rileni uzoz ohu ri a cho ahima. Kani, o nwonni ahima we jenkoo d'a ghosi we, wezuka ahima ihien me onye-amuma wu Jona." O no na we to, gha ebuhu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Ndi Itu-Sadusi
(Mak 8.14-21)

⁵ Ogen umu-azuun a gi fetuguu mirin Galili, we no hun a ni a zole we bre di. ⁶ Jizosi no si we, "Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri."

⁷ We no si ibe we, "O ri e ku ihienni makele enyi e weheni bre di."

⁸ Ogen Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, "Ki onu ri e kuni ni unu e nwon bre di? Euu, unu ndi okukwe nta! ⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe bre di isen hu mmadu ogun-iri kwasu nnu-mmebuoz ri le ukpali ole onu kponjun ihien we rihodu? ¹⁰ Unu anyanhanni ogbe bre di esa mmadu nnu-iri ri le ukpali ole unu kponjun ihien we rihodu? ¹¹ Ki hain onu gileni ghoha ni ele bre di mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri!" ¹² 'Ya we no ghoha ni ele yisti bre di mmaka gi a fu k'o si we kpachanpu ni enya, kani o gi e e ku nkuzi ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onye Jizosi Wu
(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Ogen Jizosi gi banye egberu Sizeria-Filipi, o no ju umu-azuun a si, "Onye ke we si ni 'ya ke mme wu Nwa nke Ihian wu?"

¹⁴ We no za, si, "O nwe ndi si Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozoz si Elaija, ndi ozoz si Jerimaya mobu onye ohu ime ndi-amuma mbu."

¹⁵ Kani o no si we, "Onye ke unu si ni 'ya ke m wu?"

¹⁶ Saimonụ wụ Pita nọ za, si, “Yụ wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume, hụn wụ Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hụ rị ndun.”

¹⁷ Jizosi nọ si a, “Onyẹ wẹ gozi agozi k'i wụ Saimonụ nwa Jona*! Makeni ele ihian ghosi ihienni, kama, Nedi m hūn rị elu-igwee ghosi i 'ya. ¹⁸ M rị a gwa i, i wụ Pita†, m jenkọ d'a tun ụka m ye elu omumanị, iken onwun a saeka meri e. ¹⁹ M jenkọ d'e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i si, 'Mba,' elu-ụwa elu-igwee siko d'a si, 'Mba.' Ihien owule i si, 'Egheę,' elu-ụwa, elu-igwee jenkọ d'a si, 'Egheę.' ”

²⁰ 'Ya Jizosi nọ dokemę umu-azun a eka-ntin, si wẹ agwale onyẹ owule ni 'ya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.

Jizosi E Ku Oku Afunfun O Siko D'a Ta Le Onwun A
(Mak 8.31—9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Gha ogen hụ jennme, Jizosi nọ gwama umu-azun a, si, “M jenkọ d'e jenniri Jerusalem, ndi-isi le ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu jenkọ d'e me m ni m ta afunfun bu oda. Wẹ jenkọ d'e gbu m, kani, hūn m'e akpu-uhuhin eto, Osolobue jenkọ d'a gha onwun weli m.”

²² Kani Pita nọ weri e si usuo, jugbo a, si, “Di-nwonni-enyi, Osolobue a ju; o nwonni ogen ihieni e gi me i!”

²³ Kani Jesu nọ gbewo, si Pita, “Ekwensu, pu ni m! I rị a nokin m ụzo, makeni y'a rị e ro nke Osolobue, nke ihian k'i rị e ro.”

²⁴ 'Ya Jizosi nọ si umu-azun a, “Onyẹ owule cho n'o son m, 'ya jukwo enwen e, buru obe e, sonme m. ²⁵ Makeni onyẹ owule cho n'o ghe isi, isi e a to a, kani onyẹ owule tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d'a hūn a. ²⁶ Elee erere k'o ban ni ihian e nwonchanringuu ụwa ile, tuhu ume-ndun a? Kini ke ihian siko d'e gi gbari ume-ndun a?”

²⁷ “Egheę, Nwa nke Ihian le ndi mmom-ozie jenkọ d'a bia; o siko d'e gi ogho Nedi e bia. Ogen hū, o jenkọ d'a ku onyẹ owule ugwo ihien o me. ²⁸ M rị a gwa unu ezioku, o nwongho ndi rị ebenu hūn jenkoleni d'a nwun d'e ru ni a hūn wẹ Nwa nke ihian k'o lala noke Eze ki Ali-eze e.”

Isi Nke Mmęsa

Jizosi E Nwonhuto
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ogen akpu-uhuhin isin gi ghafeguu, Jizosi nọ weri Pita le Jemisi le Jonu nwenę Jemisi, kiri wẹ si elu-ugu jen elu oda-oda; 'ya le wẹ suo wi. ² Jesu nọ nọ id'enya wẹ nwonhuto: ihun e nọ nwunme rike enya-anwun, ewo o yi nọ henrin nke ochan, nwunme ke ukpe.

³ Idumuzi Mozizi le Elaija nọ fopuha ebe wẹ rị, wẹ le Jizosi nọ kume oku.

⁴ Pita nọ si Jizosi, “Di-nwonni-enyi, o hugho mma ni enyi rị ebenu. Omeni y'a chogho, m jenkọ d'e memę odu eto ebenu: ohu wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.”

⁵ Ebe o rị e ku ihieni, idumuzi, orukpu nwunchani nọ kpume wẹ. Olu nọ gha ime orukpu ahun si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m; gon n'e ntin!”

⁶ Ogen umu-azun Jesu ndi hū gi nu ihieni, oken egun nọ tuma wẹ, wẹ nọ dan ali, we ihun kpume ali. ⁷ Kani Jizosi nọ bia ebe wẹ rị, metu wẹ eka, si, “Lihni ni, atule ni egun.”

⁸ Ogen wẹ gi wesi enya elu, o nwonzini onyẹ wẹ hūn kari Jizosi.

⁹ Ogen wẹ gi gha elu-ugu hū hidanla, Jizosi nọ do wẹ eka-ntin, si, “Agwakwole ni onyẹ owule ihieni onu hūn d'e ru ogen Osolobue e gi ghaguu onwun weli mme wu Nwa nke Ihian.”

¹⁰ Umu-azun nọ ju a, si, “Ki hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a si ni Elaija jenkọ d'e buriri ụzo biaguu?”

¹¹ O nọ za wẹ, si, “Ezie ro ni Elaija jenkọ d'e bu'zo biaguu d'a kwademęchanringuu ihien ile. ¹² Kani m rị a gwa unu ni Elaija a biaguo bu amarinni w'a, e me w'e ihien suo ni wẹ.

* **Isi Nke Mmisin:17** Jonu † **Isi Nke Mmisin:18** “Pita” wu “omuma” onu Grik.

Erira ke mme wu Nwa nke Ihian jenkọ nwan d'e gi ta afunfun ęka we.”¹³ Ya umu-azuun a no ghotu ni Jonu hun e me mirin-Chuku k'ọ ri e ku.

Jizosi A Zuọ Nwata Eje-mmọn Ri Ime E
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ogen we gi ru ebe igunrun hu ri, okennyẹ ohu no bia d'e kunrun Jizosi, sekpu n'e ali, si, ¹⁵ “Di-okpa, me omiken nwa-m-okennyẹ! Ibobo ri a ku a. O ri a ta oken afunfun; o danyesomme ime okun le ime mirin. ¹⁶ M wehe ni umu-azuun i 'ya, kanị asani we ęka zuo a.” ¹⁷ Jesu no si, “Euu, agbo nwonleni okukwe! Agbo zinleni?! Elee ogen ke m k'e sonru unu nodi? Elee ogen k'e m k'e dinruni onu?! Wehe ni ni m'e.” ¹⁸ Ya k'ọ no jugbo eje-mmọn hu, o no gha ime nwata hu puha, nwata hu no dnhin ozigbo.

¹⁹ Ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e ebe 'ya suo ri, ju a, si, “Ki hai n ęnyi gileni saęka chupu a?” ²⁰ O no za we, si, “Makeni okukwe unu ehini. M ri a gwa unu ezioku, omeni onu nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi, unu jenkọ d'a s'ęka si uguni, 'Gha ebeni pu si ebahun! O jemma. O nwonni ihien jenkọ d'a kari unu ęka! [²¹ Kanị uđini a ra pu wezuka ni we bu-onu me ekpere.”]

Jizosi E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Ogen Jizosi le umu-azuun a gi zu ime Galili, Jizosi no si we, “We jenkọ d'e we mme wu Nwa nke Ihian che ęka ihian, ²³ we jenkọ d'e gbu m; hun m'e akp'ohin eto, Osolobue e weli m.” Onwan no fukemma we.

Iku Ugwo-isi Ulo-nsọ

²⁴ Ogen we gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-nsọ no jemburu Pita, si a, “Onye-nkuzi onu ara kude ugwo-isi* Ulo-nsọ ra?”

²⁵ Pita no si, “O ku a ku.” Ogen o gi lua, Jizosi no bu e uzo kupuha a, si a, “Saimonu-o, k'i ro? Onye ke ndi-nze uwanị a na utu ichen-ichen w'a na? Umu we ra ndi ozọ?”

²⁶ Ogen o gi si, “Ndi ozọ.”

Jizosi no si a, “Ya wu ni umu we ara ku. ²⁷ Kanị, amangbe ęnyi e me ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzo i siko d'e gbu—shiapu a onu, i siko d'a hun akpuru egbo shekelu† ohu. Weri e n'i gi e ku ugwo-isi mme le 'yu.”

Isi Nke Mmęsatọ

Onye Kachanrini ime Ali-eze Elu-igwee
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ogen hu, umu-azuun Jizosi no bia d'e kunrun Jizosi, si, “Onye kachanrin ime Ali-eze elu-igwee?” ² O no kpọ nwata ohu, bu e che etintinnaị we, si, ³ “M ri a gwa unu ezioku, omeni unu egbehutonị, wuru ndi no ke umęka, o nwonni ogen onu e gi banye Ali-eze elu-igwee. ⁴ Onye owule welua enwen e ali, wuru onye no ke nwatanị, 'ya wu onye kachanrini ime Ali-eze elu-igwee. ⁵ Onye owule nabanhan nwata no ęnina make ufiri ęfan m a nabanhangom.”

Onwunwan
(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ “Kanị onye owule han onye ohu ime ndini me ntin hun kwerini ni m me njo, o ka mma ni we kenme olo hi-ogbe ye onye hu olu, tu a ye ime ohimin mini. ⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onye hu we jenkọ d'a gha ęka a bia.”

* **Isi Nke Mmęsa:**24 ugwo-isi. Akpuru egbo w'a kpọ “drak'ma” ębuo ke we gi a ku ugwo-isi Ulo-nsọni. † **Isi Nke Mmęsa:**27 “Shekelu” wu drak'ma ęno.

⁸ “Om̄eni ̄eka i m̄obu ̄uku i a hāin i e me n̄jo, bepu a tuhu. O ka i mma n'i banye ndun bu ̄ehīu i ezuni m̄obu n'i dan nguro, kari ni we tu i ye ime okun itebite bu ̄eka i ̄ebūo le oku i ̄ebūo zu oke. ⁹ Om̄eni ̄enya i a hāin i e me n̄jo, gupu a tuhu. O ka i mma n'i gi ̄enya ohu s̄uo banye ndun kari ni we tu i ye okun-mm̄on bu ̄enya i ̄ebūo ri a ri.”

Ilu Jesu Gi Atunrun Hu Tuhuni Ta
(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Hun n'a ni unu elegberini onye owule ime ndini me ekere. Makeni, m ri a gwa unu, ndi mm̄on-ozu we ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun e ogen ile. ¹¹ Makeni mme wu Nwa nke Ihian bia d'a zuopuha ndi huni.”

¹² “Kini ke onu ro? Om̄eni ihian nwon atunrun ogun-isen, ohu ime we a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-isen hoduni elu-ugu *ebahun we no a kpa nni* jenme d'a cho ohu hu kpahuni? ¹³ O hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a ghogho n'a kari ohu-aria-ogun-isen hu kpahuleni. ¹⁴ Erirazi kw̄o, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onye owule ime ndini me ekere la iwi.”

Nwene I Me Injo K'i Jenko D'e Me?

¹⁵ “Nwene i me i njo, jen d'a gwa a mme fie e ebe 'yu ni 'ya s̄uo ri a. Om̄eni o gongho i ntin, 'ya wu ni y'e wechinhenguo nwene i azuun. ¹⁶ Kani, om̄eni o gonni i ntin, weri onye ohu m̄obu mmadu ̄ebūo che ni enwen i, 'yu le we e jenzi d'a hun a keni o meye we enya. ¹⁷ O ju n'o gonko we ntin, gwa ndi uka. O ju n'o gonko uka ntin, weri e rike onye ghaleni e fe Osolobue m̄obu onye a na ugwo-isi *njo a ma ikpe*.”

Iken Uka Kraisti Nwon

¹⁸ “Ezioku ke m ri a gwa unu, ihien owule unu si, 'Mba' elu-uwu, elu-igwee jenko d'a si, 'Mba.' Ihien owule onu si, 'Eghee,' elu-uwu, elu-igwee jenko d'a si, 'Eghee.' ¹⁹ M rizi a gwa unu ezioku, om̄ele mmadu ̄ebūo ime onu e kwerigbame elu-uwani ri o ihien owule, Nedi m hun ri elu-igwee siko d'e me ni unu 'ya. ²⁰ Makeni ebe owule mmadu ̄ebūo m̄obu eto gi ufiri efan m zu, mme le we ri ebegu.”

Mgbaghari

²¹ Pita no bia d'e kunrun Jizosi, si a, “Di-nw̄onni-enyi, mgbe ole ke nwene m siko d'e me m njo a gbaghari m'a? Mgbe esa?”

²² Jizosi no si, “Asini m'i mgbe esa, kani mgbe esa-esa uz̄o iri kwas̄i ogun eto.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Ju N'o Gbaghariko Ta

²³ “Ya wu, Ali-eze elu-igwee no ke ebe eze ohu no cho ni 'ya le ndi idibo e gbako egho we gi e. ²⁴ Ogen o gi gbakoma, we no wehen'e onye ohu gi e egho higbu enwen e ogbe, k'e zu we kus̄onme ndi-orun nnu isen-kwas̄i-ogun orogbo ahua mmisen. ²⁵ Kani o sani ̄eka ku a. Eze no si we re 'ya le nwunye e le umu a le ihien ile o nwon, wehe egho d'a ku a ugwo o gi e.”

²⁶ “Make onwan, odibo hu no gbu osekp̄u, rik̄enme e, si, 'Nna, nwon ni m ndidi, m jenko d'a kucharin i ihien ile m gi i.' ²⁷ Nna a no gi omiken hapu a, gbaghari a, si a y'a kuzile ugwo hu o gi e.”

²⁸ “Kani, ogen odiboni gi pu, o no hun odibo ibe e hun gi e egho-orun akp'ohin ogun-isen s̄uo. O no todon e ekpiri, si a, 'Ku m ugwo i gi m.' ”

²⁹ “Ya odibo ibe e hu no dan ali, rik̄enme e, si, 'Nwon ni m ndidi, m jenko d'a ku i ugwo i.' ³⁰ Kani o no ju, jen d'e bu e che ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenko d'a ku a ugwo hu.”

³¹ “Ogen idibo ibe e gi hun ihieni, o futu we oda-oda ime obi, we no jen d'a gwa Nna we ihien ile meni. ³² 'Ya nna a no kpo a, si, 'Odibo ef̄o-njo! M hapu i, si i akuzile ugwo hu ile i gi m, makeni i ri o m ari o. ³³ O furuni n'i me ni odibo ibe i omiken ke m don me n'i omiken?' ³⁴ Nna a no gi olulu w'e ye we ni we ye e afunfun ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenko d'a kucharin ugwo hu ile o gi.”

³⁵ Ya wu, erira ke Nedi m hun ri elu-igwee jenkọ d'e mezikwo onye owule ime unu, omeni y'e gini obi i ile gbaghari nwenę i.

Isi Nke Mmitenei

Jizosi A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mak 10.1-12)

¹ Ogen Jizosi gi kuchanringuu ihien ndini, o no gha Galili pu, shi egberę Judia hun ri n fetu Iyi Jodani. ² Igunrun hi-ogbe no sonme e, o no zuo we ebegu.

³ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun e, keni we shi ne onyan. We no ju a, si, "O nwegho ihien owule iwu ku ni ya ke me okennyę kpechan nwunye e?"

⁴ Jizosi no za, si, "Onu e ke gun a ime Ekukwo-nsọ ni Onye hun keni we ke we oken le onyennyę ogen mbidon? Unu e ke gun a n'ọ ⁵ si, 'Make onwan, okennyę siko d'a nato nedi e le nne e, jen d'a banye ni nwunye e, we egbuo a wuru ehụ ohu.'? ⁶ 'Ya wu, elezi we mmadu egbuo, kanị we wu ehụ ohu. 'Ya wu, ihien Osolobue wegbamagu, ihian y'e kebele e."

⁷ Ndi Itu-Farisi hu no juzi a, si, "Ki hain nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuho-nsọ, si ni okennyę siko d'a s'eka ye nwunye e ehuhuo-mkpechan, kpechanpu a?"

⁸ Jizosi no za, si, "Makeni obi onu e zeke—'ya hain Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanị ele erira k'ọ ri ogen mbidon. ⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye e luma onye ozọ, wezuka ni nwunye e zo ukwu ye ofia, a ghereole."

¹⁰ Umụ-azuun a no si, "Omeni erira k'ọ ri egbata okennyę le nwunye e, o ka mma ni aluni we di-le-nwunye."

¹¹ Kanị Jesu no si we, "Ele ihian ile jenkọ d'a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hun o wu nke we. ¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehụ we ezuni oke kete w'a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memę we erira; o nwon ndi si ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenkọ d'a saeka nabanhan okuni 'ya nabanhan a."

Jizosi A Gozi Umundu (Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi weheni Jizosi umundu keni o bu eka kwasị we, me ekpere, kanị umu-azuun a no jugbo ndi hu. ¹⁴ Kanị Jizosi no si, "Hatu ni umu-ndu ni we bia d'e kunrun m; egbondonle ni we, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi no enina." ¹⁵ O no bu eka kwasị we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu (Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya ke onye ohu no bia d'e kunrun Jizosi, si, "Onye-nkuzi, elee orun-oma ke m siko d'a run ni m nwonrin ndun itebite?"

¹⁷ Jizosi no si a, "Ki hain i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu suo ri mma. I cho ni banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime Iwu."

¹⁸ O no si, "Elee ndi?"

Jizosi no si, "Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; ¹⁹ gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i." ²⁰ Okorobia hu no si, "M hu e donme ihien ndini ile, ki hoduzi m jenkọ d'e me?"

²¹ Jizosi no si a, "I cho n'i zu oke, jenme, rechanrin ihien ile i nwon, y'e we egbo e ye ndi igbennyę, gi e nwon aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m." ²² Ogen okorobia hu gi nu ihieni, ndun no guu a, o no sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

²³ Jizosi no si umu-azuun a, "M ri a gwa onu ezioku, o jenkọ d'a fu orun ebe odafin jenkọ d'a no banye Ali-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, o jenkọ d'a ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuka wu kamelu gha oghere oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue." ²⁵ Ogen

umu-azuun a gi nu ihieni, o tugenme we enya, we no si, “Onye jenkọ d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?”

²⁶ Kani Jizosi e lee we enya, o no si we, “Ebe ihian ri, o sako eka me, kani ebe Osolobue ri, o nwonni ihien we ghaleni a saeka e me.”

²⁷ 'Ya Pita no si, “Lee e, enyi a laguo ihien ile to sonme i, kini ke enyi jenkọ nwan d'e nwonhen?”

²⁸ Jizosi no si we, “M ri a gwa onu ezioku, *ime uwa ohun lalani*, ogen we jenkọ d'e gi mememe ihien ile nke ohun, ogen hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi nodi ukpo e nwe ogho, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme ukpo mmebuo, a ki ebon mmebuo ri Izrelu. ²⁹ Onye owule hun o meni o giguu ufiri m nato ulo ndi o nwon mobu umune-e-ikennyu mobu umune-e-ikpoho mobu nedi e mobu nne e mobu umu a mobu ali o nwon, jenkọ d'e nwonhen we uzo ogun-isen, nwonhenzikwo ndun itebite. ³⁰ Kani, ndi bu oda bu uzo jenkọ d'a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru uzo.”

Isi Nke Ogun

Ihien Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

¹ “Makeni Ali-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu no pu uz'utuntun d'e weri ndi orun hun jenkọ d'a run ime ugbo-vaini a. ² Ogen 'ya le we gi kwerigbamaguu n'o jenkọ d'a ku we egho orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o no zi we ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun.”

³ “Ihien noke okuloku itenei utuntun, o no puzi, hun ndi ozo wuzo mmaka ime afia. ⁴ O no si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun, m jenkọ d'a ku unu ugwo ohunma.’ We no jenne.”

⁵ O puzikwo okuloku mmebuo, ogen hu anwun gi a ri isi le okuloku eto efinnai, o no mezikwo ihien ohu ahun.”

⁶ “Ihien rike okuloku isen enyasi, o no puzi, hun ndi ozo turusonmeni; o no si we, ‘Ki hain onu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?’ ”

⁷ “We no si a, ‘Makeni o nwonni onye we enyi orun.’ O no si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun.’

⁸ O ru ogen enyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu no si onye hun e lepu n'a ugbo-vaini hu enya, ‘Kpo ndi orun hu ni ku we ugwo we, gha ndi ikpazuun kuma d'e ru ndi ibuzo.’ ⁹ Ogen ndi hu gha okuloku isen enyasi runma gi bia, we no ku onye-onye ime we egho-orun akp'ohin ohu-ohu.”

¹⁰ “Ogen ndi ibuzo gi bia, we ro ni we jenkọ d'a kukari we egho-orun akp'ohin; kani we no ku onye-onye ime we egho-orun akp'ohin*. ¹¹ Ogen we gi kuguu we ugwo, we no denwinwinma ni onye hun nwon orun, ¹² si, ‘Ndi ikpazuunni run mgbahunme okuloku ohu suo, bu enyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kale y'a ku enyi le we ahanmahan.’ ”

¹³ “Kani o no shari onye ohu ime we, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egho-orun akp'ohin ke me le yu kwerigbama? ¹⁴ Weri hun wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni we we ikpazuun ke m don ye i. ¹⁵ Anikozide we m gi ihien m me ihien m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’ ”

¹⁶ “Ya wu, ndi kpa azuun jenkọ d'e bu uzo, ndi bu uzo a kpari azuun.”

*Hun m'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A
(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)*

* Isi Nke Ogun:10 Griki: dinariosi

¹⁷ Ogen Jizosị gi jenkọ Jerusalem, o nọ wesi umu-azuun a nkọ ohu, si we, ¹⁸ “Lee n’ẹ, ẹnyi jenkọ Jerusalem; ẹnyi ru ebahun, we sikọ d’e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu. We jenkọ d’a ma a ikpe-onwun, ¹⁹ we ẹ ye ndi ali ndi ozo ni we kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu ẹ elu obe; kanị hun m’ẹ akp’ohin eto, Osolobue jenkọ d’e weli ẹ.”

Ihien Nne Ohu Riọ Ni Umu A
(Mak 10.35-45)

²⁰ ‘Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, nọ wehe we d’e kunrun Jesu, o nọ gbu osekpuihun ẹ, riọ a n’o men’ẹ ohunma. ²¹ Jesu nọ si a, “K’i cho?” O nọ si a, “Ku ẹ ni onye ohu ime umu-m-ikennyẹ ebuoni jenkọ d’a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i.”

²² Kanị Jizosị nọ si, “Onu a marin ihien onu ri a riọ. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenkọ d’a ra?” We nọ si, “Enyi jenkọ d’a s’eka.” ²³ O nọ si we, “Ezioku-ezioku, unu jenkọ d’a ra ihien ri ime mkpu m, kanị ele mme jenkọ d’e ku onye sikọ d’a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n’ẹ, we jenkọ d’a nodi a.”

²⁴ Ogen umu-azuun iri hoduni gi nu ihienni umune ebuo hu me, we nọ bumeni umune ebuo hu olulu. ²⁵ Kanị Jizosị nọ kpozunhan we, si we, “Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ozo ri ndi hun a kini e me rike si uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we. ²⁶ Ka emele ni erira. Onye owule cho n’o wuru oken ihian ime onu, ‘ya wuru odibo unu; ²⁷ onye owule cho n’o wuru onye ibuzo ime unu, ‘ya wuru igbon onu — ²⁸ nọke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni we gba n’a odibo, kanị, n’o gba odibo, yezikwo ndun a, gi ẹ gbahua ndi bu oda.”

Jizosị A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ogen Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe nọ sonme ẹ. ³⁰ Ikennyẹ ebuo enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogen we gi nu ni Jizosị ghafeko, we nọ yi oro, si, “Di-nwonni-ẹnyi, Nwa Defidi me ni ẹnyi ebere!”

³¹ Igunrun hu nọ jugbo we, si we kpukin onu; kanị we nọ yikenmede oro, si, “Di-nwonni-ẹnyi, Nwa Defidi, me ni ẹnyi ebere!”

³² Jizosị nọ kusị, kpọ we, si, “Kini ke unu cho ni m me ni onu?”

³³ We nọ si a, “Di-nwonni-ẹnyi, ẹnyi cho ni ẹnyi leghama uzọ.”

³⁴ Jizosị nọ me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we nọ hunma uzọ; we nọ sonme ẹ.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jizosị A Banhan Jerusalem Leke Onye-mmeri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

¹ Ogen we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befaji, Jizosị nọ zipu umu-azuun a ebuo, ² si we, “Banye ni ime obodoni me ekere hun ri unu ihun, onu jenkọ d’a hun Jaki we lime ebegu le nwa a nodiye ni n’ẹ. Topu ni we wehe ni m. ³ Onye si unu ihien owule, si n’a hu, ‘Nna cho we’, o sikọ d’a si unu weri we ozigbo.” ⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu,
lee ẹ, eze onu lala d’e kunrun unu,
o welua enwen ẹ ali:
o ri enu Jaki,
le elu nwa-jaki.”

⁶ Umu-azuun a ebuo hu nọ jen, me ke Jizosị don zi we, ⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w’e yiye elu ẹ gbama elu we, Jizosị nọ nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzo, ndi ozo a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebefu, gbama we uzo. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si, “Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!

Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebefu Kacharin elu ejen*”

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, o rike si we kpasu obodo hu ile: We hu a ju, si, “Onye wu onwan?”

¹¹ Igunrun ahun no si, “Hunni wu onye-amuma hu w'a kpo Jizosi hun gha Nazareti ri Galili bia.”

Jizosi E Si Ulo-nsọ

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹² Jizosi no banye Ulo-nsọ, chupu ndi ile ri a zu afia ime Ulo-nsọ, hukpume teburu ndi a gbahuto ego le oche ndi hun e re oluikuku. ¹³ O no si we,

“We de e ime Ekukwo-nsọ, si,

‘We jenkọ d'a kpo Ulo m ulo ekpere’,

kalẹ onu e giguọ a henrin ebe ndi-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi enya-ishi le ndi-nguro no bia d'e kunrun e ime Ulo-nsọ, o no zuo we. ¹⁵ Kanị ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tu enya o ri e me, hunzi ke umu-ndu ri ime Ulo-nsọ ri e yi oro, a si, “Hozana (ojija-mma) ri ni nwa Defidi!”, iwe no weme we.

¹⁶ We no si a, “I hu a nu ihien umu-ndu ndini ri e ku?” Jizosi no si we, “Eghee, m hu a nu. Unu e ke guntu ebefu Ehuho-nsọ no si,

‘Ya zunguo umeka le ndi ri a ra eran ni we ja i mma zu oke.’?”

¹⁷ O no la we to, gha ime obodo hu pu, si Betani, d'a nodi uchinchin hu.

Jizosi A Bu Osi Figi Onu

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fon uzotuntun, ebe o kinko azuun Jerusalem, egun hu a gun a. ¹⁹ O no hun osisi figi ohu mkpenren uzo, o no jen ebe o ri; kanị, o hunni ihien owule enu e, mmani ehuhuo suo. O no si a, “Amizile mkpuru jenrin ejen.” Osi hu no kpopu-nkun ozigbo. ²⁰ Ogen umu-azuun gi hun ihienni, o tukenme we enya, we no si, “Nani ke osisi hu don kpopu-nkun ozigbo?” ²¹ Jizosi no si we, “M ri a gwa unu ezioku, owuni onu e nwongho okukwe bu unu enweni obi-ebu, unu jenkọ d'a saeka mekarị ihien we me osisi figi hu; eledẹ ohun suo, osuon'a ni onu si uguni, ‘Jen d'a tu enwen i ye ime ohimin,’ o jenkọ d'e me. ²² Ihien unu gi okukwe me ekpere ri, onu jenkọ d'e nwonhen e.”

A Ju We Jizosi Ke Onye Zi E

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ogen o gi banye Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi no bia d'e kunrun e ebe o ri a kuzi, si a, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini, onye ye i ikenni?” ²⁴ Jizosi no za we, si, “Mme le enwen m jenkọ d'a ju unu akpu otaa ohu, unu za m'a, a gwa m onu iken m gi e me ihien ndini.” ²⁵ “Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia: o gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia?”

We no tugbame iroro, si, “Enyi si, ‘O gha elu-igwee bia,’ o siko d'a si, ‘Ki hain nwan unu gileni gi oku e don?’ ²⁶ Kanị egun igunrunni aniko enyi si, ‘O gha eka ihian bia,’ makeni ihian ile weri e ni Jonu wu onye-amuma.” ²⁷ ‘Ya we no za Jizosi, si, “Enyi amarin.” O no si we, “Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umune Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

²⁸ “Kini ke onu ro nwan? Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo; o jen d'e kunrun nke ibuzo, si a, ‘Nwa m, jen d'a run orun ime ugbo vaini tanni.’ ²⁹ O no si, ‘Ejenko m.’ Kanị, omegu, o

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ogun:9** Griki: “...ime Elu-igwee kacharin elu e jen”. (Osolobue ke we gi ihienni e ku.)

nọ gbehuto obi e, jenme. ³⁰ 'Ya nedi e nọ jen d'e kunrun hun-ebọ, gwazi a ihien ohu ahun. O nọ si, 'Baba, m siko d'e jen.' Kani o jenni. ³¹ Onye ime we me ihien nedi e cho?" We nọ si, "Nke ibuzo." Jizosi nọ si we, "M ri a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja hu e buni unu uzọ a banye Ali-eze Osolobue. ³² Makeni Jonu bia d'e kunrun onu, a ghosi unu ezigbo uzọ ahun Osolobue cho, kani, unu eginu oku e don. Kani ndi a na ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja gi e don; ogen onu gide hun ihien ri e meni unu egiden'e cheghari, kweri ihien o ku."

*Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Run Ta
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ "Nu ni ilu ozo: O nwon onye ohu nwon ali, o nọ kun a vaini, kenhunme e ugba, gu olu ebe w'a nọ a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye e, bu e che aka ndi siko d'a gha a run a e-gbu-e-ke. O nọ si ali ozo. ³⁴ Ogen vaini e rumę, o nọ zi ndi idibo e jenni ndi hu ri a run ugbo hu d'a nahan we ihien vaini a mi. ³⁵ Ndi hu ri a runn'a nọ kwodon ndi-idibo e, gbu onye ohu ili, gbu onye ohu ozun, mazi onye ohu omuma. ³⁶ 'Ya o nọ zizeni ndi-idibo e ozo bu oda kari ndi ibuzo. E me we we ihien we me ndi ibuzo. ³⁷ Omegu, o nọ zijen nwa a, si, 'We siko d'a gbaye nwa m.' ³⁸ Kani, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, we nọ si ibe we, 'Onyeni wu hun jenko d'e nwonrin ebeni omegu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!' ³⁹ 'Ya we nọ weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e."

⁴⁰ "Onye nwon ugbo-vaini hu bia nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?" ⁴¹ We nọ za, si, "O jenko d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenko d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo."

⁴² Jizosi nọ si we, "Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si, 'Omuma hu ndi a tun ulo ju, a wuruole hun gi ulo; Di-nwonni-enyi 'ya me ihienni, o tuka enyi enya!'

⁴³ 'Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenko d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenko d'a mi mkpuru a. ⁴⁴ Onye owule danye elu omumanj jenko d'e tikpochanrin, kani o jenko d'e gwerinrien onye owule o dankwasi!"

⁴⁵ Ogen ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we nọ marin ni uwe k'o ri e ku. ⁴⁶ We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a ninj we, makeni we weri e nọke onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

*Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi
(Luk 14.15-24)*

¹ Jizosi nọ tazi ni we ilu, si, ² "Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu nọ kpọ ni nwa a oriri-agbamehuhuo. ³ O nọ zi ndi-idibo e d'a kpọ ndi we kpọ oriri-agbamekukwo hu, kani abianj we. ⁴ O nọ zizi ndi idibo ozo, si, 'Gwa ni ndi hu we kpọ oriri, si, "Lee n'e, a kwademeguọ m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zuntọ. A kwademeguọ m ihien ile; bia ni oriri-agbamehuhuo hu." ' ' ' ⁵ "Kani eginu w'e don, onye-onye nọ jenme ebe o jenko: onye ohu e jenme ugbo e, onye ozo e jenme afia a, ⁶ ndi ozo nọ nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye we ihun, gbu we. ⁷ Eze hu nọ bume olulu; o nọ zijen ndi-agma a, we nọ gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun. ⁸ O nọ si ndi idibo e, 'A kwademeguọ we oriri-agbamekukwo hu, kani ndi we kpọ d'e ri e efuruni ndi we siko d'a kpọ. ⁹ Jensonme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpọ ke we han unu hun; si ni we bia oriri.' ¹⁰ Ndi idibo hu nọ jensonme ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile we hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun we ri e me mmemme."

11 “Kani, oge eze hu gi bia n’o hun ndi obia, o no hun onye ohu yileni ewuru we gi e jen agbamehuhuo. 12 O no si a, ‘Di-enyi; nani k’i don banhan ebeni bu y’e yi ewuru we gi e jen agbamehuhuo?’ O shiarini ihien owule. 13 Eze no si ndi hu e jenn’e ozi, ‘Kenme n’e uku le eka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihian jenko d’a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.’ 14 Makeni ndi we kpo bu oda, kani ndi we hori ebuni oda.”

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

15 Ndi Itu-Farisi no jen d’a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k’e ku nwundon e. 16 We no zijen umu-azun we le ndi itu Herodu d’a ju a utani: “Onye-nkuzi, enyi a maringho n’i wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzọ Osolobue k’o furu, ni egun ihian ara tu i, y’a ra gbeyeni ihian. 17 Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o furuni?” 18 Kani Jizosi a maringho ni we ju utani makeni izize e ri e ze we. O no si, “Ki hain unu gi a nwan m, onu ndi ihunnai. 19 Ghosidele ni m eghe we gi a ku ugwo-isi hu.” We no wehen’e akpuru ego dinariosi ohu. 20 Jizosi no si we, “Isi onye le efan onye wu ndini?” 21 We no si, “Nke Siza ro.” ‘Ya o no si we, “We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue.” 22 Ogen we gi nu a, o tukenme we enya, we no na a to, pu.”

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

23 Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d’e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kwere ni ndi nwunni a ra lihi: we no ju a utaa, 24 si, “Onye-nkuzi, Mozizi si ni ‘Omeni okennyewu nwunhun bu o muni nwa, nwen e ya luma okpoho hu di e nwun, keni o mudon ni nwen e nwunni nwa.’ 25 Ikennyewu esa wu umune te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o no nwunhun bu o muni nwa, o no la nwunye e to, nwen e hun e sonn’e no luma a. 26 Erirazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d’e ru hun me we esa, we ile a nwunhunchanrin. 27 Omeguu, okpoho hu no nwunhun. 28 ‘Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k’o jenko nwan d’a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni we ile lugbari a?’”

29 Kani Jizosi no za we, si, “Unu e fieguo uzọ makeni unu a marin Ehuo-nsọ, onu amarin ke iken Osolobue han. 30 Ogen ndi nwunni siko d’e gi gha onwun lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenko d’a no ke ndi mmon-ozu. 31 O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuo-nsọ? 32 O si, ‘Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.’ Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kani nke ndi ri ndun.” 33 Ogen igunrun hu gi nu nkuzi e, o tukenme we enya.

Iwu Kachanrinni
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

34 Ogen ndi Itu-Farisi gi nu ni Jesu e kpukinguo ndi Itu-Sadusi onu, we no zu, buru e, 35 onye ohu ime we wu okaa-Iwu no gi otaa shin’e onyan, si 36 “Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?” 37 O no si a, “ ‘Gi obi i ile, enwen* i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonna-enyi wu Osolobue i.’ 38 Onwan wu iwu kachanrinni le nke ibuzo. 39 Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, o si, ‘Thien ibe i siko d’a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’ 40 Iwu ebunoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndi-amuma ku.”

Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

41 Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa, 42 si, “Kini ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k’o wu?” We no si a, “Nwa Defidi.” 43 O no si we, “Nani ke Mmon-nsọ don nwan me Defidi kpo a ‘Di-nwonna-m’ ebegu Ehuo-nsọ no si,

* Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun:37 umen-dun

44 ‘Di-nwōnni-ẹnyi sị Di-nwōnni-m;
 nọdị alị ẹka-nni m,
 d’e ru mgbe m buguụ ndị inenren i
 che okpuru ukụ i?’ ”

45 “O mē nwan nị Defidi kpọ a ‘Di-nwōnni-m’, ẹghani k’o don wuru nwa Defidi?” 46 O nwōnni onyē saeka za ihien ọwule. O nwōnzini onyē egun nị jü a ụta ọzọ gha ụhụhụhụ hu jēnme.

Isi Nke Ẹtọ-kwasị-ogun

Jizosị Sị Wẹ Kpachanpukwo Ẹnya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Lẹ Ndi Itu-Farisi Ri
 (Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

1 ‘Ya Jizosị nọ sị igunrun hụ lẹ umu-azuun a, 2 “Ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọdị alị elu Ocho-Mozizi—‘ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi; 3 e mē ni nwan ihien ọwule wẹ gwa unu, e gi n’e don; kale, esonkwole ni wẹ mē ihien wẹ ri e mē. Makeni, w’a kuzi, bu w’a ra mē ihien wẹ ri a kuzi. 4 W’e kenme ibu nyinni, hun a fu ọrun obubu e che ihian isi-uvun, kanị wẹ lẹ enwen wẹ ara tinpude mkpinsin-eka ohu nị wẹ bu ụdị ibu hụ. 5 Wẹ e mē ihien ile w’e mē kenị ihian ile hun wẹ: wẹ gha e mē mē mkpọ Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ẹkukwo-nsọ e kenmēye ezimezi ihun, e mē mē wẹ nke wẹ n’o hi-ogbe. Wẹ gha e mē mē Taselụ ahun ihian ile a kwaye ẹkwa ekpere, e mē mēzi wẹ nke wẹ n’o sue, kenị ihian hun wẹ. 6 Ọ sọ wẹ nị w’a nọdị isi-ochē wẹ gha e ri oriri; a sọ wẹ ni w’e ye wẹ ochē pu-ichē ime ụlọ-ofufe, 7 nị w’e kele wẹ ekele pu-ichē ime afia ebe ihian ri, nị w’a kpọ wẹ ‘Onyē-nkuzi.’ 8 Ka anile nị ihian kpọ ọnụ ‘Onyē-nkuzi,’ makele Onyē-nkuzi ohu sọ ke unu nwon, umune ke unu ile wu. 9 Akpokwole ni onyē ọwule ri elu-uwani ‘Nedi ẹnyi,’ makeni Nedi ohu sọ ke unu nwon, elu-igwee k’o ri. 10 Anikwole nị ihian kpọ unu ‘Nna’ makeni Nna ohu sọ ke unu nwon—Kraisti sọ wu Nna unu. 11 Onyē kachanriini ime ọnụ, k’a wuru odibo unu. 12 Onyē ọwule busi enwen ẹ elu, wẹ siko d’e wetu ẹ alị; kanị onyē ọwule welu enwen ẹ alị, wẹ jenkọ d’e wesi ẹ enu.”

Jizosị A Ban Mban Make Obibi Ihunnaị Wẹ
 (Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

13 “Kanị nsongbu ri nị unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Makeni ọnụ a kpokin ụzọ Alị-eze elu-igwee: unu a banyeko, ọnụ eyeko ndi chọ nị wẹ banye efe banye.

14 Nsongbu ri nị unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Unu e rigbu ikpoho di wẹ nwun, e gi ekpere sueni e kpukin ẹ. ‘Ya wu, ọnụ jenkọ d’a narin afunfun kanị.

15 Nsongbu ri nị unu, ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Makeni ọnụ e jensonme alị ichen-ichen, e fetude ohimin, a chọ ke unu a don nwehende onyē ohu hun siko d’e kweri femē ofufe ọnụ, kanị onyē gbहतo nwan sonme unu—unu e mē ẹ wuru nwa okunmmon rike unu, wukaride unu.”

16 “Nsongbu ri nị ọnụ ndi ẹnya-ishi ri e duni, a sị, ‘Omēni ihian kun Ụlọ-nsọ, o nwōnni ihien ọ wu; kanị, o kun goru ri ime Ụlọ-nsọ, o jenkọ d’e mezuriri ihien o kun n’e.’ 17 Unu ndi nzuzu ẹnya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ụlọ-nsọ hun mē goru hụ ri nsọ? 18 Ọnụ a sị nị ‘Omēni ihian kun ebe wẹ nọ a chụ-ẹjan, o nwōnni ihien ọ wu, kanị o kun oyiye ri elu ẹ, iwu gi ẹ, o siko d’e mezuriri ihien o kun n’e.’ 19 Unu ndi ẹnya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe wẹ n’a chụ-ẹjan hun mē oyiye hụ ri nsọ? 20 Onyē kun ebe wẹ n’a chụ-ẹjan e kungwo ebe wẹ n’a chụ-ẹjan lẹ oyiye ile ri elu ẹ. 21 Onyē kun Ụlọ-nsọ kun Ụlọ-nsọ lẹ Osolobue hun bi ime ẹ. 22 Onyē kun elu-igwee kun ukpo Osolobue lẹ onyē hụ a nọdị alị elu ukpo hụ.”

23 “Nsongbu ri nị unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Unu a kusonmede ụzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e mē ofe a sọ—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu unu a natoguo ihien ndi hụ ka mkpa ime Iwu—rike iye onyē ọwule ihien run’e lẹ omiken lẹ okukwe. O te furu ni unu e mē ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ọzọ. 24 Ndi

enya-ishi rị e du ndị ọzọ! Ụnụ e shenpu nzinzin rị ime manya, kanị unu e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen ẹ ogbe!”

²⁵ “Nsongbu rị ni onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Makeni unu a chanchan azuun mkpu le afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen le ime ihien gunni unu ya jun ime we. ²⁶ Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu le ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan.”

²⁷ “Nsongbu rị ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekware, hun magbu enwen ẹ mma azuun a, kanị ihien jun ime we wu okpukpu ndi nwunni le ihien ile runi. ²⁸ Eriira ke unu rizi kwọ: enya ihian, onu rị ke ndi e me ihien Osolobue cho, kanị ihunnai le njo jun ime unu.”

Jizosi E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We
(Luk 11.47-51)

²⁹ “Nsongbu rị ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; ³⁰ a si, ‘Omeni enyi rị a ogen ndi nedi enyi we kanị, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!’ ³¹ Eriira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri ni unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! ³² Mezuchanrin ni nwan ihien ndi nedi onu kanị bidon! ³³ Agwo ke unu wu! Igunrun eju-ali! Nani ke unu jenkọ d'e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmom?”

³⁴ Lee n'e nwan, m jenkọ d'e zihenị onu ndi-amuma, ndi marin ihien le ndi-nkuzi. Unu jenkọ d'e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpokpo we, gha obodo d'e ru obodo, ³⁵ keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-uwahun uzọ rị onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d'e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbuto ime Ulo-nsọ—egbata Ebehu-ri-nsọ le Ukpo w'a nodi a chu ejan. ³⁶ M rị a gwa unu ezioku, agboni jenkọ d'e gi isi buru ihien ndini ile.”

Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)

³⁷ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen'e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y'a nini m! ³⁸ Lee e, a la we ulo i to okpokoro! ³⁹ M rị a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i siko d'a si, ‘Onye hu gi efan Di-nwonna-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’”

Isi Nke Ẹno-kwasị-ogun

Jizosi E Ku E Ni We Jenko D'e Tikpo Ulo-nsọ
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jizosi no gha Ulo-nsọ pu; ebe o pukọ, umu-azuun a no bia d'e kunrun e, a ghosisonme ẹ ulo rị ichen-ichen rị Ulo-nsọ. ² Kanị Jizosi no si we, “Onu a hunguọ ihien ndini we, ele 'ya? M rị a gwa unu ezioku, o nwonna ogbe-omuma ohu hun jenkọ d'a hodụ enu ibe we; we jenkọ d'e nutuchanrin we ile ye ali.”

Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jizosi gi nodi ali elu Ugu Olivu, umu-azuun a no bia d'e kunrun e ebe 'ya suo nodi, we no si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenkọ d'e me? Kini jenkọ d'a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogen?” ⁴ Jizosi no za we, si, “Kpachanpu ni enya make w'e dufie onu, ⁵ makeni ndi bu oda jenkọ d'e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti.’ We siko d'e gi ẹ dufie ndi bu oda. ⁶ Onu jenkọ d'a nusonme ukwere agha ndi we rị a lu, nusonme ni agha jenkọ d'a rị—kanị, anile ni egun tu unu, makeni ihien ndini jenkọ d'e me bu ogugu-ogen e ke ru.”

⁷ Makeni alì siko d'a lusun ali; ali-eze a lusun ali-eze, unwun le ali-omahihie jenkọ d'a ri ebe ri ichen-ichen. ⁸ Ihiẹn ndini ile rikẹ ebe ime nohu memẹ okpoho.

⁹ Ogen hu, we jenkọ d'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenkọ d'a ban ndi ali ile ri ichen-ichen make ufiri efan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenkọ d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amuma-ntu ndi bu oda jenkọ d'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri ni njo jenkọ d'a barahi, ihiẹn-osusuo ndi bu oda nwe jenkọ d'a juu oyi. ¹³ Kanị onye hun din ndidi d'e ru njendeme jenkọ d'e nwon nzuopuha. ¹⁴ We jenkọ d'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-owa ile ke n'o wuru osheri ye ndi ali ile ri ichen-ichen; ogen hu ke ogugu-ogen e gi ru."

Aru Hu Hun E Buhe Ntikpo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ "Ya wu, ogen onu jenkọ d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nsọ, noke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha), ¹⁶ ndi ri judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebegu; ¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebegu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihiẹn owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogen hu! ²⁰ Mekwo ni ekpere amangbe oso unu a wu ogen oyi mobu Uhuohin Izu-iken. ²¹ Makeni oken nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozu. ²² Omeni ebeluanu we ogen hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogen nsongbu ahun.

²³ Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebegu,' ekwerikwole ni. ²⁴ Makeni ndi kpo enwen we Kraisti jenkọ d'a fuha, we le ndi amuma-ntu, runsonme ihiẹn-ahima hi-ogbe le oken orun-atumenya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me. ²⁵ Gon ni ntin! A gwatogwokwo m onu ihienni o gini d'e me. ²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni. ²⁷ Makeni, rikẹ ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-anya-anwun ke ndi ri ndidan enya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome."

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ "Hun nsongbu ogen hu gi ghafeguhu, enya-anwun jenkọ d'a gba ishi, ifon etikozu; kokishia jenkọ d'a ri a gha elu-igwere a dantusonme, iken ndi ri elu-igwere jenkọ d'e mehunme. ³⁰ Ogen hu ke ahima Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi puha igwere. Ndi ali ile ri uwa jenkọ d'a kwan ekwan ogen w'e gi hun a. We k'a hun Nwa nke Ihian k'o ri elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala. ³¹ O siko d'e gi oken opi hannu zipu ndi mmon-ozu e jen d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule—ebe ile elu-igwere ru."

Ihiẹn Jesu Gi Osisu Figi Kuzi
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² "Gi ni osisi figi munrun ihienni: Hun agalaba a gihu forima, y'a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³³ Erirazikwo, ogen onu e gi hun ihiẹn ndini ile, onu a marin ni ogen hu e ruguo, eghee, o ruguo onumuzo. ³⁴ M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogeni a guchanrinko ihiẹn ndini kebe mezu. ³⁵ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanu oku m aghafeko."

O Nwonni Onye Marin Uhuohin Hu Mobu Ogen Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

³⁶ "O me nke uhuohin o jenkọ d'a wu mobu ogen o k'a wu uhuohin hu, o nwonni onye marinni—ke ndi mmon-ozu ri elu-igwee ke Nwa; kanu Chuku-Nedi suo marin. ³⁷ Obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a no ke ihiẹn me ogen Nua. ³⁸ O k'a ri k'o ri ogen hu ni oken-mirin hu d'a bia: we ri e ri, a ra; a lu di le nwunye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuohin

Nua banye ime ugbo-mirin hu, ³⁹ amarin we ihien ri e meni d'e ru ni oken ide-mirin hu a bia, gbupu we ile. Erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ⁴⁰ Ogen hu, ikennyẹ ebuo jenkọ d'a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu na onye ohu to; ⁴¹ ikpoho ebuo k'a gha a kwọ ihien, e weri we ohu la ohu to. ⁴² 'Ya wu, munrun ni nwan enya makeni onu amarin uhuhoin Di-nwonni-onu lala! ⁴³ Kani, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marin ogen ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nodi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan." ⁴⁴ "Ya wu, unu le enwen onu siko d'a kwademeziko, makele mme wu Nwa nke Ihian lala ogen onu tuleni enya."

Odibo Furu We Gi E Dọn Enya Ra Hun Furuleni?
(Luk 12.41-48)

⁴⁵ "Onye wu nwan odibo hu furu ni we gi e d'anya, odibo ahun marin ihien, hun nna a si lefu ezi-le-ulo a enya, n'o ye we ihien-oriri ogen furuni? ⁴⁶ O jenkọ d'a ri ni odibo hu mma owuni nna a a lua, hun a n'o hu e me ihien ndi hu — ⁴⁷ m ri a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihien e ile che odibo hu eka lepu enya. ⁴⁸ Kani, omeni eje-odibo hu a si enwen e, 'Nna m e biekezi d'a lua,' ⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya, ⁵⁰ nna a jenkọ d'a lua uhuhoin o tuleni enya a le ogen o marinleni. ⁵¹ o jenkọ d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunnai ri, ebahun ihian jenkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Isi Nke Isen-kwasị-ogun

Ihien Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ "Ogen hu, ihien jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a no ke ebe igbagba iri no weri ukpe we jenne d'a nabanhan okennyẹ jenkọ d'a gba ekukwo. ² Mmadu isen ime we wu ndi marin ihien, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Makeni, ogen ndi nzuzu hu gi buru ukpe we, ewerini we mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe we, ⁴ kani ndi hu marin ihien gi ihien weri mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe.

⁵ Okennyẹ hu ri a gba ekukwo abiani egwa, uran no tuma we ile, we no ranhin. ⁶ Kani, o ru ime abali, oro no pu, si, 'Lee n'e-o, okennyẹ jenkọ d'a gba ehuhuo a biaguo-o! Bia ni d'e kunrun e!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hu ile no lihi, fisi ukpe we elu. ⁸ Ndi nzuzu hu no si ndi hu marin ihien, 'Yebeye ni enyi mirin-ukpe onu, ni ukpe enyi ri e tinyun.' ⁹ Kani, ndi hu marin ihien no si, 'Mba! O zuko enyi le onu; o ka mma ni unu jemburu ndi hun e ren'e d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Ogen we gi jenneguu d'e nonrin mirin-ukpe; okennyẹ hun jenkọ d'a gba ehuhuo no banhan; ndi hu kwademeni no son e banye ime ebegu we k'a no ri oriri agbamekukwo, we no gunma uzo. ¹¹ Omeugu, igbagba ndi ozo hu no biazikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpogu uzo ni enyi banhan!' ¹² Kani o no si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.' "

¹³ Jizosi a taguu iluni, o no si we, "Che ni nwan nche, makeni onu amarin uhuhoin mobu ogen o siko d'a wu."

Ihien Jesu Gi Idibo Etọ Kuzi
(Luk 19.11-27)

¹⁴ "Ihien jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a ri ke ebe okennyẹ ohu no jenkọ ali-ihian, o no kpọ ndi idibo e, we ihien o nwon che we eka. ¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ekpa isen, ye hun-egbo egbo jun ekpa ebuo, ye hun me we eto egbo jun ekpa ohu—onye-onye ke iken e han. 'Ya o no jenne. ¹⁶ Onye o ye hun jun ekpa isen no jenne ozigbo, gi e zuma afia, o no nwonhenzi egbo jun ekpa isen che n'e. ¹⁷ Erira ke onye o ye hun jun ekpa ebuo don gi e nwonhen ekpa ebuo che n'e. ¹⁸ Kani onye o ye hun jun ekpa ohu no jenne, gu ali, zueme egbo nna a ye e.

¹⁹ O tebe, nna we no lua; o no bia ni we gbako. ²⁰ Onye hu o ye hun jun ekpa isen no bia, wehezi egbo jun ekpa isen chen'e. O no si, 'Nna-enyi, egbo jun ekpa isen k'i ye m; lee e, e nwonhenguozu m egbo jun ekpa isen che n'e.' ²¹ Nna a no si, 'Ye meyeke, odibo oma, hun

wę gi e d'ęnya! Y'a ghosigho n'i furu ni wę gi i d'ęnya ime ihien me ntin, m jenko d'e tume i n'i lepu ihien bu oda ęnya. Bĩa d'e son m ghoghọ.' ²² Onye hu o ye egbo jun ępa ębuo no biazikwo, si, 'Nna-ęnyi, egbo jun ępa ębuo k'i ye m, lee ę, e nwonhenole m egbo jun ępa ębuo che n'e.' ²³ Nna a no si a, 'Y'e meyeke, odibo oma we gi e d'ęnya; y'a ghosigho n'i furu ni wę gi i don ęnya ebe ihien me ękere ri, m jenko d'e ye i ihien bu oda n'i lepu ęnya. Bĩa d'e son m ghoghọ.'

²⁴ Onye hu o ye ępa egbo ohu no biazikwo, si, 'Nna-ęnyi, a maringho m ni obi i e zeke, n'i y'a ghorị ihien i kunleni, e ri ihien i runleni. ²⁵ Egun ri a tu m, ya m no jen d'e zueme egbo i ye ime ali; lee ę, weri ihien i.' ²⁶ Kani nna a no shari a, si, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen ę nzunzun! Y'a maringho ni m'a ghorị ihien m kunleni, e kponrin ihien m ghotoleni, ęle iya? ²⁷ Nke y'e bu nwan egbo m cheni m ime ulo-egho*, m lua, keni m weri hun wu nke m le omuninwa ri n'a. ²⁸ Napu n'a nwan egbo hu jun ępa ohu, w'e ye onye hu nwon hun jun ępa iri. ²⁹ Makeni onye gi ihien hu we ye ę run orun, e yeche ni w'e keni o nwoncheni. Kani onye gileni ihien we ye ę run orun, a napu w'a ke ękere hun o nwon. ³⁰ Tu ni nwan odibo eti hu ye ishi ri ezi, ebe ihian jenko d'a no a kwan ękwan, a ta nkwenren-eze.' ”

Okinkin-ikpe Ikpaunun

³¹ “Ogen Nwa nke Ihian jenko d'e gi gi ogho a bĩa rike eze, 'ya le ndi mmon-ozii ile, o siko d'a nodi ali ukpo ę nwe ogho. ³² We siko d'e wehe ndi ali ile ri ichen-ichen ebe o ri; o jenko d'a hopuha we ohu-ohu ebe ibe we ri, erira onye e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu ri. ³³ O jenko d'e donme atunrun ndi hu ęka-ihien ę, donme ewu ndi hu ęka-ekpen ę.

³⁴ Ogen hu, eze jenko d'a si ndi hu ri a ęka-nni, 'Bĩa ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hu we kwademe ni unu kete w'a tunle iyetu uwa. ³⁵ Makeni, ogen ęgun gi ri a gun m, onu ye m ihien-oriri, ęgun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, ³⁶ a gba m oto, unu e ye m ękwa, emu a ku m, unu a bĩa d'e lee m, ogen m gi ri ime ulo-ngan, onu a bĩa d'a hun m.' ³⁷ Ogen hu, ndi ezi-omume ahun jenko d'a za a, si, 'Di-nwonni-ęnyi, elee ogen ke ęnyi gi hun i ke ęgun ri a gun i, ęnyi no ye i ihien-oriri mobu ke ęgun-mirin ri a gun i, ęnyi no ye i ihien-orira? ³⁸ Elee ogen ke ęnyi gi hun i n'i wu otumunye, ęnyi no nabanhan i mobu n'i gba oto, ęnyi no yime i ękwa? ³⁹ Elee ogen ke ęnyi gizi hun i ni emu ri a ku i mobu n'i ri ulo-ngan, ęnyi no bĩa d'a hun i?!' ⁴⁰ Eze siko d'a za we, si, 'M ri a gwa onu ezioku, ebe unu no me ni onye ohu ime ndini rike si arini we mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men'e!' ”

⁴¹ “Ogen hu, o siko d'a si ndi hu ri ęka-ekpen ę, 'Pu ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hu we kwademe ni Ekwensu le ndi mmon-ozii ę! ⁴² Makeni ogen ęgun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, ęgun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; ⁴³ a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oto, onu eyimeni m ękwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ulo-ngan, kani onu abiani d'a hun m.'

⁴⁴ We k'a zazikwo a, si, 'Di-nwonni-ęnyi, elee ogen ke ęnyi gi hun i ke ęgun ri a gun i mobu ke ęgun-mirin ri a gun i mobu k'i wu otumunye mobu k'i gba oto mobu ke emu ri a ku i mobu k'i ri ulo-ngan bu ęnyi eyeni n'i ęka?' ⁴⁵ O jenko d'a za we, si, 'Ezioku ke m ri a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onye ohu ime ndini noke si arini we mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m'e.' ⁴⁶ We jenko d'e zi we si ime afunfun itebite, kani ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite.”

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini We Jizosi Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

* **Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27** Ika siji aza

¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a, ² “Unu a maringho ni akpu-uhuhin ebuo ghafegu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuohin hu ke we jenkod'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu.”

³ Ogen ohu hu o gi ri e ku ihienni, ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-ejan, e zu. ⁴ We no tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosi gbu. ⁵ Kani, we no si, “Ekwokwo ogen mmemmeni, amangbe isusu gha ri.”

E Hukpu We Jizosi Uden Ime Betani
(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Ogen Jizosi gi ri Betani, iwe onye w'a kpo Saimonu onye-oti, ⁷ okpoho ohu no wehe ogolabasta uden nanranni ri ime e. O no hu e ye Jizosi isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. ⁸ Kani ogen umu-azuun a gi hun ihienni, iwe no weme we, we no si, “Elee iwi wu onwan? ⁹ Nke we re udenni eghe hi-ogbe, we e ye ndi-igbenye.” ¹⁰ Kani, ogen Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, “Ki hain onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m. ¹¹ Unu le ndi igbenye ri ebeni ogen ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. ¹² O gi udenni o hukpu m kwademe olili m. ¹³ Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozio ma ime uwa ile, we jenkod'e ku ihienni o me, gi e a nyanhan a.”

Judas' E Kweri N'o Re Jizosi
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ 'Ya onye ohu w'a kpo Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d'e kunrun ndi-isi nchu-ejan, ¹⁵ si we, “Kini ke unu jenkod'e ye m omeni e we m Jizosi ye unu? We no ku a mkpuru ego ola (siva) iri-kwasi ogun, ego orun akpu-uhuhin iri kwasi ogun.” ¹⁶ Gha ogen hu jenne, o no choma oghere o jenkod'e gi we Jesu ye we.

Jizosi Le Umu-azuun A E Ri Oriri Nghafe
(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jon 13.21-30)

¹⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azuun no bia d'e kunrun Jizosi, ju a, si, “Elebe ki cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?” ¹⁸ O no si we, “O nwe okenye ohu m zijenke unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a si a, ‘Onye-nkuzi si, ‘Ogen m e rugu, mme le umu-azuun m siko d'a nodi iwe ime Mmemme-Nghafe.’ ” ¹⁹ Umu-azuun no me ke Jizosi don zi we, we no kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogen enyasi, Jizosi le umu-azuun mmebuo hu no nodi ali e ri ihien-oriri. ²¹ Ebe we ri e ri ihien-oriri hu, o no si, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkod'e re m.” ²² Efo asuozini we usuo, onye-onye no si, “Ekwokwo mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?” ²³ Jizosi no si, “Onye hu me le iya buche aka ime aferu jenkod'e re m. ²⁴ Nwa nke Ihian lakod'e we don de banyen'e, kani nsongbu jenkod'a ri ni onye hu jenkod'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a.” ²⁵ Judasi hun siko d'e re e ye we no si, “Onye-nkuzi, mme ro?” O no si a, “Iyu ku.”

Oriri-nsa
(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

²⁶ Ebe we ri e ri ihien-oriri ahun, Jizosi no weri brede, o yegu Osolobue ekele, o no bebe e ye umu-azuun a, si, “Weri ni ri, onwan wu ehio m.” ²⁷ O no weri mkpu, yegu Osolobue ekele, o no we e ye we, si, “Unu ile, rarisonme ni; ²⁸ makeni onwan wu edeke m, hun we gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe egbata iya le ndi nke e aka; edeke m hun we hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo. ²⁹ M ri a gwa onu, arakozu m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hu mme le unu jenkod'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m.”

³⁰ Ogen we gi bugu ebun Mmemme-Nghafe, we no shi Ugu Olivu.

Jizosị E Ku E Nị Pita Jenko D'a Ghọrị N'ọ Marịn A
(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jọn 13.36-38)

³¹ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, "Ukinkinni, unu ile jenko d'a gba m to, make ni Ehuhuo-nsọ si, 'Osolobue jenko d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbayiya.' ³² Kani, m ghaghu onwun lihi, m siko d'e buni unu uzọ si Galili."

³³ Pita nọ sị Jizosị, "O nwonni oge m'e gi gba i to, osuon'a ni ndi hoduni a na i to." ³⁴ Jizosị nọ sị Pita, "M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenko d'a ghori mgbe eto ni y'a marin m." ³⁵ Pita nọ sị, "Kaka, aghoriko m, osuon'a ni mme le 'yu jenko d'a nwun!" Umụ-azuun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jizosị E Mę Ekpere Imę Ugba Gęsemani
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ 'Ya Jizosị le umu-azuun a nọ si ebe w'a kpo Gęsemani. O nọ sị umu-azuun a, "Nodi ni ali ebeni ni m jenzuka d'e me ekpere." ³⁷ O nọ weri Pita le umu Zebedi ebuo, o nọ sukuruma, obi nọ ferime e. ³⁸ 'Ya o nọ sị wẹ, "Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi ni ebeni son m mu enya."

³⁹ O nọ jenshi ihun ekerę, tuha enwen e ye ali, me ekpere, si, "Baba, omeni o ri nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kani, uche i y'a me, ele uche m." ⁴⁰ O nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o hun ni wẹ ri uran, o nọ sị Pita, "Ya wu, onu e ri-eka son m mu enya mgbahunme okuloku ohu? ⁴¹ Mu ni enya, me ni ekpere, amangbe unu a danye ime onwunwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a chogho, kani ndun guu ehụ."

⁴² O nọ puzi nke mgbe ebuo d'e me ekpere, a si, "Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i 'ya me." ⁴³ O nọ biazị ebe wẹ ri, hun wẹ ke wẹ ri uran, makele enya wẹ a nyintogu.

⁴⁴ O nọ lazi wẹ to, pu d'e me ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ 'Ya o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a, si wẹ, "Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, oge hu e ruguo —e we wẹ Nwa nke Ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni enyi jemma. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo."

A Nwunrun Wę Jizosị
(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jọn 18.3-12)

⁴⁷ Jizosị rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu ime umu-azuun a mmebuo bia. Judasi le igunrun hi-ogbe wi—we bu opia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-egan le ndi-isi zihę wẹ. ⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa wẹ ihien wẹ siko d'e gi marin Jesu. O si, "Onye m jenko d'e gi isu-onu kele, 'ya wu onye hu, nwunrun n'a." ⁴⁹ O nọ bia d'e kunrun Jizosị ozigbo, si, "Uwa-oma, Onye-nkuzi!" O nọ su e onu. ⁵⁰ Jizosị nọ sị a, "Di-enyi, me ihien i bia d'e me!" 'Ya wẹ nọ kwondon Jizosị, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi wẹ le Jizosị wi nọ tinpu eka, sepaha opia-agma a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin. ⁵² 'Ya Jizosị nọ sị a, "Wekin opia-agma i azuun, make ni ndi ile e bu opia-agma, siko d'a gha opia-agma nwun. ⁵³ I ro ni asa m eka rjo Nedi m, o zihę ni m ihien kari igunrun ndi mmon-ozu agha mmebuo ozigbo? ⁵⁴ Kani, m me erira, nani ke wẹ jenko d'e gi mezu ihien ndi ri ime Ehuhuo-nsọ hun ku n'o jenko d'a ri enina?"

⁵⁵ Oge hu ke Jizosị gi si igunrun hu, "Unu gi opia-agma le egbe bia d'a nwunrun m nọke si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m'a nodi ali ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kani, ihien ndini ile ri nwan e me keni ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ mezu." 'Ya umu-azuun a ile nọ na a to, gbama osọ.

E We Wę Jizosị Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchu-egan
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jọn 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ 'Ya ndi nwunrun Jizosị nọ we e jenni Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kani Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchu-egan, bu egbata wẹ te e te. Ya Pita nọ banye, son ndi-nche nodi ali keni o hun njendemę ihien ni.

⁵⁹ Ogenni, ndi-isi nchu-ẹjan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien w'e gi buokin Jizosi onu keni we gbu e; ⁶⁰ kani, ahunni we, osun'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omeḡu, mmadu ebuo no nwan puha, ⁶¹ si, "Onyeni si, 'M jenkọ d'a saḡka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhuohin eto tunkin e.' " ⁶² 'Ya onye-isi nchu-ẹjan no lihi, si, "Y'e nwon ihien i jenkọ d'a shiari? Ki wu ihien ndini we ri a si ni 'ya k'i me?" ⁶³ Kani, Jizosi ekuni ihien owule. Onye-isi nchu-ẹjan no si a, "E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraisti, Nwa Osolobue."

⁶⁴ Jizosi no si a, "Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafegu, unu siko d'a hunde Nwa nke Ihan ebe o nodi ali eka-nni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o ri elu orukpu o gi lala."

⁶⁵ 'Ya onye-isi nchu-ẹjan no tika efe hun 'ya le enwen e wu onye-isi nchu-ẹjan yi, si, "O kuole aru! Ki enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini ke unu ro?" We no za, si, "Ikpe a maol'a, o jenkọ d'a nwun!" ⁶⁷ We no ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hu ime we no ma a ora, ⁶⁸ si, "Iyu hun si ni i wu Kraisti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye fian i ihien?"

Pita A Ghorị N'ọ Marị Jizosi

(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, 'ya nwa-agboọ wu odibo no bia d'e kunrun e, si a, "Iyu le Jizosi onye Galili wizikwo." ⁷⁰ Kani, o no ghorị id'enya we ile, si, "Amarin m ihien i ri e ku."

⁷¹ Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agboọ ozo wu odibo no hun a, si ndi turu ebegu, "Onyeni le Jizosi onye Nazareti wi." ⁷² O no ghorizi, kunde Osolobue, si, "Amarinde m okennyehu!"

⁷³ O nobezi ekere, ndi turu ebahun no bia d'e kunrun Pita, si a, "I wu onye ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i." ⁷⁴ 'Ya Pita no kunme Osolobue, si, "Amarinde m okennyehu." Ozigbo hu, okpa no kwan. ⁷⁵ 'Ya Pita no nyanhan oku Jizosi ku, ni, "Okpa gini d'a kwan, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m." O no shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasi-ogun

E We We Jizosi Si Ogwa Paileti

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ O ru ogen utuntun, ndi-isi nchu-ẹjan ile le ndi-isi no tugbame iroro ke w'a don gbu Jizosi.

² We no ken e egbun, we e jenni Paileti, onye Rom hun wu Govano ri a kini we.

Judasị E Hogbu Enwen E

(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Ogen Judasi hun re e ye we gi hun a ni a maguo we Jizosi ikpe-onwun, o no kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-isi akpuru eghe o la iri-kwasi-ogun hu, ⁴ si, "E meole m njo m gi re onye nwonleni ihien o me." Kani, we no si a, "O gbashiarini enyi; ohun wu mkpa i!"

⁵ O no tu akpuru-eghe o la ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwen e. ⁶ Ndi-isi nchu-ẹjan no tuturu akpuru-eghe o la ndi hu; we no si, "O furuni ni enyi bu we che ebe w'e donme ihien ime Ulo-nsọ, make ni eghe edeke ro (eghe-mme)." ⁷ 'Ya we no tu iroro, gi e nonrin ogige onye a kpu-ite, gi e memekpekpem itumunye. ⁸ 'Ya hain we gi a kpo ogige hu "Ogige Edeke" d'e rukwo tanni. ⁹ 'Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku no mezu, ni,

"We no weri akpuru-eghe o la iri-kwasi-ogun hu, hun wu onu eghe ndi Izrelu kwere ni 'ya ke we siko d'e non okennyehu;

¹⁰ gi e nonrin ogige Okpu-ite

rike ke Onye-nwonni-enyi don gwa m."

*Paileti A Ju Jizosì Útaa**(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)*

¹¹ Ogen ihien ni gi ri e me, Jizosì turu ihun Paileti wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. Paileti no si, "Iyu wu eze ndi Ju?" Jizosì no si a, "Iyu ku." ¹² Kani, ogen ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Paileti no si a, "Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?" ¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tukenme Paileti wu Govano enya.

*A Ma We Jizosì Ikpe Onwun**(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jon 18.39; 19.16)*

¹⁵ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Govano a hapu ni we onye-ngan owule we cho. ¹⁶ Ogen hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizosì] Barabasi. ¹⁷ Ogen we gi gbakikomeguu, Paileti no si we, "Onye ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizosì wu] Barabasi ra Jizosì hun w'a kpo Kraisti?" ¹⁸ (Paileti ku ihien ni makeni o maringho ni iwe ke we gi we Jizosì wu Kraisti ye e.) ¹⁹ Ogen o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e no zi ozi jenn'e, si a, "Wepukwo eka oku onye ezi-omume hu, makeni e giguom ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni." ²⁰ Ndi-isi nchu-egan le ndi-isi Izrelu no nwan gwa igunrun hu we si Paileti hapuni we Barabasi, gbu Jizosì. ²¹ Paileti no sizi we, "Onye ime we ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?" We no si, "Barabasi." ²² Paileti no si, "Ki m'e gi nwan Jizosì hun w'a kpo Kraisti me?" We ile no si, "Kpogbu e enu obe." ²³ O no si, "Ki hain? Elee eje-ihien k'o me?" Kani we ile e yikenmede, si, "Kpogbu e elu obe." ²⁴ Ogen Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe we ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o no weri mirin kwopu eka id'enya igunrun hu, si, "Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!" ²⁵ Igunrun hu ile no si, "Edeke e 'ya ri enyi le umu enyi isi!" ²⁶ 'Ya o no hapuni we Barabasi, o fianguu Jizosì mkpinsin, o no we ye we kpogbu.

*Ndi-agma A Kpa Jizosì Ye Emu**(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)*

²⁷ 'Ya ndi-agma Paileti no weri Jizosì si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya we no fihunme e. ²⁸ We no yipu a ewuru e, yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ²⁹ We no weri agalaba osisi-ogun, gi e kpa okpu-eze, bu e che e isi, bu okpo che e eka-ihien; e gbu n'e osekpua, a kpa a e ye emu, a si a, "Agu!! Eze ndi Ju!!"

³⁰ We no ju a eson, napu a okpo hu we te buche e eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogen we gi kpaguu a ye emu, we no yipu a ewo ufie hu, yimezi e ewuru e. We no duru e d'a kpogbu elu obe.

*A Kpoma We Jizosì Elu Obe**(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)*

³² Ebe we jenko, we no kunrun onye Saironi ohu w'a kpo Saionu, we no w'a ye olu buru obe Jizosì. ³³ Ogen we gi ru ebe w'a kpo Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ we no ye Jesu manya we buche olulu-anu ra, kani, ogen o gi danmin a, o no ju n'o rakoa. ³⁵ Ogen we gi kpomaguu a elu obe, 'ya we no tu nkpo, gi e keru ewuru ndi o yi. [Onwan me keni ihien onye-amuma ku hun uzọ mezu—makeni onye-amuma si,

"E keru we ekwa m,
a tu we nkpo,
gi e keru ewuru m."]

³⁶ We no nodi ali, e che e nche. ³⁷ We de ihien we gi m'a ikpe ye enu obe hu. Ihien we de wu, "Onwan wu Jizosì, Eze ndi Ju."

³⁸ We kpomazi ndi ohin ebuo che n'e, onye ohu elu obe ri eka-nni e, onye ohu elu obe ri eka-ekpen e. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a si, "Iyu hun jenko d'e

* **Isi Nke Ẹsa-kwasi-ogun:28** ewuru ndi nze le ndi-idadin

tikpo Ụlo-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi e, zuopuha nwan enwen i! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan.”⁴¹ Erira ke ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si,⁴² “O zuofuha ndi ozo, kanj o sanj aka zuopuha enwen e. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi kweri n'e.”⁴³ O tukwasị Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni o suoghọ a. Makeni, o si, 'Mme wu Nwa Osolobue.' ”⁴⁴ Erira ke ndi ohin ndi hu we kpogbu 'ya le we donzikwo kpari e.

Onwun Jizosi

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

⁴⁵ Efinnai hu, gha okuloku mmebu, ogen hu enya anwun gi a ri isi, d'e ru okuloku eto, okiki no gba ali hu ile.⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosi no gi oken olu yi oro, si, “Elai, Elai, lama Sabakitani?” 'Ya wu, “Osolobue m, Osolobue m, ki hain i gi la m to?”⁴⁷ Kanj, ogen ndi hu ime ndi turu ebahun gi nu a, we no si, “O ri a hi Elaija!”⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime we no gba oso, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y'e 'ya n'ora.”⁴⁹ Kanj, ndi ozo si, “Cheri ni, ni enyi lee omeni Elaija jenkọ d'a bia d'a zuopuha a.”⁵⁰ Jizosi no gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun.⁵¹ Ozigbo hu, ekwa we gi gbobepu Ebehu kachanrin-nsọ ime Ụlo-nsọ no bawapu ebuo, gha elu d'e ru ali. Ali no mahihie, omuma hu e tiwa;⁵² ili ndi nwunni no kpupu, ndi nsọ bu oda nwunni no lihi.⁵³ Ogen Jizosi gi ghaguu onwun lihi, we no puha, si obodo nsọ hu wu Jerusalem, ndi bu oda no hun we ebehu.⁵⁴ Ogen oki-agma hu le ndi-agma 'ya ni we ri e che Jizosi nche gi hun ali-omahihie le ihien ndi hu meni, egun no bia we, we no si, “Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!”

⁵⁵ Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizosi e yen'e aka rizi ebahun, we ri a gha ebe teni e lee ihien ri e meni.⁵⁶ Ndi hu ime we wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi le Josefụ le nne umu Zebedi.

Olili Jizosi

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru ogen enyasi, odafin ohu w'a kpo Josefụ, onye obodo Arimatia, no bia. Okennyeni wuzikwo onye e son uzọ Jizosi.⁵⁸ O no jen d'e kunrun Paleti, si a buye e ehụ Jizosi. 'Ya Paleti no si we buye e ya.⁵⁹ Josefụ no buru ehụ hu; gi ekwa line nwunni fuma a,⁶⁰ bu e che ime ili ohun o kwademeni enwen e, hun we gu nọke okporo ye ime omuma. O no gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hu, pu.⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebọ nodi ali bu ihun zinme ili hu.

E We We Ndi-nche D'e Chedon Ili Hu

⁶² Ogen uhuhin Nkwademe gi ghafegu, o ru enyasi, ogen Uhuohin Izu-iken gi bidon, ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi no zugbama d'e kunrun Paleti,⁶³ si a, “Di-okpa, enyi a nyanhangho ni ogen onye-ntuni gi ri ndun, o si, 'Akpu-uhuhin eto ghafegu, m jenkọ d'e lihi.’ ”⁶⁴ Si we nwan d'e gbokinkenme ili hu ohunma-ohunma d'e ru akpu-uhuhin eto hu, amangbe umu-azuun a abia d'e zunrun ehụ a, gwama ihian ile ni, ‘O ghaguo onwun lihi’; ogen hu ndufie ikpazuun hu a kari nke ibuzo njo.”⁶⁵ Paleti no si we, “Weri ni nwan ndi-agma; jen ni d'e chedon e ke unu siko d'a saeka.”⁶⁶ 'Ya we no jenme, kpukinkenme ili hu, bu ndi-nche to ebehu.

Isi Nke Ɛsato-kwasị-ogun

Jizosi A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafegu, ogen eki gi fonme nke uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin Sonde), Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebọ no jen d'e lele ili hu.² Idemizi, ali no mahihie oda-oda, makeni mmon-ozu Di-nwunni-enyi gha elu-igwee bia, nupu omuma hu hi-ogbe, nodi ali elu e.³ O hu e be nwanran-nwanran rike amuma,

ewuru ẹ hụ e nwun nọkẹ igwere. ⁴ Egun ẹ nọ bịa ndị nche, ẹhụ nọ mama wẹ nni, wẹ nọ rịchanrìn kẹ ndị nwunhunnị. ⁵ Kani, mmon-ozị hụ nọ sị ikpoho ndị hụ, “Atule ni egun, a maringhọ m nị unu rị a cho Jizosị, hụn wẹ kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebeni; o lihiguo k'o don ku. Bịa nị d'e lee ebe o te rị. ⁷ Jenme ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, sị wẹ, ‘O ghaguo onwun lihi, o buruguo nị unu uto si Galili; ebegu kẹ unu jenko d'a nọ hụn a!’ A gwaguo kwọ m unu.” ⁸ 'Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ighoghọ gha ili hụ pu ozigbo, gbama oso d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizosị nọ kunrun wẹ, sị, “Darụ nị!” 'Ya wẹ nọ bịa d'e kunrun ẹ, fiedon ẹ oku, fe ẹ. ¹⁰ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Atule ni egun, jen ni d'a gwa umunẹ m wẹ jen Galili, ebahun kẹ wẹ k'a nọ hụn m.”

E Ye Wẹ Ndi-nche Egho-azuun, Si W'e Kule K'o Me

¹¹ Ogen ikpoho ndị hụ gi jenko, ndị hụ ime ndi-nche hụ nọ si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchu-ẹjan ihien ile meni. ¹² Ogen ndi isi nchu-ẹjan lẹ ndi-isi gi zuguu, tugbamaguu iroro, wẹ nọ ye ndi-agma hụ ego hi-ogbe, ¹³ sị wẹ, “Gwakwo nị ihian ile nị, ‘Umu-azuun a bịa d'e zunrun ẹ ime abali ebe enyi rị uran.’ ¹⁴ Omeni onwan e ru ntin Govanọ wu Paleti, enyi jenko d'e me obi ru ẹ ali, hụn a nị nsongbu arikonị unu.” ¹⁵ 'Ya wẹ nọ narin wẹ egho hụ, me ihien wẹ gwa wẹ. Echen kẹ wẹ rikwo a kọ akikonị ime ndi Ju d'e ru tanni.

Orun Hụ Rị Mkpa Jizosị Ye Umu-azuun A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶ Ya umu-azuun mmanai hụ nọ nwan si ugu hụ rị Galili, ebahun Jizosị gwa wẹ. ¹⁷ Ogen wẹ gi hụn Jizosị, wẹ nọ fe ẹ, kani ndi hụ ime wẹ nwon obi-ebu. ¹⁸ Jizosị nọ jenzunhan, sị wẹ, “E yeole wẹ m iken ile rị elu-igwee lẹ elu-uwu. ¹⁹ Jenme ni nwan d'e me ndi ali ile rị ichen-ichen nị wẹ wuru ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi lẹ Nwa lẹ Mmon-nsọ e me wẹ mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni wẹ, nị wẹ hụn uto e me ihien ile m sị unu me. Ezie, m noye ni unu ogen ile d'e ru ogugu-ogen.”

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Makị Dọn De Ẹ

Onye Jenkọ D'a Kwani Kraịstị Uzọ

(Azaya 40.3; Malakai 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hụn wụ Kraịstị, Onye ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dọn bidon: ² Nọkẹ kẹ wẹ dọn de ẹ ime ẹhuhuọ Azaya onye-amuma, “Osolobue sị, ‘Lee ẹ, m rị e zi onye-ozị m n'o buru n'i uzọ, n'o kwan'i uzọ.’”

³ Olu onye ohu rị a han ime atụ, a sị,

‘Kwa ni ni Di-nwọnni-enyi uzọ; mēme ni uzọ a n'o zinrin!’ ”

Jonu Hun E Me Mirin-Chuku A Kwadememe Wẹ Make Obibia Jesu

⁴ Jonu hụn e me mirin-Chuku nọ pūha, mama okwa ime atụ, a sị wẹ gha ime njọ wẹ roghari, keni wẹ me wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghoṣi n'e roghariṅuọ wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njọ. ⁵ Ndi ile rị umu-alị ndi risonme Judia le ndi Jerusalem ile hu e jen d'e kunrun Jonu, wẹ hu e kupuha njọ wẹ, o hu e me wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonu yi ewuru wẹ gi enenren anu w'a kpọ kamelụ mēme; akpukpo-anu k'o gi kenme ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube le mirin-enwun rị ofia.

⁷ O hu a sị wẹ, “Onye kani m lala m azuun, erudeni m onye jenkọ d'e hulua alị topu eriri akpukpo-uku a. ⁸ M rị e gi mirin mmaka e me onu mirin-Chuku, kani, 'ya nwen jenkọ d'e gi Mmon-nsọ me unu mirin-Chuku.”

Jonu E Me Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13—4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hu, Jesu nọ gha Nazareti rị azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonu nọ me ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hun Jesu gihu gha ime mirin pūha, o nọ hụn kẹ elu-igwere kpupu, hụn kẹ Mmon-nsọ gi udi nduru hidanla, bia d'a nokwasị a. ¹¹ 'Ya olu nọ gha elu-igwee sị, “Iyü wü ezi Nwa m; ihien i a suọka m.”

¹² Ozigbo hu, Mmon-nsọ nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ O nọ nodi ebahun akpu-uhuohin ogunna, iya le eje-anu rị ichen-ichen. Ekwensu hu a nwan a; ndi mmon-ozị hu e yen'e ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ogen wẹ gi kpokingu Jonu ye ime ulo-ngan, Jesu nọ bia Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵ O hu a sị, “Ogen e zuguọ, Ali-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari ni, unu e kweri ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sonn'e

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizọsị ghakọ mkpenren “Ohimin” Galili, o nọ hụn Saimonu le Anduru nwen ẹ ebe wẹ rị a tu oga e ye ime mirin ahun, makeni azun kẹ w'a kun. ¹⁷ Jizọsị nọ sị wẹ, “Sonme ni m, m siko d'e me onu wuru ndi a kuha ihian rike azun.” ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ to ozigbo, sonme ẹ.

¹⁹ O jenshi ihun ekere, o nọ hụn Jemisi le Jonu, umu Zebedi ebe wẹ rị ime ugbo-mirin wẹ e donzi oga wẹ. ²⁰ O nọ kpọ wẹ ozigbo; wẹ nọ na nedi wẹ le ndi wẹ we orun to ime ugbo, sonme ẹ.

Jesu A Chupu Eje-mmọn Rị Ime Okennyẹ Ohu (Luk 4.31-37)

²¹ Wẹ nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ banye ulo-ofufe rị ebẹhụ d'a kuzi. ²² Nkuzi ẹ nọ tū wẹ ẹnya, makele o kuzi nọke onye oku rị ẹka ẹle nọke ndi-nkuzi Iwu. ²³ Ogen hụ dai, o nwon okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ, hụn rị ime ulo-ofufe wẹ. Okennyẹ hụ nọ yi oro, si, ²⁴ “Hapu ẹnyi ye, k'i gi ẹnyi e me, Jesu onye Nazareti? I bia d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nso Osolobue.” ²⁵ Kanị, Jizosi nọ jugbo eje-mmọn hụ, si a, “Kpume onu; gha ime ẹ puha!” ²⁶ Eje-mmọn hụ nọ se okennyẹ hụ, gi oken olu yi oro, gha ime ẹ pu. ²⁷ O nọ tū wẹ ile ẹnya, wẹ hụ a ju ibe wẹ, si, “Ki wu hūnni? Onwan wu nkuzi ohun—hūn iken rị! O gwade eje-mmọn oku, wẹ hụ a gbaye ẹ!” ²⁸ Ozigbo, otiti ẹ nọ kpogbari ẹgbere Galili ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu oda (Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Hūn Jesu gihu gha ime ulo-ofufe ahun pu, iya le Jemisi le Jonu nọ banye iwe Saimonu le Anduru. ³⁰ Emu rị a ku nne nwunye Saimonu, o dine edine, ẹhū okun rị e nwun ẹ. Ozigbo, wẹ nọ gwa Jesu ni emu rị a ku a. ³¹ Jizosi nọ jen d'e kunrun ẹ, kwondon ẹ ẹka, weli ẹ enu, ẹhiu okun hụ nọ hapu a; o nọ leme wẹ obia.

³² O ru ogen ẹnyasi, ogen anwun gi roguu, wẹ nọ wehen'ẹ ndi emu ile le ndi eje-mmọn rị ime wẹ. ³³ Ndi obodo hụ ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen rị a ku, chupusonme eje-mmọn bu oda, o nini eje-mmọn ndi hụ ku oku make ni a maringho wẹ onye o wu.

Jizosi E Zisonme Ozioma Ime Galili (Luk 4.42-44)

³⁵ O ru uzo-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o nọ zopu ẹgwa, jenme ebe ihian rileni, o nọ ebẹhụ memẹ ekpere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le wẹ wi nọ choma a. ³⁷ Ogen wẹ gi hūn a, wẹ nọ si a, “Ihian ile rị a cho i.” ³⁸ O nọ si wẹ, “Ni ẹnyi shizi ni obodo ndi ozọ rị ẹhū ebeni, keni m zizikwo ozioma ime wẹ. Make ni 'ya wu ihien m bia d'e me.” ³⁹ O nọ ghagbari azuun Galili ile, e zisonme ozioma ime ulo-ofufe wẹ rị ichen-ichen, a chupusonme eje-mmọn.

Jizosi A Zuọ Onye-oti (Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Okennyẹ ohu emu oti rị a ku nọ bia d'e kunrun Jesu, gbu osekpū, rioma a, si a, “Omēni y'a choghō, nibe i saeka zuo m, a rị m ochan.” ⁴¹ Omiken ẹ nọ me Jizosi, o nọ tinpu ẹka metu a, si a, “A choghō m! Dihin, n'i rị ochan!” ⁴² Ozigbo, oti hū nọ gha ẹhū a pu, o nọ rị ochan! ⁴³ Jizosi nọ zi okennyẹ hū lama ozigbo, ogen o gi dokenmeguu a ẹka ntin, ⁴⁴ si a, “A gwakwole onye owule ihien ni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchu-egan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hū Mozizi ku ime Iwu gi chu-egan, n'i gi ghosi wẹ ni y'a riguo ochan.” O nọ si a lama. ⁴⁵ Kanị, okennyeni a ghaguu ebahun pu, o nọ kusonmede ihien ebe ile. O kukemme ihien ni, nke wu ni Jesu asazini ẹka puha ime obodo ebe ihian a nọ hūn a, kama, o ghasonme azuun ihian bileni, kanị wẹ huzikwo a gha ebe ile a bia ebahun d'e kunrun ẹ.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuọ Onye-orọ (Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuohin ole a ghaguu, Jesu nọ kinhen Kapanom, o nọ kpogbari n'ọ rị ulo. ² Ndi bu oda nọ gbakikome, nke wu ni uzo eruzini wẹ, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hū a gwa wẹ oku-Chuku. ³ Ya ke ikennyẹ nọ buhen'ẹ okennyẹ ohu orọ kinmin; ikennyẹ eno bu ẹ. ⁴ Make ni ahunni wẹ uzo d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebẹhū, wẹ nọ nyinrin elu ulo, be oghe ye ẹ elu ebe Jesu wuzo. E beguu wẹ oghe ye ẹ, wẹ nọ gha ebẹhū

dọ onye hụ ọrọ kinmin lẹ ute ẹ ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosi gi hụn okukwe wẹ, ọ nọ si onye hụ ọrọ kinmin, “Nwa m, a gbaghariguọ wẹ i njo i.”

⁶ O nwọn ndi-nkuzi Iwu nodisonme ali ebahun, wẹ hụ e ro ihienni ime obi wẹ, a si, ⁷ “Ki hain okennyeni gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri-eka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo!” ⁸ Ozigbo, Jesu nọ marin ime mmon ihien wẹ ri e ro ime obi wẹ. O nọ si wẹ, “Ki hain onu gi e ro udi iroroni ime obi unu? ⁹ Elee hūn ka nfe: isi onye-oroni, ‘A gbaghariguọ wẹ i njo i’—ra isi a, ‘Lih i oto, heri ute i n’i jenne ijen?’ ¹⁰ Kan i, ni m ghosi onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uw a.” O nọ si onye-orọ hụ, ¹¹ “M si i, lihi oto, heri ute i, lama iwe i!” ¹² O nọ lihi oto, heri ute ẹ ozigbo, gha ebahun pu—id’anya wẹ ile; nke wu ni ọ tu wẹ ile enya, wẹ nọ jama Chuku mma, si, “Enyi ahuntuni ihien nọ enina mbu!”

Jesu A Kpo Livai

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ ‘Ya Jesu nọ jennezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian nọ fihunme ẹ, ọ nọ kuzi wẹ. ¹⁴ Ebe ọ ghafeko, ọ nọ hūn Livai nwa Alifosi k’o nodi ali odu ndi ugwo-isi, ọ nọ si a, “Sonme m.” Livai nọ lihi oto, sonme ẹ.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi lẹ ndi ozo wẹ gi njo marin hụ e son Jesu lẹ umu-azuun a e ri ihien-oriri, makeni ndi ri e son n’ẹ bu oda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hūn ri ime ndi Itu-Farisi gi hūn ni ‘ya lẹ ndi njo hụ lẹ ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, wẹ nọ si umu-azuun a, “Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi lẹ ndi ozo wẹ gi njo marin e ri, a ra?” ¹⁷ Ogen Jesu gi nū ihien wẹ ri e ku, ọ nọ si wẹ, “Ndi ehū ri iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bia d’a kpo, kama, ndi njo ke m bia d’a kpo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azuun Jonu lẹ ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. Wẹ nọ bia d’a ju Jesu, si, “Ki hain umu-azuun Jonu lẹ umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?” ¹⁹ Jizosi nọ za wẹ, si, “Ni ndi bia agbamehuhuo bu onu ebe okennyeri a gba ekukwo ri ime igunrun wẹ? Mba nu! Ebe wẹ lẹ okennyeri hū ri a gba ehuhuo ri, ebuko wẹ onu. ²⁰ Kan i, ogen lala hūn wẹ jenkọ d’e gi wepu okennyeri hū ri a gba ekukwo ime wẹ, ogen hū, e bume wẹ onu.”

²¹ “O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi ẹ kwakin ẹ, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme.”

²² “O nwonzikwon i onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi ẹ gbaye ẹ, manya hū a gbawapu a, ke manya ke ihien wẹ gi gbaye ẹ a la iwi. ‘Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun.”

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe wẹ ghako ime ugbo hū, ‘ya umu-azuun a nọ ghorima oka-witi. ²⁴ ‘Ya ndi Itu-Farisi nọ si a, “Ki hain wẹ gi a ghọ ihien ugbo Uhuohin Izu-iken, wẹ ri a dan Iwu.”

²⁵ ‘Ya Jesu nọ si wẹ, “Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya lẹ ndi wẹ ile wi? ²⁶ K’o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-ejan, ri bredi-nsọ hū w’e bupuhani Osolobue, hūn o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-ejan; kan i Defidi ri ẹ eri, yezikwo ndi ‘ya lẹ wẹ wi.”

²⁷ ‘Ya Jesu nọ nwan si, “Make orinmma ihian ke wẹ gi tume Uhuohin Izu-iken, egini wẹ ufiri Uhuohin Izu-iken ke ihian. ²⁸ ‘Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuohin Izu-iken ri.”

Isi Nke Ẹto

Okennyẹ Ẹka Ohu Nwunhun (Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ya Jizọsị nọ banyezi ụlọ-ofufe. Imẹ ụlọ-ofufe ebahun, o nwẹ okennyẹ ẹka ohu nwunhun rin'a. ² Wẹ nọ kemẹ Jesu nke ni wẹ hun k'o jenkọ d'a zuọ a Ụhụọhin Izu-iken keni wẹ gi e ma a ikpe. ³ 'Ya ọ nọ si okennyẹ hụ ẹka nwunhun, "Puhā ihun ebeni." ⁴ Ọ nọ si wẹ, "Elee hun kẹ Iwu kwadon ni wẹ e mẹ Ụhụọhin Izu-iken? Imẹ ihian ihien ri mma ra imẹ ihian eje-ihien? Izuọ ihian ra igbun'e?" Kanị a gba w'a nkintin.

⁵ Jizọsị nọ gi iwe lehunmẹ wẹ, makeni ọ fuka a ni obi wẹ e zeke. 'Ya ọ nọ si okennyẹ hụ, "Tinpụ ẹka i." Ọ nọ tinpụ a, ẹka a nọ ri mma. ⁶ Ndi Itu-Farisi nọ pu; 'ya wẹ ni ndi itu Herodu nọ zume umẹ kẹ w'a don gbu Jesu.

Eje-mmọn A Kọma Jizọsị Ẹnya

⁷ Jesu lẹ umụ-azuun a nọ pu, jennmẹ mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e oda nọ gha Galili sonmẹ e. ⁸ Ndi bu oda ghazikwo Judia lẹ Jerusalem lẹ Idumia lẹ azuun nokunmẹ Taya lẹ Sidonu bia. Ndin bia makeni wẹ nū ihien ile Jesu ri e mẹ. ⁹ Ọ nọ si umụ-azuun a kwademen'e ugbo-mirin makẹ ufiri igunrun hụ, amangbe w'a kpangbu e. ¹⁰ Makeni ndi ile emu ri a kụ ri a fufa a keni wẹ metu a ẹka, makeni ọ zuoguo ndi bu oda mbu. ¹¹ Ogen owule ndi eje-mmọn ri imẹ wẹ gi hun a, a dann w'a ali, yi oro, si, "Iyū wū Nwa Osolobue!" ¹² Ọ gbakemẹ eje-mmọn ndi hụ mkpinsin-ẹka, si wẹ ekukwole onye ọ wu.

Jizọsị E Tume Ndi-ozī Pū-ichen Mmẹbuo (Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Omeguu, Jesu nọ si elu oke, kpọ ndi hun ọ cho, wẹ nọ bia d'e kunrun e. ¹⁴ Ọ nọ hori mmadu mmẹbuo, kpọ wẹ ndi-ozī pū-ichen, ni wẹ du e nodi, n'o zipu wẹ d'e zi ozioma ¹⁵ lezikwo ni wẹ hun uzọ nwẹ iken w'e gi a chupu eje-mmọn. ¹⁶ Mmadu mmẹbuo hụ o tume wu: Saimonu (hun Jesu tu Pita); ¹⁷ Jemisi lẹ Jonu—wẹ ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu "Bonagesi", 'ya wu Umu Akpabo); ¹⁸ lẹ Anduru lẹ Filipu lẹ Batolomi lẹ Matiu lẹ Tamosi lẹ Jemisi nwa Alifosi lẹ Tadiosi lẹ Saimonu hun te ri ndi gi ẹka-iken e mẹ ni wẹ chupu ndi Rom ri a ki ali wẹ, ¹⁹ lẹzi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogen ikpazuun.

Jizọsị lẹ Bezibo Onye-isi Eje-mmọn ile (Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Ya Jesu nọ lama; igunrun ihian nọ gbakikomezi, nke wu ni 'ya lẹ umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogen ezi-le-ulo Jesu wẹ gi nū a, wẹ nọ bia ni wẹ weri e, makelẹ wẹ nū kẹ ndi ihian ri e kusonmẹ, a si, "Era a pumaguo a!"

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bia nọ si, "Onye-isi eje-mmọn ile wu Bezibo ri imẹ e; iken Bezibo onye-isi eje-mmọn ile k'o gi a chupu eje-mmọn." ²³ 'Ya Jizọsị nọ kpozunhan wẹ ebe ọ ri, gi ilu gwa wẹ oku, si, "Nani kẹ Ekwensu a don chupu Ekwensu?" ²⁴ Ali-eze owule kebeni, asakozī ẹka wuzo. ²⁵ Ikpun-ulo kebeni, asaeka turu. ²⁶ 'Ya wu, omeni Ekwensu e buguo lumanị enwen e, omeni o kebeguo—ọ sakọ ẹka turu, nke e a gugo!

²⁷ Kanị, o nwonni onye jenkọ d'a s'eka banye iwe diken, kiri ihien ri iwe e mmanị o bu uzọ kenmeguu a—ogen hū k'o nọ saeka banye, kiri ihien ri iwe e.

²⁸ "M ri a gwa onu ezioku, wẹ siko d'a gbaghari njo ile ihian mẹ lẹ eje-oku owule wẹ ku; ²⁹ kanị agbaghariko wẹ onye owule ku aru banyeni Mmon-nsọ, onye hū e meole njo itebite." ³⁰ O ku ihienni makeni wẹ ri a si ni "Eje-mmọn ri imẹ e."

Nne Lẹ Umune Jesu (Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nne Jizọsị lẹ umune Jizọsị nọ bia, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, si a bia. ³² Igunrun ihian nodisonmẹ ali, fihunmẹ e; 'ya wẹ nọ si a, "Nne i lẹ umune i ikennyẹ lẹ [umune i ikpoho] ri ihun-ezi, a ju ukwere i." ³³ 'Ya ọ nọ shari wẹ, si, "Onye wu nne m? Elee ndi wu

umunẹ-m-ikennyẹ?” ³⁴ O nọ lehunmẹ ndị hụ nọdisonmẹ ali, fihunmen'e, si, “Lee nne m le umunẹ-m-ikennyẹ ebeni! ³⁵ Onyẹ owulẹ hụn e mẹ uche Osolobue wu nwene-m-okennyẹ le nwene-m-okpoho le nne m.”

Isi Nke Ẹnọ

Ilu Jesu Gi Onyẹ-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu nọ nọdị mkpenren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwen ẹ ogbe nọ fihunmẹ ẹ, nke wu ni ọ nọ banye ime ugbo ri ime mirin ebahun d'a nọdị ali, igunrun hụ ile nọ nọdị akpakali mkpenren mirin Galili ebahun. ² O nọ gi ilu kuzi wẹ ihien bu oda. Ime nkuzi ẹ, ọ si wẹ, ³ “Gon ni ntin! O nwe onyẹ-ugbo jẹn d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴ Ogen o gi ri a gha a, mkpuru ndi hụ ime wẹ a danye okp'uzo, nnunụ nọ bia d'e ripu wẹ; ⁵ mkpuru ndi hụ ime wẹ a danye ali omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, makeni o jenteni ime ejan. ⁶ Ogen anwun gi wa, ọ ma a, ọ nọ shinwun, makeni mkpogun ari a; ⁷ mkpuru ndi hụ ime wẹ a danye ime ogun, ogun ahun nọ sue, dungbu ẹ, ọ mizini mkpuru; ⁸ kanị ndi hụ ime wẹ a danye ali ri mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndi hụ ime wẹ a bawaye uzọ iri kwasị ogun, ndi hụ ime wẹ uzọ ogun ẹto, ndi hụ ime wẹ uzọ ogun isen.”

⁹ Ya ọ nọ si, “Onyẹ nwon ntin o gi a nū ihien, 'ya nū!”

Ihien Hain O Gi E Gi Ilu A Kuzi
(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogen 'ya suo gi nọdị, ndi fihunmen'e le umu-azuun a mmebuo hụ nọ juma a nkowa ilu hụ. ¹¹ O nọ si wẹ, “Onu ke wẹ ye oghere imarin ihien-mini risonmẹ Ali-eze Osolobue, kanị nke ndi ri ogbe, ilu ke wẹ gi a gwa wẹ ihien ile; ¹² keni ihien hụ Ekukwo-nsọ ku hūn uzọ mezu, Ekukwo-nsọ si,
'Wẹ siko d'e lee ilee
kalẹ eleghako wẹ uzọ,
a nū onunū-onunū
kanị aghotako wẹ,
amamgbe wẹ e gbehuto d'e kunrun Osolobue,
ọ gbaghari wẹ nọ wẹ.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Hụ O Gi Onyẹ-ugbo Ta
(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ 'Ya ọ nọ ju wẹ, si, “Onu aghotani iluni? Nani ke unu e gi nwan ghota ilu ile?” ¹⁴ “M gi onyẹ-ugbo ahun e ku onyẹ ri a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndi hụ danye okp'uzo wu oku ndi hụ wẹ ghaye, hūn o mē ni ogen wẹ gi nū a, Ekwensu nọ bia ozigbo d'e wefu oku hụ wẹ kun ime wẹ. ¹⁶ Ndi hụ wẹ ghaye ali omuma wu ndi hụ nū oku hū, e gi wẹ ighoghọ nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kanị, e nwe wẹ nkogun; w'a tohu ekere suo. Nsongbu mọbu ukpokpo gi ufiri oku ahun wẹ nū bia, a danpu wẹ ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndi hụ wẹ ghaye ime ogun wu ndi hū nū oku hū, ¹⁹ kanị ufiri ni wẹ ri e hue uhue banyeni ihien uwanị le ni aku-le-uba* uwa ri a la wẹ enya le egun ihien ndi ozo, wẹ ile banhan, a kpangbu wẹ oku hū, ọ mikozị mkpuru.

²⁰ Kanị ndi hū wẹ ghaye ali ri mma wu ndi hū nū oku hū, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uzọ iri kwasị ogun, ndi hū ime wẹ a bawaye uzọ ogun-eto, ndi hū ime wẹ a bawaye uzọ ogun-isen.”

Ukpe Ri Okpuru Afere
(Luk 8.16-18)

* **Isi Nke Ẹnọ:19** “Aku-le-uba” ke wẹ ka a kpo, kanị Ika a kpọzi a ẹfee.

²¹ 'Ya Jizosị nọ sịzi wẹ, “Onyẹ e wẹhẹ ukpẹ e bu ẹ e che okpuru afere, mọbụ okpuru bedi? Eḷe enu obu-ukpẹ ke w'e bu ẹ e che? ²² O nwonni ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mọbụ ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onyẹ nwe ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

²⁴ 'Ya o nọ si wẹ, “E gikwo ni ihien unu nu e don! Mkpu i gi mayeni ihian ke wẹ jenkọ d'e gi mayeni i, kanj wẹ siko d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onyẹ hun nweni ke wẹ siko d'e yecheni; kale onyẹ hun nwonleni a napude w'a ke hun o nwe.”

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Ri E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu nọ sịzi wẹ, “Alị-eze Osolobue nọ ke ebe okennyẹ ohu nọ ghigha mkpuru ye alị ugbo, ²⁷ jenne—o hu a ranhin e tenhin uhinhin le efinnai, ihien o kun nọ pu, sue, bu okennyẹ hu a marin k'o don me. ²⁸ Alị e gi eka a e yeni ihien-akunkun eka e sue, a mi mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi e a puha, o mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaguhu, okennyẹ ahun e weri ihien o gi a gho ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogen igho-mkpuru e rugu.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Jizosị nọ sịzi, “Kini ke enyi e gi ma atụ Alị-eze Chuku? Elee ilu ke enyi siko d'e gi kowa a? ³¹ O rike mkpuru mostadi, hun o me ni 'ya kachanrin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kanj wẹ kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozo ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnunu a bia d'a ku ekwu e ye elu e.”

Ilu-ilu Ke Jizosị Gi E Ku Oku

³³ Jesu nọ gisonme ilu bu oda nọ enina gwa wẹ oku-Chuku; o gwa wẹ ke wẹ a sa eka ghota; ³⁴ o gwani wẹ oku mmaka, ilu suo k'o gi gwachanrin wẹ oku; kanj, 'ya le umu-azuun a suo ndi, o kowachanrin ni wẹ ihien ile.

Jizosị A kusị Ebiri-mirin

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogen enyasi uhuhin hu, Jizosị nọ si wẹ, “Ni enyi fetu ni azuun mirinni hun-ebọ.” ³⁶ 'Ya wẹ nọ lato igunrun ahun; umu-azuun nọ banye ime ugbo hu hun Jizosị le enwen e ri ime e, wẹ le 'ya nọ gi ugbo ahun jenne. O nwezikwo ugbo ndi ozo son Jesu. ³⁷ Idemizi, oken ebi nọ kpoma, ebiri-mirin nọ kpobanma ime ugbo hu, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kanj Jizosị ri ibe azuun ime ugbo ahun, bu isi kwasị ofi-isi, a ranhin uran. Umu-azuun a nọ kpọtien e, si, “Onyẹ-nkuzi, y'a hunn'a ni enyi e d'a nwunhun!?”

³⁹ Jizosị nọ tenhin, jugbo ebi hu, si “ohimin” hu, “Kusị! Me juu!” Ebi ahun nọ kusị, uzo ile nọ me rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu nọ si umu-azuun a, “Ki haịn egun gi a tu onu? Unu e ke nwekwo nwan okukwe?”

⁴¹ Egun nọ tuma wẹ oda-oda, 'ya wẹ nọ juma ibe wẹ, si, “Onyẹ wude onwan, o gi me ni ke ufere ke ohimin a gbaye e?”

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime e

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Wẹ nọ fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)*.

² Hun Jizosị gihu gha ime ugbo hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e nọ gha ikpekpe puha d'e kunrun e. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonni onyẹ e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni wẹ gi egan kpoma a. ⁴ Makeni mgbe ole-le-ole ke wẹ te gipu egan kpoma a ukwu le eka: o tibepu egan ndi ahun, o kpagipu igwe ndi ahun ri a ukwu. O nwezini onyẹ a saeka e kwondonn'e. ⁵ O wahunme ikpekpe le elu ugu risonme ebegu, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen e ehụ, ke ukinkin ke efinnai.

* **Isi Nke Isen:1** mọbụ: Gẹgasa

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya o no gbaburu e, gbun'e osekpụ. ⁷ O no gi oken olu yikenme oro, si, "K'i siko d'e gi m me Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachanrinni? E gi m efan Osolobue rio i, eyele m afunfun!" ⁸ O ku ihienni make ni Jesu a siguol'a, "Iyụ wụ eje-mmọn, gha ime okennyẹ ahun puha!"

⁹ 'Ya ke Jesu no ju a, si, "Ki wu efan i?" O no shiari, si, "Efan m wu Igunrun, makele enyi bu oda." ¹⁰ 'Ya o no riokenme Jesu y'a chupule we ime egbere hu.

¹¹ Ogen hu, o nwe igwee ezin ri a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hu, ehụ ebahun we ri. ¹² Eje-mmọn ndi hu no rio a, si, "Chụ enyi yesonme ime ezin ndini; ni enyi ban ime we." ¹³ O no ni we; 'ya eje-mmọn ndi hu no gha ime okennyẹ hu puha, banyesonme ime ezin ndi hu, ezin ndi hu ile no gi oso kpotu, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen we. Ezin hu ile ri ihien nọke nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hu no gbajenme d'a gwa ndi obodo we le umu-ali ndi ri egbere hu ihien meni. We ile no puha d'e lee ihien meni. ¹⁵ 'Ya we no bia d'e kunrun Jesu; we no hun onye hu igunrun eje-mmọn te ri ime e: o nodihu ali, o yi hu ekwa, o gi hu ezigbo uche e —egun no tu we. ¹⁶ Ndi o me enya no gwa we ihien me okennyẹ hu eje-mmọn te ri ime e le ezin ndi hu.

¹⁷ 'Ya we no rioma Jesu n'o gha egbere we pu.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko ime ugbo, okennyẹ hu eje-mmọn te ri ime e no rio a n'o sonme e.

¹⁹ Kanị Jesu no ju, si a, "Laburu ndi nke i d'a gwa we oken ihien Osolobue meni i, le k'o mehan n'i omiken."

²⁰ 'Ya okennyeni no pu, ghagbama obodo iri hu nogbamani w'a kpo Dikapolisi, a gwa we ihien Jesu men'e. O no tu we ile nu n'a enya.

*Jesu A Zuọ Okpoho Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhunni
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Ogen Jizosi gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe no fihunme e mkpenren mirin ebahun. ²² Onye ohu w'a kpo Jairo si, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe no bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya o no dannị Jesu ali; ²³ riokenme e, si, "Emu ri a ku nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bia d'e bu eka i kwasi a, zuo a, keni o ri ndun!"

²⁴ Ya Jizosi no sonme e. Igunrun hi-ogbe nozi sonme we, we ile hu a fufa Jizosi.

²⁵ Ime igunrun hu, o nwe okpoho ihien ri a gba kete ahua mmebuo. ²⁶ O hunjunguo enya eka ndi idibie, d'e ru ni ihien a guu a eka, kanị, hun nke o gi dnhin, o hude a jowaye njo. ²⁷ Make ni o nuguo banyeni Jizosi, o no gha azuun nokunme Jizosi ime igunrun hu, metu ekwa a eka; ²⁸ make ni o si enwen e, "Omēni m k'a sahu eka metu ekwa a eka, m siko d'a ri mma." ²⁹ Hun o gihu metu ekwa Jesu eka, ihien ri a gban'a no kusi ozigbo—ke ehụ don me e, o no marin n'o dnhinguo. ³⁰ Ozigbo, Jesu no marin ni iken a ghaole ime e pu, o gbehuto ime igunrun hu, si, "Onye metu ekwa m eka?"

³¹ Umu-azuun a no si a, "I hu a hun igunrun ihian ri a fufan'i, y'a jumazi 'Onye metu m eka?' " ³² Kanị Jizosi hukwo e lehunme enya n'o hun onye o wu. ³³ Make ni okpoho hu a maringuo ihien me n'e, ya o no gi egun le ehii-omuma-nni bia d'a dannị Jesu ali, gwapuchanrin a ezioku. ³⁴ Jesu no si a, "Nwa m, okukwe i e meguo i dnhin; lama, udon 'ya ri ni i, dnhinchanrin ime nsongbu i."

³⁵ Ebe Jizosi rikwo e ku, ndi-ozu no gha iwe Jairo si bia, si a, "Nwa i a nwunhuguo, ki nozi e songbuni onye-nkuzi?" ³⁶ Kanị, ogen ihienni we ri e ku gi feban Jesu ntin†, o no si Jairo si, "Atule egun, ka kwerihu!"

³⁷ Jesu anini ndi ozo son e kari Pita le Jemisi le Jonu nwenē Jemisi. ³⁸ Ogen we gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hu wu Jairo si, Jesu a hun oken isusu le ndi ri a kwan ekwan, e goshi elu.

³⁹ Ogen o gi banye ime ulo, o no si we, "Ki wu isusuni? Ki onu ri a kwanni? Nwata ahun

† **Isi Nke Isen:36** mọbu: Kanị, Jesu egondenị ntin ihien we ri e ku.

a nwunhunnị, ọ rihụ uran!”⁴⁰ 'Ya wẹ nọ muma Jesu emu. Kani, oge o gi chupuguu wẹ ile ezi, ọ nọ weri nedi le nne nwata ahun le umu-azuun a eto ahun ya le wẹ wi, wẹ ile nọ wiri banye mmughe ebe nwata hu dine.⁴¹ 'Ya ọ nọ kwodon nwata hu eka, si a, “Talita, kum!” 'Ya wu, “Nwata okpoho, m si i lihi!”

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun nọ lihi oto, jenhunmeme. (Nwata hu wu nwa ahua mmebuo.) O nọ tikenme wẹ ile enya.⁴³ Jesu nọ dokenme wẹ eka ntin, si wẹ a gwakwole onye owule ihien meni, ọ nọ si wẹ, ye nwata hu ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosi (Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jizosi a gha ebenu pu, ọ nọ si obodo e wu Nazareti*, umu-azuun a nọ sonme e. ² O ru Uhuohin Izu-iken, ọ nọ kuzime ime ulo-ofufe. O tu ndi bu oda ri a nun'a enya, wẹ hu a si, “Elebe ke okennyeni nọ nwonhen ihien ndini ile? Elee amamihien wu hunni wẹ ye e? Elebe k'ọ nọ nwonhen iken o gi a run oken orun-atumenya ndini ọ ri a run?” ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwene Jemisi le Josisi† le Judasi le Saimonu? Ele enyi le umune-e-ikpoho ri ebeni?” 'Ya ke izize e nọ ban wẹ, wẹ nọ legberi e.

⁴ Jizosi nọ si wẹ, “W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka ime obodo e le ebe ndi nke e ri le ime ezi-le-ulo a.”

⁵ O sani eka run orun-atumenya ebenu, kari ndi buleni oda emu ri a ku o bu eka kwasị zuo. ⁶ O nọ tu a enya ni enwe wẹ okukwe.

Jesu E Zipu Umu-azuun Mmebuho Hu (Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

'Ya ke Jesu nọ jensonmeme obodo-obodo mesonme ekere-ekere ri egerere hu, a kuzi wẹ. ⁷ O nọ kpọ umu-azuun a mmebuo hu, zipu wẹ mmadu ebuo-ebu, ye wẹ iken w'e gi a chupu eje-mmom. ⁸ O si wẹ, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu egho, ebule ni ekpa. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerile ni ewo ozo che ni hun onu yi. ¹⁰ O sizi wẹ, “Ulo owule onu banye, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko wẹ onu ntin, unu pukoni, kpukpupu ni ejan ri onu uku toni wẹ. Iya jenko d'a wuru ihien w'e gi shiagbu wẹ eri.”

¹² 'Ya wẹ nọ jenne d'e gwasonme wẹ roghari; ¹³ a chupusonme wẹ eje-mmom bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo wẹ.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Eze wu Herodu nọ nu ihien ndini Jesu ri e me—makeni efan Jesu a kpogbariole. O nwe ndi ri a si, “Jonu hun e me mirin-Chuku ro, ọ ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumenya ndini.” ¹⁵ Ndi hu ime wẹ si, “Elaija ro.” Ndi ozo si, “Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu.” ¹⁶ Kani, oge Herodu gi nu a, ọ nọ si, “Jonu hun m bepụ isi a ghaole onwun lihi.”

¹⁷ Herodu ku enina makeni Herodu le enwen e zi wẹ d'a nwunrun Jonu, ken e egbun, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodias nwunye nwene Herodu wu Filipu, hun Herodu jen d'a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, “Iwu ekwerini n'i weri nwunye nwene i luma; i ri a dan Iwu Osolobue.” ¹⁹ Ize Jonu nọ zeme Herodias; o te cho n'o gbu Jonu, kale ọ sani eka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu makeni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume le onye ri nsọ, Herodu anini wẹ gbu e. O suo Herodu n'o gon ntin oku Jonu osuon'a n'o gbu e mgbu obi oge owule o gi nu a.

* **Isi Nke Isin:1** obodo ọ nọ sue † **Isi Nke Isin:3** Josefụ

²¹ Omẹguu, efe nọ pụhani Herodiasị uhụọhịn hụ wẹ gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhụọhịn hụ, Herodu nọ kpọ oriri hi-ogbe. Ndi ọ kpọ 'ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo le ndi oki-agma, le ndi wẹ marin amarin ime Galili. ²² Ogen nwa Herodu okpoho hun w'a kpọ Herodiasị† gi puha, ten egu, ọ nọ sọ Herodu le ndi-obia a usuo oda-oda; Herodu nọ si nwata hụ, “Riọ m ihien sọ n'i, m jenkọ d'e ye i y'e.” ²³ Ọ nọ kun iyi, si, “Ihien ọwule i riọ m, m siko d'e ye i y'e, osuon'a n'i si m kebe ali-eze m uzọ ebuo ye i azuun ohu.” ²⁴ Nwata okpoho hụ nọ jẹn d'a ju nne e, si, “Kini ke m siko d'a riọ?” Nne e nọ za a, si, “Isi Jonu hun e me mirin-Chuku.” ²⁵ Ozigbo, ọ nọ gbakin-azuun buru eze, si a, “M cho n'i gi mgbadon S ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku kiken!” ²⁶ Ihienni nọ fu eze, kanị, make iyi o kun le ndi obia a, ọ chonị n'ọ si nwata-okpoho hụ mba. ²⁷ Ọ nọ zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che e nche jẹn d'e behe isi Jonu. Onye-agma hụ nọ jẹn ime ulo-ngan, bepụ Jonu isi. ²⁸ Ọ nọ gi mgbadon buhe e, bu e ye nwata-okpoho hụ, nwata-okpoho hụ nọ bu e jenni nne e. ²⁹ Ogen umu-azuun Jonu gi nū ihienni, wẹ nọ bia d'e buru ehụ a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Ogen ndi-ozu hụ pu-ichen gi lua, wẹ nọ fihunme Jizosi; wẹ nọ gwa a ihien ile wẹ run le ihien ile wẹ kuzi. ³¹ Ọ nọ si wẹ, “Puha ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekere!” (O ku ihienni makeni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) ³² Iya le wẹ sọ nọ banye ugbo-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun wẹ ke wẹ jenkọ, wẹ nọ marin ni uwe ro, ya wẹ nọ gha obodo ri ichen-ichen weri ukọ gbama oso, buni wẹ uzọ ru ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ugbo puha, ọ hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken wẹ e jun e obi, makeni wẹ nọ ke atunrun nwonleni onye-ndu, ọ nọ kuzime wẹ ihien bu oda.

³⁵ Ogen eki gi gime, 'ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e, si, “O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohii a gbamaguo; ³⁶ gbashia ndini ni wẹ shi ali-ofia le obodo ndi mesonme ekere-ekere ri ehụ ebeni d'e nonrin ihien wẹ jenkọ d'e ri.” ³⁷ Jesu nọ si wẹ, “Onu le enwen unu, ye ni wẹ ihien wẹ siko d'e ri.” Wẹ nọ ju a, si, “Ni enyi hun egbo orun akpu-uhuhin ogun-iri nonye ndini ile bredi wẹ k'e ri?” ³⁸ Jesu nọ si wẹ, “Ogbe bredi ole ke onu gi? Jẹn ni d'e lele e.” Ogen wẹ gi leleguu a, wẹ nọ si a, “Ogbe isen le azun ebuo.” ³⁹ Ọ nọ si wẹ gwa ndi hụ nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebegu.

⁴⁰ Ndi hụ nọ nodisonme okudu-okudu: ndi hụ ime wẹ madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hụ ime wẹ iri-kwasị-ogunnai, iri-kwasị-ogunnai. ⁴¹ Ọ nọ wesi ogbe bredi isen hụ le azun ebuo hụ enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. Ọ nọ bebe bredi ndi hụ buye umu-azuun a d'e ye wẹ. Ọ nọ kebezikwo ni wẹ azun ebuo ndi hụ.

⁴² Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. ⁴³ Ogen wẹ gi tutukomeguu bredi le azun wẹ rihodu, o jun ukpali mmebu. ⁴⁴ Ikenny e ri ime ndi ri ihien-oriri hụ wu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmebu, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Jesu nọ zipu umu-azuun a ozigbo, si wẹ banye ime ugbo keni wẹ bu n'e uzọ si Besaida hun ri azuun ohimin hụ hun-ebọ. 'Ya nwen nke nọ gbashia igunrun hụ. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiagu wẹ, ọ nọ si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ugbo e ru etintinnai mirin ahun bu Jesu sọ ri akpakali. ⁴⁸ Ọ nọ hun a n'ọ ri a fu wẹ orun inyanishi ihun makele ufere ri e bukin wẹ azuun. Ihien rike okuloku eto utuntun, ọ nọ jẹnhen ijen elu mirin d'e kunrun wẹ. O te k'a ghafe wẹ. ⁴⁹ Ogen wẹ gi hun a k'ọ jenkọ ijen elu mirin, wẹ ro ni onye-mmọn ro, 'ya wẹ nọ yi oro — ⁵⁰ makeni egun tuma wẹ ke wẹ ile hun a. Jesu nọ kuye ni wẹ oku ozigbo, si, “Mme ro, atule ni egun!” ⁵¹ Ya ọ nọ banye ni wẹ ime ugbo, ufere hụ

† **Isi Nke Isin:22** mọbu: nwa Herodiasị okpoho § **Isi Nke Isin:25** afere

nọ kụsị. O nọ tükęnme ụmụ-azụun a ęnya, makęni ⁵² aghọtani wẹ ọrun-atụmenya ahun o gi bredi hụ run, makęni obi wẹ ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti
(Mat 14.34-36)

⁵³ Ogen wẹ gi fetuguu “ohimin” hu, e ru wẹ obodo Genesareti, wẹ nọ lime ugbo-mirin wẹ ebegu. ⁵⁴ Ozigbo wẹ gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebegu nọ marin ni Jesu ro. ⁵⁵ Wẹ nọ gi oso ghagbame egberę hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule wẹ nu ni 'ya k'o ri. ⁵⁶ Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, wẹ hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a rio Jesu ni wẹ metuhu ntin ewuru e aka; ndi ile hun metu a aka nọ dnhin.

Isi Nke Ɛsa

Odinali Ndi Nedi Kani
(Mat 15.1-9)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia nọ fihunme Jesu. ² Wẹ nọ hun a ni ndi hu ime ụmụ-azụun a ri e gi aka runi e ri ihien-oriri, ya wu, aka wẹ kwolęni ke wẹ don a kwo.

³ (Makeni ndi Itu-Farisi le ndi Ju ile ara ri ihien-oriri mmani wẹ kwọ aka hun wẹ gi e donme enwen wẹ nsọ. W'e gi e e mezu omęnali ndi nedi wẹ kani; ⁴ wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchangu enwen wẹ;* o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun wẹ gi e donme omęnali; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozọ wẹ gi igwe memę, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien wẹ gi e dine.)

⁵ Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun nọ nwan ju Jesu ajuju, si, “Ki hain ụmụ-azụun i gilęni e donme omęnali ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?”

⁶ O nọ si wẹ, “Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunnai ebegu wẹ nọ de e ni:

‘Ndin gi ugbon-onu

a gbaye m,

kale obi wẹ

e teke ebe m ri;

⁷ ofufe olal'iji

ke wẹ ri e fe m,

w'a kuzi omęnali ihian tume

nọke si Iwu Osolobue ro.’

⁸ Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omęnali ihian.”

⁹ O nọ si wẹ, “Onu marin ke unu don a kpachanpu ęnya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzọ e donme odinali unu! ¹⁰ Makeni, Mozizi si, ‘Gbaye nedi i le nne i’, sizi, ‘Onye owule kpari nedi e mobu nne e, wẹ k'e gburiri a.’ ¹¹ Kani, unu si ni onye sihu nedi e mobu nne e, ‘E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,’ ¹² ohun e higuo, unu a nikozi a meni nedi e mobu nne e ihien owule. ¹³ Enina ke unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzọ chedon omęnali unu a kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda nọ enina.”

Ihien Ndi E Meru Ihian
(Mat 15.10-20)

¹⁴ Jesu nọ kpozunhanzi igunrun hu, si wẹ, “Onu ile, gon ni m ntin, ni unu ghota: ¹⁵ O nwonna ihien a banye ime ihian hun e merun'a. Kama, ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a.” ¹⁶ [Onye nwe ntin o gi a nu ihien y'a nu.] ¹⁷ Ogen o gi na igunrun hu to banye ime ulo, 'ya ụmụ-azụun a nọ si a kowa ni wẹ ilu hu. ¹⁸ 'Ya o nọ si wẹ, “Ya wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotani ni ele ihien banye ime ihian e meru a? ¹⁹ Makeni

* **Isi Nke Ɛsa:4** ...wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchangu enwen wẹ ke wẹ don a chanchan gi donme enwen wẹ nsọ.

o banyeni ime obi e, kani, ime efo a k'o banye, o gha erira shi mgbugbu-nsin." (O gi ihienni ku ni ihi-en-oriri ile ri ochan†.) ²⁰ O no siji, "Thien gha ime ihian puha wu ihi-en e merun'a. ²¹ Makeni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihi-en ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, ²² ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihi-en-ifenren, ndufie, obibi 'mme-nwon-enwen-m,' enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. ²³ Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a."

Okukwe (Mat 15.21-28)

²⁴ Jizosi no gha ebegu buli, shi egera Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin no ri ebahun, kani o sani aka zueri.

²⁵ Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbun'e osekp. ²⁶ Okpoho ahun wu onye ali ozo, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no rio Jesu no chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. ²⁷ Jesu no si a, "Ni umuka rigude, makeni o rini mma ni ihian buru ihi-en-oriri umuka tuye ni nkite." ²⁸ 'Ya okpoho hu no si a, "Ezioku ro Di-nwonna-enyi; kale, nkite ri okpuru teburu e ri ifunfun ihi-en-oriri gha ebe umuka no e ri a danto ali." ²⁹ 'Ya Jesu no si a, "Make ufiri ihienni i ku, lama, eje-mmom hu a ghaole ime nwa i pu." ³⁰ Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k'o dine elu bedi, eje-mmom hu a pugo.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

³¹ Jesu no gha egera ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azuun obodo iri hu nogbamani hun w'a kpo Dikapolisi, hun nokunme "Ohimin" Galili. ³² We no wehe n'e okennyeh ohu, onye ntin-okin hun ghaleni e ku oku ohunma, we no rio Jesu no bu aka kwasia a. ³³ Jesu no weri e pu ebahun igunrun hu ri. We e si usuo ebe ihian rileni, o no ru mkpinsin aka ye e ime ntin, juu eson ye mkpinsin-aka, gi eson hu de e ire. ³⁴ 'Ya o no lee enya elu-igwee, gi okwonlwa si, "Efata." Efata wu "Shiapu".

³⁵ Ozigbo, ntin okennyeh hu no shiapu, ire e a topu, o no kume oku ohunma. ³⁶ Jizosi no si we agwale onye owule; kani k'o don ri a gwa we ekule, erira ke we don ri e kukunme e. ³⁷ O tu we ile enya oda-oda, we no si, "O me ihi-en ile ohunma! O mede onye ntin-okin numa ihi-en, mede onye odin kume oku!"

Isi Nke Ɛsatọ

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihi-en-oriri (Mat 15.32-39)

¹ Ogen hu, igunrun ozo hi-ogbe no gbakikome; o meguu, makeni ihi-en we siko d'e ri aria, Jizosi no kpo umu-azuun a, si we, ² "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopusole akpu-uhuhin eto, bu enwoni we ihi-en we jenk d'e ri. ³ M si we bu egun lama, we siko d'a suhito uzọ makele ndi hu ime we gha ebe tegbu enwen e bia." ⁴ Umu-azuun a no ju a, si, "Elebe ke ihian jenk d'a no hun bredi hun siko d'e jun ndini ile efo ime ebeni ihian bileni?" ⁵ O no ju we, si, "Ogbe bredi ole ke onu nwon?" We no za, si, "Esa." ⁶ 'Ya o no si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bredi esa hu, o yeguu ekele, o no bebe we, we we ye umu-azuun a ni we ke ni ndi hu 'ya, umu-azuun a no ke ni igunrun hu 'ya. ⁷ We nwonzikwo azun me kirikiri buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini we, o no si umu-azuun a kezikwo ni we 'ya. ⁸ Igunrun hu no ri, efo e jun we, ifunfun e hoduni hun we kponkikome jun ukpali esa. ⁹ Ndi ri ihi-en-oririni ri ihi-en rike mmadu nnu-iri. 'Ya o no gbashia igunrun hu. ¹⁰ Ya le umu-azuun a no banye ugbo-mirin ozigbo si egera Damanuta.

† **Isi Nke Ɛsa:19** Ya wu ni we jenk d'a saaka ri we ile.

Ndị Itu-Farisi Sị A Ghosị Wẹ Ihien Ahịma
(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Ndị Itu-Farisi nọ bịa d'e kunrun Jesu, dọsọnme ẹ ndondo, sị a ghosị wẹ ahịma *hụn siko d'a ghosị wẹ n'ọ* gha elu-igwee bịa. Wẹ gi ihieni shi n'ẹ onyan. ¹² Kanị, Jesu nọ sụn oken uđen, sị, “Kị haịn ndị agbọni gi a chọ ahịma? Ezioku kẹ m rị a gwa ọnu, o nwonni ahịma ọwule wẹ jenkọ d'a ghosị agbọni!” ¹³ Ọ nọ na wẹ tọ, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azuun hụn-ebọ.

Yisti Ndị Itu-Farisi Lẹ Nke Herọdu
(Mat 16.5-12)

¹⁴ Umụ-azuun a nyanhanni weri bredi; ogbe ohu sọọ kẹ wẹ gi ime ugbo-mirin ebehu. ¹⁵ Jizosị nọ dọ wẹ ẹka ntin, sị wẹ, “Elekwọ ni ẹnya! Kpachanpukwọ ni ẹnya make yisti ndi Itu-Farisi lẹ nke Herọdu.” ¹⁶ Wẹ nọ sị ibe wẹ, “O ku ihieni makeni ẹnyi e gi bredi.” ¹⁷ Jesu a maringwo ihien wẹ ri e ku, ọ nọ sị wẹ, “Kị haịn unu gi e ku oku bredi onu gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzọ? Unu e ke ghotamakwo nwan? A kpokingwo wẹ obi unu? ¹⁸ Onu nwe ẹnya bu unu a ra gi ẹ legha uzọ? Unu nwe ntin bu onu a ra gi wẹ nu ihien? Unu a nyanhanni? ¹⁹ Ogen m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwasị-nnu-mmebuogbe bredi isen, ukpalị ole kẹ ifunfun ẹ wẹ rihodu jun?” Wẹ nọ sị a, “Mmebuo.” ²⁰ Ọ sizi wẹ, “Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe bredi ẹsa, ukpalị ole kẹ ifunfun ẹ wẹ rihodu jun?” Wẹ nọ sị a, “Esa.” ²¹ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Unu e ke ghotakwo nwan?”

Jesu A Zuọ Okennyẹ Ẹnya-ishi Ime Obodo Besaída

²² E ru wẹ Besaída, wẹ nọ weheni Jesu okennyẹ ẹnya-ishi, rịọ a n'o metu a ẹka. ²³ Ọ nọ weri okennyẹ hu ẹka, du ẹ pu ime obodo hu, ogen o gi bugu ẹson che ẹ ẹnya, bugu ẹka kwasị a, ọ nọ ju a, sị, “O nwongho ihien i hụn?” ²⁴ Okennyẹ hu e lee ẹnya elu, ọ nọ sị, “M hu e legha ihian, kanị wẹ nọ kẹ osisi rị e jen ijen.” ²⁵ 'Ya Jizosị nọ buzi ẹka che ẹ ẹnya; ọ kparapu ẹnya, ọ nọ leghamazi uzọ, leghama ihien ile ohunma. ²⁶ 'Ya Jizosị nọ zi ẹ lama, sị, “I lakoni, abanyekwole ime obodo d'a gwa wẹ.”

Pita E Ku Onye Jizosị Wu
(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu lẹ umu-azuun a nọ si obodo ndi me ekere-ekere hụn nokunme obodo Sizeria-Filipi; ebe wẹ jenkọ, ọ nọ ju umu-azuun a, sị, “Onye kẹ wẹ sị ni 'ya kẹ m wu?” ²⁸ Wẹ nọ za a, sị, “O nwe ndi sị ni i wu 'Jonu hụn e me mirin-Chuku' ndi ozọ sị, 'Elaija' ndi ozọ sị, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.’” ²⁹ Ọ nọ ju wẹ, sị, “Onye kẹ onu lẹ enwen unu sị nwan ni 'ya kẹ m wu?” Pita nọ za a, sị, “Iyü wu Kraisti*, Onye Hu Osolobue Tume.” ³⁰ Jesu nọ dokenme wẹ ẹka ntin, sị wẹ agwakwole onye owule onye ọ wu.

Jesu E Ku Ẹ N'o K'a Nwun, Lihizi
(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu nọ kuzime umu-azuun a, ni, Nwa nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun rị ichen-ichen, ndi-isi lẹ ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu siko d'a ju a tọ. Wẹ jenkọ d'e gbu ẹ; kanị, hụn m'ẹ akpu-uhuhin eto, o jenkọ d'a gha onwun lihi. ³² Ọ gwapu wẹ ihien ndini, o gini ilu ku ẹ. Pita nọ weri ẹ si usuo jugboma a. ³³ Kanị, o gbewoto, lee umu-azuun a, ọ nọ jugbo Pita, sị, “Gha ebe m rị pu, Ekwensu! Makeni y'a rinị e ro nke Osolobue, kanị, nke ihian!”

³⁴ Ọ nọ kpozunhan igunrun hu lẹ umu-azuun a, sị wẹ, “Onye chọ n'ọ wuru nwa-azuun m, onye hu jenkọ d'a juriri enwen ẹ, buru obe† ẹ, sọnme m. ³⁵ Makeni, onye owule chọ n'ọ ghe isi, isi ẹ jenkọ d'a tọ a; onye owule tuhu ndun a make ufiri mme lẹ ozioma jenkọ d'a zuopuha ndun a. ³⁶ Elee erere kẹ ihian jenkọ d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o

* **Isi Nke Ɛsatọ:29** Mezaya † **Isi Nke Ɛsatọ:34** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe ẹ sọnme ndi-agma hụn jenkọ d'a kpogbun'ẹ. Wẹ kpomaguu a elu-obe, a nodi wẹ ebehu e che nche d'e ru n'ọ nwunhụn.

tuhu ume-ndun a? ³⁷ Eghee, kini ke ihian jenkọ d'a saeka ye gi gbari ume-ndun a. ³⁸ Onye owule hun ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen e enya rileni uzọ ohu, mme wu Nwa nke Ihian siko d'e me ifenren onye hu ogen mme le ndi mmon-ozu ri nso jenkọ d'e gi bia—ogen ahun m jenkọ d'e gi ogho Nedi m bia.”

Isi Nke Itenei

¹ Jesu no siri we, “Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwon ndi wuzo ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe we hun Ali-eze Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bia.”

Jizosi E Nwonhuto (Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Akpu-uhuhin isin a ghafeguu, Jesu no weri Pita le Jemisi le Jonu, duru we shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le we suo no nodi ebeku. Id'anya umu-azuun a ebeku, Jesu no nwonhuto, ³ ekwa a no henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hun onye owule ri ime uwa jenkọ d'a saeka su we. ⁴ 'Ya ke Elaija le Mozizi no nwonpuha ebeku we ri, e son Jesu e ku oku. ⁵ Pita no si Jesu, “Onye-nkuzi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi meme odu eto, ohu jenkọ d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.” ⁶ (O marinzi ihien o siko d'e ku, make ni egun ri a tu we). ⁷ 'Ya orukpu no puha d'e kpume we; olu no gha ime orukpu ebeku hanpuha, si, “Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e ntin!” ⁸ We no lehunme enya ozigbo, kani a hunzini we onye owule kari Jesu suo.

⁹ Ogen we le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o no si we, “Agwakwole ni onye owule ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghaguu onwun lihi.” ¹⁰ We noleni gwa onye owule, kani we suo nodi, we hu e ku e, a ju ihien “igha onwun lihi” wu. ¹¹ Ya we no ju Jizosi, si, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenkọ d'e bu'zo biaguu?” ¹² O no za we, si, “Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bia keni o kwademechanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni 'ya hain Ekukwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun, ni we siko d'e legberi e? ¹³ M ri a gwa unu ni Elaija a biaguo, kani e meguo w'a ihien suo ni we—rike ke Ehuho-nsọ don ku banyen'e.”

Jizosi A Zuo Nwata Okenny Eje-mmon Ri Ime E (Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ogen we gi kunrun umu-azuun a ndi ozo, we no hun igunrun hi-ogbe fihunmeni we, le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu ke we ri a doson we ndondo. ¹⁵ Ogen igunrun hu ile gi hun Jizosi, o tu we enya oda-oda, we no ghaburu e d'e kele e. ¹⁶ Jesu no ju umu-azuun a, si, “Kini ke onu le we ri a do?” ¹⁷ Onye ohu ime igunrun hu no za a, si, “Onye-nkuzi, m wehe n'i nwa-m-okenny; eje-mmon hun ghaleni a ni a e ku oku ri ime e; ¹⁸ ogen owule o gi kwondon e, o bu e e gbe ali, ufofo a gboma a onu, o tama nkwenren-eze, ehio a ile e shiri. M si umu-azuun i we chupu eje-mmon hu, kani asani we eka.”

¹⁹ Jizosi no si we, “Euu, agbo nwonleni okukwe! Elee ogen ke m'e sonru unu nodi?! Elee ogen ke m'e dinruni unu ndidi?! Wehe ni ni m nwata hu!” ²⁰ We no wehe ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmon hu gihu hun Jesu, o no doma nwata hu, nwata hu no dan ali, kpereme, ufofo a gboma a onu. ²¹ Jesu no ju nedi nwata hu, si, “Kete elee mgbe ke ihienni bidon e?” O no si, “K'o ri nwa-ndu k'o doma a. ²² Imerinme ogen, o tu a e ye ime okun le ime mirin keni o gbu e. Kani, omeni i saeka me ihien owule, y'e me ni enyi omiken, yeni enyi eka.” ²³ Jesu no si a, “I si, ‘Omeni i saeka?’ O nwonni ihien we ghaleni e ri-eka e me ni onye nwe okukwe.” ²⁴ Ozigbo, nedi nwata hu no dankpopu ekwan, si, “E kwerigho m, ye ni m eka ebe m noleni nwe okukwe!”

²⁵ Ogen Jesu gi hun a ni igunrun ri a gbaha d'e kunrun we, o no jugbo eje-mmon hu, si a, “Iyu eje-mmon odin hun ri a napu watani iku-oku le inu-ihien, m si i gha ime watani pu! Abanzile ime e ozo!” ²⁶ Mmon hu no yi oro; o dokemeguu nwata hu, o no gha ime

ẹ puha. Nwata-okennyẹ hụ nọ rịchanrìn kẹ ozun, nkesini ndi bu oda nọ si, “O nwunole!”²⁷ Kani, Jesu nọ kwondon nwata ahun eka, tu udon yen'e eka lihi, o nọ turu oto.

²⁸ Ogen Jizosi gi banyeguụ ime ulo, umu-azuun a nọ ju a ebe ya le we sọo ri a, si, “Kị haịn enyi gileni saeka chupu a?”²⁹ O nọ si we, “Ekpere* sọo kẹ we gi a sa eka a chupu udini.”

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lih
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosi le umu-azuun a nọ pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achoni ni onye owule marin ebe we ri,³¹ makeni o ri a kuzi umu-azuun a, a si we, “We siko d'e we Nwa nke Ihian ye ndi siko d'e gbu'e; kani, we gbugu a, nke akpu-uhuhin eto, o lihi.”³² Kani aghotani we ihien o ri e ku, bu egun anini we ju a utaa.

Onye Kachanrin Ibe E Ime Umu-azuun Jesu?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru we Kapanom, ogen we gi banyeguụ ime ulo, Jizosi nọ ju umu-azuun a, si, “Kị unu rida a do ogen enyi gi ri uzọ?”³⁴ Kani azani we Jesu, makeni kẹ we ri uzọ, we ri a do onye kachanrinni ime we ile.

³⁵ Jesu a nodi ali, kpo umu-azuun a mmebuo hu, si we, “Onye owule cho n'o wuru onye ibuzo, ya wuru onye ikpazuun, ya wuru odibo onu ile.”³⁶ 'Ya o nọ weri nwata ohu, bu e tumẹ ihun we. O nọ kon eka ye e olu, si we,³⁷ “Onye owule nabanhan onye ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onye owule hun nabanhan m, ele mme k'o nabanhan, kani onye hun zihę ni m k'o nabanhan.”

Onye Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azuun Nke Unu
(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu nọ si Jesu, “Onye-nkuzi, enyi hun okennyẹ ohu k'o ri e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi nọ si a kusị a, makeni o rin i e son enyi.”³⁹ Kani Jesu nọ si a, “Akusile n'a; makeni o nwonni onye gi efan m runghu orun-atumenya hun siko d'e kujakenrin oku m.”⁴⁰ Makeni onye owule hun ghaleni a lu enyi ogun ri azuun nke enyi.⁴¹ Ezioku kẹ m ri a gwa onu, onye owule ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Kraisti, jenko d'a narin ugwo orun a.”

Ihien E Buhe Njo
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² “Onye owule hun me onye ohu ime umeka ndini kwerini ni m me njo, o ka mma ni we yime onye ahun olo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin.”⁴³ 'Ya wu, omeni eka i a haịn i me njo, bepụ a. O ka mma ni i gi ehụ zulen i oke banye ndun kari ni y'e nwongho eka ebuo, bu y'e si okun-mmom, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴ Ohori ri ebahun a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.]⁴⁵ Omeni ukụ i a haịn i e me njo, bepụ a: o ka mma ni dan nguro banye ndun kari ni y'e nwongho ukụ ebuo bu y'e si okun-mmom. [⁴⁶ Ohori ri ebegu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.]⁴⁷ Omeni enya i a haịn i e me njo, gupu a, o ka mma ni gi enya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y'e nwongho enya ebuo, a tu we i ye okun-mmom.⁴⁸ Ohori ri ebegu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.”

⁴⁹ “We k'e gi okun me ihian sọo kẹ we don e gi nnu e me ihien a sọo.”⁵⁰ Nnu ri mma; kani, o tuhu usuo a, nani kẹ y'a don me e n'o sọomazi usuo? A nọ ni kẹ nnu ebe ibe unu ri; e me ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu.”

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan
(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

* Isi Nke Itenei:29 mọbu: ekpere le ibu-onu

¹ Jesu nọ gha Kapanom shi egberẹ Judia lẹ n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe o ri. O nọ kuzime we ke o don e me ogen owule.

² 'Ya ke ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jesu, gi ajuju shin'e onyan, si a, "Iwu enyi e kwerigho ni okennyẹ kpechan nwunye e?"

³ O nọ za we, si, "Kini ke Mozizi gwa onu?"

⁴ We nọ si a, "Mozizi si ni okennyẹ jenkọ d'a saeka de ehuhuo-mkpechan, kpechan nwunye e." ⁵ Kani Jizosi nọ si we, "Ufiri ni obi unu e zeke k'o gi deni unu iwuni, ⁶ kale, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala 'Osolobue ke we oken le onyennyẹ' ri ke ke Ekukwo-nsọ don ku e, o nọ si: ⁷ 'Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a lato nedi e le nne e, d'a banye ni nwunye e, we ebuo e henrin ohu.' ⁸ We ebuo a wuru ehuhu. 'Ya wu, elezi we ebuo, kani ehuhu. ⁹ 'Ya wu nwan ni ihien Osolobue wegbama, onye owule ekebele e."

¹⁰ Ogen we gizi ri ime ulo, 'ya umu-azun a nọ juzi a oku mkpechanni. ¹¹ O nọ si we, "Onye owule kpechan nwunye e luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye e njo.

¹² Erirazikwo, okpoho kpechan di e, luma okennyẹ ozo ghere aghere—o zogu oku ye ofia."

Jesu A Gozi Umu-ndu

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umueka n'o metu we eka, kani umu-azun a nọ jugbo ndi hu weheni we. ¹⁴ Ogen Jesu gi hun a, iwe nọ we e, o nọ si we, "Ni ni umueka bia d'e kunrun m; akusile ni we, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule nabanhanleni Ali-eze Chuku nọke nwa-ndu, abanyeko a." ¹⁶ O nọ pari umueka hu, bu eka kwasị we, gozi we.

Odafin Hu

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ogen Jesu gi pukọ, okennyẹ ohu nọ gbaha d'e gbun'e osekpụ, si a, "Onye-nkuzi oma, ki m'e me hun m'e gi nwehen ndun-itebite?" ¹⁸ Jesu nọ si a, "Ki hañ i gi kpo m onye-oma? O nwonni onye ri mma wezuka Osolobue. ¹⁹ Y'a maringho ihien Iwu ku: 'Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarinle ihian ihien e, gbaye nedi i le nne i.'"

²⁰ Okennyẹ hu nọ si Jesu, "Onye-nkuzi, m hu e donme iwu ndini ile kete m'a marinle ihien*"

²¹ Kani Jizosi nọ gi ihien-osusuo lee e, si a, "O nwe ihien ohu ri a kon'i: jen d'e rekwama ihien ile i nwe; we egbo e ye ndi igbennye—y'e gi e nwe aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m." ²² Ogen okennyẹ hu gi nu ihieni, o nọ ronme ihun, sukuru pu, makeni o nwe aku-le-uba oda.

²³ Jizosi e lehunme enya, o nọ si umu-azun a, "N'o fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!" ²⁴ Okuni nọ tu umu-azun Jizosi enya. Kani Jizosi nọ sizi we, "Umu m, ni Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ O ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu ghafe enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue."

²⁶ O tu we enya oda-oda, we nọ juma ibe we, si, "Onye siko d'a sazi nwan eka nwe nzuopuha?"

²⁷ Jesu e lee we, o nọ si, "Ebe ihian ri, o niko me, kani ele ebe Osolobue ri, makeni ihien ile ri nfe ebe Osolobue ri."

²⁸ Pita nọ si a, "Lee e, enyi a latogu ihien ile sonme i."

²⁹ Jesu nọ si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, o nwonni onye hun o meni o gigu ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-ekennyẹ mobu umune-ekpoho, mobu nne e mobu nedi e mobu umu a mobu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ikennyẹ le umune-ikpoho le nne le umu le ali—nwonhen we uzo ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo;

* **Isi Nke Iri:20** Ndi Ju weri e ni ahua mmeto ke nwata-okennyẹ gi a marin ihien ri mma enya Osolobue le ihien rileni mma.

nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalani. ³¹ Kani, ndi bu oda wu ibuzo jenko d'a kpari azuun, ndi ikpazuun e buru uzo.”

Hun M'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A Kuzi E N'o Shiko D'e Lihi
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Jesu le umu-azuun a ri uzo hun we gi jenko Jerusalem. Jizosi ri we ihun, o hu a tu umu-azuun a enya; egun hu a tu ndi hun sonkoni we. Jizosi no werizi uwe mmebuosi usuo, gwama we ihien jenko d'e men'e; ³³ o si we, “Gon ni ntin, enyi jenko Jerusalem; we siko d'e we Nwa nke Ihian che eka ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ma a ikpe-onwun, we ye ndi wulen ndi Ju. ³⁴ We jenko d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsin, gbu e; kani hun m'e akp'ohin eto o k'e lihi.”

Ihien Jemisi Le Jonu Rio Jesu
(Mat 20.20-28)

³⁵ Umu Zebedi wu Jemisi le Jonu no puha ihun Jesu, si a, “Onye-nkuzi, o nwon ihien enyi cho ni enyi rio i; enyi cho ni me ni enyi 'ya.”

³⁶ 'Ya o no si we, “Ki onu cho ni m me ni unu?” ³⁷ We no si a, “Kweri ni onye ohu ime enyi jenko d'a nodi ali eka-nni i, onye ohu a nodi ali eka-ekpen i, ime Ali-eze ogho i.”

³⁸ Kani Jizosi no si we, “Onu a marin ihien unu ri a rio. Ni unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mobu gha ime ihien m jenko d'a gha—hunjun enya ke mme?”

³⁹ We no si a, “Enyi jenko d'a s'eka.” Jesu no si we, “Ezioku, onu jenko d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwo enya ke mme; ⁴⁰ kani ele mme jenko d'e ku onye k'a nodi eka-ihien m mobu eka-ekpen m; nke ndi we kwademe n'e ro.”

⁴¹ Ogen uwe iri hoduni gi nwan nu a, we no bumeni Jemisi le Jonu olulu. ⁴² Jesu no kpozunhan we ebe o ri, si, “Onu a maringho ni ime ndi ali ndi ozo, ndi hun a kini e me noka si we nwon ndi we ri a ki, ndi nwe okwa ri ime we a ghosi ndi ri okpuru we ni we ka we. ⁴³ Kani emele ni erira; onye owule hun cho n'o me oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu jenko d'a wuriri igbon onu ile — ⁴⁵ make ni, ke Nwa nke Ihian abiani ni we gba n'a odibo, kale, o bia n'o gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda.”

Onye Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ 'Ya we no ru Jeriko. Ogen 'ya le umu-azuun a le igunrun ihian sonkoni we gi gha ime Jeriko puko, onye enya-ishi ohu, hun a rio urio nodi ali mkpenren uzo ebahun, efan a wu Batimiosi nwa Timosi. ⁴⁷ Ogen o gi nu ni Jesu onye Nazareti ro, o no yime oro, si, “Jesu! Nwa Defidi! Me ebere m!”

⁴⁸ Ndi bu oda ime ndi ri ebahun no jugbo a, si a gba nkintin; kani o no yikenmede oro ahun, si, “Nwa Defidi, me ebere m!”

⁴⁹ Jizosi no wuzo, si, “Kpoha n'a.” We no kpo onye enya-ishi hu, si a, “Kwondon obi i, lihi oto, o hu a kpo i.”

⁵⁰ O no fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihio oto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizosi no si a, “Ki cho ni m me ni i?” 'Ya onye enya-ishi hu no si a, “Onye-nkuzi, m cho ni m leghama uzo.” ⁵² Jesu no si a, “Jenme, okukwe i e meguo i ri mma.” Ozigbo, o no leghama uzo, o no sonme Jesu.

Isi Nke Mmanai

Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onye-mmere
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

¹ Ogen we gi rume Jerusalem, nokunmeme Befaji le Betani, e ru we ehụ Ugu Olivu, Jesu no zi umu-azuun a ebuo ozi, ² si we, “Jen ni ime obodoni me ekere ri onu ihun: hun unu gihu banye ime e, unu jenko d'a hun nwa-jaki we keleni nyintu we limeto; topun'a, onu

e wẹhẹni m'ẹ. ³ Onyẹ sị ụnụ, 'Kị ụnụ rị e mẹni ihienni?' Sị n'a hụ, 'Nna chọ a, o jenkọ d'e wekinhẹn ẹ kikenni.' ” ⁴ Wẹ nọ jẹmme. Wẹ nọ hụn nwa-jaki wẹ limetọ ihun-ezi ẹhụ ọnumuzọ ogele ụzọ. Ogen wẹ gi rị a topu a, ⁵ ndi hụ ime ndi wuzo ebẹhụ nọ sị wẹ, “Kị ụnụ rị a topu ni nwa-jaki hụ.” ⁶ Wẹ nọ ku ihien Jesu sị wẹ ku; wẹ nọ kweri ni wẹ weri ẹ. ⁷ Wẹ nọ wẹhẹni Jesu nwa-jaki hụ, gbama ẹwuru wẹ ye enu ẹ, ọ nọ nodi alị elu ẹ. ⁸ Kẹ Jizọsi nyinkọ a, ndi bu ọda nọ gbama ẹwuru wẹ e yiye elu ẹ ye ụzọ, ndi ọzọ nọ gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama wẹ ye ụzọ. ⁹ Ndi hụn rị ihun lẹ ndi hụn rị e sọm'ẹ hụ e yi oro, a sị,

“Hozana!

Onyẹ ahun gi ẹfan Di-nwonnini-enyi bịa wụ onyẹ Chuku gọzi agọzi! ¹⁰ Alị-eze hụ lalanị wụ alị-eze Chuku gọzi agọzi —

Alị-eze nedi enyi kanị wụ Defidi.

Ojija-mma ya rị ni Osolobue ebahun kachanrin elu e jẹn ime elu-igwee!”

¹¹ 'Ya Jizọsi nọ banye Jerusalem, si Ulo-nsọ. Ọ nọ lehunmechanrin ihien ile. Kanị, ebe o mẹni ohihi a gbago; 'ya lẹ umu-azunun a mmebuo nọ si Betani.

Jesu A Bu Osisi Figi Hụ Onu

(Mat 21.18-22)

¹² Eki e fon, ebe wẹ gha Betani lala Jerusalem, ẹgun hụ a gun Jesu. ¹³ O lee enya, ọ nọ lecheni osisi figi ẹhuhuo jun elu ẹ. Ọ nọ jẹn d'e lele kẹ mkpuru figi hụ elu ẹ. Kanị, ogen o gi ru ebahun, ẹhuhuo sọ k'ọ hụn elu ẹ, makeni ogen figi gi a mi e ke ru. ¹⁴ Jesu nọ sị osisi figi hụ, “O nwonnini onyẹ siko d'e rizi mkpuru i!”

Umu-azunun a nughọ kẹ o ku ihienni.

Jizosi E Jẹn Ulo-nsọ

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Ogen wẹ gi ru Jerusalem, Jesu nọ si ime Ulo-nsọ, chupuma ndi rị a zu afia ebẹhụ—kẹ ndi rị e nonni kẹ ndi rị e reni. Ọ nọ hukpumesonme teburu ndi a gbahuto egho lẹ oche ndi rị e re nduru. ¹⁶ O nwonnini onyẹ ọ ni bu ihien owule ghafe ime Ulo-nsọ. ¹⁷ Ọ kuzi ndi rị ebẹhụ, sị, “Wẹ de ẹ ime Ekukwo-nsọ, sị, ‘Wẹ siko d'a kpo Ulo m ulo-ekpere ndi alị ile rị ichen-ichen’, kanị onu e giguọ a henrin ebe ndi ohin a wari!” ¹⁸ Ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu a nū ihienni, wẹ nọ choma ụzọ w'e gi gbu Jesu. Egun ẹ hụ a tu wẹ makele nkuzi ẹ a nwunguo igunrun hụ ile ri. ¹⁹ O ru enyasi, Jizosi lẹ umu-azunun a nọ gha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe

(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fon ụzọ utuntun, ebe wẹ ghako ụzọ hụ, wẹ nọ hụn ni osisi figi hụ a kpo guo nkun d'e ru nkpo gun. ²¹ Pita nọ nyanhan ihien mẹni, ọ nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, lee-o, osisi figi hụ i bu-onu a nwunhuguo!” ²² Jesu nọ za wẹ, sị, “Nwẹ ni okukwe ime Osolobue. ²³ Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onyẹ sị uguni, ‘Wẹ buli i elu, tu i ye ime ohimin’ bu onyẹ hụ enweni obi ẹbuo, kama o kwerigho ni ihien o ku jenkọ d'e mẹ, wẹ jenkọ d'e mẹn'ẹ 'ya. ²⁴ Ifiri ẹ, m rị a gwa unu, unu mẹ ekpere rịo ihien owule, kweri ni ni unu e nwehenguọ a, unu k'e nwonhẹn ẹ ²⁵ Ogen owule i rị e mẹ ekpere, gbaghari—omeni o nwon onyẹ mẹ i eje-ihien, keni Nedi i hūn rị elu-igwee gbaghari i njo i.” ²⁶ [Kanị, omeni y'a gbagharini, Nedi i hūn rị elu-igwee agbagharikokwo i njo i.]

A Ju Wẹ Jizosi Onyẹ Zi E

(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ya wẹ nọ banhanzi Jerusalem.

Ebe Jesu jenkọ ijen ime Ulo-nsọ, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi-isi ndi Ju nọ bịa d'e kunrun ẹ. ²⁸ Wẹ nọ ju a, sị, “Elee iken k'i gi e mẹ ihien ndini wẹ? Onyẹ ye i ikenni?”

²⁹ Jesu nọ za wẹ, sị, “M jenkọ d'a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hụ, a gwa m onu iken

m gi rị e mē ihien ndini we: ³⁰ Mirin-Chuku Jonu me, o gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia? Za ni m'a?" ³¹ We we no tugbama iroro, si, "Kini ke enyi jenkọ d'e ku? Enyi si, 'O gha elu-igwee, eka Osolobue, bia,' o jenkọ d'a si, 'Ki hain nwan unu gileni kweyeni Jonu?' ³² Kanị enyi asiko, 'O gha eka ihian bia.' "

(Egun rị a tu we makeni ihian ile marin ni Jonu wu onye-amuma nke-esi.)

³³ 'Ya we no za Jesu, si, "Enyi a marin." Jesu no si we, "Mme nwen nke agwakokwo unu iken m gi e mē ihien ndini we."

Isi Nke Mmēbuo

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Lefu Enya Ta (Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Jesu no tama ni we ilu, si, "Okennyē ohu nwe ali vaini, hun o kenhunme ugba, guzi olu we no a pinpuha manya-vaini ye ime e, tun ulo nche ime e, bu ya wu ali vaini che eka ndi siko d'a run n'a e-gbu-e-ke, o no jenne ali ihian. ² O ru ogen vaini, o no zijen odibo ohu d'e kunrun ndi hu ugbo hu ri eka d'e wehe hun we keton'a. ³ We no kwondon onye hu o zijen, gbu e ili, gbama a eka chupu. ⁴ Okennyē hu no zijen ni we odibo ozọ, we no ti e ihien isi, gbe ifenren ye e ihun. ⁵ O no zizenzi ozọ, we no gbu e. Erira ke we mezi ndi bu oda o zizenzi; e gbu we ndi hu ime we ili, gbu ndi hu ime we ozun.

⁶ Onye ohu suo hodu o keleni zi: ezi nwa a. Omegu, o no zijen ni we nwa a, si, 'We jenkọ d'a gbaye nwa m.' ⁷ Kanị ndi hu no si ibe we, 'Onyeni siko d'e weri uku e ile omegu, bia ni ni enyi gbu e keni ihien nke e ru e eka wuru nke enyi!' ⁸ 'Ya we no kwondon nwa a hu, gbu e, gha ime ugbo hu tupu a."

⁹ "Ki onu ro ni 'ya ke onye hu nwe ugbo hu jenkọ d'e me? O siko d'a bia d'e tikpo ndi hu, we ali-vaini hu ye ndi ozọ.

¹⁰ Unu e ke guntu e ime Ehuhuo-nsọ ni

'Omuma hu ndi ri a tun ulo ju a wuruole omuma gi ulo.

¹¹ Di-nwonn-enyi 'ya me e, ihien a tu enya ro ebe enyi ri!' "

¹² Makeni ndi-ndu ndi Ju a ghotaguo ni uwe k'o ta ni ilu hu, we te no cho ni we nwunrun a, kanị egun ndi ri ebahun anini we. We no la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi (Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu no zi ndi hu ime ndi Itu-Farisi le ndi itu Herodu d'a cho ihien ri Jesu onu, ni we gi e kwondon e. ¹⁴ We no bia d'e kunrun Jesu, si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni y'a ra lee ihian enya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'o ri. Gwa enyi nwan, o hugho mma ni enyi ku eze-kanị wu Siza ugwo-isi ra o ri mma? ¹⁵ Ni enyi ku we ra enyi akule?" Kanị, Jesu a hunguo a ni we gi ero bia, o no si we, "Ki hain unu gi e shini m onyan? Wehe ni ni m akpuru egho dinariosi, ni m lele e."

¹⁶ We no wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. O no si we, "Isi le efan onye wu hunni?" We no si a, "Nke Siza ro."

¹⁷ Jizosi no si we, "We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue." Ihien o za no tukenne we enya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lihi (Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri e ni ndi nwunni ara lihi. We no ju Jizosi utaa, si a, ¹⁹ "Onye-nkuzi, Mozizi ye enyi iwu, si, 'Omēni okennyē a nwunhun, lato nwunye e, bu o muni nwa, nwehe-e-okennyē y'a luma nwunye nwehe e hu, keni o mudonni nwehe e nwunhunni umu.' ²⁰ O nwon umune ikennyē esa; onye ibuzo ime we a lu nwunye, o nwunhun bu o muni nwa. ²¹ Hun me we ebuo no luma okpoho hu, o

nwunhūnzị bụ ọ mūnị nwa. Eriira kẹ hūn mē wē ẹtọ jenzi. ²² Wē mmadu ẹsa lūgbarị okpoho hū, nwunhūncharin, bụ a mūnị wē nwa. Omēguū okpoho hū nọ nwunhūn. ²³ Ogen ndi nwunni jenkọ d'e gi lihi, onye k'o jenkọ d'a wū nwunye ẹ, ebe o mē ni wē ẹsa lūgbarị a?"

²⁴ Jesu nọ sị wē, "Unu a marin Ekukwo-nsọ, onu a marin iken Osolobue, ya hain unu gi e fie uzọ, ele 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi, aluko wē di le nwunye, eyeko wē wē luru, wē jenkọ d'a ri kẹ ndi mmon-oziri elu-igwee. ²⁶ O mē nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ekukwo Mozizi, ebeku ọ nọ ku banyeni aku-ofia hū ri e nwun okun, kẹ Osolobue don si Mozizi, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu'? ²⁷ 'Ya wu n'ọ wu Osolobue ndi ri ndun, ele nke ndi nwunhūn. Unu e fiechanringuọ uzọ."

Iwu Kachanrin Mkpa

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu nọ jenzunhan, nu kẹ wē-wē ri a do ndondo, hūnzị ni Jesu za wē ohunma, ọ nọ ju Jesu otaa, si, "Elee iwu kachanrin mkpa?"

²⁹ Jesu nọ za a, si, "Hun kachanrinni wu onwan: 'Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, iya suo wu Nna.' ³⁰ 'I jenkọ d'e gi obi i ile le enwen* i ile le uche i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.' ³¹ Hun mē ẹ ebuo wu onwan: 'Thien ibe i siko d'a suoriri i kẹ ihien enwen i don a suo i.' O nwonni iwu ozo ka ndini."

³² Onye-nkuzi Iwu hū nọ sị Jizosi, "Y'e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k'i ku ni Di-nwonni-enyi suo wu Osolobue, ozo ari a, ³³ leni igi obi i ile le nghoha i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Osolobue le ini ihien ibe i a suo i kẹ ihien enwen i don a suo i kachanrin ejan ile wē dun okun le ejan ndi ozo ile mkpa a ri."

³⁴ Ogen Jizosi gi hun a n'ọ za ohunma, ọ nọ sị onye-nkuzi Iwu hū, "Y'a nokunmeguọ Ali-eze Osolobue."

Ogen onwan gi meguu, o nwonzini onye egun ni ju Jesu ajuju.

Ajuju Banyeni Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi ri ime Ulo-nsọ a kuzi, ọ nọ sị, "Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraisti wu nwa Defidi?" ³⁶ "Bu Defidi le enwen ẹ ku oku ghahani Mmon-nsọ, si, 'Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m; nodi ali eka-nni m,

d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru uku i'

³⁷ Ebe o mē ni Defidi le enwen ẹ kpọ a 'Di-nwonni-m,' nani k'o don nwan wuru nwa Defidi?"

Ihien ọ ri e ku hū a suo igunrun hū usuo.

Jesu A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

³⁸ K'o don ri a kuzi, ọ sị, "Kpachanpu ni enya banyeni ndi-nkuzi Iwu, ọ suo wē ni w'e yi ekwa tueni a ghahunme; ọ suozi wē ni wē e kele wē ekele pu-ichen ime afia; ³⁹ ọ suo wē ni w'a nodi isi-ocho ime ulo-ofufe, a nodi isi-ocho wē gha e ri oriri. ⁴⁰ W'e gi ero e rigbu ikpoho di wē nwun le ulo wē, e gi ekpere sueni e kpume ẹ. Ikpe-omuma wē jenkọ d'a ka njọ."

Oyiye Ogbennyẹ Di E Nwun Ye

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jesu nọ nodi ali bu ihun zinme ebe w'e buche oyiye, e lee kẹ igunrun hū ri e buche eghe ime ebeku. Ndi idafin bu oda hū e buche eghe hini. ⁴² Ogbennyẹ ohu di ẹ nwun nọ bia d'e buche akpuru eghe kopa ebuo mē ekere, 'ya wu ikobo. ⁴³ Jizosi nọ kpọ umu-azuun

* **Isi Nke Mmēbūọ:**30 ume-ndun

a, si wẹ, “Ogbennyeni di ẹ nwun buchekari ihian ile hun ri e buche ego ime ebe w'e buche oyiye. ⁴⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu oda wẹ nwẹ ye, kanị 'ya lẹ enwẹn ẹ, k'o mēhan ogbennyẹ, yechanrin ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi.”

Isi Nke Mmẹtọ

Jesu E Ku Ẹ Nị Wẹ Jẹnko D'e Tikpo Ulo-nsọ

(*Mat 24.1-2; Luk 21.5-6*)

¹ Ogen Jizosi gi gha Ulo-nsọ puko, onye ohu ime umu-azuun a no si a, “Onye-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ulo ndini magbu enwẹn wẹ mma-o!”

² Jesu no si a, “Y'a hun oken ulo ndini? O nwonni ogbe-omuma ohu hun siko d'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ jẹnko d'a tu wẹ ile ye alị.”

Nsongbu Lẹ Ukpokpo

(*Mat 24.3-14; Luk 21.7-19*)

³ Ogen Jesu suo gi nodi alị elu Ugu Olivu hun ri nchetari ihun Ulo-nsọ, Pita, Jemisi, Jonu lẹ Anduru no bia d'e kunrun ẹ, ju a ajuju ebe 'ya lẹ wẹ suo ri a, si, ⁴ “Gwa ẹnyi, elee ogen ke ihien ndini siko d'e me? Ki wu ahima w'e gi marin ni ihien ndini ile e d'e me?”

⁵ Jesu no gwama wẹ, si, “Kpachanpukwo ni ẹnya amangbe w'e dufie unu. ⁶ Ndi bu oda jẹnko d'e gi ẹfan m bia, si, ‘Mmẹ wu Kraisti, Onye Ahun Chuku Tume!’ Wẹ siko d'e gi ẹ dufie ndi bu oda. ⁷ Ogen unu jẹnko d'e gi nu ukwere agha ri ichen-ichen lẹ kari-kari agha ndi wẹ risonme a lu, atukwole ni egun. Ihien ndini jẹnko d'e me bu njendemẹ ogen e ke ru.

⁸ Alị siko d'a lusun ibe wẹ, alị-eze ohu jẹnko d'a lusun alị-eze ozọ, alị-omahihie siko d'a ri ebe ri ichen-ichen; unwun siko d'a ri; kanị, ihien ndini no ke ebe ime nohu memẹ okpoho.”

Ukpokpo

⁹ “O me nke onu lẹ enwẹn unu, kpachanpu ni ẹnya; makeni wẹ jẹnko d'e wejen onu ogwa ri ichen-ichen; wẹ siko d'e gbu unu ili ime ulo-ofufe* ri ichen-ichen; onu jẹnko d'e wuzo ihun ndi-Govanọ ri a kini lẹ ndi-nze make ufiri m—unu k'e gi ẹ shia ni m eri ebe wẹ ri.

¹⁰ Wẹ k'e bu uzọ zigbariguu ndi alị ile ozioma. ¹¹ Ogen wẹ siko d'e gi nwunrun unu, we onu si ogwa, ehuele ni uhue ihien unu jẹnko d'e ku, kale, ku ni ihien owule Osolobue jẹnko d'e ye unu ogen hu, makeni ele unu jẹnko d'e ku, kama, Mmon-nsọ siko d'e gi unu ku. ¹² Umune jẹnko d'e we umune wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jẹnko d'e we umu wẹ ye wẹ gbu; umu jẹnko d'a lusun ndi muni wẹ, me wẹ gbu wẹ. ¹³ Ize unu jẹnko d'a ban ihian ile make ufiri m. Kanị onye hu din ndidi d'e ru njendemẹ ke Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-uru Hu

(*Danelu 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24*)

¹⁴ “Kanị, ogen onu jẹnko d'e gi hun ‘Eje-uru ahun’ k'o wuzo ebe furuleni n'o ri (onye hun ri a gun ihienni 'ya ghoha a), ogen hu, ndi ri Judia wẹ gbasikwo elu-ugu. ¹⁵ Onye hun ri elu ulo ehidangukwole banyemezi ime ulo n'o jẹnko d'e weri ihien owule. ¹⁶ Onye ri ugbo ekinhenkwole d'e weri ekwa a. ¹⁷ O jẹnko d'a fu ndi ri ime lẹ ndi pa nw'eka orun ogen hu! ¹⁸ E me ni ekpere amangbe o gha e me ogen oyi! ¹⁹ Makeni oken afunfun jẹnko d'a ri ogen hu—udi hun rituleni, gha ogen Osolobue gi ke uwa d'e ru ogenni; udi a arikozi. ²⁰ Omeni Dinwonni-ẹnyi e te beluanị ogen hu, o nwonni onye siko d'a s'eka wanahinni. Kanị, o giguo ufiri ndi o hori, ndi nke ẹ, belua ogen hu.”

²¹ “Ogen hu, onye si i, ‘Lee ẹ, Kraisti ri ebeni!’ Mọbu, ‘Lee ẹ, o ri ebahun,’ ekwerikwole ihien o ri e ku. ²² Ndi kpọ enwẹn wẹ Kraisti lẹ ndi-amuma-ntu jẹnko d'a puha. Wẹ jẹnko d'a runsonme orun-atumenya, ihien-ahima ri ichen-ichen keni wẹ dufie ihian, keni wẹ dufiede ndi Osolobue hori—omeni o te k'a ni wẹ me. ²³ Kpachanpukwo ni nwan ẹnya, n'a gwatoquo m unu!”

* **Isi Nke Mmẹtọ:9** Iya wuzikwo ogwa obodo owule ogen ahun.

*Obibia Jesu**(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)*

²⁴ “Ogęn hu, ogęn afunfun hu ghafeguu, ęnya-anwun jęnkọ d'a gba ishi, ifon etikozi, ²⁵ kokise jęnkọ d'a gha elu-igwere a danye ali, iken ri elu siko d'e zinzin. ²⁶ Ogęn hu ke ihian ile jęnkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁷ O jęnkọ d'e zipu ndi mmon-ozu e jęn ime uwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule —gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

*Ihien Jesu Gi Osisu Figi Kuzi**(Mat 24.32-35; Luk 2.29-33)*

²⁸ “Gi ni osisi figi munrun ihien: Hun o gihu forima onu a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ²⁹ Erira k'o rizikwo, ogęn unu e gi hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni Nwa nke Ihian a riguo ehun sue, o ruguo onumuzo. ³⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu, agboni a ghafeguko ihien ndini kebe mezu. ³¹ Elu-igwee le uwa siko d'a ghafe, kani ihien ndi m ku a ghafeko.”

*O Nwonni Onye Marin Uhuohin Hu Mobu Ogęn Hu**(Mat 24.36-44)*

³² “Kani, o nwonni onye marin uhuohin o jęnkọ d'e me mobu ogęn o jęnkọ d'e gi me ime uhuohin ahun, ke ndi mmon-ozu ri elu-igwee ke Nwa; Chuku-Nedi suo marin. ³³ Kpachanpu ni ęnya, munrun ni ęnya, makeni unu amarın ogęn o jęnkọ d'a wu. ³⁴ Obibia Nwa nke Ihian jęnkọ d'a ri ke ebe okenye ohu no jęnkọ ali-ihian, o no bu ihien e che aka ndi idibo e, onye le orun a, onye le orun a; o no si onye-nche 'ya chemę nche. ³⁵ 'Ya wu, munrun ni nwan ęnya, makele onu amarın ogęn nna nwe ulo e gi lua—ke ogęn ęnyasi k'o gi lua-o, ke ime abali ro-o, ke okpa kwan ro-o, ke eki fonme ro-o—o nwonni onye marinni. ³⁶ Omeni o bia idenmizi, amangbe o hun unu ke onu ri a ranhin uran. ³⁷ Ihien m ri a gwa unu ke m ri a gwa onye owule: munrun ni ęnya!”

Isi Nke Mmęto

*E Rini We Jesu Ngo**(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57)*

¹ Ogęn o gi hodu akpu-uhuohin ebuo ni Mmemme-Nghafe le Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu ru, ndi-isi nchu-ęjan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho ke w'a don gi nzuzue nwunrun Jesu d'e gbu. ² We no si, “Enyi emekokwo a ogęn Mmemme, amangbe isusu gha a ri.”

*E Hukpu We Jesu Uden**(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)*

³ Ogęn Jesu gi ri obodo Betani, iwe Saimonu hun emu oti te ku, e ri ihien-oriri, okpoho ohu no buhe ogo alabasta uden e shin ohunma jun ime e; uden ahun nanran oda-oda—nadi ke we gi memę e. O no kuke ogo hu, hu uden hu kpu Jesu isi. ⁴ Kani ndi hu ime ndi ri ebahun no weme iwe, a si ibe we, “Ki we ri e wiwini udenni nanranni? ⁵ Nke e rekari we udenni ihien noke eghe orun akp'ohin ogun-mmisen, we eghe e ye ndi igbenye.” We no koriamani okpoho hu oda-oda.

⁶ Kani, Jesu no si we, “Hapun'a! Ki unu ri e songbun'e? O feguo m ofufe ri mma. ⁷ Onu le ndi igbenye ri ebeni ogęn ile, unu nwe iken meni we ohunma ogęn owule unu cho; kani mme nwen esonko unu nodi ebeni ogęn ile. ⁸ Okpohoni a nwanguo iken e; o hukpuguo m udenni ehii n'o gi kwademe olili m, o gini d'e ru. ⁹ Ezie, m ri a gwa unu ni ebe owule we siko d'e zi ozioma ime uwa, we jęnkọ d'e ku ihienni o me, e gi e a nyanhan a.”

*Judasu E Kweri N'o We Jesu Ye We**(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)*

10 'Ya Judasi nwa Iskarotu, onye ohu ime we mmebuo hu no jenne d'e kunrun ndi-isi nchu-egan keni o hun uzo re Jesu ye we. 11 Ogen we gi nu ihien o biani, efo no suo we usuo ohunma-ohunma; we no kwe e nkwa ni we jenko d'e ye e egho. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Le Umụ-azuun A E Ri Oriri-Nghafe

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.12-30)

12 O ru uhuhin ibuzo Mmemme we gi e ri Bređi nwonleni yisti o gi a fu, uhuhin hu we gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, umu-azuun Jesu no ju a, si, "Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?"

13 'Ya Jesu no zi mmadu ebuo ime umu-azuun a, si we, "Jen ni ime obodo hu, okennyehi ohu bu ite-mirin jenko d'e kunrun onu; sonmen'e. 14 Si ni onye nwe ulo o jenko d'a banye, 'Onye-nkuzi si, "Elee hun wu mmughe m ahun me le umu-azuun m siko d'a no ri Oriri-Nghafe?" ' 15 O jenko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademegu ohunma, no ni ebegu kwademe ni enyi ihien ile."

16 'Ya umu-azuun hu no shi ime obodo hu, hun ihien ile ke Jesu don ku; we no kwademe ihien-oriri Nghafe.

17 O ru ogen enyasi, Jesu le umu-azuun a mmebuo no bia ebegu. 18 Ogen we gi nodiguu ali e ri ihien-oriri, Jesu no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e re m—onye mme le 'ya ri e ri ihien-oriri."

19 Efo asuzini umu-azuun a usuo; onye-onye hu a si a, "Ekwwo mme! Mme ro?"

20 Jesu no za we, si, "Onye ohu ime onu mmebuo ro, onye hun mme le iya gba e suru bređi ime afere ohu e ri. 21 Eghę, Nwa nke ihian k'a la rike ke Ehuho-nsọ don ku; kanị nsongbu jenko d'a ri ni onye hun siko d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a!"

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

22 Ogen we gi ri e ri ihien-oriri ahun, Jesu no weri bređi, o goziguu a, o no bebe e, w'e ye umu-azuun a, si, "Weri n'e, onwan wu ehụ m."

23 'Ya o no weri ope, o yegu Osolobue ekele, o no ye we ile 'ya. We ile no rarisonme. 24 O no si we, "Onwan wu edeke m, hun we gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hun we gi biye nkwerigbama * Osolobue tume egbata 'ya le ndi nke e. 25 M ri a gwa unu ezioku, arakozu m manya vaini d'e ru ogen m jenko d'a ra a nke ohun ime Ali-eze Osolobue." 26 We no bu ebu Mmemme-Nghafe; a buguu w'a, we no gha ebahun jenne Ugu Olivu.

Jesu E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marịn A

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

27 Jesu no si we, "Unu ile jenko d'a gba m to, makeni Ekwwo-nsọ si, 'M jenko d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile jenko d'a gbayiya!'

28 Kanị m ghaguo onwan lihi, m k'e bu ni unu uzo si Galili."

29 Pita no si a, "Anako m'i to! Osuon'a ni ndi ozọ ile a la i to!"

30 Jesu no si Pita, "Ezioku ke m ri a gwa i, ni tanni, ime abalini, okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenko d'a ghoru mgbe eto ni y'a marin m."

31 Kanị, Pita e kusi e iken, si, "O nwonni ogen m'e gi la i to, osuon'a ni mme le 'yu siko d'a nwun!" Umu-azuun ile hoduni no kuzikwo erira.

Jesu E Me Ekpere Ime Gesemani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

* Isi Nke Mmęnọ:24 mọbu: nkwerigbama ohun

³² Ya wẹ nọ shi ebe w'a kpọ Gęşemani, Jesu nọ sị ụmụ-azụun a, “Nọdị nị alị ebeni, nị m jęn d'e mę ekpere.” ³³ Ọ nọ weri Pita lę Jemisi lę Jọn jęnme.

Ya obi nọ ferime ę, obi eruzin'ę alị. ³⁴ Ọ nọ sị wẹ, “Obi e d'a gbawapụ m—o d'e gbu m; nọdị nị ebeni, unu a mụnrun ęnya.”

³⁵ Ọ nọ jęnzukazi, taha enwęn ę ye alị, kpe ekpere, nị mbunị o jęnkọ d'a nị mę, nkę a napu w'a oğen afunfun hu. ³⁶ Ọ nọ sị, “Baba, Baba Nędi m! O nwonnini ihien i ghaleni a s'ęka e mę; napu m mkpu afunfunni. Kanị uche i mę, ęlę nke m.”

³⁷ Oğen o gi kin-azụun, ọ hun wẹ kę wẹ rị uran. Ọ nọ sị Pita, “Saimonu, i rị uran? 'Ya wu y'a s'ęka mụnrun ęnya mgbahunmę okuloku ohu?” ³⁸ Ọ nọ sị wẹ, “Munrun nị ęnya; e mę ni ekpere, amangbe onu a danban ime onwunwan; mmọn ihian a chogho, kanị ndun guu ęhu.”

³⁹ Ọ nọ puzi d'e mę ekpere, e mezikwo ekpere ohu hu. ⁴⁰ O kinhenzi azụun ebe ụmụ-azụun a rị, hunzi wẹ kę wẹ rị a ranhin—ezigbo uran gi wẹ, asani wẹ ęka shiapu ęnya. Amarinzini wẹ ihien wẹ siko d'a sị a.

⁴¹ O kinhenzi nke mgbe eto, ọ nọ sị wẹ, “Unu rikwo a ranhin, e zuru iken? O higu! Oğen e ruguo. Lee n'ę, e we wẹ Nwa nke Ihian che ęka ndi-njo. ⁴² Lihi ni nị ęnyi jęnme. Lee n'ę, onye rị e reni m e ruguo ęhu ebeni!”

A Nwunrun Wę Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jọn 18.3-12)

⁴³ Ozigbo hu, kę Jesu rikwo e ku oku hu, Judasi, onye ohu ime ụmụ-azụun a nọ bia, 'ya lę igunrun busonme ihien oğun—kę opia-agma, kę ęgbe. Ndi-isi nchu-ęjan lę ndi-nkuzi Iwu lę ndi-isi zihę wẹ. ⁴⁴ (Onye hun rị e ren'ę wu Judasi gwa wẹ ihien wẹ siko d'e gi marin Jesu, sị, “Onye hun m jęnkọ d'e su onu, iya wu onye hu unu choko, nwunrun n'a, onu e kwonkenme ę, duru ę jęnme.”) ⁴⁵ Oğen Judasi gi nwan bia, ọ nọ jęnburu Jizosi, sị a, “Onye-nkuzi!” Ọ nọ su ę onu. ⁴⁶ Ndi hu nọ kwondon Jesu, nwunrun a. ⁴⁷ Kanị, onye ohu ime ụmụ-azụun a ndi ahun turu ebęhu nọ sepuha opia-agma, banpu odibo Onye-isi nchu-ęjan ntin. ⁴⁸ Jesu nọ sị wẹ, “Ki unu buhe ni opia-agma lę ęgbe d'a nwunrun m—nọkę sị m wu onye-ohin? ⁴⁹ M rị ime igunrun unu ime Ulo-nsọ uhuhin ile a kuzi, unu anwunrunni m. Kanị ihien ndini rị e mę keni ihien Ehuhuo-nsọ ku hun uzọ mezu.”

⁵⁰ Ụmụ-azụun a ile nọ la a to, gbama oso. ⁵¹ Okorobia ohu, hun yihu ękwa line w'e yiye elu ę suọ, nọ sonme Jesu. Wę nọ dodon ękwa a, cho nị wẹ nwunrun a, ⁵² kanị ọ nọ la ękwa a toni wẹ, gi otọ gha ebahun gbapu.

E We Wę Jesu Jęnni Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jọn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Wę nọ weri Jesu si iwe Onye-isi nchu-ęjan. Ndi-isi nchu-ęjan lę ndi-nkuzi Iwu lę ndi-isi ile nọ gbakikome ebęhu. ⁵⁴ Kanị, Pita sonko Jizosi; ęgbata wẹ e teyezi ękere. Ọ banye ezi oğwa Onye-isi nchu-ęjan, ọ nọ son ndi-nche nọdị alị nyanma okun. ⁵⁵ Ndi-isi nchu-ęjan lę Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien wẹ k'e gi hangbu Jizosi enen, keni wẹ gbu ę, kale ahunni wẹ — ⁵⁶ osuon'a nị ndi bu oda e buokinole Jesu onu, oku wẹ adangbamani. ⁵⁷ 'Ya kę ndi hu ime ndi rị ebęhu nọ lihi otọ, buokin Jesu onu, sị, ⁵⁸ “Enyi nu k'o ku n'o jęnkọ d'e tikpo Ulo-nsoni wẹ gi ęka tun, gi akpu uhuhin eto tun hun wẹ ghaleni e gi ęka a tun.” ⁵⁹ Kanị, ęri wẹ a dangbamazikwoni.

⁶⁰ 'Ya kę Onye-isi nchu-ęjan nọ lihi otọ ihun wẹ ile, ju Jesu nju, sị, “O nwonnini ihien y'e ku banyeni ihienni ile wẹ rị e ku nị iya kę i mę?”

⁶¹ Kanị Jesu a gba nkintin, ọ shiarini ihien owule. Onye-isi nchu-ęjan nozi ju a, sị, “Iyu wu Kraisti, Nwa Onye Hu Richanrin mma?”

⁶² Jesu nọ sị, “Mme ro; onu jęnkọ d'a hundę Nwa nke Ihian ebe ọ nọdị alị azụun ęka-nni Osolobue, Onye ahun Iken ile wu nke ę, hunzi a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!”

⁶³ 'Ya Onye-isi nchu-egan no tika ekwa 'ya le enwen e wu Onye-isi nchu-egan, si, "Ki enyi rizi a choni osheri ozo?!" ⁶⁴ Unu a nugo aruni o ku. Ki wu uche unu?" We ile no si ni ikpe-onwun a maguo a.

⁶⁵ Ndi hu ime we no juma eson kpu Jesu, e kpume w'e enya, fian a ihien, si a, "Bu amuma!" Ndi-nche nozi weri e, gbu e ili.

Pita A Ghorị N'o Marin Jizosi

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ke Pita ri ibe ali ime ezi-ogwa hu, okpoho ohu ime ndi idibo Onye-isi nchu-egan no bia ebegu. ⁶⁷ Ogen o gi hun Pita ebe o ri a nyan okun, o bu enya tuma a, si a, "Iyu le Jizosi onye Nazareti hu wizikwo."

⁶⁸ Kanj Pita no ghorị, si, "Amarinde m ihien i ri e ku, aghotani m ihien i ri e ku." O no pu ebegu, si onu-mgbon. 'Ya ke okpa no kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hu a hunzi a ebahun, o no gwama ndi wuzo ebegu, si, "Onyeni wu onye ohu ime we!" ⁷⁰ Kanj Pita a ghorizi.

O tebe, ndi turu ebahun nozi si Pita, "Ezioku-ezioku, i wu onye ohu ime we, make ni i wu onye Galili."

⁷¹ Kanj, Pita no buma enwen e onu, kunde Osolobue, si, "A marin m okennyeni onu ri e ku oku e."

⁷² Ozigbo, okpa no kwan nke mgbe egbo, ya Pita no nyanhan oku Jesu gwa a; ni "Okpa gini d'a kwan mgbe egbo, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m." 'Ya ndun no guu a, o no kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Mmisen

E Weri We Jesu Jenni Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

¹ Hun eki gihu fon, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi le ndi-nkuzi Iwu le ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama no zu, tugbama iroro ihien we siko d'e me. We no ken Jesu egbun, duru e pu, we e ye Paileti, hun wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Paileti no ju a, si, "Iyu wu Eze ndi Ju?" Jesu no za, si, "Iyu ku e."

³ Ndi-isi nchu-egan no kusonme ihien bu oda we si ni 'ya k'o me. ⁴ Paileti no juzi a, si, "O nwonni ihien y'a za? Lee ihien ndini ile we ri e ku ni iya k'i me."

⁵ Jesu ekuzini ihien owule, nke wu ni o tu Paileti enya.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39—19.16)

⁶ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Paileti a gha ime ulo-ngan e wepuha ni we onye ohu owule we cho. ⁷ Mmemme-Nghafeni, o nwon okennyehi ohu w'a kpo Barabasi hun ri ime ngan, iya le ndi ri a luson ndi-okiki; ndi ahun ya le we ri ime ngan gbu ochu ogen isusu.

⁸ Ya ke igunrun hu no nwan bia d'a riu Paileti n'o me ni we k'o don e me mbu, ⁹ Paileti no ju we, si, "Unu a chogho ni m hapu ni unu Eze ndi Ju?" ¹⁰ (Paileti ju we erira make ni o maringwo ni enya-ufu ke ndi-isi nchu-egan gi we Jesu ye e.)

¹¹ Ndi-isi nchu-egan no si igunrun hu gwa a n'o wepuha ni we Barabasi hun nke o gi wepuha Jizosi. ¹² Paileti no ju we, si, "Ki onu cho nwan ni m gi okennyehi unu a kpo 'Eze ndi Ju' me?"

¹³ We no yi oro, za, si, "Kpogbu e!"

¹⁴ Paileti no ju we, si, "Ki hain? Elee njo k'o me?"

Kanj, we no yikenmede oro, si, "Kpogbu e!!"

¹⁵ Make ni Paileti cho n'o me ihien siko d'a suo igunrun hu usuo, o no hapu Barabasi yeni we; o fianguu Jesu mkpinsi, o no w'e ye ndi jenko d'a kpogbun'e.

Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu
(Mat 27.27-31; Jòn 19.2-3)

¹⁶ Ya ndi-agma ri okpuru Paileti no weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; we no kpogbama itu-agma we. ¹⁷ We no yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*; we no gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. ¹⁸ 'Ya we no keleme e, a si, "Eze ndi Ju, isi i che!" ¹⁹ A fian w'a mkpinsin isi, jukpu e eson; e gbuni w'e osekp, e liyen'e aka. ²⁰ A kpaguu w'a ye emu, we no yipu a efe popu hu, yimezi e nke e. 'Ya we no weri e d'a kpogbu.

A Kpoma We Jesu Elu Obe
(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jòn 19.17-27)

²¹ E ru we uzọ, we no hun okennyẹ ohu w'a kpo Saimonu, ebe o gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hu no wa a ye e olu n'o buru obe ahun we jenkọ d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alézanda le Rufosi, onye ali Sairini k'o wu). ²² We no we Jesu si ebe w'a kpo Gogota, hun wu "Ebe Okpokom'isi." ²³ Ebehu ke we no ye e manya we gwogbama 'ya le ihien e lu ilu w'a kpo Maa n'o ra, kanj Jizosi aran'a. ²⁴ 'Ya we no kpoma a enu obe. We no kebe ekwa a, tu nkpo keni we marin hun onye-onye jenkọ d'e weri.

²⁵ Okuloku itenei utuntun ke we gi kpoma a elu-obe. ²⁶ Ihien we deye elu obe ni iya ke we gi ma a ikpe wu "Eze ndi Ju." ²⁷ We kpoma Jizosi le ndi ohin ebuo elu-obe ichen-ichen; onye ohu ri elu obe ri aka-ihien Jizosi, hun-ebọ ri elu-obe ri aka-ekpen e, ²⁸ [keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu—makeni Ehuhuo-nsọ si, "We gun a yeni ndi a dan iwu."]
²⁹ Ndi ghafekoni hu e finfin isi, a kpari e, a si, "Ha! Ele i si ni jenkọ d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi e?! ³⁰ Zuopuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hu hidan."

³¹ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun we, a si ibe we, "O zuopuha ndi ozọ, kanj o sani aka zuopuha enwen e! ³² Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hun, kweri!"

Ndi ohin ebuo hu we kpoma we le iya huzikwo a kpari e.

Jizosi A Nwunhun
(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jòn 19.28-30)

³³ O ru ogen enya-anwun gi a ri isi, ali hu ile no gba ishi d'e ru okuloku eto efinnai hu. ³⁴ Ogen ihien nọke okuloku eto gi ku, Jesu no gi oken olu yi oro, si, "Elo! Elo!! Lama Sabakitani?!" hun wu "Osolobue m! Osolobue m!! Ki hain i gi gbakito m azuun?!"

³⁵ Ndi hu ime ndi wuzo ebehu a nu ihien o ku, we no si, "Gon ni ntin, o ri a hi Elaija!"
³⁶ Onye ohu ime we no gba oso, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye onunu mkpinsin, ye e ra, si, "Cheri ni, ni enyi lele ke Elaija jenkọ d'a bia d'e wetu e enu obe!"

³⁷ 'Ya Jesu no gizi oken olu yikenme oro, kwonbepu.

³⁸ Ekwa we gi gbombepu Ebehu-kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ no bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun e ebehu a hun ke Jesu don nwun, o no si, "Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue."

⁴⁰ O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi hun-nta le Josisi†. ⁴¹ Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e aka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozọ bu oda son e bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu
(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jòn 19.38-42)

⁴² O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ohi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefụ onye obodo Arimatia no jen d'e kunrun Paileti. Josefụ wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che obibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye e ehio Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole,

* Isi Nke Mmisèn:17 ewuru ndi nze le ndi-idafin † Isi Nke Mmisèn:40 Josefụ

o tu a enya. O no kpọ oki-agma hu, ju a k'o teguọ Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o no si Josefụ jen d'e buru ehụ hu. ⁴⁶ Josefụ no nonrin ekwa line, butu ehụ Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu e che ime ili we gu rike okporo ye ime omuma zeni ke we e me. 'Ya o no gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu. ⁴⁷ Meri onye Mag'dala le Meri nne Josisi† ri ebahun e lee ile, we no hun ebe we buto ehụ Jesu.

Isi Nke Mmisin

Jesu A Gha Onwun Lihi

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafegu, Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi no nonrin ihien ndi e shin ohunma ken i we jen d'e gi e te ehụ Jesu. ² Uzọ-utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin Sode), ogen anwun gi wama, we no jenne ili Jesu. ³ Ogen we gi jenko, we hu a ju ibe we, si, "Onye jenko d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?" ⁴ Ogen we gi ru ebhu, lee enya, we no hun a ni e nupugule we omuma hu hibu enwen e ogbe. ⁵ 'Ya we no banye ime ili hu, we no hun okorobia yi ekwa ochan tueru ali k'o ndi ali aka-nni, o no tu we enya.

⁶ Okenye hu no si we, "Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onye Nazareti, hun we kpogbu. O lihigo! O rizi ebeni. Lee ni ebe we te buto a! ⁷ Jen ni nwan d'e zi umu-azuun a le Pita ni 'O buruguo ni unu uzọ shi Galili; ebhu ke unu siko d'a no hun a—k'o don gwa onu.' "

⁸ 'Ya we no gha ili hu puha, gbama oso, makele o tu we enya, tu we egun. O nwonni onye we gwa ihien owule uzọ make ni egun ri a tu we.

[We no be ni Pita le ndi 'ya le we wi ihien ndini nke-nke. Omegu, Jesu le enwen e no zipu umu-azuun a, we gha owuwa-nya-anwun ru ndidan nya-anwun, we d'e zi ozi nzuopuha-itebite, ozi hu ri nsọ, ri ndun jennin ejen. Isee.

Meri Onye Mag'dala A Hun Jesu Ogen O Gi Ghagu Onwun Lihi

(Mat 28.9-10; Jon 20.11-18)

⁹ Uz'utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpọ uhuhin-uka tanni), ogen Jesu gi ghagu onwun lihi, o no bu'zo nwonpuha ebe Meri onye Mag'dala ri—Meri onye Mag'dala hun o gha ime e chupu eje-mmọn esa. ¹⁰ O no jenne d'a gwa ibe e ndi we ile wi e son Jesu, ebe we ile sukuru, a kwan ekwan. ¹¹ Kani, ogen we gi nu k'o ku ni Jizosi rizi ndun, n'o hunguo a, egin w'e don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azuun A Ebuo Jenko Emausu Ri

(Luk 24.13-35)

¹² Onwan e megu, 'ya ke Jesu no gi udi ozo nwonpuha ebe umu-azuun a ebuo jenko ali ofia ri. ¹³ We no kin-azuun d'a gwa umu-azuun a ndi hoduni, kani egizikwoni w'a don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azuun A Mmanai Ahun Ri

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁴ Omegu, Jesu no nwonpuha ebe umu-azuun a mmanai ahun ri e ri ihien-oriri. O no jugbo we make obi-ebuo we le obi we zeni, make ni egin we ihien ndi hunn'a n'o ghagu onwun lihi gwa we don. ¹⁵ O no ye we iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihan ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e me we e mirin-Chuku, jenko d'e nwe nzuopuha; kale, onye owule hun kwerini, ikpe jenko d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini siko d'e son ndi kwerini: we siko d'e gi efan m chupu eje-mmọn; we jenko d'a su asusu ndi ozo ri ichen-ichen we marinleni; ¹⁸ we k'a saeka gi aka buru agwo; we ri nshi, o nwonni ihien o jenko d'e me we; we jenko d'e bu aka kwasị ndi emu ri a ku, a dnhin we."

E We We Jesu Si Elu-igwee

(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

† Isi Nke Mmisin:47 Josefụ

¹⁹ Oge Di-nwonna-onyi wu Jesu gi gwagwu umu-azuun a oku ndini, Osolobu no we e si elu-igwee d'a nodi ali aka-nni Osolobu. ²⁰ 'Ya umu-azuun a no jeme d'e zi ozoma ebe ile, Di-nwonna-onyi no nyeni we, e gi on-atumanya o gi ri e son e a ghasi ni ozi we wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rike Ke Luku Dọn De E

Ihiyen We De Ni Ekukwoni

¹ Tiofilosi Ikpen ile ri ni, ndi bu oda a lilimagwo depuha ihien ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, makeni a kpachanpuwo m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e roguo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron den'i k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozu E Wehe Ozi Ni We K'a Mu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-egan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-egan, itu Abija k'o ri. Elizabeti nwunye e wuzikwo onye ebon Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmecharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kan amuni we nwa, makele Elizabeti wu agan, bu we ebuo a kaguo egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nsa a run orun nchu-egan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenali ndi nchu-egan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebehu-ri-nsa ime Ulo-nsa Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ 'Ya ke mmon-ozu Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmon-ozu hu wuzo azuun aka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehun no mama a nni oda-oda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozu hu no si a, "Atule egun Zekaraya! Osolobue a nugo ekpere i: Elizabeti nwunye i jenko d'a mun'i okennyel! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenko d'a ghoghoda; efo siko d'a suo onu usuo oda-oda; ndi bu oda jenko d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ makeni o jenko d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zenil. We gini d'a mu a, Mmon-nsa siko d'a gha ebe o ri efo nne e jun ime e. ¹⁶ O jenko d'e me ndi Izrelu bu oda gbehuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenko d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elaija me e—keni o me obi ndi nedi gbehuto si ebe umu we ri, me ndi nnupu-isi gbehuto d'e romel iroro ndi ezi-omume, iroro ndi marin ihien—gi e kwademe ndi alini make obibia Di-nwonni-enyi."

¹⁸ Zekaraya no si mmon-ozu hu, "Nani m'e don marin ni onwan siko d'e me? A kaguo m egedi, nwunye m a kaguozi egedi." ¹⁹ Mmon-ozu hu no shiaril a, si, "Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i oziomanil. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenko d'e mezu ogen e ru, i jenko d'a wu odin: 'ya sakozil aka ku oku d'e ru uhuohin ihien m ku jenko d'e me."

²¹ Ogen ihienni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, "K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nsa?" ²² Ogen o gi puha, o sanil aka gwa we oku, 'ya we no marin n'o hunole ohun ime Ebahun-ri-nsa—makeni o to e gi aka a gwa we oku, o sazinil aka ku oku.

²³ Ogen orun a a guu, o no lama iwe e. ²⁴ Omequu, Elizabeti nwunye e no turu ime. Elizabeti aghanil ime ulo pu orogbo ifon isen. ²⁵ O si, "Di-nwonni-enyi e meke ni m ebe o no gi enya ri mma lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi nke m ril!"

Mmon-ozu E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Ogen efo-ime Elizabeti gi ri ifon isin, Osolobue no zi mmon-ozu ahun w'a kpo Gebrelu jen obodo ohu me ekere w'a kpo Nazareti hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kunrun nwa-agbo

ohu kelēni marin okennyē. Efan nwa-agboọ hụ wụ Meri. Nwa-agboọ ahun lē okennyē ohu w'a kpọ Josefụ kwerigbama nī wē jenkọ d'a lụ; Josefụ wụ onyē ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. ²⁸ Mmọn-ozī hụ nọ bīa d'e kunrun Meri, sī a, “Darū! Onyē Chuku gōzi agozi! Chuku nōyeni i anōyeni.”

²⁹ Oku mmọn-ozī hụ gwa Meri anīzīnī obi ru Meri alī kaka; ọ hụ a jū enwēn ẹ ke elee ụdī ekele wụ onwan. ³⁰ Mmọn-ozī hụ nọ sī a, “Atulē egun. Osolobue e meguo n'ī ohunma. ³¹ I k'a tū ime, mụ okennyē; i jenkọ d'a kpọ a Jizosī/Jesu. ³² O k'a wū oken ihian; wē jenkọ d'a kpọ a Nwa Onyē Hụ Kachanrīnī. Di-nwōnni-ēnyī wū Osolobue jenkọ d'e ye ẹ ukpo nēdi-ẹ-kani wū Defidi; ³³ o k'a kī Izrelū, ikpun-ulo Jekopū, jēnrin ejen; alī-eze ẹ aguko!”

³⁴ Meri nọ sī mmọn-ozī hụ, “Nani k'o don mē—bū m'e ke marin okennyē?”

³⁵ Mmọn-ozī hụ nọ sī a, “Mmọn-nsọ jenkọ d'a biakwasī i; ikēn Onyē Hụ Kachanrīnī jenkọ d'e kpumē i. Ya wū, nwa i jenkọ d'a mū k'a rī nsọ—wē k'a kpọ a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozozi, Elizabeti nwēnē i a turuguo ime—ebeni ọ kaguu egedi! Efo-ime rī a nwan ifon isin—onyē nwēn wē te sī n'ọ wū agan! ³⁷ Makēni, o nwōnni ihien Osolobue ghalēni a saeka e mē!”

³⁸ Ya Meri nọ sī, “Iyaa; odibo Di-nwōnni-ēnyī kē m wū—'ya rī nī m k'i don ku!” 'Ya mmọn-ozī hụ nọ la a to, pū.

Meri E Jēn D'a Hūn Elizabeti

³⁹ Omeguū, 'ya Meri nọ kwademē ozigbo-ozigbo jēnmē obodo ohu hūn rī oke alī Judia. ⁴⁰ O ru ebēhū, ọ nọ banye iwe Zekaraya, kele Elizabeti. ⁴¹ Ogēn Elizabeti gi nū ekele Meri, nwa rī a efo nọ tūsi elu. 'Ya Mmọn-nsọ nọ gbajun Elizabeti. ⁴² 'Ya Elizabeti nọ gi oken olu dōbepū oro, sī, “Iyū kē wē kachanrīn a gōzi ime ikpoho ile; nwa i sikọ d'a mū wū onyē wē gōzi agozi! ⁴³ Nani ke ihien oma han enina don mē m, nī nne Di-nwōnni-m bīa d'a hūn m? ⁴⁴ Makēni, hūn m gihū nū k'i kele, nwa rī m efo nọ gi ighoghō tūsi elu! ⁴⁵ Ngozi rī nī okpoho hū hūn kweri nī oku hūn Di-nwōnni-ēnyī gwa a jenkọ d'e mezu!”

Ebū Meri Gi Ja Osolobue mma

⁴⁶ Meri nọ sī,
 “Obi m rī a ja Di-nwōnni-ēnyī mma;
⁴⁷ mmọn m rī a ghoghō ime Onyē-nzuopūha m wū Osolobue,
⁴⁸ makēni o giguō enya rī mma lee m —
 mmē, hūn wū odibo ẹ mmakalaka!
 Ezioku-ezioku, gha nwan kikēnni e jēn,
 agbō ile sikọ d'a gha a kpọ m onyē wē gōzi agozi,
⁴⁹ makēni Onyē Hụ Nwōn Ikēn e meolē ni m oken ihien rī ichēn-ichēn;
 efan a rīzikwō nsọ!
⁵⁰ O mēsonmē ni ndī hūn e humēn'ē isi omikēn —
 gha agbō d'e ru agbō.
⁵¹ O tīnpuguo ẹka a, kpa ikēn,
 kpōnyīya ndī mpache lē ihien wē rī e ro.
⁵² O wetuguo ndī-nze uku elu ukpo wē,
 bushi ndī nwōnlēni ihien wē wū enu.
⁵³ O giguō ihien rī mma yejun onyē egun rī a gūn efo,
 gbama odafin ẹka, chupū a.
⁵⁴ O yeguoñi odibo ẹ wū Izrelū ẹka;
 ọ nyanhanguo omikēn ya lē enwēn ẹ wū Osolobue.
⁵⁵ O nyanhanguo a
 k'o don kwe ndī nēdi enyi kanī nkwa —
 k'o don kwe Ebrahim lē ebōn a ile nkwa jēnrin ejen!”
⁵⁶ Ya Meri nọ sōn Elizabeti nodī ihien rīkē orogbo ifon eto, ọ nọ lakin iwe ẹ.

Omumu Jonu Hūn E Mē Mirin-Chuku

⁵⁷ O ru oge Elizabethi k'e gi mu, o no mu okennyē. ⁵⁸ Ndi bikunmen'e le ndi nke we no nu ni Di-nwōnni-ēnyi e meguo n'a oken omiken, we no son e ghoghō. ⁵⁹ Nke akpu-uhuhin esato, we no bia d'a kwa nwata hu ugun; we te k'a gun a Zekaraya noke nedi e, ⁶⁰ kale nne e no si, "Mba-o! We jenkō d'a kpō a Jōnu." ⁶¹ We no si a, "O nwōnni onye nke unu hun a za efan hu!" ⁶² We no gi eka ju nedi e efan we siko d'a kpō a. ⁶³ O no si we y'e omuma hun w'a kaye ihien, 'ya o no de, "Efan a wu Jōnu." O no tu we ile enya! ⁶⁴ Idumuzi, onu a no shiapu, ire e a topu, o no kume oku, jama Osolobue mma. ⁶⁵ Egun no tuma ndi ile bikunmeni we; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini egbere oke Judia ile. ⁶⁶ Onye owule nun'a hu e ro e, a si, "Kini ke nwatani jenkō d'a wu?" We ri a ju enina makeni eka Di-nwōnni-ēnyi ri ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

⁶⁷ Mmōn-nsō no jun ime nedi e wu Zekaraya, 'ya o no bu amumani:

⁶⁸ "Ojija-mma ya ri ni Di-nwōnni-ēnyi wu Osolobue Izrelu!

Makeni o biao le d'e yeni ndi nke e eka,
o gbapuhaguo we.

⁶⁹ O wepuhaguo ni enyi Mpīn,
Oken Onye-nzuopuha, hun jenkō d'a zuopuha enyi —
onye ikpun-ulo odibo e wu Defidi.

⁷⁰ O meguo a k'o don ku e edei,
ghahani ndi-amuma nsō a,

⁷¹ n'o jenkō d'a zuopuha enyi eka ndi inenren enyi ile
le ndi iwe enyi ri e we;

⁷² n'o siko d'e meni ndi nedi enyi kanī omiken
nyanhan nkwerigbama nsō a —

⁷³ nyanhan efan a,
hun o kunni nedi enyi kanī wu Ebrahim
ogen o gi kwe e nkwa —

⁷⁴ n'o siko d'a gbapuha enyi eka ndi inenren enyi,
amamgbe egun ghazi a tu enyi enyi gha e fe e,

⁷⁵ kama, enyi e gi iri-nsō le ime-ihien o cho
e fe e,
ogologo ndun enyi ile."

⁷⁶ "Nke iyu wu nwa,
we jenkō d'a kpō i
onye-amuma nke Onye Hu Kachanrinni;

i siko d'e buru ni Di-nwōnni-ēnyi uzo,
keni i hun uzo kwa n'a uzo a;

⁷⁷ i jenkō d'e me ndi nke e marin
ke w'a don nwōnhen nzuopuha
ghahani inwōnhen mgbaghari njo we.

⁷⁸ Onwan jenkō d'e me
make efoma le omiken Osolobue enyi,
hun o jenkō d'e gi me ukpe nzuopuha nwunmeni enyi,

⁷⁹ me e gha elu-igwee nwunmeni
ndi hun ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;

du uku enyi
ye uzo udon."

⁸⁰ Nwata hu wu Jōnu e sue, wuru onye zeni ime mmōn; o no biri atu d'e ru uhuhin hu o puha d'a runma orun a id'enya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi (Mat 1.18-25)

¹ Ogen hu, eze-kani w'a kpo Siza Ogostusu no ye iwu, si we detuchanrin efan ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo we detu efan ihian ile; ogen Kwirinosi gi wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu efanni.) ³ Onye owule hu e jen obodo e d'e deye efan.

⁴ 'Ya Josefu no gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia, obodo we no mu Defidi—makeni ikpun-ulo Defidi k'o gha puha. ⁵ Iya le Meri hun we ebuo kwerigbama ni we jenk'o d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogen hu. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hu e ru, ime no mem'e e. ⁷ O no mu nwa ibuzo a, mu a okenye, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu e dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeni uz'o aria hun we sik'o d'a nodi ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸ Uhinhin hu, o nwe ndi e du anu ri ofia egber'e ahun, e lepu anu we enya. ⁹ Mmon-ozu Di-nwonna-enyi no nwonpuha ebe we ri, ogho Di-nwonna-enyi no nwunhunme we leke ukpe. 'Ya egun no tuma we. ¹⁰ Kani mmon-ozu hu no si we, "Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hun sik'o d'e weheni ihian ile eregede ighogh'o. ¹¹ A muguo ni we unu Onye-nzuopuha tanni ime obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Di-nwonna-enyi! ¹² Onwan ke unu jenk'o d'e gi marin a: unu jenk'o d'a hun nwa we gi ekwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri."

¹³ Idemizi, igunrun ndi mmon-ozu elu-igwee no fopuha che ni mmon-ozu hu, a ja Chuku mma, a si,

¹⁴ "Ogho 'ya ri ni Osolobue
ebehu kachanrin elu ejen;
udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa,
ndi o ri e meni ohunma!"

¹⁵ Mgbe ndi mmon-ozu hu gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hu no si ibe we, "Ni enyi jenu Betulehem d'a hun ihien ni meni, hun Di-nwonna-enyi gwa enyi." ¹⁶ We no jenne ozigbo-ozigbo. We no hun Meri le Josefu le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri. ¹⁷ Ogen ndi hu a zun anu gi hun Jesu, we no gwa we ihien mmon-ozu hu gwa we banyeni nwa hu. ¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a enya. ¹⁹ Kani Meri e buchanrin ihien ndini ile to ime obi e, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, makeni ihien ile we nu le ihien ile we hun richanrin ke mmon-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuohin esato, ogen we jenk'o d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmon-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-ns'o

²² O ru ogen Josefu le Meri e gi me Mmemme Idon-ns'o rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwonna-enyi 'ya, ²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwonna-enyi, ni, "We sik'o d'e wepuha ni Di-nwonna-enyi nwa-okenye ibuzo owule we mu"). ²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonna-enyi, ebuhu Iwu no si, "Nduru ebuo mobu umu oluikuku ebuo."

²⁵ Ogen hu, o nwon okenye ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmon-ns'o noyen'e anoyeni. ²⁶ Mmon-ns'o me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Kraisti, Onye Hu Di-nwonna-enyi Tume. ²⁷ Mmon-ns'o no duru Simionu si ime Ulo-ns'o. Ogen ndi

mụ nwa hụ wụ Jizọsị gi wẹhẹ ẹ d'e mę n'ẹ ihien Iwu cho, ²⁸ Simionu nọ pari nwa hụ, ja Osolobue mma, si,

²⁹ “Di-nwonnini-enyi,

i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
nọkẹ kẹ i don kụ;

³⁰ makele e gigo m enya m hun nzuopuha i,

³¹ hun i kwademe id'anya ndi ali ile ri ichen-ichen:

³² Ukpẹ hun jenkọ d'a ghosi ndi ali ndi ozo uche i,
ukpẹ hun jenkọ d'e wẹhẹ ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho.”

³³ Ihien ndi hu we ku banyeni nwata hu nọ tu nedi ẹ le nne ẹ wu Josefụ le Meri enya.

³⁴ ‘Ya Simionu nọ gozi we; ya o nọ si nne ẹ wu Meri, “Gon ntin, we tumę nwatanị n'ọ wuru onye we siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu.”

“O siko d'a wu ahima, hun gha ẹka Osolobue bia, hun ndi ihian jenkọ d'a luson, ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzo puha ifon—ihien ufụ jenkọ d'e zupuzi iyụ nwen obi rike opia-agma make ufiri nwatanị.”

³⁶ O nwon onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpọ Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpunulo Asha ro; o kaguo egedi; di ẹ a nwunhuguo—ahua esa sọọ kẹ iya le di ẹ bi ni di ẹ d'a nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno kwasi ogun-eno. A ra gha Ulo-nsọ pu, o hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e me ekpere. ³⁸ Ogen ohu hu k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kume oku nwa hu keni ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

³⁹ Ogen Josefụ le Meri gi meguu ihien ile Iwu Di-nwonnini-enyi cho, we nọ lakin obodo we bi wu Nazareti hun ri ime Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka ehụ, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu e son ẹ.

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nsọ K'o Ri Nwata

⁴¹ Ahua ile kẹ ndi mu Jizọsị gi e jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe. ⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahua mmebuo, we nọ jenzi mmemme hu kẹ we don e jen mbu. ⁴³ Ogen mmemme gi guguu, we nọ lama, kanị nwata hu wu Jesu nọ dino Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

⁴⁴ We ri e ro n'ọ ri ime igunrun ihian hu we ile gba lako, we noleni cho a d'e ru ni e jenu we ijen akpu-uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—ya we nọ nwan choma a ebe ndi nke we le ndi owu we ri. ⁴⁵ a chobe w'e, ahunni w'a, ya we nọ kin-azuun, si Jerusalem d'a cho a. ⁴⁶ Hun me akpu-uhuhin eto kẹ we gi hun a ime Ulo-nsọ, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon we ntin, a ju we otaa. ⁴⁷ Nghota a le aziza a atukemę ndi ile ri e gon ẹ ntin enya. ⁴⁸ Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu we; nne ẹ nọ si a, “Nwa m, ki meni enyi ihienni? Mme le nedi i hu a gbaka-obi, a cho i.”

⁴⁹ O nọ si we, “Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenkọ d'a riri iwe† Nedi m?”

⁵⁰ Kanị aghotanị we ihien o za we. ⁵¹ ‘Ya Jesu nọ sonme we, we ile nọ lashi Nazareti. O hu e humeni we isi; nne ẹ a nachanrin ihien ndini ile to ime obi ẹ. ⁵² Jesu hu e sue, a ka ehụ, a marinwaye ihien; ihien ẹ hu a sọọ kẹ Osolobue kẹ ihian.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)

¹ Hun me ẹ ahua mmisen ime okiki eze-kanị w'a kpọ Siza Taiberiasị, ogen hu Pontus' Paleti gi wu Govano ri a ki Judia—we kebe Izrelu le ali ndi nokunme n'ẹ uzo eno ogen hu: Herodu hu a ki Galili; Filipu nwene ẹ hu a ki Ituria le Trakonitisi; Lisaniasi hu a ki

* **Isi Nke Ebuo:36** Griki: Hana † **Isi Nke Ebuo:49** mọbu: orun

Abileni. ² Anasi le Kayafasi wu ndi-isi nchu-ejan. Ogen hu ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atu. ³ 'Ya o no ghagbamachanrin egbere Iyi Jodani, a ma okwa—a si we bia d'e me mirin-Chuku, gi e ghosi n'e roghariguwo we—keni Osolobue hun uzo gbaghari we njo. ⁴ Erira ke we don de e ime ehuhuo Azaya onye-amuma, ni, “Olu onye ohu ri a han ime atu,

a si,

‘Kwa ni ni Di-nwonna-enyi uzo;
meme ni uzo a n'o zinrin.

⁵ We jenkwo d'e hukin odanmgbugbu ile,
me ugu le oke ile henrinsonme ali-aradan;
we jenkwo d'e me uzo-ngirigo ile zinpu,
me uzo-mkpoke ile rienu —

⁶ ihian ile a hun nzuopuha Osolobue!’ ”

⁷ Ya Jonu no ri a gwa igunrun ndi hu ri a bia d'e kunrunn'e n'o me we mirin-Chuku oku, a si, “Igunrun eju-ali! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru hun jenkwo d'a ghosi ni unu e roghariguwo! Aghakwole ni a si enwen unu, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Makeni, ezioku ke m ri a gwakwo unu, Osolobue sikwo d'a saeka gi omuma ndini memesonme ni Ebrahim umu. ⁹ Anyun a rigwole nwan ukun-osisi, e che: osisi owule mleni mkpuru ri mma, e gbutu w'e, tu a ye ime okun.”

¹⁰ Igunrun ndi ahun hu a si a, “Kini ke enyi sikwo d'e me nwan?” ¹¹ O no si we, “Onye owule nwon ewuru ebwo jenkwo d'e weriri ohu ye onye nwonleni; onye owule nwon ihien-oriri sikwo d'e mezikwo erira.” ¹² Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e me mirin-Chuku no ju a, si, “Onye-nkuzi, kini ke enyi jenkwo d'e me?” ¹³ O no si we, “Anakarile ni ihien we si unu na.” ¹⁴ Ndi-agma no biazikwo d'a ju a, si, “Enyi nwen? Kini ke enyi jenkwo d'e me?” O no si we, “Aghazile ni e gi eka-iken a narin ihian ego; ebuokinziile ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu efu.”

¹⁵ Makeni we ri a tukenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hu Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenkwo d'e zihwe, lezi makeni we ri a ju enwen we ke Jonu ro, ¹⁶ Jonu no si we, “M gi mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kanj onye kanj m lala: efurudeni m onye jenkwo d'a topu eriri akpukpo-uku a! O sikwo d'e gi Mmon-nswo le okun me unu mirin-Chuku.

¹⁷ O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenkwo d'a fuchanchanrin oka ile ri ebe o no a kukpo oka, kpou akpuru a ye ebe o kpontwo oka, kpoukikome efija kpouye ime okun hun we ghaleni e tinyun.”

¹⁸ Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risonme ichen-ichen zi we ozioma.

¹⁹ Jonu no jugbo eze wu Herodu makeni o jen d'a luma Herodias wu nwunye nwenwe e lezi make eje-ihien ndi ozwo bu oda Herodu me. ²⁰ 'Ya Herodu no mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E megwu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²² Mmon-nswo no gi udi nduru hidan, bekwasi a. Olu no gha elu-igwee si, “Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a suoka m.”

Ndi Mu Jizosi

(Mat 1.1-17)

²³ Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasi-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi noke nwa Josefụ.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴ Heli wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Livai,

Livai wu nwa Meki,
 Meki wu nwa Janai,
 Janai wu nwa Josefu,
²⁵ Josefu wu nwa Matatiasi,
 Matatiasi wu nwa Emosi,
 Emosi wu nwa Nahum,
 Nahum wu nwa Es'li,
 Es'li wu nwa Nagai,
²⁶ Nagai wu nwa Maati,
 Maati wu nwa Matatiasi,
 Matatiasi wu nwa Semei,
 Semei wu nwa Joseki,
 Joseki wu nwa Joda,
²⁷ Joda wu nwa Johanani,
 Johanani wu nwa Resa,
 Resa wu nwa Zerubabelu,
 Zerubabelu wu nwa Shiatelu,
 Shiatelu wu nwa Neri,
²⁸ Neri wu nwa Meki,
 Meki wu nwa Adi,
 Adi wu nwa Kosam,
 Kosam wu nwa Emadam,
 Emadam wu nwa Eh,
²⁹ Eh wu nwa Joshua,
 Joshua wu nwa Elieza,
 Elieza wu nwa Jorim,
 Jorim wu nwa Matitati,
 Matitati wu nwa Livai,
³⁰ Livai wu nwa Simionu,
 Simionu wu nwa Juda,
 Juda wu nwa Josefu,
 Josefu wu nwa Jonam,
 Jonam wu nwa Eliakin,
³¹ Eliakin wu nwa Mela,
 Mela wu nwa Mena,
 Mena wu nwa Matata,
 Matata wu nwa Natani,
 Natani wu nwa Defidi,
³² Defidi wu nwa Jese,
 Jese wu nwa Obedi,
 Obedi wu nwa Buzi,
 Buzi wu nwa Salumonu,
 Salumonu wu nwa Nashonu,
³³ Nashonu wu nwa Aminadabu,
 Aminadabu wu nwa Adimini,
 Adimini wu nwa Ani,
 Ani wu nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wu nwa Perazi,
 Perazi wu nwa Juda,
³⁴ Juda wu nwa Jekopu,
 Jekopu wu nwa Aziki,
 Aziki wu nwa Ebrahim,

Ebrahim wu nwa Tera,
 Tera wu nwa Nahọ.
³⁵ Nahọ wu nwa Serugu,
 Serugu wu nwa Reu,
 Reu wu nwa Pelegi,
 Pelegi wu nwa Eba,
 Eba wu nwa Shela,
³⁶ Shela wu nwa [Kainani],
 [Kainani] wu nwa Afasadi,
 Afasadi wu nwa Shem,
 Shem wu nwa Nua,
 Nua wu nwa Lameki,
³⁷ Lameki wu nwa Metusela,
 Metusela wu nwa Enoku,
 Enoku wu nwa Jaredi,
 Jaredi wu nwa Mahalalelu,
 Mahalalelu wu nwa Kenan* ,
³⁸ Kenan wu nwa Enosi,
 Enosi wu nwa Seti,
 Seti wu nwa Adam,
 Adam wu nwa Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Ọnwunwan Ekwensu Nwan Jesu (Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ 'Ya Jesu nọ gha Iyi Jodani lua. Mmọn-nso jun ime e; Mmọn-nso nọ duhunmeme e ime atu, ² Ekwensu nọ nwan a ebehu orogbo akp'ohin ogunnaị. O rini ihien owule ogen hu ile. Mgbe akp'ohin ogunnaị ahun gi zuguu, egun hu a gun a oda-oda. ³ Ekwensu nọ si a, "Owule i wu Nwa Osolobue, si omumani henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu nọ si a, "E deguo w'a ime Ekukwo-nso ni, 'Ihian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*' "

⁵ 'Ya ke Ekwensu nọ w'e si ebe jen elu, gi njube-enya ohu ghosichanrin a ali-eze ile ri elu-uwu; ⁶ si a, "M jenkọ d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwe ile che me eka—onye suni m ke m'e y'e. ⁷ Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenkọ d'e me nke i." ⁸ Jesu nọ si a, "Ekukwo-nso si, 'Ke ni Di-nwonnienyi wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!' "

⁹ 'Ya ke Ekwensu nọ weri Jesu si Jerusalem, bu e che mkp'onunu Ulo-nso, si a, "Omene i wu Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰ Makeni, e deguo w'a ime Ehuhuo-nso, si, 'O siko d'a si ndi mmọn-ozie e chemere i; ¹¹ we jenkọ d'a pari i, amangbe y'a kpogburu omuma.' "

¹² Kani, Jesu nọ si a, "Ehuhuo-nso si, 'Anwankwole Di-nwonnienyi wu Chuku i.' "

¹³ Ekwensu a nwanchanringuu Jesu, 'ya o nọ la a to, e che oghere ozọ.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili (Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ 'Ya ke Jizosi nọ kinhen Galili. Iken Mmọn-nso jun ime e. Efan a nọ kpogbari obodo ile ri egerere hu. ¹⁵ O nọ kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hu a ja a mma.

A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O Nọ Sue (Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)

* **Isi Nke Ẹtọ:**37 mọbu: Kainani (onu-Hibru) * **Isi Nke Ẹnọ:**4 Ditononmi 8.3

¹⁶ 'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe ọ nọ sue; o ru Uhuoḥin Izu-iken, ọ nọ jẹn ọlọ-ofufe k'o don e jẹn mbu. Ọ nọ lihi ọtọ n'ọ gụn Ẹkukwo-nsọ, ¹⁷ wẹ nọ y'e ehuhuo Azaya onye-amuma. Ọ fifipu a, *makeni ekukwo w'a fifima afifima ro*; ọ nọ chorị ebẹhu wẹ deye ni

¹⁸ “Mmọn Di-nwọnni-ẹnyi nọkwasi m anọkwasi, makeni o tumeguọ m d'e zi ndi igbennye ozioma.

O ziguo m

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen wẹ,
si ndi ẹnya-ishi hunma uzọ;
mmẹ d'a gbapuha ndi wẹ ri a biangbu;

¹⁹ mmẹ d'a ma okwa ni ahua hu e ruole
hun Di-nwọnni-ẹnyi e gi meni ndi nke e ohunma.”

²⁰ Jesu nọ fifimazi ehuhuo hu, wẹ e ye onye e donme n'e; 'ya ọ nọ nodi ali. Ihian ile ri ime ọlọ-ofufe e bu ẹnya tuma a, ²¹ ọ nọ gwama wẹ, si, “Ebeni wẹ gụn ime Ẹkukwo-nsọ e mezuguo tanni ke unu don ri a nu a.”

²² Wẹ ile hu e ku oku e ohunma, oku oma ndi hu ri a gha a onu a puha a tu wẹ ẹnya. Wẹ nọ si, “Onyeni ele nwa Josefu?” ²³ O nọ si wẹ, “A maringuo m ni unu siko d'a tuni m iluni: ‘Dibiẹ, zuo nwan enwen i!’ ‘Thien ndi hun ẹnyi nu ni 'ya k'i me ime Kapanom, mezi e nwan ime obodo i.’ ”

²⁴ “M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo e: ²⁵ kanj, ni m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro ni ikpoho di wẹ nwun bu oda ime ali Izrelu ogen Elaija, ogen ahun mirin gileni zue orogbo ahua eto le ifon isin, oken unwan nọ mugbame ali ile, ²⁶ kanj o nwọnni hun Osolobue zi Elaija d'e kunrun; ọ na wẹ ile to, zi e jẹn ali ozo—obodo Zarefatı hun ri ali Sidonu—d'e kunrun okpoho di e nwun ri ebẹhu.

²⁷ Ndi-oti ri ali Izrelu ogen Elaisha onye-amuma buzikwo oda; kale o nwọnni hun ọ zuo; ọ na wẹ ile to, zuo Nemani onye ali Siria—onye ali ozo.”

²⁸ Ogen ndi ri ime ọlọ-ofufe hu gi nu ihieni, iwe nọ weme wẹ. ²⁹ A fulihi wẹ, nupu Jesu ime obodo hu, w'e si mkpenren oke hu obodo wẹ ri. Wẹ te cho ni wẹ gha elu ebahun kwantu e, ³⁰ kanj Jesu nọ jenghafa etintinnaı igunrun ahun, jẹnme nke e.

Jizosi A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime E (Mak 1.21-28)

³¹ 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpọ Kapanom, hun ri Galili. Ọ nọ kuzime wẹ Uhuoḥin Izu-iken; ³² nkuzi e nọ tu wẹ ẹnya, makeni o ku leke onye oku ri eka. ³³ Okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e ri ime ọlọ-ofufe hu; ọ nọ yi oken oro, si, ³⁴ “Euu! Hapu ẹnyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bia d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nsọ Osolobue!”

³⁵ Kanj, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, “Gba nkintin! Gha ime e puha!” Eje-mmọn hu nọ bu okennyẹ hu gbe ali id'ẹnya wẹ ile, ọ nọ gha ime e pu, kanj ọ run'a ehu.

³⁶ Ọ tu ndi hu ile ẹnya, wẹ hu a si ibe wẹ, “Ki wu onwan? O nwe iken hun o gi a gwa eje-mmọn oku rike onye oku ri eka, wẹ hu a puha” ³⁷ Oku Jesu nọ kpogbari egberẹ hu ile.

Jizosi A Zuo Ogo Pita Le Ndi Ozo Bu Oda (Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Jizosi nọ gha ime ọlọ-ofufe hu pu, si iwe Saimonu. Oken ehu-okun ri e nwun nne nwunye Saimonu; wẹ nọ juma Jizosi nani w'e m'e. ³⁹ Ozigbo, Jizosi nọ jẹnburu e, wuzo ebẹhu, jugbo ehu-okun hu, ehu-okun hu nọ hapu a. Ọ nọ lihi ọtọ ozigbo, leme wẹ obia.

⁴⁰ Ogen anwan gi roma, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen ri a ku nọ we wẹ jenni Jizosi, ọ nọ bu eka kwası onye-onye, zuochanrin wẹ ile. ⁴¹ Eje-mmọn huzi a gha ime ndi bu oda wẹ risonme ime wẹ a pu, e yi oro, a si, “Iyu wu Nwa Osolobue!” Kanj, Jizosi hu a jugbo eje-mmọn ndi hu—ọ nini wẹ ku oku, makeni a maringuo wẹ ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma
(Mak 1.35-39)

⁴² Ogen eki gi fon, Jesu no gha ime obodo hu pu, si ebe ihian bileni, kani igunrun ahun hu a cho a. Ogen we gi hun a, we no cho ni we gbondon e make o gha a la we to. ⁴³ Kani o no si we, “M siko d'e ziri ozioma Ali-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, makeni 'ya ke Osolobue zihen m.” ⁴⁴ Erira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Isen

Umụ-azuun Ibuzo Jesu Kpo
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuohin ohu, Jesu turu mkpenren “Ohimin” Genesareti*, igunrun ihian hu a fufa a, keni we nu oku-Osolobue. ² O hun ugbo-mirin ebuo we limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi we e gbu azun nato we d'a su oga we. ³ Jesu no banye ohu ime we hun wu nke Saimonu, o no si a gha mkpenren ebenu nyanshi ihun ekere. Ya Jesu no nodi ali ime ugbo hu, gha ebenu kuzime igunrun hu.

⁴ Ogen o gi kuguu, o no si Saimonu, “Nyanshi ugbo ebe mirin no mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun.” ⁵ Saimonu no si a, “Di-okpa, enyi no ebeni eki e we fon, enyi anwunni ihien-anai. Kani, ebe o me ni i si enyi tuye, m jenko d'a tuye oga ndi hu.” ⁶ We no tyesonme oga we: we no nwun azun bu oda, nke wu ni oga we e te tikama. ⁷ 'Ya we no fe ibe we ri ime ugbo hun-eboko eka we bia d'e yeni we eka. A bia we, 'ya we no kpon azun kponjun ime ugbo ebuo hu, nke wu ni e te rubanma we ime mirin. ⁸ Ogen Saimonu wu Pita gi hun ihien meni, o no gbuni Jesu osekp, si, “Gha ebe m ri pu, Di-nwonna-enyi, ni m wu onye njo!” ⁹ O ku erira makeni o tu ya le ndi 'ya le we wi enya ni we gbu azun buhan oda erira. ¹⁰ Erira k'o rizi umu Zebedi wu Jemisi le Jonu, ndi hun we le Saimonu gba a run.

Ya Jesu no si Saimonu, “Atule egun; gha kikenni jenne, ihian k'i siko d'a gha a kuha rike azun.” ¹¹ A dokpunpuhagu we ugbo we mkpenren mirin, 'ya we no la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuo Onye-oti
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okennyehi ohu oti fukpo ehuru ile ri obodo hu. Ogen o gi hun Jesu, o no dan ali, rima a, si, “Di-nwonna-enyi, mbuni y'a chogho, i jenko d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!” ¹³ Jesu no tinpu eka, metu a, si a, “A chogho m, ri ochan!” Orja hu no gha ehuru okennyehi hu pu ozigbo. ¹⁴ Jesu no si a, “Agwakwole onye owule; ka jen d'e kunrun onye nchu-ejan ozigbo, n'o lele i, y'a chuejan ahun Mozizi si onye dnhinguu oti k'a chu, gi e ghosi ihian ile ni y'a dnhinguu.” ¹⁵ Kani, oku Jesu no kpokaride k'o kpohan mbu; igunrun bu oda hu e ruhe ni we gon e ntin le ni o zuo we emu we. ¹⁶ Kani o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuo Onye-oru
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonme Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebenu. Iken Di-nwonna-enyi wu Osolobue hu a hun Jesu jenko d'e gi gworo orja. ¹⁸ Ogen ahun hura, ikennyehi gi ute bula okennyehi oro kinmin no bia; we hu a nwan ni we bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹ kani, ahunni we uzo bubanhan a makeni igunrun hu jun ebenu. 'Ya we no nyinrin elu ulo hu, be oghe ye okpukpu e, gha ebahun do 'ya le ute e ye etinnai igunrun hu ihun Jesu.

† **Isi Nke Ẽnọ:44** ali ndi Ju * **Isi Nke Isen:1** Efanni ke w'a kpozi “Ohimin” Galili

²⁰ Ogen Jesu gi hun okukwe we, o no si okennyehu, “Owu m, a gbaghariguwo we i njo i.” ²¹ Ya ndi-nkuzi Iwu hu le ndi Itu-Farisi no juma ibe we, si, “Onye wu hunni ri e ku aru?! Onye a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo?!” ²² Jesu a maringwo ihien ri we obi, 'ya o no si we, “Ki hain unu gi e ro udi iroroni? ²³ Elee hun ka nfe okuku: i si, ‘A gbaghariguwo we i njo i’ ra i si, ‘Lihio to n'i jenne ijen?’” ²⁴ “M jenkwo nwan d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwe iken o gi a gbaghari njo ime uwa.” 'Ya o no si okennyehu oro kinmin, “M si i nihi oto, heri ute i n'i lama!”

²⁵ Okennyehu no nihi oto ozigbo—id'anya we ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶ O no tu we ile enya oda-oda, we no ja Osolobue mma. O tuka we egun; we hu a si, “Enyi a hunole ihien enyi huntuleni tanni!”

Jizosi A Kpo Onye Ugwo-isi W'a Kpo Livai (Matiu)
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e megwu, Jizosi no pu; 'ya o no hun onye w'a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosi no si a, “Sonme m.” ²⁸ Livai no lihi oto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹ 'Ya ke Livai no gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi ozo huzi teburu ebeku e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi no son umu-azuun Jizosi kpeme, a si, “Ki hain unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?” ³¹ Jizosi no shiri we, si, “Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku suo, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo ni we roghari, kan ndi-njo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya we no si Jesu, “Umu-azuun Jonu e bu onu mbu-le-ebwo, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kan umu-azuun i e ri, a ra.”

³⁴ Jesu no shiri we, si, “Unu asako eka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe we le okennyehu ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa eka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyehu ri a gba ekukwo lala, we jenkwo d'e bu onu ogen hu.”

³⁶ Jizosi nozi tuni we iluni: “O nwonni onye hun a dokari ekwa ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onye e gi ihien-manyan akan a gbaye manyan ohun. Makeni, o m'e, manyan ohun hu siko d'a gbawa ihien-manyan hu, manyan hu a kwanhu, ihien-manyan hu a la iwi. ³⁸ 'Ya wu, gba manyan ohun ye ime ihien-manyan ohun! ³⁹ O nwonni onye a raguun manyan akan hun a cho nke ohun; makeni o jenkwo d'a si, ‘Nke akan hu mma.’”

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a no ghorima mkpuru oka-witi, e gi eka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no juma we, si, “Ki unu ri e meni ihien Iwu si we e mele Uhuohin Izu-iken?” ³ Jesu no shiri we, si, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nso hu w'e bupuhani Osolobue, ri e—yezi ndi 'ya le we wi, bu Iwu si onye owule erile bredi hu mmani ndi nchu-egan suo.” ⁵ 'Ya Jesu nozi si we, “Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Jesu A Zuo Onye Eka Nwunhun
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuohin Izu-iken ozo, Jizosi no banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyehu ohu eka-nni nwunhun ri ebeku. ⁷ Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi hu a cho ihien we k'a si Jesu me; we hu e ke e nke keni we hun omeni o siko d'a gwwo oria Uhuohin Izu-iken, ni we gi e

ma a ikpe. ⁸ Kani Jizosi a maringwo ihien we ri e ro. O no si okennyehụ, “Lihi otọ n’i bia ihun ebeni d’e turu.” Okennyehụ no lihi otọ, shi ebahun d’e wuzo. ⁹ ‘Ya Jizosi no si we, “Ni m ju unu ajuju: Kini ke Iwu si enyi me Uhuohin Izu-iken? O si we me ihien ri mma ra eje-ihien? O si we zuo ihian ra o si we gbu ihian?” ¹⁰ O lehunmeguu we ile, o no si okennyehụ, “Tinpụ eka i.” Okennyehahun no tinpu a, eka a no rizi mma. ¹¹ Kani, eje-olulu no bume we, we no zume ume ihien we jenkọ d’e me Jizosi.

Jesu A Hori Ndi-ozu Pu-ichen Mmebu

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hụ, Jesu no si enu ugu d’e me ekpere, nochanrin uchinchin hụ ile e me ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpọ umu-azuun a, hori mmadu mmebu ime we, kpọ we ndi-ozu pu-ichen. We wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpọ Pita,

Anduru nwenę Pita,

Jemisi,

Jonu,

Filipu,

Batolomi,

¹⁵ Matiu,

Tamosi,

Jemisi nwa Alifiosu;

le Saimonu hun w’a kpọ “Onye-Zilotu”, make ni o te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi

Rom ri a ki ali we;

¹⁶ ndi ozo wu Judasi nwa Jemisi le

Judas’ Iskarotu hun ren’ę ogen ikpazuun.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuo We Emu

(Mat 4.23-25)

¹⁷ Ogen Jizosi le ndi-ozu hụ pu-ichen gi hidanguu, o no turu ali-aradan, ‘ya le igunrun umu-azuun a. Imerinme ndi ozo ndi hun gha ebe ile ri ime Judia le Jerusalem le azuun ali Taya-le-Sidonu ri mkpenren Ohimin bia rizikwo ebahun; ¹⁸ we bia keni we gon ę ntin le n’o zuo we emu ri a kuni we. Ndi hun eje-mmom ri e ye nsongbu biazikwo ebahu, we no dinhin. ¹⁹ Igunrun hụ ile hụ a cho ni we metu a eka, make ni iken ri a gha ime ę a puha, a zuo we ile.

Ndi Nke We Ka Mma

(Mat 5.1-12)

²⁰ O no bu enya zinme umu-azuun a, si,

“Ngozi wu nke unu ndi la enwen we toni Osolobue*, makele Ali-eze Osolobue wu nke unu!

²¹ Ngozi wu nke unu, ndi hun egun ri a gun ogenni, make ni efọ jenkọ d’e jun unu! Ngozi wu nke unu ndi hun ri a kwan ekwan ogenni, make ni unu siko d’a mu emu.

²² Ngozi wu nke unu we gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize unu, a gunpu unu onu ogun, a kpari unu, a gba ni unu oso!

²³ A ghoghọ ni, a tusi ni elu ogen owule we m’e! Make ni ugwo orun hi-ogbe ri e che unu ime elu-igwee. Make ni, erira ke ndi nedi we kani me ndi-amuma ogen mbu.

²⁴ Kani nsongbu ri e che unu, ndi wu odafin ogenni, make ni unu e rigwo nke unu!

²⁵ Nsongbu ri e che unu ndi efọ jun ogenni, make ni egun siko d’a gun unu! Nsongbu wu nke unu, ndi ri a mu emu ogenni, make ni unu jenkọ d’a gha a kwan, e goo!

²⁶ Nsongbu wu nke unu ogen owule ihian ile gi e ku oku unu ohunma, make ni erira ke ndi nedi we kani me ndi amuma-ugha ogen mbu.”

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbennye

E Nwe Ni Ihiẹn-ọsusuọ Jenni Ndi Inenren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ “Kani m ri a gwa unu ndi ri e gon m ntin: e nwe ni ihiẹn-ọsusuọ jenni ndi inenren unu; e me ni ni ndi iwe unu ri e we ihiẹn ri mma; ²⁸ a gozi ni ndi hun a bu unu onu; e me ni ni ndi hun e meja ni unu ekpere. ²⁹ Onye ma i ora nti ohu, y'e zinmen'e hun-ebọ; onye napu i ewo i yiye elu e, yezi e hun i yi ime e. ³⁰ Onye owule rio i ihiẹn, y'e ye e. Onye weri ihiẹn i, a dol'a 'ya. ³¹ E me ndi ozọ ke i cho ni we e me i.”

³² “Omeni ndi ihiẹn i a suọ susuọ ke ihiẹn we a suọ i, elee ihiẹn-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihiẹn-ọsusuọ jenni ndi ihiẹn we a suọ! ³³ Omeni ndi hun e me n'i ohunma ke y'e me ni ohunma, elee ihiẹn-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi erira! ³⁴ Omele ndi i marin ni we siko d'a kukin i suọ ke y'e zinye, elee ihiẹn oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erira, keni we kukin we ihiẹn we zinye we! ³⁵ Mba! Kama, e nwe ni ihiẹn-ọsusuọ jenni ndi inenren unu, e me ni ni we ohunma. E zinye ni onye owule, k'a tule ni enya ni we jenko d'a kukin unu. Unu me e, ugwo-orun unu jenko d'e hi-ogbe, unu jenko d'a wuru ezigbo umu Onye Hu Kachanrinni. Make ni, o me ni ndi ohunma-ogodan le ndi-njo efoma. ³⁶ E me ni ebere ke Nedi unu don e me ebere.”

Amale Ndi Ozọ Ikpe
(Mat 7.1-5)

³⁷ “Amale ndi-ozọ ikpe, make Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozọ make Chuku gha e kutọ i; gbaghari ndi ozọ keni Osolobue gbaghari i.”

³⁸ “Ye ndi ozọ keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, biantu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Make ni, ke i yehan ndi ozọ ke Chuku jenko d'e ye i.”

³⁹ Jizosi nozi tu ni we iluni: “Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O m'e, ele we ebuo a danban ime mgbugbu? ⁴⁰ Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. ⁴¹ K'i ri a hunni irinrin-nkun ri nwe ne i enya, bu y'a hunni ogwe-nkun ri i enya? ⁴² Nani ke y'e don si nwe ne i, 'Nwe ne onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya,' bu y'a hundeni ogwe-nkun hun ri 'yu le enwen i enya? Onye ihunna! Bu uzọ bupu ogwe-nkun ri i enya, keni i legha uzọ ohunma wepu irinrin-nkun ri nwe ne i enya.”

Osi Le Mkpuru A
(Mat 7.1-20; 12.33-35)

⁴³ “Osi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osi jo njo ara mi mkpuru ri mma. ⁴⁴ Mkpuru osi owule mi ke we gi a marin osi hu: w'a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika; w'a ra ghorị grepu elu abi-ogun w'a kpo brambu. ⁴⁵ Ezigbo ihian a gha ihiẹn oma o buto ime obi e e wepuha ihiẹn ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Make ni, ihiẹn hun junpuha ime obi ke onu e ku.”

Ihiẹn Jesu Gi Mmadu Ebuo Ri A Tun Ulo Kuzi
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Ki hai unu gi a kpo m 'Di-nwonn-enyi, Di-nwonn-enyi,' bu unu ara me ihiẹn m ku? ⁴⁷ Ni m ghosi unu ke onye hun bia d'e kunrun ni m, a nu ihiẹn m ri e ku, e gi e a run orun, no; ⁴⁸ o no ke onye hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide e no hukunrun ulo hu, kani, o sani eka mehunme ulo hu—make ni we tun a ohunma, [we tun a ye enu omuma].”

⁴⁹ “Kani, onye hun nu oku m bu a ra gi e run orun ri ke onye hu tun ulo ye ali-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hun mirin ahun gihu hukunrun ulo ahun, o dan ozigbo—dankpochanri!”

Isi Nke Ɛsa

Jizos' A Zuọ Igbon Onye-isi Agha Ndi Rom (Mat 8.5-13)

¹ Ogen Jesu gi gwachanringuu we oku ndini, 'ya o no si Kapanom. ² Onye-ndu agha ohu hun a ki ndi-agma Rom ogun isen ri ebegu. Onyeni nwon igbon ohu hun ri a mkpa oda-oda. Emu ri a ku igbon hu, o d'a nwun. ³ Ogen onye-ndu aghani gi nu banyeni Jesu, o no zi ndi hu ime ndi-isi ndi Ju d'a rio a bia d'a zuo igbon e. ⁴ Ogen we gi kunrun Jesu, we no rikememe e, si, "Okennyeni furu onye i jenko d'e yeni eka, ⁵ makele ihien ali enyi wu Izrelu suo a asuo—iya tun ulo-ofufe enyi." ⁶ Jesu no sonme we. Kani, ogen o gi rume ehii iwe onye-ndu-agma hu, 'ya okennyen hu no zihedi ndi owa a d'e kunrun e, si a, "Di-okpa, esongbule enwen i, make ni eruni m onye hun i jenko d'a banhan iwe e. ⁷ Ya hain m gi weri e ni eruni m hun jenko d'a bia d'e kunrun i. Ka kuhu oku suo, igbon m k'a dnhin."

⁸ "Make ni, mme nwen nwon ndi m ri okpuru we, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jenne; m'a siri hun-ebog, 'Bia!' O bia; m'a si igbon m, 'Me ihieni!' O me e."

⁹ Ogen Jesu gi nu ihieni, o tu a enya; o no gbehuto, bu ihun zime igunrun hu sonko n'a, si, "M ri a gwa unu ezioku, m'e ke huntu udi okukweni, ke ime Izrelu!" ¹⁰ Ogen ndi hu onye-ndu agha hu zijen gi lua, we no hun a ni igbon ahun a dnhinguo.

Jizos' E Weli Ni Okpoho Di E Nwun Nwa a Nwunni

¹¹ O nobe ekere, Jesu no si obodo ohu w'a kpo Neni. Umuzuuun a le igunrun hi-ogbe sonjen e ebegu.

¹² Hun o gi rume onu-mgbon obodo hu, e lee ozun we bupuko d'e li—akpu-okennyen ohu hu suo nne e mu ro bu di okpoho hu a nwunhinguo. Igunrun ihian gha ime obodo hu sonko okpoho hu. ¹³ Ogen Di-nwunni-enyi gi hun a, ebere okpoho hu no me e oda-oda, 'ya o no si a, "Akwanle ekwan." ¹⁴ O no jenuha d'e metu ekpeti-ozun hu eka; ndi bun'e no wuzo uzo ohu. 'Ya o no si, "Okorobia, m si i lihi oto!" ¹⁵ Okennyen hu nwunhuni no nodi ali, kume oku. Jizosi no w'e ye nne e. ¹⁶ Egun no tu we ile; we no ja Osolobue mma, si, "Onye-amuma hi-ogbe a puhaguo ime enyi!" "Osolobue a biaguo d'e meni ndi nke e ohunma!" ¹⁷ Ihieni Jesu me no kpoqbama Judia ile le ali ile nokunmen'e.

Ndi-ozu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi (Mat 11.2-19)

¹⁸ Ogen umuzuuun Jonu gi gwachanringuu a ihien ndini ile Jesu ri e me, 'ya o no kpo mmadu ebuo ime we, ¹⁹ zi we jen d'e kunrun Di-nwunni-enyi d'a ju a, si, "Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'oda lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?" ²⁰ Ogen we gi bia d'e kunrun Jesu, we no si a, "Jonu hun e me mirin-Chuku zi enyi d'a ju i, si, 'Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'oda lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?' " ²¹ Ogen ohu hu, Jizosi no zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusunme eje-mmom ime ndi bu oda, me ndi enya-ishi bu oda hunma uzo. ²² 'Ya o no si we, "Unu ru, unu a gwa Jonu ihien unu hun le ihien unu nu: ndi enya-ishi e leghama uzo; ndi nguro e jenne ijen; ndi-oti a dnhin, ri ochan; ndi odin a numa ihien; we hu a kpotien ndi nwunni; e zi ndi igbennyen ozioma. ²³ Ngozi wu nke onye hun gileni ifiri ihien o hun m ehunweme obi-ebuo!"

²⁴ Ogen ndi ahun Jonu zihedi gi puguu, Jesu no gwama igunrun hu oku Jonu, si, "Kini ke unu jen ime atu d'e lee ogen unu gi jen d'e kunrun Jonu ime atu? Efiia ufere ri e buhunme? ²⁵ Kini ke unu jen nwan d'e lee? Onye yi ekwa oma nanranni? Kaka akp'ohu! Ime ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi hun e kon erira le ndi hun e bi obibi ehun-ufu. ²⁶ Kini ke unu jen nwan d'e lee ebahun? Onye-amuma? Eghere, m ri a gwa unu n'oda karide onye-amuma. ²⁷ Make ni, Jonu wu onye hu we ku oku e ebahun Ehuho-nsog no si, 'Lee e, m jenko d'e zihedi onye-ozu m

n'o buru n'i ụzọ,
keni ọ kwan'ị ụzọ ị.' ”

²⁸ Jesu nọzị sị, “M rị a gwa ụnụ, ime ndi ile okpoho mụ, o nweni onye ka Jonu. Kanị, onye hun kachanrin ekere ime Ali-eze Chuku ka Jonu.”

²⁹ Ndi ile nu ihien o ku kwere ni ke Osolobue don e me ihien e ri mma—ke ndi ugwo-isi ri ime we, makeni we gon Jonu ntin, ni a me we mirin-Chuku. ³⁰ Kanị, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ju ihien Osolobue kwademe ni we—makeni we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹ “Ki m'e gi nwan ma atụ ndi agboni? Nani ke we no?” ³² “We no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si, ‘Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a sụn, unu etenni egu; enyi e ye olu ekwan, unu a kwanni ekwan.’ ”

³³ “Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, ‘Ejemmon ri ime e!’ ³⁴ Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, ‘Lee okennyeni! Onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!’ ”

³⁵ “K'osilerị, ihien amamihien mupuha ke we gi a marin a.”

Jesu E Jen Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onye Itu-Farisi ohu kpọ Jesu d'e son e ri ihien-oriri iwe e, Jesu no jen, nodi ali, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwon okpoho ohu hun we gi eje-obibi e marin hun ri ime obodo hu. O nu ni Jesu ri iwe onye Itu-Farisi hu e ri ihien-oriri, 'ya o no wehe ogo-alabasta uden e shin ohunma jun ime e.

³⁸ O no nodi azuun ebe uku-ali Jesu ri, a kwan ekwan: o hu a kwan enya-mirin e ye Jesu uku-ali, e gi ntutu e e fikori a; o hu e su uku-ali Jesu onu, e hu uden hu e kpu e uku-ali. ³⁹ Ogen onye Itu-Farisi hu kpọ Jesu oriri ahun gi hun ihien, o no si enwen e, “Omeni okennyeni te wu onye-amuma nke-esi, nke o marin onye okpohoni ri e metu a eka wu—nke o marin udi ihian o wu—n'o wu onye-njo!” ⁴⁰ Jesu no si a, “Saimonu, m nwon ihien m cho ni m gwa i.” O no si a, “Onye-nkuzi, kume.” ⁴¹ Jesu no si, “O nwon onye mmadu ebuo gi ugwo. Onye ohu gi e egbo orun akp'ohin iri kwasị ogunna, hun-ebọ gi e egbo orun akp'ohin ogun-isen kwasị nnu. ⁴² Asani we eka ku ugwo hu; 'ya o no gbaghari we ebuo, si we akuzile ugwo hu. Onye ime we ke ihien okenye ahun gbagharini we k'a ka nwan a suo?” ⁴³ Saimonu no si, “M weri e ni onye hun o gbaghari ugwo kanị ro.” Jesu no si a, “Y'a zaguo a ohunma.”

⁴⁴ “Ya o no gbehuto, bu ihun zinme okpoho hu, si Saimonu, “Y'a hungho okpohoni? A banhan m iwe i, y'e yeni m mirin gi chanchan uku m, kale o gigo enya-mirin e chanchan m oku, gi ntutu e fikori a; ⁴⁵ ke m banhan, y'e suni m onu gi kele m, kanị 'ya nwen e ke subehikwo m nwan onu uku kete m'a biale; ⁴⁶ y'e huyeni m uden isi, kanị o huguo uden e shin ohunma ye m uku. ⁴⁷ M ri nwan a gwa i n'a gbaghariguo w'a njo bu oda o me, 'ya hai o gi a ghosi oken ihien-osusun; kanị onye we gbaghari njo me ekere o me a ghosi ihien-osusun me ekere.”

⁴⁸ Ya Jesu no si okpoho hu, “A gbaghariguo we i njo i.”

⁴⁹ Ndi hu ya le we ri e ri ihien-oriri no juma enwen we, “Onye ke onyeni wude o gi a gbaghari njo?”

⁵⁰ “Ya Jesu no si okpoho hu, “Okukwe i a zuopuhago i. Lama, udon y'a ri ni i.”

Isi Nke ̄sato

Ikpoho Ndi Son Jizosi A Ghahunme

¹ Otebe ẹkẹrẹ, Jizọsị nọ ghasonmẹ obodo ndị hi-ogbe lẹ ndị mẹ ẹkẹrẹ, e zi ozioma Alì-eze Osolobue; 'ya lẹ ụmụ-azụun a mmẹbuo hụ wì, ² lẹ ikpoho ndị hụ ime ndị o chupụ eje-mmon ime wẹ lẹ ndị o zuo ọrịa rị ichen-ichen. Ikpoho ndịni wụ Meri hụn w'a kpọ onye obodo Mag'dala, hụn o chupụ eje-mmon ẹsa ime ẹ ³ lẹ Juana hụn Chuza di ẹ wụ onye-isi ọrụn ime ọgwa Herọdu, lẹ Suzana, lẹzi ikpoho ndi-ozo bu ọda hụn gi ihien wẹ e yeni Jesu lẹ ụmụ-azụun a ẹka.

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ndị bu ọda nọ rị a gha obodo rị ichen-ichen a bia d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeguu, Jesu nọ ta ni wẹ iluni: ⁵ “O nwon onye-ugbo hụn jẹn d'a gha mkpuru a. K'o don rị a gha mkpuru ime ugbo, ndi hụ ime wẹ a danye okp'uzo, wẹ nọ zogbu ẹ, nnunu nọ ripu a. ⁶ Ndị hụ ime wẹ a danye elu omuma, ogen wẹ gi pupuha, a kpọpu wẹ nkun, makeni e nwen wẹ mirin. ⁷ Mkpuru ndi hụ ime wẹ a danye ime ogun—wẹ lẹ ogun hụ e suepuha, ogun nọ dungbu wẹ. ⁸ Ndị hụ ime wẹ a danye ezigbo alì, e pu wẹ, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mirude uzo ogun-isen.” Ogen o gi kuguu ihienni, o nọ wesi olu elu, si, “Onye nwon ntin o gi a nù ihien, 'ya nù!”

Ihien Hain O Gi Rì A Ta Ilu
(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Ụmụ-azụun Jesu nọ si a kowa ilu hụ. ¹⁰ 'Ya o nọ si wẹ, “Osolobue e yeguo unu oghere imarin ihien-mini risonmẹ Alì-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni, 'Wẹ hụ e lee ile, kanị arị w'a hụn, wẹ hụ a nù, kanị arị w'a ghotà.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Onye-ugbo
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ Jesu nọ si, “Onwan wu nkowa inu hụ: Mkpuru hụ wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hụ danye okp'uzo wu ndi hụ nunì, kanì, Ekwensu a bia d'e wefu ozi wẹ nù ime obi wẹ amangbe wẹ e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hụ danye elu omuma wu ndi hụ nù ozi hụ, gi ighoghọ nabanhan a. Kanì enwẹ wẹ nkpogun—o jẹnmini ime obi wẹ; w'e kwerihụ ẹkẹrẹ ogen, kanì nlele bia, a danpu wẹ. ¹⁴ Mkpuru ndi hụ danye ime ogun wu ndi hụ nun'a—kanì, ebe wẹ biko elu, uhue lẹ akụ-lẹ-uba* lẹ ihien a suo usuo rì uwanì a kpangbu wẹ, mkpuru wẹ akazini.”

¹⁵ “Mkpuru ndi hụn danye ezigbo alì wu ndi hụ nù oku hụ, gi obi wẹ ile nabanhan a, kwonkenmẹ ẹ, dikenmẹ ndidi—d'e ru ni a mipuha wẹ mkpuru.”

Ukpe Wẹ Gi Afere kpume
(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Ihian ara muye ukpe, gi ihien kpume ẹ mobu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu ẹ e che elu obu-ukpe, keni ndi rì a banhanni legha uzo.” ¹⁷ “Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hụn jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule wẹ kpume hụn jenkoleni d'a wa.” ¹⁸ “Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu rì a nù e mẹ; makeni ndi hụn nweni gi ẹ run ọrụn ke wẹ siko d'e yecheni; kale, ndi hụn nwonleni ihien wẹ gi nke wẹ run, wẹ siko d'a napude wẹ hụn nta wẹ nwon.”

Nne Lẹ Umune Jizosi
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Ya nne lẹ umune Jizosi nọ bia d'e kunrun ẹ, kale asani wẹ ẹka nochime ẹ make igunrun hụ rì ebegu. ²⁰ Onye ohu nọ si Jizosi, “Nne i lẹ umune-i-ikennyẹ turu ezi e che;

* **Isi Nke Ɛsatọ:14** “Akụ-lẹ-uba ke wẹ ka a kpọ, kanì lka a kpọzi a ẹfee.”

wẹ chọ nị wẹ hụn i.” ²¹ Jizọsị nọ sị wẹ, “Ndi hụn a nū oku Chuku e gi ẹ e bi—uwẹ wu nne m lẹ umunẹ m!”

Jesu A Kusi Ebi

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Uhuoḥin ohu, Jesu lẹ umu-azuun a nọ banye ime ugbo-mirin, o nọ sị wẹ, “Nị enyi fetu ni azuun hūn-ẹbọ.” ‘Ya wẹ nọ jẹnme. ²³ Ebe wẹ nyanko, uran nọ buru Jizọsị. Idumuzi, ẹbi nọ kpoma mirin hū, mirin nọ junme ime ugbo, nke wu nị wẹ ile nọ rị eje-onodi. ²⁴ Umu-azuun a nọ jẹnburu ẹ, kpotien ẹ, e yi oro, a sị, “Onye-nwonn-enyi! Onye-nwonn-enyi! Enyi e d’a nwun!” Jizọsị nọ tēnhin, jūgbo ẹbi hū lẹ ebiri-mirin hū; wẹ ile nọ kusị, ebe ile nọ mē rajuu. ²⁵ ‘Ya o nọ sị umu-azuun a, “Elebe kẹ okukwe unu rị?” Kanị o tu wẹ ɛnya, tu wẹ egun; wẹ nọ juma ibe wẹ, “Onye wukwo nwan okennyeni? O yede ẹbi lẹ ebiri-mirin iwu, a gbaye w’e!”

Jesu A Zuọ Onye Eje-mmọn Rị Ime E

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ ‘Ya wẹ nọ ru obodo Gadara hūn bu ihun zinme Galili. ²⁷ Hūn Jesu gihu gha ime ugbo hidan ye mkpenren mirin hū, ‘ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ nọ bia d’e kunrun ẹ, okennyẹ ahun wu onye obodo hū.

O tekemeke okennyeni yibeme ẹkwa; a ra nodi ime ulo—ikpekpe k’o nodi. ²⁸ Mgbe o gi hūn Jesu, o nọ dọbepu oro, dan nị Jesu alị; gi ndun ile o nwẹ yi, “Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini kẹ i chọ n’i gi m mē? Dodo, eyekwole m afunfun!” ²⁹ O ku ihienni makele Jesu a gwaguo eje-mmọn hū ‘ya gha ime ẹ pu. (Eje-mmọn hū e kwondon ẹ mbule-ẹbọ: o kwondon ẹ, osuon’a nị wẹ kpoma a ẹgan oku lẹ ẹka—chedon ẹ, o siko d’e tibepu ẹgan ndi ahun, eje-mmọn hū e nurun ẹ si ime ofia lẹ ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu nọ sị a, “Kị wu ẹfan i?” ‘Ya o nọ sị, “Efan m wu ‘Igunrun.’ ” O za ɛnina makeni eje-mmọn bu oda jun ime ẹ. ³¹ Eje-mmọn ndi hū nọ rịo Jesu y’a chule wẹ ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hū migbu enwen ẹ rị alị-mmọn.

³² O nwon igunrun ezin bu oda rị nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. ‘Ya kẹ eje-mmọn ndi hū nọ rịo Jesu ‘ya nị wẹ banyesonme ime ezin ndi hū. Jesu nọ nị wẹ banye. ³³ ‘Ya eje-mmọn ndi hū nọ gha ime okennyẹ hū puha, banyesonme ime ezin ndi hū. ‘Ya igwee ezin hū ile nọ kpotu oke hū, zunban ime mirin Galili hū, ragbu enwen wẹ.

³⁴ Ogen ikennyẹ ndi hū rị e du ezin ndi hū gi hūn ihien meni, wẹ nọ gbapu, weri oku hū ghagbame ime obodo hū ile lẹ umu-alị ndi risonme egberẹ ahun. ³⁵ ‘Ya ndi bu oda nọ puha d’a hūn ihien meni. Ogen wẹ gi ru ebe Jesu rị, a hūn wẹ okennyẹ ahun eje-mmọn ndi hū gha ime ẹ pu k’o nodi alị ehū ukū Jesu: o yihu ẹkwa; uche ẹ e zu oke; egun nọ tuma wẹ. ³⁶ Ndi rị ebahun ogen ihienni gi mē nọ gwa ndi hū kẹ okennyẹ hū don dindhin. ³⁷ ‘Ya ndi Gadara lẹ egberẹ ahun ile nọ sị Jizọsị ‘ya gha ebẹhū puni wẹ, makeni egun rị a tu wẹ oda-oda. ‘Ya Jizọsị nọ banyezi ime ugbo mirin hū, kin-azuun. ³⁸ Okennyẹ hū eje-mmọn ndi hū gha ime ẹ pu nọ rịo Jizọsị n’o nị a sonme ẹ, kanị Jizọsị nọ zipu a, sị a, ³⁹ “Lashi iwe unu d’a gwa wẹ oken-ihien Osolobue meni i.” ‘Ya okennyẹ hū nọ jẹnme, ghasonme ebe ile ime obodo hū, kuko ihien hū Jizọsị mē n’e.

Jesu Lẹ Okpoho Ihien Rị A Gba Lẹ Nwata Nwunni

(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha alị ndi Gadara kinhen, igunrun ihian rị ebẹhū nọ nabanhan a, makeni wẹ ile rị e che ẹ. ⁴¹ Ebẹhū kẹ okennyẹ ohu w’a kpọ Jairosi nọ bia; okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe wẹ. O nọ dan nị Jesu alị, rịo a n’o bia iwe ẹ, ⁴² makeni akpu nwa okpoho ohu o mu hūn wu ihien nọ kẹ nwa ahua mmẹbuo rị a nwunhūn. Ogen Jesu gi jenkọ, igunrun ihian hū a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien rị a gba kete ahua mmẹbuo rị ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringuo hūn o gi e jẹn ẹka ndi dibie, kanị o nwonni onye hūn saeka zuon’a.

44 O n̄o ghaha ibe azuun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi eka, ihien ri a gban'a n̄o kus̄i ozigbo.

45 Ya Jizosi n̄o si, "Onye metu m eka?"

Ogen we ile gi ghor̄i ni ele we, Pita n̄o si Jizosi, "Di-nw̄onni-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa i!"

46 Kan̄i Jizosi n̄o si, "O nw̄ongho onye metu m eka. A mar̄ingho m ni o nweole ik̄en gha ime m pu." 47 Ogen okpoho hu gi hun a n̄o sako eka zueri, o n̄o puha—ehu hu a ma a nni; o n̄o dan ni Jesu ali, n̄o id'anya ndi ri eb̄ehu gwa a ihien hān o gi metu a eka le k'o don d̄inh̄in ozigbo. 48 Jizosi n̄o si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo i ri mma. Lama, udon 'ya ri ni'."

49 Ogen Jizosi gi ri e ku ihienni, onye ohu n̄o gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a si a, "Nwa i a nwunh̄ungu; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

50 Ogen Jizosi gi nu a, o n̄o si Jairōsi, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenko d'a d̄inh̄in."

51 Ogen Jesu gi ru iwe Jairōsi, o nin̄i onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. 52 We ile ri ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kan̄i Jesu n̄o si we,

"Akwanzile ni; nwata hu anwunni, o rihu uran!"

53 We n̄o mu ma Jizosi emu, make ni a mar̄ingho we ni nwata hu a nwunh̄ungu.

54 Kan̄i Jizosi n̄o kw̄ondon nwata hu eka, si, "Nwata, lihi ot̄o!"

55 Mmon nwata hu n̄o kinhen, o n̄o rizi ndun; 'ya o n̄o lihi ot̄o ozigbo. Jizosi n̄o si we ye nwata hu ihien-oriri. 56 O tu ndi mun'a enya oda-oda, kan̄i Jizosi n̄o si we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Um̄u-azuun Mm̄ebūo Hu (Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

1 Jesu n̄o kp̄okikome um̄u-azuun a mm̄ebūo hu, ye we ik̄en hun eje-mmon ile e gi ri okpuru we le hun we e gi gw̄o or̄ia. 2 Ya o n̄o zipu we keni we jen d'e zi ozi Ali-eze Osolobue leni we jen d'a zuo ndi emu ri a ku. 3 O n̄o si we, "Ewerile ni ihien owule unu jenkon̄i: ke okpo, ke ekpa, ke ihien-oriri, ke egho; ewerile ni ekwa oz̄o che ni hun unu yi. 4 Ulo owule we n̄o nabanhan unu, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. 5 Ebe owule we nol̄eni nabanhan unu, unu pukon̄i obodo hu, kpukpupu ni ejan ri unu uk̄u n̄o wuru ihien we gi sh̄iagbu we eri." 6 Um̄u-azuun hu n̄o jenme, a ghasonme we um̄u-ali ile ri ichen-ichen, e zi ozioma, a gw̄o or̄ia ebe ile we ru.

Obi Eruzini Her̄odu Ali (Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

7 Ogen Her̄odu, hun ri a ki azuun Galili, gi nu ihien ile ri e meni, obi eruzin'e ali. Make ni o nwe ndi ri a si ni Jonu hun e me mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; 8 ndi hu ime we si ni Elaija a puhaguo; ndi hu ime we s̄izi ni onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihiguo. 9 Her̄odu n̄o si, "E bepuguo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m ri a nu otiti e?" 'Ya o n̄o choma n̄o hun Jizosi.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri (Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

10 Ndi-oz̄i hu pu-ichen a luaha, we n̄o gwa Jesu ihien ile we mesonme ebe we jen. O n̄o gi nzuzue weri we pu, we n̄o si obodo w'a kpo Besaida. 11 Kan̄i ogen igunrun ndi ahun gi nu a, we n̄o rusonme e. O n̄o nabanhan we, gwa we oku Ali-eze Osolobue, zuo ndi hun cho nzuori.

12 Ogen anwun gi roma, um̄u-azuun a mm̄ebūo hu n̄o bia d'e kunrun e, si a, "Si igunrunni lama, ni we jen obodo ndi me ekere-ekere le ali-ofia ri egbereni d'a chor̄i ihien we siko d'e

ri le ebe we k'a ranhin, makele o nwonni onye bi ebeni enyi ri.” ¹³ Kanị Jizosị nọ sị we, “Unu le enwen unu, yeni we ihien we jenko d'e ri.”

We nọ sị a, “Ogbe-bredi isen le azun ebuo suo ke enyi nwon—mmani i cho ni enyi jen d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri.” ¹⁴ Make ni we ri ihien rike ikennyē ogun-iri-kwasinnu-mmēbuo (hun wu nnu-uku isen). 'Ya o nọ sị umu-azuun a, “Dnmesonme ni we okudu-okudu—ihien nọke mmadu iri-kwasin-ogunnai nodisonme okudu-okudu.” ¹⁵ Umu-azuun a nọ me k'o ku, we nọ sị ndi hu ile nodisonme ali. ¹⁶ Jesu nọ weri ogbe-bredi isen hu le azun ebuo hu, o lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya o nọ bebe we, weye umu-azuun a ni we kesonme ni igunrun hu 'ya. ¹⁷ We ile nọ rijunchanrin efu. We nọ kponkikome hun hoduni, o nọ jun ukpali mmēbuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu
(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Uhuohin ohu, Jesu suo nodi e me ekpere. Umu-azuun a suo nokunme e. O nọ ju we, sị, “Onye ke we sị ni iya ke m wu?” ¹⁹ We nọ sị, “Ndi hu ime we sị ni i wu Jonu hun e me mirin-Chuku; ndi hu ime we sị ni i wu Elaija; ndi ozo sị ni onye ohu ime ndi-amuma mbu a ghaghuo onwun lihi—ni iya k'i wu.”

²⁰ O nọ nwan sị we, “Onye ke unu le enwen unu sị ni iya ke m wu?” Pita nọ za, sị, “Iyu wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume.”

Jesu E Ku E N'o K'a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi
(Mat 16.20-28; Mak 8.30—9.1)

²¹ 'Ya Jizosị nọ dokeme we eka-ntin, sị we agwakwole onye owule ihien ni. ²² O nozi sị we, “Nwa nke Ihian jenko d'a tariri oken afunfun eka ndi-isi le ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ju a, gbu e—kale, nke akp'ohin eto Osolobue siko d'a gha onwun weli e.”

²³ O nọ sị we, “Onye owule cho n'o sonme m, 'ya ju enwen e, buru obe* e uhuohin ile, sonme m. ²⁴ Make ni onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; kanị, onye owule hun gi ufiri m tuhu ndun a jenko d'a zuopuha a. ²⁵ Elee erere k'o ban ni ihian, owuni o nwonchanringuu uwa ile, 'ya le enwen e e tuhu?”

²⁶ “Make ni, onye owule hun me ifenren mme le oku-onu m, onye hu ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mezi ifenren e ogen m jenko d'e gi gi ogho m le nke Chuku-Nedi le nke ndi mmon-ozu nsu bia. ²⁷ M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d'e ru ni a hun we Ali-eze Osolobue.”

Jizosị E Nwonhuto
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ O ri ihien rike akpu-uhuohin esato Jesu kuguu ihien ndini, o nọ weri Pita le Jonu le Jemisi si elu ugu d'e me ekpere. ²⁹ K'o ri e me ekpere, ihun e nọ nwonhuto, ekwa a nọ nwunme nke ochan, gbukepuma. ³⁰ Idemizi 'ya le ikennyē ebuo nọ kume oku. Ikennyē ndi ahun wu Mozizi le Elaija; ³¹ we gi ogho pu-ichen puha; we le Jizosị ri e ku oku ula o jenko d'a la ghaghani onwun o k'a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue. ³² Enya uran ri e me Pita le ndi 'ya le we nodi oda-oda, kanị ogen uran gi fon we enya, we nọ hun ogho Jizosị, hunzikwo ikennyē ebuo ahun turuye ni n'e. ³³ Hun ikennyē ebuo hu gi latoke Jesu, Pita nọ sị Jesu, “Di-nwonni-enyi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi tun odu eto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu, nke Elaija wu ohu.” (O marin ihien o ri e ku, kaka!) ³⁴ Ogen o gi ri e ku ihien ni, orukpu nọ puha d'e kpume we; egun nọ tuma umu-azuun a ndi hu ogen orukpu hu gi ri e kpume we. ³⁵ Olu nọ gha ime orukpu hu sị, “Onwan wu Nwa m, Onye hun m hori—gon n'e ntin!” ³⁶ Mgbe olu hu gi kuguu, Jesu suo ke we hunzi.

* **Isi Nke Itenei:23** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memē e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebēhu e che nche d'e ru n'o nwunhun.

Umụ-azuun a eto hụ ekupuhadeni oku ihienni we hụn oge hụ we gi hụn a; agwanị we onye owule ihien we hụn.

Jesu A Zuọ Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Rị Ime E
(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fon, oge Jesu le umu-azuun a eto ahun gi gha elu ugu hụ hidan, igunrun hi-ogbe no kunrun Jesu. ³⁸ Okennyẹ ohu no gha ime igunrun hụ yi oro, si, “Onye-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya sọọ ke m mu! ³⁹ O nwe eje-mmọn e kwondon n'e: o m'e a do bepụ oro, ufọfọ a puhama a onu; o ru a ehụ; a ra yen'e efe! ⁴⁰ M rịọ umu-azuun i we chupụ a, asani we aka.” ⁴¹ Jesu no shiari, si, “Eje-agbo nwonleni okukwe ke unu wu! Nani ke mme le unu jenkọ d'a nobiehan?! Elee oge ke m k'e dinruni unu ndidi?!” 'Ya o no si okennyẹ hụ, “Wehe nwa i ebeni.” ⁴² Oge nwata-okennyẹ ahun gi pula, eje-mmọn hụ no kwantuzi e, doma a, kanị Jesu no jugbo eje-mmọn hụ, zuọ nwata hụ, we e ye nedi e. ⁴³ Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa no tu ndi hụ ile enya.

Jizos' E Kuzi Oku Onwun A
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Ke ihien ile Jesu rị e me rikwo a tu ihian ile enya, o no si umu-azuun a, ⁴⁴ “Azokwole ni ihienni m jenkọ d'a gwa unu kikenni: We sikọ d'e re Nwa nke Ihian ye ndi ihian.” ⁴⁵ Kanị umu-azuun a aghotanị ihien o rị e ku. We zume ni we iya, amangbe w'a ghot a—bu egun anini we ju a ihien o gi e ku.

Onye Kachanrin Ibe E

⁴⁶ Oge ohu, umu-azuun Jesu no doma oku onye hūn jenkọ d'a kachanrinni ime we. ⁴⁷ Jizosi a maringwo ihien we rị e ro ime obi we, 'ya o no weri nwa-ndu ohu, w'e wuzo ehụ a, ⁴⁸ si we, “Onye owule gi ufiri efan m nabanhan nwata no enina nabanhan m, bu onye hūn nabanhan ni m nabanhan onye hūn zini m. Make ni onye hū kachanrin ekere ime unu ile, iya wu onye hūn kachanrinni.”

Onye Ghaleni A Nokin Unu Uzọ Rị Azuun Nke Unu
(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jonu no si Jizosi, “Di-nwonnienyi, enyi hūn okennyẹ ohu rị e gi efan i a chupụ eje-mmọn, enyi no si a kusị a, make ni ele onye itu enyi.” ⁵⁰ Kanị Jesu no si 'ya le umu-azuun ndi ozo, “Akusile n'a, make ni onye owule ghaleni a nokin unu uzọ rị azuun nke unu.”

Obodo Ju Jesu

⁵¹ Mgbe oge hū we jenkọ d'e gi we Jizosi si elu-igwee gi rume, o no kwademecharin obi e jenne Jerusalem, o leni enya azuun. ⁵² O no zi ndi-ozu buru n'e uzọ. We no banye obodo ohu rị ime Sameria d'a kwademe n'e ihien. ⁵³ Kanị ndi rị ebenu anabanhann'a make ni Jerusalem ke enya a rị. ⁵⁴ Oge umu-azuun a wu Jemisi le Jonu gi hūn ihienni, we no si, “Di-nwonnienyi, y'a chogho ni enyi gha elu-igwee kpotu okun n'o ripu we [ke Elajia don me]?” ⁵⁵ Kanị Jesu no gbenu, jugbo we, [si, “Unu amarin udi obi unu nwon!† [Mme wu Nwa nke Ihian abiani d'e tikpo ndun ihian, kama, m bia d'a zuopuha we].” ⁵⁶ Ya le we no si ali ozo me ekere.

Ndi Hu Cho Ni We Sonme Jizosi
(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Oge we gi jenkọ, okennyẹ ohu no si Jesu, “M k'e son i ebe owule i jenkọ.” ⁵⁸ Jesu no si a, “Ufu nwon okporo ebe w'e bi; nnunu nwonzikwo ekuy; kanị mme wu Nwa nke Ihian enwon ebe m'e buche isi m.”

† **Isi Nke Itenei:55** mọbu: “udi Mmon unu wu nke e”

⁵⁹ Jesu si okennyē ọzọ, “Sọnme m.” Kani okennyē hu nọ si, “Di-ọkpa, ni m bu ụzọ jẹn d'e liguu nedi m.” ⁶⁰ Ya Jesu nọ si, “Hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni. Iyụ nwen, jẹnme d'e zi ozi Ali-eze Osolobue.”

⁶¹ Onye ọzọ sịzi, “Di-ọkpa, m jenkọ d'e sọn i, kale, ni m buguu ụzọ jẹn d'a si ezi-le-ulo m, ‘Nodi ni ohunma.’ ” ⁶² Jizosi nọ si a, “Onye ọwule hun e bucheguu aka orun e lee enya azuun, efuruni Ali-eze Osolobue.”

Isi Nke Iri

Jizosi E Zipu Mmadu Mmebu-kwasi-ogun-eto Ozo

¹ Onwan e meguu, Di-nwonnienyi nọ hori ikennyē mmebu-kwasi-ogun-eto ndi ọzọ. O nọ zipu we mmadu ebuo-ebu, ni we buru ne ụzọ jẹn obodo ile le ebe ile 'ya le enwen e jenkọ d'e jẹn. ² O nọ si we, “Ihiyen-ugbo we jenkọ d'a gho ebuke, kani ndi jenkọ d'a ghon'a ebuni oda. Me ni nwan ekpere riu onye nwon ugbo n'o zi ndi orun d'a ghon'a ihien-ugbo e.”

³ Jẹnme ni! Lee e, m ri e zipu unu rike atunrun e ye ime igunrun eworo*. ⁴ Ewerile ni ego; ebule ni eka; ewerile ni akp'uku; akusile ni ụzọ d'e kele onye ọwule. ⁵ Ulo ọwule unu banye, bu ni ụzọ kele, si, ‘Udon 'ya ri ni uloni.’ ⁶ Omēni onye udon ri ulo hu, udon unu a noyen'e; kani, omēni o nwonni onye udon rin'a, udon unu e kinhen ni unu.

⁷ Nodi ni ulo ohu ahun ndi rin'a nabanhan unu, e ri, a ra ihien ọwule we ye unu, makeni o furu ni we ku ndi orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo ọwule unu banye, ni a nabanhan we unu, ri ni ihien ọwule we ye unu; ⁹ zuo ni ndi emu ri a ku ime obodo hu; si ni ndi ri n'a, ‘Ali-eze Osolobue a riguo nsue.’ ¹⁰ Kani obodo ọwule unu banhan ni anabanhan ni we unu, shi ni ogbara-ogbe, unu a nodi ebeku si, ¹¹ ‘Ke ejan obodo unu hun ri enyi uku, enyi ri e tichanpu a atoni unu n'o shiagbu unu eri. Kani, nyanhan ni ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!’ ¹² M ri a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a ri ni eje-ali ahun wu Sodom nfe Uhuohin Okinkin-ikpe kari obodo hu!”

Jizosi A Ban Ni Obodo Ndi Hu Kwerileni Mban (Mak 11.20-24)

¹³ “Oken nsongbu jenkọ d'a ri ni ndi obodo Korazin! Oken nsongbu jenkọ d'a rizikwo ni ndi obodo Besaida! Makeni, omēni ime eje-ali wu Taya-le-Sidonu ke we nọ run orun-atumenya ndi hun we run ime unu, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghariguu, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwen we, nodi akpakali—gi ghosi n'e roghariguo we! ¹⁴ Unu jenkọ d'a takari ndi Taya-le-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe.”

¹⁵ “Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro ni we siko d'e busi unu elu-igwee? Mba! We jenkọ d'a tutu unu ye ali-mmōn!”

¹⁶ O nọ si umu-azuun a, “Onye ọwule gon unu ntin ri e gon m ntin; onye ọwule ju unu ri a ju m; onye ọwule ju ni m ri a ju onye hun zihen m.”

Ndi hu Jesu Zipu A lua

¹⁷ Omeguu, ikennyē mmebu-kwasi-ogun-eto hu nọ gi oken ighoghọ lua. We nọ si, “Di-nwonnienyi, ke eje-mmōn ri ichen-ichen humeni enyi isi hun enyi gihu gi efan i gwa we oku!” ¹⁸ Jesu nọ si we, “A hungho m ke Ekwensu gha elu-igwee dan 'nwain!', rike ebe amuma nọ be. ¹⁹ Lee e! E yeole m unu iken hun unu e gi zo agwo le akpi oku ghafe, lezikwo hun unu e gi meri iken ile Enenren hu nwon—o nwonni ihien siko d'a ru unu ehū. ²⁰ K'osileri, egile ni ifiri ni eje-mmōn hume ni unu isi ghoghọ, ka ghoghọ ni makeni e deyeguo we efan unu ime elu-igwee.”

Jesu A Ghoghọ (Mat 11.25-27; 13.16-17)

* **Isi Nke Iri:3** Griki: wofu

²¹ Ogen ohu hu, Jesu no ghoghọ ime Mmon-nsọ, si, “Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa! M ri e kele i makele 'y'e zuemeḡuọ ni ndi marin ihien le ndi nwe nghota ihien ndini, we we ghosi umu-ndu. Eghere Baba, enina k'i cho n'o ri.” ²² “Nedi m e buguọ ihien ile che m eka. O nwonni onye marin onye Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwonzikwoni onye marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onye owule Nwa a cho n'o me e marin a.”

²³ Ya ke Jizosi no gbehuto, bu ihun zime umu-azuun a, kagwa we, si, “Unu wu ndi we gozi agozi ni enya unu ri a hun ihien ndini unu ri a hun! ²⁴ M ri a gwa unu, ndi-amuma le ndi nze bu oda a choḡuọ ni we hun ihien unu ri a hun, ahunni w'a; a chozikwo we ni we nu ihien unu ri a nu, anuni w'a.”

Onye Sameria Hun Me Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d'e shini Jesu onyan. O si Jesu, “Onye-nkuzi, kini ke m jenko d'e me ni m nwonhen ndun-itebite?” ²⁶ Jesu no si a, “Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?” ²⁷ Okennyeh hu no za, si, “‘Gi obi i ile, enwen† i ile, iken i ile lezi uche i ile nwe ihien-osusuọ Di-nwonni-enyi wu Osolobue i’; lezikwo ‘ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’” ²⁸ Jesu no si a, “Y'a zaguọ ohunma; me onwan keni i ri ndun.” ²⁹ Kani Okaa-Iwu hu cho n'o kuni enwen e ohunma, o no ju Jesu, si, “Onye wu nwan ibe m?”

³⁰ Jesu no za, si, “Okennyeh ohu gha Jerusalem jenko Jeriko. O no danban eka ndi ohin, we no napucharin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu e ili—nke wu ni o hodu ekerere n'o nwun, we no la a to uzo. ³¹ O no nwan me ni onye nchu-ejan ohu ghako uzo hu; kani, ogen o gi hun okennyeh hu, o no ghakpen e. ³² Erira k'o gi mezikwo ni onye Liva, onye a run ime Ulo-nsọ, ghako uzo hu; o hun okennyeh ahun, o nozi ghakpen e. ³³ Kani, ogen onye Sameria ohu hun ghako uzo hu jenko ali-ihian gi puha ebe okennyeh hu ri, hun a, omiken e no me e. ³⁴ O no jen d'e kunrun e, hu uden le manya yesonme ebe ile o ru ehio, kenmecharin a we ile. Onye Sameria hu gi anyinnyan—o no bu okennyeh hu che enu anyinnyan hu, we okennyeh ahun si ulo ndi ijen a nodi, no ebeku lefu a enya. ³⁵ Ogen eki gi fon, o no wepuha egho orun akpu-uhuohin ebuo, ye onye hun e lepu ulo ndi ijen hu enya, si a, ‘Dodo, lepu a enya; m kinhen, a kukin m'i ihien hoduni hun i gi lepu a enya.’”

³⁶ Ya Jesu no nwan si onye-nkuzi Iwu hu, “K'i ro? Onye ime mmadu etoni henrin ibe okennyeh hu danban eka ndi ohin?”

³⁷ Onye-nkuzi Iwu hu no za, si, “Onye hun me n'e efoma.” Ya ke Jesu no si a, “Jenme nwan d'e me erira.”

Jizosi A Bia Iwe Mata Le Meri

³⁸ Ogen Jesu le umu-azuun a gi jenko, we no banye obodo ohu me ekerere. Okpoho ohu efan a wu Mata no nabanhan a iwe e: ³⁹ Mata nwe nweke-okpoho efan a wu Meri, hun nodi ali ehio ukwu Di-nwonni-enyi, e gon ntin ihien o ri e ku. ⁴⁰ Kani, Mata asani eka nodi make orun bu oda o ri a run mmulo; 'ya o no bia d'e kunrun Jesu, si, “Di-nwonni-enyi, o nwonni ihien i kpo a ni nweke m la orun ile toni mme suo? Gwa a nwan ya d'e yeni m eka.” ⁴¹ Kani Di-nwonni-enyi no za a, si, “Mata, Mata! I ri e hue uhue, e songbu enwen i banyeni ihien bu oda — ⁴² bu ihien ohu suo ri mkpa; Meri a horiguọ hun ka mma; anapuko w'a ya.”

Isi Nke Mmanai

Jizosi A Kuzi Ke We Don E Me Ekpere (Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Jizosi ri ebe ohu e me ekpere; ogen o gi meḡuọ, nwa-azuun a ohu no si a, “Di-nwonni-enyi, kuzi enyi ekpere—ke Jonu don kuzi umu-azuun a.” ² Jizosi no si we, “Unu gha e me ekpere, si ni:

‘Baba,
ni we donme efan i nsọ;

† **Isi Nke Iri:27** umẹ ndun

Alì-eze i 'ya bìa d'a kìma.

³Ye ẹnyi ihien-oriri siko d'e zu ẹnyi ụhụọhìn-ụhụọhìn;

⁴Gbaghari ẹnyi njo ẹnyi,

makeni ẹnyi a gbaghari onye ọwule mejani ẹnyi a gbaghari.

Edubanle ẹnyi ime ọnwunwan, [ka gbapuha ẹnyi ẹka Eje-onye hu*].’ ”

⁵'Ya Jizosi no si umu-azuun a, “Ni ẹnyi weri e ni onye ohu ime unu jen iwe ọwu a ime abali d'a si a, ‘Di-ẹnyi, zinye m ogbe-brēdi ẹto. ⁶Ọwu m hun ri ọzo-ijen rihu a banhan iwe m kiken, kani enwe m ihien-oriri ọwule m siko d'e ye e.’ ⁷Ni ẹnyi werizikwo a ni ọwu i ahun gha ime ulo si, ‘Ewele m nsongbu; a kpokingwo we ọzo; mme le umu m e dineguo. Asa m ẹka lihi oto d'e ye i ihien ọwule.’ ⁸M ri a gwa i ni osuon'a n'o gini ifiri ni i wu ọwu a lihi ye i brēdi, o siko d'e ye 'y'e makeni y'a riobehini.

⁹'Ya wu, m ri a gwa i: riu, i k'e nwonhen; cho, i jenko d'a hun; du ẹka, we siko d'a gunpun'i ọzo. ¹⁰Makeni ndi ile hun rioni jenko d'e nwehen; ndi hun choni jenko d'a hun; we siko d'a gunpuzikwoni ndi ile du ẹka ọzo. ¹¹Ime unu ile, elee nedi siko d'e ye nwa a agwo o riu a azun ¹²mobu ye e akpi omeni o riu a ekwan? ¹³O me nwan ni unu hun wu ndi-njo ma ye umu unu ihien ri mma, nani ke Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi riu a Mmon-nso? O yekariko we?”

Jesu Le Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴Uhuohin ohu, Jesu chupu eje-mmon odin. Ogen eje-mmon hu gi puguu, okenye hu o te ri ime e no kume oku. O tikenme igunrun ri ebahun enya; ¹⁵kani, ndi hu ime ndi ri ebahu no si, “Bezibo, hun wu onye-isi eje-mmon ile, 'ya ri e ye e iken o gi a chupu eje-mmon.” ¹⁶Ndi ozo no shini Jesu onyan, si a runghosi we orun-atumenya pu-ichen gha elu-igwee bìa. ¹⁷Kani Jesu a maringwo ihien we ri e ro, o no si we, “Alì-eze ọwule kebeni, nwon itu ri ichen-ichen ri a luson ibe we ogun, jenko d'e henrin ofia; ezi-le-ulo ọwule ndi ri n'a kebe, a luson ibe we ogun siko d'a dan.”

¹⁸“Ya wu, omeni ali-eze Ekwensu kebe ekebe, nwe itu ichen-ichen ri n'a hun a luson ibe we ogun, eghani ke ali-eze e e don turu?—bu unu si nwan ni m gi iken Bezibo a chupu eje-mmon. ¹⁹Omeni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmon, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu we? Uwe jenko d'a ma unu ikpe!” ²⁰“Kani, o me nwan ni iken Osolobue ke m gi a chupu eje-mmon, 'ya wu ni Ali-eze Osolobue e rugole ebe unu ri.”

²¹“Owule dikan a kwademechanringwu ihien ogun a, nodi e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenko d'e me ihien o nwe. ²²Kani, omeni onye ka a iken a maye e ogun, meri e, o jenko d'a napuchanrin a ihien ogun ile hun o gi don enya, buru ihien e ile, kesonme ni ndi ozo ya.”

²³“Onye ọwule rileni azuun nke m ri a luson m ogun; onye ọwule hun ghaleni e ye ni m ẹka a kikwama ri e kponyiya.”

Ihien E Wekihen Eje-mmon We Chupuguu

(Mat 12.43-45)

²⁴“Eje-mmon ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenko d'a nodi zu iken. Omeni o hunni, o siko d'a si enwen e, ‘M siko d'e kin-azuun ulo hu m gha puha.’ ²⁵O kinhen, hun a ni a zachanguo w'a, donkwamaguu a, ²⁶o jen d'e wehezi eje-mmon esa ozo ka 'ya le enwen e njo, a bìa we d'e biri ebahu. Onodi onye hu a ka njo kari ke o ri mbu.”

Ndi We Gozi Agozi

²⁷Ogen Jesu gi ri e ku ihien, okpoho ohu ri ime igunrun hu no gha ebahun si a, “Efo mun'i le eran i ra wuchanrin ihien we gozi agozi!” ²⁸Kani Jesu no si, “Mba, ngozi wu nke ndi hun a nu oku Osolobue, e gi e e bi!”

* **Isi Nke Mmanaj:4** mobu: eje-ihien

Ihiẹn Mę Onyę-amụma Wụ Jona Wụ Ahịma
(Mat 12.38-42)

²⁹ Ogę ndi ri e ruhe ebe Jizosi ri gi ri e buwaye oda, o no kumezi, si, “Agboni jo njo! We si m ghosi we ahima pu-ichen, kani o nwonna ahima owule pu-ichen we jenko d'a ghosi we wezuka ihien me onye-amuma wu Jona. ³⁰ Ke Jona don wu ahima ebe ndi Ninive ri, erira ke Nwa nke Ihian jenko d'a wu ahima ebe agboni ri. ³¹ O ru Ogę Ichin-ikpe, eze-okpoho ali Shiba, ali hu ri azuun ndidan-mirin, jenko d'e lihi, shiagbu agboni eri. Makeni, o gha ali hu tegbu enwen e bia d'e gon ntin amamihien Solomonu—bu onye ka Solomonu ri nwan ebeni. ³² O ru Ogę Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenko d'a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, makeni we roghari eroghari ogę we gi nu ozi Jona zi—bu onye ka Jona ri nwan ebeni!”

Ukpe Hun Ri Ehu
(Mat 5.15; 6.22-23)

³³ “O nwonna onye hun a mnye ukpe e bu e e zueme mobu e bu e che okpuru aferę. Mba, w'e buto a elu obu-ukpe—keni onye owule banhanni gi e legha uzo.” ³⁴ “Enya i wu ukpe ri i ehụ. Omęni enya i ri mma, ukpe jenko d'e junchanrin i ehụ. Kani omęni enya i a ri mma, ishi jenko d'e junchanrin i ehụ. ³⁵ Hunkwo a ni ukpe hun ri ime i ele ishi. ³⁶ 'Ya wu, omęni ukpe junchanrin i ehụ ile, bu o nwonna mkpamkpa owule ri ime ishi, ehụ i ile siko d'e me ukpe-ukpe nọke ebe ukpe nọ e nwunkpu i.”

Jesu A Jugo Ndi Itu-Farisi Le Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ Ogę Jesu gi kuguu, onye Itu-Farisi ohu no si a bia iwe e d'e du e ri ihien-oriri. 'Ya o no jemma; o no weri onodi a elu teburu ihien-oriri ahun.

³⁸ Ogę onye Itu-Farisi hu gi hun ni Jesu a chanchanni ehụ a ke we don a chan n'o d'e rime ihien-oriri, o no tu a enya. ³⁹ Ya ke Di-nwonna-enyi no si a, “Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuun mkpu le aferę unu, kani enya-uku le eje-ihien jun ime unu. ⁴⁰ Ndinzuzu! Ele onye hun memę azuun a memęzikwo ime e? ⁴¹ Ka we ni nwan ihien ndi hun ri ime e ye ndi igbennye; unu me e, m ri a gwa unu, ihien ile jenko d'e nwunchan ni unu.

⁴² Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! Unu a kusonmede uzo-ohu-ime-uzo-iri ihien e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke riu ke ihien-akunkun ndi ozo ri ichen-ichen—bu unu a nato iye onye owule ihien run'e le inwe ihien-osusuo jenni Osolobue—ndini te furu unu k'a gha e me; kani, ele hun unu e gi lato ihien ndi ahun unu a ku.”

⁴³ “Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! O suo unu ni unu a nodi isi-ocho ime ulo-ofufe lezi ni we e kele unu ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri. ⁴⁴ Nsongbu ri ni unu! Unu no ke ili w'a ghafe elu e bu a marin we ni ili ro.”

⁴⁵ Onye ohu ime ndi-nkuzi Iwu no si a, “Onye-nkuzi, i gha e ku ihien ndini we, i ri a kparizikwo enyi nwen!”

⁴⁶ Jesu no si a, “Nsongbu rizikwoni unu nwen, ndi-nkuzi Iwu! Unu e buyesonme ndi ozo ibu a fu orun obubu, kani unu le enwen unu ara tinpude mkpinsin-eka ohu yeni we eka bu ibu ndi ahun. ⁴⁷ Nsongbu ri ni unu! Unu a tun ili ndi-amuma hu ndi nedi unu kani gbu — ⁴⁸ hun unu gi a ghosi ni unu kwadon ihien ndi nedi unu me—makeni, uwe gbu ndi-amuma, unu nwen no tun ili ndi-amuma ahun we gbu. ⁴⁹ Ufiri ihieni ke Osolobue gi gi Amamihien e si, 'M jenko d'e zijen ni we ndi-amuma le ndi-ozu pu-ichen: we jenko d'e gbu ndi hu ime we, kpokpo ndi hu ime we' — ⁵⁰ keni we ju agboni ukwere edeke ndi-amuma ile we gbu kete w'e kele uwa — ⁵¹ ghakwori edeke Ebelu d'e ru edeke Zekaraya we gbuto Ulo-nsọ, egbata Ukpo nchu-ęjan le Ebehu-ri-nsọ. Eghęę, m ri a gwa unu, we siko d'a ju agboni ukwere we ile!”

⁵² “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu! Unu e wepuguo isafin amamihien: unu le enwen unu abanyeni, unu eyeni ni ndi ri a cho ni we banye efe banye!”

⁵³ Ogen Jesu gi ghagụ ebahụ n'ụ, ndị-nkuz Iwu lẹ ndị Itu-Farisi nọ korjama n'a ọda-ọda, juchanma a onụ ihien bu ọda, ⁵⁴ a cho ihien ri a onụ, keni wẹ hụn ihien wẹ e gi kwondon e.

Isi Nke Mmẹbụọ

Gbakwoni Ni Ihunnai Osọ!
(Mak 10.26-27)

¹ Kẹ mmadu nnu ole-ọle-ole don ri a gbakikome, nke wu ni wẹ hu a zo ibe wẹ ukụ, Jizosi nọ bu ụzọ si umu-azuu a, “Kpachanpu ni enya banyeni yisti* ndi Itu-Farisi—hun wu ihunnai wẹ. ² O nwonna ihien owule kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu; o nwonna ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa. ³ 'Ya wu, ihien owule unu ku ime ishi, ihian jenkọ d'a nu a ifonrin-ifon; ihien owule unu gunma enwen unu ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi e yi oro elu ulo.”

Onye Wẹ K'a Tu Egun E
(Mat 10.28-31)

⁴ “Ndi owu m, m ri a gwa unu, atule ni egun ndi e gbu ehụ sọ bu o nwonzini ihien wẹ siko d'a s'eka me kari ohun. ⁵ Kama, ni m ghosi unu onye unu siko d'a tu egun e: tu ni egun Osolobue, onye hun o me ni o gbuchanrin ehụ, o nwonghokwo iken o gi a tu ihian e ye okun-mmom. Eghẹ, tu ni egun e! ⁶ Ele isen 'ikobọ' ebubo ke w'e re achu† Kani, Osolobue ara zo ke akp'ohu ime nnunu ndini. ⁷ Kẹ ntutu ri unu isi, Osolobue a gunguọ a. Atule ni nwan egun: unu ka achu mkpa a ri ebe Osolobue ri—osun'a ni achu bu ọda ro!”

Ikweri Ni Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Yele Nke E
(Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “M ri a gwapu unu ezioku, onye owule nọ id'enya ihian kweri n'ọ wu nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'enya ndi mmom-ozu Osolobue kwerezikwo ni onye hu wu nke m. ⁹ Kani, onye nọ id'enya ihian ghori ni ele nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'enya ndi mmom-ozu Osolobue kuzikwo ni onye hu ele nke m.” ¹⁰ “Ozozi, wẹ siko d'a gbaghari onye owule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian, kani agbaghariko wẹ onye owule kuja oku Mmom-nsọ. ¹¹ Ogen wẹ jenkọ d'e gi wẹhẹ unu ulo-ofufe mobu ebe ndi hun a kini mobu ndi-nze ri d'e kin unu ikpe, ehuekwole ni uhue ke unu k'a don kinrin onu unu mobu ihien unu k'e ku. ¹² Makeni, ogen hu ru, Mmom-nsọ jenkọ d'a kuzi unu ihien furu unu k'e ku.”

Ilu Wẹ Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³ Okennyeh ohu ri ime igunrun hu nọ si Jizosi, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwenen m n'ọ keye m uku nedi enyi lato ni enyi.” ¹⁴ Jizosi nọ si a, “Owu m, onye tumen m onye a hannu unu ebubo enen mobu onye e keni unu ihien?”

¹⁵ 'Ya o nozi si wẹ, “Kpachanpukwo ni enya, unu e gbondon enwen unu make udi enya-uku owule gha a ri ime ndun unu; makeni, ele ihien ihian nwon wu ezigbo ndun a, osun'a n'ọ meke odafin.” ¹⁶ 'Ya Jizosi nọ ta ni wẹ iluni: “O nwon okennyeh ohu wu odafin, hun nwon ali. Ali hu nọ men'e ihien ọda-ọda. ¹⁷ O nọ si enwen e, 'Enwon m ebe siko d'e zu m buto ihien ugbo m. Kini ke m jenkọ d'e me?’ ¹⁸ O nọ si enwen e, 'Lee ihien m siko d'e me: m k'a totusonme oban m ile, tun ndi kani wẹ; ebegu ke m jenkọ d'e donme oka m le ihien m ndi ozo. ¹⁹ Ogen hu, m k'a si enwen m, “Enwen m, y'e nwonguọ ihien ile ri mma siko d'e zu i bi ahua bu ọda lalani! Eyezile enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya sọma i usuo!” ²⁰ Kani Osolobue nọ si a, ‘Onye nzuzu! Uhininni ke wẹ jenkọ d'a napu i ndun i—onye jenkọ nwan d'e nwonrin ihien ndini ile i buto ni enwen i?’”

²¹ Igi mekin iluni, Jizosi nọ si, “Enina k'ọ ri ni ndi hu a kpatọ ni enwen wẹ aku-le-uba kani ele wẹ odafin ime ihien Osolobue.”

* **Isi Nke Mmẹbụọ:**1 yisti: ihien brēdi gi a fu † **Isi Nke Mmẹbụọ:**6 sparo

Ehuelē Uhue, Gi Osolobue Dọn Ẹnya
(Mat 6.25-34)

²² 'Ya Jesu nọ sị ụmụ-azụn a, “Ya kẹ m gi rị a sị ụnụ ehuelē uhue ihien ụnụ jenkọ d'e ri rị ndun mọbụ ẹkwa ụnụ jenkọ d'e yi. ²³ Ndun ka ihien-oriri; ẹhị ụ ka ẹkwa. ²⁴ Lekpọ nị nnunụ: w'a ra kụn mkpuru mọbụ we ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mọbụ oban w'e buto ihien—kanị Osolobue hụ e ye wẹ ihien-oriri! Bụ ụnụ kadẹ mkpa a rị ọda-oda kari nnunụ! ²⁵ Onyẹ ime ụnụ siko d'a saeka gi uhue o rị e hue gi mgbahunmẹ okulokụ ohu tocheni? ²⁶ Omēni y'a s'eka mē ihien mēhan ntin ẹnina, k'ị rị nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ọzo?”

²⁷ Lekpọ ni kẹ obobo ofia don e sue: w'a ra nungbu enwen wẹ mọbụ kpa ẹkwa—kanị m rị a gwa ụnụ ni, kẹ eze wu Solomonu eyini ihien owule rihan mma kẹ obobo ohu ime ndini. ²⁸ Omēlẹ Osolobue e yime ẹfifia ihien rị mma ẹnina—ẹfifia hun a rị ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko ụnụ hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

²⁹ 'Ya wu, atole ni e ro ihien ụnụ jenkọ d'e ri lẹ ihien ụnụ siko d'a ra; esongbule ni enwen ụnụ banyen'e. ³⁰ Makeni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonmẹ ihien ndini—bu Nedi ụnụ a maringho ni ihien ndini rị ụnụ mkpa. ³¹ Kama, chomagude ni Ali-eze e—o siko d'e yezikwo ụnụ ihien ndini wẹ.”

Kpatọ Aku-lẹ-uba Elu-igwee
(Mat 6.19-21)

³² “Umụ-atunrun m, atole ni egun, makeni o suo Nedi ụnụ usuo n'o ye ụnụ Ali-eze. ³³ Repu ni ihien ụnụ nwe, we egbo e ye ndi igbennye, ụnụ e gi uzoni memē ni enwen ụnụ ẹkpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-lẹ-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako ẹka ru e; ẹkika a sako ẹka ripu wẹ. ³⁴ Makeni, ebe aku-lẹ-uba ụnụ rị, iya kẹ obi ụnụ jenkọ d'a rizi.”

Kwademe Ni, Nị Di-nwonni-enyi Lala

³⁵ “Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe ụnụ e nwunsonmē; ³⁶ nọ nị kẹ idibo rị e che nna wẹ n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du ẹka, keni ụnụ saeka gunpu n'a uzo ozigbo. ³⁷ O jenkọ d'a rị nị idibo ndi hu mma omēni nna wẹ a lua, hun a nị wẹ mu ẹnya, kwademe, e che e! M rị a gwa ụnụ ezioku, o jenkọ d'a sị wẹ weri onodi wẹ teburu, o konrin, gi ẹka a buye wẹ ihien-oriri. ³⁸ O siko d'a rị nị idibo ndi ahun mma owuni ogen o gi lua—o suo n'a nị ime abali mọbụ igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a nị a kwademe guo wẹ!

³⁹ Marinkwo nị nị omēni onyẹ nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke nị a gbukpo iwe e banhan. ⁴⁰ 'Ya wu nị ụnụ lẹ enwen ụnụ jenkọ d'a kwademezikwo, makeni Nwa nke Ihan siko d'a bia ogen ụnụ tuleni ẹnya a.”

Odibo Furu Wẹ Gi E D'ẹnya Ra Hun Furuleni?
(Mat 24.45-51)

⁴¹ Pita nọ sị, “Di-nwonni-enyi, enyi kẹ i rị a tu nị iluni ra i rị a tu nị ihan ile ya?” ⁴² Di-nwonni-enyi nọ za, sị, “Onyẹ wu onyẹ-nlepụ-ẹnya ahun furu wẹ gi e d'ẹnya, hun marin ihien, hun nna a tumē n'o lehu n'a idibo rị ulo a ẹnya, e ye wẹ ihien-oriri wẹ ogen o furu? ⁴³ O jenkọ d'a rị n'a mma omēni nna a lua, o hun a n'o hu e mē ihien ahun o sị a mē! ⁴⁴ Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, nna a ahun jenkọ d'e we ihien ile o nwe che e ẹka lepụ ẹnya.”

⁴⁵ “Kanị, omēlẹ odibo hụ a sị enwen e, ‘Nna m e biekēzi d'a lua’, o gbume idibo ibe e hoduni ili—kẹ ikennyē kẹ ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tu, ⁴⁶ 'ya wu nị nna a jenkọ d'a lua idumuzi—uhuhin odibo hụ tuleni ẹnya a lẹ ogen hun o marileni. O siko d'a jakika a, wẹ e che ebe ndi nnupu-isi rị.”

⁴⁷ “Odibo hun marin ihien nna a cho n'o mē, bu o kwademe ni enwen e n'o mē e mọbụ o men'e, wẹ siko d'a fian a mkpinsin oda-oda. ⁴⁸ Kanị, odibo hụ marileni ihien nna a cho bu o mē ihien w'e gi a fian mkpinsin, wẹ jenkọ d'a fian a hun buleni oda.”

“Ihien bu oda ke w'a tu enya a eka onye we ye ihien bu oda; kani, hun ka oda ke w'a tu enya a eka onye we ye hun ka oda.”

Jesu E Kebe Ihian
(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “M bia d'a mu okun ye uwa; k'o ri m, o dunmaguole! ⁵⁰ Kani we jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ehū efuko m d'e ru ni e meguu m ya wu mirin-Chuku. ⁵¹ Unu ri e ro ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani nkebe. ⁵² Gha ogenni jenne, mmadu isen hun ri ezi-le-ulo siko d'e kebe make ufiri m: eto gha a luson ebuo ogun, ebuo hu a luson eto; ⁵³ nedi ihian gha a luson nwa a okenye, nwa-okenye hu a luson nedi e; nne gha a luson nwa-a-okpoho, okpoho hu a luson nne e; nne-di siko d'a gha a luson nwunye nwa a, nwunye ihian jenk'o d'a gha a luson nne-di e.”

Ighota Ihien Ri E Meni
(Mat 16.2-3)

⁵⁴ Jizosi no sizikwo ndi hu, “Unu hun ke mirin ri e ru azuun ndidan enya-anwun, unu si ni mirin jenk'o d'e zue—o zue. ⁵⁵ Unu hunzi a ni ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu si ni uwowo jenk'o d'a ri—o me. ⁵⁶ Ndi ihunnai! Unu ma ke w'e lee ali le igwere enya e ku ke uhuhin jenk'o d'a ri; ki hain unu gizileni a saeka e ku ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi?”

Iyu Le Onye Ikpe I Dōnkwo Egwa
(Mat 5.25-26)

⁵⁷ “Ki hain unu gileni a marinde ihien ri mma unu jenk'o d'e me? ⁵⁸ Liliima ni iyu le onye-ikpe i don, unu gini d'e ru ogwa, amangbe o dokpun i ye oka-ikpe, oka-ikpe e we i ye onye ewuru-ogi—o tu i ye ime ulo-ngan. ⁵⁹ M ri a gwa i ezioku, i k'a to ebahun d'e ru ni y'a hanchanrin ihien ile we be i—d'e rude ikobo ka ntin.”

Isi Nke Mmēto

Roghari! I Ju, Y'a La Ntikpo

¹ Ogen ohu hu ke ndi hu ime ndi ri ebeku gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Paleti gbu ebe we ri a chuye ni Osolobue ejan, gi edeke we gwō ejan ahun we ri a chu. ² Jesu no shari we, si, “Unu ro ni ihien me ndi Galili hu ghosi ni uwe ka ndi Galili ndi ozō ile njo e me? ³ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu le enwen unu erogharini, unu ile siko d'a lazikwo ntipko ke we. ⁴ Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ulo-nche uku ahun ri Siluam dangbu ka ndi ozō ile bi ime Jerusalem njo e me? ⁵ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu erogharini, unu ile jenk'o d'a la ntipko ke we.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi Mileni Mkpuru Ta

⁶ 'Ya Jesu no ta ni we iluni: “Okenye ohu ku figi ime ali-vaini a. O hu a choha mkpuru elu figi hu, o hunni. ⁷ O no si onye hun e lepun'a ali vaini hu enya, 'Lee e, kete ahua eto enwain ke m biama d'a cho mkpuru elu figini, ahunni m. Gbutu e! K'o ri e wiwini ali?’ ⁸ Kani, onye e lefu ugbo hu enya no si a, 'Di-okpa, dodo hapuzi a ahua ohu suo, ni m hun uzō guhunme e, buche e ejan hun e me ihien. ⁹ Omeni o mi mkpuru akan-ile, o hu mma; kani, owuni o mini, n'i siko d'e gbutu e, y'e gbutu e.’ ”

Jizosi A Zuō Okpoho Eje-mmōn Hieme

¹⁰ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ri ulo-ofufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmōn ri ime e ri ebeku. Eje-mmōn hu hieme e kete ahua mmesato—nke wu ni a ra saeka tinpu. ¹² Ogen Jizosi gi hun a, o no kpōche n'e, si, “Okpoho, y'a dihinole emu i!” ¹³ Ya Jesu no bu eka kwasi a, o no tinpu ozigbo; o no jama Osolobue mma.

¹⁴ Kanị iwe nọ we onye-isi ụlọ-ofufe nị Jizọsị zuọ emu Ụhụọhịn Izu-ikęn, ọ nọ sị ndị rị ebęhụ, “Akpu-ụhụọhịn isin rị a hụn furu ęnyi e gi rụn ọrụn—bịa nị oęn hụ d'a zuọ isi, ęle Ụhụọhịn Izu-ikęn!” Ọ hụ e ku ę, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwọnni-ęnyi nọ sị a, “Ndi ihunna! Onye-onye ime unu a topu okęn-efin ę mọbu jaki ę ulọ-anu wę limęto a Ụhụọhịn Izu-ikęn, du ę e si ebe o jęnkọ d'a nọ ra mirin; ęle iya?”

¹⁶ “Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hụn Ekwensu kęn ęgbun kete ahua mmesato; o runi hụn w'a topu Ụhụọhịn Izu-ikęn?” ¹⁷ Oęn o gi ku ihienni, ifenren nọ mę ndi inenren ę. Kanị igunrun ahun rị ebęhụ hụ a ghoghọ make ihien ile a tu ęnya ọ rị e mę.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta
(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ 'Ya Jesu nọ nwan sị, “Kini kę Ali-eze Osolobue yi? Kini kę m'e gi ghosị k'ọ nọ? ¹⁹ Ali-eze Osolobue nọ kę ebe onye ohu nọ weri mkpuru mọstadi, kun a ye ugbo-nta a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunu nọ bịa d'a ku ękuu wę ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Brędi Gi A Fu Ta
(Mat 13.33)

²⁰ Jesu nọ sịzi, “Kini kę m'e gi ghosị kę Ali-eze Osolobue nọ? ²¹ Ęnina k'ọ nọ: ọ nọ kę ebe okpoho ohu nọ weri ękere yisti brędi gi a fu, gwogbame 'ya lę adana oka ęto wę gwe—d'e ru ni wę ile a fuchanrin.”

Onumuzo Hun Me Mwarara
(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Ebe Jesu jęnkọ Jerusalem, ọ hụ a banyesonme obodo ndi hi-ogbe lę ndi mę ękere-ękere, a kuzi ndi rị ime wę. ²³ Onye ohu nọ ju a ajuju, sị, “Di-nwọnni-ęnyi, ndi buleni oda suọ jęnkọ d'e nwe nzuopuha?” Jesu nọ sị wę, ²⁴ “Gikwo nị ndun ile unu nwe lilima nị unu banye onumuzo hụ mę mwarara! Make ni ndi bu oda jęnkọ d'e mę ni wę banye, kanị asako wę ęka.”

²⁵ “Make ni, onye nwe ulọ ma-ama gunma uzọ, unu e turu ezi ebahun duma ęka onumuzo, a sị, ‘Di-nwọnni-ęnyi, dodo gunpuni ęnyi uzọ!’ O jęnkọ d'a za unu, sị, ‘Amarin m ebe unu gha bịa!’ ²⁶ Oęn hụ, unu jęnkọ d'e kume, sị, ‘Ele ęnyi lę iyu wị ri, ra? Y'a noguozide ogbe ęnyi kuzi!’ ²⁷ Kanị o siko d'a sị, ‘Amarin m ebe unu gha bịa! Gha nị ebe m rị pu, unu ile hūn e mę njọ!’ ²⁸ Ikwan-ękwa lę ita nkwenren-eze jęnkọ d'a rị oęn unu jęnkọ d'e gi hūn Ebrahim lę Aziki lę Jekopu lezikwo ndi-amuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu wę unu lę enwen unu ye ezi!”

²⁹ “Ihian jęnkọ d'a gha ębamın-ęnọ uwa bịa d'e ri oriri ime Ali-eze Osolobue—wę k'a ghasonme azuun owuwa-ęnya-anwun lę ndidan ęnya-anwun lę azuun ugu lę ndidan-mirin bịa. ³⁰ Ezie, o nwongho ndi kpa azuun oęenni jęnkọ d'a wuru ndi bu uzọ oęn ahun lę ndi bu uzọ kikenni hūn k'a wuru ndi kpa azuun.”

Obodo Jerusalem Rị Jizosị Obi
(Mat 23.37-39)

³¹ Oęn ohu hụ, ndi hụ ime ndi Itu-Farisi nọ bịa d'e kunrun Jizosị, sị a, “Ghakwo ebeni pu, make ni Herodu cho n'o gbu i!” ³² Jesu nọ sị wę, “D'a gwa nị nị m ufu ahun e mę ero nị m sị, ‘Gon ntin, m rị nwan a chupu eje-mmọn, a zuọ emu tanni, ekile e mezi m ęrira, hūn mę ę akpu-ụhụọhịn ęto, a runchanrin m ọrụn m.’ ”

³³ Jesu nozi sị, “K'osileri, m pukọ apuko—m siko d'a riri rị uzọ tanni lę ekile lę nweneki—make lę Jerusalem suọ kę wę nọ e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ọzo.”

³⁴ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hūn e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi wę zihen'e! Mgbe ole-le-ole kę m chopu nị m kponkikome ndi rị ime i kę nneku-ohuhu don e kponkikome umu a e ye nku ę, kanị y'a nini m! ³⁵ Lee ę, a la wę nwan Ulo i ton'i! M rị a gwa i nị y'a hunkozi m d'e ru oęn i jęnkọ d'a sị ‘Onye hụ gi ęfan Di-nwọnni-ęnyi a bịa wu onye wę gozi agozi.’ ”

Isi Nke Mmęnọ

Jesu A Zuọ Okęnyę Ehu A Fun

¹ Uhuoñin Izu-iken ohu, Jizosi no jęn d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosi hu e ke e. ² Ya ke okęnyę ohu ehu a fun nohu puha ihun Jizosi ebęhu. ³ Jesu no ju ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, si, "Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuoñin Izu-iken ra o kwerini?"

⁴ Kani we ile a gba nkintin. Ya Jesu no weri okęnyę hu, zuo a, si a lama. ⁵ 'Ya o no si we, "Omeni nwa i okęnyę mobu okęn-efin i danban omi Uhuoñin Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?" ⁶ Kani, asani we eka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Ali Le Imę Ni Ndi Igbennyę Ohunma

⁷ Jesu a hun ke ndi obia ri a horisonme isi-ochę, o no kuzime we, si, ⁸ "Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhuo, ejęnkwole d'a nodi ali isi-ochę. Ikenkwo o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozị oriri hu. ⁹ Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri jęnko d'a bia d'a si i, 'Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.' Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren jęnme nwan d'a nodi ali ochę mmaka. ¹⁰ Kama, we kpo i oriri, jęn d'a nodi ali ochę mmaka, keni onye hun kpo i oriri bia, o si i, 'Owu m, bia d'a nodi ali isi-ochę.' Ogen ahun ogho e jun i ehu ihun ndi we kpo 'yu le we oriri ahun."

¹¹ "Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu w'e ali; onye welua enwen e ali, e wesi w'e elu."

¹² 'Ya Jizosi no si onye hun kpo a oriri, "I kpo oriri, akpole ndi owu i mobu umune i mobu ndi-idafin ibe i amangbe w'a kpo gwari i—o wuru ni a kukungwo we i ugwo."

¹³ "Kama, i kpo oriri, kpo ndi igbennyę le ndi nguro le ndi uku rileni iken le ndi enyaishi."

¹⁴ "I jęnko d'e nwehen ngozi makeni asa we eka kukin i y'e—Osolobue sikọ d'a kukin i y'e uhuoñin hu ndi ri ochan k'a gha onwun lihi."

Ilu Jesu Gi Ndi We Kpo Oriri Hi-ogbe Ta (Mat 22.1-10)

¹⁵ Ogen onye ohu ime ndi hu bia oriri hu gi nu ihienni, o no si, "Ndi hu sikọ d'e ri oriri hu ime Ali-eze Osolobue e nwekekwo ewere!"

¹⁶ Jizosi no si a, "Okęnyę ohu kpo oriri hi-ogbe; o no kpo ndi bu oda oriri ahun. ¹⁷ Ogen oriri hu e ru, o no zi odibo e d'a gwa ndi o kpo oriri, si we, 'Bia ni ni a kwademęguo we ihien ile!'"

¹⁸ "Kani, we ile no kume ihien jęnko d'e me we abiale. Onye ibuzo si odibo hu, 'M nonhu ali; m sikọ d'e jęnriri d'e lele e. Dodo, asa m eka bia.' ¹⁹ Onye ozo no si, 'M nonhu okęn-efin iri we gi a run ugbo, m jęnko nwan d'e lele we—dodo asa m eka bia.' ²⁰ Onye ozo si, 'M luhu nwunye ma!—Asa m eka bia.' ²¹ 'Ya odibo hu no bia d'a gwa nna a k'o jęn. Olulu no bumę onye hu nwe ulo, o si odibo e, 'Jęsonme nwan ogbara-ogbe le uzo-upu ozigbo, d'e wehesonme ndi igbennyę le ndi-nguro le ndi enya-mpin le ndi uku we rileni iken.' ²² Omęguu, odibo hu no bia d'a si a, 'Di-okpa, e meguo m ihien i zi m, kani ebęhu eke junkwo.' ²³ Ya nna odibo hu no si a, 'Shi nwan uwaya le nwa-ozue: lili ma ni me ihian bia—keni ulo m jun. ²⁴ M ri a gwa unu ni o nwonni akpu onye ohu ime ndi hu we bu uzo kpo hun jęnko d'a danmin ihien-oriri m!'"

Ihien Isọn Jesu Cho (Mat 10.37-38)

²⁵ Igunrun ihian sonko Jesu, o no gbehuto, si we, ²⁶ "Onye owule hun bia d'e kunrunni m, bu ihien m asuon'a kari ihien nedi e le nne e le nwunye e le umu a le umune-e-ikęnyę le umune-e-ikpoho—egheę, ke ndun a de, o sako eka wuru nwa-azuun m; ²⁷ onye owule buruleni obe e sonme m asako eka wu nwa-azuun m."

28 “Onye ọwụle ime unu hun cho n’o tun oken-ulo ebuko uto nodi ali, chopuhaguu ihien jenkọ d’a ban n’a—n’o marin ke o nwongho ego jenkọ d’e zu e runchanrin a? 29 Omeni y’e meni erira, i gbeguu iyeto a ni y’a sazi eka tunguu a, onye ọwụle hun ihien meni sikọ d’a mu i emu. 30 We jenkọ d’a si, ‘Onyeni jen d’a tunma ulo bu o sani eka tunguu a!’

31 Ra o nwe eze jenkọ d’e kunrun eze ozo hun lala d’a luson e agha, hun jenkoleni d’e bu uto nodi ali leleguu ke n’o saeka gi mmadu nnu isen-kwasigun o nwe luson eze hu gi mmadu nnu iri-kwasigunna lala d’a luson e agha? 32 Omeni o sako eka, o sikọ d’e zi ozi jenni eze hun-ebọ ogen o keleni nokunme e—keni we ku ke w’e me don.”

33 “Erirazikwo, o nwonni onye ọwụle ime unu hun jenkọ d’a s’eka wu nwa-azuun m mmani o latochanrin ihien ile o won!”

Nnu Tuhu Usuo A (Mat 5.13; Mak 9.50)

34 “Nnu ri mma; kani omeni nnu e tuhu usuo a, nani ke we jenkọ d’e gi me e n’o suomazi usuo a? 35 O nwonni erere o ban: o rikọ mma ali; o rikọ mma ihien we gi e ye ihien-akunkun. W’a m’a e tuhu. Onye hun won ntin o gi a nu ihien, y’a nu.”

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Atunrun Tuhuni Ta (Mat 18.12-14)

1 Uhuohin ohu, ogen ndi ile hun a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin gi ri a bia d’e gon Jizosi ntin, 2 ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu no denwinwinma, a si, “Okennyeni a nabanhan ndi njo, e son we e ri ihien-oriri.”

3 ‘Ya Jizosi no ta ni we iluni: 4 “Omeni onye ohu ime unu nwe atunrun ogun-isen, ni ohu e tuhu ime we, kini k’o jenkọ d’e me? O hapuko ohu-aria-ogun-isen hu ogige ebegu we ri a kpa nni d’a cho ohu hu tuhuni d’e ru mgbe o hun a? 5 O hun a, o ghoghoma—nke wu ni o sikọ d’a pa a che uvun, 6 bulua a ulo. O ru ulo, o kpogbama ndi owu a le ndi bikunme n’e, si we, ‘Son ni m ghoghọ, makeni a hunguo m atunrun m te tuhuni.’ 7 M ri a gwa unu ni erira ke ighoghọ jenkọ d’a ri elu-igwee oda-oda make ufiri onye-njo ohu rogharini kari ndi ezi-omume ohu-aria-ogun-isen hun o me ni o rini mkpa ni we k’e roghari.”

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

8 “Ra, omeni okpoho donme egho orun akpu-uhuohin iri, egho orun akpu-uhuohin e tuhu, k’o jenkọ d’e me? Ele o jenkọ d’a muye ukpe, zachanrin ulo a, cho a itan, cho a imon—d’e ru mgbe o hun a? 9 O hun a, o kpokikome ndi owu a le ndi bikunme n’e, si we, ‘Son ni m ghoghọ makeni a hunguo m egho m te tuhuni.’ 10 “M ri a gwa unu ni erira ke ighoghọ don a ri ebe ndi mmon-ozu Osolobue ri make ufiri onye-njo ohu rogharini.”

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

11 Ya Jizosi no siji, “Okennyeni ohu mu ikennyeni ebuo. 12 Hun-nta no si nedi e, ‘Baba, kebe ihien ile, y’e ye m hun k’e runi m.’ ‘Ya o no kebe ni we ihien ile o nwe. 13 O ke mehuru akpu-uhuohin ole, hun-nta no kponkwame ihien ile we keye e, bu e re, gha ulo pu, si ali ohu teni, ebahun k’o no ritita ego e ebe o ri e bi obibi wonleni isi.

14 Ogen o gi riguu ihien ile o won, oken unwan no mugbama ali hu, elu no fuma a. 15 ‘Ya o no jenne d’a runma ni onye ali hu orun. Onye ahun no zi e si ebe o no a zun ezin d’e yeme ezin ndi hu ihien-oriri. 16 O te ri a n’o gi ihien-oriri ezin e gbon egun, kale o nwonni onye y’e ihien owule.

17 Ogen uche e gi kinhen, o no si, ‘Ke ndi ile nedi m we orun won hun w’e ri e rihodu, mme nwen hu ebeni a ka enwen m egun?’ 18 ‘M jenkọ d’e lihi, buru nedi m; m jenkọ d’a si a, “Baba, e meole m elu-igwee njo, mezikwo ‘yu le enwen i njo. 19 Efuruzini m onye we sikọ d’a kpo nwa i; weri m ke onye ohu ime ndi hun i we orun.”’

²⁰ Ya ọ nọ buli, buru nēdi ẹ. Kani, ebe ọ rị ebe teni, nēdi ẹ nọ lechen'ẹ; omikēn ẹ nọ mē nēdi ẹ ọda-ọda, 'ya ọ nọ gbaburu nwa a, dide ẹ, su ẹ ọnu. ²¹ Ya nwa a nọ sị nēdi ẹ, 'Baba, e meọlẹ m elu-igwee njo, mezikwo 'yu lẹ enwēn i njo, efuruzini m onyẹ w'a kpọ nwa i*!'

²² Kani, nēdi ẹ nọ kpọ ndi idibo ẹ, sị wẹ, 'Ogbahu-ogbahu! Wẹhẹ ni ẹkwa hūn kachanrīn mma yime ẹ! Yime n'ẹ ọla mkpīnsin-ẹka! Yimēn'ẹ akp'ụkụ! ²³ Wepuha ni nwa-efin ahūn kachanrīn mma ẹnyi zuntọ ni unu gbu ẹ! Ni ẹnyi ri ni oriri, ni ẹnyi ghoghọ— ²⁴ makēni nwa m ni te nwunhūn anwunhūn, kani ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani a hūngwo m'a nwan.' Wẹ nọ rime oriri, ghoghoma.”

²⁵ “Ogēn hū, nwa a hūn kani rị ugbo. Ogēn o gi lala, o rumẹ ẹhū ụlọ, ọ nọ nū ukwere egu wẹ rị a kpọ, e tēn. ²⁶ 'Ya ọ nọ kpọ odibo ohu, ju a, sị, 'Kini rị e mē?' ²⁷ Odibo hū nọ sị a, 'Nwēnē i bja abia; nēdi i e gbugwo nwa-efin ahūn kachanrīn mma wẹ zuntọ, makēni o nwēhenzi nwa a ebe ọ rị ndun, o nwōnni ihien mēn'ẹ.' ²⁸ Iwe nọ wemē nwēnē ẹ hūn kani, nke wū ni o kwerini banye ime ụlọ; 'ya nēdi ẹ nọ pūha, rīoma a. ²⁹ Kani, ọ sị nēdi ẹ, 'Lee ẹ, kete ahua ole-lẹ-ole m rị a rūn n'ị kẹ igbōn, enuputuni ni m'i isi. Kani, y'e yetudēni m kẹ nwa-ewu mmaka ni mmẹ lẹ ndi ọwū m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i ni gigu ihien i ile bupu igbaraja a lua nwan, y'e gbun'ẹ nwa-efin hū kachanrīn mma ẹnyi zuntọ! ³¹ Ya Nēdi ẹ nọ sị a, 'Nwa m, mmẹ lẹ yu rīchanrīn ebeni, ihien ile m nwōn wū nke i. ³² Kani, o furu ni ẹnyi ri oriri, ghoghọ, makele nwēnē i ni te nwunhūn anwunhūn, kale ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani, a hūngwo w'a nwan.' ”

Isi Nke Mmisin

Ilu Jesu Gi Onyẹ-nlepụ-ẹnya Nwẹ Akọ Ta

¹ Jizosị nozi sị umu-azūn a, “O nwōn ọdafiñ ohu, hūn nwōn onyẹ e lepun'a ihien ẹ ẹnya. Ọdafiñ hū nọ nūma ni onyẹ hū rị e lefun'a ihien ẹnya rị e ritita ihien ẹ. ² Ya ọ nọ kpọ a, sị a, 'Kị wū ihienni m rị a nū ni 'ya kẹ i rị e mē? Kowachanrīn ni m k'i dōn rūn—makēni y'e lepukozī ihien m ẹnya.' ³ Onyẹ nlepụ ẹnya hū nọ sị enwēn ẹ, 'Hūnni nna m jenkọ d'a chū m nwan ọrūn, kinī kẹ m jenkọ d'e mē? Enwē m ndun m'e gi rūn ọrūn-ugbo, bū ifenrēn anikọ m rīọ urīọ. ⁴ A maringwo m nwan ihien m jenkọ d'e mē, omēni a chū wẹ m ọrūn, kēni m hūn ndi jenkọ d'a nabanhan m iwe wẹ.’

⁵ 'Ya ọ nọ kpọ ndi gi nna a ugwo ohu-ohu. Ọ nọ ju onyẹ ibuzo, sị, 'Ole k'i gi nna m?' ⁶ Ọ nọ za, sị, 'Galonu udeñ-olivu ogun-isēn.' Onyẹ-nlepụ-ẹnya hū nọ sị a, 'Lee ẹhūhū wẹ gi de ẹ ebeni. Nodi ali, ejije-ijije, n'i dehuto a si galonu iri-kwasī-ogunna.' ⁷ Ya ọ nọ juzi hūn mē ẹ ẹbuo, 'Ole kẹ 'yu nwēn gi?' Ọ nọ sị a, 'Eka oka-witi ogun-isēn.' Onyẹ-nlepụ-ẹnya hū nọ sị a, 'Lee ẹhūhū wẹ gi de ẹ ebeni, dehuto a si ogun-eno.' ⁸ Ufiri ihienni o mē, ọdafiñ hū nọ ja onyẹ-nlepụ-ẹnya hū hūn furuleni wẹ gi e dōn ẹnya mma—make akoni o nwōn. Eghē, makēni ndi ụwanī ka umu ukpẹ akọ e nwōn ebe wẹ n'e sōn ibe wẹ.”

⁹ Jizosị nọ sị, “M rị a gwa i: gi akụ-lẹ-uba ụwanī han ọwū, omēni ọ guu kēni i hūn onyẹ jenkọ d'a nabanhan i iwe ẹ biri jēnrin ejēn.”

¹⁰ “Onyẹ ọwūlẹ hūn furu wẹ gi e dōn ẹnya ebe ihien mē ekere rị furuzikwo wẹ e gi dōn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị; onyẹ ọwūlẹ hūn furuleni ni wẹ gi ẹ dōn ẹnya ebe ihien mē ekere rị efuruko wẹ e gi dōn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị.”

¹¹ “Ọ mē nwan ni y'a ghosiole ni y'e furuni wẹ gi e dōn ẹnya ebe akụ-lẹ-uba ụwanī rị, onyẹ jenkọ d'e ye i ezigbo akụ-lẹ-uba lepụ ẹnya?” ¹² “Omēni y'e dōnmēni ihien onyẹ ọzo ọhūnma, onyẹ jenkọ d'e ye i nke i?”

¹³ “O nwōnni odibo jenkọ d'e ri-eka fe nna ẹbuo; o jenkọ d'e ze ize ohu, nwē ihien-osusuo hūn-ẹbọ mọbū o wechanrīn enwēn ẹ ye ohu, lelia hūn-ẹbọ. Y'a sakọ ẹka fe Osolobue lẹ egbo.”

* **Isi Nke Mmisèn:21** ...weri m nọkẹ onyẹ ohu ime ndi i we ọrūn.

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Le Ihięn Ndi Ozo
(*Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12*)

¹⁴ Ogeń ndi Itu-Farisi gi nuguu ihięni ile, we no ru Jesu imi, makeńi egho a sọka we.

¹⁵ Kani Jizosi no si we, “Unu wu ndi hun e me ke si unu a rika mma id'ęnya ndi ozo, kani, Osolobue a maringuo obi unu. Makeńi, ihięn hun ihian weri n'o rika mkpa wu aru ęnya Osolobue.”

¹⁶ “Iwu Mozizi le ihięn ndi-amuma de ke we gi run orun d'e ru ogeń Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a. Kete mgbe hu, we hu e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hu e gi ikęn a zuo ni we banye e.”

¹⁷ “O ka nfe ni elu-igwee le uwa ghafe kari ni akpu ihięn ohu ri ime Iwu a danpu, o suo n'a ihięn kachanrin ntin we kaye mkpuru-ekukwo ri ime Iwu.”

¹⁸ “Okęnye owule hun kpechan nwunye e luma okpoho ozo ghere aghere; okęnye hun luma okpoho we kpechan ghere aghere.”

Odafin Hu Le Lazarosi

¹⁹ “O nwon odafin ohu, hun e kon ekiken odafin, e ri ke eze uhuhin ile.”

²⁰ “O nwonzikwo okęnye ohu w'a kpo Lazarosi, ogbenye ro, ete jun e ehụ a ile. W'e bu Lazarosi a to onu-mgbon odafin hu ogeń ile. ²¹ Lazaros' a chode n'o gi ifunfun ihięn-oriri hun a dannahin odafin hu o gha e ri ihięn-oriri gbon egun. O ru, nkite a biade d'a rahan ete ndi hu ri a ehụ.”

²² “Omęguu, ogbenye hu no nwunhun, ndi mmon-ozu no bu e si ebe Ebrahim ri. Odafin hu a nwunhunzikwo, we no li e. ²³ Ime ali-mmon, ebe odafin hu ri a ta afunfun, o wesi ęnya elu, o no gha ebe teni lecheni Ebrahim, hunzi Lazarosi k'o ndiyen'e. ²⁴ 'Ya o no kpochen'e, si, 'Nedi ęnyi Ebrahim! Me omiken m zi Lazarosi n'o gi onunu mkpinsin-eka a deri mirin tanye m ire keni ire hun uzọ juu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!' ”

²⁵ “Ebrahim no si a, 'Nwa m, nyanhan n'i nwehęchanrin ihięn ile ri mma ogeń i gi ri ndun, bu Lazarosi nwehęn ihięn ile jo njo. Kani, ehụ fu e nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. ²⁶ Wezukade ihięn ndini ile, o nwonzikwo oghe shiagbu enwen e we donme egbata ęnyi le unu, nke wu ni onye owule cho n'o fetu shi ebe unu ri asako eka, bu o nwonni onye owule ri ebahun jenko d'a saeka fetu bia ebe ęnyi ri.' ²⁷ 'Ya odafin hu no si a, 'Baba dodo nwan, zi Lazarosi jen iwe nedi m— ²⁸ ni m nwon umune ikęnye isen. Y'a jen d'a do we eka-ntin make we gha a bia ebeni afunfun ri.' ”

²⁹ “Kani, Ebrahim no si a, 'E nwegho we Iwu Mozizi le Ihięn ndi-amuma de; umune i we gon we ntin.' ³⁰ Odafin hu no si a, 'Mbakwo nedi ęnyi Ebrahim, ohun ezuni! Kani, omeni onye gha onwun lihi jen d'e kunrun we, we jenko d'e roghari.' ³¹ Kani, Ebrahim no si a, 'Omeni egonni we Iwu Mozizi le ihięn ndi-amuma de ntin, ekweriko we—osukwon'a ni ihian gha onwun lihi d'a gwa we.' ”

Isi Nke Mmęsa

Njo Le Igbahari-njo

(*Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42*)

¹ Jizosi no si umu-azun a, “Ihięn ndi hun a han ihian e me njo jenko d'a biariri; kani, nsongbu ri ni onye hun we k'a gha eka a bia! ² O ka onye hu mma ni we kenme olo ye olu, tu a ye ime ohimin kari n'o han onye ohu ime ndi-ntani me njo.”

³ “Ya wu, kpachanpu ni ęnya! Nwene i me njo, jugbo a; o gb hutobi, y'a gbahari a. ⁴ Osuon'a n'o me i njo mgbe esa ime uhuhin, bu o biachanrin mgbe esa hu d'a si i, 'E gb hutoguo m obi; dodo.', i siko d'a gbahariri a.”

Okukwe

⁵ Ndi-ozu hu pu-ichen no si Di-nwonna-enyi, "Me okukwe enyi waye." ⁶ Di-nwonna-enyi no si we, "Omęni i nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi megbu enwen e ntin, i jenkọ d'a sa eka si osisi Muberi-ni hıgbu enwen e ogbe ri ebeni, 'Hueri, y'e jęn d'a gbori ime ohimin!' O jenkọ d'a gbaye i."

K'o Furu Ni Odibo E Me

⁷ "Onye ime unu k'o me ni odibo e hun gha ebe o jęn d'a run orun ime ugbo mọbu ebe o jęn d'e lepu atunrun enya luhaha, y'a si a 'Bia ozigbo d'a nodi ali n'i ri ihien-oriri?' ⁸ Mba nu! I jenkọ d'a si a, 'Meme ni m ihien-oriri enyasi, y'a kwademe n'i buye m 'ya wu ihien-oriri; y'e cheri m ni m riguu, ra, ni kipu ihien; i kebe ri, ra.' ⁹ Eghee, y'e keleko odibo hu kaka ebe o nohu me ihien i si a me. Ni kele e?"

¹⁰ "Erira k'o rizikwo ni unu: unu mechanringuu ihien ile we si unu me, si ni, 'Idibo mmaka furuleni w'e kele ke enyi wuhu, makeni ihien furu ni enyi me suo ke enyi mehu.' "

Onye Bia D'a Kpanmin Jizosi

¹¹ Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o no ghasi egbata Sameria le Galili. ¹² Ogen o gi banyeko ime obodo ohu me ekerę, ndi oti iri no kunrun e. Anokunmechanrini w'a; ¹³ we no hijenn'e, si, "Jizosi! Di-nwonna-enyi! Me omiken enyi!" ¹⁴ Jizosi a hun we, o no si we, "We ni enwen unu d'a ghosi ndi nchu-ejan ni we ghosi we ni unu a dingingo." E ru we uzọ, 'ya we no ri mma. ¹⁵ Ogen onye ohu ime we gi hun a no riguo mma, o no kin-azuun, yiko, jako Osolobue mma. ¹⁶ O no dan ni Jizosi ali, kpanmin a. Okennyę hu wu onye Sameria. ¹⁷ Jizosi no si, "Ele mmadu iri ke we zuo, me we ri uchan? Elebe ke mmadu itenei hoduni ri? ¹⁸ Ya wu, o nwonni onye hun kin-azuun d'a ja Osolobue mma wezuka onye ali-ozoni?"

¹⁹ Ya Jizosi no si okennyę hu, "Lihi oto ni lama, okukwe i e meguo i dnhin."

Ke Ali-eze Dọn A Bia (Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ O nwon ndi Itu-Farisi ju Jesu ogen Ali-eze Osolobue jenkọ d'e gi bia. O no shiri we, si, "Ele enya ke we gi a marin ni Ali-eze Osolobue a biale d'a kima. ²¹ O nwonni onye jenkọ d'a si, 'Lee e, ebeni k'o ri!' mọbu 'Ebeni k'o ri', makeni, ezie, Ali-eze Osolobue a riguo ime igunrun unu."

²² Ya o no si umu-azuun a, "Ogen lala hun o gi ri unu ni unu hundę osun'a akpu-uhuhin ohu hun ri ime ogen Nwa nke Ihian, kanu unu ahunko a. ²³ We k'a si unu, 'Lee e ebeni!' mọbu 'Lee e ebeni!' Kanu, ekwerikwole ni; esonkwole ni we d'a choma a. ²⁴ Makeni, ke amuma don e be elu-igwere, a gha we azuun ile hun a, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri uhuhin o jenkọ d'a bia. ²⁵ Kanu, o jenkọ d'e bu uzọ taguu afunfun bu oda, ndi agboni a juguu a.

²⁶ K'o don ri ogen nke Nwa k'o jenkọ d'a rizikwo ogen nke Nwa nke Ihian. ²⁷ We hu e ri, a ra; we hu a lu di le nwunye, e we we e ye we a luru—d'e ru uhuhin hu Nwa banye ime ugbo hu pu-ichen, oken-mirin hu no bia d'e gbupuchanrin we ile.

²⁸ O jenkọ d'a rizikwo ke ogen Lotu. Ihian ile hu e ri, a ra; e non, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kanu, uhuhin hu Lotu gha Sodom pu, okun le nsin-enya-anwun no gha elu-igwee zuetu ke mirin, gbu we ile. ³⁰ Erira k'o jenkọ d'a ri uhuhin hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e kinhen.

³¹ Uhuhin hu, onye ri elu ulo a, hun ihien e ri mm'ulo, y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule. Erirazikwo, onye owule ri ime ugbo y'a lashikwole ulo n'o jenkọ d'e weri ihien. ³² Nyanhankwo ni ihien me nwunye Lotu! ³³ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; onye owule tuhu ndun a k'a zuopuha a. ³⁴ M ri a gwa unu ni uhinhu hu, mmadu ebuo jenkọ d'e dine elu-ukpo ohu, e weri we onye ohu, na hun-eboto. ³⁵ Ikpoho ebuo jenkọ d'a gha a kwọ ihien, e weri we onye ohu, a la we hun-eboto. [³⁶ Ikennyę ebuo jenkọ d'a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu, a la we onye ohu to.]

³⁷ Ụmụ-azụun a nọ jụ a, si, “Di-nwọnni-ęnyi, elebe ke ihienni jęnkọ d'a nọ mę?” Jizọsi nọ si wę, “Ebe ọwụlę ozun ri ke udele a gbakikome!”

Isi Nke Mmęsatọ

Imę Ekpere Ogen Ile

¹ 'Ya Jizọsi nọ lu ni ụmụ-azụun iluni, gi ę ghọsi wę mkpa ọ ri ni wę e mę ekpere ogen ile bu anikọ wę ndun guu wę. ² Ọ si, “O nwe okęnyę ohu a han enen hun ri imę obodo ohu. Okęnyęni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihian. ³ O nwọnzikwọ okpoho di ę nwun, hun ri imę obodo hu, hun a biasonmę d'a si a, ‘D'a hagbuni m onye ri e męgbuni m enen!’ ⁴ Ọ biabe, okęnyę hu a jụ n'o lekọ a ęnya ihun. Kani, ọ nọbe, okęnyę ahun nọ si enwen ę, ‘Osun'a ni m'a ra tu egun Osolobue mọbu gbaye ihian, ⁵ m siko d'a hun a ni wę ye okpohoni di ę nwun ihien run'e, make nsongbuni ọ ri e ye m, make ehio gha a ghanahin m make obibiani ọ ri a bia ogen ile!’ ”

⁶ Di-nwọnni-ęnyi nọ si, “Unu a nughọ ihien eje okęnyę ahun a han enen ku. ⁷ Osolobue ahunko a ni wę ye ndi nke ę hun a kwanghosi a efinnai le uhinhin ihien runi wę? N'o biekę d'e yeni wę ęka?”

⁸ “M ri a gwa unu n'o jęnkọ d'e mę ezioku puha ifon, męde ę ngwa, e nwehen wę ihien furu ni wę. Kani, ni Nwa nke Ihian hun ndi nwe okukwe imę uwa ogen o gi bia?”

Ilu Jesu Ta Ni Ndi Hun Ro Ni A Rika Wę Mma

⁹ Jizọsi nọ tani ndi ahun ro ni a rika wę mma, e lenia ndi ozọ ile iluni: ¹⁰ Ọ si, “Ikęnyę ębuọ jęn Ulo-nsọ d'e mę ekpere: ohu wu onye Itu-Farisi, hun-ębọ wu onye a na ugwo-isi wę gi njo marin. ¹¹ Onye Itu-Farisi nọ wuzo n'o mę ekpere: ọ nọ kumę banyeni enwen ę enina: ‘Osolobue, a kpanmin m'i ni anoni m ke ndi ozọ: ele m onye a tunarin ihian ihien mọbu onye-ntu mọbu onye-ughere. A kpanmin m'i ni anodeni m ke onye ugwo-isi hu ri ebęhu. ¹² M'e bu onu mgbe ębuọ imę izu-uka, m'e ye i uzọ-ohu-imę-uzọ-iri ihien ọwule m nwe.’ ”

¹³ “Kani, onye ugwo-isi nọ wuzo ebe teni; ọ sadeni ęka bu ihun zinme elu-igwee, kama, ọ hu a fian ęka obi, a si, ‘Osolobue, dodo mę omiken m, onye njo ke m wu!’ ” ¹⁴ Jesu nọ si, “M ri a gwa unu ni onye ugwo-isi hu ke Osolobue kuni ohunma n'o d'a lama iwe ę, ęle onye Itu-Farisi hu. Make ni, onye busi enwen ę elu, e wetu w'e ali; onye welua enwen ę ali, e busi wę ę enu.”

Jizọsi A Gozi Umueka

(Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nwe ndi ri e wehede umueka wę pa ęka keni Jesu metu wę ęka, gozi wę. Kani, ogen umu-azun a gi hun ihienni, 'ya wę nọ jugboma wę. ¹⁶ Kani, Jizọsi nọ si wę wehe umueka hu, ọ nọ si, “Ni ni umu-ndu bia d'e kunrun m; akusile ni wę—make ni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁷ M ri a gwa unu ezioku, onye ọwule hun nabanhanleni Ali-eze Osolobue rike nwata abanyekọ a.”

Onye-ndu Ahun Wu Odafin

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onye-ndu ohu ju Jizọsi ajuju, si a, “Onye-nkuzi oma, kini ke m jęnkọ d'e mę ni m nwehen ndun itebite?”

¹⁹ Jizọsi nọ si a, “K'i ri a kponi m onye-oma? O nwọnni onye ri mma wezuka Chuku suọ. ²⁰ 'Ya maringho Iwu ndini wę: ‘Agherele; egbule ochu; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; gbaye nedi i le nne i.’ ”

²¹ Okęnyę hu nọ si a, “M hu e donme iwu ndini ile kete m'a marinle ihien.” ²² Ogen Jizọsi gi nu ihienni, ọ nọ si a, “O nwe ihien ohu i keleni mę: repu ihien ile i nwon, y'e we egho ę ye ndi igbenye, gi ę wuru onye nwon aku-le-uba imę elu-igwee; y'a bia d'e sonme m.” ²³ Kani, ogen okęnyę hu gi nu ihienni, ęfo a suozin'a usuo kaka—make ni o hike odafin.

²⁴ Ogen Jizọsị gi hụn nị ẹfọ asuọzi n'a usuo, o nọ si, “Nibe o fuka orun ebe ndi idafin a no banye Ali-eze Osolobue! ²⁵ Ezioku-ezioku, o ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue.” ²⁶ Ndi hun nu ihienni no si, “Onye k'a sazi nwan aka nwe nzuopuha?”

²⁷ Jesu no si we, “Ihien ihian ghaleni a sa aka e me, Osolobue k'a sa aka me e.”

²⁸ Ya Pita no si, “Lee e, enyi a laguokwo ihien ile enyi nwon to sonme i!”

²⁹ Jizọsị nọ si we, “M ri a gwa unu ezioku, o nwonni onye owule hun o me ni o natoguo ulo mobu nwunye mobu umune mobu nedi le nne mobu umu—make ufiri Ali-eze Osolobue, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen we mmagi-mmagi ogenni, nwehen ndun itebite ogen hun lalani.”

Hun Me E Mgbe Eto Jesu Ku E N'o Jenko D'a Nwun, Lihizi

(Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)

³¹ Jizọsị nọ weri mmadu mmebuo hu si usuo, si we, “Gon ni ntin! Enyi jenko nwan Jerusalem; ihien ile ndi-amuma de banyeni mme wu Nwa nke Ihian jenko d'e mezuchanrin.”

³² “We siko d'e we e che aka ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju; we jenko d'a kpa a ye emu, kpari e, ju a eson.”

³³ “We siko d'a fian a mkpinsin oda-oda; we k'e gbu e; kanj, hun me e akpu-uhuhin eto, o jenko d'e lihi.”

³⁴ Kanj, o nwonni ihien mmadu mmebuo hu ghota ime ihienni ile o ku; oku ndi hu wu ihien zuerini ebe we ri; aghotanj we ihien Jizọsị ri e ku.

Jesu A zuo Onye Enya-ishi

(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Ogen Jizọsị gi nokunmeme Jeriko, okennyenya enya-mpin ohu nodi ali mkpenren uzo hu, a riq uriq.

³⁶ Ogen onye enya-mpin hu gi nu uzun igunrun ghafekoni, o no ju we ke ki ri e me?

³⁷ “Ya we no si a, “Jesu onye Nazaretj ghafeko.”

³⁸ “Ya o no yi oro, si, “Jizọsị, Nwa Defidi, me omiken m!”

³⁹ Ndi ri ihun igunrun hu no jugbo a, si a kpume onu. Kanj, o no yikenmede, si, “Nwa Defidi, me omiken m!”

⁴⁰ “Ya Jesu no wuzo, si we wehe okennyenya hu. Ogen o gi nozunhan, Jesu no ju a, si, ⁴¹ “K'i cho ni m me n'i?” O no si, “Di-nwonni-enyi, m cho ni m leghama uzo.”

⁴² Jizọsị nọ si a, “Leghama uzo! Okukwe i a zoguọ i.”

⁴³ Ozigbo, o no leghama uzo; o no sonme Jizọsị, a ja Osolobue mma. Ihian ile hun n'a nozikwo ja Osolobue mma.

Isi nke Mmitenei

Jizọsị Le Zakiosị

¹ Ya Jizọsị nọ banye obodo Jeriko. Ogen Jizọsị gi ghafeko ime e, ² okennyenya ohu w'a kpo Zakiosị ri ebegu. Zakiosini wu onye ohu ime ndi-isi ndi a na ugwo-isi; odafin ro. ³ O hu a cho n'o legha Jesu, kanj o me mkpuru, o sani aka legha Jesu make igunrun hu.

⁴ “Ya o no gbaghafa igunrun hu, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpo Sikamo, keni o hun Jesu, makeni uzo ahun ke Jesu jenko d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenru ebahun, o lee enya elu, o no si a, “Zakiosị, mengwa hidan, makele m jenko d'a nodiriri iwe i tanni.”

⁶ Zakiosị nọ hidan ozigbo-ozigbo, gi ighoghọ nabanhan a. ⁷ Ihian ile hunn'a no denwinwinma, a si, “Okennyeni e jeme guo iwe onye-njo!”

⁸ Zakiosị nọ wuzo uzo ohu, si, “Di-nwonni-enyi, lee e, m ri nwan e kebe ihien ile m nwe uzo egbu; m jenko d'e we azuun ohu ye ndi igbennye. Omeni o nwon onye m megbu, m jenko d'a kukin e 'ya uzo eno.”

⁹ Ya Jizosị nọ sị a, “Nzuopuha a biaole ezi-le-ulonị tannị, makeni okennyeni wuzikwo nwa Ebrahim. ¹⁰ Mmę wu Nwa nke Ihian bia d'a cho ndi tuhuni ni m zuopuha we.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Egho Gi Zu Afia Ta
(Mat 25.14-30)

¹¹ Ke we don ri e gon ntin ihien ndini o ri e ku, Jizosị nọ ta ni we ilu. Makeni o rumeguọ ehu Jerusalem, we ri e ro ni Ali-eze Osolobue e d'a biahu d'a kima kikeni-kikeni. ¹² 'Ya o nọ si, “O nwe okenye ohu; okennyeni wu nwa-eze; o jenkọ ali ohu teni ni w'e d'e kin e eze. Uche e wu ni we kinguọ a eze, o luhazi. ¹³ N'o d'e jenne, o nọ kpokikome ndi idibo e iri, we egho orun uhuhin ogun-isen ogun-isen uzọ iri ye we, si we, ‘Gi ni eghoni zu afia d'e ru ni a lua m.’ ¹⁴ Kani, ize okenye ahun ri e ze ndi ali a. We nọ zi ndi-ozị sonme e, d'a si, ‘Enyi achoni ni okennyeni ki enyi.’ ”

¹⁵ “Kani, e kinkwo w'a eze nwen.

O nọ lua; ozigbo, o nọ kpọ ndi idibo e ndi hu o ye ego, keni o marin erere we nwehen.

¹⁶ Nke ibuzọ a puha, si, ‘Nna-enyi, e giguọ m egho i ye m nwehen uzọ iri elu e.’ ¹⁷ O nọ si a, ‘Odibo oma! Y'e meke. Ebe o me ni y'a ghosiguo n'i furu onye we gi e don enya ime ihien me ekerę, weri obodo iri kima.’ ¹⁸ Hun me e ebuọ nọ puha, si, ‘Nna-enyi, e giguọ m egho i ye m nwehen uzọ isen chen'e.’ ¹⁹ O nọ si a, ‘Yu nwen, weri obodo isen kima.’ ²⁰ Odibo ozọ nọ puha, si, ‘Nna-enyi, lee egho i; m gi ekwa kenme e, bu e to ohunma. ²¹ Egun i ri a tu m, makeni y'e zeke; y'e weri ihien i donmeleni, a ghorị ihien i kunleni.’ ²² Eze nọ si a, ‘Eje-odibo! M jenkọ d'e gi oku onu i kin i ikpe. Y'a maringho ni e zeke m, ni m'e weri ihien m donmeleni, a ghorị ihien m kunleni. Ele iya? ²³ O hughọ nwan mma. Ki hain nwan i gileni bu egho m che ni m ime ulo-egho*, keni, m bia, e weri m 'ya le omuninwa rin'a?’ ”

²⁴ “Ya eze hu nọ si ndi turu ebegu, ‘Napuha n'a ego hu, we e ye odibo ahun nwe uzọ iri.’

²⁵ Kani we nọ si a, ‘Nna-enyi, o nweguọ uzọ iri nu!’ ²⁶ Eze nọ si we, ‘M ri a gwa unu, ndi ile nwe ihien we gi ihien we ye we runpuha ke we jenkọ d'e yecheni. Kani, ndi nwele ni ihien we gi nke we runpuha, we jenkọ d'a napude we hun we nwon. ²⁷ O me nke ndi inenren m ahun choleni ni m wuru eze we, weheni we d'e gbu id'enya m ebeni.’ ”

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem
(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸ Ogen Jesu gi kuguu ihienni, o nọ jenne Jerusalem o jenkọ. O hu ihun; ndi 'ya le we wi hu e son e. ²⁹ O rumę Befęji le Betani, hun ri ugu w'a kpọ Ugu Olivu, o nọ zi umu-azun ebuọ ozi, ³⁰ si we, “Banye ni obodo ahun me ekerę ri ihun; unu banye, unu sikọ d'a hun nwa-jaki we limeto ebegu, hun we nyintuleni kaka; topu n'a, unu e wehe e ebeni. ³¹ Onye si unu, ‘Ki unu ri a topun'a?’ Si n'a hu, ‘Nna cho a.’ ”

³² Ya ndi o zi ozi nọ jenne, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu don gwa we. ³³ Ebe we ri a topu nwa-jaki hu, ndi nwon'e nọ si we, “Ki unu ri a topu ni nwa Jaki hu?”

³⁴ We nọ si, “Nna cho a.” ³⁵ Ya we nọ weri nwa-jaki hu jenni Jesu. We nọ gbama ewuru we yiesonme elu e ye elu anu hu; ya we nọ yeni Jesu eka nyinrin enu e. ³⁶ Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hu e gi ewuru we yiesonme elu e a gbama uzọ.

³⁷ Ogen o gi ru ehu Jerusalem, uzọ ahun we gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azun a nọ ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tu enya ndi we hun, a si,

³⁸ “Eze ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia

wu onye Chuku gozi agozi!

Udon 'ya ri elu-igwee,

oghọ 'ya ri ni Osolobue

ebe hu kachanrin elu ejen.”

³⁹ Kani ndi hu ime ndi Itu-Farisi ri ime igunrun hu nọ si Jesu, “Onye-nkuzi, jubọ umu-azun i!”

* **Isi nke Mmitenęi:23 aza**

⁴⁰ Jizosị nọ sị wẹ, “M rị a gwa ụnụ, ndịni gba nkintin, omuma ndini rị ebeni jenkọ d'e yime oro hu.”

Jizosị A Kwan Nị Jerusalem Ekwan

⁴¹ Ogen Jesu gi ru ehu ya wu obodo wu Jerusalem, hun a, o nọ kwanma n'a ekwan, ⁴² sị, “Egheę, iyü, iyüde! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kani, e zuemeęu nị wẹ i 'ya! ⁴³ Ogen lala, hun ndi inenren i jenkọ d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmecharin i, gha azuun ile zunbanhan ime i. ⁴⁴ Wẹ jenkọ d'e tikpocharin i—'yu le ndi rị ime i—o nwonnı ogbe-omuma ohu wẹ gi tun i hun wẹ jenkọ d'a latọ elu ibe e, makeni y'a marinni ogen Osolobue gi bia d'e meni i ohunma.”

Jizosị A Chupu Ndi Rị Ulo-nso A Zụ Afia (Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

⁴⁵ 'Ya ke Jizosị nọ banye ime Ulo-nso, chupuma ndi rị ebahun a zụ afia, ⁴⁶ a sị wẹ, “Wẹ de e ime Ekukwo-nso nị Osolobue sị, 'Ulo m jenkọ d'a wu ulo w'a nọ e me ekpere', kani unu e giguọ a nwan henrin 'ebe ndi ohin a warı'.”

⁴⁷ Uhuohin ile, Jizosị hu a kuzi ime Ulo-nso. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho nı wẹ gbu e, ⁴⁸ kani, a hunni wẹ ızo w'e gi me e, makeni nkuzi e a nwunguo igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

A Ju Wẹ Jesu Ke Onye Zi E (Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Uhuohin ohu, ebe Jesu rị a kuzi, e zi ozioma ime Ulo-nso, ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nọ puha, ² sị a, “Gwa enyi, elee iken k'i gi e me ihien ndini? Onye ye i ikenni?” ³ Jesu nọ za wẹ, sị, “Mme nwen jenkọ d'a ju unu ajuju ohu: gwa nı m, ⁴ mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia?”

⁵ 'Ya wẹ nọ tugbame iroro yen'e, sị ibe wẹ, “Kini ke enyi jenkọ d'e ku? Enyi sị, 'O gha elu-igwee bia,' o jenkọ d'a sị, 'Kini hain unu gileni gi ihien Jonu ku don?' ⁶ Kani enyi sị, 'O gha eka ihian bia,' wẹ jenkọ d'e gi omuma magbu enyi makeni wẹ ile kweri ni Jonu wu onye-amuma.”

⁷ 'Ya wẹ nọ sị a, “Enyi amarın ebe o gha bia.”

⁸ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Me nwen agwakọ unu onye ye m iken m gi e me ihien ndini.”

Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo-vaini Run Ta (Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ O nọ ta nı ndi ile rị ebahun iluni: “Okennyę ohu run ugbo-vaini, 'ya o nọ we e ye ndi jenkọ d'a runn'a e-gbu-e-ke, o nọ si alı ozọ d'a nobie. ¹⁰ Ogen vaini e ru, 'ya o nọ zi odibo ohu jenni ndi hu rı a run 'ya wu ugbo nı wẹ keye e ihien run'e; kani, ndi hu nọ gbu e ili, gba a eka la. ¹¹ O nọ zijenzi odibo ozọ; kale ndi hu nızı gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a eka la. ¹² O nọ zijenzi odibo hun me wẹ eto; wẹ nọ rude ohun ehu, chupu a. ¹³ 'Ya onye hu nwe ugbo-vaini hu nọ sị enwen e, 'Kini ke m'e me nwan? M jenkọ d'e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye wẹ e!' ¹⁴ Kani, ogen ndi hu gi hun a, wẹ nọ sị ibe wẹ, 'Onwan wu hun siko d'e nwonnin ugboni omeguü, nı enyi gbu e keni ihien nke e ru e eka henrin nke enyi!' ¹⁵ 'Ya wẹ nọ gha ime ugbo-vaini hu dokpunpu a, gbu e.”

Jesu nọ sị, “Kini ke onye hu nwon ugbo hu jenkọ d'e me ndi hu rı a run ugbo hu? ¹⁶ O siko d'a bia d'e tikpo wẹ, we ugbo hu ye ndi ozọ.”

Ogen wẹ gi nı ihienni, wẹ nọ sị, “Chuku a ju!”

¹⁷ Kani, Jesu e lee wẹ, 'ya o nọ sị, “Ki wẹ den'e nwan ime Ehuho-nso nı 'Omuma hu ndi a tun ulo juto, e henringuo omuma hun gi ulo.' ”

¹⁸ “Omuma hu jenko d'e tikpo onye owule dankwasị n'a; kanị o siko d'e gwerien onye owule o dankwasị.”

¹⁹ Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchu-egan no cho ni we nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo we ni uwe k'o tuni ilu hu; kanị, egun igunrun ahun anini we.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ 'Ya we no keme Jesu nke. We no zi ndi we zi d'e kunrun e, si we me leke si we gi ezioku bia—keni we hun uzo gi ihien o k'e ku kwondon e, w'e che eka Govano ri a kidon ni ndi Rom. ²¹ We no si a, “Onye-nkuzi, enyi a maringho ni oku-onu i le nkuzi i kuru-oto; y'a ra lee ihian enya ihun, kama, y'a kuzi uzo Osolobue k'o richanrin. ²² Gwa enyi, Iwu enyi e kwerigho ni enyi ku eze-kanị wu Siza ugwo-isi ra o kwerini?”

²³ Kanị, Jizosi no ghota ni ero ke we gi bia, o no si we, ²⁴ “Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye le efan onye ri a?” We no za, si, “Nke Siza ro.”

²⁵ 'Ya Jesu no si we, “We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue.”

²⁶ Ahunzini we ihien we siko d'e gi nwundon e id'enya ndi hu. Oku hun o shari we a tugenme we enya, we no kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi
(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kwere ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸ We no ju a ajuju, si a, “Onye-nkuzi, Mozizi de ni enyi 'ya ime Ekukwo Iwu, ni: ‘Omēni okennyē a nwunhun bu nwunye e amuni nwa, nwenē okennyē hu nwunni ya luru nwunye e, ni we mudonni nwenē e nwa.’ ²⁹ O nwon nwan umune ikennyē esa. Nke ibuzo a lu nwunye, o nwunhun bu o muni nwa. ³⁰ Hun me e ebuo no luma okpoho hu; omegu, o no nwunhun bu o muzikwoni nwa. ³¹ Ihien ohu hu mezikwo hun me we eto le ndi ozo ile hoduni, d'e ru ni we esa lugbari okpoho hu—a nwunhunchanrin we, bu amuni we nwa. ³² Omegu, okpoho nwen no nwunhun. ³³ O ru ogen ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye ke okpoho hu jenko d'a wu ime we ile ebe o me ni we esa lugbari a?”

³⁴ Jesu no si we, “Ndi ogenni suo a lu di le nwunye, e ye we a luru; ³⁵ kanị o rikọ erira ogen hu lalani. Make ni, ndi hu we jenko d'e weri ni we furu efuru, hun we jenko d'a gha onwun weli keni we bi ogen hu a luko di le nwunye, eyeko we we luru. ³⁶ We siko d'a no ke ndi mmon-ozii; anwunkozi we. We wu umu Osolobue—make ni we wu ndi gha onwun lihi—elezi we ihian-mmaka. ³⁷ O me nke iweli ndi nwunni, Mozizi le enwen e e kuguo d'a ime Ekukwo-nsọ ni we siko d'e weli ndi nwunni. Ebehu o no ku oku aku-ofia hu ri e nwun okun bu o dunni okun k'o no ku e, ebehu o no kpo Di-nwonna-enyi ‘Chuku Ebrahim le Chuku Aziki le Chuku Jekopu’. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k'o wu, ele nke ndi nwunni, make ni ebe o ri, ihian ile ri ndun.”

³⁹ Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu no si, “Onye-nkuzi, y'a zaguo ohunma!”

⁴⁰ Egun anizini we juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?
(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ 'Ya Jesu no si we, “Ki hain we gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴² Bu Defidi le enwen e e kuguo oku ime ehuhuo Ebu-oma, si,

‘Di-nwonna-enyi si Di-nwonna-m,
“Nodi ali eka-nni m,

⁴³ d'e ru mgbe m giguu ndi inenren i
henrin ihien i gi a zoma uku.” ’

⁴⁴ O me nwan ni Defidi kpo Kraisti ‘Di-nwonna-m’, nani k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?”

Jizosị A Dọ Wẹ Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehụ ihian ile ri e gón ẹ ntin, Jizosị nọ sị umu-azun a, ⁴⁶ “Kpachanpu ni enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o sọ wẹ ni w'e yi ewuru tueni a ghahunme; o sọ wẹ ni w'e kelesonme wẹ ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonme; o sọ wẹ ni wẹ a nodi isi-oché ime ulo-ofufe le ebe wẹ nọ e ri oriri. ⁴⁷ W'e rigbu ikpoho di wẹ nwun, e gi ekpere sueni e kpume e! Wẹ jenkọ d'a narin afunfun ka njo.”

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Oyiye Ogbennyẹ Di E Nwun Ye
(Mak 12.41-44)

¹ Jesu nọ lee enya, hun ke ndi idafin ri e bu oyiye wẹ e che ime ebehụ w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ; ² o hunzi ogbennyẹ mgbeleke ohu di e nwun k'o buche ikobo ebuo. ³ 'Ya o nọ si, “Ezioku ke m ri a gwa unu ni okpoho ogbennyẹ-mgbelekeni di e nwun kachanrin wẹ ile e ye. ⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu oda wẹ nwe wepuha, ye—kale 'ya nwen, ke o mehan ogbennyẹ, o yechanrin ihien ile o nwe o gi bi.”

Jizos' E Ku E Ni Wẹ K'e Tikpo Ulo-nsọ Ri Jerusalem
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hu ime umu-azun a hu e ku oku Ulo-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen wẹ mma le oyiye pu-ichen ndi wẹ ye Osolobue hun wẹ gi cho Ulo-nsọ mma. Kani, Jizosị nọ si wẹ, ⁶ “O me nke ihien ndini unu ri a gba-ilee, ogen lala hun o gi meni o nwonna kaka ogbe omuma ohu hun k'a hodụ elu ibe e, wẹ k'e tituchanrin wẹ ile.”

Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ nọ ju a, si, “Onye-nkuzi, elee mgbe ke ihien ndini jenkọ d'e gi me? Ki wu ahima hun siko d'a ghosị ni ihien ndini e d'e me?”

⁸ Jesu nọ si wẹ, “Donrin ni enya make wẹ gha e dufie unu. Makeni, ndi bu oda siko d'e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti’, a sizi, ‘Ogen hu e rugu!’ Kani, esonkwole ni wẹ. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risonme a luson ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Makeni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzo me—kani ogugu-ogen abiakọ ozigbo hu.”

¹⁰ 'Ya o nozi si wẹ, “Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a luson ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unwun le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a ri ebe ri ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu enya jenkọ d'a puha igwere.”

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; we unu ye wẹ ni wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi Ju ebe ri ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri efan m we unu jenni ndi nze le ndi Govanọ. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia ni m eri ebe wẹ ri. ¹⁴ Kwademe ni nwan obi unu ni unu erotoko ke unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Makeni m siko d'e ye unu amamihien le oku-onu hun ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shari mobu papu.

¹⁶ Ndi muni unu le umune unu—ikennyẹ le ikpoho—le ndi nke unu le ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hu ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile make ufiri efan m. ¹⁸ Kani o nwonna akpu ntutu ohu ri unu isi hun jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenme ni ndidi keni unu hun uzo nwe nzupuha.”

Jesu E Ku E Ni Wẹ Jenko D'e Tikpo Obodo Jerusalem
(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kani, unu hun ke ndi-agma fihunme Jerusalem, unu a marin ni ogen wẹ jenkọ d'e gi tikpo a arigu nsue. ²¹ Ogen hu, ndi hun ri Judia wẹ gbasi elu-ugu ndi risonme ebehụ; ndi hun ri ime Jerusalem wẹ gha ime e pu; ndi rileni ime e abanyekwole ime e. ²² Makeni ogen hu siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hun w'e gi mezuchanrin ihien ile wẹ

de ime Ekukwo-nsọ. ²³ O jenkọ d'a fụ ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun uhuhin hu. Makeni, oken nsongbu siko d'a ri alini; oken onuma k'e we k'e gi son ndini. ²⁴ We jenkọ d'e gi opia-gha gbu we; we meriguu we, e duru we we nke ndi we meri, si ali ile ri ichen-ichen. Ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju jenkọ d'a gha a zo Jerusalem ukọ d'e ru ni ogen ali ndi ozọ e zu.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “We jenkọ d'a hun ihien-ahima ime enya-anwun le ifon le kokishia ri igwere. Ime uwa, ali ichen-ichen jenkọ d'a ri ime nsongbu, make oken uzun ohimin ri a zun le ebiri o ri a kpo; o siko d'a gba we nghari-nya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenkọ d'e me uwa ile, makeni iken ndi ri igwere jenkọ d'e mehunme. ²⁷ Ogen hu ke we jenkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸ Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, makeni ogen we gi gbapuha unu a riguo nsue!”

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ 'Ya Jizosi no tu ni we ilu: “Lekpo ni osisi figi le osisi ndi ozọ ile: ³⁰ Hun we gihu foma ehuhuo, unu le enwen unu e gi enya unu hun a, gi e marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³¹ Erirazikwo, unu hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni ali-eze Osolobue a riguo nsue.” ³² “M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni aguchanringuko ihien ndini we kebe me. ³³ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kani, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri.”

Kwademe Enwen I!

³⁴ “Kani, kpachanpu ni enya, amangbe oken ehufu, oken oriri-le-orira le uhue ihien uwan a nyindan obi unu, uhuhin hu a nwundon unu idumuzi ke onyan. ³⁵ Makeni, uhuhin hu siko d'e kunrun ihian ile ri elu-uwa. ³⁶ Munrun ni nwan enya ogen ile; e me ni ekpere ni Osolobue me unu sa-eka wanahin ihien ndini ile jenkọ d'e meririni, sazikwo eka turu ihun Nwa nke Ihian.”

³⁷ Uhuhin ile ke Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsọ, kani ohi gba, o pu, si ugu ahun w'a kpo Oliveti d'a nodi. ³⁸ Uzo utuntun ile ihian ile hu a bia d'e kunrun e ime Ulo-nsọ, e gon e ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

E Ri Ni We Jesu Ngo
(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fụ hun w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, ² ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzọ w'e gi gi nzuzue gbu Jizosi, makele egun ndi ali ri a tu we.

Judasị E Kweri N'ọ Sikọ D'e Re Jesu
(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ 'Ya Ekwensu no banye ime Judasi hun w'a kpo Iskarotu, hun wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu. ⁴ O no pu, jenne d'e son ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ ku ke o don re Jesu ye we.

⁵ Ogen we gi nu a, efọ no suo we usuo, we no kweri ni we jenkọ d'e ye e egho. ⁶ 'Ya o no kweri. O no choma ezigbo efe o jenkọ d'e gi we Jesu ye we ebe ndi bu oda rileni.

Oriri-Nghafe
(Esodosi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

⁷ Uhuhin hu we gi e bidon Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fụ e ru, uhuhin ahun we gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosi no zipu Pita le Jonu, si we, “Jenne ni d'a kwademe ihien ni enyi ri Oriri-Nghafe.”

⁹ We no ju a si, “Elebe k'i cho ni enyi no memme e?”

¹⁰ Ọ nọ sị wẹ, “Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okennyẹ ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun unu. Sonn'ẹ banye ulọ o siko d'a banye. ¹¹ Sị ni onyẹ nwon ulọ hu, ‘Onyẹ-nkuzi sị i, “Elebe ke mmughe hu obia a nodi ri, hun mme le umu-azun m jenkọ d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?”’ ¹² Ọ siko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun wẹ kwademegu oahunma-ohunma; no ni ebegu kwademeharin ihien ile.”

¹³ 'Ya wẹ nọ jemma. Wẹ nọ huncharin ihien ile k'o don gwa wẹ, 'ya wẹ nọ kwademe Oriri Nghafe.

Oriri-nsọ

¹⁴ Ogen e ru, Jizosi nọ weri oche, ndi-ozu hu pu-ichen nọ son ẹ nodisonme ali—ni wẹ ri Oriri hu. ¹⁵ Jizosi nọ sị wẹ, “A chokenmeka m ni mme le unu ri Oriri-Nghafeni m gini d'a ta afunfun! ¹⁶ Makeni, m ri a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien wẹ gi ẹ e ku jenkọ d'e gi mezu ime Ali-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya o nọ weri mkpu, o yegu Osolobue ekele, o nọ sị, “Weri ni onwan keru. ¹⁸ M ri a gwa unu ni arakozi m manya vaini d'e ru mgbe Ali-eze Osolobue bia.”

¹⁹ 'Ya o nọ weri ogbe-bredi, ye Osolobue ekele, bebe ẹ, we ẹ ye wẹ, sị, “Onwan wu ehio m, hun wẹ ri e gi ufiri unu e ye. E me ni onwan e gi a nyanhan m.” ²⁰ Erira k'o donzikwo weri mkpu hu ye wẹ, ogen wẹ gi riguu, sị, “Mkpuni wu nkwerigbama oahun hu Osolobue tume, hun wẹ gi edeke m biye aka—edeka m wẹ gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee n'ẹ, mme le onyẹ jenkọ d'e re m ri ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihian siko d'a nwun ke Osolobue don ku, kanj nsongbu ri ni onyẹ hu jenkọ d'e ren'ẹ!”

²³ 'Ya wẹ nọ juma ibe wẹ ke onyẹ ime wẹ jenkọ d'e me ihienni.

Onyẹ Kacharin?

²⁴ Ndi-ozu ahun pu-ichen nọ domazikwo ndondo ime igunrun wẹ onyẹ wẹ siko d'e weri ni 'ya kacharin ime wẹ ile. ²⁵ Jizosi nọ sị wẹ, “Ndi-nze uwa a ki ndi wẹ ri a ki rike sị uwe nwe wẹ; ndi ri a kinj a za ‘Ome-oghọ!’ ²⁶ Kanj, emekwole ni erira. Kama, onyẹ kacharinni ime unu 'ya nọ ke onyẹ kacharin nwata; onyẹ-ndu 'ya nọ ke odibo. ²⁷ Eghẹ, onyẹ kade ibe ẹ? Onyẹ hun nodi ali e ri ihien-oriri ra onyẹ hun ri e buhe ihien-oriri, e jen ozi rin'a? Ele onyẹ hun nodi ali e ri ihien-oriri ka? Kanj, m ri nwan ime igunrun unu leke onyẹ e jen ozi.”

²⁸ “K'osileri, unu wu ndi son m nodi ime nsongbu ile wẹ gi lele m, unu anatonj m: ²⁹ m ri nwan e ye unu Ali-eze a ki—noke ke Nedi m don ye m, ³⁰ keni unu hun uzọ son m ri, son m ra ime Ali-eze m; unu siko d'a nodisonme enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulọ mmebuo ri Izrelu ikpe.”

Jizos' E Ku Ẹ Ni Pita Jenko D'a Ghori N'ọ Marja A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jon 13.36-38)

³¹ “Saimonu, Saimonu! Gon ntin! Ekwensu a siguo Osolobue ni a lele unu ile, keni o yo unu ke wẹ don a yo oka. ³² Kanj, e meguo ni m'i ekpere Saimonu, amangbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbeghughu obi kinhen azun, y'a gba umune i ume.”

³³ Kanj, Pita nọ sị, “Di-nwonni-enyi, a kwademegu m ni m jenkọ d'e son i jen ngan, sonde i nwunhun!”

³⁴ Jizosi nọ sị a, “Pita, m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghori mgbe eto ni y'a marja m.”

Ekpa Le Opia-agma

³⁵ Ya Jesu nọ ju umu-azun a ajuju, sị, “Ogen hu m gi zipu unu, sị unu ewerile egbo mobu buru ekpa mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” Wẹ nọ sị a, “Mba, o nwonni.”

³⁶ Jesu nọ sị wẹ, “Ujeni, onyẹ nwon egbo ya weri ẹ nwan; onyẹ nwe ekpa ya buruzikwo a. Onyẹ nwonleni opia-agma 'ya re ewuru o yiye elu ẹ, gi ẹ nonrin opia-agma. ³⁷ Makeni, m ri a gwa unu ni ihien ahun Ekukwo-nsọ ku, ni

‘Wẹ jenkọ d'a gụn a yeni ndị a dan iwu’ jenkọ d'e mezuriri ebe m ri.
 Ezie, ihien wẹ de ime Ẹkukwo-nsọ banyeni m hu e mezu.”
 Umụ-azuun a nọ si a, “Di-nwonn-enyi, lee ẹ, oṣia-agma ẹbụọ ri ebeni!”
 38 'Ya o nọ si wẹ “Ọhun e higuọ.”

Jesu A Nọ Elu Ugu Olivu Mẹ Ekpere
 (Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

39 Jesu nọ gha ime obodo hu pu, jenne elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azuun a nọ sonme ẹ. 40 Ogen o gi ru ebahun, o nọ si wẹ, “Mẹ ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

41 'Ya o nọ jenshi ihun ekere, ihien rike ebe mburu e ru wẹ ma a, gbu osekp, me ekpere, 42 si, “Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kani, uche i 'ya me, ele nke m.”
 43 Ya mmön-ozu nọ gha elu-igwee d'e kunrun ẹ, yeche n'ẹ iken. 44 Makeni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; obanje ẹ nọ ke edeke ri a tatuni.

45 Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o nọ hun ni wẹ ri uran, makeni ehuru wẹ wẹ gi kwan ekwan. 46 'Ya o nọ si wẹ, “Ki unu ri a ranhinni? Lihi ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

E We Wẹ Jizosi Ye Wẹ, A Nwunrun W'a
 (Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-16)

47 Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian nọ bia. Onye hu w'a kpo Judasi, onye ohu ime ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu, duhe wẹ. O nọ jemburu Jizosi d'e su ẹ onu.
 48 Kani Jizosi nọ si a, “Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?”

49 Ogen umu-azuun ndi wẹ le Jesu wi gi hun ihien jenkọ d'e meni, wẹ nọ si Jesu, “Di-nwonn-enyi, ni enyi gi oṣia-agma enyi lu ogun?” 50 Onye ohu ime wẹ nọ banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin eka-ihien.

51 Jesu nọ si wẹ, “Kusi ni ihienmi!” 'Ya o nọ metu okennyeh hu eka ntin, zuo a.

52 Ya Jizosi nọ si ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ le ndi-isi—hun wẹ ile gba bia ebegu d'a nwunrun a, “Ki unu buheni oṣia-agma le egbe, rike si m wu onye-ohin? 53 Ogen ahun mme le unu gba a ri ime Ulo-nsọ uhuhin ile, unu anwunni m. Kani hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!”

Pita a Ghori N'ọ Marin Jizosi
 (Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jon 18.12-18, 25-27)

54 'Ya wẹ nọ nwunrun Jesu, duru ẹ jenne, w'ẹ si iwe onye-isi nchu-egan. Kani Pita sonko a azuun—bu egbata wẹ e teyeghozi. 55 Ogen ndi ri ebegu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-egan hu, nohunme okun ahun, Pita nọ nodiyeni wẹ. 56 Ogen nwa-agboo ohu hun wu odibo gi gi okun ahun wẹ fiye legha Pita k'o nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, o nọ si, “Okennyeni le Jizosi te wiziwo!”

57 Kani Pita nọ ghori, si, “Okpoho, amarin m'a!”

58 O tebe, onye ozo a hun Pita, o nọ si a, “I wuzi onye ohu ime wẹ!” Pita nọ si a, “Di-enyi, ele mme!”

59 Ihien nọ ke mgbahunme okuloku a ghafegu, onye ozo nozi si, “Iru-uka ari a, okennyeni le Jesu wi, makeni onye Galili k'o wu!”

60 Pita nọ si a, “Di-enyi, amarin m ihien i ri e ku!”

Kẹ Pita don ri e ku okuni, okpa nọ kwan.

61 'Ya Di-nwonn-enyi nọ gbeghuto, bu enya zinme Pita. Pita nọ nyanhan oku Di-nwonn-enyi gwa a, k'o don si a, “Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghori mgbe eto ni y'a marin m.” 62 Pita nọ pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu wẹ Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu
 (Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyẹ ndị hụ gi Jesu e che ẹ nche nọ kpama a e ye ẹmụ, e gbu ẹ ili. ⁶⁴ E kennyẹ wẹ ẹ ẹnya, a jụ a, a sị, “Bu nwan amụma! Onyẹ ime ẹnyi fịan ì ihien?!” ⁶⁵ Wẹ nọ kusonmezi ihien ndị ọzọ bu ọda, e gi ẹ a kpari ẹ.

E Weri Wẹ Jizọsị Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jọn 18.19-24)

⁶⁶ Ogẹn eki gi fọn, Ndi-isi ile nọ zu ogwa—kẹ ndi-isi nchụ-ẹjan kẹ ndi-nkuzi Iwu. 'Ya wẹ nọ duru Jizọsị, duhe ẹ Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun nọ sị a, “Omēni 'yū wū Kraistī, Onyẹ Hū Osolobue Tume, gwa ẹnyi?” Ọ nọ sị wẹ, “M gwa unū, unū e kweriko; ⁶⁸ m jū unū ajuju, unū azako. ⁶⁹ Kanī, gha kikenī jenme, Nwa nke Ihian jenko d'a nodi ali ẹka-nni Chuku, Onyẹ nwe iken ile.” ⁷⁰ Wẹ ile nọ sị, “Iyū wū nwan Nwa Osolobue?”

Ọ nọ sị wẹ, “Ya kẹ unū rī e ku nī ya kẹ m wū.”

⁷¹ Wẹ nọ sị, “Kī ẹnyi rī a chozi nī osheri! Ẹnyi e gigo ntin ẹnyi nū ihien o ku!”

Isi Nke Ẹtọ-kwasị-ogun

E We Wẹ Jizọsị Jenni Govano Wū Paileti
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jọn 18.28-38)

¹ 'Ya Ndi-isi Nkikwama hū ile nọ lihi oto, weri Jizọsị jenni Paileti, hūn wū Govano rī a kidon ni ndi Rom. ² Ebehu kẹ wẹ nọ kinme, sị, “Ẹnyi nwundon okennyeni k'ọ rī e dufie ndi ali ẹnyi, a sị wẹ akuzile eze-kani wū Siza ugwo-isi. Ọ sizikwo nī 'ya le enwen ẹ wū Kraistī, Onyẹ Hū Osolobue Tume, 'ya wū nī ọ wū eze.”

³ Paileti nọ jū Jesu, sị, “Iyū wū eze ndi Ju?”

Ọ nọ sị a, “Y'e kugwo a.”

⁴ Ya Paileti nọ sị ndi-isi nchụ-ẹjan le igunrun hū, “Ahunni m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe.”

⁵ Kanī, wẹ hukwo e ku ẹ, a sị, “O gi nkuzi ẹ e buheni ndi ile rī ime Judia isusu. Ime Galili k'ọ gha bidon, o rugwo nwan ebeni.”

Paileti A Sị Wẹ We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogẹn Paileti gi nū ihienni, ọ nọ jū wẹ kẹ okennyẹ hū wū onyẹ Galili. ⁷ Ogẹn o gi marin nī azuun Herodu rī a kī k'ọ gha bia, 'ya ọ nọ zi ẹ jenni Herodu, hūn rizi ime Jerusalem ogẹn hū. ⁸ Ogẹn Herodu gi hūn Jesu, ẹfo nọ suo a usuo ọda-ọda, make ni o teke ọ choma n'ọ hūn a. Make ni, ọ nuguo otiti ẹ, a tu ẹnya n'ọ siko d'a hūn a ebe ọ rī a run orun-atumenya. ⁹ 'Ya ọ nọ jusonme Jizọsị ajuju bu ọda, kale Jizos' a sharin'a ihien owule. ¹⁰ Ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kukenne eje-ihien bu ọda wẹ sị nī 'ya k'ọ me.

¹¹ Herodu le ndi-agma a nozi me Jesu rike onyẹ-eti, kpa a ye ẹmụ. 'Ya Herodu nọ yime ẹ ẹkwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuohin hū kẹ Herodu le Paileti henrin owu; wẹ te wū enenren mbu.

E Wehe Wẹ Jizọsị Ebe Ihian Ile Ri

¹³ Paileti nọ kpogbama ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-isi le ndi ali hū ile, ¹⁴ sị wẹ, “Unū wehe ni m okennyeni; unū sị n'ọ rī e dufie ndi alini. E lelegwo m'a nwan id'ẹnya unū; ahunni m eje-ihien ndi hū unū sị nī 'ya k'ọ me. ¹⁵ Herodu le enwen ẹ ahunzikwoni eje-ihien owule o me, 'ya k'ọ gi zikinhen nī ẹnyi 'ya azuun. Lee ni ẹnya, o nwonni ihien okennyeni me hūn wẹ gi gbu ẹ. ¹⁶ 'Ya wū, m jenko d'a sị wẹ fian a mkpinsin, a hatu m'e n'ọ lama.”

¹⁷ (Ogẹn Mmemme-Nghafe owule Paileti k'e wepuhariri nī wẹ onyẹ-ngan ohu.)

¹⁸ Kanī igunrun hū ile nọ yime oro, a sị, “Wepu onyeni! Gbu ẹ! Wepuha nī ẹnyi Barabasi!” ¹⁹ (Barabasi nī wū okennyẹ ohu wẹ buche ime ulo-ngan make ufiri isusu me ime obodo hū le ochu o gbu.)

²⁰ Makèni Pailetì te chọ n'ọ hapụ Jizọsì ye, ọ nọ gwamazì igunrun hụ oku. ²¹ Kanì wẹ ile hụkwọ e yi oro, a sị, “Kpọgbu ẹ! Kpọgbu ẹ!”

²² Pailetì nọ gwazì ndì ahun oku hun mẹ mgbe ẹtọ, sị, “Kì haìn? Elee eje-ihien k'o mẹ? Ahunni m ihien ọwule o mẹ hun wẹ e gi gbu ẹ! 'Ya wu, m jenkọ nwan d'a fian a mkpịnsin, hatu ẹ ye.”

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-ọnwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jọn 18.39—19.16)

²³ Kanì wẹ hụkwọ e yi oro, a gwakemẹ ẹ 'ya kpọgbu Jizọsì. Oro wẹ nọ kari ẹka; nke wẹ nọ bun. ²⁴ 'Ya Pailetì nọ ma Jizọsì ikpe hụ wẹ chọ n'ọ ma a. ²⁵ Ọ nọ hatu onye hụ wẹ chọ—onye hun wẹ gi ufiri isusu lẹ igbu-ochu buche ime ngan.

Ọ nọ we Jizọsì ye wẹ kpọgbu—nọkẹ kẹ ndì hụ don chọ.

E Duru Wẹ Jesu D'a Kpọgbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jọn 19.17-27)

²⁶ Ebe ndì-agma dukọ a, wẹ nọ hun okennyẹ ohu w'a kpọ Saimonu, onye obodo Saırini, hun gha alì-ọfia lala ime obodo. Wẹ nọ kwondon ẹ, bu obe hụ kwasì a uvun, sị a buru ẹ sọnmẹ Jesu.

²⁷ Igunrun ihian hụ e sọn Jizọsì, wẹ lẹ ikpoho ndì rì a kwan nì Jizọsì ẹkwan, e ti ẹka obi, e gon'ẹ. ²⁸ Jesu nọ gbehuto, sị wẹ, “Ikpoho Jerusalem! Akwanlẹ ni ni m ẹkwan, ka kwanmanì nì enwen unu lẹ umu unu. ²⁹ Makèni ogezen zeni lalariri, hun wẹ e gi sị, ‘Ndi-agan lẹ ikpoho mutuleni nwa lẹ ndì yetuleni nwa eran e nwekẹ isi-oma.’ ³⁰ Ogezen hụ ihian jenkọ d'a gha a sị ugu, ‘Dankwasì ẹnyi ndọ-o!’, a sị oke, ‘Kpume ẹnyi ndọ-o!’ ³¹ Makèni, o mẹ nwan nì wẹ rì e mẹ ihieni ogezen osisi gi rì ndun, kini k'e mẹ ọ kpọgu nkun?”

A Gun W'a Yeni Ndi Njo

(Azaya 53.12)

³² O nwon ikennyẹ ẹbuọ ọzọ hun wẹ duru wẹ lẹ Jesu d'a kpọgbu—kanì ndini mẹ eje-ihien.

A Kpoma Wẹ Jesu Elu Obe

³³ Ogezen wẹ gi ru ebehụ w'a kpọ “Okpokom'isi”, wẹ nọ nọ ebehụ kpoma Jesu elu obe, iya lẹ ndì hụ mẹ eje-ihien—onye ohu azuun ẹka-nni ẹ, hun-ẹbọ azuun ẹka-ekpen ẹ.

³⁴ Jesu nọ sị, “Baba, gbaghari wẹ, makele amarin wẹ ihien wẹ rì e mẹ.”

Wẹ nọ tu-nkpọ, gi ẹ kerì ẹkwa a.

³⁵ Igunrun ihian turu ebehụ, e lee ile; kanì, ndì-isi ndì Ju hụ a kpa a e ye emu, a sị, “Ọ zuọ ndì ọzọ. 'Ya zuọ nwan enwen ẹ nu—mbuni iya wu Kraistì Osolobue, Onye Hụ Osolobue Tume, Onye Hụ ọ hori!”

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia wẹ d'e kunrun ẹ, ye ẹ manya ru-uka, ³⁷ sị a, “Omèni iyu wu Eze ndì Ju, zuọpuha enwen i!”

³⁸ O nwezikwọ ihien wẹ deye elu obe hụ. Ihien wẹ de wu, “Onwan wu Eze ndì Ju.”

³⁹ Onye ohu ime ndì hụ mẹ eje-ihien hun wẹ kpoma elu obe nọ kparime ẹ, a sị a, “Ele 'yu wu Kraistì, Onye Hụ Osolobue Tume? Zuọpuha nwan enwen i, y'a zuọpuhazikwọ ẹnyi!”

⁴⁰ Hun ẹbọ nọ jugbo hun ku ihieni, sị, “Y'a ra tudẹ egun Osolobue—ebe o mẹ ni ikpe ohu kẹ wẹ ma 'yu lẹ iya? ⁴¹ Ikpe wẹ ma ẹnyi nwen furu efuru, makèni ihien ẹnyi chọ kẹ ẹnyi rì a hun; kanì o nwonni ihien okennyeni mẹ.” ⁴² 'Ya ọ nọ sị Jesu, “Jizọsì, ogezen y'e gi bia rikẹ Eze, dodo nyanhankwọ m-o!”

⁴³ Jesu nọ sị a, “M rì a gwa i ezioku, tanni, i sikọ d'e sọn m nodi ime Alì Izu-iken wu Paradaisi.”

Ọnwun Jizọsì

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jọn 19.28-30)

⁴⁴ Ihiẹn nọkẹ ọkuloḱu mmẹbuo efinnai, oḡen hu ẹnya-anwun gi a ri isi, ohihi no gbachanrin ali hu ile d'e ru ọkuloḱu ẹto efinnai, ⁴⁵ makeḱi anwun amuzini. Ẹkwa we gi gbobnepu Ebehu-kachanrin-nso ime Ulo-nso no bawapu ebuo*. ⁴⁶ Ya Jesu no gi oken olu yi oro, si, "Baba, e bu m mmon m che i eka!" O kuguu ihienni, o no kwonbepu, nwunhun.

⁴⁷ Oḡen onye-isi agha hu hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihiẹn meni, o no ja Osolobue mma, si, "Ezioku-ezioku, eka okennyeni ri ochan!" ⁴⁸ Oḡen ndi hu ile gbackikome ebahun e lee ilee gi hunguu ihiẹn meni, we no tiri eka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma le ikpoho ndi hu gha Galili sonhen e notezi ekerere, e lee ihiẹn ndi ri e meni.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ Oḡen hu, o nwon okenye ohu efan a wu Josefu, hun gha obodo Arimatia ri Judia bia. O wu ezigbo ihian le onye e bi obibi ri ochan. O ri e che obibia Ali-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama— ⁵¹ kanj, o kweyeni ni we ime ihiẹn we ku le ihiẹn we me Jesu.

⁵² O no jen d'e kunrun Paileti, si a buye e ehụ Jizosi. ⁵³ 'Ya o no gha elu obe butu e, gi eka line kwama a, bu e che ime ili we liyetuleni ihian hun we gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hun we gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumeguwo enyasi hun Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

⁵⁵ Ikpoho ndi hu gha Galili sonhen Jizosi no sonme Josefu, we no hun ili hu, hunzi ke we don donme ehụ Jizosi. ⁵⁶ Ya we no lama d'a kwademe ihiẹn ndi e shin ohunma le uden we jenkọ d'e gi te ehụ hu.

O ru Uhuohin Izu-iken, we no zu iken—makeḱi erira ke Iwu ku.

Isi Nke Ẹ̀to-kwasị-ogun

Jesu A Gha Onwun Lihi

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)

¹ Kanj, uzo-utuntun biribiri uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin Sonde), ikpoho ndi hu no weri ihiẹn ndi ahun e shin ohunma we kwademegu, jenme ili hu. ² We no hun a ni e nupugwo we omuma we gi nukin onu ili hu. ³ 'Ya we no banye ime e; kale ahunni we ehụ Di-nwonni-enyi wu Jesu. ⁴ O no gba we nghari-enya. Ke we don ri e ro e, idenmizi ikennyebuo yi eka ri e be nwanran-nwanran no wuzoye ni we. ⁵ Oken egun no tuma we, 'ya we no bu ihun koma ali. Ikennyebuo ndi hu no si we, "Ki haḱi unu gi a cho onye ri ndun ebe ndi nwunni ri?" ⁶ O rizi ebeni; o ghagwo onwun lihi. Nyanhan ni ihiẹn o gwa unu oḡen o gi ri Galili: ni, ⁷ 'We jenkọ d'e bu mme wu Nwa nke Ihian che eka ndi njo, a kpogbu we m; kanj hun m'e akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi.' "

⁸ Ya ikpoho ndi hu no nyanhan ihiẹn Jesu ku, ⁹ a gha we ili ahun lua, we no gwa madu mmanai hu le ndi ozọ ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hu wu Meri onye Mag'dala le Juana le Meri nne Jemisi; uwe le ikpoho ndi ozọ we ile wi gba gwa ndi-ozu hu pu-ichen ihiẹn ndini. ¹¹ Kanj, ndi-ozu hu pu-ichen egin e don makeḱi ihiẹn we ri e ku ri we hu ke oku nwonlani isi.

¹² Kanj Pita no lihi oto, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya o no hun eka line hu we te gi kwama Jesu, kanj o nwonzini ihiẹn ozọ o hun. O no pu, e ro ihiẹn meni.

Umụ-azuun A Jenko Emausu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lihi

(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jon 5.39, 45-47)

¹³ Uhuohin ohu ahun zi, umu-azuun Jesu ebuo jenkọ obodo ohu me ekerere w'a kpo Emausu. (Gha Jerusalem d'e ru Emausu wu ihiẹn ri ke maili esa.) ¹⁴ We hu e ku oku ihiẹn ndi hu ile meni. ¹⁵ Ke we ri e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi le enwen e no nochime we, son

* **Isi Nke Ẹ̀to-kwasị-ogun:45** Ẹsodosi 26.31-33

wẹ jẹnsọnmẹ; ¹⁶ kanị anịni wẹ wẹ kọma a ẹnya. ¹⁷ Ya Jizọsị nọ sị wẹ, “Elee inyenren ke unu shiko ihienni ile jenkọ?”

Wẹ nọ biwuzo, rọnmẹ ihun. ¹⁸ 'Ya onyẹ ohu ime wẹ w'a kpọ Klopasi nọ sị a, “Ọ nọkẹ sị 'yu sọọ wu onyẹ obia ri ime Jerusalem hun marinleni ihien ndi me ebahun kete uhuohinni?”

¹⁹ Jesu nọ sị, “Kị me?”

Wẹ nọ sị a, “Ihien ndi gbashiari Jesu onyẹ Nazareti: Okennyeni gi orun a le oku-onu a ghosichanrin n'ọ wu oken onyẹ-amuma ri mkpa—ke ebe Osolobue ri ke ebe ihian ri—²⁰ lezi ke ndi-isi nchu-egan le ndi-isi enyi don we e ye wẹ ni wẹ ma a ikpe-onwun; 'ya wẹ nọ ma a ikpe onwun, kpogbu e; ²¹ kanị enyi te nwon olile-ẹnya ni iya wu onyẹ hun jenkọ d'a gbapuha Izrelu!”

“Eghee, wezukade ihien ndini ile, onwan me e nwan akpu-uhuohin eto ihien ndini me. ²² Ozozị, ikpoho ndi hu ime ndi itu enyi me ihien tu enyi ẹnya; wẹ jẹn ili e ọzọ-utuntun tanni, ²³ kanị ahunni wẹ ehụ a. Wẹ nọ kinhen d'a gwa enyi ni a hunguode wẹ ohun ebe ndi mmọn-ozị puha d'a gwa wẹ ni ọ hu ndun. ²⁴ Ndi hu ime ndi enyi le wẹ wi e jenguozi ili hu, wẹ nọ hunzikwo a ni ọ richanrin ke ikpoho ndi hu don ku; kanị ahunni wẹ 'ya le enwen e.”

²⁵ 'Ya Jizọsị nọ sị wẹ, “Euu! Unu e zuzuke; ọ fuka unu orun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'e ni Mezaya jenkọ d'a taguu afunfun ndini o kebe banye ogho a?” ²⁷ 'Ya Jizọsị nọ gha ihien Mozizi de ime Ekukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrin ni wẹ ihien ile Ekukwo-nsọ ku banyeni 'ya le enwen e.

²⁸ Hun wẹ gi rume ehii obodo hu wẹ jenkọ, Jizọsị nọ me rike sị o k'e jenghafe; ²⁹ wẹ nọ riokenme e, sị a, “Du enyi nodi ndo-o, ni ohi a gbamaguo, uhuohin tanni a gumaguo ma.” 'Ya ọ nọ banye d'e son wẹ nodi.

³⁰ Ogen o gi nodi ali n'o son wẹ ri ihien-oriri, ọ nọ weri bredi, gozi e; ọ nọ bebe e, we e ye wẹ. ³¹ Ebehu ke ẹnya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ marin ni iya ro. 'Ya ọ nọ fori, ahunzini w'a!

³² Wẹ nọ sị ibe wẹ, “Ogen o gi a gwa enyi oku ọzọ le ogen o gi ri a kowa ni enyi Ehuhuo-nsọ, ele ọ nọ ke sị okun ri ime obi enyi a dun?”

³³ Wẹ nọ lihi oto ozigbo ahun, kin-azuun si Jerusalem; wẹ nọ hun umu-azuun mmanai hu le ndi ozo wẹ le wẹ wi ke wẹ gbakikome; ³⁴ wẹ ile gbakikomeni hu a sị, “Ezioku ro! Di-nwonni-ẹnyi e lihiguo, Saimonu a hunguọ a!”

³⁵ Wẹ ebubuọ nọ nwan gwa wẹ ihien me ọzọ, gwazikwo wẹ ke wẹ don ghoha ni Dinwonni-ẹnyi ro ogen o gi bebe bredi.

Umu-azuun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguọ Onwun Lih

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

³⁶ Ebe mmadu ebuo hu ri a gwa wẹ ihienni, Jizọsị le enwen e nọ nwonpuha idemizi, turu etintinna wẹ. Ọ nọ sị wẹ, “Udon 'ya ri ni unu.”

³⁷ Wẹ ile nọ jusohi, ezigbo egun nọ tuma wẹ; wẹ hu e ro n'a hun wẹ onyẹ-mmọn. ³⁸ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Kị haịn egun gi a tu unu? Kị haịn unu gi e nwẹ obi-ebuo? ³⁹ Lee ni eka m; lee ni ukụ m: Mmẹ ro! Metu ni m eka ni unu hun a ni mmẹ ro; onyẹ-mmọn ara nwẹ uru le okpukpu ke unu don hun ni e nwongho m.”

⁴⁰ O kuguu ihienni, ọ nọ ghosi wẹ eka a ebuo le oku a ebuo. ⁴¹ Ebe omeni ekwerikwonị wẹ—makele ọ tu wẹ ẹnya leni ighoghọ jun wẹ obi—ya Jesu nọ sị wẹ, “Unu e nwegho ihien owule w'e ri eri ebeni?” ⁴² Wẹ nọ ye e mkpikpi azun wẹ shi, ⁴³ ọ nọ narin wẹ iya, ri e id'ẹnya wẹ.

⁴⁴ Ya ọ nọ sị wẹ, “Ihien ndini ke m gwa unu ogen mmẹ ni unu gi ri: ni ihien ile wẹ de banyeni m ime Iwu Mozizi le ime ihien ndi-amuma de le ime Ebu-oma jenkọ d'e mezuchanrinri.”

⁴⁵ 'Ya ọ nọ kpupu uche wẹ keni wẹ sa-eka ghota Ekukwo-nsọ, ⁴⁶ sị wẹ, “Onwan wu ihien wẹ de: ni Kraisti, Onyẹ Hu Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwunhun, nke akpu-uhuohin

etọ ọ gha ọnwun lihi; ⁴⁷ nị wẹ jenkọ d'e gi ẹfan a zi ndị alị ile ozi nrogharị lẹ mgbaghari njo—nị Jerusalem kẹ wẹ jenkọ d'a gha bidon.

⁴⁸ Ụnụ wụ ọsheri ihien ndini ile hun meye unu enya. ⁴⁹ Lee n'ẹ, m jenkọ nwan d'e zihẹ ni unu Mmon-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo nị ime obodo ebeni d'e ru oge wẹ yimeguu unu iken hu gha Elu-igwee bja.”

Jizosi E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ Ọ nọ duru wẹ gha ime obodo hu puha, duru wẹ rukworị Betani; e ru wẹ ebẹhu, ọ nọ kishi ẹka enu, gozi wẹ. ⁵¹ Oge n o gi ri a gozi wẹ, 'ya ọ nọ gha ime igunrun wẹ pu, e wẹ w'ẹ shi elu-igwee. ⁵² 'Ya wẹ nọ fe ẹ.

Wẹ nọ gi oken ighoghọ lakin Jerusalem. ⁵³ Wẹ hu a nọ ime Ulo-nsọ oge ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraịstị Nọke Ke Jónu Dón De E

Jesu Wụ Oku Osolobue

¹ Ogen mbidón, oku hụ rị ari; Oku hụ lẹ Osolobue rị; Oku hụ wụ Osolobue. ² Oku ahun lẹ Osolobue rị ogen mbidón. ³ Osolobue ke ihien ile rini ghahan'a; o nwónni ihien Osolobue ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Ime e ke ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanị ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mọbụ ghoha a.

⁶ O nwón okennyẹ ohu Osolobue zihẹ; efan a wụ Jónu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nụ eri e, kweri. ⁸ Ełe 'ya wụ ukpe hụ, kalẹ o bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onye hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰ Osolobue ke uwa ghahan'a, kanị uwa amarinn'a ogen o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke e, kanị ndi nke e anabanhann'a. ¹² Kanị, ndi ile hun nabanhan n'a, ndi ile hun kwerini n'e, o ye we iken ni we wuru umu Osolobue: ¹³ ełe ihian mu we; eginu we uche ihian mu we, o nwónni okennyẹ owule han we mu we, kama, Osolobue mu we.

¹⁴ Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ son enyi biri elu-uwa. Efoma lẹ ezioku jun ime e! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jónu ku banyen'e, yi oro si, "Onwan wụ onye hun m rị e ku ogen m gi si, 'Onye hun lalanị m memegu u ka m, makele o rị a rị ni we d'a mu m.' "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime e, enyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ We ye Iwu ghahanị Mozizi; kanị efoma lẹ ezioku ghaha eka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwónni onye huntu Osolobue, kanị akpu Nwa ohu o mu suo, hun wụ Osolobue, hun nokunme n'e, e meguo enyi marin a.

Osheri Jónu Hun E Me Mirin-Chuku Shia

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Onwan wụ eri Jónu shia ogen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchu-egan lẹ ndi Livai d'a ju a, si, "Onye k'i wu?" ²⁰ Jónu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Ełe m Kraistị Onye Nzuopuha hụ Osolobue Tume." O ghorini.

²¹ We nozi ju a, si, "Onye k'i wu? Iyü wu Elaija?"

O no si, "Mba."

"Iyü wu Onye-amuma hụ pu-ichen?"

O si, "Mba."

²² We no si a, "Onye k'i wu nwan? Gwa enyi keni enyi marin ihien enyi sikọ d'a gwa ndi zihẹ ni enyi. K'i jenkọ d'e ku banyeni enwen i?"

²³ O no gi ihien onye-amuma wu Azaya ku za we, si,

"Mme wu

'Olu hụ rị e yi oro ime atụ,

a si,

"Kwa ni uzọ Di-nwónni-enyi n'o zinrin!" ' ' "

²⁴ Ndi Itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ we zi ²⁵ no ju a, si, "Ki hain nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'ele Mezaya mọbụ Elaija mọbụ Onye-amuma hụ pu-ichen?"

²⁶ Jónu no za we, si, "M gi mirin mmaka e me mirin-Chuku, kanị o nwón onye rị ime unu hun unu marinleni. ²⁷ Iya wu onye hụ lalanị m memegu u. Erudeni m onye sikọ d'a topu akpukpo-uku a."

²⁸ Onwan me ime Betani, nfetu Jodani, ebe Jónu no e me mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fón, ọ nọ hụn Jizọsị k'ọ lala ebe ọ rị, Jónu nọ sị, “Lee n'è! Ọnwan wụ Nwa-ebulu Osolobue hụn e wepu njo ụwa! ³⁰ 'Ya wu onye m rị e ku oge m gi sị, 'Omeguu, okennyè ohu kanị m lala; iya ka m makeni ọ rị a-rị nị wẹ d'a mụ m. ³¹ E te marin m'a, kanị m rị e gi mirin e me mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.' ” ³² Jónu nọ shia eri, sị, “M hụn Mmon-nsọ k'ọ gi ụdi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. ³³ E te marin m'a, kanị onye hụn zi ni m sị m, 'Onye i jenkọ d'a hụn ke Mmon-nsọ hidan d'a nokwasị a d'e sọn ẹ nodi, iya wu onye hu jenkọ d'e gi Mmon-nsọ me ihian mirin-Chuku.’ ³⁴ A hụnole m'a; e kuole m ni iya wu Onye Hụ Osolobue Tume.”

Umụ-azuun Ibuzo Jesu Kpo

³⁵ Eki e fón, Jónu ni umu-azuun a ebuo wuzo, ³⁶ 'ya Jónu nọ hụn Jesu k'ọ ghafeko, ọ nọ sị, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!” ³⁷ Umụ-azuun Jónu ebuo ahun a nu k'ọ ku ihieni, wẹ nọ sọnmẹ Jesu. ³⁸ Oge Jesu gi gbewo, ọ hụn wẹ ke wẹ rị e sọn ẹ, ọ nọ sị wẹ, “K'i unu rị a cho?” Wẹ nọ za, sị, “Rabai, elebe k'i bi?” (“Rabai” wu “onye-nkuzi.”)

³⁹ Ọ nọ sị wẹ, “Bia ni d'e lee ẹ.” Wẹ nọ jẹn d'a hụn ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai rị a ku oge hu; wẹ nọ du ẹ nodichanrin uhuhin hu.

⁴⁰ Onye ohu ime umu-azuun ebuoni nu ihien Jónu ku sọnmẹ Jesu wu Anduru nwene Saimonu Pita. ⁴¹ Ọ nọ bu ụzo chojen nwene ẹ wu Saimonu, sị a, “Enyi a hụnole Onye Hụ Osolobue Tume wu Kraisti.” ⁴² Anduru nọ weri Pita d'e kunrun Jizosi. Jizos' e lee Pita, ọ nọ sị a, “Yu wu Saimonu nwa Jónu. Efan i jenkọ d'a wu Kefasi.” (Ani efanni asusu Griki wu Pita, 'ya wu “omuma.”)

⁴³ Eki e fón, Jesu cho n'ọ jẹn Galili; ọ hụn Filipu, ọ nọ sị a, “Sọnmẹ m.” ⁴⁴ (Filipu wu onye Besaida, obodo Anduru le Pita.) ⁴⁵ Filipu a hụn Natanelu, ọ nọ sị a, “Enyi a hụnole onye hu Mozizi de banyen'ẹ ime Iwu, hụn ndi-amuma dezikwo banyen'ẹ—Jesu onye Nazareti nwa Josefụ ro.”

⁴⁶ Natanelu nọ sị a, “Ni ihien owule rị mma s'eka gha Nazareti puha?” Filipu nọ sị a, “Bia d'e lee.” ⁴⁷ Oge Jizosi gi hụn Natanelu k'ọ lala ebe ọ rị, ọ nọ sị, “Ọnwan wuchanrin onye Izrelu hụn nwonleni erol!”

⁴⁸ Natanelu nọ ju a, sị, “Nani k'i don marin m?”

Jizosi nọ za, sị, “A hūngwo m'i okpuru osisi figi hu ni Filipu d'a kpo i!”

⁴⁹ Natanelu nọ sị, “Onye-nkuzi, ezie iyu wu Nwa Osolobue; iyu wu Eze ndi Izrelu!”

⁵⁰ Jizosi nọ sị a, “Y'e kweriote makeni m gwa i hu ni m hūn i okpuru osisi figi?! I jenkọ d'a hūn ihien ndi ka onwan!” ⁵¹ Ọ nọ sị wẹ, “M rị a gwa unu ezioku, unu siko d'a hūn ke elu-igwee kpupu, hūn ke ndi mmon-osi Osolobue rị e jẹnjen, e jẹnlua d'e kunrun Nwa nke Ihian.”

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

¹ Hūn me ẹ akpu-uhuhin eto, o nwon agbamehuhuo rị obodo Kana rị Galili. Nne Jizosi rị ebahun. ² Wẹ kpozikwo Jizosi le umu-azuun a agbamekukwo hu. ³ Oge manya gi guu, nne Jesu nọ sị Jesu, “Manya wẹ a guu.” ⁴ Jizosi nọ sị a, “Okpoho, hatu m ye nu, oge m e ke ru.” ⁵ Nne ẹ nọ sị ndi rị e jẹn ozi, “Ihien owule ọ sị unu me, unu e me.”

⁶ Ọ nwon ite-mirin isin wẹ gi omuma memere rị ebahun. Ohu-ohu ime wẹ jenkọ d'e ripu ogbogoro mirin isen mobu esa. W'e gi wẹ e donme mirin wẹ gi a chanchan ihien, hūn wẹ gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu nọ sị idibo ndi hu, “Gbajun ni ite ndi hu mirin.” 'Ya wẹ nọ gbajun wẹ d'a pu onu.

⁸ Ọ nọ sị wẹ, “Kuru ni nwan ekerẹ jenni onye-isi ocho.” 'Ya wẹ nọ me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho nọ danmin mirin hu henringuu manya, bu ọ marin ebe ọ gha bia, (kanị, ndi hu rị e jẹn ozi a maringho), ọ nọ kpo okennyè hu rị a gba-ekukwo, ¹⁰ sị a, “Ndi ozo ile

e bu ụzọ e wepụha manya ka a sọ, ihian ile rajungu efo we kebe wepụha hun sọleni; kale y'e bu hunni sọni to d'e ru ogeñni.”

¹¹ Ime Kana ri Galili ke Jesu no run orun-atumanya ibuzoni hun o gi ghoşi ogho a, umu-azuun a no kwere n'e. ¹² Omequu, Jesu no si Kapanom—'ya le nne e le umune e le umu-azuun a, we no nodi ebeku ekere.

Jesu E Jen Ulo-nsọ

(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Ogen ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, 'ya Jesu no si Jerusalem. ¹⁴ O no hun ndi ri Ulo-nsọ ebeku e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe we nodiyesonme ni teburu we. ¹⁵ O no kpa iberi (aya), gi e chupu we ile le oken-efin we le nduru we ime Ulo-nsọ, buoyiya egbo ndi a gbahuto egbo, hukpumesonme teburu we. ¹⁶ O no si ndi ri e re nduru, “Wepu ni ihien ndini we ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe we no a zu afia!” ¹⁷ Umu-azuun a no nyanhan ni we de e ime Ekukwo-nsọ ni, “Adudu ulo i jenkọ d'e bu m ri.”

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju no nwan si a, “Ghoşi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue si i me ihienni.”

¹⁹ Jizosi no za we si, “Tikpo ni Ulo-nsọni, e gi m akpu-uhuohin eto wesi e elu.”

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju no si a, “Ulo-nsọni we gi ahua isin-kwasị-ogunnaị tun k'i jenkọ d'e gi akpu-uhuohin eto wesi elu?” ²¹ Kani Ulo-nsọ Jesu ri e ku oku e wu ehụ a. ²² Ogen o gi ghaguu onwun lihi, umu-azuun a no nyanhan n'o kuoghọ ihienni, we no gi ihien Ehuhuo-nsọ ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian No

²³ Ogen Jesu gi ri ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe, ndi bu oda no kwere n'e make ni we hun orun-atumanya ndi o ri a run. ²⁴ Kani Jizosi ebuni enwen e ye we, make ni o maringuo ke ihian ile no. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian no, make ni 'ya le enwen e a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Eto

Nikodimosi A Bia D'a Hun Jizosi

¹ O nwon okennyehi ohu w'a kpo Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k'o wu. ² O gi ime uhinhin bia d'e kunrun Jizosi, si a, “Onye-nkuzi, enyi a maringuo n'i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue ri bia, makele o nwonni onye jenkọ d'e ri-eka run orun-atumanya ndini i ri a run mmani Osolobue noyen'e.”

³ Jesu no za, si, “Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mudonzi ihian, o saeka hun Ali-eze Osolobue.” ⁴ Nikodimosi no si a, “Nani ke w'a don mudonzi ihian ebe o kagu egedi? Ni ihian sazi eka banye efo nne e, a muzi w'a nke mgbe ebuo?” ⁵ Jizosi no za a, si, “Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mu ihian ghahani mirin le Mmon-nsọ, o sako eka banye Ali-eze Osolobue. ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun Mmon-nsọ mu wu mmon. ⁷ Y'a tula i enya ni m si ni we siko d'a mudonziriri unu.” ⁸ Ufere e fesi ebe owule o cho—unu a nu uzun a, kani unu ara marin ebe o gha a bia mobu ebe o feko—erira k'o ri ebe onye owule Mmon Osolobue mu ri.

⁹ Nikodimosi no si a, “Nani ke onwan e don saeka me?”

¹⁰ Jizosi no si a, “I wu onye-nkuzi ime Izrelu, bu y'a ghotani ihien ndini? ¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, enyi ri e ku ihien enyi marin, a shia eri ihien enyi hun, kani unu ara nabanhan eri enyi. ¹² Ebe o me nwan ni m gwa unu ihien ndi ri elu-owa bu unu e kwere ni, nani ke unu a don kwere omeni a gwa m unu ihien ndi ri elu-igwee? ¹³ Make ni, o nwonni onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bia—wu Nwa nke Ihian.”

¹⁴ “Erira Mozizi don wesi agwo hu elu ime atu ke we jenkọ d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onye owule hun kwere ni n'e hun uzọ nwon ndun itebite.”

16 “Makèni Osolobue nwe ihien-osisuo jenni ndi ri uwa oda-oda, 'ya hain o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'o wuru ni onye owule hun kwerini n'e alakò iwí, kama o nwon ndun itebite. 17 Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi ri uwa ikpe, kama, o zi e kení wé hun uzò nwon nzuopuha ghahan'a. 18 Ikpe amaní onye owule kwerini n'e, kaní ikpe a maguo onye owule hun kwerilèni, makèni o kwerini ime éfan akpu Nwa ohu Osolobue. 19 Onwan ké wé gi hangbu wé enen: ni ukpé a biaguo ime uwa, kalé ishi ka ihian a suo kari ukpé, makèni eje ihien ké w'e mé. 20 Ize ukpé e ze ndi ile e mé eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpé ri maké eje-ihien wé ri e mé gha a puha ifon.”

21 “Kaní ndi hun e mé ihien ri mma a bia ebe ukpé ri, kení ihian ile hun a ni wé ri e mé ihien Osolobue cho.”

Jizosi Le Jónu Hun E me Mirin-Chuku

22 Omeguú, Jizosi le umu-azuun a no si Azuun Judia, o no du we nodi ebéhu, e mé ndi ihian mirin-Chuku. 23 Jónu nké rizi obodo Enom hun nokunme Salim e mé mirin-Chuku makèni mirin ri ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun e, o hu e mé wé mirin-Chuku. 24 W'e ke bu Jónu che ime ulò-ngan ogen hu.

25 Ogen hu, umu-azuun Jónu le onye Ju no doma oku ichan-ehú w'a chansonme hun wu odinali ofufe wé gi e don enwen wé nsó. 26 Wé no bia d'e kunrun Jónu, si a, “Onye-nkuzi, onye hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onye hun i gwasonme ndi ihian oku e, lee e nwan k'o ri ebeni e mé mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun e.”

27 Jónu no za, si, “O nwonni onye hun e nwehen ihien owule mmani wé gha elu-igwee y'e ihien hu. 28 Unu le enwen unu wu osheri m ni e kughò m'a ni 'Ele m Kristi, kaní wé zi m buru n'e uzò.’ 29 Okpoho hun wé ri a lu wu nke okennyé hun ri a lu n'a. Owu okennyé hu ri a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon e ntin, a ghoghò oda-oda o nu olu okennyé hun ri a gba ekukwo. Ya wu ni ighoghò m e zuole nwan oke. 30 O k'a riwaye mkpa, kaní mme nwen k'e belua.

31 Onye hun gha elu bia ka ihian ile; onye hun gha uwa bia wu nke uwa, o ku oku ihien ri ime uwa. Hun gha elu-igwee bia ka ihian ile. 32 O hu a shia eri ihien o hun le ihien o nu, kaní o nwonni onye e gi eri e e don. 33 Onye owule gi oku e don a ghosiole ni Osolobue wu onye-ezioku. 34 Makèni onye Osolobue zihé k'o wu, oku Osolobue k'o ri e ku, makèni Osolobue e yehodu n'a Mmon-nsó. 35 Ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o weguo ihien ile che e éka. 36 Onye hun kweri ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onye hun ju n'o kwerikoní Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-le-onuma ké Osolobue k'e gi sonsonme e.”

Isi Nke Eno

Jizosi Le Okpoho Onye Sameria

1 Ogen ahun, Jesu no nwan marin ni itu-ndi Farisi a nuguo ni umu-azuun ndi Jesu ri e nwehen e mé mirin-Chuku kade nke Jónu. 2 (Kaní, ele Jesu ri e mé wé mirin-Chuku, umu-azuun a suo ri e mé.) 3 Ya Jesu no gha Judia pu, kinko Galili. 4 O no ghasi ali Sameria makele o ri mkpa n'o k'a ghariri ebéhu. 5 'Ya o no puha obodo ohu w'a kpo Sika, hun ri ime Sameria, ehú ali hu Jekopu ye nwa a wu Josefú. 6 Omi Jekopu ri ebéhu; ndun guu Jesu make ijen o jen; otudeni, o no nodi ali ehú omi hu. (Ihien rike okuloku mmebu efinnai ro, ogen hu anwun gi a ri isi.)

7 'Ya ké okpoho ohu, onye ali Sameria, no bia d'a dorí mirin. Jesu no si a, “Ye m mirin ra.” 8 (Ogen hu, umu-azuun a e jenmeguo ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) 9 Okpoho onye Sameria hu no si a, “Nani ké iyú wu onye Ju don nwan a ríó mme wu okpoho onye Sameria mirin?” (O ku onwan makèni ndi-Ju le ndi-Sameria ara meko.) 10 Jizosi no za a, si, “Omeni i te marin ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nké y'a ríó a, o ye i mirin hun e ye ndun.” 11 Okpoho hu no si a, “Di-okpa, omi ni mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ké y'a no nwan nwehen mirin hu e ye ndun? 12 'Yu ka Jekopu nedi

enyi kanị hụn ye enyi ọmịnị, hụn 'ya lẹ ụmụ a lẹ ihien-uriri ẹ ra mirin rịn'a?" ¹³ Jesu nọ si a, "Onye ọwụlẹ hụn ra mirinni, ẹgụn mirin jenkọ d'a gūnzị a. ¹⁴ Kanị, onye ọwụlẹ hụn ra mirin hụ m jenkọ d'e ye ẹ, ẹgụn mirin agunkozi a; kama, mirin hụ m siko d'e ye ẹ jenkọ d'e henrin n'ẹ isi-mirin hụn rị ime ẹ e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hụ nọ si a, "Di-okpa, ye m nwan mirin hụ amamgbe ẹgụn-mirin gha a gūnzị m mọbụ a biamazi m ebeni d'a dọ mirin." ¹⁶ Jizosi nọ si a, "Jen d'a kpọ di i, y'e kinhen azuun." ¹⁷ Okpoho hụ nọ si a, "Enwon m di." Jesu nọ si a, "Ezioku ke i ku ebe i nọ si, 'Enwon m di', ¹⁸ make ni y'a lupuguo di isen, bu okennyẹ hụn iyụ lẹ 'ya rị nwan ẹlẹ di i; ezioku k'i ku!"

¹⁹ Okpoho hụ nọ si a, "Di-okpa, a hūnọlẹ m'a ni i wu onye-amuma. ²⁰ Ndi-ndi enyi wẹ kanị nọ uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenkọ d'a noriri e fe ofufe." ²¹ Jesu nọ si a, "Okpoho, gi ihien m rị e ku don: ogen lala, hūn o gi mē ni ẹlẹzi enu uguni mọbụ ime Jerusalem ke unu siko d'a nọ fe Chuku-Nedi. ²² Unu amarin onye unu rị e fe; kanị, enyi a maringho onye enyi rị e fe, make ni ẹka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. ²³ Kanị ogen lala, o ruguo nwan, hūn ndi hūn e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmōn lẹ nke ezioku. Make ni ndi hūn e fe ofufe nọ ẹrira ke Chuku-Nedi cho ni w'e fe ẹ ofufe. ²⁴ Osolobue wu Mmōn, ẹlẹ ihian; ndi hūn k'e fe ẹ ofufe siko d'e feriri a ime-mmōn, gi ezioku fee ẹ." ²⁵ Okpoho hụ nọ si a, "A maringuo m ni Onye Hụ Osolobue Tume wu Mezaya, (hūn w'a kpọ Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile." ²⁶ Jesu nọ si a, "Mme hūn rị a gwa i oku ro."

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a nọ lua. O nọ tu wẹ enya oda-oda n'ọ rị e son okpoho e ku oku; kanị o nwonn onye si, "K'i cho", mọbụ "K'i hain i gi rị e son ẹ e ku oku." ²⁸ Ya okpoho hū nọ la ite mirin ẹ to, kin-azuun si ime obodo; o nọ si ndi rịn'a, ²⁹ "Bia ni d'e lee onye hūn gwa m ihien ile m mē. Onye ma ke 'ya wu Onye Hụ Osolobue Tume wu Kraisti?" ³⁰ Wẹ nọ gha ime obodo puha, ruhemē ebe Jesu rị.

³¹ Ogen hū, umu-azuun hū a rịo Jesu, a si, "Onye-nkuzi, dodo ri ihien-oriri." ³² Kanị o nọ si wẹ, "M nwan ihien-oriri m'e ri hūn unu marinleni." ³³ 'Ya umu-azuun a nọ juma ibe wẹ, si, "O nwondē nwan onye wẹhē n'ẹ ihien-oriri ra?" ³⁴ Jizosi nọ si wẹ, "Ihien-oriri m wu ime uche onye zini m lẹ irunchanrin orun a. ³⁵ Ele unu a si, 'O hodu ifon eno ni ogen wẹ gi a gho ihien-ugbo ru?' Kanị m rị a gwa unu, lehunmē ni enya ebe unu rị ni unu hūn ni ihien-ugbo a kaguo lẹ hūn w'a gho. ³⁶ Onye hūn a gho ni rị nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hū e kponkikomē mkpuru a toni ndun itebite, keni onye hūn kunn'a lẹ onye hūn gho'n'a hūn ọzo nwongbamē ighoghō. ³⁷ O meguo nwan ke wẹ don e ku, 'Onye ọzo a kun,

onye ọzo a gho.' "

³⁸ "M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ọzo a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru wẹ runpuha."

Ndi Sameria A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameria bu oda wu ndi obodo hū nọ kwerini Jesu make ni okpoho hū si, "O gwa m ihien ile m mē!" ⁴⁰ Ogen ndi Sameria gi nwan bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ rịo a n'ọ son wẹ nodi. 'Ya o nọ son wẹ nodi akp'ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda nọ gi ufiri ihien ndi o rị e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² Wẹ nọ si okpoho hū, "Elezi ihien i ku sọ ke enyi gi kweri, make lẹ enyi lẹ enwen enyi a nuole onu a, marin ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa."

Jizosi A Zuọ Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuhin ebuo gi ghafeguo, Jesu nọ gha Sameria si Galili. ⁴⁴ (Jizosi lẹ enwen ẹ e kuguo a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili nọ nabanhan a, make ni a hunguo wẹ ihien ile o mē ime Jerusalem ogen Mmemmē-Nghafe (make ni wẹ nwen e jenghozi memmē hū).

⁴⁶ O nọ biazị obodo Kana hūn rị ime Galili ebe o nọ gi mirin henrin manya.

O nwe okennyẹ ohu emu ri a ku nwa-a-okennyẹ ime Kapanom. Okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogen okennyẹ hu gi nu ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no buru e, ri o a 'ya bia d'a zuo nwa a make ni o d'a nwun. ⁴⁸ 'Ya Jesu no si a, "Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekweriko." ⁴⁹ Onye-isi orun hu no si a, "Di-okpa bia ndo-o, nwa m gini d'a nwun." ⁵⁰ Jizosi no si a, "Lama, nwa i jenkọ d'a ri ndun." Okennyẹ hu no kweri oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lako, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogen k'o gi rima mma. We no si a, "Okuloku ohu efinnai unyanhun ke ehụ-okun hu gi hapu a." ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogen hu ke Jizosi gi si a, "Nwa i jenkọ d'a ri ndun." Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpun-ulo a no kwerini Jesu. ⁵⁴ Onwan wu orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghaguo Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

¹ Omegu, Jesu no kin-azuun si Jerusalem make ni o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri ehụ Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpo mirin Betes'da [mọbu mirin Be'zata], hun nwon uzo isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme uzo ndi hu: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Make ni, o ru, mmon-ozu Di-nwonni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzo banye ime mirin hu ogen we gi mehunmeguu a, o dinhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunna. ⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a chogho n'i dinhin?" ⁷ Okennyẹ hu emu ri a ku no za, si, "Di-okpa, enwon m onye e bu m e che ime mirinni ogen owule we gi mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozo e bu m uzo banye."

⁸ Jizosi no si a, "Lihi oto! Heri ute i, jenne ijen!" ⁹ Ozigbo, okennyẹ ahun no dinhin; o no buru ute e, jenne ijen.

Uhuohin ahun wu uhuhin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyẹ hu Jizosi zuo, "Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu." ¹¹ O no za we, si, "Onye hun zuo ni m si m, 'Heri ute i, jenne ijen.'" ¹² We no ju a, si, "Onye wu onye hu si i, 'Heri ute i jenne ijen?'" ¹³ Kani okennyẹ hu we zuo amarin onye o wu, make ni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omegu, Jizosi no hun a ime Ulo-nsọ, o no si a, "Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amangbe ihien ka njo gha e me i." ¹⁵ 'Ya okennyẹ hu no jemburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa we ni Jesu wu onye hu zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kpokpome Jesu make ni o ri e me ihien ndi no enina Uhuohin Izu-iken. ¹⁷ Kani Jizosi no si we, "Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen sikọ d'a gha a runzikwo orun." ¹⁸ Ifiri ihienni o ku, ndi-ndu ndi Ju no chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kani, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; make ni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Make ni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosi Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenkọ d'e ye e iken gi run orun kade ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozozu, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zih e'."

²⁴ “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye ziheni m, onye ahun e nwegu ndun itebite. Amako we onye hu ikpe; kama, onye hu a ghaguo onwun banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenko d'a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwo Nwa iken n'o nwon ndun ime enwen e. ²⁷ O yegu Nwa a iken n'o kin ihian ile ikpe—makeni iya wu Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, makeni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenko d'e gi nu olu e ²⁹ puha—ndi hun me mma jenko d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ “Asa m aka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, makeni ari m e me uche m, kale uche onye hun ziheni m. ³¹ M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntu.

³² M nwon onye ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e ziguo we jenni Jonu, o shiaguo eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kani m ri e ku ihienni keni unu hun uzo nwon nzuopuha.) ³⁵ Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe e ghoghoho ekere ogen.”

³⁶ “Kani m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jonu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi ziheni m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwen e hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu e; unu ahuntuni k'o no; ³⁸ oku e ari ime ndun unu, makeni unu ekwerini ni onye hun o ziheni.

³⁹ Unu a mu ihien ndi ri ime Ekukwo-nsa a mukemme, makeni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itabite; bu Ehuho-nsa ri a shiani m eri, ⁴⁰ kani unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. ⁴¹ Ele m choko ojija-mma ihian; ⁴² kani a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra suo unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhan m, kani onye ozo gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhan a. ⁴⁴ Nani ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kani o nwonni ihien unu kpo ija-mma hun gha aka onye hu 'ya suo wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenko d'e kpe unu aka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, makeni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kani omeni unu egini ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasị nnu-mmebuọ Ihien-oriri

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Onwan e meguu, Jizosi no fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpozi “Ohimin” Galili ohimin Taiberiasị. ² Igunrun hi-ogbe hu e son e, makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no nodi ali ebegu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpo Mmemme-Nghafe e rumegu.) ⁵ Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun e. O no si Filipu, “Elebe ke enyi a no non bredi keni ndini ri?” ⁶ (O ku ihienni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, makeni 'ya le enwen e a maringho ihien o jenko d'e me.) ⁷ Filipu no za a, si, “Egho orun ifon isin ezuko non bredi siko d'e rusonme we aka—oson'a ekere-ekere.” ⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpo Anduru, hun wu nwenen Saimon' Pita, no si a, ⁹ “O nwon nwata-okennyu bu ogbe bredi isen we gi oka bali memu le azun ebuo ebeni; kale, ebe we siko d'a pu igunrunni?” ¹⁰ Jizosi no si, “Gwa ni we nodi ali.”

(Irurue ri ebegu oda.)

Ya ndi hu no nodi ali—ihien rike ikennyu ogun-iri-kwasị-nnu-mmebuọ ri ime we, ('ya wu ihien nọke nnu-uku isen). ¹¹ Jesu no weri ogbe bredi ndi hu, o yegu Osolobue ekele, o no

keni ndi nodi ali 'ya; o no memenzi azun erira, we no ri ke we cho. ¹² Ogen efo gi jungu we, Jesu no si umu-azuun a, "Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amangbe ihien-anai a la iwi." ¹³ 'Ya we no kponkwame we, che ime ukpali. Ifunfun bre di hoduni ime ogbe-bre di bali isen hu ogen ndi hu gi riguu jun ukpali mmebuo.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hun orun-atumenya hun Jizosi run, we no gwama ibe we, si, "Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu enyi ri e lee enya a n'o jenkọ d'a bia ime uwa!"

¹⁵ Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bia d'e gi iken weri e, kin e eze, o no gha ebahun pu, 'ya suo no kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin

(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ O ru ogen enyasi, umu-azuun Jesu no shi "Ohimin", ¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenkọ Kapanom. (Ohiji no gbachanrin bu Jesu eke biakwo d'e kunrun we.) ¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpo. ¹⁹ Ogen we gi nyanru ihien rike maili eto mobu eno, we no hun Jesu ke o jenkọ ijen elu mirin, a nokunme ugbo. Egun no tuma we. ²⁰ Kani o no si we, "Mme ro, atule ni egun!" ²¹ We no cho n'o banye ni we ime ugbo; ozigbo, ugbo hu no ru mkpenren mirin ali hu we jenkọ.

Igunrun Hu A Choma Jizosi

²² Eki e fon, o no we ndi ahun nodi azuun "Ohimin" hu hun-ebọ hun umu-azuun Jizosi gha bia Kapanom enya ni ugbo ohu suo te ri ebegu; ni Jesu esonni umu-azuun a banye ime ugbo le ni umu-azuun a suo gba gha ebegu pu. ²³ Kani ogeni, ugbo ndi ozo gha Taiberiasia bia ri nwan ehio ebahun we no ri bre di ogen Di-nwonni-enyi gi yeguu ekele. ²⁴ Ogen ndi hu gi nwan hun ni ke Jesu ke umu-azuun a arizi ebahun, we le enwen we no banye ugbo ndi hu chosonme Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wu Ihien-oriri Hu Hun E Ye Ndun

²⁵ Ogen we gi hun Jesu azuun "ohimin" hu hun-ebọ, we no si a, "Onye-nkuzi, elee ogen k'i gi puha ebeni?" ²⁶ Jesu no za we, si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, unu ri a cho m makeni unu ri bre di, o jun unu efo, ele makeni unu hun orun-atumenya ndi hun m run. ²⁷ Egile ni ifiri ihien-oriri hun e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihien-oriri ahun siko d'a to jenin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihien-oriri hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e ye unu; makeni iya wu Nwa nke Ihian ke Chuku wu Nedi tume."

²⁸ We no si a, "Ki enyi jenkọ d'a run hun wu orun Osolobue cho ni enyi run?"

²⁹ Jesu no za we, si, "Onwan wu orun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kweri ni onye hun o zihę."

³⁰ We no si a, "Elee orun-atumenya k'i jenkọ nwan d'a runghosi enyi keni enyi hun a, enyi e kweyeni ihien i ku? Kini ke i jenkọ d'e me? ³¹ Ndi nedi enyi kani ri mana ime atu; ya ke we de ime Ekukwo-nsọ, si, 'O ye we bre di gha elu-igwee bia ri.' " ³² Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, ele Mozizi ye unu bre di gha elu-igwee bia; Nedi m wu hun ri nwan e ye unu ezigbo bre di gha elu-igwee bia. ³³ Makeni bre di Osolobue wu onye hu gha elu-igwee bia, hun e ye uwa ndun." ³⁴ We no si a, "Di-okpa, yeme enyi bredini ogen ile."

³⁵ Jizosi no si we, "Mme wu bre di hun e ye ndun. Egun agunko onye hun bia d'e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hun kwerini ni m.

³⁶ Kani, nọke ke m don gwa unu mbu, unu a hunole m, kani unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m siko d'a bia d'e kunrun m; a chupuko m onye owule hun bia d'e kunrun ni m." ³⁸ Makeni ele m gha elu-igwee bia d'e me uche m, kani m bia d'e me uche onye hun zihę ni m. ³⁹ Onwan wu uche onye zihęni m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkọ d'a gha onwan weli we Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Makeni uche Nedi m wu ni onye owule hun hun Nwa, kweri n'e, jenkọ d'e nwon ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju nọ dẹnwinnwĩnma n'a makeni ọ si, “Mmẹ wu bredi hu hun gha elu-igwee bia.”
⁴² We hu a si, “Ele Jesu nwa Josefụ wu onwan—hun enyi marin ndi mun'a? Nani k'o don nwan a si, ‘M gha elu-igwee bia?’ ”

⁴³ Jizosi nọ za we, si, “Edenwinnwĩnzile ni. ⁴⁴ O nwonni onye jenkọ d'a s'eka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi hun zihę ni m dọha a; m jenkọ d'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ We de ę ime Ekwkwọ ndi-amuma ni, ‘Osolobue siko d'a kuzi we ile.’ Onye owule hun ri e gon Chuku-Nedi ntin, a mumarin a, iya wu onye hun a bia d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n'o nwe onye hun huntu Chuku-Nedi—onye hu hun gha ebe Chuku ri bia, 'ya sọo huntu Chuku-Nedi.) ⁴⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule kwerini nwon ndun itebite.

⁴⁸ Mmẹ wu bredi hun e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kani ri mana* hu we ri ime atu, kani, a nwunhughọ we. ⁵⁰ Kani onwan wu bredi hun gha elu-igwee bia hun o me ni onye ri n'e anwunhuko. ⁵¹ Mmẹ wu bredi hu ri ndun hun gha elu-igwee bia. Onye owule ri bredini jenkọ d'a ri ndun jenin ejen. Bredi hu m siko d'e ye make ufri ndun ndi ri ime uwa wu ehụ m.”

⁵² 'Ya ke ndi Ju ahun nọ dọma ndondo ime we, a si, “Nani ke okennyeni a don ye enyi ehụ a ri?”

⁵³ 'Ya Jizosi nọ si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mmani unu ri ehụ Nwa nke Ihian, ra edeke ę,—unu enwonko ndun ime unu. ⁵⁴ Onye ri ehụ m, ra edeke m, ọ wuru onye nwe ndun itebite; m siko d'e weli ę Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Makeni, ehụ m wu ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hun ri ehụ m ra edeke m, bi ime m, mmẹ le enwen m bi ime ę.”

⁵⁷ “Ke m don ri ndun makeni Chuku-Nedi hun zihę ni m ri ndun, erira ke onye hun ri ni m k'a don ri ndun make ufri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigbo bredi hun gha elu-igwee bia; ọ noni ke ihien ahun ndi mbu ri, omegu a nwunhukwo we. Onye hun ri bredini jenkọ d'a ri ndun jenin ejen.”

⁵⁹ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju ri ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, we nọ si, “Okuni e zekewo! Onye siko d'a saeka nabanhan a?”

⁶¹ Kani, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a ri e denwinnwĩn make ihieni o ku. Ọ nọ si we, “Onwan k'e me unu ekwerizile? ⁶² Ki unu jenkọ d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihian k'o lako elu-igwee ebe ọ ri mbu? ⁶³ Mmon-nsọ iya sọo e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmom le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kani ndi hu ime unu ekwerini.” (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hun jenkoleni d'e kweri le onye hun jenkọ d'e re n'e.) ⁶⁵ Ọ nọ sizi, “Onwan hain m gi si unu n'o nwonni onye jenkọ d'a saeka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi me ę n'o bia.”

⁶⁶ Make onwan, umu-azuun Jesu bu oda nọ kin-azuun, esonzini w'e.

⁶⁷ Ya Jizosi nọ si umu-azuun a mmebuọ hu, “Unu le enwen unu siko d'a puzide nwan ra?” ⁶⁸ Saimonu wu Pita nọ za a, si, “Di-nwonni-enyi, onye ke enyi jemburuko? Iyü nwon oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kwerigho, marinzikwo, ni iyü wu Onye-nsọ Osolobue.”

⁷⁰ Jizosi nọ si we, “Mmẹ hori unu mmebuọ, ele 'ya? Kani onye ohu ime unu wu Ekwensu!”

⁷¹ (Judası nwa Saimonu Iskarotu k'o ri e ku, makeni ọ wu onye ohu ime umu-azuun mmebuọ hu bu 'ya jenkọ d'e re ę.)

Isi Nke Esa

Ogen Umune Jesu Keleni Kweri N'e

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya ke we kpọ ihien-oriri hu Osolobue gha elu-igwee zihę ni ndi Izrelu ime atu ogen Mozizi.

¹ Omeguu, Jesu no ghagbari ime Galili, latogu Judia; o jenhunmeni ime Judia, makeni ndi-ndu ndi Ju ri a cho ni we gbu e. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu* e ruguo. ³ 'Ya umune Jesu no si a, "O furu ni gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun orun-atumanya ndi i ri a run. ⁴ Makeni o nwonna onye hun a run orun ime nzuzue owuni o cho ni we marin a. Ebe o me ni i ri e me ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi uwa." ⁵ (Onwan me makeni ke umune e de e kwerini n'e.)

⁶ 'Ya Jizosi no si we, "Ogen furu ni m e ke ru, kani ogen ile furu unu. ⁷ Izize unu ezeko uwa, kale izize m e ze we makele m ri a gwa we ni ihien w'e me jo njo. ⁸ Jenme ni nwan mmemmeni, mme le enwen m eke jenkọ mmemme hunni, makeni ogen furu ni m e ke ru."

⁹ O kuguu ihienni, o no nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

¹⁰ Kani ogen umune Jesu gi jeneguu mmemme hu, o nozi jenme, kani nzuzue k'o gi jen.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmemme hu, we hu a si, "Elebe k'o ri?" ¹² Ndi ri igunrun risonme ebeku hu a kasonme murinmurin. Ndin si, "Ezigbo ihian k'o wu," ndini si, "Mba, o rihu e dufie ndi ali." ¹³ Kani, makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we, o nwonna onye s'eka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogen mmemme hu gi ruguu ahanmahan, Jizosi no si Ulo-nsọ d'a kuzime. ¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, "Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?" ¹⁶ Jesu no za we, si, "Nkuzi m ele nke m kani nke onye zihē ni m ro. ¹⁷ Omeni ihian a kwademe obi e n'o jenkọ d'e me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin omeni nkuzi m gha eka Osolobue bia ra m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kani onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntu a ri ime e."

¹⁹ "Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kani o nwonna onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?"

²⁰ Igunrun hu no za, si, "Eje-mmōn ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?"

²¹ Jesu no si, "M run orun-atumanya ohu, o no tu unu ile enya. ²² Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kani ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kani bidon e.) Unu a kwade okennyē ugun Uhuohin Izu-iken keni unu hun uzọ mezu iwu hu. ²³ Omeni we hu a kwa okennyē ugun Uhuohin Izu-iken amangbe w'a dan Iwu Mozizi, ki hain unu gi e we ni m iwe makeni m zuochanrin okennyeni ehu a ile Uhuohin Izu-iken? ²⁴ Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uzọ han enen ri mma."

Onye Ke Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, "Ele onwan wu okennyē hu ndi-ndu ri a cho ni we gbu? ²⁶ Lee e nwan k'o ri ebeni e ku oku id'enya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringwode we nwan ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume ra? ²⁷ Kani enyi a maringho ebe okennyeni gha bia; ogen Kraisti jenkọ d'e gi bia, o nwonna onye jenkọ d'a marin ebe o gha bia."

²⁸ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-nsọ, o no weshi olu elu, si, "Ezie, unu a maringwo m, marizikwo ebe m gha bia! Kani, egin m ihien eka m bia; onye hun zihē ni m furu we gi don enya—'ya ke unu marinleni! ²⁹ A maringho m'a makeni m gha ebe o ri bia, 'ya zihē m."

³⁰ 'Ya we no cho ni we nwunrun a; kani o nwonna onye metu a eka, makeni ogen e e ke ru. ³¹ K'osileri, ndi bu oda ri ebeku no kwerini n'e; we hu a si, "Ogen Kraisti wu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkari okennyeni orun-atumanya?"

E Zi We Ndi-unakpa Ulo-nsọ D'a Nwunhan Jesu

* Isi Nke Eṣa:2 Livitikosi 23.34

³² Ndi Itu-Farisi a nū kẹ igunrun hū rị e ku ihien ndini wẹ banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zi ndi unakpa Ulo-nsọ d'a nwunhan a.

³³ Jizosi nọ si, "M jenkọ d'e sọn unu nọdi ekere, omegu, a laburu m onye hun zihę ni m; ³⁴ unu jenkọ d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu e ri-eka bia." ³⁵ Ndi-isi ndi Ju nọ si ibe wẹ, "Elebe kẹ okennyeni cho n'o jen, hun enyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jen ali ndi Griki—ali ndi wulen ndi Ju—ebe ndi nke enyi risonme d'a kuzime ime igunrun ndi wulen ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihieni e ku: 'Unu siko d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako eka bia a.'?"

Mirin Hun E Ye Ndun

³⁷ Uhuohin ikpazun mmemme hu, hun wu uhuhin kacharin mkpa, Jesu nọ wuzo oto, yi oro, si, "Omeni o nwon onye egun mirin ri a gun, 'ya bia d'e kunrun m n'o ra! ³⁸ Onye owule hun kwerini ni m, ya ra; o siko d'a ri n'a kẹ Ehuhuo-nsọ don ku:

'Mirin hun e ye ndun
jenko d'a gha ime e
e hupuha kẹ iyi.' "

³⁹ Jizosi gi onwan e ku oku Mmon-nsọ hun ndi kwerini n'e jenkọ d'e nwehen. W'e ke ye wẹ Mmon-nsọ ogen hu makeni Jesu e ke banye ogho a.

Igunrun Hu E Kebe

⁴⁰ Ogen wẹ gi nu oku ndini, ndi hu ime igunrun hu nọ si, "Ezioku, onwan wu onye-amuma Hu pu-ichen." ⁴¹ Ndi ozọ si, "Onwan wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume!" Kani ndi hu ime wẹ si, "Kraisti k'a ghade nwan Galili bia ra?! ⁴² Ehuhuo-nsọ e kugon'a ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a gha ebọn Defidi puha; n'o siko d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bia?" ⁴³ Oku banyeni Jizosi nọ kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hu ime wẹ te cho ni wẹ nwunrun a, kani o nwonni onye metu a eka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni Wẹ Jesu

⁴⁵ Ogen ndi-unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azun d'e kunrun ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, si, "Ki hain unu gileni wehe e?" ⁴⁶ Ndi unakpa Ulo-nsọ hu nọ za, si, "O nwonni onye kutu oku kẹ okennyeni!"

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi nọ ju wẹ, si, "E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onye-ndu mobu onye Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'e? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi wẹ bu onu kẹ wẹ wu."

⁵⁰ Nikodimosi hun jen d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onye ohu ime wẹ nọ si wẹ, ⁵¹ "Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni wẹ uzọ nu onu a mobu chopuha ihien o me ra?"

⁵² Wẹ nọ za, si, "I wuzide onye Galili ra? Mu Ekukwo-nsọ n'i marin ni onye-amuma ara gha † Galili bia." [⁵³ Onye owule nọ lashi iwe e.

Isi Nke Eṣato

Okpoho Hu Zọ-uku-ye-ofia

¹ Kani, Jesu nọ si Ugu Olivu. ² O ru uzọ-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndi hu ile nọ bia d'e kunrun e, o nọ nọdi ali, kuzime wẹ.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọ wehe okpoho ohu wẹ nwun ebe o ri a zọ-uku-eye-ofia. Wẹ nọ bu e tume ihun ihian ile. ⁴ Wẹ nọ si Jizosi, "Onye-nkuzi, wẹ nwun okpohoni ebe o ri a zọ uku e ye ofia. ⁵ Ime Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho nọ enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'e?" ⁶ (Wẹ ju a ihieni ni wẹ gi e kwodon Jizosi, keni wẹ hun ihien wẹ k'a si ni ya k'o me.) Ya kẹ Jizosi nọ hulua ali, gi mkpinsi-eka a demę ihien ali. ⁷ Ogen wẹ gi to a ju a, o nọ lihi oto, si wẹ, "Onye owule ime unu metuleni njo, 'ya bu uzọ ma a omuma." ⁸ 'Ya o nọ huluzi ali, demę ihien ali. ⁹ Ogen wẹ gi nu ihieni, wẹ ile nọ puma,

† **Isi Nke Eṣa:52** ...onye-amuma hu pu-ichen aghako...

ohu-ohu, ndi kanị bu ụzọ puma, d'e ru n'ọ hodu Jizọsị sụọ; okpoho hụ turuhụkwọ ebehu ihun Jizọsị. ¹⁰ Ya Jesu nọ lihi ọtọ, sị a, “Okpoho, elebe kẹ wẹ rị? O nwọnni onyẹ ma i ikpe?” ¹¹ O nọ sị, “Di-ọkpa, o nwọnni.” Jizọsị nọ sị a, “Mmẹ nwẹn ẹ amakọkwọ i ikpe. Jẹnme. Kanị, gha kikenni jẹnme, emezile njọ.”]

Jizọsị Wụ Ukpe Ụwa

¹² Jizọsị nọ sịzi ndi ahun o te rị a kuzi, “Mmẹ wụ ukpe ụwa. Onyẹ ọwụlẹ hun rị e sọnni m aghakọ ime ishi, kama, o siko d'e nwọn ukpe hụ hun e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi nọ shiari a, sị, “I rị nwan a shiani enwẹn i eri, egikọ wẹ eri i don.”

¹⁴ Jesu nọ za, sị, “Ọsụn'a ni m shia ni enwẹn m eri, eri m furu wẹ gi don, makele a maringho m ebe m gha bia le ebe m jenkọ. Unu amarin ebe m gha bia mọbu ebe m jenkọ. ¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwọnni onyẹ m'a hannị enen. ¹⁶ Kanị ọ sụọ n'a ni m jenkọ d'a han enen, enen m'a han wụ ezioku, makeni ele mmẹ sụọ a han a, kama mmẹ le Chuku-Nedi hun zihẹ ni m gba a han a.

¹⁷ Ime Iwu unu, wẹ de ẹ ni eri mmadu ebuọ kẹ wẹ gi e don. ¹⁸ M rị a shiani enwẹn m eri; Nedi m hun zihẹ ni m rị a shiazikwo ni m eri.” ¹⁹ Ya wẹ nọ sị a, “Elebe kẹ Nedi i rị?” Jesu nọ za, sị, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi rị ehụ ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ a kuzi, bu o nwọnni onyẹ nwunrunn'a makeni ogen ẹ e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizọsị nọzi gwa wẹ, sị, “M jenkọ d'a pu; unu siko d'a cho m—kanị unu jenkọ d'a nwunto ime njọ unu. Unu asako ẹka bia ebe m jenkọ.”

²² Ndi-ndu ndi Ju nọ sị, “O sị ni enyi asako ẹka bia ebe o jenkọ. 'Ya wụ n'o jenkọ d'e gbude nwan enwẹn ẹ ra?’ Iya k'o gide nwan ihienni e ku ra?”

²³ Jizọsị nọ za wẹ, sị, “Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wụ nke ụwani, kanị ele m nke ụwani. ²⁴ Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d'a nwunto ime njọ unu. Unu jenkọ d'a nwunto ime njọ unu mmani unu kweri ni m wụ onyẹ ahun m si ni 'ya kẹ m wụ.”

²⁵ Wẹ nọ sị a, “Onyẹ k'i wụ?” Jesu nọ sị wẹ, “Thien hụ m gwa unu isi mbidon kẹ m wụ. ²⁶ M nwọn ihien bu oda m k'a saeka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kanị, onyẹ hun zihẹ ni m furu wẹ gi e don enya, m rihụ a gwa ụwa ihien ndi m nu onu a.” ²⁷ (Kanị aghotani wẹ n'ọ rị a gwa wẹ banyeni Chuku-Nedi.) ²⁸ 'Ya Jizọsị nọ sị, “Ogen unu jenkọ d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu kẹ unu jenkọ d'e gi marin ni m wụ onyẹ m wụ —Kraisti, Onyẹ Hụ Osolobue Tume—ni m'a ra gi uche m me ihien ọwule, kama, ni m rị a gwa unu ihien ndini wẹ kẹ Nedi m don kuzi m. ²⁹ Onyẹ hụ zihẹ ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, makeni ogen ile kẹ m gi e me ihien a sụn'a.”

³⁰ Ogen o gi rị e ku ihien ndini wẹ, ndi bu oda nọ kweri.

Ezioku Jenko D'e Mę Unu Weri Enwẹn Unu

³¹ Jizọsị nọ sị ndi Ju hun kwerini n'ẹ, “Omęni unu e sọn nkuzi m, 'ya wụ unu wụ ụmụ-azun m nke-esi. ³² Unu mę ẹ, unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenkọ d'e mę unu nwọnnin enwẹn unu.” ³³ Wẹ nọ za a, sị, “Enyi wụ ụmụ Ebrahim, enyi awutuni igbon onyẹ ọwule. K'i rị a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwẹn unu?’” ³⁴ Jesu nọ sị wẹ, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onyẹ ọwule hun e mę njọ wụ igbon njọ. ³⁵ Igbon ara nwọn onodi ime ezi-le-ulo jennin ejen, kanị, nwa nwọn onodi ime ezi-le-ulo jennin ejen. ³⁶ 'Ya wụ, omęni Nwa Osolobue mę unu weri enwẹn unu, unu jenkọ d'e nwọnnin enwẹn unu nke-esi. ³⁷ A maringho m ni unu wụ ụmụ Ebrahim, kanị unu rị nwan a cho ni unu gbu m, makeni oku m enwọn onodi ime unu. ³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m rị, kale unu e mę ihien unu nu onu nedi unu.”

³⁹ Wẹ nọ za a, sị, “Ebrahim wụ nedi enyi.” Jesu nọ sị wẹ, “Omęni ezie ro ni unu wụ ụmụ Ebrahim, nke unu hụ e mę ihien Ebrahim mę. ⁴⁰ Kanị unu cho nwan ni unu gbu m, onyẹ

hún gwa ụnụ ezioku hún m nụ ọ́nụ Osolobue. Ebrahim e mēni ihien nọ erira! ⁴¹ Ụnụ rihu e me ihien nedi ụnụ e me.”

Wẹ nọ si a, “Enyi ele ụmụ ọwụ; Osolobue le enwēn e sụọ wụ Nedi enyi nwon.”

⁴² Jizosi nọ si wẹ, “Omēni Osolobue wụ Nedi ụnụ, nke ihien m a sụọ ụnụ, makēni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi ihien eka m bia, iya zihē m. ⁴³ Kị haịn ụnụ gilēni a ghotā ihien m ri e ku? Ụnụ arị a ghotā makēni ụnụ asanị eka nabanhan oku m.

⁴⁴ Ụnụ wụ nke Ekwensu nedi ụnụ, ihien Ekwensu nedi ụnụ chọ ke ụnụ chọ nwan nị ụnụ me. Ogbu-ochu k'ọ wụ gha isi mbidon lala; ọ kwadontuni ezioku—makēni ezioku arị ime e. Ọ gha a tū ntū, o nwōnni ihien ọ wụ ebe ọ ri, makēni onye ntū le nedi ntū ile k'ọ wụ.

⁴⁵ Ya haịn ụnụ gilēni kweri ihien m ri e ku, makēni m ri e ku ezioku. ⁴⁶ Onye ime ụnụ siko d'a saeka ghosi nị m me njo? O me nwan nị ezioku ke m ri a gwa ụnụ, kị haịn nwan ụnụ gilēni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye ọwule hún wụ nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihien haịn ụnụ gilēni e gi oku Osolobue e don wụ nị ụnụ ele nke Osolobue.”

Jizosi Le Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju nọ za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku nị i wụ onye Sameriā, nị eje-mmōn ri ime i?” ⁴⁹ Jesu nọ za, si, “Eje-mmōn a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kanị ụnụ ara gbaye m. ⁵⁰ Arị m e me nị wẹ ye m ogho; kanị, o nwongho onye ri e me nị wẹ ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, onye ọwule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju nọ si a, “O weguo nwan enyi enya ohunma-ohunma nị eje-mmōn ri ime i! Ebrahim le ndi-amuma a nwungho, kanị i si, ‘Onye ọwule hún donme oku m ahunko onwun.’ ⁵³ ‘Yu ka nedi enyi wụ Ebrahim hún nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro nị 'ya ke i wu?’”

⁵⁴ Jizosi nọ za, si, “M ja enwēn m mma, ojija-mma m wụ ihien mmaka. Onye hún a ja m mma wụ Nedi m, hún ụnụ si nị 'ya wụ Osolobue ụnụ, ⁵⁵ bu ụnụ amarin a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenkō d'a wụ onye ntū ke ụnụ; kanị a maringho m'a; m'e me ihien o ku. ⁵⁶ Nedi ụnụ kanị wụ Ebrahim ghoghō n'o jenkō d'a hún ogen m; ọ hún a, efo nọ sụọ a usuo.”

⁵⁷ ‘Ya ndi Ju nọ si a, “Y'e ke ru ahua iri-kwasi-ogunnai, y'a hunole Ebrahim?”

⁵⁸ Jesu nọ si wẹ, “Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, nị wẹ d'a mu Ebrahim, m ri arị!”

⁵⁹ ‘Ya wẹ nọ tuturu omuma nị wẹ ma a, kanị Jesu nọ wari, gha ime Ulo-nsọ pu.”

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuọ Okennyē Wẹ Mu Enya-ishi

¹ Ogen Jizosi gi ghafeko, ọ nọ hún onye enya kpu-ishi kete w'a mul'a. ² Ụmụ-azuun a nọ ju a, si, “Onye-nkuzi, onye me njo hún wẹ gi mu okennyeni enya-ishi, iya le enwēn ra ndi mun'a?” ³ Jesu nọ za, si, “Eleni okennyeni mọbu ndi mun'a me njo, kanị wẹ mu a enya-ishi keni iken Osolobue hún uzọ puha ifon ime ndun a. ⁴ Enyi siko d'a gha a run orun onye hún zihē ni m ebe eki keleni gi, makēni, ohi gba, o nwōnni onye jenkō d'a saeka run orun. ⁵ Hunni m ri ime uwa, mme wụ ukpe uwa.”

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ nọ ju eson to ali, gi eson hu mēme urua, gi e te onye enya-ishi hu enya. ⁷ Ọ nọ si a, “Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam.” (Ali efanni wụ “E zijenguo.”) Ọ nọ jen d'e fin ihun e, ọ nọ leghama uzọ, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'o te rijo urio hu a si, “Onwan ele onye hu a nodi ali a rijo urio?” ⁹ Ndi hu ime wẹ hu a si, “Iya ro.” Ndi ozọ si, “Mba, ele ya; kanị o yi e eyi.”

Kanị 'ya nwēn nọ si, “Eghee, mme wụ okennyē hu.” ¹⁰ Wẹ hu a ju a, a judonzi, a si, “Nani k'i don nwan leghama uzọ?” ¹¹ Ọ nọ si, “Okennyē hu w'a kpo Jizosi/Jesu mēme urua gi e

te m ɛnya, ọ nọ sị m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m nọ jemma d'e fin ihun, m nọ leghama ụzọ!' ¹² Wẹ nọ jụ a, sị, "Elebe k'ọ rị?" Ọ nọ sị, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Enya

¹³ Wẹ nọ weri onye hụ ɛnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu memem urua gi e shiapu a ɛnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ juma a k'ọ don leghama ụzọ. Ọ nọ sị wẹ, "O bu urua che m ɛnya, e fin m ihun m—e leghamaguo m nwan ụzọ." ¹⁶ Ndi hụ ime ndi Itu-Farisi nọ sị, "Okennyeni ele nke Osolobue make ni ọ rini e donme iwu Izu-iken." Ndi ozo sị, "Nani ke onye-njo don saeka a run orun-atumanya ndini?" Wẹ nọ kebe. ¹⁷ Wẹ nọ sizi onye ɛnya-ishi hụ, "K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ɛnya?" Ọ nọ sị, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ɛnya te kpu e ishi d'e ru n'a kpo wẹ ndi mun'a. ¹⁹ Wẹ nọ jụ ndi mun'a, sị, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ɛnya-mpin? Nani k'o don nwan leghama ụzọ?" ²⁰ Ndi mun'a nọ za, sị, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mu a ɛnya-mpin. ²¹ Kani, enyi amarin k'o don nwan leghama ụzọ mobu onye shiapu a ɛnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya sikọ d'e ku onu a.'" ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu wẹ. Make ni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenko d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hụ Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hain ndi mun'a gi sị, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ 'Ya wẹ nọ kpọzi okennyenye hụ ɛnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, sị a, "Ku ezioku ni ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ Ọ nọ za, sị, "Amarin m omeni ọ wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kani ihien ohu m marin wu ni ɛnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan ụzọ!" ²⁶ Ya wẹ nọ sị a, "K'o me i? Nani k'o don shiapu i ɛnya?" ²⁷ Ọ nọ sị wẹ, "A gwaguo m unu, kani unu egini e don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?"

²⁸ Ya wẹ nọ kpoma a iyi, sị, "Nwa-azuun a k'i wu, kani enyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Enyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kani nke okennyeni, enyi amarinde ebe o gha bia!" ³⁰ Okennyenye hụ nọ za, sị, "Onwan wu ihien a tu ɛnya! Unu amarin ebe o gha bia, bu o shiapu m ɛnya. ³¹ Enyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kani o gon onye hun e fe n'e le onye hun e me uche e ntin. ³² Kete uwa e bidonle, anutuni wẹ ni onye owule shiapu ɛnya onye wẹ mu ɛnya-mpin. ³³ Owule okennyeni ele nke Osolobue, o ke sa eka me ihien owule."

³⁴ Wẹ nọ za a, sị, "Ime njo ke wẹ nocharin mu i; i ri nwan a cho ni kuzi enyi?!" Wẹ nọ chupu a ime ulo-ofufe.

Enya-ishi Ime-mmom

³⁵ Ogen Jizosi gi nu ni a chupuguo w'a, ọ hun a, ọ nọ sị a, "Y'e kwerigho ni Nwa nke Ihan?"

³⁶ Ọ nọ za, sị, "Onye k'ọ wu di-okpa? Gwa m, keni m hun ụzọ kweri n'e!"

³⁷ Jizosi nọ sị a, "Y'a hunguo a—onye hun ri e du i e ku oku ro."

³⁸ Ọ nọ sị, "Di-nwonnienyi, e kwerigho m." Ọ nọ sekpu ali, fe e.

³⁹ Jesu nọ sị, "M bia uwan d'a han enen, keni ndi ɛnya-ishi leghama ụzọ, ndi hun e legha ụzọ a wuru ndi ɛnya-ishi."

⁴⁰ Ndi Itu-Farisi nokunme n'e a nu ihienni o ku, wẹ nọ jụ a, sị, "Enyi wuzikwo ndi ɛnya-ishi?"

⁴¹ Jizosi nọ za wẹ, sị, "Omeni unu wu ndi ɛnya-mpin, wẹ e ke si ni unu me njo; kale, ebe unu si ni unu hụ e legha ụzọ, njo unu hukwoni unu."

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrun Ta

¹ “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun ghaleni onumuzo banye ime ulo-atunrun, kanị o gha uzọ ozọ nyinban, onye ahun wu onye-ohin le onye e chekin ihian uzọ a napu a ihien e. ² Onye hu gha onumuzo banye, 'ya wu onye-ndu atunrun ndi hu. ³ Iya ke onye nche a kpopu ni uzọ; atunrun ndi hu e gon ntin olu e. O kpo atunrun a efan, o dupuha we. ⁴ O wepuhaguu we ile wu ndi nke e, o buruni we uzọ; atunrun ndi hu e son e makeni we marin olu e. ⁵ Esokọ we onye we marinleni, kama, w'a gban'a oso, makeni amarin we olu e.”

⁶ Jizosi gi iluni gwa we oku, kanị a ghotani we.

Jizosi Wu Ezigbo Onye-ndu Atunrun Hu

⁷ Ya Jizosi nozi si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mme wu onumuzo atunrun gha a banye. ⁸ Ndi ozọ ile bu m uzọ bia wu ndi ohin le ndi e chekin ihian a napu a ihien e; kanị atunrun ndi hu egonni we ntin. ⁹ Mme wu onumuzo. Onye owule hun gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenkọ d'a gha e jen, a lua, a hunsonme efifia o siko d'e ri. ¹⁰ Onye ohin ara bia wezuka n'o bia n'o zun, n'o gbu le n'o tikpo, kanị m bia keni we nwon ndun, nwon e mmagi-mmagi.”

¹¹ “Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. Ezigbo onye-ndu atunrun gi ufiri atunrun e ye ndun a. ¹² Nke onye we wehu orun, hun wulen onye-ndu atunrun ndi hu, hun atunrun ndi ahun wulen nke e, o hun eworo* k'o lala, o la atunrun ndi hu to, gba pu—eworo hu nwunrun we, o chuziza we. ¹³ Onye we we orun a gba pu makeni o wuhu onye we we orun, ele iya nwon atunrun, o nwonni ihien o kpo atunrun ndi hu.

¹⁴ Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. A maringho m atunrun m; atunrun m a maringhozi m—¹⁵ rike ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M ri e ye ndun m make ifiri atunrun. ¹⁶ M nwon atunrun ndi ozọ rileni ime igunrunni. M jenkọ d'e wehezi we. We jenkọ d'e gon ntin olu m, keni o wuru igunrun ohu le onye-ndu ohu. ¹⁷ Ihien m suo Nedi m makeni m ri e we ndun m e ye keni m werizi e. ¹⁸ O nwonni onye ri a napu m ndun m; kama, mme ri e gi uche m e ye e. O ri m eka iyen'e; o rizi m eka iwerizin'e. Nedi m si m me ihienni.”

¹⁹ Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kebezi make ihien ndini o ri e ku. ²⁰ Ndi bu oda ime we hu a si, “Eje-mmōn ri ime e; era ri a pu a! Ke enyi ri e gon n'e ntin?” ²¹ Ndi ozọ hu a si, “Oku ndini ele oku onye eje-mmōn ri ime e. Ni eje-mmōn saeka shiapu enya onye enya-ishi?”

A Ju We Jesu

²² Ogen hu wu ogen oyi. We ri ime Jerusalem, e me Mmemme we gi e don Ulo-nsọ nsot†, ²³ Jizosi ghako etu-ulo Solomonu hun ri Ulo-nsọ, ²⁴ ya ndi-ndu ndi-Ju no fihunme e, si a, “Elee ogen ke y'e konmeru enyi obi elu? Omeni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwapu enyi?”

²⁵ Jizosi no za, si, “A gwaguo m unu, kanị unu ekwerini. Orun-atumenya ndi m gi efan Nedi m a run wu osheri m; ²⁶ kale unu ekwerini makele unu ele atunrun m. ²⁷ Atunrun m a maringho olu m; a maringho m we; w'e son m eson. ²⁸ Mm'e ye we ndun itebite; alako we ntikpo. O nwonni onye siko d'a napu ni m we. ²⁹ Nedi m hun we we che m eka ka ihien ile; o nwonni onye jenkọ d'e ri-eka wepu we eka Nedi m.”

³⁰ “Mme le Nedi m wu ohu.”

³¹ Ndi-ndu ndi-Ju no burusonmezi omuma, cho ni we magbu e. ³² Jizosi no za we, si, “A runghosiguu m unu orun-oma bu oda gha eka Nedi m bia: elee hun ime we ke unu jenkọ d'e gini ufiri e ma m omuma?” ³³ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, “Ele orun ri mma ke enyi k'a ma ni omuma, kanị, aru i ku. Makeni ihian mmaka k'i wu bu i ri e weri enwen i ni wu Osolobue.” ³⁴ Jesu no za we, si, “Ele we de e ime Iwu unu, si, 'M si ni unu wu chi.†' ³⁵ Ebe o me ni w'a ra s'eka gb hutu oku ri ime Ehuhuo-nsọ, omeni o kpo ndi hu we zijenni oku Osolobue mbu 'chi', 'ndi ri ke Chuku', ³⁶ nani ke unu gi ri a si ni, mme, hun Chuku-Nedi

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu † **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka ‡ **Isi Nke Iri:34** mōbu: Unu no ke Osolobue (Ebu-oma 82.6)

dón nsò zihè ime ùwa, rì e ku arù, makèni m sị, ‘M wu Nwa Osolobue?’ ³⁷ Omele arì m a run ihien Nedi m a run, egile ni ihien m ku don. ³⁸ Kanì omèni m hù a run wè, osuon'a nì unu egini ihien m ku don, gi ni orun-atumènya ndi m run don, keni o we unu enya nì Chuku-Nedi rì ime m, mme nwèn rì ime Chuku-Nedi.” ³⁹ 'Ya wè nò chozi nì wè nwunrun a, kanì o nò gbunahin wè.

⁴⁰ Jizosi nò kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebèhù Jónu nò mè mirin-Chuku oge mbu, o nò nodi ebèhù. ⁴¹ Ndi bu oda nò bia d'e kunrun è, wè hù a sị, “Jónu a runni orun-atumènya kaka akpu-ohu, kanì, ihien ile Jónu ku banyeni okennyeni wu ezioku.” ⁴² Ndi bu oda nò kwèrini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanai

Onwun Lazarosi

¹ O nwon okennyè ohu w'a kpo Lazarosi hun emu rì a ku. Onye Betani, obodo Meri le nwene è okpoho wu Mata ro. ² Merini wu hun hu ude e shin ohunma ye Di-nwonnì-enyi wu Jesu ukù, gi ntutu è fikori a; nwene è wu Lazarosi ke emu rì nwan a ku. ³ 'Ya umunè-ikpoho ebuoni nò zi ozi jenni Jizosi, si, “Di-nwonnì-enyi, emu rì a ku onye ahun ihien è a suo i.”

⁴ Kanì, oge Jizosi gi nu ihieni, o nò sị, “Emuni ele nke onwun, kama, o k'e weheni Osolobue ogho; o jenkò d'a wu uzò Nwa Osolobue jenkò d'e gi nwonhen ogho.” ⁵ (Ihien Mata le nwene-è-okpoho wu Meri lezi Lazarosi a suokwo Jesu asuo.)

⁶ O nuguu nì emu rì a ku Lazarosi, kuguu ihieni o ku, o nò nodizi ebèhù o rì akpu-uhuhin ebuo.

⁷ Omeuguu, o nò nwan sị umu-azuun a, “Nì enyi kin ni azuun si Judia.” ⁸ Umu-azuun a nò sị a, “Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho nì wè ma i omuma ebèhù, i choke n'ì kinzi ebèhù?” ⁹ Jesu nò sị, “Ele mgbahunme okuloku mmebuo ke anwun gi a rì elu? Ndi hun a ghahunme ebe eki rì elu ara kpoqburu, makèni wè gi ukpe uwanì e legha uzò. ¹⁰ Kanì ndi hun a ghahunme ime ukinkin a kpoqburu akpoqburu, makèni ukpe a rì ime wè.” ¹¹ Oge o gi kuguu ihieni, o nozi sị wè, “Uran e buruole owu enyi wu Lazarosi, kale, m jenkò ebèhù d'a kpotien è.”

¹² Umu-azuun a nò sị a, “Di-nwonnì-enyi, omèni o rì uran, o siko d'a rì mma.” ¹³ (Jizosi gi è e ku ni o nwunhuguo, kanì wè rì e ro n'o rì e ku uran mmaka.) ¹⁴ 'Ya Jizosi nò gwapu wè, sị, “Lazarosi a nwunhuguo, ¹⁵ kanì, make ufiri unu, efò rì a suo m usuo nì arì m ebahun, makèni o k'e mè unu kwèrì. Kanì, bia nì nwan nì enyi jen d'e kunrun è.” ¹⁶ Tamosi (hun w'a kpo Ejime) nò sị umu-azuun ibe è, “Nì enyi nwèn jenzi, keni enyi son onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wu Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Oge Jizosi gi ru ebahun, o nò hun a nì Lazarosi a riote ime ili kete akpu-uhuhin eno. ¹⁸ Betani nokunme Jerusalem, egbata wè wu ihien rike maili ebuo. ¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata nì wè roko wè obi make onwun nwene-wè-okennyè.

²⁰ Oge Mata gi nu nì Jizosi lala, o nò jenne d'e kunrun è, kanì Meri nodi ali ime ulo. ²¹ Mata nò sị Jesu, “Di-nwonnì-enyi, omèni i te rì ebeni, nwene m e ke nwun. ²² Kanì a marigho m nì ke kikenni o nwunhuguu, Osolobue jenkò d'e ye i ihien owule i rìo a.”

²³ Jizosi nò sị a, “Nwene i jenkò d'a gha onwun lihizi.”

²⁴ Mata nò sị a, “A marigho m n'o jenkò d'e lihi oge ndi nwunni siko d'e gi lihi Uhuohin-ikpazuun.”

²⁵ Jizosi nò sị a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwèrini ni m, o suo n'a nì wè nwunhun anwunhun, wè siko d'a rì ndun; ²⁶ onye owule rì ndun hun kwèrini ni m anwunko, kaka. Y'e gigho a don?”

²⁷ Mata nò za a, sị, “Egheè Di-nwonnì-enyi, e kwèrigho m nì 'yu wu Onye Hu Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hun wè rì e lee enya a n'o lala ime uwa.”

Jizosị Kwan Ẹkwan

²⁸ Ogen Mata gi kuguu ihienni, o no kin-azuun d'a kpo nwenę e wu Meri. O no kagwa a, si, "Onye-nkuzi ri ebeni, o ri a kpo i." ²⁹ Ogen o gi nu ihienni, o no lihi oto ozigbo, jen d'e kunrun e. ³⁰ Ogen hu Jesu e ke banye ime obodo hu—echen k'o rikwo ebe Mata no kunrun e. ³¹ Ndi Ju ahun we le Meri ri ime ulo ri a roko a obi a hun Meri k'o lihi oto ozigbo pu, we no sonme e makeni we ro n'o jenko ili hu d'a kwan ekwan.

³² Ogen Meri gi ru ebegu Jizosi ri, hun Jizosi, o no dann'a ali, si a, "Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nwenę m e ke te nwun!"

³³ Ogen Jizosi gi hun a k'o ri a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le we wi ke we ri a kwan, o no metu a obi oda-oda, futu a.

³⁴ O no si we, "Elebe ke unu liye e?" We no si a, "Di-nwonna-enyi, bia d'e lee e."

³⁵ Jizosi no kwan ekwan. ³⁶ 'Ya ndi Ju ahun no si, "Euu, lee ke ihię e sughan a!"

³⁷ Kanị ndi hu ime we no si, "Onyeni shiapu enya onye enya-ishi, o ke sa eka gbondon okennyeni anwunle?"

Jizosị A Gha Imę Onwun Weli Lazarosị

³⁸ O metukenmezi Jesu obi, o no bia ebe ili hu ri. Ili hu wu okporo hun we gi omuma hi-ogbe nukin onu a. ³⁹ Jizosi no si, "Nupu ni omuma hu."

Mata, nwenę okennyę hu nwunhuni no si a, "Di-nwonna-enyi, o sikọ d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuhin eno we li e."

⁴⁰ Jizosi no si a, "Agwanị m'i n'i jenko d'a hun ke Osolobue hihan ogbe omeni y'e kwerigho?"

⁴¹ E nupu we omuma hu, Jizosi no wesi enya elu, si, "E kele m'i Baba, makeni y'a nugo ekpere m, ⁴² a maringuo m ni y'a nu ekpere m ogen ile, kanị ifiri ndini ri ebeni ke m gi ku ihienni, keni we keri ni 'yu zihę m." ⁴³ Ogen o gi kuguu ihienni, o no gi oken olu yi oro, si, "Lazarosị, puha!" ⁴⁴ Okennyę nwen nwunni no puha, eka we gi li e a fukpume e: ohu fukpume oku le eka, ohu fukpumezi e ihun. Jizosi no si we, "Topu n'a n'o jenme."

E Rini We Jesu Ngo Keni We Gbu E

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bia d'a hun Meri, a hun ihien ndi Jesu me, we no keri n'e. ⁴⁶ Kanị ndi hu ime we no jen d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa we ihien Jizosi me. ⁴⁷ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-isi nchu-egan no kpo Ogwa Ndi-isi Nkikwama, si, "Ki enyi jenko nwan d'e me? Lee ni orun-atumenya ile okennyeni ri a run! ⁴⁸ Omeni enyi a ni a runsonme enina, ihian ile jenko d'e keri n'e; ogen hu, ndi Rom ri a kinị enyi sikọ d'a bia d'e me ihien banyen'e, we sikọ d'e tikpo Ulo-nsọ enyi le ali enyi!"

⁴⁹ Ya ke onye ohu ime we efan a wu Kayafasi, hun wu onye-isi nchu-egan ahua hu, no si we, "Unu a marin ihien kaka! ⁵⁰ Unu a marin n'o ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi ali enyi ile a la iwi?" ⁵¹ (Kanị, ezioku ri n'a wu ni ebe o me ni Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu, amuma k'o bu ihien hu—ni Jesu jenko d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin ni amuma k'o bu. ⁵² Eledę ndi Ju suo k'o k'a nwunni, kanị, keni o gizi onwun a wegama ndi nke Osolobue ile risonme ebe ile.)

⁵³ Gha uhuhin hu jenme, ndi-ndu ndi Ju no tuma iroro ke w'e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri e, Jesu akpazini ebe ihian ri ime Judia, kama o no gha ebegu pu, shi obodo ohu w'a kpo Ifrem, hun ri egberę nokunme atu—iya le umu-azuun a no nodi ebegu.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda no ghasonme ali ofia si Jerusalem d'e me omenali w'e gi e don enwen we nsọ, hun we gi a kwademe memme hu. ⁵⁶ We hu a cho Jesu, a ju ibe we ebegu we wuzo ime Ulo-nsọ, si, "K'i ro? O biakode memmeni ra?" ⁵⁷ Ogen hu, ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi e yeguo we iwu banyeni Jesu: ni owuni onye owule marin ebe o ri, 'ya bia d'a gwa we, keni we hun uzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmēbūo

E Hukpu We Jesu Uden (*Mat 26.6-13; Mak 14.3-9*)

¹ Ogen o gi hodū akp'ohin isin ni Mmēmme-Nghafe ru, Jizosị nọ jẹn Bētani, iwe Lazarosị, okennyẹ hụ ọ gha ọnwun weli. ² We nọ shi ni Jesu ihien-oriri ẹnyasi ahun. Mata hụ e jẹn ozi, e buye we ihien-oriri ahun; Lazarosị rị ndi rị e sọn ẹ e ri ihien-oriri.

³ 'Ya kẹ Meri nọ wehẹ ude e shin ohunma nanrani we gi osisi nadi memẹ, hūn we gwaleni. Ude hū k'e jun ihien nọ kẹ ogo-nta ohu lẹ nkirishi. O nọ hu ẹ ye Jesu ukū, gi ntutu rị a isi e fikorị a; ishin ude hū nọ kungbama ulo hū ile. ⁴ Kanị onye ohu ime umu-azuun Jizosị, 'ya wu Judasi nwa Iskarotu (hūn jenkọ d'e re n'e), nọ si, ⁵ "Kị haịn we gileni re udeeni, we eghe ẹ ye ndi igbennye? O ruguo ihien rike eghe-orun akp'ohin ogun-mmisen." ⁶ (Ele ni ndi igbennye rị a mkpa haịn o gi ku ihienni. Kanị, onye-ohin k'ọ wu: iya nwe e donme ni Jesu we eghe; o werisonme eghe we ye ẹ donme.)

⁷ Kanị Jizosị nọ si, "Hatu n'e, n'o gi ẹ kwademe olili m.

⁸ Unu lẹ ndi igbennye rị ogen ile, kanị mme nwen esonko unu nodi ogen ile."

E Rini We Lazarosị Ngo

⁹ Ndi Ju bu oda a nu ni Jesu rị Bētani, 'ya we nọ bia ebahun. Kanị, ele ifiri Jesu suo kẹ we gi bia, kanị, we chozi ni we hūn Lazarosị, hūn ọ gha ọnwun weli. ¹⁰ 'Ya ndi-isi nchu-ẹjan nọ rimeni Lazarosị ngo ni we gbuzi ya nwen, ¹¹ makele ufiri ẹ kẹ ndi Ju bu oda gi rị a ju nke we a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem (*Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40*)

¹² Ogen eki gi fon, igunrun hi-ogbe hūn bia Mmēmme-Nghafe nọ nu ni Jesu lala Jerusalem. ¹³ 'Ya we nọ werisonme iguru, jẹn d'e kunrun ẹ. Ya we nọ yime, "Ja ni Osolobue mma;

onye ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia
wu onye Chuku gozi agozi!

Eghee,

Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozi."

¹⁴ Jesu nọ chozi nwa jaki, nyinrin ẹ jẹnme, nọkẹ kẹ Ekukwo-nsọ don ku—Ehuhuo-nsọ si, ¹⁵ "Obodo Zayonu, a tule egun!

Lee Eze i k'ọ lala,

ọ rị elu nwa jaki."

¹⁶ Umu-azuun Jesu a ghotani ihienni ogen hū, kanị, ogen Jesu gi nweringu ogho, we nọ nyanhan ni Ekukwo-nsọ ku ihienni banyen'e, nyanhanzikwo ni we me n'e ihien ndini.

¹⁷ Ndi rị igunrun ahun we lẹ Jizosị wị ogen o gi gha ili kpopuha Lazarosị, ogen o gi gha ime ọnwun weli ẹ, hū a gwasonme ndi ozo ihien meni. ¹⁸ 'Ya haịn igunrun hū gi bia d'e kunrun ẹ—makeni we nu n'ọ run orun-atumenyani.

¹⁹ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ si ibe we, "Unu hū a hūn a?! Ihien ile enyi rị e me a rị a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sonmeguo a!"

Ndi Griki Hun Cho Ni We Hun Jesu

²⁰ Ogen hū, o nwe ndi Griki hūn rị ndi jẹn Jerusalem d'e fe ofufe ogen mmēmme hū.

²¹ We nọ jẹn d'e kunrun Filipu hūn wu onye obodo Besaida rị ime Galili. We nọ si a, "Di-okpa, enyi cho ni enyi hūn Jesu." ²² Filipu nọ jẹn d'a gwa Anduru, ya we ebubuo nọ wiri jẹnme d'a gwa Jesu.

²³ Jesu nọ za we, si, "Ogen e ruguo hūn w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. ²⁴ M rị a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke ẹ akariko ohu suo wezuka n'ọ dan ali nwunhūn. O nwunhūn,

'ya wu o mi mkpuru oda-oda. ²⁵ Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhunahin we; kani, nke ndi hu o me ni ndun we akani we mkpa elu uwan, ndun we k'a rini we—e nwe we ndun itebite. ²⁶ Onye owule hun cho n'o gba ni m odibo jenkō d'e sonri m, keni odibo m hun uzō son m nodi ebe m ri; Nedi m jenkō d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho."

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

²⁷ "Obi ri nwan e feri m. Ke m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile ogen-afunfunni bia ni m'? Mba! Make ni, 'ya hain m gi ri ebeni—m bia keni m hun uzō ta afunfunni. ²⁸ Baba, ye efan i ogho!' 'Ya ke olu no gha elu-igwee si, "E yegwole m efan m ogho. M jenkō d'e yezi e ogho."

²⁹ Igunrun ahun ri ebenu nu olu hu. Ndi hu si akpabo ro, ndi ozō si mmōn-ozī a gwaol'a oku!

³⁰ Kani, Jesu no si we, "Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. ³¹ Kikenni ke we jenkō d'a ma uwan ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwan. ³² Mmē nwen, ogen we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenkō d'a dōhani enwen m ihian ile." ³³ (O gi ihien ni o ku ghosi udi onwun o jenkō d'a nwun.)

³⁴ Igunrun hu no si a, "Iwu enyi gwa enyi ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkō d'a ri ndun jennin ejen. Ki i ri a sini ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onye wu Nwa nke Ihian ni?"

³⁵ Jesu no si we, "Ukpe jenkō d'e sonzi unu nodizi ekere suo. A gha ni ogenni unu nwon ukpe, amangbe ishi e kunrun unu. Make ni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenkō. ³⁶ 'Ya wu, kwerini ni ukpe ogenni unu nwon ukpe, keni unu hun uzō wuru umu ukpe."

Ogen Jesu gi kuguu ihien ni, o no gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a ni Jesu runchanrin orun-atumanya bu oda id'anya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun uzō mezu: Azaya si,

"Di-nwonni-enyi, onye kweri ozi enyi zi?

Onye ke Di-nwonni-enyi ghosi iken e?"

³⁹ Asani we eka kweri, make ni, rike ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ "Chuku e megwo enya kpu we ishi,

tikin obi we—

amangbe we e gi enya we legha uzō,

gi obi we ghota,

e gbehuto we d'e kunrun m;

a zuo m we—'ya ke Chuku ku."

⁴¹ Azaya ku ihien ni make ni o hun ogho Jizosi, o no ku banyeni ogho a. ⁴² K'osiler, ndi bu oda hun ride ime ndi-ndu we kwerini Jesu ekweri. Kani, egun ndi Itu-Farisi anini we ku e ebe ihian ri, amangbe we a chupu we ime ulo-ofufe.

⁴³ "Ojija-mma ihian k'a ja we ka we a suo kari hun Osolobue k'a ja we."

Ihien Jesu Ku Ke We K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu no weshi olu elu, si, "Onye owule hun kwerini ni m ele mme k'o kwerini, kani onye hun zihen m k'o kwerini. ⁴⁵ Onye owule hun ni m, a hungwo onye hun zihe ni m.

⁴⁶ M banhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe ndi hun kwerini ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu o me n'e, amako m'a ikpe. Make ni, abiani m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuopuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwerileni oku m, nwon onye k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenkō d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Make ni, ele m gi uche m e ku, kani Nedi m hun zihen m ye m iwu ihien m siko d'a si le ihien m

sikọ d'e ku. ⁵⁰ A maringhọ m nị iwu ẹ e ye ndun itebite. 'Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku."

Isi Nke Mmepụ

Jesu Chanchan Umụ-azuun A Uku

¹ Nị Mmemme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringhọ nị oge ẹ e ruguọ hun o gi hapu uwanị, buru Nedi ẹ. Ebe o nwe ihien-osusuo ndi nke ẹ ri ime uwa, o no nwan ghosichanrin we ya wu ihien-osusuo d'e ru isi ẹ.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'o re ẹ.

Oge we gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringhọ nị Chuku-Nedi e weole ihien ile che ẹ ẹka, n'o gha ebe Osolobue ri bia le n'o laburuko Osolobue: ⁴ o no gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu ẹ, jeri towele we gi e finchan ehụ. ⁵ O no hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azuun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu we iya. ⁶ O ru Saimonu hun w'a kpo Pita, Pita no si a, "Di-nwonni-enyi, iyu k'a chanmazi m oku?!" ⁷ Jizosi no za, si, "Y'a marin ihien m ri e me kikenni; kanị omegu, i k'a ghot a." ⁸ Pita no si a, "O nwonni oge y'e gi chanchan m uku!" Jesu no si a, "Omēni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita no si a, "Ya wu nị eledu uku m suo ki k'a chan, Di-nwonni-enyi—chanzi m nwan ẹka le isi!" ¹⁰ Jesu no za a, si, "Onye hun wugu ehụ, o rizinị mkpa n'o wuzi ehụ, mmanị uku a—makeni o nwunchanringuọ. Unu e nwunguọ nke-esi—kanị ele unu ile." ¹¹ Makeni Jesu a maringhọ onye hun jenkọ d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Oge o gi chanchanguu we oku, yiriguzi ewuru ẹ, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, "Unu a ghotaghọ ihien m me ni unu? ¹³ Unu a kpo m 'Onye-nkuzi', a kpo m 'Di-nwonni-enyi'; o furu efuru, makeni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan nị mme nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku, o furu nị unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghosiole m unu nzomuku unu jenkọ d'e son, keni unu mezikwo nị ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omēni unu a maringhọ ihien ndini, Osolobue jenkọ d'a gozi unu omēni unu e me we.

¹⁸ Kanị, ele unu ile ke m ri e ku; a maringhọ m ndi hun m hori. Kanị, we jenkọ d'e gi ihien k'e menị mezu ihien Ehuhuo-nsọ ku, nị, 'Onye hun ri bredi m e buguọ numanị m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihienni o gini d'e me, keni—o me, nị unu kweri nị mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihē, nabanhan m; onye owule hun nabanhan nị m, nabanhan onye hun zihē ni m."

Jesu E Ku Onye Hun Sikọ D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Oge Jizosi gi kuguu ihienni, obi eruzin'e ali, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e we m ye we." ²² Umụ-azuun a no leme ibe we, makeni ihien o ku gba we nghari-enya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azuun a, onye hun ihien ẹ a suo Jesu, noson Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonu w'a kpo Pita no gi ẹka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azuun hu no nokunmekememe Jizosi, si a, "Di-nwonni-enyi, onye ro?" ²⁶ Jesu no za, si, "Onye hun m jenkọ d'e ye bredini, m suruguu a ime afere ro." 'Ya o no suru bredi hu ime afere, we ẹ ye Judasi nwa Saimonu Iskarotu.

²⁷ Oge Judasi gi naringuọ bredi ahun, Ekwensu no banye ime ẹ. Jesu no si a, "Me ihien i k'e me ozigbo!" ²⁸ Kanị, o nwonni onye ozo ri ebahun e ri ihien-oriri hun ghot a ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Makeni Judasi e kwodon ni we ego, o nwe ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we sikọ d'e gi me mememe hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbenye ihien.

³⁰ Oge Judasi gi naringuọ bredi hu, o no pu ozigbo; ime uchinchin ro.

*Iwu Ohun**(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)*

³¹ Ogen Judasi gi puguu, Jesu no si, “We jenko nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omeni we bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen e; o jenko d'e busi e elu ozigbo. ³³ Umụ m, mme le unu siko d'a nodizi ekere suo. Unu jenko d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: 'Unu asako eka bia ebe m jenko.' ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osusuo unu ke unu k'a don nwe ihien-osusuo ibe unu. ³⁵ Omeni ihien ibe unu a suo unu, 'ya ke ihian ile e gi marin ni unu wu umu-azuun m.”

*Jesu E ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marin A**(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)*

³⁶ Saimonu w'a kpo Pita no si a, “Di-nwonnienyi, elebe k'i jenko?” Jizosi no za, si, “Ebe m jenko, y'a sako eka son m kikenni—kanị omegu, i jenko d'e son m.” ³⁷ Pita no si a, “Di-nwonnienyi, ki hañ o gi me ni asako m eka son i kikenni? M k'a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu no za, si, “N'i nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni 'y'a marin m.”

Isi Nke Mmęto*Jesu Suo Ke W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nedi*

¹ Jizosi no si we, “Anile ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo ni ni m. ² Iwe Nedi m, mmughe bu oda ri a. Omeni ele erira, nke m'a gwa unu. M shiko nwan d'a kwademe ni unu ebe unu jenko d'e bi. ³ M jenguu d'a kwademe ni unu ebe unu jenko d'e bi, e kinhen m azuun d'e weri unu, keni unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringuo uzo ebeku m jenko.”

⁵ Tamosi no si a, “Di-nwonnienyi, enyi amarin ebe i jenko, eghanị ke enyi e don marin uzo a?” ⁶ Jizosi no si a, “Mme wu uzo le ezioku le ndun. O nwonnienyi onye siko d'a sa eka bia d'e kunrun Chuku-Nedi mmanị ghahani m. ⁷ Omeni unu a maringuo m, unu jenko d'a marizikwo Nedi m. Unu a maringuo a nwan gha kikenni jenne; unu a hunguo a.”

⁸ Filipu no si a, “Di-nwonnienyi, ghosihu enyi Chuku-Nedi, efo e jun enyi.” ⁹ Jesu no si a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'y'a marin m? Onye owule hunni m, a hunguo Chuku-Nedi. K'i ri a sini, 'Ghosienyi Chuku-Nedi.'? ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kanị, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m siko d'a run orun ndi hun m ri a run; o jenko d'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rijo, m siko d'e me e, keni mme wu Nwa hun uzo wehe ni Chuku-Nedi ogho. ¹⁴ Unu gi efan m rijo m ihien owule, m jenko d'e me e.”

Jizosi E Kwe Nkwa N'ọ K'e Zihę Mmęn-nso

¹⁵ “Omeni ihien m a suoghọ unu, unu jenko d'e donme iwu m, ¹⁶ a rijo m Chuku-Nedi n'ọ zihę ni unu Onye-nkasi-obi ozo n'ọ noyeni unu jenin ejen. ¹⁷ Onye ahun wu Mmęn-nso—onye hun a ghosi ezioku; uwa asaeka nabanhan a, makeni uwa as'eka hun a mobu marin a. Kanị unu a maringho a, makeni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Ele m k'a lato unu rike ndi nwonleni nne le Nedi; m siko d'a bia d'e kunrun unu.

¹⁹ O hodu ekere ni uwa hunbehi m, kanị unu jenko d'a hun m. Makeni m ri ndun, unu le enwen unu siko d'a rizi ndun. ²⁰ O ru uhuhin hu, unu jenko d'a marin ni m ri ime Nedi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi we e bi, uwe wu

ndi ihien m sọ. Ndi ihien m sọ ke ihien we k'a sọ Nedi m; ihien we jenkọ d'a sọzikwo mme nwen, e we m enwen m ghosi we.”

²² Nwa-azuun a ohu w'a kpo Judasi (kale ele nwa Iskarotu) no si a, “Di-nwonn-enyi, ki mezi i k'e gi ghosi enyi enwen i bu 'y'a ghosiko uwa?”

²³ Jesu no za a, si, “Onye owule ihien m a sọ jenkọ d'e me ihien m ku. Ihien e k'a sọ Nedi m, mme le Nedi m a bia d'e kunrun e, du e bi. ²⁴ Onye owule ihien m ghaleni a sọ ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ele nke m, we wu nke Chuku-Nedi hun ziheni m. ²⁵ A gwaguo m unu ihien ndini hunni mme le unu ri; ²⁶ kanj, Onye-nkasi-obi wu Mmon-nso, hun Chuku-Nedi jenkọ d'e gi efan m zihe, jenkọ d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udon ke m ri a lato ni unu; udon nke m ke m ri e ye unu—ele ke uwa don e ye ke m'e ye. Anile ni obi unu songbu unu, atule ni egun. ²⁸ Unu a nughọ ke m si unu, ‘M pukọ apukọ’ le ni ‘m siko d'e kinhen d'e kunrun unu.’ Omeni ihien m sọ unu, nke unu hu a ghoghọ ni m jenkọ d'e kunrun Chuku-Nedi, makeni 'ya ka m. ²⁹ A gwatoguo m nwan unu ihienni hunni o keleni me—keni, o me, unu e kweri. ³⁰ Ogen aria m'e gi gwamazi unu ihien bu oda, makeni onye hun a ki uwanj lala; o nweni iken owule o nwon ebe m ri, ³¹ kanj, m ri e me ni uwa marin ni ihien Chuku-Nedi sọ m a sọ, ni ihien Chuku-Nedi si m me ke m'e me; lihi ni nwan ni enyi gha ebeni pu.”

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisi-vaini Le Aganaba A

¹ “Mme wu ezigbo vaini; Nedi m wu hun e lepu a enya. ² Agalaba owule ri ime m hun mileni mkpuru, o bepụ a; kanj agalaba hun mi mkpuru, o befon e, keni o mikenme. ³ Oku m gwa unu e befonguo unu, me unu nwunchan, keni unu mikenme mkpuru. ⁴ Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme ime unu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke e ara saeka mi mkpuru, mmanj o nyankunma osisi e, erira k'o don wuru ni unu asako eka mi mkpuru wezuka ni unu nodisonme ime m.”

⁵ “Mme wu ukun vaini, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkpuru oda-oda, makeni, wezuka m, unu a s'eka me ihien owule. ⁶ Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepụ agalaba, o kpopu nkun; w'e kponggame agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. ⁷ Omeni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rio ni ihien owule unu cho; Osolobue jenkọ d'e me ni unu 'ya. ⁸ Omeni unu a mi mkpuru oda-oda, o jenkọ d'a ghosi ni unu wu umu-azuun m: ohun jenkọ d'e wehe ni Nedi m ogho.

⁹ Ke Chuku-Nedi don nwe ihien-osusuo ebe m ri ke m don nwe ihien-osusuo ebe unu ri; risonmekwo ni ndi ihien we a sọ m. ¹⁰ Omeni unu e donme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a sọ m—leke ke m don donme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e asọ Nedi m. ¹¹ A gwatoguo m unu ihien ndini, keni ighoghọ m ri ime unu le ni ighoghọ unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu ke m don nwe ihien-osusuo unu.”

¹³ “O nwonn onye nwe ihien-osusuo ka onwan: ni ihian gi ifiri ndi owu a we ndun a ye. ¹⁴ Ndi owu m ke unu wu—omeni unu e me ihien m si unu me. ¹⁵ Arizi m a kpo unu igbon, makele igbon ara marin ihien di-nwonn'e ri e me. Kama, m kpo unu ndi owu m makeni a gwaguo m unu ihien ile m nu onu Nedi m.”

¹⁶ “Ele unu hori m; mba, mme hori unu, tume unu keni unu jen d'a mi mkpuru—mkpuru hun siko d'a toni, keni Chuku-Nedi ye unu ihien owule unu gi efan m rio. ¹⁷ M ri e ye unu iwuni: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu.”

Izize Unu Jenko D'e Ze Uwa

18 “Omēni izize unu ri e ze uwa, nyanhankwo ni ni izize m bu uzọ ze e. 19 Omēni unu te wu nke uwa, nke ihien unu a suo uwa rike nke e. Kani, ebe o me ni unu ele nke uwa make ni a hopuguo m unu ime uwa, 'ya hain izize unu gi e ze uwa. 20 Nyanhan ni ihien m gwa unu, ni, 'Odibo ara ka nna a.' Omēni we kpokpo m ekpokpo, we siko d'e kpokpozikwo unu; omēni we me ihien m si we me, we jenkọ d'e mezikwo ihien unu si we me. 21 We k'e me unu ihien ndini we make ni unu wu nke m, unu ri a za efan m, make ni amarin we onye hun ziheni m. 22 Omēni abiani m d'a gwa we oku, ikpe njo e ke ma we; kani o nwonzini nwan ihien we k'e gi wanahin njo we me. 23 Onye owule ri e ze izize m ri e zezikwo izize Nedi m. 24 Omēni arunni m orun we runtuleni ime we, ikpe njo e ke ma we; kani, a hunchanringuo we nwan orun-atumenya ndi m run—bu ize mme le Nedi m hukwo e ze we. 25 Kani, o ri enina ni we hun uzọ mezu ihien hu we de ime Iwu we, ni, 'Izize m ri e ze we bu o nwonni ihien m me.'”

26 Kani, Onye nkasi-obi hu m jenkọ d'a gha ebe Chuku-Nedi ri ziheni unu bia, o jenkọ d'a shiani m eri. Onye nkasi-obi hu wu Mmon-nsọ—Onye hun a ghosi ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nedi ri bia. 27 Unu le enwen unu siko d'a shiazikwo ni m eri, make ni mme le unu ri gha isi mbidon lala.”

Isi Nke Mmisen

1 “A gwatoguo m unu ihien ndini amamgbe unu a danpu ime okukwe. 2 We jenkọ d'a chupu unu ime ulo-ofufe; ezioku-ezioku, ogen lala hun onye owule gbuni unu jenkọ d'e weride e ni orun oma k'o ri a runni Osolobue. 3 We jenkọ d'e me ihienni makele w'e ke marin Chuku-Nedi mobu mme le enwen m. 4 Kani, a gwatoguo m unu ihien ndini, keni ogen w'e gi me, unu a nyanhan ni a gwatoguo m unu.”

“E te gwani m unu ihien ndini isi mbidon, make ni m ri ime igunrun unu. 5 Kani m jenkọ nwan d'e kunrun onye hun ziheni m, bu o nwonni onye owule ime unu ju m ke elebe ke m jenkọ? 6 Hun nke unu e gi ju m'a, unu a sukuru make ni m gwa unu ihien ndini m gwa unu.”

Orun Mmon-nsọ Siko D'a Run

7 “Kani ezioku ke m ri a gwa unu, erere unu ro omēni a pu m; make ni, Onye-nkasi-obi abiakọ mmani m lama alama. Kani, m lamaguu ke m'a no zihē ni unu 'ya. 8 Ogen o jenkọ d'e gi bia, o siko d'a ghosi ndi uwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe no. 9 ni aghotani we ihien njo wu—make ni njo wu ni e kwerini ni we m; 10 ni aghotani we ihien Osolobue cho—make ni mme nwen jenkọ ebe Nedi m ri, unu ahunkozi m; 11 ni a ghotani we ke okinkin-ikpe no make ni Osolobue a maguo onye hun a ki uwani ikpe.

12 Ihien bu oda hodu hun m cho ni m gwa unu, kani unu asako eka ghota a kikenni. 13 Ogen Mmon-nsọ, Onye hun a ghosi ezioku, k'e gi bia, o siko d'e du unu ye ime ezioku ile. Makele, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule o nu, 'ya k'o jenkọ d'e ku. O jenkọ d'a gwazikwo unu ihien ndi k'e me ihun. 14 O jenkọ d'e ye m ogho, make ni o siko d'e weri ihien wu nke m, hun m k'e ye e, gwa unu ya— 15 ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hain m gi si ni Mmon-nsọ jenkọ d'e weri ihien wu nke m gwa unu.”

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighogho

16 “O nobe ekerē, unu ahunkozi m; o nobezi ekerē unu jenkọ d'a hun m.” 17 Ndi hu ime umu-azuun a no si ibe we, “K'o gi ihienni o ri a gwa enyi e ku—ni, 'O nobe ekerē, unu ahunkozi m; o nobezi ekerē unu jenkọ d'a hun m,' o sizi, 'Make ni m jenkọ ebe Chuku-Nedi ri?'” 18 We hu a si, “K'o gi 'O nobe ekerēni' e ku? Enyi aghotani ihien o ri e ku!”

19 Jesu a maringuo ni we cho ni we ju a ajuju, o no si we, “Unu ri a jutari ibe unu ihien m gi si, 'O nobe ekerē, unu ahunkozi m, o nobezi ekerē, unu jenkọ d'a hun m.'” 20 Ezioku ke

m rị a gwa ụnu, ụnu jenkọ d'a kwan ekwan, goo—kani ụwa jenkọ d'a ghoghọ; ọ k'a gha a fu ụnu. Kani, o nọbe, ụfụ ahun e henrin ighoghọ.”

²¹ “Ime gha e me okpoho, ọ turu a aturu makeni ogen e e rugu; kani ọ mugu, ọ nyanhankozị afunfun hu ebe ọ n'a ghoghọ n'ọ mubanhagu nwa ime ụwa. ²² Erira ke ụnu rị nwan a kwan; kani, m k'a hunzi ụnu—ogen hu, ighoghọ siko d'e jun ụnu obi, o nwonni onye jenkọ d'a napu ụnu ighoghọ ụnu. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien ụnu jenkọ d'a rịo m. Ezioku ke m rị a gwa ụnu, gi ni efan m rịo Chuku-Nedi ihien owule, o siko d'e ye ụnu 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogeni, ụnu egituni efan m rịo ihien owule; rịo ni, ụnu jenkọ d'e nwonhen, keni ighoghọ ụnu zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa ụnu ihien ndini; kani ogen lala hun m siko d'e gi gwapu ụnu banyeni Chuku-Nedi, egikozị m ilu ogen hu. ²⁶ O ru ogen ahun, ụnu jenkọ d'e gi efan m rịo. Ekuni m ni m jenkọ d'a riodonni ụnu Chuku-Nedi, ²⁷ makeni ihien ụnu a suo Chuku-Nedi le enwen e a suo; ihien ụnu a suo a asuo makeni ihien m a suo ụnu a suo, lezi makeni ụnu kweri ni m gha ebe Osolobue rị bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi rị bia ime ụwa; m pukozị nwan ime ụwa keni m laburu Chuku-Nedi.” ²⁹ 'Ya umu-azuun a no si a, “I rị e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen ke enyi marin nwan n'i marichanrin ihien ile, n'o nwonni onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri n'i gha ebe Osolobue rị bia.” ³¹ Jesu no za, si, “Unu e kwerigu nwan? ³² Ogen lala—o ruguode nwan, ogen ụnu jenkọ d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe e, na mme suo to. Kani, ele mme suo wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwagu m ụnu ihien ndini keni obi gi ifiri m ru ụnu ali. Ime ụwa, ụnu jenkọ d'e nwon nsongbu; ka kwodon ni obi ụnu, n'e merigu m ụwa!”

Isi Nke Mmisa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

¹ Ogen Jizosi gi kugu ihien ndini we, ọ no lee enya elu-igwee, si, “Baba, ogen hu e rugu! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzọ ye i ogho—² ebe o me ni y'e bugu ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin n'i—'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraisti hun i zihē.”

⁴ “E yegu m'i ogho ime ụwan ghahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni ụwa d'e bidon.”

⁶ “E megu m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime ụwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e megu we ihien i ku. ⁷ A maringuo we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸ makele a gwagu m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguo we ihien ndi hu; a maringuo we ni m gha ebe i rị bia nke-esi. E kwerigu we ni 'yu zihē m.”

⁹ “M rị e me ni we ekpere; ele ndi ụwa ke m rị e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; makeni, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arikozị m nwan ime ụwa, kani we rị ime ụwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun rị nsọ, gi efan i chemē we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹² Ogen mme le we gi rị, m gi efan i chemē we—efan ahun i ye m. E chemēguo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu. ¹³ Kani, m lala nwan d'e kunrun i; m rị e ku ihien ndini ime ụwa keni we hun uzọ nwe ighoghọ m ime ndun we, nwe e hun zu oke.”

¹⁴ “E yegu m we oku i, izize we no zeme ụwa—makeni ele we nke ụwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ele nke ụwa. ¹⁵ Ari m a rịo i n'i gha ime ụwa wepu we; kama, m rị a rịo n'i chemē we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. ¹⁶ Ele we nke ụwa—k'o don me ni ele m nke ụwa. ¹⁷ Gi ezioku don we nsọ: oku i wu ezioku. ¹⁸ Ke i don zihē m ime ụwa ke m don rị e zi we e ye ime ụwa.”

¹⁹ “M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nsọ nke-esi.

²⁰ Elee ndini sọọ ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenkọ d'e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. ²¹ M ri a rịo ni we ile wuruchanrin ohu, nọke ke iyü, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a rịo ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun ọzọ kweri ni iyü zihę m. ²² E wegwo m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³ keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyü zihę m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi.”

²⁴ “Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-osusuo i nwe jenni m n'i d'e kede uwa.”

²⁵ “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon'a ni uwa amarın n'i, mme nwen a maringho i, ndini we a maringhozi ni iyü zihę m. ²⁶ E meguo m we marin i, m jenkọ d'a gha e mezikwo we a marin i, keni ihien-osusuo i nwon ebe m ri hun ọzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we.”

Isi Nke Mmesato

A Bia We D'a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ogen Jesu gi meguo ekpereni, 'ya le umu-azuun a no fetu Odanmgbugbu Kidronu. O nwe ugba ri ebegu; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun. ² (Judası, hun ren'e a maringhozi ebahun, makeni Jesu le umu-azuun a a no ebegu e zu mbu-le-ebu.)

³ 'Ya Judası no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nsọ, ndi hun ndi-isi nchu-ajan le ndi itu-Farisi zihę, banhan ime ali vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringwo ihien ile jenkọ d'e me n'e, 'ya o no jempuha ihun, ju we, si, “Onye ke unu ri a cho?” ⁵ We no za, si, “Jesu, onye Nazareti.” O no si we, “Mme ro.” (Judası hun ren'e wuzoyeni we ebahun ogen o gi ku ihieni.) ⁶ Ogen Jesu gi si we, “Mme ro”, we no jenkins azuun, danchanrin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, “Onye ke unu choko?” We no si, “Jizosi onye Nazareti.” ⁸ Jizosi no si, “A gwagwo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama.” ⁹ (O ku ihieni keni ihien hu o ku mbu hun ọzọ mezu: “Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.”)

¹⁰ Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu opia-agma, no sepuha a, banpu odibo onye-isi nchu-ajan ntin aka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) ¹¹ Jizosi no si Pita, “Wekin opia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rako m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?”

E We We Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kanı le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbu. ¹³ We no bu ọzọ we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-ajan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'o kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghoi N'o Marin Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozo no sonme Jesu. (Onye-isi nchu-ajan marin nwa-azuun ozo hu amarın, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-ajan.) ¹⁶ Kanı Pita abanhani. Ya nwa-azuun ozo hu no kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, “Yelee onye ohu ime umu-azuun okenye hu?” Pita no si, “Mba, ele mme.”

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchụ-ẹjan A Ju Jesu Ajuju
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Ogen ahun, onye-isi nchụ-ẹjan hụ a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu no si, "Id'anya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nsọ—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ K'i ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringwo we ihien m ku." ²² Ogen Jesu gi ku ihienni, unakpa ohu turu ehụ ebahun no fian Jesu ihien, si, "Erira ke ya a gwa onye-isi nchụ-ẹjan oku!" ²³ Jesu no si a, "Omēni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kanj, mbuni ezioku ke m ku, k'i fiani m ihien?" ²⁴ Ya Anasi no si we weri ya le egbun hu we ken e jenni Kayafasi onye-isi nchụ-ẹjan.

Pita A Ghorizi N'o Marin Jesu
(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita turukwo ebenu a nyan okun. 'Ya ndi ozọ no si, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyehi hu?" Kanj, Pita no ghorizi, si, "Mba, ele mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchụ-ẹjan, hun wu nwene okennyehi hu Pita banpu ntin no si Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita no ghorizi. Ozigbo, okpa no kwan.

E We We Jesu D'e Kunrun Paileti
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Uzọ-utuntun biribiri, we no gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hun ri a kini. Kanj, abanyeni we ime ogwa hu, makeni achoni we ni we meru enwen we, keni we hun uzọ ri Oriri-Nghafe hu. ²⁹ 'Ya Paileti no jemburu we ezi, si, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyehi?" ³⁰ We no si a, "Omēni okennyehi ele eje-ihian, enyi eke weheni i y'e." ³¹ Paileti no si we, "Weri n'e, ni unu le enwen unu d'e gi iwu unu kin e ikpe." Ndi-ndu ndi Ju no si a, "Iwu unu tini enyi si enyi egbule onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti no siji ime ogwa a, zi we kpọ Jesu; ya o no juma Jesu, "Iyu wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu no si a, "Uche i k'i gide nwan a ju ajujuni ra ndi ozọ gwa i oku m?" ³⁵ Paileti no si a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i le ndi-isi nchụ-ẹjan we i che m eka; k'i me?" ³⁶ Jesu no si, "Ali-eze m ele nke uwanj. Omēni ali-eze m te wu nke uwanj, nke ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon we ebule m che eka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni."

³⁷ 'Ya Paileti no ju a, si, "Eze k'i wu nwan?" Jizosi no shari a, si, "Iyu ku ni m wu eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri e ke we gi mu m; iya hain m gi bia ime uwa. Onye owule hun wu nke ezioku e gon ntin oku m." ³⁸ Paileti no ju a, si, "Ki wu ezioku?"

Paileti e kuguu ohun, o no jemburu ndi hu ezi.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun
(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti no si ndi hu ri ezi, "Ahunni m ihien owule o me hun m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kanj, ke omenalj unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a choghoni m hatu ni unu Eze ndi Ju?" ⁴⁰ We no yi oro, shari a, si, "Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!" (Barabasinj ri ndi a luson ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

¹ Ya Paileti no weri Jesu, we e ye ndi-agma, we no gbu e mkpinsi.

² Ndi-agma hu no gi mkpinsi ogun risonme kpa okpu-eze, bu e che e isi; e yime w'e ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ³ We no bia d'e kunrun e mgbe ole-le-ole, a si, "Isi i chei, eze ndi Ju!" E jemburu w'e, a fian a ihien.

* **Isi Nke Mmitenei:2** ewuru ndi nze le ndi-idafin

⁴ Paileti no jenzi d'a gwa we, si, "Lee e, m jenko d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!" ⁵ Ya Jizosi no puha: o kpuhu okpu ogun; o yihu ewuru popu hu we yime e. Paileti no si we, "Lee ni okennyeh hu ebeni!"

⁶ Ogen ndi-isi nchu-ejan le unakpa Ulo-nsọ gi hun a, we no yi, "Kpogbu e! Kpogbu e!" Paileti no si we, "Weri n'e nwan, ni unu gi eka unu kpogbu e; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe." ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, "Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi si n'o furu hun a nwunni, make ni o weri enwen e n'o wu Nwa Osolobue."

⁸ Ogen Paileti gi nu hunni, egun no tukarid'a k'o tuhan a mbu. ⁹ O no shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajuju, si, "Elebe k'i gha bia?" Kani Jesu ashiaarin'a. ¹⁰ Paileti no si a, "I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?" ¹¹ Jesu no shiaari a, si, "O nwonni iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'e. Ya wu, onye hu bu m che eka i me njo kani." ¹² Gha ogen Paileti gi nu hunni jenne, o no mememe n'o hatu Jizosi ye; kale, igunrun hu no yi oro, si, "I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kani wu Siza; makele, onye owule weri enwen e n'o wu eze ri a luson Siza ogun!"

¹³ Ogen Paileti gi nu oku ndini, o no wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo "Mgba-nkpo Omuma." (Kani "Gabata" ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hu wu uhuohin we gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rume ogen anwun gi a ri isi, Paileti no si ndi Ju, "Lee ni eze unu!" ¹⁵ We no yi oro, si, "Gbu e! Gbu e! Kpogbu e!" Paileti no ju we, si, "Unu cho ni m kpogbu eze unu?" Ndi-isi nchu-ejan no shiaari a, si, "Siza, eze Rom, 'ya suo wu eze enyi nwon!" ¹⁶ Ya Paileti no we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu We Jizosi

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi agha no weri Jesu. ¹⁷ O no buru obe† gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpo "Ebe-Okpokom'isi." ("Gogota ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi-Ju") ¹⁸ Ebehu ke we no kpoma a elu-obe; we kpomazikwo ikennyeh ebuo elu obe ichen-ichen che n'e, onye ohu ri azuunni, onye ohu ri azuunni, Jizosi ri etintin we. ¹⁹ Paileti no de ihien buche elu obe hu. Ihien o de wu, "Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju." ²⁰ Ndi bu oda gun a, make ni ebahun we no kpogbu Jesu nokunme ime obodo hu lezi make ni we gi asusu ndi Ju wu Hibru le asusu ndi Rom wu Latini le asusu Griki hun ali ichen-ichen a su ogen hu de ihien hu. ²¹ Ndi-isi nchu-ejan ndi-Ju no si Paileti, "Edele e 'Eze ndi Ju,' kama, de 'Okennyeni si, 'Mme wu eze ndi Ju.' ' " ²² Paileti no shiaari, si, "E degu o m ihien m de."

²³ Ndi-agma hu a kpomaguu Jesu elu-obe, we no kiri ekwa ndi o yi kebe we uzọ eno, onye-onye no weri uzọ ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu e, hun nwonleni ebe we gi wegbama a make ni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hu a si ibe we, "Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onye siko d'e weri n'e." Onwan me keni ihien Ehuho-nsọ ku hun uzọ mezu, Ekukwo-nsọ si,

"E keru we ewuru m,
tu mkpo gi weri ewuru m yiye elu e."

'Ya ke ndi-aghanu me.

²⁵ Ndi wuzo ehụ obe Jesu ogen ahun wu nne e, nwene nne e okpoho, Meri nwunye Klopasi le Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hun nne e le nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu ke we turu ebehu, o no si nne e, "Okpoho, hunni wu nwa i." ²⁷ O nozi si nwa-azuun a ahun, "Hunni wu nne i." Ya nwa-azuun hu no gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azuun, nne Jesu no du e biri.

† **Isi Nke Mmitenei:17** Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye we ma ikpe-onwun. O ru, onye we ma ikpe onwun e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi we ebehu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

*Onwun Jesu**(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)*

²⁸ Omeguu, makeṅi Jesu a maringwo ni ihien ile e mecharingwo, o no si, “Egun mirin ri a gun m.” O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nsọ ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi mkpinsin ihien-akunkun w'a kpo haisopu wesi e elu, su e ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, o no si, “O guguo!” Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dun We Jesu Obo Ekunkun

³¹ Makeṅi Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni we lato ehio ndi ahun elu-obe ebegu, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani arikenmeka nsọ. 'Ya we no si Paileti 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpoma elu obe ukuf, keni we butusonme ehio we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jenne d'a kpagisonme ikenny ndi hu we kpogbu we le Jesu ukuf—a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebu.

³³ Kani ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'o nwunhugwole, 'ya we noleni kpagi e ukuf. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gbapuha. ³⁵ (Onye hu hun ke ihienni me e kuguo a, keni unu le enwen unu hun uzọ kweri. Ihien o ku wu ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihien ndini me keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu: Ehuho-nsọ si, “O nwonni akpu okpukpu a ohu hun jenkọ d'a kpaginiS.” ³⁷ Ekukwo-nsọ e kugozị ebe ozọ, si, “We jenkọ d'a gba onye hu we dun ihien ilee.”

*Olili Jesu**(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)*

³⁸ Omeguu, Josefu, onye obodo Arimatia, no jen d'a si Paileti 'ya buye e ehio Jizosi (Josefu gi nzuzue e son uzọ Jesu makeṅi egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Paileti no kweri, si a d'e buru ehio Jesu; 'ya o no jen d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogen mbu no sonme Josefu. Nikodimosi wehe uden e shin ohunma we gi ehuhuo maa le alo mememe, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikenny ebuo hu no buru ehio Jesu, gi ekwa line fugbame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwon ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we keleni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Makeṅi Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izu-iken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehio Jesu che ili ahun ri ebegu.

Isi Nke Ogun

*Okpokoro Ili**(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)*

¹ Uzọ-utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka*, ebe eki keleni fonguu, Meri onye Magidala no jen ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O no gi osọ jen d'e kunrun Saimonu hun w'a kpo Pita le nwa-azuun ozọ hu ihien e a sọ Jesu, si we, “E bupuguo we Di-nwonni-enyi ime ili hu bu enyi amarin ebe we buche e.” ³ 'Ya ke Pita le nwa-azuun ozọ hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azuun hun-ebu hu no gbaghafe Pita, bu uzọ ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebegu, kani o banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sonko a azuun e ru ebegu, o no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O no hun ekwa line ndi hu ali ebegu, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu. Ekwa hu te ri isi Jesu le line ndi ahun ari uzọ ohu; kama, we fuma ekwa hu te ri isi Jesu, bu e to nko ohu. ⁸ Ya nwa-azuun hun-ebu hu, hun bu uzọ ru ili hu no banyezikwo; o hun, o no kweri. ⁹ (Ogen ahun, w'e ke ghotakwo ihien hu Ehuho-nsọ ku—n'o jenkọ d'a gha onwun lihi.) ¹⁰ Ya umu-azuun a ndi ahun no lashisonme iwe we.

† **Isi Nke Mmitenei:**³¹ Onwan ke we gi e me we a nwunkenrin. § **Isi Nke Mmitenei:**³⁶ Esodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20 * **Isi Nke Ogun:**¹ hun wu nwan uhuhin Sode

Meri Onye Magidala A Hun Jesu K'ọ Ghagụu Onwun Lihi
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan ẹkwan. K'ọ don rị a kwankwọ, o hulua ali, nyonye ime ili hụ, ¹² ọ nọ hun ndi mmon-ozị ẹbuo yi ẹkwa ochan ke we nodi ali ebahun ehiu Jesu te rị, onye ohu rị ibe isi ẹ, hun-ẹbo rị ibe oku a. ¹³ We nọ ju a, si, “Okpoho, k'i rị a kwanni?” Ọ nọ shiarị we, si, “E wepuguo we Di-nwonn-m, bu a marin m ebe we buche ẹ!” ¹⁴ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ nọ gbewoto, hun Jesu k'ọ turu ebegu, kanị ọ marin ni Jesu ro. ¹⁵ Jesu nọ ju a, si “Okpoho, k'i rị a kwanni? Onye k'i rị a cho?” Meri ro ni onye hun e lefu ugbo-nta hụ enya ro, 'ya ọ nọ si a, “Di-okpa, owuni 'yu bupu a, gwa m ebe i buche ẹ, m k'e jen d'e buru ẹ.” ¹⁶ Jizosi nọ hi a, “Meri!” Meri nọ gbewoto bu ihun zinme ẹ, gi asusu Hibru yi, “Raboni!” (Raboni wu Onye-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ si a, “Ekwondone m ẹka, make ni m'e ke jen elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jen d'e kunrun umune m, y'a si we, 'M lakọ elu-igwee d'e kunrun Nedi m hun wuzi Nedi unu, Osolobue m hun wuzi Osolobue unu.’ ” ¹⁸ 'Ya ke Meri onye Magidala nọ jen d'a gwa umu-azuun Jesu, si, “A hunguo m Di-nwonn-enyi!” Ya k'ọ nozi gwachanrin we ihiẹn ndi hụ ọ gwa a.

Jesu E Nwonnpuha Ebe Umu-azuun A Ri
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Enyasi uhuhin hụ, hun wu uhuhin ibuzo ime izu-uka, umu-azuun Jesu nọ kpokin enwen we ye ebe we rị make ni egun ndi-ndu ndi-Ju rị a tu we. Ya Jesu nọ nwonnpuha idenmizi d'e turu ime igunrun we, si, “Udon 'ya rị ni unu.” ²⁰ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ nọ ghosi we ẹka a ẹbuo le ekunkun a. Ogen umu-azuun a gi hun Di-nwonn-enyi, ighoghọ e jun we obi. ²¹ Jizosi nozi nwan si we, “Udon 'ya rini unu. Ke Chuku-Nedi don zi m ke m rị nwan e zi unu.” ²² O kuguu ihienni, ọ nọ horokpu we, si, “Narin ni Mmon-nsọ. ²³ Unu gbaghari ihian njo we, Osolobue a gbaghari we ya; omeni unu agbagharini we njo we, Osolobue agbaghariko we.”

Jesu Le Tamosi Hun Ru-uka

²⁴ Tamosi (hun w'a kpo Ejime), hun wu onye ohu ime we mmebuo, ari ime we ogen Jesu gi bia. ²⁵ 'Ya umu-azuun ibe ẹ nọ si a, “Enyi a hunguo Di-nwonn-enyi.” Kanị Tamosi nọ si we, “Mani m hun ebe we dusionme ẹ ntu ndi hụ ẹka ẹbuo, bu mkpinsin-eka m che ebe ntu ndi hụ rusonme ẹ ehu ẹka ẹbuo, e bu m ẹka che ekunkun a—ekweriko m!”

²⁶ Hun me ẹ izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe le Tamosi rị. Uzo kpokin akpokin, kanị Jesu nọ nwonnpuha, turu ime igunrun we, si, “Udon 'ya rini unu.” ²⁷ 'Ya ọ nọ si Tamosi, “Bu mkpinsin-eka i che ebeni, lee ẹka m ẹbuo; tinpu nwan ẹka i buche m ekunkun. Aruzile uka; kweri!” ²⁸ Tamosi nọ za a, si, “Di-nwonn-m le Chuku m!” ²⁹ Jesu nọ si a, “I kweri makele y'a hunguo m? Ngozi wu nke ndi hun keleni hun bu e kweri we.”

Ihiẹn We Deni Ekukwoni

³⁰ O nweghozi orun-atumenya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ekukwoni hun Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kanị, we deye ndini keni unu hun uzo kweri ni Jesu wu Kraisti, Nwa Osolobue, Onye Hụ Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwon ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jesu E Nwonnpuhazi Ebe Umu-azuun A Ri

¹ Ihiẹn ndini e meguu, Jesu nọ nwonnpuhazi d'e kunrun umu-azuun a mkpenren “Ohimin” Taiberiasị. Enina k'ọ don me: ² Saimonu hun wu Pita, le Tamosi (hun w'a kpo Ejime) le Natanelu (onye obodo Kana rị Galili) le umu-ikennyẹ Zebedi lezi umu-azuun Jesu ẹbuo ozo gba nodi. ³ Saimon' Pita nọ si ndi ahun ya le we rị, “E shi m d'e gbu azuun.” We

nọ sị a, “Enyi siko d'e sọnmẹ i.” Ya wẹ nọ jẹnmẹ. Wẹ nọ banye ụgbọ-mirin d'e gbume. Kani, egbuni wẹ ihien ọwule ukinkin hu ile.

⁴ Ogen eki gi fongu. Jesu nọ turu mkpenren mirin; kani umu-azuun a amarin ni Jesu ro.

⁵ 'Ya k'o nọ ju wẹ, si, “Umueka, o ke nwon azun unu gbu?” Wẹ nọ za, si, “Kaka akp'ohu.”

⁶ O nọ si wẹ, “Tu ni oga unu ye azuun eka-nni ụgbọ unu, unu jenkọ d'e gbu azun.” 'Ya wẹ nọ tuye oga hu, o te nizinị wẹ dohanhan ime ụgbọ, make ni azun wẹ gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu nọ si Pita, “Di-nwonni-enyi ro mai!” Ogen Pita gi nwan nu ni Di-nwonni-enyi ro, o nọ yiri ewuru o yiye elu e (make ni o te yipugu a). Ya o nọ tuban ime mirin. ⁸ Umu-azuun isin ahun hodu ime ụgbọ nọ gi ụgbọ dokpunpuha oga hu azun jun mkpenren mirin. Gha ebegu wẹ ri d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasị ogun-isin suo ro; o rucharinni polu ebuo. ⁹ Ogen wẹ gi ru mkpenren mirin, wẹ nọ hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bre di huzikwo ebegu. ¹⁰ Jesu nọ si wẹ, “Wehe ni azun ime ndi hun unu gbu kiken ni.” ¹¹ Ya Saimonu wu Pita nọ si ime ụgbọ-mirin, dokpunpuha oga hu mkpenren mirin. Azun hisonme ogbe jun e, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga hu e bukenmeke oda bu oga hu etikani. ¹² Jesu nọ si wẹ, “Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun.” Bu o nwonni nwa-azuun a owule egun ni ju a, “Onye ki wu?” make ni a maringwo wẹ ni Di-nwonni-enyi ro. ¹³ 'Ya ke Jesu nọ jẹn d'e weri bre di hu ye wẹ, werizikwo azun hu ye wẹ.

¹⁴ Onwan me e mgbe eto umu-azuun Jesu hun a k'o ghagu onwan lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen wẹ gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu nọ si Saimonu wu Pita, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i kari ndini?” O nọ za, si, “Eghe Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suoghọ m.” Jesu nọ si a, “Lefu umu-atunrun m enya.” ¹⁶ Jesu nọ ju a hun me e mgbe ebuo, si, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?” O nọ za, si, “Eghe Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suoghọ m.” Jesu nọ siri a, “Lefu atunrun m enya.” ¹⁷ Jesu nọ ju a 'ya hun me e mgbe eto, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?” O nọ fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, “Ihien m a suoghọ i?” Pita nọ si a, “Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ihien ile; 'y'a maringho ni ihien i a suoghọ m.” Jesu nọ si a, “Lefu atunrun m enya. ¹⁸ M ri a gwa i ezioku, ogen i gi ri okoro, y'e konrin, e jẹn ebe owule suo n'i; kani i kagu egedi, i jenkọ d'a tinpu eka i, ndi ozo e konme i, we i si ebe i choleni n'i jẹn.” ¹⁹ (Jesu gi ihieni o ku ghosi udi onwan Pita jenkọ d'a nwun gi wehe ni Osolobue ogho).

Jesu e kugu ihieni, o nọ si Pita, “Sonme m!”

Jesu Le Pita Le Nwa-azuun Ahun Ihien E A Suo Jesu

²⁰ Pita e lee enya azuun, o nọ hun nwa-azuun ozo hu ihien e a suo Jesu. (Hun noson Jizosi ogen wẹ gi ri e ri ihien-oriri enyasi ahun, nwa-azuun hu hun ju Jizosi, si, “Di-nwonni-enyi, onye jenkọ d'e re i?”) ²¹ Ogen Pita gi hun a, o nọ ju Jesu, si, “Di-nwonni-enyi, okennyeni?” ²² Jizosi nọ si a, “Omẹni m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i? Sonme m!” ²³ 'Ya okuni nọ kpogbama ime igunrun ndi e son Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kani, Jizosi ekuni n'o nwunko, ihien o ku wu, “Omẹni, m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onye hun ri nwan e ku oku ihien ndini; iya detuzikwo nwan ndini wẹ; enyi a maringho ni ihien o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwo ihien ndi-ozo bu oda Jesu me. Omẹni wẹ dechanrin wẹ ile ohu-ohu, e rogho m'a ni uwa ile erugoko ehuhuo wẹ siko d'e gi de wẹ.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'anya Ndi E Son N'e

¹ Tiofilosi-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguu iken Mmon-nsogwa Ndi-ozu hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkod'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhuguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozu hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunna, e gi uzorichen-ichen a ghosi we n'oghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihie, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kani, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nsogwa me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafula enyi ndi Izrelu aka ndi ri a kin enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosi no shari we, si, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi aka a tume. ⁸ Kama, unu jenkod'e nwonhen iken ogen Mmon-nsogwa k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihieni, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu no kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lakod, ikennyebu yi ewuru ochan tueni no nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ si we, "Ikennyebu Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenkod'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'o nakod enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azuun Jesu no gha ugu hu w'a kpo Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuhin Izu-iken hun wu nkirishi maili ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we no si mmughe hu ri ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifosi le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi aka iken a nwan ni we chufu ndi Rom ri a ki ali we. ¹⁴ Ndinile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen we che ime e—uwe le ikpoho ndi ozod le Meri nne Jizosi lezikwo umune Jizos' ikennyebu.

¹⁵ Ogen hu, Pita no lihi otod ime igunrun ndi kwerini; (ihien rike madu ogun-isin gbakikome ebegu); ¹⁶ o no si, "Umune m, Ekukwo-nsogwa jenkod'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri nokede ke Mmon-nsogwa don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo e ime orunni." Ya ke Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyebu ahun wu Judasi gi eghe eje-ihien hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu ali, etintin e no gbawa, aku-efo a no yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem no nu ihieni, we no gi asusu we kpo ali hu, "Hakedama" ya wu "Ogige edeke.")

²⁰ Ya Pita no kusonme, si, "Makeni we de e ime Ekukwo Ebu-oma, si, 'We la ulod a to okpokoro,

onye owule ebile e;

onye ozod ya weri okwa a.'

²¹ Ya wu nwan ni onye ozod jenkod'e son enyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennyebu ndi hu sonni enyi ogen hu ile Di-nwonni-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi—

22 ghakwori ogen Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin we gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e son enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

23 Ya we no hopuha madu ebuo—Josefu le Matias. W'a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. 24 Ya we no me ekpere, si, “Di-nwonna-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi enyi onye i hori ime madu ebuni, 25 keni o weri okwa le orun onye-ozu pu-ichen hun Judasi lato jenne ebenu furu ne.” 26 We no tu mkpo, o no hanrin Matias; we no we e cheni ndi-ozu pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nsọ A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu**

1 Ogen o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpo Pentikosu, ndi ile kwerini ri uzọ ohu. 2 Idenmizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni nọke oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe we nodisonme ani. 3 Ya we no hun ihien risonme ke ire k'o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. 4 Mmon-nsọ no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, nọke ke Mmon-nsọ don ye we iken we gi e ku.

5 Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-uwu, ri ime Jerusalem. 6 Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. 7 O gba we nghari-enya oda-oda; we no si, “Ndinu ile ri e ku oku ele ndi Galili? 8 Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? 9 Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia 10 le Frigia le Pamfilia le Ijptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, 11 (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozọ sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsonme.” 12 O tikenme we ile enya, gba we nghari-enya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

13 Kani ndi ozọ hu a mu emu, a si, “E giguọ we manya ohun ragbu enwen we!”

Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nsọ Gi Biakwasiguu We (Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)

14 Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanai ndi ozọ no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihieni ri e men; gonkenme ni m ntin. 15 Manya ari a tu ndini ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. 16 Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihieni ri e men wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

17 ‘Osolobue si,

“Ogen ikpazuun,

m jenkọ d'e hu Mmon-nsọ m kpu ihian ile.

Umụ unu ikennyẹ le umu onu ikpoho

k'e bu amuma;

ikorobia onu k'a hun ohun;

ikennyẹ-oba unu k'a ro nro.

18 Egheẹ, ogen hu,

m k'e hude Mmon-nsọ m kpu ndi idibo m—

ke ikennyẹ ke ikpoho,

e bu we amuma.

19 M k'a ghosisonmezikwo ihien a tu enya elu-igwere,

ghosisonme ahima elu-uwu—

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihien nọke akp'ohin ogunnai (1.3). Gha ogen Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwasi ogunnai.

ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰ Enya-anwun jenkọ d'a gba ishi,
ifon e nwunme edeke-edeke,
Uhuohin Di-nwonna-enyi kebe ru—
oken uhuohin hu nwe ogho.

²¹ Ogen hu,
onye owule hun k'a kpoku efan Di-nwonna-enyi
k'e nwon nzuopuha.” ’

²² Ndị Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue wu onye hun zihę okennyę hu wu Jizos' onye Nazareti. O no gi e run orun-atumęnya le ahunlele le ihien ahima bu oda ebe onu ri, gi e ghoşi unu ni 'ya zihę e. Unu le enwen onu a maringuo ihien ndini ohunma-ohunma. ²³ Kanị, nọke ke Osolobue hun marin ihien k'e me ihun don kwademe, we no we e che eka unu, onu no we e ye ndi ani ndi ozo hun marinleni Osolobue—we no kpoma elu-obe, kpoqbuni unu 'ya. ²⁴ Kanị Osolobue no gha onwun weli e, gha iken onwun gbafuha a, makeni onwun asako eka kwodon e. ²⁵ Makeni Defidi ku oku e, si,
'M'a hun Di-nwonna-enyi ogen ile ebe o noyeni m;

makeni o ri eka-nni m,
emehunmeko m.

²⁶ Ya hain obi gi a suo m usuo;
ya hain m gi a bu ebu.

Ehu m enwekọde nsongbu,
makeni m nwe olile-enya.

²⁷ Makeni, y'a lakọ m to ime ili;
y'a niko Onye-nsọ i rehi.

²⁸ Y'e meguo m marin uzo ndun;
i k'e me m ghoghọ ebe i ri.'

²⁹ Umune m, o furu ni m gwapu onu ni nedi enyi kanị wu Defidi a nwunhugho, e li we e—ili e rikwo nwan ebeni d'e ru tanni. ³⁰ Kanị, makeni o wu onye-amuma, makeni o maringuo ni Osolobue kwe e nkwa, kun enwen e, n'o jenkọ d'e tume nwa Defidi ohu eze n'o nodi ukpo ya le enwen e wu Defidi, ³¹ Defidi hun ihienni n'o d'e me. O no ku e ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkọ d'a gha onwun lihi, ni anani w'a to ime ili leni ehu a eretoni ime ili. ³² Osolobue a ghaguo nwan onwun weli Jesuni: enyi ile wu osheri. ³³ E wesiguo w'a onodi ogho eka-nni Osolobue; o nahanguo Chuku-Nedi Mmon-nsọ hu Nedi kwe nkwa a. O no nwan hupuha ihienni unu ri a hun, a nu. ³⁴ Makeni Defidi le enwen e aghani onwun lihi lashi elu-igwee, kanị 'ya le enwen e ku, si,

'Di-nwonna-enyi si Di-nwonna-m,

“Nodi ali eka-nni m,

³⁵ d'e ru
mgbe m gigu ndi-inenren i
memę ihien i gi a zoma uku.” ’

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpoqbu elu obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti.”

Ndi Kwerini

³⁷ Ogen we gi nu ihienni, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, “Umune, kini ke enyi k'e me?” ³⁸ Pita no za we, si, “Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nsọ. ³⁹ Makeni unu ke Osolobue kwe nkwan n'o k'e zihę Mmon-nsọ—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonna-enyi wu Osolobue enyi k'a kpri.”

⁴⁰ Pita nọ gwazị wẹ ihien ndi ozo bu oda, gi e do wẹ eka-ntin, a rịo wẹ, si, “Zuopuha ni enwen onu ime agboni zinleni!” ⁴¹ Wẹ nọ mę ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien nọkẹ madu ogun-iri kwasi nnu-esa† nọ banye ni wẹ uhuohin hu. ⁴² Ndinị ile nọ bu enwen wẹ che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nsọ le ime ekpere.

Obibi Ndị Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsomę orun-atumęnya le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nọgbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵ W'e resomę ihien wẹ nwon, e keyesomę onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ Wẹ hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nsọ uhuohin-uhuohin; e ri Oriri-nsọ ulo-ulo; a shiapu efo e gi ighoghọ e rigbama ihien-oriri iwe wẹ, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien wẹ hu a suo ihian ile. Uhuohin-uhuohin, Di-nwonnienyi hu e bucheni wẹ ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zuo Onye-nguro

¹ Uhuohin ohu, Pita le Jonu jenko Ulo-nsọ ogen ekpere, ihien nọkẹ okuloku eto nke efinnai. ² O nwe okennyę ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebegu. Uhuohin ile ke wẹ gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nsọ hun w'a kpo “Onu-mgbon Ma mma,” keni o hun uzọ a rịo ndi ri a banye ime Ulo-nsọ ihien. ³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke wẹ banyeko Ulo-nsọ, o nọ rịoma wẹ ihien. ⁴ Pita nọ bu ęnya tuma a. (Eriira ke Jonu buzikwo ęnya tuma a.) Pita nọ si a, “Bu ęnya zinme ęnyi!” ⁵ Okennyę hu nọ bu ęnya tuma wẹ, a tu ęnya n'o nwe ihien wẹ k'e ye e. ⁶ Kanị Pita nọ si a, “Enwon m egho owule, kanị, m jenko d'e ye i ihien m nwon: ghahani ęfan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto n'i jenme ijen!” ⁷ O nọ kwondon e eka-nni, weli e. Ozigbo, uku-alı a le olu-uku a nọ kenren. ⁸ Okennyę hu nọ tusi elu, turu oto, jenme ijen. O nọ son wẹ banye ime Ulo-nsọ, e jen ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ wẹ nọ lepuha a ni iya wu onye hun te a nodi ani Onu-mgbon Ma-mma a rịo urio. Ihienni me n'e nọ tu wẹ ęnya, gba wẹ nghari-ęnya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nsọ

¹¹ Ebegu o nyankunma Pita le Jonu ime ebegu w'a kpo Eto-ulo Solomonu, ihian ile nọ gbaha d'e fihunme wẹ make ni ihien ni meni tu wẹ ile ęnya oda-oda. ¹² Ogen Pita gi hun ihien ni, o nọ si ndi hu, “Ndi Izrelu, ki ihien ni ri a tuni unu ęnya? Ki onu gbanị ęnyi ilee nọkẹ si iken ęnyi mobu ezi-omume ęnyi ke ęnyi gi me okennyęni jenme ijen?” ¹³ Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi ęnyi wẹ kanị, e yeguọ odibo e wu Jizos' ogho—Jizosi, hun unu we ye wẹ, hun unu ju id'ęnya Paleti—osun'a ni Paleti e te kuguo n'o k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onye-nsọ hu, Onye ahun ri ochan—si wẹ hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu nọ gbu onye hun e ye ndun, kanị Osolobue nọ gha onwun weli e. ęnyi wu osheri ihien ni. ¹⁶ Make ni wẹ gi okukwe gi ęfan a don ęnya, ęfan a e meguo okennyęni kenren—okennyęni unu a hun, okennyęni unu marin. Eghęę, itukwasi Jesu obi ke okennyęni gi nwan dinhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarın hain unu gi me ihien ni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kanị ęrina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi o gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me e, o jenko d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igbame ihien gi a ri mma hun uzọ gha ebe Di-nwonnienyi ri bia, o zihęzikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hun wu Jizosi.

† **Isi Nke Ebuo:41** madu nnu-uku eto

²¹ Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, noke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nso. ²² Mozizi si, 'Dinwonni-enyi wu Osolobue onu jenkod'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wefuha m. Unu k'e gonri ri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³ Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' ²⁴ Ndi-amuma ndi ozo ile e kughoji oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakwori Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozo ile sonn'e. ²⁵ Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerigbama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ebrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehui puha ke ndi ali ile ri elu-awa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶ Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzo zihedi ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha."

Isi Nke Eno

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-ejan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsod le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. ² Ize hu e ze we oda-oda makeni ndi-ozid ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenkod'a gha onwun lihi. ³ We no nwunrun Pita le Jonu. Kani, makeni eki e giguod, we no bu we to ime unon-ngan d'e ru mgbe eki fon. ⁴ Kani ndi bu oda ime ndi nu oku hu kwerekweri; we no me ndi hun kwerini ihien noke ikennyed ogun-iri kwasi nnu mmebuod, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-ejan ri a kini ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-ejan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulod onye-isi nchu-ejan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, "Elee iken mobu efan ke unu gi me ihieni?" ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nsod jun ime e no za we, si, "Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onyenguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dnhin, ¹⁰ marin ni nwan, onu le ndi Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan onwun weli, ke ehui okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu 'Omuma hu' unu 'ndi ri a tun ulod ju', hun 'wuruguu nwan omuma gi ulod.'

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, makeni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu."

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiode. ¹⁴ Kani ebe o me ni okennyed hu dnhinni turuyeni we ebegu, asazini we eka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekered. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ "Kini ke enyi jenkod'e gi ndini med? O wegud ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o meni. ¹⁷ Kani, amangbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we eka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanni." ¹⁸ Ya we no kpobanhanzi we, gbakenmed we mkpinsin eka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kani Pita le Jonu no shiarid we, si, "Omeni o hughod mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kani, enyi le enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun le ihien enyi nu." ²¹ Ogen we gi ronguzid Pita le Jonu egun, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, makeni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni— ²² makeni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunnai.

Ndi Kwerini A Rio Osolobue N'o Wepu We Egun Enya

²³ Ogen we gi hatuguu we, we no laburu ndi itu-Kraistid ibe we. We no gwa we ihien ile ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi gwa we. ²⁴ Ogen we gi nu ihieni, we ile no gi obi ohu wesi olu

wę enu, mę ekpere, kpọku Osolobue, si, “Di-nwọnni-ęnyi, Onye ihien ile ri ęka a, Onye hun ke elu-igwee le ęwa le ohimin le ihien ile ri ime we, ²⁵ ịyụ gi Mmọn-nsọ ku oku ghahani ọnu nedi ęnyi kanị wu Defidi, hun wu odibo i*, si,

‘Kinị ke ndi ali ndi ọzọ ri e buni olulu?

Kinị ke ihian ri a tuni iroro na iwi?

²⁶ Ndi-nze ęwa e konrinsọnmęguọ agha;

ndi ri a kinị e zugbamaguọ

d'e bulumanị Di-nwọnni-ęnyi le Kraisti a—Onye hun o tume.’

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu le Pontus' Pailleti le ndi ani ndi ọzọ le ndi Izrelu zugbama ime obodoni, bulumanị odibo-nsọ i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihien ile we mę danye k'i don cho le k'i don kwademe ę. ²⁹ Di-nwọnni-ęnyi, lee nwan egun we ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun ęnya, y'e yeni we ęka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu ęka zuọ ndi emu ri a ku, runsonme ọrun ahima le ọrun-atumenya ghahani ęfan odibo-nsọ i wu Jesu.” ³¹ Ogen we gi męguu ekpere, ebęhu we nọdi nọ męhunme, Mmọn-nsọ nọ jun ime we ile, egun nọ pu we ęnya; we nọ kume oku Osolobue, e kushi ę iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwọnni onye weri ę ni ihien o nwon wu nke 'ya sọ, kama, w'e weri ę ni ihien onye nwe wu nke we ile. ³³ Ndi-ozu hu pu-ichen hu a kpa oken iken we gi ghosichanrin ni Di-nwọnni-ęnyi wu Jesu a ghaguọ onwun lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni we ęka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwọnni onye ihien a kọ ime we. Makeni, ndi nwon ali mọbu ulo hu e re ę, e wehe egho we re ę, ³⁵ e bu ę a to ni ndi-ozu ahun pu-ichen. Ndi-ozu ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefu me. Josefu wu onye ebon Livai le onye ali Saiprosi. Ndi-ozu ahun pu-ichen tu ę “Banabasi” (ali ęfanni wu, “Onye akasi obi”). Erira ³⁷ k'o don re ani a, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen egho ę.

Isi Nke Isen

Ananayasi Le Nwunye E Wu Safaira

¹ Ya okenye ohu ęfan a wu Ananayasi le nwunye ę w'a kpo Safaira nozi re ali. ² O nọ bu mgbube egho ę to, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye ę kweye n'e mę ihienni o mę. ³ Kanị Pita nọ si, “Ananayasi, ki Ekwensu nu n'i tu Mmọn-nsọ ntụ, mę i bu mgbube egho i re ali hu to? ⁴ N'i d'e re ę, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, egho ę ele nke i? Nanị k'i don ro eje-ihien nọ ęnina? Elekwọ ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!” ⁵ Ogen Ananayasi gi nọ ihienni, o nọ dan, nwunhun. Oken egun nọ tuma ndi nọ ihien meni. ⁶ Ikorobia nọ puha, kwama a, buru ę pu, d'e li.

⁷ Ihien nọ ke mgbahunme okuloku eto a ghafegu, nwunye ę nọ banhan, kanị o marin ihien meni. ⁸ Pita nọ ju a, si, “Onu-eghoni ke yu le di i re ali hu?” O nọ si, “Eghee, 'ya ro.” ⁹ Ya Pita nọ si a, “Ki hai unu gi kwerigbama ni onu lele Mmọn-nsọ Di-nwọnni-ęnyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenkọ d'e bupuzi i!” ¹⁰ O nọ dantọ ęhu uku Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w'a n'ọ nwunhungu, we nọ buru ę pu d'e li e nokunme di ę. ¹¹ Oken egun nọ tuma ndi ęka Kraisti ile le ndi ile nọ ihien ndini meni.

Ndi-ozu Pu-ichen A Zuọ Ndi Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozu ahun pu-ichen hu a runsonme ọrun-atumenya le ahima ichen-ichen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a nọ ebęhu w'a kpo Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwọnni onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kweri ni Di-nwọnni-ęnyi nke-esi, a banni

* **Isi Nke Enọ:25** mọbu: nwa i

wę, kę ikennyę kę ikpoho. ¹⁵ Wę e bufuhade ndi emu ri a ku okp'uzo, e bu wę a to elu ute le ihien ndi ozo wę gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzo kunrunde ndi hu ime wę o ghafekoni. ¹⁶ Igunrun ihian hu a gha obodo ndi nohonme Jerusalem a bia, e wehe ndi emu ri a ku le ndi eje-mmom ri e ye nsongbu. Wę ile hu a dinhin.

E Kpokpo Wę Ndị-ozì Pù-ichęn

¹⁷ Ya kę onye-isi nchu-ęjan nọ cho kę w'e mę e, ya le ndi ile ri e son n'e (ya wu, ndi wę ile gba ri itu ndi Sadusi)—wę nọ gi eje ęnya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozì ahun pu-ichęn tuye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kani, ime uhinhin hu, mmom-ozì Di-nwonni-ęnyi nọ kpọpu uzo ulo-ngan, dufuha wę, si wę, ²⁰ “Jenme ni d'e wuzo ime Ulo-nsọ; gwachanrin ni wę oku ndun ohun ni.” ²¹ Anugwu wę ihieni, eki e fon, wę nọ banye Ulo-nsọ d'a kuzime.

Ogen onye-isi nchu-ęjan le ndi ya le wę wi gi bia, wę nọ kpogbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini—ya wu ndi ile ri Ndị-isi Nkikwama ani Izrelu. Wę nọ zi ihian jen uno-ngan d'e wehe Ndị-ozì hu pu-ichęn. ²² Kani, ogen ndi unakpa Ulo-nsọ hu wę zijen gi ru ebęhu, ahunni wę ndi-ozì hu pu-ichęn ime ulo-ngan, wę nọ kinhen d'a gwa ndi-isi, si, ²³ “Wę kpokin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kani ogen ęnyi gi kpọpu uzo, o nwonni onye ri ime e.” ²⁴ Ogen onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le Ndị-isi nchu-ęjan gi nu ihieni, o gba wę nghari-ęnya, wę hu a ju enwen wę ihien ri e meni. ²⁵ Ya onye ohu nọ bia d'a gwa wę, si, “Lee n'e, ndi hu unu buche ime uno-ngan turuhu ime Ulo-nsọ, a kuzi wę!” ²⁶ Ya kę onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi unakpa a nọ jenme d'e wehe wę—kani, egun ndi ri ebęhu anini wę gi ęka-iken mę e, amamgbe w'e gi omuma magbu wę.

²⁷ A ghagwu wę Ulo-nsọ wehe wę, wę nọ bu wę tume ihun ndi ri Ogwa Ndị-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchu-ęjan nọ juma wę utaa, ²⁸ si, “Ęnyi a gbagwo ni unu mkpinsin-ęka, si onu e gizile ęfan onyeni a kuzi? Kani unu a kuzigbamagwo Jerusalem ile ihieni, a chozi ni onu bu edeke okennyeni che ęnyi isi.”

²⁹ Pita le Ndị-ozì ahun pu-ichęn hoduni nọ shiri wę, si, “Osolobue kę ęnyi jenko d'e humeni isi, ele ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi ęnyi kani weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu e elu obe wę gi osisi memę. ³¹ Osolobue e wesigwo a nwan elu, bu e che ęka-nni e, ebęhu ogho ri, memę e Onye-ndu le Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari wę njo wę. ³² Ęnyi wu ndi ri a shia eri ihien ndini, ęnyi le Mmom-nsọ hun Osolobue ye ndi e humen'e isi.”

³³ Ogen wę gi nu ihien ndini, ize nọ zeme wę oda-oda, wę nọ cho ni wę gbu wę. ³⁴ Kani, onye ohu ime wę, hun ri Itu-Farisi nọ lihi oto: ęfan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'o wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O nọ si wę wefugwu ndi-ozì ahun pu-ichęn ezi ękere.

³⁵ Ya o nọ si Ndị-isi Nkikwama ibe e, “Ikennyę Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu mę ikennyę ndini ęnya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, si n'o wu oken-ihian, ihien nọ kę madu nnu nọ sonme e. Kani e gbu wę e, ndi hu sonn'e nọ gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasi onye Galili' nọ puha ogen hu wę gi gun ihian, ndi bu oda nọ sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n'e a gbayiya.

³⁸ O mę nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenko d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni wę! Makeni, omeni ihien wę bu obi mobu ihien wę ri e mę gha ęka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kani, omeni o gha ęka Osolobue bia, unu eri-ęka kusì wę; o ru e, onu e d'a lusonmede Osolobue ogun!”

Ya wę nọ kweri ihien o ku.

⁴⁰ A kpobanhan wę ndi-ozì ahun pu-ichęn, wę nọ fian wę mkpinsin, gba wę mkpinsin-ęka ęnya, si wę kubehi oku ęfan Jesu; ya wę nọ hatu wę. ⁴¹ Ndị-ozì ahun pu-ichęn nọ gha Ogwa Ndị-isi Nkikwama hu pu, a ghoghọ ni Osolobue weri wę kę ndi ru ogo inarin ifenren make ęfan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, kę ime Ulo-nsọ kę ulo-ulo, wę hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusini wę kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeḳa Eṣa

¹ Oḡen hụ, ke ndi ri e son Kraistị gi ri e buwaye oḳa, ndi Ju hun a sụ Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) no kpeme—ni ndi Ju hun a sụ Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuhohin-uhuhohin. ² Ya ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu no kpoḡbama ndi ile kwerini, si we, “O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hun Mmon-nsọ jun ime we a ki we, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye we orunni— ⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue.”

⁵ Okuni no suo ndi uka ile usuo; we no hophu okenye ohu w'a kpo Stivin', hun nwon okukwe oḳa-oḳa, hun Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; iya le Filipu le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasi le Nikolasi onye Antioku. (Nikolasi ele onye Ju, kanị o te fe ofufe ndi Ju.) ⁶ Ya we no wepuha ndini ihun Ndi-ozu ahun pu-ichen, Ndi-ozu ahun pu-ichen no me ni we ekpere, bu eka kwasị we.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oḳa eka, ndi kwerini hu e buwaye oḳa ime Jerusalem; ndi nchu-ejan bu oḳa no gbehuto sonme Uzọ Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

⁸ Oḡen hụ, make ni eka Osolobue rikenme ime okenye hu w'a kpo Stivin', o hu a run oken orun-atumenya le ihien-ahima hun ihian ile ri a hun. ⁹ Kanị ndi hu ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo “Ulo-ofufe ndi Ju weriguu enwen we”, no lihi, donsonme e. Ndin wu ndi Ju ghasonme Sairini le Alexandria le ndi ghazi Azuun Silisia le Eshia bia. ¹⁰ Kanị a sani we eka son amamihien le Mmon-nsọ hun Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ We no gha azuun zi ndi we zi d'a si, “Enyi nu ke Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi le Osolobue.” ¹² We no kpasu ndi ali le Ndi-isi le ndi nkuzi-Iwu, we no jenburu Stivin', nwunrun a, wehe e Ogwa Ndi-isi Nkikwama. ¹³ We no kpopuha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hu no si, “Okennyeni ara kujabe ni oku ebeni ri nsọ le Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuole k'o si ni Jesu onye Nazaretini jenkọ d'e tikpo ebeni, gbehuto odinali ile Mozizi tumesonmeni enyi.” ¹⁵ Ndi hu ile ri ime Ogwa hu no bu enya zime Stivin', we no hun a ni ihun e no ke ihun mmon-ozu.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchu-ejan no ju Stivin', si, “Ihien ndini we ri e ku wu ezioku?”

² Stivin' no za, si, “Umune m le ndi nedi enyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho me nedi enyi kanị wu Ebrahim hun a ime ali Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jen ani Haran d'e biri. ³ O no si a, ‘Lato ali i le ndi nke i, n'i si ali m jenkọ d'a ghosi i.’ ⁴ Ya k'o no la ali ndi Kal'di to, jen d'e biri ani Haran. Oḡen nedi e gi nwunhun, Osolobue no zihē e alini unu bi nwan— ⁵ bu o yen'e ali owule ime e—osun'a ama-uku ohu de. O kwe e nkwa n'o jenkọ d'e ye 'ya le umu a iya, bu o k'e mu nwa oḡen hu. ⁶ Osolobue no sizi a, ‘Umu i jenkọ d'a wu itumunye ime ali ozo; we k'e gi we henrin igbon, meja we orogbo ahua nnu. ⁷ Kanị m k'e ye ali hu gi we henrin igbon afunfun. Omegu, umu i k'a fuha, bia d'e fe m ebeni’—‘ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue no kwademe nkwerigbama, tume e egbata ya le Ebrahim. Ahima nkwerigbamanị wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuhohin esato, o no kwa a ugun. Aziki no mu Jekopu, Jekopu no mu ndi nedi enyi mmebuo hu.”

⁹ “Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi enyi no gi enya-ufu re nwenē we wu Josefụ ye ndi w'e si Ijptu. Kanị Osolobue no noyen'e; ¹⁰ o no zuopuha a ime nsongbu e ile. O no m'e ni ihien e suo Fero eze Ijptu, yezikwo Josefụ amamihien pu-ichen oḡen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero no tume e n'o ki ani Ijptu le ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omeguu, oken unwun no nwan muma ime ali Ijptu ile le Kenan' ile, oken afunfun no bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi we ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi we gi nu ni ihien-oriri ri ali Ijptu, o no zi ndi nedi enyi we jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo we jen Ijptu. ¹³ Ogen umune e gi bia Ijptu hun me e mgbe ebuo, Josefu no nwan me we marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefu. ¹⁴ Ya Josefu no zi ozi si nedi e le ebon we ile bia ali Ijptu. We ile biani wu madu isen aria ogun-eno. ¹⁵ Jekopu no nwan jenme ani Ijptu. Omeguu, o no nwunto ebeku, ke iya ke ndi nedi enyi we kanj. ¹⁶ We no bukin we ile obodo Shekem, li we ye ime ili hu no ke okporo, hun ri Shekem, hun Ebrahim gi egho nonnarin umu Hamo.”

¹⁷ “Ogen e rume hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi no bakenme uba ime ali Ijptu. ¹⁸ Omeguu, Fero ozo hun marinleni Josefu no kima Ijptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi we oda-oda, gi eka-iken me we lato umu we mu nke ohun, keni onwun gbu we. ²⁰ Ogenni ke we gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e suo Osolobue. Ndi mun'a no gi nzuzue zun a iwe we ifon eto. ²¹ Ogen we gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero no munrun a, zun a noke nwa-efo a. ²² We no kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijptu marin, o no wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun.”

²³ “Ogen o gi ri nwa ahua ogunna, o no ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke we wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijptu ri e meja onye ohu ime we, o no no onye we ri e meja ye azuun, megwarin'a, gbu onye Ijptu hu ri e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umune e k'a ghota ni Osolobue ri e gi e a zuopuha we, kanj aghotani we. ²⁶ Eki e fon, Mozizi no hun ndi Izrelu ebuo ke we ri a lu ogun. O cho n'o gbom we: o no si, 'Ikennye, onu wu umune, ki unu ri a runi enwen onu eh?’ ²⁷ Kanj hun cho oku no kwan a ye usuo, si, 'Onye tume i ni kima enyi, a hanni enyi enen? ²⁸ I cho ni gbu m k'i don gbu onye Ijptu ahun unyanhun?’ ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihienni, o no gbasi Midiani d'e biri ebeku rike abiamabia, no ebeku mu ikennye ebuo.”

³⁰ “Ogen ahua ogunna gi ghafeguu, mmon-ozu no bia d'e kunrun e ime atu hun nokunme Ugu Sainai; ime okun ri e nwun ime aku-ofia ke mmon-ozu ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihienni, o tu a enya, o nokunme e n'o legha a ohunma, ya o no nu olu Dinwonna-enyi k'o gha ebeku si a, ³² 'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu.' Ehu no mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³ Di-nwonna-enyi no si a, 'Gbuwu akp'uku i, makeni ali i turu ri nsu. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijptu; a nuole m uden we ri a sun; a bialo m nwan d'a zuopuha we. Bia nwan ni m zijen i Ijptu.’ ”

³⁵ “Mozizi nwen we juaju; onye nwen we si, 'Onye tume i ni kima enyi, a hanni enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmon-ozu hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶ Mozizi no gha ali Ijptu dufuha we—runko orun-atumanya le ihien-ahima ime ani Ijptu le Ohimin ufie le ime atu, orogbo ahua ogunna. ³⁷ Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atu ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmon-ozu ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi.”

³⁹ “Kanj ndi nedi enyi kanj a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a judu w'a; we no lakin ali Ijptu ime obi we. ⁴⁰ We no si Eronu, 'Meme ni enyi mmon ndi k'e duni enyi; makeni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijptu dupuha enyi.' ⁴¹ Ogen hu ke we gi kpwu nwa-efin, chuyen'e ejan; we no rime oriri, e gi ihien eka we meme a ghoghoh. ⁴² Ya ke Osolobue no gbakito we azuun, ha we ye ni we feme ihien ndi ri igwere. Ya ke ndi-amuma de ebahun we no de, si,

'Euu, ikpun-ulo Izrelu!
Mme ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,
chuyesonmeni ejan ndi ahun

ime atu
 ọrọgbọ ahụ a ọgụnnai ra?
 43 Bu unu e buru unu-mmọn Moleki
 le kokise mmọn onu wu Refani,
 mmọn ndi unu kpu
 ni unu hun uzọ e fe we;

m k'e gi ifiri e chụ onu shikwori Babilonu*.' ”

44 “Ogen ahun we gi ri a ghahunme ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi ni we le Osolobue ri. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a no ri ke hun o ghosi a. 45 Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun ri ogen Joshua gi wu onye-ndu, we no bubanhan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun me ogen we gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni we ani. O no nodi ebefu d'e ru ogen Defidi. 46 Defidi nwon ewere ebe Osolobue ri; o me ekpere, rio Osolobue no ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekopu ebe obibi. 47 Kanj Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hu.

48 Kanj Onye Hu Kachanrinni ara bi ulo we gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

49 ‘Osolobue si,

“Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m'a zoma uku.

Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,

elebe ke m'a no zu iken?

50 Ele mme memeh ihien ndini ile?” ’

51 Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmon-nso ogen ile rike ndi nedi unu don me! 52 Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kanj kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbun'e; 53 ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmọn-ozu bia, kanj unu emen'e!”

E Gi We Omuma Magbu Stivin'

54 Ogen we gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma no bia we, nkesini we node ta n'a eka eze†. 55 Kanj, nke Stivin, Mmon-nso jun ime e, a ki a; o no lee enya enu-igwee, hun ogho Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. 56 O no si, “Lee ni! M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihian ebe o turu eka-nni Osolobue!”

57 Kanj, we no gi eka kukin ntin, do oro ye onu, zunburu e. 58 We no gha ime obodo dokpunpuha a; ya we no nwan mama a omuma—ogen ndi osheri hu wehen'e gi gbupusonmeguu ekwa we, yoto we uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya. 59 Ogen we gi ri a ma Stivin' omuma, o no me ekpere, si, “Di-nwonnienyi wu Jesu, nabanhan mmọn m!” 60 Ya o no gbu osekp, wesi olu elu, yi, “Di-nwonnienyi, agunkwole njoni yeni we!” O kuguu onwan, o no nwunhun.

Isi Nke Ẹsatọ

Solu E Kpokpo Ndi Uka

1 Solu hu ebefu ogen we gi ri a magbu Stivin', e ye we ndu we gbu e.

Gha uhuhin hu jenne, we no kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. We ile no gbayiya, gbashisonme egered Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. 2 Ikenny ndi a tu egun Osolobue no bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; we no kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. 3 Kanj Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpunpuha ikenny le ikpoho kweri ni Jesu, e we we e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

* **Isi Nke Ẹsa:43** M k'a chụ unu ghafekwori Babilonu. † **Isi Nke Ẹsa:54** Griki: tan'a nkwenren-eze

⁴ Ogen hu, ndi hun gbayiani hu e zi ozioma ebe owule we ru. ⁵ Filipu no jen Isi obodo Sameria, gwa we banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶ Ogen igunrun ndi risonme ebeku gi nu ihien Filipu ri e ku, hunzi orun-atumenya o ri a run, we no gonkenme e ntin, ⁷ makeni eje-mmom ri ime ndi bu oda hu a puhasonme ime we, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dinhin. ⁸ Oken ighoghoho no ri ime obodo hu.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

⁹ Ogen ahun, o nwe okennyeh o hu ri ime obodo hu; efan a wu Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tu ndi Sameria ile enya; o hu a nyan isi no wu oken ihian. ¹⁰ We ile e gonkenme e ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyehi ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹ We e gon e ntin makeni o tekemeke o gi iken eje-mmom e me ihien a tu enya. ¹² Kani, ogen we gi kwere ihien Filipu ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, we no me we mirin-Chuku, ke ikennyeh ke ikpoho. ¹³ Saimonu nwen no kwerezide; e meguu w'a mirin-Chuku, o no sonhunmeme Filipu; oken orun-atumenya le ihien ahima ndi o ri a hun Filipu ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozii hu pu-ichen hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, we no zijenni we Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen we gi ru ebeku, we no me ni ndi kwereini ekpere keni we nwonhen Mmon-nsa — ¹⁶ (makeni o ke nwe onye Mmon-nsa biakwasii ime we ile, we gihu efan Di-nwonni-enyi wu Jizosi me we mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu aka kwasii we, we no nwonhen Mmon-nsa.

¹⁸ Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozii hu pu-ichen buhu aka kwasii we, e nwehen we Mmon-nsa, o no wehe egbo n'o ye we, ¹⁹ si, "Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu aka kwasii ihian, o nwonhen Mmon-nsa."

²⁰ Pita no si a, "Iyu le egbo i na iwi! Makeni i ro ni k'a saeka gi egbo nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Y'a ri ime ihien, o nwonzikwoni ihien runi i ime e, makeni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihien, y'e me ekpere, rio Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Makeni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni no kenzikwo i egbon."

²⁴ Saimonu no si Pita le Jonu, "Dodo ni, me ni ni m ekpere, rio Di-nwonni-enyi, make ihien unu ku gha e me m."

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shiaguni Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lakoo, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmom-ozii Di-nwonni-enyi no si Filipu, "Lihi, gha azuun ndidan-mirin si uzoo hu gha Jerusalem si Gaza." (Uzoni ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenme; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o luni nwunye*. Iya wu onye hun e donme egbo le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lakoo nwan alakoo; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsa no si Filipu, "Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu." ³⁰ Ya Filipu no gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o no nu ke okennyeh hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, "I hu nwan a ghota ihien i ri a gun?"

³¹ Okennyeh hu no za, si, "Nani ke m'e don saeka ghota omeni o nwonni onye kowanii ni m'a?" O no rio Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebeku Ekukwo-nsa no si,

"We no duru e
 noke atunrun we dushiko
 ebe we no e gbu atunrun;
 o gba we nkintin

* **Isi Nke Esato:27** O nwe ikennyeh ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpoho le ndi ozoo.

noke ke atunrun we ri a ko enenren
don a gba nkintin.

³³ We no kpari e;

we no ma a ikpe—

bụ o nwonni ihien o me.

Onye jenkọ d'e kuzi oku umu a,

ebe o meni e wepuguo we ndun a enu uwa?"

³⁴ Oken-okporo hu no si Filipu, "Dodo, gwa m, onye ke onye-amuman ri e ku oku e? 'Ya le enwen e ra onye ozọ?" ³⁵ Ya ke Filipu no gha ebegu o ri a gun zi e ozioma Jizosi. ³⁶ Ke we jenkọ nwan, we no hun mirin, oken-okporo hu no si, "Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?" ³⁷ [Filipu no si a, "Omeni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku." O no za, si, "E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue."]

³⁸ Ya o no si onye ri a nyann'a ugbo-anyinyan hu kusi; 'ya le Filipu no banye ime mirin, Filipu no me e mirin-Chuku. ³⁹ Ogen we gi gha ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nsọ Di-nwonni-enyi no juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo no ghoghoma, jenne nke e.

⁴⁰ Nke Filipu, ebe o nozi hun enwen e wu obodo w'a kpo Azotusu. O no jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egberu hu d'e ru n'o puha Sizaria.

Isi Nke Itenei

Ke Solu Don Gbehuto Sonme Uzo Jesu

(Orun Ndị-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

¹ Kanị Solu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonni-enyi. Ya o no jemburu Onye-isi nchu-egan, ² si a deye e ekukwo-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzo-Jesu ebegu, o kenmehen we Jerusalem—ke ikennyu ke ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenkọ, nochimeme Damas'kosi, idenmizi, ukpe no gha elu-igwee nwunhunme e. ⁴ O no dan; o no nu olu hun si a, "Solu, Solu, ki hain i gi e kpokpo m?"

⁵ O no si, "Onye k'i wu, Di-nwonni-m?" Olu hu no si, "Mme wu Jizosi hun i ri e kpokpo.

⁶ Ka lihi nwan, n'i banye ime obodo, ebegu ke we k'a no gwa i ihien i jenkọ d'e me."

⁷ Ikennyu ndi 'ya le we wi turuhu ebegu—oku anizini we ku, makeni we nu olu hu bu ahunni we onye owule. ⁸ Ya Solu no lihi oto: enya a hukwo e ti, kanị o leghazini uzo. We no kwodon e aka, we e ban obodo Damas'kosi. ⁹ O leghani uzo, o rini, o rani—orogbo akpu-uhuhin eto.

¹⁰ Ogen hu, onye ohu w'a kpo Ananayasi ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzo-Jesu. O no hun ohun ebe Di-nwonni-enyi no si a, "Ananayasi!" O no za, si, "Di-nwonni-enyi, lee m."

¹¹ Di-nwonni-enyi no si a, "Lihi n'i jen ogele ahun w'a kpo Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyu ohu wu onye Tasosi hun w'a kpo Solu. O ri e me ekpere kikenni, ¹² o hunole ohun ebe okennyu ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu aka kwasị a, keni o leghamazi uzo."

¹³ Kanị Ananayasi no za, si, "Di-nwonni-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyeni le eje-ihien ile o me ndi-nsọ i ri Jerusalem. ¹⁴ O ri nwan ebeni makeni onye-isi nchu-egan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpoku efan i."

¹⁵ Kanị Di-nwonni-enyi no si a, "Jenne, makeni okennyeni ke m hori n'o wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozọ wulen ndi Izrelu le ndi-nze le ndi Izrelu; ¹⁶ mme le enwen m jenkọ d'a ghosi a oken afunfun o jenkọ d'e gi ufiri efan m ta."

¹⁷ Ananayasi no jenne. O ru ebegu, o no banye ime ulo ahun, bu aka kwasị Solu, si a, "Solu nwene m, Di-nwonni-enyi wu Jesu hun i hun uzo ogen i gi lala zihę m—keni i

leghamazị ụzọ leni Mmọn-nsọ jun ime i.”¹⁸ Ozigbo hụ, ihien nọkọ okpukpu-azun nọ gha Solu ẹnya danfuhā, ọ nọ leghamazị ụzọ. Ya ọ nọ lihi, wẹ nọ mē ẹ mirin-Chuku;¹⁹ o rigụu ihien-oriri, ndun nọzị ban a.

Ya lẹ umu-azun Kraistị rị Damas'kọsị nọ nọdị ụhụohin ole-lẹ-ole.

Solu E Zi Ozioma Ime Damas'kọsị

²⁰ Ozigbo, ọ nọ kumẹ oku Jesu ime unọ-ofufe ndi Ju risonme ebẹhū, a sị wẹ ni, “Okennyeni wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

²¹ O tu kẹ wẹ han nun'a ẹnya, wẹ hū a sị, “Onwan ẹlẹ okennyeni te rị e kpokpo ndi hun a kpoku ẹfanni ime Jerusalem? Ẹlẹ ya k'ọ biani nwan ebeni, keni ọ kenmenrin wẹ jenni ndi-isi nchū-ẹjan?”

²² Kanị Solu hū e zewaye ime ozi ọ rị e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kọsị asani ẹka e sọn ẹ dọ makeni ọ hū a ghosichanrin ni Jizosị wẹ rị e ku oku ẹ wu Kraistị, Onye Hū Osolobue Tume.

Solu A Wanahin

²³ O tebe, ndi Ju nọ rin'ẹ ngo ni wẹ gbu ẹ. ²⁴ Kanị Solu nọ nū ihien wẹ romẹ. Wẹ hū e che nche onu-mgbon risonme obodo hū uhinhin lẹ efinnai ni wẹ gbu ẹ. ²⁵ Kanị ndi kweri oku ẹ rị e sọnn'ẹ nọ gi ime uhinhin bu ẹ che ime ukpalị, gha oghere rị mgbon obodo hū dọ a ye azuun hun-ẹbọ.

Solu A Bia Jerusalem

²⁶ Ogen o gi ru Jerusalem, ọ nọ chọ n'ọ banyeni ndi rị e sọn Uzọ-Jesu, kanị egun ẹ rị a tu wẹ ile makeni ekwerini wẹ n'ọ henringuo onye nke Jesu. ²⁷ Ya kẹ Banabasi nọ nwan we Solu jenni ndi-ozii ahun pu-ichen, kowa ni wẹ kẹ Solu don hun Di-nwonnii-enyi ụzọ, kowazini wẹ ni Di-nwonnii-enyi a gwaguo Solu oku; ọ gwazị wẹ kẹ Solu don ku oku ẹfan Jizosị ime Damas'kọsị, e ku ẹ e kusi ẹ iken. ²⁸ Ya lẹ wẹ nọ wima ime Jerusalem, ni wẹ ile wu ohu. O hū e ku oku Di-nwonnii-enyi, e kushi ẹ iken. ²⁹ O hū a gwa ndi Ju te rị ali ndi ọzọ hun a sū Griki oku Jesu, e sọn wẹ a dọ—kanị, wẹ hū a chọ ni wẹ gbu ẹ. ³⁰ Ogen ndi kweri ni Kraistị gi marin ni wẹ rị a chọ ni wẹ gbu ẹ, wẹ nọ we ẹ si Sizaria, gha ebẹhū zipu a si Tasosị.

³¹ Ya udon nọ rinị ndi uka rị Judia lẹ Galili lẹ Sameria. Mmọn-nsọ hū a gba wẹ umẹ, wẹ hū e zekemẹ, e buwaye ọda, e gi egun Di-nwonnii-enyi e bi.

Pita E Jen Lida lẹ Jopa D'a Run Orun Di-nwonnii-enyi

³² Ogen Pita gi rị e jensonme ebe ile d'a hun kẹ ndi ile kwerini nọ, ọ nọ jenzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. ³³ Ebẹhū k'ọ nọ hun okennyẹ ohu ẹfan a wu Enasi, hun dineni kete ahua ẹsato enwain, makeni ọrọ kinmin ẹ. ³⁴ Pita nọ sị a, “Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi n'i gbama bedi i!” Ya ọ nọ lihi ọtọ ozigbo hū. ³⁵ Ndi ile bi Lida lẹ Sharonu nọ hun Enasi n'ọ lihiguo, wẹ nọ roghari, sọnmẹ Di-nwonnii-enyi.

³⁶ Ogen hū, o nwon okpoho ohu rị obodo Jopa hun e sọn ụzọ Jesu; ẹfan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu “Ele.”) O mē ogho ọda-ọda, e yezikwo ni ndi igbenyẹ ẹka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hū, emu nọ kuma a, ọ nọ nwunhun. Ogen wẹ gi wuguu a ehū, wẹ nọ bu ẹ dine ime mmughe rị ibe elu. ³⁸ Makeni Lida nokunmẹ Jopa, ogen ndi hun e sọn ụzọ Jesu gi nū ni Pita rị Lida, wẹ nọ zi ikennyẹ ẹbuo d'a rịo a, sị, “Dodo, biakenrin d'e kunrun enyi.” ³⁹ Ya Pita nọ lihi, sọnmẹ wẹ. Ogen o gi ru ebẹhū, wẹ nọ w'ẹ si mmughe hū rị ibe elu. Ndi ile di wẹ nwun nọ fihunmẹ Pita, a kwan ẹkwan, a ghosisonmẹ ẹ ewuru tueni lẹ ẹkwa ndi ọzọ Dokasi kpa ogen o gi rị ndun. ⁴⁰ Pita nọ sị wẹ ile pu; ọ nọ gbu osekpū, mē ekpere. Ya ọ nọ gbehuto, bu ihun zime ozun hū, sị, “Tabita, lihi.” Ya Tabita nọ shiapu ẹnya. Ogen o gi hun Pita, ọ nọ nọdị ali elu bedi. ⁴¹ Pita nọ we ẹka a ye ẹ, yen'ẹ ẹka lihi ọtọ. Ya Pita nọ kpọ ndi-nsọ ile lẹ ikpoho ndi ahun di wẹ nwun, we Tabita ghosị wẹ, wẹ nọ hun a n'ọ rizi nwan ndun. ⁴² Ihienni nọ kpogbari Jopa ile, ndi bu ọda nọ kweri ni Di-nwonnii-enyi. ⁴³ Pita nọ nọdị Jopa ụhụohin ole-lẹ-ole, iwe onye ohu w'a kpọ Saimonu, hun a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Lẹ Kọnelusu

¹ Ime obodo Sizaria, o nwon okennyẹ ohu efan a wu Kọnelusu. Onyẹ a kị ndi-agma ro: o kị ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpọ Itu Itali. ² Okennyeni e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya lẹ ezi-lẹ-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenyẹ ri ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpọku Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihien nọke okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun ahun, mmọn-ozu Osolobue no banhan, si a, "Kọnelusu!" ⁴ Ya Kọnelusu no bu enya tuma mmọn-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonnim, kị ro?" Mmọn-ozu hu no si a, "Ekpere i lẹ ihien ile i ri e ye ndi-igbenyẹ e ruguo ebe Osolobue ri nọke ihien w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okennyẹ ohu efan a wu Saimonu hun w'a kpọ Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun iwe e ri ehụ Ohimin." ⁷ Ogen mmọn-ozu hu gwa a oku gi puguu, Kọnelusu no kpọ ndi idibo e ebuo lẹ onyẹ-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸ Ogen o gi gwaguu we ihien ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien nọke okuloku mmebuo nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyẹ ahun no rumẹ obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e memẹ ihien-oriri hu, idenmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien nọke ekwa shiani gha elu lala rike si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon uku eno lẹ ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanị Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonnienyi! Erituni m ihien runi mobu ihien enyi a so."

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, "Akpokwole ihien Osolobue meguu n'o ri ochan ihien w'a so." ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihien nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun ke ndi-ozu hun Kọnelusu zi gihu ru ebegu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onyẹ w'a kpọ Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpọ Pita hu ebegu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmọn-nsọ no si a, "Lee e, ikennyẹ eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihẹ we." ²¹ Ya Pita no buru ikennyẹ ndi hu, si, "Mme wu onyẹ ahun onu ri a cho; kị hain unu gi bia?"

²² We no za, si, "Kọnelusu zi enyi. Onyẹ a kị ndi-agma ro, o kị ndi-agma ogun-isen; o wu onyẹ ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ohunma. Mmọn-ozu ri nsọ gwa a d'a kpọ i, n'i bia iwe e keni o nu ihien i k'e ku." ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e. ²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizeria. Kọnelusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o kpokikomeguo ndi nke e lẹ ndi wu ezigbo owu a. ²⁵ Ogen Pita gi bia, Kọnelusu no jen d'e kunrun e, gbun'e osekp, fe e. ²⁶ Kanị Pita no me e lihi oto, si, "Lihi oto, ni ihian mmaka ke m wuhu." ²⁷ K'o don ri e son Kọnelusu e ku, o banye ime ulo, o no hun ni igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸ O no si we, "Unu lẹ enwen onu a maringho ni Iwu kwodon onyẹ Ju k'e son onyẹ ali ozo meko mobu jen iwe e. Kanị Osolobue a ghosiguo m m'a kpole onyẹ owule onyẹ runi mobu onyẹ we k'a so. ²⁹ Ya hain m gileni tu ke we bia d'a kpọ m; m ri nwan a ju, kị unu kpọni m?"

³⁰ Kọnelusu no za, si, "Nwene mgbeni taino, m ri iwe m e me ekpere, ihien no ke okuloku eto nke efinnai; ya okennyẹ ohu no wuzo m ihun idenmizi. O yi ewuru ri e gbukeni. ³¹ O no si, 'Kọnelusu, Osolobue a nuole ekpere i, o nyanhanguo eka i ri e yeni ndi igbenyẹ. ³² Zi nwan ozi jen Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpọ Pita, o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun ri ehụ Ohimin.' ³³ Ya m no zi we d'a kpọ i ozigbo. Y'e meke i gi bia. Enyi ile ri nwan id'enya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonnienyi si i ku."

Ozi Pita Zi Iwe Kọnklusu

³⁴ Ya kẹ Pita nọ gwama wẹ oku, sị, “A hụngụọ m'a nwan nị Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, ọ nabanhan onye ọwule hụn a tu egun ẹ, e me ihien ri mma—a ra tu onye ali ihian wu. ³⁶ Unu a maringho ozi o zijenndi Izrelu hūn wu ozioma hūn e wehe udon, udon hūn a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile le ihian ile. ³⁷ Unu a maringhozi ihien ile me ime ali ndi Ju. Ime Galili k'ọ gha bidon—ogen we gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu si ihian ile d'e me; ³⁸ ya wu ni unu a maringho ke Osolobue don tume Jizos' onye Nazareti, gi Mmon-nsọ le iken gbajun ẹ; le k'o don jenhunme, e me ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu ri a lu, make ni Osolobue noyen'e. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o me ime ali ndi Ju, ke hūn o me ime obodo we kanu wu Jerusalem. We no gbu ẹ ghahani ihogbu ẹ elu obe we gi osisi meme. ⁴⁰ Kanu hūn m'e akp'ohin eto, Osolobue no weli e. Osolobue no ni ihian hunsomme ẹ, ⁴¹ kanu ele ihian ile—kama enyi suo, enyi ndi Osolobue hopuhagu, ni enyi wuru osheri, enyi wu ndi son ẹ ri, son ẹ ra, k'ọ ghagu ọnwun lihi. ⁴² O nozi si enyi hūn a ni enyi zi ihian ile ozini, gwa we ni iya wu Onye hūn Osolobue tume hūn jenkọ d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri ni onye ọwule hūn kwerini n'e e nwonhen mgbaghari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ no biakwa we ile nu oku-Chuku hūn Pita ri e ku. ⁴⁵ O no tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hūn kwerini hūn gha Jopa sonhen Pita enya ni Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun o si o k'e ye. ⁴⁶ Make ni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozo ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita no si, ⁴⁷ “Onye k'a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhengu we Mmon-nsọ ke enyi don nwonhen” ⁴⁸ O no si we gi efan Jizos' Kraisti me we mirin-Chuku.

We no si a sonzi we nodi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanaj

Pita A Kowanị Ndi Ghotafie N'e K'ọ Jen

¹ Ya ndi-ozii ahun pu-ichen le ndi ozo kwerini ri Judia no nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kanu, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini no du ẹ kpeme, ³ si, “Ki hain i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri!” ⁴ Ya Pita no gi uri-uri kowamani we ke o don me, si,

⁵ “Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m no hūn ohun. Ime ohun hu, m no hūn ihien no ke ekwa shiani k'ọ gha elu-igwee lala rike si we dodon ẹ ntin eno, o no ru ebe m ri. ⁶ Ogen m gi lekpo a, a hūn m anu ri ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnunu e fee elu ime ẹ. ⁷ M no nu olu si m, ‘Pita, lihi, gbu n'i ri.’ ⁸ Kanu, m no si, ‘Mba Di-nwonni-enyi, make ni ihien runi mobu ihien enyi a so a bantu ni m onu.’ ⁹ Kanu olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, ‘Ihien Osolobue meguu n'ọ ri ochan, akpokwol'a ihien w'a so.’ ¹⁰ Ihienni e mepu mgbe eto, we no dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikennyet eto we gha Sizaria zi ozi bia ni m no ru ulo ebe enyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ no si m somme we, m'e tule. Ikennyet isinni wu umune enyi ime Kraisti no sommezi m, enyi no banye iwe okennyet hu. ¹³ O no gwa enyi k'o don hūn mmon-ozii ohu puha, turu ime ulo a, si a, ‘Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hūn w'a kpo Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.’ ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ no biakwa we k'o don biakwa enyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m no nyanhan oku Di-nwonni-enyi ku: k'o don si, ‘Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kanu Mmon-nsọ ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.’ ¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu hu o ye enyi ogen enyi gi kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hūn m'e gi gbondon Osolobue!”

¹⁸ Ogeṅ wẹ gi nū ihienni, o nwezini ihien wẹ ku. Wẹ nọ ja Osolobue mma, si, “Ya wu ni Osolobue e yeguoziḍe ndi wulen ndi Ju oghere w'e gi gbeshuto ime njo wẹ, nwon ndun!”

Uka E Bidon ime Antioku

¹⁹ Ndi uka gbayiani ogeṅ ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukwori Finishia, Saiprosi le Antioku, ziko ozioma; kani ezini wẹ onye owule mmani ndi Ju suo. ²⁰ Kani, o nwegho ikennyẹ wu ndi ali Saiprosi le Sarin' ri ime wẹ hun ru Antioku, gwazikwo ndi wulen ndi Ju oku hu, zime wẹ ozi Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi. ²¹ Eka Di-nwonnienyi noyeni wẹ, igunrun ihian no kweri, roghari, sonme Di-nwonnienyi.

²² Ogeṅ ndi uka ri Jerusalem gi nu a, wẹ nọ zi Banabasi jen Antioku. ²³ Ogeṅ o gi ru e, hun efoma Osolobue k'o ri orun, o no ghoghọ; o no dun wẹ odun wẹ wusonme ndi Di-nwonnienyi gi e don-nya le ndi gichanrin akpakali obi wẹ e fe Di-nwonnienyi. ²⁴ Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Ogeṅ hu, ndi bugbu enwen wẹ oda no sonme Di-nwonnienyi.

²⁵ Ya Banabasi no jenme Tasosi d'a cho Solu. ²⁶ Ogeṅ o gi hun a, o no wehe e Antioku. Uwe le ndi uka ahun hu e zugbama orogbo ahua; wẹ hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antioku ke wẹ nọ kpoma ndi kwerini Kraisti “Kristiens',” ya wu, “Ndi Nke Kraisti.”

²⁷ Ogeṅ hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antioku. ²⁸ Ya ke onye ohu ime wẹ hun w'a kpo Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani iken Mmon-nsọ, ni oken ugan k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me ogeṅ Klodiosi gi wu eze-kani ri a ki Rom. ²⁹ Ndi e son uzo Jesu no kwerigbama ni onye-onye jenk'e wehe ke eka a han, ni wẹ zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. ³⁰ Ya wẹ nọ nwan tu ihien ke wẹ don ku; wẹ nọ we ihien wẹ tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi uka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmēbuo

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

¹ Ogeṅ hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi uka, ken'o me wẹ eje-ihien.

² O giguu opia-gha gbu Jemisi nwenen Jonu, ³ o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me ogeṅ Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) ⁴ Ogeṅ o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che eka itu-gha eno ndi-gha eno-eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'anya ihian ile wẹ meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. ⁵ Ya wẹ nọ bu Pita to ulo-ngan; kani ndi-uka no wepuha obi wẹ memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozie E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpo a eki ke wẹ k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-gha ebuo. Wẹ gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-gha ri ezi ehụ onumuzo unon-ngan ahun e che nche.

⁷ Idenmizi, mmon-ozie Di-nwonnienyi no fopuha ebegu; ukpe no nwun ime mmughe hu wẹ kpokin e ye ime ulo-ngan. Mmon-ozie hu no kpa Pita eka ekunkun, kpotien e, si, “Lihi oto ozigbo!” Ya egan ndi hu no gha a olu-eka danfu. ⁸ Mmon-ozie hu no si Pita, “Kenme akpukpo-ukun i, y'e yiri akp'uku i.” Pita no me ihien o ku. O nozi si Pita, “Yiri ekwa y'e yiye e elu e, y'e sonme m.” ⁹ Pita no son e gha ime ulo-ngan pu. Pita amarin ni ihien wẹ ri e gi mmon-ozie ahun e me wu enya-uke, o ro n'o ri a hun ohun. ¹⁰ A ghafegu wẹ itu ibuzo le nke ebuo ri e che nche, wẹ nọ fuha onu-mgbon igwe hun wẹ gha a puha ime ngan hu, banye ime obodo. Ya ke onu-mgbon hu no gi eka a gunpuni wẹ, wẹ nọ pu, puha ogele ohu. E jenzukazi wẹ, idenmizi mmon-ozie hu no na Pita to.

¹¹ Ya enya no fon Pita, o no si, “O weguo m nwan enya ni Di-nwonnienyi zi mmon-ozie e d'a zuopuha m eka Herodu le ihien ile ndi Ju te ri a tu enya a.”

¹² Hun o gihu ghota ihien meni, o no si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e me ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. ¹³ Ogeṅ o gi du eka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu

okpoho hụn w'a kpọ Roda nọ pụha d'a za. ¹⁴ Oge nọ o gi ghọta nị olu Pita rọ, oken ighoghọ nọ jun ẹ obi, nke wụnị hụn o k'e gi gunpụ onụ-mgbon hụ, ọ gbabanzị ime ụlọ d'a gwa wẹ nị Pita turu onụ-mgbon. ¹⁵ Wẹ nọ sị a, “Era rị a pụ i!” Kanị ọ hukwọ e ku ẹ nị ezioku rọ. Wẹ nọ sị, “Mmon-ozị ẹ rọ.” ¹⁶ Kanị Pita hukwọ a dū ẹka. Oge nọ wẹ gi nwan gunpụ onụ-mgbon, a hụn w'a, ọ nọ tu wẹ ẹnya. ¹⁷ Ọ nọ gi ẹka sị wẹ gba nkintin, ọ nọ kowa nị wẹ ke Di-nwonnienyi don wepụha a ime ụlọ-ngan. Ọ nọ sị, “Gwa nị Jemisi lẹ ndị ụka hodunị ihienni.” Ya ke ọ nọ pụ, si ụzọ ọzọ.

¹⁸ Oge nọ eki gi fon, oken isusu nọ rị ime igunrun ndị-agma te rị e che Pita nche makẹ ihiẹn menị, wẹ gileni marin k'o jen.

¹⁹ Oge nọ Herodu gi chọguu a, ọ hunn'a; ọ nọ jukemme ndị nche hụ onụ—ọ nọ sị wẹ gbu wẹ. Ya ọ nọ gha Judia pụ, si Sizaria d'a nodi.

Onwun Herodu

²⁰ Oge nọ hụ, Herodu rị e bu ni ndị Taya lẹ Sidonu olulu. Ya wẹ nọ zugbama d'a hụn a. E buguu wẹ ụzọ jen d'a hụn Blastosi hụn e lefu ogwa Herodu ẹnya, keni o kwere yeni wẹ ẹka. Ya wẹ nọ nwan jen d'e kunrun Herodu d'a rịo a nị ya lẹ wẹ don—makeni anị Herodu rị a kị ke alị wẹ gha e nwehen ihiẹn-oriri.

²¹ Uhuohin wẹ kaye e ru, Herodu nọ yiri ewuru-nze ẹ, nodi alị ukpo ẹ, gwama ndị hụ oku. ²² Ndi ahun hụ e yi oro, a sị, “Oluni wu olu mmon, ẹle olu ihian-mmaka!” ²³ Ozigbo, mmon-ozị Osolobue nọ titu Herodu, makeni ọ narin ojija-mma hụ hūn nke o gi wẹ ẹ ye Osolobue. Ohori nọ bu ẹ ri, ọ nọ nwunhūn.

²⁴ Kanị oku Osolobue hụ a gha ihun, ndi bu-oda hụ e kwere.

Banabasi Lẹ Solu E Kinhen Antioku

²⁵ Oge nọ Banabasi lẹ Solu gi runguu ihiẹn ahun wẹ bia Jerusalem d'a run, wẹ nọ gha Jerusalem kinhen Antioku. Oge nọ hụ wẹ gi kinko, wẹ nọ weri Jonu hūn w'a kpọzi Maki.

Isi Nke Mmètò

Ndi-uka E Zifu Banabasi Lẹ Solu D'e Zi Ozioma

¹ O nwe ndi-amuma lẹ ndi-nkuzi rị ụka rị Antioku. Ndinị wu: Banabasi, Simionu (w'a kpọ Onye-ogi), Lushiosị (onye alị Sairin'), Maneni (hūn ya lẹ Herodu hūn rị a kinị wu ọwu gha alị lala) lẹzi Solu. ² Oge nọ wẹ gi rị e fe Di-nwonnienyi, e bu onu, Mmon-nsọ nọ sị, “Wefuha nị nị m Banabasi lẹ Solu, nị wẹ hūn ụzọ d'a run orun m kpọ wẹ d'a run.” ³ Oge nọ wẹ gi buguu onu, meguu ekpere, wẹ nọ bu ẹka kwasị Banabasi lẹ Polu, zipu wẹ.

Banabasi Lẹ Polu E Zi Ozi Ime Alị Saiprosi

⁴ Mmon-nsọ e zipuguu Banabasi lẹ Solu, ya wẹ nọ si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebenu si anị Saiprosi hūn mirin nōhunme. ⁵ Oge nọ wẹ gi ru Salamisi hūn rị ime Saiprosi, wẹ nọ ku oku Osolobue ime ụlọ-ofufe ndi Ju risonme ebenu. Wẹ lẹ Jonu wizikwo, keni ọ hūn ụzọ e yeni wẹ ẹka.

⁶ Oge nọ wẹ gi ghagbariguu alị hū mirin nōhunme d'e rukworị Pafosi, wẹ nọ kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'o wu, onye amuma-ntu; ẹfan a wu Ba-Jizosi. ⁷ Ya lẹ Gowanọ rị a kinị wu Sejos' Polosi rị. Sejos' Polosini wu onye nwe uche, ọ nọ zi wẹ kpọ Banabasi lẹ Solu, makeni ọ chọ n'ọ nū oku Osolobue. ⁸ Kanị onye hū e gi eje-iken a run wu Ba-Jizosi hūn w'a kpozikwo Elimasi (makeni ẹfan a wuzikwo Elimasi) hū a papu oku wẹ, a liliima n'ọ me Gowanọ hū wefu obi ẹ, amangbe o kwere ni Jizosi. ⁹ Kanị Solu hūn w'a kpozikwo Polu hūn Mmon-nsọ jun ime ẹ, a kị a, nọ bu ẹnya zime onye hū gi eje-iken a run, ¹⁰ sị a, “Nwa Ekwensu! Eñenrẹn ihiẹn ile Chuku chọ k'i wu! Ero lẹ eje-ihiẹn ile rị ichen-ichen jun ime i! Y'a rukpobehiko ezioku Di-nwonnienyi, e me ẹ n'ọ rị ke ntụ? ¹¹ Gōn nwan ntin: ẹka Di-nwonnienyi jenko d'e bitu i kikenni—ẹnya k'e kpu i ishi, y'e leghakozị ụzọ ẹkere oge n!”

Ozigbo ahun, ebe ile nọ mę Elimas' igirigi-igirigi, gba a ishi ęnya. O nọ bisonmeme ęka, jęhunmeme, a cho onye jęko d'e kwondon ę ęka, e du ę. ¹² Ogen Govano hu gi hun ihien menı, o nọ kweri ni Di-nwonni-ęnyi; nkuzi banyeni Di-nwonni-ęnyi tu a ęnya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Imę Antioku Ri Pisidia

¹³ Polu le ndi ya le we wi nọ gi ugbo-mirin gha Pafosi jęnme Pęga hun ri Pamfilia. Ebehu ke Jonu hun w'a kpo Maki nọ la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴ We nọ jęshi ihun, gha Pęga si Antioku hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, we nọ banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we nọ nodi ali. ¹⁵ Ogen we gi gungu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi unofufe hu nọ zi ozi jęnni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan."

¹⁶ Ya Polu nọ lihi oto, gi ęka gwa we gba nkintin, o nọ kume, si,

"Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin! ¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi ęnyi kani, meme we ndi uku ogen hu we gi bi ani Ijptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijptu wepuha we. ¹⁸ O nọ dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunai. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu ali esa ri Kenani, o nọ we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. ²⁰ We nọ bi ebehu orogbo ahua iri-kwasi-ogunai kwasi nnu. Omeogu, o nọ yesonme we ndi ahun hannı we ęnen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku nọ ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamini. Solu nọ ki we orogbo ahua ogunai. ²² Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku nọ tume eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hungu m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a sọ ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghagu ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onye-nzuopuha wu Jizosi nọke k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e ziguole ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e rogharigu we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu nọ si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kani, o nwe onye ohu lalani m memegu, erudeni m hun a topu eriri akpuku ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Ebrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihegu ni we ęnyi ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kani, makeni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarın ni ya ro, makeni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we nọ gbu ę, gi ę mezu oku ndi hu—bu a marın we. ²⁸ O sọ n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paleti 'ya gbu ę. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekukwo-nsọ, we nọ gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu ę, bu e che ime ili. ³⁰ Kani Osolobue nọ gha onwun weli ę. ³¹ Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen ę a ghosi ndi sọ ę gha Galili bia Jerusalem. Ndinı wu nwan ndi osheri ę ebe ndi nke ęnyi ndi Izrelu ri.

³² ęnyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi ęnyi kani, ³³ a wurugu nwan ihien o mezuni ęnyi wu umu we ghahani iweli Jesu—nọke ke we donzikwo de ę ime Ebu-oma nke ebuo, si,

'I wu Nwa m;

a ghosigu m tanni ni wu nwa m.'

³⁴ O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku ę ime Ekukwo-nsọ, si,

'M k'e meni i ihien ndi hu ri nsọ

hun m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya hain o gi kuzi uzọ ozo ime ebu-oma, si,

'Ya nikọ Onye-nsọ i rehi.'

³⁶ O me nke Defidi, ogen o gi megu uche Osolobue ogen nke ę, o nwunhun, e li w'e ebe we liye ndi nedi ę kani, o nọ rehi. ³⁷ Kani, onye hu Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umunę m, marin nị nwan nị wę gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; ³⁹ nị onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako eka me onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu nị nwan enya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'e, unu ndi emu!
Y'a tugbu onu enya
keni unu la ntikpo—
make ni m ri e me ihien
ogen nke unu,
ihien unu jenkoleni d'e kweri,
osun'a ni ihian gwa onu ya.' ”

⁴² Ogen Polu le Banabasi gi pukọ, ndi hu no rio we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. ⁴³ Ogen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we ume, si we turukeme ime efoma Osolobue meni enyi.

⁴⁴ Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebeku ile no jun, make ni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue. ⁴⁵ Kani, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. ⁴⁶ Kani Polu le Banabasi no ku e, kushi e iken, si, “O te ri mkpa ni we bu'zo gwagu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o me ni unu a jugu a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e, enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Make ni ya ke Di-nwonnienyi si enyi me. O si enyi,
'E tumegu m unu

nị onu wuru ukpe
ebe ndi ali ozo wuleni ndi Ju ri,
keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' ”

⁴⁸ Ogen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihienni, efu no suo we usu, we no ja oku Di-nwonnienyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kweri. ⁴⁹ Eri ra ke oku Di-nwonnienyi don ghagbarichanrin egeru hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikennyu we marin a-marin ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egeru we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we ukutu ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha ani hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghọ le Mmon-nsọ e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antiokhu Pisidia.

Isi Nke Mmēto

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antiokhu ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebehu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwerini Jesu—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ² Kani, omeguzi, ndi Ju kwerileni no kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi we obi, we no bu lumanị ndi kwerini.

³ We nobie ebeku, e zi ni Di-nwonnienyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonnienyi no gi we runsomme ihien-ahima le orun-atumenya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kani ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju le ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozu hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu no nu a; ya we no gbasi Likonia. We no jensonme obodo ndi ri ebeku—ke Litra ke Debe ke ali ndi nohunme ni we, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Litra le Debe

⁸ Imē Listra, o nwē okēnyē ohu hūn nōdī anī; o jētuni ijēn makēni ọ wū nguro ketē w'a mūl'a. ⁹ Okēnyē ahūn hū ẹ gōn ntīn ebe Pōlū rī e ku oku. Pōlū nō bu ẹnya tūma a, hūn a nī o nwōngho okukwe hūn o k'e gi dīnhīn. ¹⁰ Pōlū nō yi, “Gi ụkū i ẹbūo wuzo ọto!” Okēnyē hū nō tūsi elu, jēnme ijēn. ¹¹ Ogen ndī hū jun ebēhū gi hūn ihien Pōlū mē, wē nō gi asūsu Likonja yi oro, si, “Ndī mmōn e giolē ụdī ihian hidan d'e kunrun ẹnī-oo!” ¹² Wē nō kpō Banabasī Zeusu, kpō Pōlū Hēmisi—makēni 'ya wū onyē e kuni. ¹³ Ụlō-mmōn wē nō e fe mmōn ahūn w'a kpō Zeusu rihū mkpēnrēn obodo hū. Ohēn-mmōn Zeusu nō wēhē okēn-efin bu ọda lē obobo onū-mgbōn obodo hū, makēni iya lē igunrun hū cho nī wē chuyeni ndī-ozī hū pū-ichēn ẹjan. ¹⁴ Kanī ogen ndī-ozī hū pū-ichēn wū Banabasī lē Pōlū gi nū ihienī, wē nō dōka ẹwuru wē, yisonmē oro, gbaban imē igunrun hū, ¹⁵ si, “Ikēnyē, kī unū rī e mēni ihienī? Ẽnyi wūhū ihian mmaka nōkē unū. Ẽnyi wēhēni onū ozioma, kēni unū hūn ụzō gbēhuto, la ihien ndīnī nwōnlēni-isi tō pūha d'e kunrun Osolobue rī ndūn, hūn ke elu-igwee lē ụwa lē ohimin lē ihien ile rī imē wē. ¹⁶ Ogen mbū, ọ hapūguo ndī alī ile rī ichēn-ichēn nī wē bi k'ọ sūo wē. ¹⁷ Kanī, o gibehini ihien-oma ọ rī e mē a shia nī enwēn ẹ ẹri. Ọ hū a gha enu-igwee e mēsōnmē mirin e zueni unū, e yesōnmē unū mkpuru a ghorī ogen wē, e yesōnmē unū ihien-oriri hūn unū gi e rijun ẹfō, e mē ighoghō e jun onū obi.” ¹⁸ Kē okunī ile Pōlū lē Banabasī kude, ọ fūkwō wē orun nī wē d'a s'eka gbōndōn wē achuyelē nī wē ẹjan.

E Kinhen Wē Antiokū Rī Siria

¹⁹ Kanī ndī hū imē ndī Ju nō gha Antiokū lē Ikoniom bīa Listra. Wē nō dorī igunrun hū ye azūun nke wē. Ya wē nō ma Pōlū omūma, dōkpūnfū a imē obodo hū, e ro n'ọ nwūnhūngūo. ²⁰ Kanī, ogen ndī kwerini gi fihunmē ẹ, ọ nō lihi ọto, banye imē obodo hū. Eki e fon, ya lē Banabasī nō si Dēbe.

E Kin Wē Azūun Si Antiokū Rī Siria

²¹ Ogen wē gi zigūu ozioma imē Dēbe, kpōhagunī Jesu ndī bu ọda, wē nō kin-azūun, si obodo Listra, gha ebēhū si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokū rī Pisidja: ²² mēko ihien ndī rī e sōn Ụzō-Jesu imē obodo ndī hū gi zekēnmē; a gba wē umē, a si wē wuzo imē okukwe. A si wē, “Ẽnyi k'a tariri afunfun bu ọda emēni ẹnī jenkō d'a banye Alī-eze Osolobue.” ²³ Ogen wē gi ghagbarigūu ụka ndī rī ebēhū, tumēsōnmēgūni wē ndī-isi, wē nō gi ekpere lē ibu-onū ha wē ye ẹka Di-nwōnni-ẹnī hūn wē kwerini. ²⁴ Ya wē nō ghasi Pisidja pū Pamfilja. ²⁵ Ogen wē gi zigūu ozioma imē Pēga, wē nō jēnme Atalja. ²⁶ Ya wē nō gi ugbo-mirin gha Atalja kin-azūun si Antiokū ebe wē nō bu wē che ẹka Osolobue nī wē d'a rūnma orūnnī wē rūngūu nwan. ²⁷ Ogen wē gi ru Antiokū, wē nō kpōgbama ndī ụka, gwa wē ihien ile Osolobue gi wē rūn lē k'ọ dōn kpōpū nī ndī alī ndī ọzō ụzō okukwe. ²⁸ Wē nō sōn ndī kwerini rī ebēhū nōdī ẹkēre.

Isi Nke Mmisen

Ndī-isi Ụka Rī Alī Ichēn-ichēn E Zu Imē Jerusalem

¹ Ogen ahūn, o nwē ndī gha Judia bīa Antiokū, a kuzi ndī ụka, a si, “Manī onū kwa ugun gi mēzu ọdinalī Mozizi tumē, unū a sakō ẹka nwōn nzuopūha.” ² Ogen Pōlū lē Banabasī gi dugūu wē kpe ọda-ọda, sōngūu wē dō oku hū ohūnma-ohūnma, ya ndī ụka nō han Pōlū lē Banabasī lē ndī ọzō imē ndī kwerini jēn Jerusalem d'e kunrun ndī-ozī ahūn pū-ichēn lē ndī-isi kēni wē ku okuni. ³ Ya ndī ụka nō zifū wē. Ogen wē gi jenkō, wē nō banyesōnmē alī Finishja lē alī Sameriā, gwasōnmē wē kē ndī anī ndī ọzō rī ichēn-ichēn wūlēni ndī Ju dōn rī e roghari, e sōnmē Jesu; ozini nō mē ndī kwerini ghoghō ọda-ọda. ⁴ Ogen wē gi ru Jerusalem, ndī-ụka lē ndī-ozī ahūn pū-ichēn lē ndī-isi nō nabanhan wē, ya wē nō gwa wē ihien ile Osolobue gi wē rūn. ⁵ Kanī ndī hū imē ndī kwerini hūn rī itu ndī Farisi nō lihi ọto, si, “Wē ka gwariri ndī alī ọzō wūlēni ndī Ju nī wē k'a kwariiri ugun, tizikwōnī wē iwu wē dōnmē Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndị-ozì ahụ n pụ-ichèn lè ndị-isi nọ zughama nì wè leban okuni ẹnà. ⁷ Ogè wè gi dọbe okuni, Pita nọ lhi ọtọ, sị wè, “Umunè m, unu a maringhọ kè Osolobue dọn hópùha m ime unu mbu-mbu, gi m mè ndi alì ọzọ nù ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hùn marin obi ihian ile nọ shia nì wè ẹri ghahani iye wè Mmon-nsọ k'o dọn ye ẹnì. ⁹ O nwonni ihien ọ sị n'ọ rì ichen ẹgbata ẹnì lè wè, makèni ọ chanchanpuzikwo obi wè makèni wè kweri ekweri. ¹⁰ Kì hain nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hùn o menì kè ẹnì kè ndi nedi ẹnì kanì asani ẹka bu?” ¹¹ Pita nọ sizi, “Mba! Ẹnyi kweri nì kè ẹnì dọn nwè nzuofuha ghahani ẹfoma Onye-nweni-ẹnì wu Jesu kè wè donzikwo nwè.”

¹² Ndi hu ile zu ebèhù nọ gba nkintin, e gón ntin kè Polu lè Banabasi rì a gwa(zikwo) wè ihien-ahima lè orun-atumènya Osolobue gi wè runsonmè ime igunrun ndi anì ndi ọzọ wuleni ndi Ju.

¹³ Ogè wè gi kuguu, Jemisi nọ sị, “Umunè m, gón ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo kè Osolobue dọn menì ndi alì ọzọ ẹfoma, keni ọ hùn uzọ gha ime wè wèpuha ndi k'a wu nke e. ¹⁵ Ihienni lè ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ dangbama. Makèni, ime Ekukwo-nsọ, ndi-amuma de, sị,

¹⁶ ‘Ihienni meguu,
m k'e kinhen;
m k'a tundonzi ulot† Defidi,
hùn dani;
m k' a tundonzi ihien wiwini;
m k'e mē ẹ rizi k'ọ rì mbu,
¹⁷ keni ndi alì ndi ọzọ ile hoduni
hùn uzọ bia d'e kunrun Di-nwonni-ẹnì—
kè ndi alì ndi ọzọ ile ahun
hùn m k'a kpọ d'a za ẹfan m.

Di-nwonni-ẹnì hùn mē wè marin ihien ndini ¹⁸ ketekete rì e ku e.’

¹⁹ Ya wu, ihien m rì e ku wu nì ẹnì esongbukọ ndi anì ọzọ ahun wuleni ndi-Ju hùn rì e roghari d'e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, ẹnì k'e dejen ni wè ẹkukwo, sị wè hù erile ihien ọwule wè gi ru mmón, makèni ọ ru a ru; w'a gherelè; w'e rìlè anu ọwule wè rukwon olu; w'e rìlè ẹdeke. ²¹ Makèni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo ọwule —gha agbo d'e ru agbo; wè huzikwo a gun nì ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju rì obodo rì ichen-ichen Uhuohin Izu-iken ọwule.”

Ekukwo-ozì Wè Dejenni Ndi Wuleni Ndi Ju Rì E Són Jesu

²² Ya ndi-ozì ahun pụ-ichèn lè ndi-isi lè ndi uka ile rì ime Jerusalem nọ kwerigbama nì wè hanpuha ihian ime wè, nì wè sòn Polu lè Banabasi jèn Antiokwu. Madu ebuoni kè wè hanpuha: Judasi hùn w'a kpọ Basabasi lè Sailasi—wè ebuo wusonmè ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ Wè nọ wè ekukwo-ozì ye wè. Ihien wè de ime e wu:

“Ẹnyi ile wu umunè unu gba de ehuhuo-ozini, kè ndi-ozì ahun pụ-ichèn kè ndi-isi; ẹnì rì e dejenni umunè ẹnì ndi wuleni ndi Ju, hùn risonmè Antiokwu lè Siria lè Silisia. Ẹnyi e kele unu!

²⁴ Ebe o mē ni ẹnì a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe ẹnì rì bia d'e kunrun unu, kusonmè oku rì e ye unu mmakp'ehu, e mē obi erule onu alì, bu ẹnì ezini wè, ²⁵ ẹnì e kwerigbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin ẹnà ẹnì, nì wè sonhen ezi umunè ẹnì wu Banabasi lè Polu— ²⁶ ndi hùn bu ndun wè che ob'eka makè ufiri Di-nwonni-ẹnì wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya kè ẹnì zini nwan Judasi lè Sailasi, keni wè gizi onu wè gwa unu ihien ndi hu ẹnì de. ²⁸ Makèni ọ hughọ Mmon-nsọ lè ẹnì lè enwen ẹnì mma nì ẹnì ebuyeko onu ibu ọzọ

* **Isi Nke Mmisen:14** Ẹrira kè ndi Ju dọn a kpọ Saimonu. † **Isi Nke Mmisen:16** Emosi 9.11 Alì-eze

—wezuka ihien ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihien-oriri we gi rua mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihien ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya we no zipu we; we no si Antiokwu. Ogen we gi kpo gbamaguu ndi uka hu ile, we no we ekukwo-ozu hu ye we. ³¹ Ogen we gi gunguu a, we no ghoghohu make ni ozi rin'a gba we ume. ³² Judasi le Sailasi, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me we zekenme. ³³ Ogen we gi nobe ebegu, ndi kwerini no gi udon zi we lani ndi ziheta ni we. ³⁴ [Kani Sailasi no si n'o k'a nodi ebegu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, we no nodi ime Antiokwu. We le ndi ozu bu oda no nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonna-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe we, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonna-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Maki. ³⁸ Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹ We no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenne nke e. Banabasi no weri Maki, we no choru ugbo-mirin, buli, shi Saiprosi. ⁴⁰ Kani Polu no weri Sailasi. Ndi uka no ha a ye aka Di-nwonna-enyi ke n'o yen'e aka. ⁴¹ O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebegu zekenme.

Isi Nke Mmisen

Timoti E Sonme Polu le Sailasi

¹ Polu e rugu Debe, o no si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o no gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebegu weri e d'a kwa a ugun—make ni we ile amaringuo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We no nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwu a ni we e donmechanrin we ile. ⁵ Ya uka ndi hu no zekenme ime okukwe, e buwaye oda uhuhin-uhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶ We no fetu Azuun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmon-nso a siguo we ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Ogen we gi ru ebe we gha a banye Mishia, we no mememe ni we banye ime Azuun Bitinia, kani Mmon nke Jizos' anini we. ⁸ Ya we no ghafe Mishia jenne Trasi.

⁹ Ime uhinhin ahun, Polu no hun ohun: hun ke okennyehi ohu, onye Masedonia turuhu, a riu a, si, “Bia Masedonia d'e yeni enyi aka ndo-o!” ¹⁰ Ogen o gi hunguu ohun hu, enyi no kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, make ni enyi gi e don ni Osolobue si enyi d'e zi ndi ri ebegu ozioma.

Lidia E Roghari, Sonme Jesu

¹¹ Ya enyi no banye ugbo-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi no ru Niapolisi. ¹² Enyi no gha ebegu si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi no nobie ebegu.

¹³ O ru Uhuhin Izu-iken, enyi no gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w'a no e me ekpere, enyi no nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebegu oku. ¹⁴ Okpoho ohu w'a kpo Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ekwa ananranni hun e nwun ufie-roni, ufie-roni. Di-nwonna-enyi no shiapu obi e n'o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵ Ogen we gi meguu 'ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o no riu enyi, si, “Omene unu e kwerigho ni m wu onye kweri ni Di-nwonna-enyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan.” Nke e no bun.

A Tu Wę Polu Lę Sailasi Ye Imę Ulo-ngan

¹⁶ Uhuoḥin ohu, ebe ęnyi jęnkọ ebe wę a nọdị e mę ekpere, ęnyi nọ hun nwa-agboọ ohu wu igbon, hun eje-mmọn o gi a hun ụzọ rị ime ę. O gi ihięnni a kpahani ndi nwonn'e egbo oda-oda. ¹⁷ Nwa-agboọni hu e sonhunme Polu lę ęnyi ndi uwe lę Polu wi. O nọbe, o dọbefu oro, si, “Ndi ni wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinni! Wę rị a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha.” ¹⁸ O mepu ihięnni akp'ohin ole-le-ole, o nizi ni Polu din; Polu nọ gbehuto, si mmọn hu, “M rị e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime ę puha!” O nọ puha ozigbo.

¹⁹ Kani oęen ndi nwonn'e gi hun a ni ihięn wę gi a kpa egbo a la, wę nọ kwodon Polu lę Sailasi, dọkpun wę si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Oęen wę gi wegụ wę ru ęka ndi-isi okiki, wę nọ si, “Ikennyę ndi ni rị e ye obodo ęnyi nsongbu; ndi Ju ke wę wu, ²¹ wę rị a kuzisonme odinali hun iwu ęnyi ndi Rom si ęnyi anabanhanle, ęnyi emele.” ²² Igunrun hu nọ son wę bulumanı wę. Ndi-isi okiki nọ si wę gbupu wę ękwa, gbu wę mkpinsin. ²³ Oęen wę gi gbugu wę mkpinsin oda-oda, wę nọ tu wę ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon wę ohunma-ohunma. ²⁴ O nọ mę ihięn ndi-isi si a mę, bu wę che mmughe hun richanrin ime-ime unọ-ngan. O nọ kpodon wę uku che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu lę Sailasi hu e mę ekpere, a bu ębu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon wę ntin. ²⁶ Idemizi, oken ali-omahie nọ bidon, mahie oda-oda—nke wu ni iyeto ulo-ngan nọ mehunme; ozigbo ahun, uzọ ile nọ gunpu, ęgan wę gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Oęen onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzọ ngan rị oghe, o nọ sepaha oḗia-agma a n'o gbu enwen ę, makeni o ro ni ndi ngan a gbapuguo.

²⁸ Kani Polu nọ yi oken-oro, si, “Egbukwole enwen i! ęnyi ile hu ebeni!” ²⁹ Ya okennyę hu nọ si wę buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu lę Sailasi osekp, ęhu hu a ma a nni. ³⁰ Ya o nọ wepuha wę ezi, si, “Ndi nwonni m, k'i m'e mę ni m nwon nzuofuha?” ³¹ Wę nọ si a, “Kweri ni Di-nwonni-ęnyi wu Jesu, i k'e nwon nzuopuha—ke 'yu ke ezi-le-ulo i!” ³² Wę nọ gwa 'ya lę ndi ile rị iwe ę oku nke Di-nwonni-ęnyi*. ³³ O nọ weri wę ime abali hu d'a chanchan wę ebe wę rusonme ęhu, wę nọ mę 'ya lę ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o nọ we wę si ime ulo iwe ę, bupuha ni wę ihięn-oriri; o hu a ghoḗo n'o kweriguo ni Osolobue—'ya lę ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki nọ zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, “Hapu ikennyę ndi hu ni wę lama.” ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hu nọ we ozi hu jęnni Polu, si a, “Ndi-isi okiki zihę ozi, si wę hatu onu ni onu lama. Puha ni nwan ni unu gi udon lama.” ³⁷ Kani Polu nọ si, “E gbuguo wę ęnyi ili id'ęnya ihian ile bu e lebanni wę oku ęnya; a tuguo wę ęnyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; wę cho nwan ni wę gi nzuzue hatu ęnyi? Mba! Wę gi ęka wę bia d'e wepuha ęnyi.” ³⁸ Ndi ewuru-ogi nọ bu okuni jęnni ndi-isi okiki. Oęen ndi-isi okiki gi nu ni wę wu umu-di-ali Rom, egun nọ tuma wę. ³⁹ Ya wę nọ bia d'a rịo wę. Wę nọ wepuha wę, si wę gha obodo hu pu—a gwa wę, a gwadonzi. ⁴⁰ Oęen wę gi ghaguo ulo-ngan fuha, wę nọ si iwe Lidia. A hungu wę ndi kwerini, gbagu wę umę, wę nọ gha ebehu pu.

Isi Nke Mmēsa

Nsongbu Hun Biani Polu Wę Imę Tesalonika

¹ Oęen Polu lę Sailasi gi ghaguo ime Amfipolisi lę Apolonia, wę nọ ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju rị ebehu. ² Polu nọ jęnme unọ-ofufe hu k'o don e mę ebe ile. O hu e jęn ę Uhuoḥin Izu-iken, Uhuoḥin Izu-iken. Erira k'o jęn ę mgbe eto. Hun ahun ile o rị e jęn, o hu e gi usonron-usonron e gi ihięn rị ime Ehuho-nsọ a gwa wę oku, ³ a kowa ni wę, a ghosi wę ni Ehuho-nsọ ku ę ni Kraisti, Onye hu Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hu a si wę, “Jesuni m rị a gwa onu oku ę wu Kraisti, Onye hu Osolobue

* **Isi Nke Mmisin:32** oku Osolobue † **Isi Nke Mmisin:37** Oęen hu, onye ani owule a s'ęka a wuru nwa-di-ali Rom omęni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mọbu n'o fe ani-eze Rom ohunma mọbu n'o gi egbo nọnri ę.

tume.”⁴ Ndị hụ ime wẹ nọ kwere, wẹ nọ sọmē Polu lẹ Saịlasi. Ndị Griki bu ọda hụn e fe ofufe ndị Ju lẹ ikpoho ndị wẹ marin amarin bu ọda nọzi kwere.⁵ Kanị ọnya nọ fuma ndị Ju, wẹ nọ chorị ndị isi-mgbaka rị ime afia, wẹ nọ yeni wẹ ẹka kpokikome ndị bu ọda, bu isusu che ime obodo hụ. A zūban wẹ ime ulo iwe Jasin' d'a cho Polu lẹ Saịlasi, keni wẹ wepuha wẹ weye ndị alị.⁶ Kanị ahunni wẹ wẹ; wẹ nọ dokpunrun Jasin' lẹ ndị hụ ime ndị kwere jenni ndị-isi obodo hụ, e yi oro, a si, “Ikennyē ndini rị e bu uwa isi a kpoma alị a biaziolē ebenei,⁷ Jasin' a na wẹ ye ulo! Wẹ ile rị a dan iwu eze-kanị wu Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rini w'a kpo Jesu.”⁸ Ogen ndị obodo hụ lẹ ndị-isi wẹ gi nū ihien, obi eruzini wẹ alị.⁹ Wẹ nọ be Jasin' lẹ ndị ozọ nhan; a nuguu wẹ wẹ ẹka mbe, ya wẹ nọ hatu wẹ ni wẹ lama.

Ndị Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndị kwere nọ gi ime uhinahun ahun zifu Polu lẹ Saịlasi si obodo Beria. E ru w'e, ya wẹ nọ si ime ulo-ofufe ndị Ju.¹¹ Ndị Ju rị Beria ka obi wẹ a shiapu kari ndị rị Tesalonika. Makeni, wẹ gichanrin obi we ile nabanhan oku hụ, e leban ọnya Ehuho-nsọ uhuhin ile keni wẹ marin ke ihien ndị hụ Polu ku wu ezioku.¹² Ufiri ẹ, ndị bu ọda ime wẹ nọ kwere—ke ikpoho bu ọda wẹ marin amarin wuleni ndị Ju ke ikennyē bu ọda wuleni ndị Ju.¹³ Kanị, ogen ndị Ju rị Tesalonika gi marin ni Polu e kuolē oku Chuku ime Beria, wẹ nọ biazi ebēhū d'a kpasu ndị rị ebēhū.¹⁴ Ya ndị kwere rị ebēhū nọ zipu Polu si alị rị ẹhū Ohimin; kanị Saịlasi lẹ Timoti nọ nodiguu Beria ebēhū.¹⁵ Ndị hūn dupu Polu nọ du ẹ rukworị obodo Atensi; ọ nọ zi wẹ gwa Timoti lẹ Saịlasi biakenrin d'e kunrun ẹ, ya wẹ nọ la a to.

Ozi Polu Zi Ndị Oka-ekukwo Ime Atensi

¹⁶ Ogen Polu gi rị e che Timoti lẹ Saịlasi ime Atensi, izize hụ e ze ẹ makeni ọ hūn ni alị hụ ile wu mmōn-mmōn.¹⁷ Ọ nọ gi ifiri ẹ, ọ nọ gwama ndị Ju lẹ ndị wuleni ndị Ju hūn e fe ofufe ndị Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndị Ju, e sōn wẹ a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndị owule rị ebēhū oku uhuhin ile.

¹⁸ Ndị hū ime ndị hūn a cho anị oku hūn rị itu ndị Epikuria lẹ itu ndị Stoiki nọ sōn ẹ doma. Ndị hū ime wẹ si, “Kinị ke onyē ita-lē-okuni rị e ku?” Ndị ozọ si, “Ọ nọ ke si ọ rị e ghorō mmōn ohūn.” (Wẹ ku erira makeni ọ rị e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.)¹⁹ Ya wẹ nọ w'e jēn ogwa hū w'a kpo Eropagosi, si a, “Kowa ni nwan ọnyi ihien ohunni i rị a kuzi.²⁰ Ọnyi anutuni ihien ndini i rị e ku; ọnyi cho nwan ni ọnyi ghota wẹ.”

²¹ O nweni ihien ndị obodo Atensi ile lẹ ndị obia bi ebēhū gi nwan ogen wẹ e mē kari iku ihien ohūn lẹ inu ihien ohūn.

²² Ya Polu nọ wuzo ihun ndị rị ogwa Eropagosi, si, “Ndị Atensi, a hūnolē m'a ni unu e feke ihien wẹ e fe efee—ke ihun ke azuun.²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo unu, m hū e lekpo ihien ndi onu e fe; m nọ hūn ulo-mmōn wẹ deye ihien: ‘Onwan wu nke mmōn hū ọnyi marinlani.’ Ihien hū onu rị e fe, hūn unu marinlani, ya ke m rị nwan a gwa unu oku ẹ.

²⁴ Osolobue hūn ke uwa lẹ ihien ile rị ime ẹ, Onyē hūn nwe elu-igwee lẹ uwa, ara bi ime unu-mmōn wẹ gi ẹka tun;²⁵ w'a ra gi ihien gha ẹka ihian bia e fe ẹ, nọke si o nwe ihien rị a kon'a. Mba, makeni 'ya lẹ enwen ẹ wu hūn e ye ihian ndun lẹ umeren lẹ ihien ile.²⁶ Ọ gha onyē ohu wepuha ndi alị ile ni wẹ bigbari elu uwa ile, ọ nọ tumesonme ni wẹ ogen nke wẹ lẹ alị wẹ k'e bi.²⁷ Ọ mē ihienni keni wẹ hūn uzọ cho Osolobue—ikenkwō a hūn w'a ebe wẹ rị e bisonme ẹka a cho a—kanị, ọ nokunme onyē-onyē ime ọnyi anokunme.²⁸ Makeni 'Ime ẹ ke ọnyi nọ a rị ndun; ime ẹ ke ọnyi nọ e jēhunme; ime ẹ ke ọnyi nọ a rị.' O nweghode ndi nke unu e deni hūn de ẹ, si, 'Ezie, ọnyi nwen wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o mē ni ọnyi wu umu Osolobue, ẹlẹ hūn ọnyi e gi e ro ni Osolobue ọnyi nọ ke goru mōbu ọna (siva) mōbu omuma—ihien ndi hū wẹ gi ako-lẹ-uche lẹ iroro ihian kpu.

³⁰ Osolobue fepu ọnya ogen ihian gileni marin a. Kanị, ọ siguo nwan ihian ile rị ebe ile

wę roghari. ³¹ Makeni, ọ kayeguo ụhụohin o jenkọ d'e gi kin ụwa ikpe zinrinni ghahani okennyę ohu o tume. O meguo ihian ile marin onye okennyę hu wu ghahani iweli e ogen o gi nwunhungu.

³² Ogen we gi nu banyeni igba onwun weli ihian, ndi hu ime we no kpa a ye emu; kan ndi ozo si, “Enyi cho n'i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kan ikennyę ndi hu ime we no ban n'a, kweri ni Jesu. Onye ohu ime we wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya le okpoho ohu w'a kpo Damarisi, lezi ndi ozo we ile wi.

Isi Nke Mm̄esat̄o

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e meguo, Polu no gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebehu k'o no hun onye Ju w'a kpo Akwila, onye Azun Pontusu, hun 'ya le nwunye e wu Prisilia gba gha ali Itali bia ebehu nke ohun, makeni eze-kan wu Klodiosi Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d'a hun we. ³ Makeni udi orun ohu ke ya le we a run, o no du we nodi, a rungbama orun—orun w'a run wu imeme ihien we gi e mememe odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku, a lilima n'o me we kweri—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Ogen Sailasi le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu no gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Ogen we gi buluma n'a, kparime e, ya o no zinzifu uzunzun ri a ekwa to ni we gi gwa we n'e meole we eje-ihien, si we, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kiken jenne, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebehu pu, si iwe okennyę ohu w'a kpo Taitiosi* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taitiosi ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposi wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonna-enyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nu ozioma Polu ri e zi nozi kweri, we no me we mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onye-nweni-enyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ makeni m noyeni i anoyeni. O nwonna onye k'e metu i eka, ru i ehụ, makeni m nwon ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o no nodi ebehu ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹² Kan ogen Galio gi wu Govano ri a kidonni ndi Rom ime Azun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w'e jen ogwa Govano. ¹³ We no si Govano, “Okennyeni ri a si ihian gi uzọ ozo wuleni hun Iwu ku feme Osolobue.” ¹⁴ Kan ogen Polu gi chohu n'o kume, Galio no si ndi Ju, “Omēni oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian le oku iwu unu ro, gi ni eka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!” ¹⁶ Ya o no chupu we ime ogwa. ¹⁷ Ya we ile no kwondon Sostenesi wu onye-isi unu-ofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kan Galio e feyedeni we enya.

Polu E kinhen Obodo Antioku

¹⁸ Polu a nobe Korenti, ya o no si ndi kwerini ri ebehu nodi ohunma, o no banye ugbo-mirin shi ani Siria. Iya le Prisila le Akwila wi. E ru we obodo Senkre, o no ko ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru we Efesosi, o no na we to ebehu: kan ya le enwen e no jenguu ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku. ²⁰ Ogen we gi si a nodizi, o no ju; ²¹ kan, ogen o gi pukọ, o si, “M k'e kinhen, omēni uche Osolobue ro.” O no gi ugbo-mirin gha Efesosi jenne.

²² Ogen o gi ru Sizaria, ya o no si [Jerusalem] d'e keleguu ndi uka, o no kin[zi] azun lasi nwan Antioku.

²³ Ogen o gi nobe ebehu, o no pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azun Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwerini ume.

Orun Apolosi Run Ime Efesosi le Korenti

* Isi Nke Mm̄esat̄o:7 mobu: Taitosi

²⁴ Ogen hụ, onye Ju ohu w'a kpọ Apolosi, hụn we nọ Alexandria mu nọ bịa Efesosi. Okennyeni ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵ A kuziguo w'a Uzo-Di-nwonnienyi; o nwekenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kanị mirin-Chuku Jonu suo k'o marin. ²⁶ O nọ kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kanị, ogen Prisilia le Akwila gi nu nkuzi e, we nọ weri e shi usuo d'a kowan'a Uzo Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolosi gi cho n'o fetu si Azun Akaya, ndi kwerini nọ ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si we nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya, o yekenme ni ndi hün ri ebegu Osolobue yeguni aka kweri aka. ²⁸ Makeni o nọ id'anya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zacharin a, gi Ehuhuo-nsọ ghosicharin ni Kraisti hu Ehuhuo-nsọ ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenei

Polu A Nọ Ime Efesosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosi gi ri Korenti, Polu nọ ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebegu k'o nọ hün ndi ri e son Uzo-Jesu. ² O si we, "Unu e nwehengho Mmon-nsọ ogen onu gi kweri?" We nọ si, "Mba, enyi e ke nutude ni Mmon-nsọ ri a ri." ³ Ya o nọ si we, "Elee mirin-Chuku ke we me nwan unu?" We nọ si, "Mirin-Chuku Jonu." ⁴ Polu nọ si, "Jonu gi mirin me ndi rogharini mirin-Chuku, a gwa we kwerini onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memegu—ya wu, we kweri ni Jesu." ⁵ Ogen we gi nu ihieni, we nọ gi efan Di-nwonnienyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu aka kwasị we, Mmon-nsọ nọ biakwasị we, we nọ suma asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (We ile ri ihien nọke madu mmebuo.)

⁸ Polu nọ jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orogbo ifon eto, o hu e jen d'a gwa we oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-anya, keni we kweri. ⁹ Kanị ogen ndi hu ime we gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko we, kujama oku Uzo-Jesu id'anya ihian ile ime unofufe hu, Polu nọ la we to. O nọ weri ndi kwerini pu d'a kuzime we uhuhin ile ime ulo hu onye w'a kpọ Tairanosị a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihieni orogbo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azun Eshia nọ nu oku Di-nwonnienyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umụ Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumanya pu-ichen, ¹² nke wu ni, we weride ekwa we gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehü jenni ndi oria, emu we a la, eje-mmon a gha ime ndi we ri ime we pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hün a ghahunme a chupu eje-mmon nọ cho ni we gi efan Di-nwonnienyi wu Jesu chufu eje-mmon: we hu a si eje-mmon ndi hu, "M gi efan Jesu hün Polu ri e ku oku e a si unu pu!" ¹⁴ Umụ-ikennyē esa onye Ju ohu w'a kpọ Skiva ri ndi ri e me ihieni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchu-ejan kanị. ¹⁵ Kanị eje-mmon hu nọ si we, "A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kanị onye ke unu wu?" ¹⁶ Ya Okennyē ahun eje-mmon hu ri ime e nọ wukwasị we, kari we aka, me we mm'onuma, nke wuni oto ke we gi gha ulo hu gbapu, we le ehü o rusonme we. ¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju nọ nu ihieni; egun nọ tuma we ile; efan Di-nwonnienyi wu Jesu nọ nwekenme ogho.

¹⁸ Ozozị, ndi hu ime ndi kwerini nọ fuha id'anya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi we te ri a run. ¹⁹ Ndi hün te gi iken eje-mmon a run le ndi a gwọ eje-ogun nọ kponhensonme ekukwo ndi we gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'anya ihian ile. Ogen we gi gbako onu egho ehuhuo ndi hu, o gba ihien nọ ke egho orun akp'ohin nnu isen-kwasị-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonnienyi nọ ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosi E Susuhu

* **Isi Nke Mmitenei:10** Griki: ndi Griki

²¹ Ogen ihien ndini gi meguu, Polu no kwademe obi e ime Mmon-nso n'o jenguu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebegu jen Jerusalem. O nozi si, "M jenguu Jerusalem, m k'e ruziriri Rom." ²² Ya o no zi madu ebuo ime ndi ri e yen'e aka—Timoti le Erastos—si Azuun Masedonia; iya le enwen e no nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosi make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okenye ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kposonme ulo-mmom we n'e fee mmom w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ O no kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozo we ile gba a run udi orun hu, si, "Ikennye, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e giguu ihienni o ri e ku, ni mmom we gi aka mememe ele mmom, dori ndi bu oda; ele ime Efesosi suo k'o ri e me ihienni, kani, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Elede eje-efan ihienni k'e ye orun enyini suo, kani ulo-uku mmom-onyenyen uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!"

²⁸ Ogen we gi nu ihienni, olulu e bume we, we no yime oro, a si, "Mmon-uku ke Atemisi ndi Efesosi wu!" ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kani ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen n'e ozi, rio a, y'a makwole-ama ru ebegu we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—make ni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomeni. ³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi aka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun. ³⁴ Kani hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, "Oken-mmom ke Atemisi mmom ndi Efesosi wu!" We ile hu e yi ihienni ihien noke orogbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, "Ndi Efesosi, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosi ke ulo-uku mmom uku wu Atemisi ri aka, ni aka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo? ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Make ni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime ulo-mmom; e kujani we oku mmom-onyenyen enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nwesonme unu-ikpe, ndi Govano hun a kini huzi a; we jenne ebegu d'e kpe we. ³⁹ Kani, omeni o nwonghozi ihien ozo unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Make ni, ihienni me tanni nwon iken buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—make ni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni." ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihienni, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebegu ume, o no puha ali Grisi*; ³ o no nodi ebegu ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya

† **Isi Nke Mmitenei:**39 hun e zu mgbe eto ahua

* **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri.

wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Debe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndinu we no bu uzo jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafegu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun me akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebegu izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nōgbama ni enyi ri Oriri-nsọ, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bia d'e weli e, a hun w'a n'o nwuhunguo. ¹⁰ Polu no hidan, o no hunua, fiedon Yutikosi, si, "Atule ni egun, ni o hu ndun†." ¹¹ Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebegu bredi Oriri-nsọ, keguu a, enyi e riguu, o no kusonmezi, eki e we fon, o no jenne. ¹² We nwen no weri nwata-okennyeh hu le ndun lama, obi no rucharin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

¹³ Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenneguu obodo Asosi, ebe Polu jenkọ d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—make ni o cho n'o gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu si Mitailini. ¹⁵ Enyi no gi ugbo-mirin gha ebegu pu, eki e fon, enyi no ru nchetari ihun obodo Kios; eki e fonzi, enyi no ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi no ru Miletusu— ¹⁶ make ni Polu a kwademegu ni ele o k'a banye Efesosi, amangbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'o kere n'a ru Jerusalem uhuhin Mmemme-Pentikosu—omeni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesosi

¹⁷ Polu no gha Miletusu zi we d'a kpo ndi-isi uka Efesosi bia d'e kunrun e. ¹⁸ Ogen we gi bia, o no si we, "Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakwori uhuhin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m don weluchanrin enwen m ani, gi enya-mirin fe Di-nwonni-enyi, e dingbuchanrin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. ²⁰ O nwonni ihien owule m marin k'e yeni unu eka, e seri m isi; alatoni m ikuzi onu id'anya ihan ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonni-enyi wu Jesu.

²² Kani, m jenkọ nwan Jerusalem nọke onye Mmon-nsọ tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebegu. ²³ Ihien m marinh wu ni ime obodo owule, Mmon-nsọ ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. ²⁴ Kani o nwonni ihien m kpo ndun m, sukpan ni m gbaguu oso‡ Osolobue si enyi gba, runguu orun Di-nwonni-enyi wu Jesu buche m eka—orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonni onye owule ime unu ile m no ime igunrun we zisonme ozi Ali-eze hun jenkọ d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonni onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Make ni, a gwachanringuo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwen onu le igunrun atunrun hun Mmon-nsọ buche unu eka enya. O tumegu unu ndi-ndu keni unu du uka Osolobue, hun Osolobue gi edeke Nwa a§ nwehen. ²⁹ A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰ Ndi hu ime onu jenkọ d'a rukpomade ezioku keni we gi e dori ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹ Ya

† **Isi Nke Ogun:10** Ekukwo Ndi-nze Nke Ebuo 4.32-36 ‡ **Isi Nke Ogun:24** nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7 § **Isi Nke Ogun:28** edeke ya le enwen e

wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni m iken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enya-mirin a do onye owule aka-ntin.

³² M ri nwan e we unu e che aka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu—me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nsọ.

³³ O nweni onye owule egbo e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴ Unu le enwen onu a maringho ni m gi aka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵ E gigu o m ihienni ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye aka, a nyanhan oku Di-nwonna-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.' ”

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷ We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kachanrin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguu ebe we ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebegu si Patara. ² Ebegu ke enyi no chorj ugbo-mirin jenko Finishia, enyi no banye, jenme. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuun aka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusi ali Taya—makeni ebegu ke ugbo ahun jenko d'a no butu ibu. ⁴ Enyi no chorj ndi ri e son Uzo-Jesu ri ebegu, son we nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nsọ we no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kani, ogen enyi le we gi noogu, enyi no pu, jenmezi ebe enyi jenko. We ile le inyenme we le umu we no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukworj mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebegu me ekpere, ⁶ enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenme, we nwen nke no lama.

⁷ Ogen enyi gi ghaguu Taya pu, enyi no ru Tolemaisi; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebegu, son we nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizaria; ime Sizaria, enyi no shi iwe Filipu hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipu ri Madu Esa hu we hophu ime Jerusalem ogen mbu. ⁹ Umụ Filipu eno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Enyi nodi ebegu akp'ohin ole-le-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebegu, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bia. ¹¹ O no bia d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenme enwen e uku le aka, o no si, “Mmon-nsọ si, ‘Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, w'e che aka ndi wuleni ndi Ju.’ ” ¹² Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozo ri ebegu no rioma Polu make o gha e jen Jerusalem. ¹³ Polu no si, “Ki unu rida e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademegu o m ni m jenko Jerusalem—oson'a ni we jenko d'e gbu m ebegu make ufiri efan Di-nwonna-enyi wu Jesu—eled e ni we kenme m suo.” ¹⁴ Ebe o meni enyi asani aka gbehuto obi e, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, “Uche Di-nwonna-enyi ya me.”

¹⁵ Enyi a noberi ebegu, enyi no kwademe, si Jerusalem. ¹⁶ O nwe ndi ri e son Uzo-Jesu gha Sizaria hun sonmezi enyi, weri enyi si iwe Nnasin ebe enyi k'a nodi. Nnasin wu onye ohu ime ndi ibuzo kwerini, onye ani Saiprosi k'o wu.

Ihien Ndị-isi Si Polu Ya Meni Uka Ri Jerusalem

¹⁷ Ogen enyi gi ru Jerusalem, ndi hun kwerini no nabanhan enyi ohunma-ohunma. ¹⁸ Eki e fon, enyi le Polu no wiri d'a hun Jemisi; ndi-isi uka ile rizikwo ebegu.

¹⁹ Polu e keleguu we, o no gi uri-uri kowachanrin ni we ihien ile Osolobue gi orun 'ya wu Polu me ime ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju.

²⁰ A nuguu w'a, we no ja Osolobue mma. Ya we no si a, "Polu nwere enyi, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; we ile nwe adudu Iwu Mozizi—w'a gi e gu egu kaka. ²¹ A gwaguo we we ni i ri a kuzi ndi Ju ile hun bisonme ali ndi ozo we lato Iwu Mozizi, a si we a kwazile umu we ungun, w'e donmezile omenali ndi Ju.

²² Ki enyi e me nwan? We k'a nuriri ni y'a biaguo. ²³ Me nwan ihienni enyi jenko d'a gwa i. O nwon ikennyee eno ri ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyee ndini, 'yu le uwe wiri jen d'e mezu omenali idon-nsọ: y'a ku ni we ugwo w'e gi kopu we ntutu. Ihan ile k'e gi e marin ni ezioku a ri ime ihiene we nu ni 'ya k'i ri e me, a marizikwo we ni 'yu le enweni e bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kanj, nke ndi wulen ndi Ju hun kwerini, enyi e zijenguo ni we ekukwo-ozu gwa we ihien enyi kwerigbama we siko d'e me. Enyi si we erile ihien owule we gi ru mmn; w'e rile edeke mobu anu owule we rukwon olu; w'a gherele."

²⁶ Ya Polu no kweri. Eki e fon, o no weri ikennyee ndi hu d'e mezu omenali we gi e don nsọ. Ogen ya le we gi mezuguo omenali idon-nsọ, o no banye ime Ulo-nsọ d'e me we marin akp'ohin ole idon-nsọ hu siko d'a noru, we kebe chu ni onye-onye ime we ejan.

A Nwunrun We Polu Ime Ulo-nsọ

²⁷ Kanj, akp'ohin esa hu e d'e zuguo, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia no hun Polu ime Ulo-nsọ. We no kpasu igunrun hu ile, we no kwondon Polu, ²⁸ yime oro, a si, "Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyee hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu enyi wu Iwu Mozizi le Ulo-nsọ. Elede ohun suo, o webanhanguozu nwan ndi wulen ndi Ju ime Ulo-nsọ, meru ebeni ri Nso!" ²⁹ (We ku ihienni makeni we hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, we ro ni Polu e webanhanguo a ime Ulo-nsọ.)

³⁰ Obodo hu ile no susuhu, ihan ile no zumpuha. We no kwondon Polu, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. ³¹ Ogen we gi ri a cho ni we gbu Polu, ozi no ru onye-isi-agma kanj a ki itu-agma ndi Rom hun ri Jerusalem ntin ni Jerusalem ile e susuhu. ³² Ozigbo ahun, onye-isi-agma kanj hu no werisonme ndi-agma le ndi a ki ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hun ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun we ndi-agma hu, ya we no gbubehi Polu. ³³ Onye-isi-agma kanj hu no jenburu Polu, nwunrun a. O no si we gi egan ebuo kpoma a; ya o no si we, "Onye wu okennyeni? K'o me?" ³⁴ Igunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihien ohu, ndini hu e yi ihien ichen: onye-isi-agma kanj hu asazini eka chopuha ihien hun meni makeni isusu hu e hike. Ya o no si ndi-agma a we Polu si ime baraki, ebegu uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenu we nkponyi we gha e nyinban, ya ke ndi-agma hu no buru Polu makeni enya tume igunrun hu. ³⁶ Igunrun ahun hu e son we, e yi, "Gbu n'e! Gbu n'e!"

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hu gi ri a cho ni we weri Polu si ime ebegu we bi, Polu no si onye-isi-agma kanj hu, "N'i cheri ni m gwa i oku?" Onye-isi-agma kanj hu no ju a, si, "Y'a su Griki?" ³⁸ Ya wu, ele 'yu wu onye Ijptu hu buluman ndi ri a kinj, kir ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?" ³⁹ Polu no si, "M wu onye Ju. Tasosi ri Azun Silisia ke we no mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku." ⁴⁰ Hun onye-isi-agma kanj hu gi ye e efe n'o ku, Polu no wuzo enu nkponyi, fe eka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbaguu nkintin, Polu no gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ "Umune m le ndi-nedi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!" ² Ogen we gi nu k'o ri a su asusu we wu Hibru, we no gbakenme nkintin. Ya Polu no kume: ³ "M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azun Silisia ke we no mu m, kanj ime Jerusalem ebeni ke we no zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m anj ebe Iwu ndi-nedi enyi kanj ri; m'e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dunna tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzonj, kpokpo we ru

onwun. M'a kpoma ke ikennyè ke ikpoho egan, a tu wè e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onye-isi nchu-ejan le Ndị-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde wè ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebèhu ri e son Uzoni egan, wèhè wè Jerusalem d'e ye afunfun.”

Polu E Ku K'o Don Gbehuto
(Orun Ndị-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ogen m gi jenkò, e rume m ehù Damas'kosi ogen hù anwun gi e ru isi, ukpè ohu nwungbu enwen è nò gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m nò nù olu hùn rì a sị m, ‘Solù, Solù, k'ì rì e kpokpo ni m?’ ⁸ M nò za, sị, ‘Onye k'ì wù, Di-nwonnim?’ O nò sị m, ‘Mmè wù Jesu onye Nazaretì—hùn ì rì e kpokpo.’ ⁹ Ndi hùn mmè lè wè wì a hùnghò ukpè hù, kanì aghotani wè ihien olu onye hùn rì e kuni rì a gwa m. ¹⁰ Ya m nò sị, ‘Di-nwonnim, kìnì kè m k'e mè?’ Di-nwonnienyi nò sị m, ‘Lihi otò n'ì shi Damas'kosi—ebèhu kè wè k'a nò gwa ì ihien ile Osolobue keton'ì ì jenkò d'e mè.’ ¹¹ Ebe o menì asazini m eka legha uzò—makèni ukpè hù e nwunkemèkè, ndi mmè lè wè wì nò kwondon m eka, duban m ime Damas'kosi.”

¹² “Imè obodo hù, o nwon okennyè ohu w'a kpò Ananayasi, hùn e fekenmè ofufe nòkè kè Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebèhu e ku oku è ohunma. ¹³ O nò bia d'e kunrun m, turuye ni m, sị, ‘Solù nwenè m, leghamazi uzò!’ Ozigbo, m nò leghamazi uzò, m nò hùn a. ¹⁴ Ya o nò sị, ‘Osolobue ndi-nedi enyi a horiguo ì n'ì marin uche è, n'ì hùn Onye hù Rì Ochan, nuzikwo kè o gi olu è gwa ì oku. ¹⁵ Makèni ì jenkò d'a wù osheri è, hùn jenkò d'e we ozi è jenni uwa ile, a gwa wè ihien ì hùn lè ihien ì nù! ¹⁶ K'ì rì nwan e che!? Lihi ni wè mè ì mirin-Chuku, keni wè chanchapu ì njò ì, ebe ì kpokuko efan a.’ ”

Kè Osolobue Don Kpo Polu

¹⁷ “Ogen m gi luaguù Jerusalem, ebe m rì ime Ulo-nsò uhuhin ohu e mè ekpere, idenmizi, o nòkè sị uran buru m bu ele uran. ¹⁸ M nò hùn ohun. M nò hùn Jesu k'o rì a sị m, ‘Mè nwan n'ì gha Jerusalem pù ozigbo, makèni, anabanhankò wè ihien ì jenkò d'e ku banyeni m.’ ¹⁹ Ya m nò sị, ‘Di-nwonnienyi, wè lè enwen wè a maringuo ni m'e jensonmè ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n'ì ili, a tu wè ngan; ²⁰ a maringhozi wè ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri ì wù Stivin', ogen hù wè gi rì e gbu è, ni mmè kwondon ni ndi rì e gbun'è ewuru wè.’ ²¹ Ya o nò sị m, ‘Jenmè! M k'e zi ì jèn ebe teni d'e kunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju.’ ”

²² Igunrun ahun hù e gon Polu ntin d'e ru ebe o nò ku okuni, ya wè nò yime, “Wefu ni onye nò enina ime uwanì! O furuni onye w'a ni rì ndun.” ²³ Wè hù e yi, e fe eka wè, a buosi uzunzun elu. ²⁴ Ya onye-isi-agma kanì hù nò sị ndi-agma a webanhan Polu ime ebèhu wè bi; sị wè fian a mkpinsin n'o hùn uzò ku ihien hain ndi Ju gi rì a hì a hùnni ile, e yi udi oroni. ²⁵ Kanì ogen wè gi kenmeguu a ni wè fian ihien, Polu nò sị onye ohu turu ehù nsue hùn a kì ndi-agma ogun-isen, “Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-ali Rom' ihien bu ahangbuni wè enen owule?” ²⁶ Ogen hùn a kì ndi-agma ogun-isen gi nù ihieni, o nò jenburu onye-isi-agma kanì hù, sị a, “K'ì cho n'ì mè? Okennyè hù wukwo nwa-di-ali Rom!”

²⁷ Ya kè onye-isi-agma kanì hù nò jèn d'e kunrun Polu, sị a, “Gwa m, ì wù nwa-di-ali Rom'?” Polu nò sị a, “Egheè.” ²⁸ Onye-isi-agma kanì hù nò sị, “Egho m kù ni m d'a wuru nwa-di-ali Rom' e hikekwò-o!” Kanì Polu nò sị, “Wè mudè m nwa-di-ali Rom.” ²⁹ Ozigbo hù, ndi ile te k'a fian Polu mkpinsin, n'o ku ihien menì, nò seri isi wè; egun hù a tu onye-isi-agma kanì hù nke makèni o hùnguo ni Polu wù nwa-di-ali Rom bu o te kpomaguo a egan.

E We Wè Polu Jèn Ogwa Ndị-isi Nkikwama Izrelu

³⁰ Makèni onye-isi-agma kanì hù cho n'ò marin ihien ndi Ju rì kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o nò kpogu Polu egan, kpogu ndi-isi nchu-ejan lè ndi-isi ile. Ya o nò wèhè Polu, bu è tume ihun wè.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

¹ Polu nọ bu ọnya tuma Ndi-isi Nkikwama hụ, sị, “Umune m, e giọle m obi rị ọchan bi elu m id'anya Osolobue d'e ru tanni.” ² Ya onye-isi nchu-ẹjan wu Ananayasị nọ sị ndi nokunme Polu fian a ihien onu. ³ Ya Polu nọ sị a, “Osolobue k'a fian 'yu nwen ihien; usuo-ẹjan we gi ihien ọchan tekin k'i wu! I nodi oche ebenu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i nọ sị we fian m ihien?” ⁴ Ndi hu nochime Polu nọ sị a, “Egun a n'i kpari onye-isi nchu-ẹjan Osolobue?” ⁵ Polu nọ sị, “Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-ẹjan ro; make ni e deguo w'a ime Ekukwo-nsọ, sị, 'Ekujale oku onye-ndu onu.’ ”

Polu E Gi Ako Wanahin

⁶ Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi Itu-Farisi, o nọ yi oro, sị, “Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. We ri nwan e kin m ikpe make olil'anya ni ndi nwunni jenkọ d'e lihi!” ⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi risonme ime Ndi-isi Nkikwama hụ nọ doma, Ogwa ahun nọ kebe. ⁸ (Make ni ndi itu-Sadusi a sị ni ndi nwunni elihiko, a sizi ni ke ndi mmon-ozị ke mmon ari. Kani, ndi Itu-Farisi kwerichanrin ni ihien etoni ri ari.) ⁹ Eregede isusu nọ bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi nọ lihi oto, doma okuni, sị, “Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmon* mobu mmon-ozị gwa a oku?!” ¹⁰ Ogen isusu hụ gi kenren, egun a bia onye-isi-agma kani hụ ni w'e d'a dokika Polu, ya o nọ sị ndi-agma a we jen d'e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

¹¹ Ime uhinhin hụ, Di-nwonni-enyi nọ nwonpuha, wuzoyeni Polu, sị a, “Kwondon obi i! Make ni, k'i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k'i k'a don shiazị ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju nọ zugbama, kun Osolobue, sị eriko we, arako we, d'e ru ni e gbugu we Polu. ¹³ We kari madu ogunnai zu izuni. ¹⁴ Ya we nọ jenburu Ndi-isi nchu-ẹjan le Ndi-isi, sị we, “Enyi e kunguo Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d'e ru ni enyi e gbugu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-agma kani ndi Rom, n'o wehe ni unu Polu. Ku n'e nokesi unu cho ni unu lebankenme oku e ọnya; enyi nwen a kwademegu ni enyi gbu e o gini d'e ru ebeni.”

¹⁶ Kani okorobia ohu nwene Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o nọ jenne baraki hụ ndi-agma bi d'a gwa Polu. We nọ ni a banye d'a gwa a. ¹⁷ Polu nọ kpọ onye ohu ri ebenu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, sị a, “We okorobiani jenni onye-isi-agma kani, n'o nwon ihien o k'a gwa a.” ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen nọ weri e d'e kunrun onye-isi-agma hun kani, sị, “Onye-ngan hụ wu Polu kpọ m, sị m wehe n'i nwata-okennyeni n'o nwon ihien o k'a gwa i.” ¹⁹ Onye-isi-agma hun kani nọ kwondon nwata hụ aka, we e si usuo, ju a, sị, “K'i nwon y'a gwa m?” ²⁰ O nọ sị a, “Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaguo ni we k'a sị i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k'e me ke sị Ndi-isi cho ni we lebankenme oku e ọnya. ²¹ Kani, egonkwole we ntin, make ni ikennyewe we hun wari ofia e che e kari ogunnai. E kunguo we Osolobue, ni eriko we, arako we d'e ru mgbe we gbugu e; a kwademegu we nwan e che n'i kweri wehe e.” ²² Onye-ndu-agma hun kani nọ sị a, “Agwakwole onye owule ni 'y'a gwaguo m okuni.” Ya o nọ zi nwata-okennyewe hụ la.

E We We Polu Jenni Gwanọ Wu Felisi

²³ Ebenu ke onye-isi-agma hun kani nọ kpọ madu ebuo hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, sị we, “Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-agma ogun-iri e gi uku e jen, ndi-agma iri kwasị ogun-eto ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jenne. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k'e nyin, onu e du e jenni Gwanọ wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e.” ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kani nọ de ekukwo-ozị. Ihienni k'o de:

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9** Ekwọ iyi we koma ke we ri e ku ebeni.

²⁶ “Mme wu Klodiosị wu Laisiasị rị e dejenni Govano wu Felisi; e kele m'i. ²⁷ Ndi Ju ile kwondon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni nwa-di-ali Rom ro, ya m no weri ndi-agma d'a gbapuha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonni ihien o me hun w'e gi tu a ngan mobu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihe n'i y'e ozigbo. A gwaguo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me.”

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikwori Antipatrisi. ³² Eki e fon, ndi gi uku no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Govano, we Polu che ihun e. ³⁴ O gunguu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azuun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o no si, “M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia.” O no si ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebenu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasi wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpọ Tetulosi no bia ogwa Govano. We no kpe Polu eka Govano. ² Ya we no kpọpuha Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe n'e, si,

“Onye ikpen ile rini, okiki i e wehguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzọ ile ke efo gi a suokenme enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kani achoni m ni m rike i ogen, m ri a rio nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsọ, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kani onye-isi-agma kani wu Laisiasị no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me.”

⁹ Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govano gi fe eka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, “A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebuo kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonni onye owule we hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsọ; o nwonni ndi we hun m ri a kpasu—ke ime uno-ofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we eka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kani m k'a saeka gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzọ hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kani; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi eziomume ke ndi njo jenkọ d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri.”

¹⁷ “O teguo m biademe Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbennye eka, leni m hun uzọ chu-egan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nsọ: o me nke omenali idon-nsọ, a riguo le m uchan ogen we gi hun m; o nwonni igunrun mme le we wi; o nwonzikwoni isusu rini. ¹⁹ Kani o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebenu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mobu ya judule ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni

ya ke m me oge m wuzo ihun Ogwá Ndị-isi Nkikwama, ²¹ mmanị ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: ‘Unu ri e kinkwo m ikpe tanni makeni m kweri ni ndi nwunni jenko d'e lihi!’ ”

²² Kani Gowanọ wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzọ-Jesu, nọ bu ikpe hu si ihun, si we, “Unu jenko d'e cheri ni onye-isi-agma kani wu Laisiasị bia m kebe han ni unu enen.”

²³ O nọ si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekerē, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Gowanọ le Nwunye E Oku-Chuku

²⁴ O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunye e wu Drusila nọ bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi nọ zi we kpọ Polu. We nọ gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraistị wu Jizosi. ²⁵ K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalani, egun nọ tuma Felisi. O nọ si, “I k'e jenneguu, m nwon efe a kpozị m'i.” ²⁶ O huji a tu enya ni Polu jenko d'e ye e egho; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpọ Polu mbule-ebuọ, e son e e ku oku. ²⁷ Ahu ebuọ a ghafeguu, Poshosi wu Festosi nọ henrin Gowanọ, nokin enya Felisi. Makeni Felisi choke ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o nọ la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasi Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kani Wu Siza

¹ Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azuun ahun, o nọ gha Sizaria jen Jerusalem.

² Ebehu ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi Ju nọ kinghosi a oku Polu, riu a ³ n'o me ohunma zihē ni we Polu Jerusalem. Makeni e riguo we ngo we e gi gbu Polu uzọ, o lalani. ⁴ Festosi nọ za we, si, “Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebehu egwa. ⁵ Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we le okennyē hu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me.”

⁶ Oge Festosi gi songuu we nodi—o nokarinī akp'ohin esato mobu iri—o nọ si Sizaria. Eki e fon, we nọ bia ogwa a. O nọ nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. ⁷ Oge Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia nọ fihunme e, kinme eje-ihien bu-oda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we eka ghosi ni ezioku ro. ⁸ Kani Polu nọ kin onu a, si, “Adanni m iwu ndi Ju mobu iwu Ulo-nsọ mobu iwu eze-kani wu Siza.”

⁹ Kani Festosi cho n'o meyenī ndi Ju, ya o nọ juma Polu, “Y'a choghọ n'i jen Jerusalem, ni we nọ id'enya m kin i ikpeni ebehu?”

¹⁰ Polu nọ si, “Ogwa eze-kani wu Siza tume ke m ri hunni, ebe furu we k'a nọ kin m ikpe.

O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu le enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma.

¹¹ Omeni m me eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uzọ m'e gi wanahin onwun. Kani, omeni o nweni ihien w'e kwondon eka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m me, o nwonni onye jenko d'a saeka bu m che we eka. We ni m jenni eze-kani wu Siza n'o gi eka a kin m ikpe!”

¹² Oge Festosi le ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Festosi nọ si Polu, “Y'a siguo we we i jenni eze-kani wu Siza; Siza ahun k'i buruko.”

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Le Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-ne-ole a ghaguu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa le (okpoho w'a kpo) Benaisi nọ bia Sizaria d'a si Festosi anua. ¹⁴ Oge ahun we gi nodi ebehu akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosi nọ wepuha ni eze hu oku Polu, si, “O nwon okennyē ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ oge m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchu-ejan ndi Ju le ndi-isi ndi Ju nọ wepuha oku e, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kani, m nọ si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya le ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷ Oge we gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m oge owule, kama, eki e fon, m nọ zi we kpọ ogwa, nodi alī elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okennyē hu. ¹⁸ Ndi kpe n'e nọ lihi oto kinme, kani ele udi eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. ¹⁹ Kama, we nọ kinsonme oku ofufe hun we le Polu ri a do le oku okennyē ohu w'a kpọ Jizosi, hun nwunhunguni, kani Polu hu e ku e e kushi iken n'o ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha ani oku

ndịni, ya m nọ ju Polu k'ọ chọgho n'o jẹn Jerusalem, ni wẹ nọ ebẹhu kin ẹ ikpe banyeni ihien ndini wẹ si ni 'ya k'o me. ²¹ Kanị oghen Polu gi si enyi na a to ebene d'e ru ni eze-kanị wu Siza e gi ẹka a leban oku ẹ enya, ya m nọ si wẹ kwondon ẹ d'e ru mgbe m saeka zi ẹ jenni Siza.” ²² Agiripa nọ si Festosi, “Nke o sọo m ni m gi ntin m nu onu okennyeni.” Festosi nọ si a, “Ekile y'a nu onu a.”

²³ Eki e fon nwan, Agiripa le Benisi nọ gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, we le ndi-isi-agha kanị le ndi wẹ marin amarin ime obodo hu wi banhan. Festosi nọ zi ndi orun a d'e webanhan Polu, wẹ nọ webanhan a. ²⁴ Festosi nọ si, “Eze wu Agiripa le ihian ile ri ebene, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe ẹka m, ke ime Jerusalem ke ebene, e yi oro, a si n'o furuzini n'o ri ndun. ²⁵ Kanị ahunni m njo o me hun wẹ e gi ma a ikpe onwun. Kanị, hunni o si enyi we ẹ jenni eze-kanị wu Siza, e kwerigho m ni m jenkọ d'e zi ẹ jenn'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon ẹka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ẹkukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebene unu ile ri, tumadu ebe 'yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon ẹka de ya wu ẹkukwo-ozu, enyi jugu a ajuju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen ẹ ni m zi onye-ngan jenni eze-kanị bu o nweni ihien m hun ku ni iya ke wẹ si ni ya k'o me.”

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa nọ si Polu, “I nwon iken kinrin onu i.” Ya Polu nọ tinpu ẹka, kinme enina:

² “Eze wu Agiripa, m weri ẹ ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenkọ d'a nọ kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m me; ³ makeni y'a maringuo omenali ndi Ju ile le ihien ndi hun e se ni wẹ oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni wẹ te k'e ku ezioku, a maringuo wẹ ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kacharin e ze ime ofufe enyi le ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kanị wẹ ri nwan ebene e kin m ikpe makeni m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi wẹ kanị nkwa; ⁷ ihien hu* ikpun-ulo mmebu ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri ẹ e fekenme Osolobue ukinkin le efinnai. Eze, olil'enyanị m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya ke m me! ⁸ Ki hain o gi a fukemwe unu ndi ri ebene orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?”

⁹ “Ezioku-ezioku, mme le enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun ke m me ime Jerusalem. Oghen hu, m'a narin ndi-isi nchu-egan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; elede ohun soro, wẹ cho ni wẹ ma wẹ ikpe-onwun, e biye m ẹka. ¹¹ Imerinme oghen, m'a ghasonme unofufe ile, e ye wẹ afunfun, a lilima ni m me wẹ ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu wẹ bu m oda-oda, nke wu ni m'a chu wẹ e rude obodo ndi ri ani ozo d'e kpokpo wẹ.”

Polu A Kowa K'o Don Gbehuto

(Orun Ndị-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Ebe m nọ a chu wẹ erira, m nọ narin ndi-isi nchu-egan le ẹkukwo jenkọ Damas'kosị.

¹³ Eze, e ru m uzo, oghen anwun gi a ri isi, ya m nọ hun ukpe nwunnahin enya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme le ndi 'me le wẹ wi. ¹⁴ Enyi ile nọ dan. Ya m nọ nu olu gi asusu Hibru si m, ‘Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhun enwen i ehun nọke oken-efin ri a gba egbe di-nwonn'e uku.’ ¹⁵ M nọ si, ‘Di-nwonn-m, onye k'i wu?’ Ya Di-nwonn-enyi nọ shari m, ‘Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶ Kanị, lihi n'i turu oto. Ihien hain m gi me i n'i hun m wu keni m tume i n'i wuru odibo m le osheri hun jenkọ d'a gwa ndi ozo ihien ndi i hun le ihien ndi m jenkọ d'a ghosi i. ¹⁷ M k'a gbapuha i ẹka ndi nke i—ya wu

* **Isi Nke Isin-kwasi-ogun:7** Nkwa Hu hun

ndị Izrẹlụ, gbapụha ị ẹka ndị alị ndị ọzọ hụn m zikọ ị d'e kunrun. ¹⁸ M zikọ ị d'a shiapu wẹ ẹnya, keni wẹ hụn ụzọ gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu pụha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari wẹ njo, ye wẹ onodi ime ndi hūn wẹ don nsọ, ndi ahun wẹ don nsọ makeni wẹ kweri ni m.' ”

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹ “Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hūn ime ohun hu gha elu-igwee bia. ²⁰ Kani, m no zime ozi hu ime Damas'kosi. E ziguu m ndi ri Damas'kosi ya, m nozi zi e ime Jerusalem le egberu Judia ile, e zizi m ndi alị ndi ọzọ ya, a si wẹ gha ime njo wẹ gbehuto, buruhe Osolobue, memẹ ihien k'a ghosi ni e gbehuto guo wẹ. ²¹ Ufiri ihienni ke ndi Ju gi kwondon m ime Ulo-nsọ, a cho ni wẹ gbu m. ²² Kani d'e rukwo nwan tanni, Osolobue hu e yeni m ẹka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma le Mozizi ku n'o jenkọ d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonni ihien ọzọ: ²³ ni Kraisti k'a tariri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, noke onye ibuzo gha onwun lihi, o jenkọ d'e wehe ni ke ndi alị ẹnyi ke ndi ani ndi ọzọ ozi ukpe.”

²⁴ Hūn Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi no weshi olu elu, yi, “Era ri a pu i, Polu! Oken-ekukwo i marin ri a pu i era!”

²⁵ Kani Polu no si, “Festos' ikpen ile rini, era ari a pu m! Onye owule ẹnya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa le enwen e a maringuo ihien ndini! Obi ru m alị igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonni ihien w'a kon'a ime ihien ndini, makeni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸ Agiripa no si Polu, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹ Polu no shiarị, si, “Ihien m ri a riu Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni elede yu suo, kani, ke iyu ke ndi ọzọ ile ri e gon m ntin tanni hūn ụzọ ri ke mme—wezuka ẹgan ndini wẹ kpoma m!”

³⁰ Ebehu ke eze le Govano wu Festosi le Benisi le ndi ọzọ wẹ le wẹ gba ri oche no lihi oto. ³¹ Ogen wẹ gi pukọ, wẹ hu a si ibe wẹ, “O nwonni ihien okennyeni ri e me hūn w'e gi gbu e mobu bu e che ime ulo-ngan.” ³² Agiripa no si Festosi, “Nke w'a hatu okennyeni ye omeni ele hūn o si wẹ we oku e jenni eze-kani wu Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi Wẹ Ugbo-mirin Buru Polu Jenme Rom

¹ Ogen wẹ gi kubepu a ni ẹnyi k'e jen Itali, wẹ no we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che ẹka onye-isi-agma w'a kpo Juliosi, hūn a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo “Itu Eze-Ogostosi.” ² Ẹnyi ile no banye ugbo-mirin gha Adramitum bia, hūn ri a kwademe n'o jensonme alị ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ehū Ohimin hūn wẹ no a banye ugbo-mirin. Ugbo hu no buru ẹnyi. Ẹnyi le Aristakosi onye Tesalonika hūn ri Azuun Masedonia wi. ³ Eki e fon, ẹnyi no ru Sidon'. Juliosi no gi ẹka ri mma son Polu, ni a jen d'a hūn ndi owu a ni wẹ ye e ihien ri a mkpa. ⁴ Ẹnyi no gha ebehu buli si ohimin, a ghasonme ehū alị Saiprosi—makeni ufere ẹnyi kunrun ri e bukin ẹnyi azuun, o nini ẹnyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵ Ogen ẹnyi gi ghafegu ehū alị Silisia le Pamfilia, ẹnyi no fūha Mira hūn ri Azuun Lisia. ⁶ Ebehu ke onye-isi ndi agha hu no hūn ugbo-mirin gha Alezandria jenkọ Itali, ya o no bu ẹnyi ile che ime e.

Ijen A Fuma Orun

⁷ Ẹnyi no gbama ekere-ekere akp'ohin ole-ne-ole—o fukemkeke ẹnyi orun ni ẹnyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni ẹnyi jenshi ihun ib'eka ahun, ẹnyi no ghasonme mkpenren Samonu hūn ri alị Kriti. Mirin nohunme alị Kriti. ⁸ Ẹnyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kani o fukemkeke ẹnyi orun oda ni ẹnyi d'e ru ebe w'a kpo “Ebe-Richanrin-Ugbo-Mma”, hūn

nọchime Lasia. ⁹ Makeni enyi e riguo oge oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun w'e bu*—ya wu, oge eje-ebi gi a kpo ohimin hu e ruguole, enyi si ni enyi jennezi, ijen jenko d'a jo njo, Polu no dun we odun, si,

¹⁰ “Ekele m unu ile; a hunguo m'a ni enyi jenko d'a banye eje-onodi omeni enyi jennezi, ihien bu oda jenko d'e huzikwo; elede ibu le ugbo suo, kanj kezi ndun enyi.” ¹¹ Kanj onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo le onye nwon ugbo ku don kari oku Polu. ¹² Ebe o me ni ebeni ugbo-mirin a nodi a ri mma hun w'a nodi oge winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpu okpukpu, ndi ka oda no kwere n'o ka mma ni enyi jenne. We ri a tu enya ni, ikenkwo, we k'a saeka ru Finik'si d'a nodi ebenu oge mirin-oyi-ochan hu. Finik'si wu ebe ugbo e ziento ali Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan enya-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

¹³ Oge ufere reberebe hun a gha azuun ndidan-mirin a bia gi feme, we no ro ni a hun we ihien we ri a cho; we no tofu ugbo hu ebe we lime e, ghasome usuo-usuo ehun ali Kriti. ¹⁴ Kanj o ke me-eme, oken ufere hun a kpokenmeni no kpoma. “Not-ista” ke w'a kpo ufere hu, makeni o gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-enya-anwun. O gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵ O no kpokenme ugbo hu, o nizini we gbenu ugbo hu zime ufere hu. Ya enyi no la ugbo toni ufere hu, o no buru enyi jenne!

¹⁶ Enyi no kuban azuun ndidan-mirin ali ohu me ekere w'a kpo Koda hun ri etintina Ohimin ahun. Ohun e zume ugbo hu ekere. Enyi no lilima wezuhan ugbo-nta ri ugbo hu ebe w'a no saeka dohanhan a, kanj o fu enyi orun oda-oda. ¹⁷ We no dohanhan ugbo-nta hu ime ugbo. Ebenu ke we no gi eriri kenhunme ugbo, kenkenme e. Makeni egun ri a tu we amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin ri mkpenren Setisi†, we no gbatopu eriri we gi kenme igwe hu nyinni w'a kpo drag'anku, nu igwe hu ye ime mirin—make ugbo hu ghazi a gbakennin. Ya ufere no buru we le ugbo jenne. ¹⁸ Ebi hu a kpokenme enyi, e buhunme enyi, nke wu ni, oge eki gi fon, we no tuma ibu e ye ime mirin. ¹⁹ Hun m'e akp'ohin eto, o no ru hun we gide gi eka we kpon ihien we gi a run orun ime ugbo-mirin ye ime mirin. ²⁰ Oge o gi me ni enyi ahunni ke enya-anwun ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokenme enyi, enyi enwenzini olil'anya ni enyi jenko d'a hun isi puha.

Polu A No Ime Nsongbu Hu Kasi We Obi

²¹ Makeni w'e ke ri ihien-oriri kete-ele-mgbe, Polu no turu oto ime igunrun we, si, “Ikennye, nke onu e gon m ntin nodi Kriti. Omeni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. ²² Kanj, m ri nwan a rio unu, kwodon ni obi unu makeni o nwonna onye owule ime unu jenko d'a nwunni—ugboni suo jenko d'a na iwi. ²³ Makeni mmnon-ozu Chuku bia d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku ahun m wu nke e, Chuku ahun m ri e fe. ²⁴ O si m, ‘Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozu, Osolobue e meguon'i ohunma donmen'i ndi 'yu le we ri ime ugbo, anwunko we.’ ²⁵ Kwonkenme ni nwan obi unu, ikennye, makeni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jenko d'a ri ke we don gwa m. ²⁶ Kanj ugboni k'a zunbanriri akpakali, kusj.”

²⁷ Ime uhinhin hun m'e akp'ohin mmenon, oge ebiri-mirin hu gi buko ugbo enyi elu Ohimin Adria‡, o ru ihien noke etintina abali, o no ri ndi a run ime ugbo ke si ali ri nsue. ²⁸ Ya we no gi eriri we kenmeye igwe lele ke mirin mihan, we no hun n'o k'e luepu ogwe-nku eno; a gbaberi we, we no lelezi e, we no hun a n'o minruzini erira, n'o k'e luepu ogwe-nku eto suo. ²⁹ Makeni egun ri a tu we ni enyi jenko d'a sunkunma omuma, we no gbatopu eriri ankos eno ri ibe azuun hun we gi e lime ugbo hu, ni, ikenkwo o hun uzo zudon ali; we hu e me ekpere ni eki fon *keni we legha uzo*.

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9** ib'eka Septemba le Octoba † **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:17** hun ri mkpenren anj Libia ‡ **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:27** Iya ke w'a kpo nwan Ohimin Mediterenia. § **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:29** igwe me onu suen-suen-suen we gi e zudon ali

³⁰ Kani, ndi a run orun ime ugbo hu no wetu ugbo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me ke si we ri a gbatopu anko ri ihun ugbo. ³¹ Ya ke Polu no si Kaptin hu le ndi-agma a, “Mani ikennyeni nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun.” ³² Ya ke ndi-agma hu no bepụ eriri we gi kwondon ugbo-nta hu, mirin no buru ugbo-nta hu.

³³ Uz'utuntun biri-biri, Polu no riu we ri ihien-oriri, si, “Tanni me e akp'ohin mmenọ unu ri enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-ana. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu eka ri ndun wanahin, makeni o nwonni onye owule ime unu jenko d'e tuhu ke akpu ntutu ohu ri a isi.” ³⁵ Ogen o gi kuguu onwan, o no weri bredi, ye Osolobue ekele id'anya we ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun no ban we ile, we le enwen we no rime ihien-oriri. ³⁷ (Enyi ile ri ime ugbo hu ri madu eno aria ogun-mmeno.) ³⁸ Ogen we ile gi rijunchanringuu efọ, we no tu oka-witi hodụ ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hu E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, we no legba ali ihun—bu ndi hu a marin ali o wu, kani we no hun ngugu-mirin—ebe mirin no tu onu hi ogbe. Ejan ri mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya we no bu obi ni we k'a nyanban ugbo ebeku, omeni o k'a ni we me. ⁴⁰ We no tofu anko ndi hu ye ime mirin. Ebehu ke we nozi tolulua eriri ndi hun kwondonsome amala we gi a nyan ugbo ahun, we no se eriri gi wesi ekwa ri ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo enu, zime ni ufere *keni ufere hun uzọ e bushi ugbo hu ihun*. We no nyanrin ugbo hu don ihun ngugu-mirin hu keni ugbo we kusi mkpenren e. ⁴¹ Kani, ibe ihun ugbo hu no zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebeku; ebiri-mirin no kpukpupuma ibe azuun a. ⁴² Ndi-agma hu te no cho ni we gbukwama ndi-ngan hu, amangbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, makeni Kaptin ndi-agma hu cho n'o zuopuha Polu, o ninu we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ si ndi hoduni we sonme we, ndi hu ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ugbo hu kpagipuha. Eriira ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonni onye nwunhunni.

Isi Nke Eṣatọ-kwasị-ogun

Ihien Polu Me Ime Ali Mota

¹ Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi no marin ni efan ali hu mirin nohunme wu Mota. ² Ndi ali hu no me ni enyi efoma pu-ichen: gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu no kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hu, uwowo okun hu no chupuha agwo, agwo hu no fifiri Polu eka. ⁴ Ogen ndi ani hu gi hun agwo hu k'o konrin e eka, we no si ibe we, “Ezie-ezie, okennyeni wu izighe. Osun'a n'o wanahinguo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun.” ⁵ Polu no fe agwo hu ye ime okun hu, agwo hu a run'a ehụ. ⁶ We no tuma enya ni ehụ Polu fun mobu n'o dan idumuzi, nwunhun. E cheberi we, we no hun a n'o nwonni ihien me ne, we no kuhuto onu, kume n'o wu mmon.

⁷ Onye-isi ali hu wu okennyen ohu w'a kpo Pobliosi. Iya nwon ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O no nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Pobliosi dine edine, emu ri a ku a: ehụ-okun ri e nwun e; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu no jen d'a hun a, me ne ekpere, bu eka kwasị a, o no dihin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime ani hu no bia, o no zuochanrin we ile. ¹⁰ We no mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, we no bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

11 Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi no banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenne. Ugboni gha Alexandria bia, efan we deye e we gi marin a wu "Ejime", efan mmon ebuo ahun we marin amarin. 12 Enyi no kuban obodo Sirakusu, nodi ebehu akp'ohin eto. 13 Enyi no buli, gha ebehu si Regionu. Eki e fon, ufere no gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi no ru obodo Putioli. 14 Enyi no hun ndi kwerini ri ebehu. We no si enyi d'e du we nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. 15 Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, we no ghakwori ebe we ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosi le ebehu Odu Uku Eto hu w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun we, o no kele Osolobue, ndun no ban a.

Ihien Polu Me Ime Rom

16 Ogen enyi gi ru Rom, we no ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che ne. 17 Hun me akp'ohin eto, o no kpọ ndi-ndu ndi Ju ri ebehu. Ogen we gi biaguu, o no si we, "Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kani a nwunrun we m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. 18 Ndi Rom a juguu m ajuju, we no cho ni we hatu m, make ni o nwonni ihien owule m me hun w'e gi ma m ikpe onwun. 19 Kani, ogen ndi Ju gi ju, si w'a hatule m, o nwonni ihien ozọ hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kani wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. 20 Ya hain m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil'anya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni."

21 We no si a, "Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nwe enyi owule ime ndi ri a gha ebehu a bia hun kujatu oku i. 22 Kani, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: make ni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni we ri e kuja oku e ebe owule." 23 We no kaye uhuhon we jenko d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhon hu, we no ruhe ebehu o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue, a lili ma n'o gi ihien Ekwoko-nsọ ku me we kwere ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. 24 Ndi hu ime we no kwere ihien o ku, kani ndi ozọ a ju n'e kweriko we.

25 We we no dosonme ndondo. Ni we d'a lama, Polu no kuzi oku ohu: o si, "Ezioku ke Mmon-nsọ ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kani oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, si,

26 'Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa we, si,

"unu k'a nu, kani
unu aghotako;

onu k'e lee ile,
kani onu ahunko
ihien unu ri e lee.

27 Make ni obi ndini arizi a ghota;
ntin we e kingo;
a nyunmaguo we enya,
amangbe w'e gi enya we legha uzo,
gi ntin we nu ihien,
gi obi we ghota, gbehuto,
a zuo m we."

28 Marin ni nwan ni e ziguo we ozi nzuopuhani gha eka Osolobue bia jenni ndi ali ndi ozọ; we k'e gon ntin!"

[29 Ogen o gi kuguu ihien ni, ndi Ju hu no dosonme ndondo lama.]

30 Polu bi nke e ebehu orogbo ahua ebuo; o hu a nabanhan ke we han ri a bia d'a hunn'a;
31 o hu e zi ozi Ali-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, e kusi e iken, o nwonni onye gbondonn'e.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Rom

¹ Mmē wụ Polu de ẹkụkwọ-ozini. M wụ igbọn Jizos' Kraịstị. Osolobue kpọ m, tumē m onye-ozị pụ-ichēn makē Ozioma Osolobue.

² Oziomanị wụ banyeni ihien hụn Osolobue kwe nkwa a ẹdeị ime Ehuhuo-nsọ ghahani ndi-amuma a. ³ Oziomanị wụ banyeni Nwa a wụ Jizosị Kraịstị Di-nwonnị-enyi—hūn bịa nọkẹ ihian; ebọn Defidi kẹ wẹ mụ a ye; ⁴ Osolobue gi ikēn Mmōn-nsọ a ghosizikwọ n'ọ wụ Nwa Osolobue ghahani igba onwun weli ẹ.

⁵ Makē ufiri ẹfan Osolobue, Osolobue e meguonị enyi ẹfoma ghahani Nwa a ni wụ Jesu Kristi Di-nwonnị-enyi; o yeguozị enyi orun ndi-ozị pụ-ichenni ghahan'a, keni enyi hūn ụzọ duhe ndi alị ndi ozo ile wulenị ndi Ju d'e kwerin'ẹ, humen'ẹ isi; ⁶ kezi unu le enwen unu, makeni wẹ kpozikwọ onu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hūn ri Rom, ndi wẹ kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Ẹfoma le udon gha ẹka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonnị-enyi wụ Jesu Kristi a bịa ya rinị unu.

Polu A Kpanmịn Osolobue

⁸ Nke ibuzọ, m ri a kpanmịn Osolobue m ghahani Jesu Kristi makē unu ile, makeni wẹ ri e ku oku okukwe unu ime uwa ile. ⁹ Osolobue, hūn m gi obi m ile e fe ghahani izisonme ozioma Nwa a, wụ osheri m ni m'a nyanhan unu ogeen ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e me ekpere, m'a riosonme Osolobue n'o beye ni m oghere ni m saeka bịa nwan d'a hūn onu—omeni uche ẹ ro. ¹¹ Makeni unu ri a da m—makeni m cho ni m yebeye unu ngozi ime-mmōn, keni unu zekenme. ¹² Mba, keni mme le unu hūn ụzọ gi okukwe enyi gbatari ibe enyi ume.

¹³ Umune m, m cho ni unu marin n'o teke m choma ni m bịa d'a hūn unu. (Kani wẹ eke ni m bịa.) M ri a cho ni m bịa, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian kẹ m don me ime ani ndi ozozi wulenị ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: kẹ ndi wa-nya kẹ ndi waleni ẹnya, kẹ ndi jen ulo-ehuhuo kẹ ndi jenleni— ¹⁵ ya hain o gi a du m ni m bịa d'e zizikwọ unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Ri Ime Ozioma

¹⁶ Ifenren ozioma ari e me m, makeni ya wụ ikēn Osolobue gi a zuopuha onye owule kwerini, ndi Ju wụ ibuzọ, o son ndi wulenị ndi Ju. ¹⁷ Makeni, ozioma ya nwe a ghosi kẹ Osolobue don e me ihian a wuru onye ri kẹ Osolobue cho: o me ẹ ghahani okukwe onye ahun—gha mbidon d'e ru njendeme. O nohu kẹ Ehuhuo-nsọ don ku ẹ, si, “Onye ri kẹ Chuku cho ghahani okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hūn Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-le-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasị njo ile le ihien ile rileni mma hūn ndi-eje e me, ndi hūn gi eje-ihien wẹ e me e gbondon ezioku.

¹⁹ Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue we wẹ ẹnya, makeni Osolobue le enwen ẹ e meguo n'o we wẹ ẹnya. ²⁰ Makeni, kete Osolobue e kele uwa, ikēn-itēbite Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osuon'a ni ele wẹ ihien wẹ e legha ẹnya, wẹ e gi ihien ndi hūn Osolobue ke a ghotā wẹ, a hūn kẹ wẹ nọ. Ya wụ, o nwonnị ihien ndi nọ erira k'e kin, dodo arikonị wẹ ya, kaka! ²¹ Makeni, osuon'a ni a maringuo wẹ Osolobue, eyeni wẹ ẹ mgbaye run'ẹ, akpanmini w'a. Kama, iroro wẹ a wuru ihien olal'iwi, uche wẹ hūn ghazileni a run a gbaguo ishi. ²² Ebe wẹ ri e ro ni wẹ marin ihien, e henrin wẹ ndi-nzuzu; ²³ hūn nke w'e gi fe Osolobue hūn ghaleni a nwun, ye ẹ ogho run'ẹ, e fesonme wẹ ihien wẹ kpụ akpụ—kẹ ndi nọ kẹ ihian hūn a nwunni kẹ ndi nọ kẹ anu ri ichen-ichen, kẹ anu ndi nwe ukụ-eno kẹ nnunu kẹ ihien ndi hūn a rinị!

²⁴ Osolobue no gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesonme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehụ we mesonme ihien-ifenren; ²⁵ we no gi ntụ nokin enya ezioku Osolobue, fesonme ihien Osolobue ke, a kpọ ni we isi-alị hụn nke w'e gi fe Osolobue hūn wu Onye-okike hūn richanrin mma jenrin ejen! Isee.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyē-le-ikpoho hūn o me ni ya ke ihian e me. ²⁷ Erira ke ikennyē we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hūn ihian e me, egun ison ikennyē ibe we e me mgba hu a gungbu we: ikennyē le ikennyē ibe we hu e metari ihien ifenren—a narinzikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸ Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesonme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasonme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi muni we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efọ a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hūn e me udi ihien ndini k'a nwun, kani we huzi e me we—eledē ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozo ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwo ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozo ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hūn ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kani, iyu nwen, onye owule i wu, hūn e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozo enen, i ro ni k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lelia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efomani keni i hūn uzo roghari? ⁵ Kani, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kponto ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hūn we jenko d'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesonme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸ Kani, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hūn a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rini onye owule hūn e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju.

¹⁰ Kani Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hūn e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹¹ Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹² Ndi wuleni ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kani we me njo, a na we iwi, osuon'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³ Makeni ele ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e kuni ohunma, kani, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wuleni ndi Ju, hūn nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osuon'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. ¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihori we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Erira k'o jenko d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noke ke Ozioma hūn m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kani, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e giguwo we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, ni wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni

ị wu onye a dun ndi nzuzu odun le onye a kuzi umueka—n'i nwon amamihien le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozo, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kanj yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, “agherele;” Kanj yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Arualle mmon, ni eje-ihien ro.” Kanj yu nwen, y'e jen unu mmon d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu— e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuhuo-nsu si, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozo gi e kutu Osolobue.”

Ikwu-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwu-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kanj, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ugun i kwa elezi ugun nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ugun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noke ndi kwa ugun—o suo n'a ni akwanni we? ²⁷ Ya wu ni ndi kwaleni ugun nke ehụ, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—makeni onu a dan Iwu hu, osuon'a ni unu ke we detun'e, osuon'a ni unu a kwaguo ugun. ²⁸ Makeni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ugun ele hun we kwa ehụ, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kanj, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwu-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmon le Mmon-nsu ro, ele ihien ehụ le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we eka Osolobue ele eka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozo Mma?

¹ Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozo mma? Elee erere ke ikwu-ugun banzi? ² O bukekwo! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu puha che eka ndi Ju.

³ Kanj, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya? ⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o suo n'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekukwo-nsu don ku e, si, “We k'a hun a

ni ihien i ku wu ezioku;
we kin i ikpe, i k'e ri enen;
i han enen,

w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kanj, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonni k'o don me! Makeni, omeni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe? ⁷ Kanj, omeni ntụ m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon, e wehen'e ogho, ke w'a mazi ni m nwan ikpe ni m wu onye-njo? ⁸ Ki hai enyi gileni si, “Ni enyi mesonme nwan njo keni ihien ri mma hun uzọ a puha ifon”? (Ya ke ndi ri e kutu ni enyi si ni 'ya ke enyi e ku.) We furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonni Onye Ri Ke Osolobue Cho

⁹ Ki mezi? Enyi ndi Ju ka ndi hun wuleni ndi Ju mma? Kaka akp'ohu! Enyi e kuguo! a ni njo ri a ki ihian ile—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ¹⁰ Erira ke Ehuhuo-nsu don ku e, si, “O nwonni onye ri ke Osolobue don cho,

o nwonden kaka akpu onye ohu;

¹¹ O nwonni onye a ghotani,
o nwonni onye a cho Osolobue.

¹² We ile a kpahuguo;
we ile e henringuo ihien-eti;
o nwonni onye e me efoma,

o nwonden kaka akpu onye ohu.

¹³ Oku a gha we ekpiri a puha ri ke
ishin gha ili ri oghe a puha;
we gi ire we e dufie,
edide agwo ke
oku ri we ugb'onu wu.

¹⁴ Ikpọ-iyi le eje-oku jun we onu.

¹⁵ Uku a kereka we igbu-ochu.

¹⁶ Ebe owule we jen,
we le ntikpo le nsongbu wi.

¹⁷ Amarintudeni we ihien ezigbo udon wu.

¹⁸ Egun Osolobue aride we enya.”

¹⁹ Enyi a maringho ni ihien ni ile Iwu ku, ni ndi ri okpuru Iwu k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian ile ri uwa ile enya ni we ile jenkọ d'a ko ni Osolobue ke we jen. ²⁰ Makeni, “O nwonni onye Osolobue k'e kuni ohunma makeni o n'e me ihien Iwu cho,” makeni Iwu ke we gi e me ihian a marin ni ihian e meguo njo.

Kẹ Ihian A Dọn Rị Kẹ Chuku Cho

²¹ Kani Osolobue a ghosigwo uzọ ihian gi a ri ochan—bu ele ghahani Iwu Mozizi. Kani, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien ndi-amuma ku, Ehuho-nsọ a shiagwo eri ni ya wu uzọ ke ihian gi a ri ochan.

²² Uzoni hun gha eka Osolobue bia, hun we e gi ri ochan, wu ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri e n'o rigwo ochan—o tuni onye we wu. Makeni, o nwonni ihien ri ichen ime ihian ile, kaka, ²³ makeni ihian ile e meguo njo, gha ime ogho Osolobue danfu. ²⁴ Ya wu ni efoma *Osolobue* suo ke Osolobue gi nwan e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵ Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwun Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihien ni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya—²⁶ makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonni onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpọ onye hu onye ri ochan.

Osolobue Suo Me E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷ Kini ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonni, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya hain ihien we e gi nyan isi gizileni ri a. ²⁸ Makeni, enyi gi e don ni ghahani okukwe ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹ Makeni, Osolobue wu ohu suo. Ra Osolobue ndi Ju suo rode? Elezi nke ndi wulen ndi Ju? Eghẹ, o wuzikwo nke ndi wulen ndi Ju, ³⁰ ebe o me ni Osolobue wu ohu suo. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ohunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi ali ndi ozo, kuni we ohunma.

³¹ Enyi ride nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; enyi ri e gide e a kwadon e.

Isi Nke Eno

Ebrahim Le Okukwe

¹ Ime oku okukweni, ki enyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi enyi nke anu-ehu? Nani k'o jen?

² Omeni ihien hun Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma, nke o nwon ihien o gi nyan isi, kani ele ebe Osolobue ri k'o k'a no nyan ya wu isi. ³ Ki Ehuho-nsọ ku? O si, “Ebrahim' kweyeni Osolobue, Osolobue no gi ifiri e gun a yen'e, kpọ a onye ri uchan.”

⁴ Lee ẹ nwan: onye run orun, a ku w'a ugwo-orun a. W'a ra si ni we “ye” ẹ ihien-ofe, kama, w'a si ni ihien o run ro, ni we ku a ugwo-orun.

⁵ Kanị nke ndi hun gichanrin okukwe don enya, ele orun, e kweyeni we Osolobue hun a si onye njo n'o riguo nwan ochan, okweyeni we kweyeni Osolobue k'o gi e kuni we ohunma, a kpo we ndi ri ochan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi ri e ku ogen o gi ku oku ighoghohun rini onye hun Osolobue weri ẹ n'o wu onye ri ochan—bu o nwonni orun oma owule o run: o si,

⁷ “Ngọzi arikakwo ni
ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi we me,
ndi hun o fihanpu njo we;

⁸ ngọzi arikakwo ni
onye hun Di-nwonni-enyi jenkoleni
d'a gun ni njo a!”

⁹ Onye nwede nwan ngọzi hu Defidi ku oku ẹ? Ndi hun kwa ugun suo ra ke ndi kwaleni ugun?

Enyi e kuguo a ni ufiri okukwe Ebrahim ke Osolobue gi kpo a onye ri ke Osolobue cho. ¹⁰ Elee onodi ke Osolobue node gun ihienmi yen'e? Ebe o kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'o kwaguu ugun, kanị k'o keleni kwa. ¹¹ Osolobue no gi ikwa ugun ye ẹ ahima, gi ghosi n'o ri-ochan, ya wu n'o rigoule ochan ghahani okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe we kpozikwo we ndi ri ochan. ¹² Ebrahim wuzikwo nedi ndi hun kwa ugun, ndi hun o me ni ele ni we kwa ugun suo, kama, we nwonzikwo udi okukwe ohu hu Ebrahim nedi-enyi nwon n'o d'a kwa ugun.

Okukwe Ke We Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke we, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen ẹ, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ochan ke w'e gi nwehen ẹ.

¹⁴ Make ni, omeni ndi hun e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien o wuzi; ¹⁵ make ni iwe-le-onuma Osolobue ke Iwu e wehe we dan a; kanị ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶ Ya wu, okukwe ke we gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hun uzọ wuru ihien-ofe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi we ye Iwu suo, kanị ke we han nwe okukwe ke Ebrahim' don nwe.

Make ni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (noke ke Ehuhuo-nsọ don ku ẹ, si, “E meguo m'i wuru nedi ndi ani ri ichen-ichen bu oda.”) O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hun o gi don enya; Osolobue hu hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onu a e me ihien rituleni n'o ri. ¹⁸ Ebrahim' no kweri, kwerikenme, a tu enya ni nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozo o kwodon eka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi ali ichen-ichen bu-oda,” noke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Eri ra ke umu i k'e buhan oda.”

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluani, osun'a n'o nyanhangho ni ehụ a anwunhuguo (make ni o wu ihien noke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osun'a n'o nyanhanghozi ni Sara nwunye ẹ wu agan; ²⁰ o nini obi-ebu nu ẹ d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenmede ime okukwe ẹ, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hain Osolobue gi “gun a yen'e, kpo a onye ri ochan.”

²³ Ele Ebrahim suo ke we de ni oku hu, ni, “We no gun a yen'e.” ²⁴ Kanị, we dezikwo ni enyi nwen ya; make ni we jenkọ d'a gun a yeni enyi ni enyi a riguo ochan—enyi ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'o nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli ẹ—keni Osolobue hun uzọ kuni enyi ohunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Donguo Nwan!

¹ Ebe o me nwan ni Osolobue e giguo ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e donguo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi—² onye hun Osolobue gha aka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodini o me efoma ye enyi, efomani hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenko d'a banye ogho Osolobue!

³ Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a biasonmeni enyi, makeni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gusonme agungun ri mma; ni igusonme agungun ri mma e buhe olil'anya—⁵ bu olil'enyani ekpuyeko enyi, makeni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni enyi oda-oda—o huguo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmon-nsa a o ye enyi.

⁶ Makeni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njo onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o suokwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-aka rikin obi, gi ifiri onye rikemme mma nwun onwun. ⁸ Kani Osolobue a ghosiguo enyi ke o nwehan ihien-osusuo enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njo, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! ⁹ Ebe o me nwan ni Osolobue e giguo ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohunma, enyi jenko nwan d'a wanahinchanrin iwele-onuma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. ¹⁰ Makeni, omeni ogen enyi gi wu ndi-inenren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya donguo, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Elede ohun suo, kani, enyi huzi a nan ime Osolobue ghahani Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghaguu nwan aka a donzi egbata enyi le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njo don gha aka okennyeh ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile aka makeni ihian ile me njo. ¹³ Eghee, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kani, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian "Lee njo i me." ¹⁴ Kani, o suokwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bia ogen hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kani, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Onwun ke njo okennyeh ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kani, Osolobue gha efoma okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi me meni ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozozu, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyeh ohu hu wu Adam' buhe. Makeni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kani Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyeh ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha aka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Makeni, aka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo makeni okennyeh ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue sikwo nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri makeni okennyeh ohu hu wu Jizosi hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi e marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kani ebe ime-njo no ba uba, ebehu ke efoma Osolobue no bakaride uba—²¹ keni o hun

uzo me ni erira njo don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira me ihian nwehen ndun-itebite ghahani Di-nwonna-enyi wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, Ni Rini Osolobue Ndun

¹ Ki enyi k'e ku nwan? Ni enyi mesonme nwan njo keni efoma *Osolobue* hun uzo a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke enyi, hun nwunnahinguu njo e don to ime njo e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e buguo we we che ime onwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e giguu we mirin-Chuku we me enyi ligbama enyi le Jesu, gi e me enyi wuru ndi son e nwun, keni enyi nwen hun uzo lihi, bimezikwo ndun ohun, rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi *enyi wu Osolobue* gi nwe ogho.

⁵ Ebe o me ni enyi le ya a wuguu ohu enina ghahani onwun a, enyi le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igha onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ make ni enyi a maringho ni ya le onye hun enyi te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun uzo nafu eje-ihian ahun enyi te wu iken, amamgbe njo gha a kizi enyi ke igbon. ⁷ (Make ni onye hun nwunhuni a wanahinguu njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

⁸ O me nwan ni enyi e songuo Kraisti nwunhun, enyi kwere ni enyi k'e sonzikwo a rizi ndun—⁹ make ni enyi a maringho ni hunni Kraisti ghaguu onwun lihi, o nwunkozi; onwun enwezi iken ebe o ri. ¹⁰ Make ni, onwun o nwun, njo k'o nwunnahin; mgbe ohuni suo k'o nwun, o nwunkozi. Ndun o ri e bi kikenni, Osolobue k'o ri e bi n'e. ¹¹ Erirazikwo, unu le enwen onu k'e weririri enwen onu noke ndi nwunnahinguu njo le ndi no ime Kraisti wu Jizosi a ri ni Osolobue ndun.

¹² Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e me unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsomme ehụ unu; ¹³ ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e me eje-ihien. Ka wechanrin ni enwen onu ye Osolobue noke ndi hun we ghaguu onwun weli hun ri ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye Osolobue noke ihien-orun o gi e me ihien o cho. ¹⁴ Njo akiko unu—make ni unu arizi e bi okpuru iwu kani okpuru efoma Osolobue ke unu ri e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵ Ki enyi e mezi nwan? Ni enyi mesonme nwan njo make ni okpuru efoma Osolobue ke enyi ri elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unu amarin ni onye unu hatu enwen unu yeni ni ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omeni njo ro, ohun k'e buhe onwun; omeni ihume-isi ro, ohun k'e me unu wuru ndi ri ochan. ¹⁷ Kani, ekele ya rini Osolobue, ni, o suokwo n'a ni unu te wu igbon njo, unu e giguu nwan obi unu ile gbaye ihien ri nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸ a gbapuhaguu we unu eka njo, unu no henrin igbon iri-ochan. ¹⁹ (M ri e ku e hu ke ihian e ku ken'o ni unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehụ unu ye ihien-uru le eje-obibi noke igbon—hun unu te gi ri e bi eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan eka ohu hu we mkpamkpa-ehụ unu ye ezi-omume, keni unu ri nsọ.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwonna ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kani, hunni o me nwan ni Osolobue a gbafuhaguo unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu ni unu ri a ri nsọ. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³ Make ni, ugwo-orun njo wu onwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwonna-enyi.

Isi Nke Esa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umune m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun suo ke Iwu no a ki a? (A maringho m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a me ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhun, iwu di-le-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omeni ya le okenny e ozo a suoma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kani omeni di e a nwunhunguo, iwu hu egizi e. O luma okenny e ozo, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umune m, erira k'o rizi ni unu. Makeni unu wu mkpamkpa-ehu hu Kraisti gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunnahunguo Iwu Mozizi, keni we hun uzo we unu ye onye ozo luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Makeni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensomme ri orun ime mkpamkpa-ehu enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶ Kani, enyi e nweringuo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, makeni enyi a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uzo gi uzo ohun ahun Mmon-nsa a ki feme Osolobue, elezi uzo akan, uzo ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Makeni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸ Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotienchanrin ihien olila-enya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua—
¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e dufie m, gi e gbu m. ¹² Ya wu, Iwu le enwen e ri nso; ihien hu Iwu ku rizikwo nso, ri mma enya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³ Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me e. O no puhachanrin ifon ni njo wu njo—makeni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e giguwo we ihien hu Iwu ku ghosi ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Enyi a maringho ni Iwu wu ihien ime-mmom, kani mme nwen wu ihian-mmaka hun nwonleni Mmon-nsa—hun njo ri a kichanrin ke igbon o non enon. ¹⁵ M'a ra ghota ihien m ri e me. Makeni, m'a ra me ihien m cho ni m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶ Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kweri ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan ni elezi mme ri e me e, kani, njo hun ri ime m ri e me e. ¹⁸ Makeni, a maringho m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Makeni, m'a cho ni m me ihien ri mma, kani, m'a ra saeka me e. ¹⁹ M'a ra me mma hun m cho ni m me, kani eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesomme. ²⁰ O me nwan ni m'e mesomme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me e—njo hun ri ime m ri e me e.

²¹ Ya wu, a hunguo m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien suo ke m'a sa eka e me.

²² Ezie, Iwu Osolobue a suo m asuo, a suoru m akpakali obi. ²³ Kani, a hun m iwu ichen ri orun ime ehui m, a luson Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kini m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehui m a run.

²⁴ Euu, uya e gbu m! Onye k'a gba puha m eka ehui ni ri e buheni m onwun?!

²⁵ Ekele ya rini Osolobue n'o jenk'e me e ghanani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kani, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Eṣato

Ndun Mmon-nsa Ri A Ki

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Kraisti wu Jizosi. ² Makeni, iken iwu ahun Mmon-nsọ gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhaguo enyi aka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun. ³ Makeni Osolobue e meguo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni aka me, hun Iwu saleni aka me makeni iken arị ime ihian. Osolobue e meguo a ghahani igi ifiri njo zihę Nwa a n'o wuru ihian noke enyi ndi-njo, o nozi nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzọ mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kani ke Mmon-nsọ don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kani ndi hun e bi ke Mmon-nsọ don cho e ro iroro ke Mmon-nsọ, e me ihien Mmon-nsọ cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kani, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako aka gbaye e. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me efọ sọ Osolobue usuo.

⁹ Kani, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nsọ ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Kraisti ele nke Kraisti. ¹⁰ Kani, omeni Kraisti ri ime unu, ezie ro ni ehụ unu a nwunguo make njo, kani mmon unu ri ndun makeni unu e henringuo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Kraisti bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraisti, me n'o rizi ndun, siko d'e mezikwo ni ehụ unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'o cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunriri. Kani, unu ghaha Mmon-nsọ gbupu eje-ihien ndi hun ehụ e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kani Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!" ¹⁶ Mmon-nsọ le enwen e a shia eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru aka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru aka—ndi we le Kraisti gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Kraisti ta afunfun a, keni ogho a hun uzọ ruzikwo enyi aka.

Ogho Hun Lalani Ni Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenko d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kani, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozo ile o ke ime egbon we ri, amangbe we ghazi e rehi, e son we umu Osolobue weri enwen we, son we nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden noke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike sọ ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghosi ni ogho ahun ile lalachanrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'o wepuha ehụ enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—makeni ilee-enya ihien, bu y'a hunguo a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hunguo ihien e lemezi enya a? ²⁵ Kani, emeni enyi e ke hun ihien enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nsọ

²⁶ Mmọn-nsọ hụzikwọ e yeni ẹnị ẹka ebe o mēni ẹnị e zuni oke.

Enyi amarin ihien ẹnị k'a rịọ ime ekpere, kanị Mmọn-nsọ lẹ enwen ẹ gi isun-uden a rịọdonni ẹnị ebe Osolobue rị; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saeka e ku.

²⁷ Osolobue hun e legha obi ẹnị marin ihien Mmọn-nsọ rị a rịọ, makeni Mmọn-nsọ a rịọdon ni ndi-nsọ ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a suo ihien ri mma, ndi ahun o kpo make ihien cho n'o me. ²⁹ Osolobue a maringuole we mbu-mbu n'o d'a kpo we. O maringuu we, o no hoto we n'o jenkọ d'e me we ni we ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzọ ime umu bu oda. ³⁰ Ndinị o hoto k'o kpo; o kpo guu we, o no kuni we ohunma, ya o no nwan we ogho ye we.

Ihien-osisuo Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o me ni ihien ndini no enina, ke ẹnị k'e ku nwan? O me nwan ni Osolobue ri azuun nke ẹnị, onye k'a saeka nu ẹnị ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azuun, kama, o gi ifiri ẹnị ile we ẹ ye, o yechanrinke ẹnị ihien ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan ẹka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o me ni Osolobue lẹ enwen ẹ ri e kuni we ohunma? ³⁴ Onye k'a ma we nwan ikpe—ebe o me ni Jesu Kristi ri nwan ẹka-nni Osolobue a rịọdonni ẹnị!? Jesu Kristi hun nwunhuni; elede onwun suo k'o nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli ẹ. ³⁵ Onye k'a sa nwan ẹka wepu ẹnị ime ihien-osisuo Kraisti nwe ebe ẹnị ri? Ni nsongbu saeka me ẹ? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni ekwa je; ra eje-onodi; ra opia-agma we gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekukwo-nsọ gi si,

“Ifiri i

ke onwun gi a kpo ẹnị ihun ogen ile;

we e me ẹnị ke atunrun

we dukọ d'e gbu.”

³⁷ Mba nu, o nwonni hun k'a sa-eka! Ime ihien ndini ile, ẹnị wu ndi-mmeri ka ndi-mmeri ile, ghahani onye ahun nwe ihien-osisuo ẹnị! ³⁸ Makeni, o weguo m enya ni ke onwun ke ndun, ke ndi mmọn-ozu ke eje-mmọn ndi ri a kin, ke ihien ri ogenni ke ihien ri ihun, ke iken ile rini; ³⁹ ke ihien jen elu ke ihien mi mgbugbu, ke ihien ozo owule we ke eke—o nwonni hun k'a saeka wefu ẹnị ime ihien-osisuo Osolobue nwe ebe ẹnị ri, ihien-osisuo a hun ri ime Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-ẹnị!

Isi Nke Itenei

Osolobue Lẹ Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'anya Kraisti, ari m a tu ntụ—ihori m ri a ghoni m idenya Mmọn-nsọ ni ari m a tu ntụ, ni ² oken ekwan jun m obi, ni ogen ile ke obi gizikwo a cho n'o gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke o ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun ke we e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'o ghosi ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu we marin amarin wu ndi nke we; ebon we ke we muye Kraisti rike ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihien ile ri okpuru ẹ, hun richanrin mma jenrin ejen! Ise.

⁶ Eleni ihien oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehụ Ebrahim puha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpo umu i k'a gha bia.” ⁸ Onwan ghosi ni ele umu we mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kanị, umu we mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke we a gunye ni we wu umu nke-esi. ⁹ Makeni,

ogę Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihien o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyę.”

¹⁰ Elede ohun suo. Make ni, ogę Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu ke we nwon, hun wu Aziki nedi enyi; ¹¹ kani, ni we d'a mu we, ke we keleni me ihien owule—ke mma ke njo —Osolobue no gwa Ribeka oku, igi ghosi ni omeni Osolobue cho n'o me ihien, o gi eka a a hori ihian, a kpo a— ¹² ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kani siko d'e fe hun-nta.” ¹³ O rihu ke we don de e ime Ehuho-nsọ, si, “M nwe ihien-osusuo jenni Jekopu; kani, enwen m ihien-osusuo jenni Iso.”

¹⁴ Ni enyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka! ¹⁵ Make ni o si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me omiken e ke m k'e me omiken e; onye owule m cho ni m me ebere e ke m k'e me ebere e.” ¹⁶ Ya wu ele ihien ihian cho mobu ihien ihian run ke we gi e me e, kani omiken Osolobue suo. ¹⁷ Ime Ehuho-nsọ, Osolobue si eze ali Ijptu wu Fero, “M tumę i eze keni m gi i ghosi iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile.” ¹⁸ Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kani ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹ Kani unu k'a si m, “Omeni enina k'o me, ki haenzi Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?” ²⁰ Kani, iyu wu ihian-mmaka, onye k'i wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpu akpu juma onye kpun'a, “Ki haiz i gi kpu m enina?” ²¹ Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpukpu-urua kpu? O nwe iken igi e kpu ite we gi e me ihien-oghọ, o nwezikwo iken gi ya wu okpukpu-urua kpu ite we gi e gbu ani.

²² Kini ri a omeni Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademeguun toni ntikpo, keni o ghosi iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e? ²³ Kini ri a, omeni o me e keni o we oken ogho a ghosi ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademetọ n'o k'e ye ogho, ²⁴ ya wu enyi, ndi ahun o kpo—hun o me ni ele ime ndi Ju suo k'o gha kpori enyi kani ke ime ndi Ju ke ime ndi wuleni ndi Ju. ²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwo-nsọ, ime ehuhuo Hozia, si, “Ndi wuleni ndi nke m

ke m k'a kpo 'Ndi nke m.'

Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpo

'ali hu ri m obi.'

²⁶ Ebe ohu ahun we no si we,

'Unu ele ndi nke m'

ke we k'a nozi kpo we

'umu Osolobue ahun ri ndun.' ”

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si,

“Osun'a ni ndi Izrelu buhan oda

ke ejan ri mkpenren iyi,

ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,

²⁸ make ni,

Di-nwonni-enyi siko d'e yekerenin ndi ali hu afunfun hu o ku,

ye we ya ru ali!” ²⁹ Eriira ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

“Omeni Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te meni ni we gbuhodu ni enyi umu, nke enyi a riguo ke Sodom, nke enyi a no ke Gomora.”

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wuleni ndi Ju, hun te rileni a cho ke w'a don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwehen; ³¹ bu ndi Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani eka ri ochan. ³² Ki haiz we gileni sa eka? Make ni egini we okukwe chu a, kama, we me e ke si ihien we run ke w'e gi ri ochan—ya we no kpogburu “omuma-mkpogburu ahun,” kpogburu— ³³ rike ke we don de e ime Ekukwo-nsọ, si,

“Lee enya,

e butoꝓo m omuma ime Zayonu
 hun k'e me ihian kpogburu;
 nkume hun k'e me we dan.
 Kani,
 o kpuyeko ndi kwerini n'e."

Isi Nke Iri

Ekpere Polu E Meni Ndi Izrelu

¹ Umune m, ihien hun a gun m egun le ihien m'a rijo Osolobue ime ekpere n'o meni ndi ali m wu ni we nwe nzuopuha. ² M k'a saeka shia ni we eri ni ihien Osolobue a du we adu, kani, amamihiyen aria. ³ Makeni, ifiri ni amarin we uzọ ahun Osolobue gi e me ihian a ri ochan bu we hu a nwan ni we me e uzọ nke we, eweni we enwen we che uzọ hu Osolobue gi e me ihian a wuru onye ri ochan. ⁴ Makeni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uzọ henrin onye ri ochan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ochan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: "Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi we ri ndun*." ⁶ Kani, nke iri-ochan ghahani okukwe, ihien Ekukwo-nsọ ku wu, "Ajukwole ni enwen unu ke 'Onye k'e jen nwan elu-igwee?' (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mọbu 'Onye k'e jen nwan ani-mmọn' (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)" ⁸ K'o si ihian me? O si, "Oku Osolobue ri unu nsue —o ri unu ugb'onu, ri unu ime obi." Elee oku ro? Oku-okukweni enyi ri e kusonme: ⁹ ni, i gi onu i ku e ni Jesu wu Di-nwonn-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli e, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰ Makeni, ihian gi obi e kweri, o wuru onye ri ochan; o gi onu a ku e n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹ Makeni, Ehuhuo-nsọ si, "O kpuyeko onye owule kwerini n'e." ¹² Makeni aka ohu ke Osolobue gi e son onye owule, ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi e e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu we ya oda-oda. ¹³ Makeni Ehuhuo-nsọ si, "Onye owule kpoku efan Onye-nwonn-enyi k'e nwon nzuopuha."

¹⁴ Kani, nani ke w'a don kpoku onye we keleni kweri ni? Nani ke w'a don kweri ni onye we keleni nutu banyeni? Nani ke w'a don nu banyen'e omeni o nweni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omeni e zipuni we ndi-ozii d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si ni "Obibia ndi-ozii hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶ Kani, ele ihian ile kweri ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwonn-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwenen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kani, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nugo w'a. O rihu ke Ehuhuo-nsọ don ku, si,

"Olu we a puole, o ruole uwa ile;
 ihien we ri e ku e ruguo njendeme uwa."

¹⁹ M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si,

"M k'e gi ndi nwonleni ihien we wu,
 me enya fuma unu ufu;
 m k'e gi ani ndi nzuzu
 kpasu unu iwe."

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni,
 "Ndi rileni a cho m,

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosi 18.5

uwe hun m;
e we m enwen m ghosi
ndi ghaleni a ju ukwere m.”

²¹ Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, “M shiafu eka m ke uhuhon han keni m nabanhan ndi nnupu-isini, ndi isi-ikenni.”

Isi Nke Mmanai

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

¹ Ni m ju nwan ajuju, “Osolobue a jugo ndi nke e wu ndi Izrelu?” Mba, kaka! Makeni, mme le enwen m wuzikwo onye Izrelu, nwa Ebrahim, onye ikpun-ulọ Benjamini.

² Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanni ihien Ehuho-nsọ ku ebenu Elaija no ri e kpe ndi Izrelu eka Osolobue? Ke Elaija don si, ³ “Di-nwonni-enyi, e gbuchanringwo we ndi-amuma i, tikpopusonme ebe ndi w'a no a chuyen'i ejan. Mme suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!” ⁴ Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, “E butogwo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmon Baa osekp.”

⁵ Erira k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto.

⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run—nke o me ni efoma elezi efoma.

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekukwo-nsọ don ku, si,

“Osolobue no me we amarinzile
ihien we ri e me;
me enya we eleghale uzo;
me nti we anule ihien—
d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,

“Thien-oriri we ya wuru onyan,
onyan we gi nwundon we,
ya wuru omuma hun e me we a kpogburu;
ya wuru ihien we gi megwari we.

¹⁰ Enya ya kpu we ishi,
amangbe w'e legha uzo;
we hieto jenin ejen!”

¹¹ A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpogburu, we dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, makeni we me njo, nzuofuha a biaguni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Ke Nzuofuha ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye-ozu pu-ichen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ ikenkwo ni m saeka gi uzoni me enya fukeme ndi ali m, keni m s'eka zuopuhade ndi hu ime we. ¹⁵ Makeni, omeni iju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni we k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun we bu uzo beri ye Osolobue hugho nsọ, ya wu ni ogbe bredi we gha beri e rizikwo nsọ; omeni mkpogun osisi ri nsọ, agala ndi rin'a huzikwo nsọ.

¹⁷ Omeni we kwapusonme agala olivu we kun akun, we unu wu agala olivu-ofia cheni ndi hoduni d'e son we ri erere ri olivu hu, ¹⁸ elenjakwole ni agala ndi hu mobu nyanma

nị wẹ isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo nị nị eļe unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹ Kani i k'a si, “Egheę, ifiri m ke wẹ gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m uzo.”

²⁰ Ezioku ro. Kani, wẹ kwapu wẹ make ni ekwerini wẹ, bu unu nwen wẹ buche ebuche ri ebegu make ni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo nị egun e bi! ²¹ Make ni, omeni Osolobue ahatuni ndi Ju hun wu ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebeni ke enyi no hun efoma Osolobue le aka-iken e: o gi aka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasi a me ni unu nodihukwo ime efoma a. Kani, omeni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen. ²³ Nke ndi Ju hu wẹ kwapu make ni ekwerini wẹ, wẹ kweri, Osolobue k'e we wẹ che osisi hu—make ni o k'e ri-eka me e. ²⁴ Omeni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien wẹ ghaleni e me, we unu che olivu wẹ kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi wẹ kwapu che osisi hun wẹ gha kwafu wẹ.

Omiken Suo Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

²⁵ Umune m, m cho nị unu marin eziokuni mini, ghot a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kani Izrelu agbasonmeko isi-akwanran jenin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wuleni ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu. ²⁶ Erirazikwo, ndi Izrelu ile jenkwo nwan d'e nwon nzuopuha, noke ke Ehuho-nsu don ku, si,

“Onye-nzuopuha k'a gha obodo Zayonu bia;

o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu.”

²⁷ “Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le wẹ, ogen m k'e gi wefu njo wẹ.”

²⁸ Ebe ozoma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kani, o me nke ohori, ndi ihien wẹ a suo Osolobue ke wẹ wu—make ndi nedi wẹ kani hun o hori. ²⁹ Make ni Osolobue ara gbewuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpọ.

³⁰ K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhenguwo nwan omiken aka Osolobue make ni ndi Ju nupu isi, ³¹ erira k'o donzi me ni wẹ nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wu uzo wẹ e gi nwonhenzikwo omiken aka Osolobue. ³² Make ni, Osolobue a gunguo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni o hun uzo me ni ihian ile omiken.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

³³ Euu! Osolobue e mekenmeken odafin!

Amamihię e le ako-le-uche e

e miken!

W'a ra saaka ghot iroro o tu!

W'a ra saaka ghot ke o me! ³⁴ Make ni Ehuho-nsu si,

“Onye marin uche Di-nwonni-enyi?

Onye a dun a odun?

³⁵ Onye yetu e ihien owule,

hun o gi kukin e ya?”

³⁶ Egheę! Make ni, ihien ile gha aka a bia; ihien ile a ri ghan'a; ihien ile a rizikwo n'a.

Ojija-mma ya rin'a jenin ejen! Isee.

Isi Nke Mmēbuo

Obibi Furu Ndi E Fee Osolobue

¹ Umune m, m gi nwan ifiri omiken Osolobue meni enyi a rijo unu, we ni ehun unu ye Osolobue noke ejan ri ndun wẹ chuyen'e, ejan ri nsu, ejan hun a suo n'a—onwan wu ezigbo

ofufe hūn furu unū k'e fe. ² Akīnrīnle ni obibi uwanī, kama, nī nī Osolobue gbanwōn unū ghahani igbehutochanrīn iroro unū. Mē n'ē kenī unū hūn uzō marīn ihien wū uche Osolobue, hūn rī Osolobue mma, hūn a sūō a usūō, hūn zu oke.

³ Ghahani oyiye Osolobue gi efoma ye m, m sī onye owule ime unū: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin enya lele enwen i, n'i marin ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpo enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime enyi don nwe ehū ohu hūn nwe mkpamkpa-ehū bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'o rī ime Kraisti. Enyi ndi rī ime Kraisti bu oda, kanī, enyi ile wū ehū ohu. Onye-onye rī ime ehū Kraisti hū wū nke ndi ozō ile. ⁶ Enyi nwesonme oyiye rī ichen-ichen ke Osolobue don yesonme enyi. Omēni oyiye ihian wū izi ozi Osolobue sī a zi le ibu-amūma, y'a mē ē ke okukwe ē han. ⁷ Omēni oyiye ijen-ozī rō, ya jēnme ozi; omēni nkuzi rō, ya kuzime nkuzi; ⁸ omēni igi oku-Chuku a kpotien obi ihian rō, ya mēme ē; omēni iyeni ndi nwonleni ēka rō, y'a ha ēka ohunma-ohunma; omēni okiki rō, ya runshi iken; omēni ime omiken rō, ya gi ighoghō e mē ē.

Ihien-osisuo

⁹ E nweni ihien-osisuo gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien rī mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya suoma unū oda-oda nōke umune; e ye ni ibe unū ogho kari enwen unū. ¹¹ Anikwole ni adudu unū benua, ka e zekenme ni ime-mmōn, a runni Dinwonni-enyi orun. ¹² A ghoghō nī make olil'enya unū nwon; e nwon ni ndidi ime nsongbu unū; wuru nī ndi wē gi e don enya ebe ime-ekpere rī. ¹³ E son ni ibe unū e yeni ndi nke Osolobue ihien rī a kō ēka. A nabanhan nī ndi-ōbja.

¹⁴ A gozi ni ndi rī e kpokpo ni unū; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Son ni ndi rī a ghoghoni ghoghō, unū e son ndi rī a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni ison ndi onodi wē lua ali a kpa mōbu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni nī unū ka ndi ozō mkpa a rī.

¹⁷ Emegwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni enya a hūn a nī unū e mē ihien k'a rī ihian ile mma enya. ¹⁸ Lilimakenme nī y'e mē ihien ile furu n'i mē hūn udon e gi rī egbata 'yu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e megwarile ni; ka la nī mmegwari to nī Osolobue, makeni Ekukwo-nsō sī, "Di-nwonni-enyi sī, 'Mmē k'e megwari; mmē k'a kukin.'" ²⁰ Kama, "Omēni egun rī a gun enenren i, y'e ye ē ihien-oriri; omēni egun ihien-orira rī a gun a, y'e ye ē ihien o k'a ra. Makeni i gha e mē ē, i rī a buō ikeke-okun a buoye ē isi*." ²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmēto

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile wē humē ni ndi-okiki isi. Makeni, o nwonni okiki rini hūn Osolobue tumeleni. Osolobue ya tumē okiki ile rini. ² Ya wū, onye owule nupu nī ndi-okiki isi rī e nupu isi okpuru ihien Osolobue tumē. Ndi e mē erira rī e wēheni enwen wē afunfun. ³ Makeni, egun ndi rī a kini ara tu ndi e mē ihien rī mma—ndi e mē eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a choghō nwan nī egun onye rī a kini tubehi i? Mēme nwan ihien rī mma. O k'a ja i mma. ⁴ Makeni odibo Osolobue k'o wū—o n'a run orun make orinimma i. Kanī, i mē eje-ihien, egun ē ya tumakwo i, makeni opia hū o bu o gi e ye afunfun, o bukwon'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wū, iya ke Osolobue gi e ye ndi e mē eje-ihien afunfun. ⁵ Ya wū, ihume ni ndi okiki isi rī mkpa. Elē make wē gha e ye i afunfun sūō, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶ Ya hainzikwo unū gi a ku ugwo-isi: makeni ndi rī a kini wū ndi-idibo Osolobue hūn e gichanrin ogen wē ile a ki. ⁷ Ku nī nwan onye owule ihien unū gi ē: omēni ugwo-isi ke i gi,

* **Isi Nke Mmēbū:20** mōbu: ...ifēnren e megbu ē.

y'a kụ ụgwọ-isi; omęni egbo-alị mọbụ egbo ndi ọzọ w'a na rọ, y'a kụ a; omęni mgbaye kę i gi wę, y'e ye wę mgbaye; omęni ọghọ rọ, y'e ye wę ọghọ.

Ugwọ Ғnyi Gi Ihian Ile

⁸ Egheę, kupu ni onye ọwule ụgwọ unu gi wę—mmanị ihien-ọsusuo, w'a ra gibehi ụgwọ ihien-ọsusuo. Makeni, onye ọwule nwe ihien-ọsusuo ibe e e mezuguo Iwu. ⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: “Agherele; egbule ochu, ezule ohin; anile ihien ọwule la i ęnya” le ihien ọzọ ọwule Iwu ku kę wę wegbama ime iwuni hun si, “Thien ibe i ya suo i kę ihien enwen i don a suo i.” ¹⁰ Onye nwe ihien-ọsusuo ihian asaeka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-ọsusuo ibe e e mezuguo Iwu.

Obibi Ndi Ri Ime Ukpe

¹¹ E bi ni nwan ęnina makeni unu a maringuo ogen ęnyi ri ime e: ni ogen e ruguo unu e gi gha uran tenhin, makeni ogen nzuofuha ęnyi a riguo nsue kari k'o ri oruru-alị hu ęnyi gi kweri. ¹² O teguo ohihị gba; eki e d'e fon. Ni ęnyi mębehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, ęnyi e yiri ęwuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ogun. ¹³ Ni ęnyi e bi ni ohunma kę ndi ri e bi ogen eki gi ri enu. Ғnyi esonko ni wę e jen eje-mmemme mọbụ a ra manya a tu; ęnyi aghereko ni mọbụ bime eje-obibi; ęnyi emeko ni ndi ikpe mọbụ ndi ęnya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonn-ęnyi wu Jesu Kristi nọke ęwuru; erozile ni kę unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ęhu unu ęgun.

Isi Nke Mmęno

Amale Ni Ibe Unu Ikpe

¹ A nabanhan ni onye kweri ni Jesu hun okukwe e keleni ze, kani, ęlekwo hun unu e gi e son e hu a do ihien onye kweri le ihien o kwerileni:

² O nwe ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kani onye hun okukwe e zeleni e ri mkp'ehuhuo suo. ³ Onye hun e ri ihien ile y'e lialale onye ghaleni e ri ihien ile; onye hun a so nsọ ya amale onye hun e ri ihien ile ikpe, makeni Osolobue a nabanhanguo a. ⁴ Onye k'i wu i gi a ma odibo onye ọzọ ikpe? Nna a k'e ku k'o turugho k'o turuni. Kani o k'e turu, makeni Di-nwonn-ęnyi k'a saeka me n'o turu.

⁵ Onye ohu weri e ni uhuhin ohu ka nsọ a ri kari uhuhin ndi ọzọ; kani onye ọzọ weri e ni uhuhin ile wu ohu. Onye-onye ya kwonkenme hun we e ęnya. ⁶ Onye hun weri e ni uhuhin ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e me ęrira. Onye hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e ri, makeni o ye Osolobue ekele make ihien-oriri hu. Onye hun a soni gi ifiri Di-nwonn-ęnyi a so—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonn onye ọwule ri ime ęnyi hun ri ni enwen suo ndun; o nwonzikwoni onye ọwule hun a nwunni enwen e suo. ⁸ Omęni ęnyi ri ndun, ęnyi ri ni Onye-nwonn-ęnyi ndun; omęni ęnyi a nwunhun, ęnyi nwunni Onye-nwonn-ęnyi. Ya wu, ọsuo'n'a ni ęnyi ri ndun mọbụ ni ęnyi nwun a nwun, ęnyi wu nke Onye-nwonn-ęnyi. ⁹ Onwan hain Kraisti gi nwun, nwunguu, rizi ndun: keni o hun ọzọ wuru Nna ndi ri ndun le ndi nwunni.

¹⁰ Iyü nwen, ki hain nwan i gi a ma nwenę i ime Kraisti ikpe? Ki hain i gi e lilia nwenę-i-ime-Kraisti? Ғnyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin ęnyi ikpe. ¹¹ Makeni Euhuo-nsọ si, “Di-nwonn-ęnyi si,

‘Ebe o me ezie ni m ri ndun,
onye ọwule k'e sekpu ni m;
onu ile k'e ku e ni mme wu Osolobue!’ ”

¹² Ya wu nwan ni, onye ọwule ime ęnyi siko d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emekwole Ni Ibe Unu Dan

¹³ Ya wu, ni ęnyi mabehi ni nwan ibe ęnyi ikpe. Kama, ni ęnyi kwademe obi ęnyi ni ęnyi ebutokoni nwenę ęnyi ime Kraisti omuma kpogburu mọbụ bu uke che n'e.

14 Rikẹ onyẹ nke Di-nwọnni-ẹnyi wụ Jesu, o we m ẹnya ọhụnma-ọhụnma n'o nwọnni ihien-oriri ọwụlẹ rileni ọchan; kanị omeni ihian e weri ihien-oriri ọwụlẹ n'ọ ru aru, ya wu ni ọ ru aru ebe onyẹ hu ri. 15 O me nwan ni ihien y'e ri ri e ye nwene i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-osisuọ e bi. Egikwole ihien-oriri y'e ri tikpo onyẹ Kraisti nwunni onwun! 16 Kpanchanpukwo ẹnya, amangbe ihian a kpo ihien-oma i eje-efan. 17 Makeni Ali-eze Osolobue ele ihien-oriri le ihien-orira, kanị obibi Chuku cho, udon le ighoghọ hun Mmon-nsọ e ye. 18 Onyẹ ọwụlẹ ri e gi uzoni e fe Kraisti, ihien onyẹ hu a suọ Osolobue usuo, ndi ozo e kuzi oku e ọhụnma.

19 Ni ẹnyi lili nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun ẹnyi e gi e me ibe ẹnyi a gha ihun ime okukwe. 20 Egikwole ifiri ihien-oriri tikpo orun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwonni ihien-oriri runi, kanị eje-ihien k'ọ wu ni ihian e ri ihien ọwụlẹ k'e me onyẹ ozo dan. 21 O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo ọwụlẹ hun k'e me nwene i ime Kraisti dan.

22 Ya wu, ihien ọwụlẹ i kweri banyeni ihien ndini, ya ri egbata 'yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kweri n'ọ hughọ mma a ma enwen we ikpe. 23 Kanị, omeni ihian gi obi-ebuọ e ri ihien ọ ri e ri, ikpe a maguo a, makeni ọ rini e gi okukwe e ri e—makeni ihien ọwụlẹ ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinimma Ndi Ozo

1 O furu ni ẹnyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ọhụnma, ele ime ihien a suọ ni ẹnyi. 2 Ni ẹnyi e me ni ihien a suọ ibe ẹnyi hun k'a rini we mma, keni ẹnyi hun uzọ ẹnyi e gi me we sue ime okukwe. 3 Makeni Kraisti emedeni k'ọ suọ ya le enwen e; kama, o mehụ ke Ekukwo-nsọ don ku, ebenu we de, si,
“Mkpari hu we kpari i,
mme gi isi buru e.”

4 We de ihien ile we deye ime Ehuhuo-nsọ keni we gi e kuzi ẹnyi, keni ẹnyi hun uzọ gi umẹ hun Ekukwo-nsọ a gba ẹnyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-ẹnya.

5 Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'ọ furu ime Kraisti wu Jizosi, 6 keni onu ile hun uzọ gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwọnni-ẹnyi wu Jizosi Kraisti ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

7 A nabanhan ni nwan ibe onu ke Kraisti don nabanhan unu, keni unu hun uzọ e weheni Osolobue ogho. 8 Makeni Kraisti bia d'a runni ndi Ju keni ọ ghosi ni Osolobue wu onyẹ ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kanị; 9 ọ biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Erira ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Make ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebu ija-mma.”

10 O sizi, “Ndi ali ndi ozo hun wuleni ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghoghọ.”

11 O sizi, “Ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju, ja ni Di-nwọnni-ẹnyi mma; ali ile, buni n'a ebu ija-mma.”

12 Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onyẹ ahun hun jenko d'e lihi, kima ndi ali ile; iya ke ndi wuleni ndi Ju k'e gi don ẹnya.”

13 Osolobue, onyẹ hun olile-ẹnya gha eka a abia, ya gi ighoghọ le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don ẹnya. Y'a me e, keni unu nwe olile-ẹnya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nsọ.

Iken Pọlu Gi E De

¹⁴ Umune m, o weguo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihiyen jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tume m onye a runni Kraisti' wu Jizosi ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-ejan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozo hun uzọ wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsọ don nsọ. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Kraisti gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekukode m ihien owule kari ihien Kraisti gi m run ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringuo m ozioma Kraisti ghakwori Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Kraisti, amamgbe m'a tunyezi ebe onye ozo tunmaguu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, ni, “Ndi we gwatuleni banyen'e k'a hun; ndi nutuleni banyen'e k'a ghota.”

Polu A Tu Iroro Ijen Rom

²² Ifiri e ke m gileni sa eka bia d'a hun unu ogen ile m gi cho ni m bia.

²³ Kani, hunni o me nwan n'o nwezini ebe hoduni m k'a no run orun azuunni ile bu o mepuguo ahua ole-le-ole m choma ni m bia d'a hun unu, ²⁴ a kwademeguwo m ni m k'a bia m jenkoni Speni. M bu e obi ni m k'a banhan d'a hun unu m jenkoni, keni unu ye ni m eka m jenkoni ebegu—mme le unu noguu ekere.

²⁵ Kani, m jenko nwan Jerusalem kikenni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebegu eka. ²⁶ Make ni ndi kwerini risonme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhaguwo obi, shiapu efu tuni ndi igbenye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihien ni. Ezioku-ezioku, o furugho, make ni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugwo. Make ni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songuo uwe wu ndi Ju keru ngozi ime-mmom we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien uwanu we nwe yeni we eka.

²⁸ M runguu ogboni, weguu ihien ile we tu ye we, m k'e jen Speni; m jenkoni a banhan m d'a hun unu. ²⁹ Ogen m'e gi bia d'a hun unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraisti bia.

Polu A Riwo We Ekpere

³⁰ Umune m, m ri e gi efan Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti le ifiri ihien-osusuo gha eka Mmon-nsọ bia hun enyi nwe jenni ibe enyi a riwo unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a riokenme ni m Osolobue. ³¹ A riwo n'a n'o gbapuha m eka ndi kwerileni hun ri ime ali Judia; a riwozin'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenko ebegu d'e meni we, ³² keni m gi ighogho bia d'e kunrun unu, omeni Osolobue a chogho, e son m unu nodiguu—gi e zu iken, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onye hun e ye udon, ya noyeni unu ile. Isee.

Isi Nke Mmisin

Polu Ekele Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Nabanhan ni nwe-ne-enyi-okpoho wu Fibi, hun wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hun onu. ² M si unu gi efan Di-nwonni-enyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'e eka owule o cho ni unu yen'e, make ni ya le enwen e e yepukani ndi bu oda eka, ke mme nwen.

³ Kele ni Prisilia le Akwila, ndi mme le we gba a run orun Kraisti Jizosi. ⁴ Oku m te k'e gbu we. Ele mme suo ri e kele we, ke ndi uka ile risonme ali ndi wuleni ndi Ju ri e kele we. ⁵ Kelezi ni uka hun a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetos. Iya wu onye

ibuzo kwerini Kraisti ime Azuun Eshia. ⁶ Kele ni Meri, hun runkenme ni unu orun. ⁷ Kele ni Andronikosi le Juniasi, ndi Ju ibe m ke we wu, mme le we wi no unon-gan. We wu ndi w'a gbaye ime ndi-ozu pu-ichen, uwe bu m uzo wuru ndi nke Kraisti.

⁸ Kele ni Amplayatosi, ezi nwe m ime Di-nwonnienyi. ⁹ Kele ni Obanosu wu onye-orun ibe enyi ime orun Kraisti le ezi owu m wu Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apelesi, hun we e ku oku e ohunma ime Kraisti. Kele ni ezi-le-ulo Aristobulosi. ¹¹ Kele ni Herodionu, hun mme le iya wu onye ali ohu. Kele ni ndi hun kwerini Di-nwonnienyi ime ezi-le-ulo Nasisosi.

¹² Kele ni Traifina le Traifosa, ikpoho ndi hu a runkenmeni Di-nwonnienyi orun. Kele ni ezi owu m wu Pesisu, hun runkenmeni Di-nwonnienyi orun. ¹³ Kele ni Rufosi, hun Di-nwonnienyi hori, ya le nne e hun e me mme le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritosi le Flegonu le Hemisi le Patrobasi le Hemasi le umune ndi ozo ime Kraisti we ile ri ebegu. ¹⁵ Kele ni Filologusu le Julia. Kele ni Neriusu le nwe-e-okpoho. Kele ni Olimpasi le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebegu.

¹⁶ Dide ni ibe unu ndide ri nsu.

Ndi uka Kraisti ile e zi ekele.

Oku Ikpaazuun

¹⁷ Umune m, dodo, o ri eka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wuleni ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸ Make ni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna enyi wu Kraisti; kanu we ri e fe efu we le ihien a gunni we. We gi onu-oma le oku a suo usuo e dufie ndi marinleni ihien.

¹⁹ Ihian ile a nuguu ke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efu ri a suo m usuo banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marinleni ihien ebe ime eje-ihien ri. ²⁰ O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpukpo Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwonnienyi wu Jizos' ya noyeni unu.

²¹ Timoti, hun mme le ya wi a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²² Mme wu Tetiosi, hun de ekukwo-ozini gi efan Di-nwonnienyi e zi ekele unu. ²³ Gayosi, hun m ri iwe e, hun uka no iwe e e zu, e zi ekele unu. Erastosu, hun e donmeni obodoni eghe le nwe enyi wu Kwotus' e zi ekele onu.

²⁴ [Efoma Di-nwonnienyi wu Jizos' Kraisti, ya noyeni onu ile. Isee.]

Ojija-mma Ya rini Osolobue!

²⁵ Ojija-mma ya rini Osolobue! Iya wu onye hun k'a saeka gi ihien ri ime oziomanu m ri e zi hun we gi a masonme okwa banyeni Jesu Kristi, me unu zekenme. Oziomanu le okwanu ri e ku oku ihien-mini hun te zueri edei. ²⁶ Kanu, e wepuhaguo w'a nwan ifon; we ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonme ime Ehuhuo-nsu e me ndi ali ile a marin a; Osolobue hun ri ndun jenin ejen ya ye iwu si we me erira, keni ndi anu ile hun uzo kwere, gi okweri hu we kwere humen'e isi.

²⁷ Eghere, ojija-mma ya rini Osolobue! Osolobue hun ya suo marin ihien ile! Ya rin'a jenin ejen ghahanu Jizos' Kraisti! Isee.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni **Ndi Kọrẹnti** **Ndi Kọrẹnti, Nke Ibuzo**

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwkwọ-ozini, mmẹ lẹ nwene ẹnyi wu Sosteneşi. Kraişti wu Jizosi kpọ m, tumẹ m onye-ozini e pu-ichen makeni uche Osolobue ro. ² Ẹnyi ri e dejenni ndi uka Osolobue hun ri obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue don nsọ ime Jesu Kristi; ndi we kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi ri e dejenni uwe lẹ ndi ile ri ebe owule, hun a kpọku efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi—Nna ẹnyi lẹ we. ³ Efo ma lẹ udon hun gha eka Osolobue Nedi ẹnyi lẹ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraişti bia ya noyeni unu.

Ngọzi Hun Ri Ime Kraişti

⁴ Ogen ile ke m gi e gi ifiri unu a kpanmin Osolobue, make ihien ile o gi gozi onu ime Kraişti wu Jizosi. ⁵ Makeni, ime Kraişti, unu e nweguo oyiye bu oda uzọ ile—ke oyiye iku-oku ke udi amamihiyen ile ri ichen-ichen— ⁶ ke o donzi ri a puha ifon ni ozi Kraişti e weriguo onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmon-nsọ akoni unu, ke unu don ri e che obibia Nna-ẹnyi wu Jizos' Kraişti.

⁸ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraişti k'e mezikwo unu turu d'e ru njendeme, make unu gha e nwon nkoriani Uhuohin Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hun kpọ unu d'e son Nwa a wu Jizos' Kraişti Nna-ẹnyi meko wu onye we e gi don ẹnya.

Ikpe Lẹ Nkebe Ime Uka!

¹⁰ Umune, m gi efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi a riọ unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amangbe nkebe gha a ri ime igunrun unu, kama, ni unu e nwe obi ohu, a chu ihien ohu.

¹¹ Umune m, m ri e ku onwan makeni ndi hu ime ndi ikpun-ulọ Klo a gwaole m ni ikpe lẹ nkebe ri ime igunrun unu.

¹² Ikpe lẹ nkebe m ri e ku wu ni ndi hu ime unu ri a si, “Polu ke m'e son;” ndi hu si “Apolosi ke m'e son;” ndi hu si, “Kefasi wu Pita ke m'e son;” ndi hu si, “Kraişti ke m'e son.”

¹³ Kraişti kebe ekebe? Polu ya nwunni unu onwun? Ra efan Polu ke we gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwọ m Osolobue n'o nwonni onye m me mirin-Chuku ime unu mmani Krisosi lẹ Gayosi— ¹⁵ ya wu, o nwonni onye owule k'a si ni we gi efan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghee, e meghozikwo m ndi ikpun-ulọ Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanhanzini m ke o nwongho onye ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Makeni, ele mirin-Chuku ke Kraişti zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ele nke onye ma donye oku, amangbe o no ke si elezi iken gha onwun Kraişti welua enwen e ali nwun elu obe ke we gi a run a.

Kraişti Wu Iken Lẹ Amamihiyen Osolobue

¹⁸ Makeni, ozi banyeni onwun Kraişti nwun elu obe wu ihien nzuzu ebe ndi lako ntikpo ri; kani ebe ẹnyi ndi Osolobue ri a zuopuha ri, iken Osolobue k'o wu. ¹⁹ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“M k'e wiwi amamihiyen
ndi marin ihien;
m k'e budan ako-le-uche
ndi nwon uche.”

²⁰ Elebe ke onye hu marin ihien ri? Elebe ke oka-ehuhuo ri? Elebe ke onye hun kacharin ali-oku amarin ri? Osolobue e meguni ni amamihiyen uwan wuru ihien nzuzu?! ²¹ Makeni, ebe o me ni uwa asani eka gi amamihiyen we marin Osolobue ebe o no gi amamihiyen e e me ihien, o suo Osolobue n'o gi nzuzu ri ozi ẹnyi ri e zi zuopuha ndi hun kwerini.

²² Ndị Ju sị wẹ k'a hụnriri ọrụ-atụmenya pụ-ichèn wẹ kebe kweri; ndị elu Grika sị mmanị ya lẹ amamihièn wẹ dangbama, ekwerikọ wẹ. ²³ Kanị ẹnyi hụ e zisọnmẹ ozi Kraịstị hụn wẹ gi obe kpogbu: ebe ndị Ju rị, ihien atụ-ẹnya wẹ e lenia a kpogburu rọ; ebe ndị wụlẹni ndị Ju rị nzuzu rọ. ²⁴ Kanị, nke ndị Osolobue kpọ, ke ndị Ju ke ndị wụlẹni ndị Ju, Kraịstị wụ ikèn Osolobue lẹ amamihièn Osolobue. ²⁵ Makeni, “nzuzu” nwen gha ẹka Osolobue bia ka amamihièn ihian; “ndun-ogugu” nwen gha ẹka Osolobue bia ka ikèn ihian. ²⁶ Umunẹ m, lekpo ni ihien unu wusonmẹ ogen Osolobue gi kpọ unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpọ ndi marin ihien; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu ẹnya uwa, keni o gi wẹ gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; o hori ihien ndi hun zeleni, keni o gi wẹ gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihien ndi hụ lua ali, hūn w'e lenia elu uwanị, lẹ ihien ndi hū nwonlẹni ihien wẹ wu ime uwanị, keni o gi wẹ wetu ihien ndi hū rị mkpa ali. ²⁹ Osolobue mẹ erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue mẹ unu gi nwan rị ime Kraịstị wu Jizosi e bi. O meguo Kraịstị wuru amamihièn ẹnyi—amamihièn hūn gha ẹka Osolobue bia, makeni Kraịstị k'o gi mẹ ẹnyi wuru ndi rị ochan, don ẹnyi nsọ, gbafuha ẹnyi. ³¹ Erira ke Osolobue gi mẹ n'o rị ke Ehuhuo-nsọ don ku, si, “Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonn-ẹnyi mẹ suo nyan isi.”

Isi Nke Ẹbụọ

Iken Osolobue, Ele Amamihièn Ihian

¹ Umunẹ m, ogen m gi bia d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi wakenmẹ ẹnya. ² Makeni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozo, emeko m oku ihien ozo owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni wẹ kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nweleni ihien o wu ogen ahun, a kpachanpu ẹnya ohunma-ohunma, e gi ehụ-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku lẹ ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hūn k'a suo ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hū e ku, a ghosi unu ni ẹka Mmon-nsọ lẹ ikèn ẹ rị a. ⁵ M mẹ erira keni unu gi ifiri ikèn lẹ ẹka Osolobue rin'a kweri, sonmẹ Jesu, ele ifiri amamihièn ihian.

Amamihièn Osolobue

⁶ Kanị, ẹnyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehụ ime okukwe rị, kanị ele amamihièn eluni—mobu nke ndi rị a ki ogenni hūn lakọ iwi. ⁷ Mba, ẹnyi rị e ku oku amamihièn Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hūn Osolobue kwademe n'o d'e kedẹ uwa n'o k'e gi ẹ ye ẹnyi ogho. ⁸ Imẹ ndi rị a ki uwanị, o nwonn hūn ghota ihienni; makeni, omeni wẹ te ghota a, wẹ e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kanị, nọke ke Ehuhuo-nsọ don ku, “Enya ahuntuni,
ntin anutuni,
ihian erotuni
ihien Osolobue kwademe ni
ndi o nwe ihien-osusuo wẹ.”

¹⁰ Chuku a ghosiguo ẹnyi ihien ndini ghahani Mmon-nsọ a. Makeni, Mmon-nsọ a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue rị Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihien ile ihian rị e ro wezuka mmon rị ime ẹ? Erira k'o gizi wuru n'o nwonn onye marin obi Osolobue mmani Mmon Osolobue. ¹² Bu ele mmon nke uwanị ke ẹnyi nwehen, kanị ya wu Mmon hūn gha ebe Osolobue rị bia, keni ẹnyi hūn uzọ marin ihien ile hūn Osolobue shiapu efọ ye ẹnyi ofe. ¹³ Ihien ndini wẹ Osolobue ye ẹnyi ke ẹnyi e ku nwan; ẹnyi ara gi oku wẹ gi amamihièn ihian kuzi ẹnyi ku wẹ, kama, ẹnyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi ẹnyi e ku wẹ; e gi oku gha ẹka Mmon-nsọ bia a kowa ihien ime-mmōn hūn gha ẹka Mmon-nsọ bia.

14 Onyẹ hụn nwọnleni Mmọn-nsọ ara nabanhan ihien gha ẹka Mmọn Osolobue bia, makeni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saeka ghota we, makeni Mmọn-nsọ sọ e me ihian a ghoha we. 15 Onyẹ nwọn Mmọn-nsọ a ghotchacharin ke ihien ile no, kanị o nwonni onyẹ hụn a saeka a ghota ya le enwen e. 16 Ya ke Ẹhuhuo-nsọ gi si,

“Onyẹ marin obi Di-nwonni-enyi?

Onyẹ k'e ri-eka dun a odun?”

Kanị, enyi e nwongho obi Kraisti hụn enyi gi a marin obi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Ẹtọ

Ndi-uka Ri A Zuọ Eka-nke!

1 Umune, asani m eka gwa unu oku ke ndi nwe Mmọn-nsọ; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu unu-ndu ime Kraisti. 2 Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; makeni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, 3 makeni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmọn-nsọ, ke ihian-mmaka. Egehe, ebe o me ni enya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonleni Mmọn-nsọ? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? 4 Omeni ihian a si, “Polu ke m'e son;” ibe e si, “Apolosi ke m'e son,” ele unu no nwan ke ihian-mmaka? 5 Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha eka we kweri ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonni-enyi ye e run: 6 mme kun; Apolosi gba a mirin; kanị, Osolobue wu onyẹ me e sue. 7 Ya wu ni, ke onyẹ hụn kunni ke onyẹ hụn gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue sọ, hụn e me e e sue, iya ri mkpa. 8 Onyẹ hụn kunni le onyẹ hụn gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onyẹ-onye k'a narin ugwo a k'o don run. 9 Makeni, ndi-orun Osolobue ke enyi wu; enyi ri a rungbama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. 10 Ghahani eka Osolobue hụn ri ime ndun m, e gbegwo m iyeto noka okaa-ulo; onyẹ ozo ri nwan a tunye elu e. Onyẹ-onye kpachanpukwo enya k'o don a tunye elu iyeto ahun.

11 Makeni onwonni onyẹ owule k'a sa eka gbe iyeto ozo kari hụn rin, hụn wu Jesu Kristi.

12 Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hụn a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o— 13 ke orun ihian no jenko d'a puha ifon, makeni Uhuohin hu lalani jenko d'e wepuha a ifon: we k'e gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onyẹ-onye run ri. 14 Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a narin ugwo-orun a. 15 Kanị, o dunpu okun, ihien siko d'e hunahin onyẹ ahun, kanị ya le enwen e k'e nwon nzuopuha, bu o k'a no ke onyẹ we gha ime okun lofuha.

16 Unu amarin ni unu wu Ulo-nsọ Osolobue?! Unu a marin ni Mmọn Osolobue bi ime unu?! 17 Onyẹ owule meru Ulo-nsọ Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, makeni Ulo-nsọ Osolobue ri nsọ—bu 'ya wu Ulo-nsọ ke unu wu. 18 Edufiekwole ni enwen unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime uwani, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. 19 Makeni, amamihien uwani wu nzuzu enya Osolobue. Ya me Ẹhuhuo-nsọ gi si,

“O nwundon ndi marin ihien ime ero we.”

20 Ẹhuhuo-nsọ sizi,

“Di-nwonni-enyi a maringwo ni iroro ndi marin ihien wu ihien olal'iwu.”

21 Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, makeni ihien ile wu nke unu: 22 ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wu Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wu nke unu; 23 unu wu nke Kraisti; Kraisti wu nke Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Ndi-ọrún Kristi

¹ Ya wu, o furu ni ihian e weri enyi ke ndi-idibo le ndi-ọrún Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che eka. ² Ihien w'a cho eka onye we bu ihien che eka wu k'o furugho onye we gi e don enya. ³ O me nke m, o nwekeni ihien o wu ebe m ri ni unu mobu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. ⁴ Ezie, obi m ri ochan—o nwonni eje-ihien m marin m me. Kani, ohun aghosini ni o nwonni eje-ihien m me; Di-nwonni-enyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wu, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu ni ni Di-nwonni-enyi bia. O jenkọ d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojija-mma run'e eka Osolobue.

⁶ Umune m, e giguọ m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make orinmma unu, keni unu munarin enyi ali oku ahun hun si, "Emeghafele ihien we de ime Ekukwo-nsọ," make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenia ibe e.

⁷ Onye gwa i ni ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kini k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi noke si ele ihien we ye i e ye ro?

⁸ Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e higuole odafin! Unu e me ke si unu e henringuole ndi-nze, bu eka enyi aria! K'o ri m, unu e henringuole ndi-nze nke-esi, keni enyi son unu ki! ⁹ Makeni, o ri m ke si Osolobue e weguo enyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Makeni, enyi a wuruguo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmon-ozu ke ihian. ¹⁰ Enyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kani unu a marinika ihien ime Kraisti! Enyi ri anunua, kani unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kani we hu e lenia enyi! ¹¹ Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwo nwan enyi; ekwa ara zu enyi ukun; w'e meshi enyi iken; ulo aria. ¹² Eka enyi ke enyi gi a luru d'e ru ni ehua a gboro enyi. We kpari enyi, enyi a gozi we; we kpokpo enyi, enyi e din e; ¹³ we kuto enyi, enyi e gi onu-oma son we; enya uwa, enyi e henringuọ efifia mmaka le unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

¹⁴ Ari m e de ihienni keni ifenren me unu, kama, m gi e a dun onu odun noke umu m ri m obi. ¹⁵ Eghee, o suo n'a ni onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe nedi bu oda, makeni m henrin nedi unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. ¹⁶ Ifiri e, m ri nwan a dun unu odun: kinrin ni m nwan. ¹⁷ Ya hain m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don enya ime Onye-nwonni-enyi. O k'a nyanhan ni unu ke m'e me ihien ime Kraisti, nyanhan ni unu ya ke m'a kuzi e ime uka ile ri ebe ile.

¹⁸ Ndi hu ime unu a pacheme guo nwan makeni we ri e ro ni abiakọ m. ¹⁹ Kani m lala egwa, omeni Di-nwonni-enyi a chogho. M bia, a hun m iken ndini ri a pacheni nwon, ele oku-onu we suo. ²⁰ Makeni, Ali-eze Osolobue ele oku-onu oku-onu, iken ke we gi a marin a. ²¹ Elee hun ka unu mma? Ni m wehe mkpinsin ra ni m gi ihien-osusuo le eka-anunua bia?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

¹ E kughode w'a ni ughere ri ime igunrun unu, udi hun ndi a rua mmon ghaleni a gherede—ebe okennyẹ no na nedi e nwunye! ² Bu unu hu a honron! Ele ezigbo ekwan nke unu a kwanma, chupu onye ahun me ihienni ime igunrun onu?!

³ Ya wu, osuon'a ni ari m ebegu unu ri elee-m, elee-i, m hu a ime-mmon; a hangbuguole m okennyẹ me ihienni enen rike si m hu ebegu. ⁴ Unu gihu efan Nna enyi wu Jizosi gbakikome—mme nwen k'a rizi ebegu ime-mmon, iken Nna enyi wu Jizosi k'a rizikwo ebegu—⁵ unu e we onyeni che eka Ekwensu ni we hun uzọ tikpo ehua a, keni mmon a hun uzọ nwon nzuopuha Uhuohin Nna enyi wu Jesu Kristi. ⁶ Isi unu ri a nyan ari mma! Unu

amarin ni we buchehu ekere yisti, o ghagbama ogbe hu ile we gi e memem breidi, fuchanrin a? ⁷ Wepu ni nwan yisti akan, keni unu wuru ogbe ohun yisti rileni—hun unu wu nke-esi. Makeni e gbuguwo we Kraisti wu Ebulu-nghafe enyi, gi e chu ejan Mmemme-Nghafe. ⁸ Ya wu, ni enyi gi nwan breidi hu yisti rileni, hun wu ishiapu-efo le ezioku, me ya wu mmemme, ele yisti akan hun wu iwe le eje-obibi.

⁹ E deguwo ni m unu ehuhuo-ozu mbu, si unu le ndi-ughere emekole. ¹⁰ Elekwu ndi uwanu kwerileni hun a ghereni mobu ndi enya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihien we mobu ndi a rua mmom ke m ri e ku. Omeni uwe ke m te ri e ku, ya wu ni unu k'a gha ime uwanu pu. ¹¹ Kanj, m ri nwan e deni unu, a si unu esonle onye owule kpo enwen e onye-kwerini meko, omeni o ghere aghere mobu ni o nwe enya-uku mobu ni o rua-mmom mobu ni o kpari ihian, a kpo iyi mobu ni o ra manya a tu, mobu ni o tunarin ihian ihien e. Unu le udi ihian no erira erigbamadele. ¹² Elee hun biri mme le ihanni ndi ri ogbe enen? Ele ndi ri ime uka ke unu k'a hanni enen? ¹³ Osolobue ya nwe kin ndi ri ogbe ikpe: “Chupu ni nwan eje-ihian hu ime igunrun unu.*”

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndi Uka Ibe I Ogwa

¹ Onye owule ri ime unu hun ya le ibe e ri e se oku, o ru egun a ni a we oku ahun jen eka ndi kwerileni, hun nke o gi jemburu ndi kwerini? ² Unu a marin ni ndi-kwerini, ya wu ndi-nsa, jenko d'a hanni uwa enen? Omeni onu k'e kin uwa ikpe, ki wuni onu a saeka donzi oku mehuh ekere? ³ Unu amarin ni enyi jenko d'e kin ndi mmom-ozu ikpe? O ri wuzi ikpe mmaka ri ime uwanu! ⁴ O me nwan ni unu nwon ikpe no erira, ki unu e bun'e e jenni ndi hun oku ri ime uka gbasharileni? ⁵ M ri e ku ihienni keni ifenren me unu! Ya wu ni o nwonni onye marin ihien ime unu, hun k'a s'eka donzi oku ri egbata ndi-kwerini— ⁶ hun onye kwerini gi e wejen ibe e eka ndi-kwerileni?!

⁷ Ezie, ni ikpe rida ime igunrun unu ghosi ni e merichanringuole we unu. Ibe i me i njo, y'a ra wefu enya? We megbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸ Hun nke unu e gi me erira, unu le enwen unu hu e mede ibe unu eje-ihien, e megbude we—ke ndi-uka ibe unu!

⁹ Unu a marin ni ndi e me eje-ihien abanyeko Ali-eze Osolobue? Anikwole ni we dufie unu! Ndi-ughere le ndi a rua-mmom (*ndi e fe ihien ozo*) le ndi hun a zo-uku-eye-ofia le ndi a na nwunye ihian le ikennyehun ikennyehun ibe we a gba le ikennyehun a gba ikennyehun ndi ahun, le ¹⁰ ndi-ohin le ndi enya-uku le ndi-manya le ndi a kpari ihian, a kpo iyi le ndi a tunarin ihian ihien e abanyeko Ali-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini ke ndi hu ime unu te wu, kanj Osolobue no chanchan unu; o no don unu nso; o no gi ifiri efan Jizos' Kraisti wu Nna enyi kuni unu ohunma ghahani Mmom Osolobue enyi.

Gba Ni Ni Ughere Osu

¹² “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kanj, ele ihien ile e ye eka. “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kanj emeko m igbon ihien owule. ¹³ “Ihien-oriri wu nke efo; efo wu nke ihien-oriri.” Kanj, Osolobue k'e tikpo we ebuo.

Ehu ele nke ughere, kanj, nke Di-nwonni-enyi ro; Di-nwonni-enyi wuzikwo nke ehuh. ¹⁴ Osolobue gi iken e gha onwun weli Onye-nwonni-enyi; o k'e welizikwo enyi nwen. ¹⁵ Unu amarin ni ehuh unu wuchanrin mkpamkpa ehuh Kraisti? Ni m gi nwan mkpamkpa ehuh Kraisti henrin mkpamkpa ehuh igbaraja? O meko! ¹⁶ Unu amarin ni onye ya le igbaraja gba ranhin le igbaraja e henringuwo ehuh ohu? Makeni, ime Ehuhuo-nsa, we si, “We ebuo e henrin ehuh ohu.” ¹⁷ Kanj, onye hun we enwen e cheni Di-nwonni-enyi le Di-nwonni-enyi e henringuwo ohu ime-mmom. ¹⁸ Gbakwo ni ni ughere osu! Njo ndi ozo ile ihian e me ele

* **Isi Nke Isen:13** Ditoronomi 17.7

ime ẹhụ, kani, onye hụn ghereni me ẹhụ a njo. ¹⁹ Ra unu amarinde ni ẹhụ unu wu Ulo-nsọ Mmon-nsọ hụn ri ime unu, *Mmon-nsọ* hụn unu gha ẹka Osolobue nwonhen, ni ele unu nwon enwen unu? ²⁰ We non unu e non. E gi ni nwan ẹhụ unu e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Eṣa

¹ Ni enyi leban nwan ihien ndi hu unu de enya.

Olulu Di-le-nwunye

“O hugho mma omeni okennyẹ ebuni ukwu tukwasi okpoho.” ² Kani, makeni ughere jun uzo ile, okennyẹ owule ya luru nwunye; okpoho owule ya luru di. ³ Di k'a gha e me ni nwunye e ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di e erira. ⁴ Makeni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ẹhụ a me, di e nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ẹhụ a me, nwunye e nwe ku. ⁵ Egile ni ẹhụ unu a jo ibe unu efo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekere ogen, keni onu hun uzo bu enwen onu che ime ekpere. Omegu, onu a nogbamazi, amangbe Ekwensu a nwan onu, makeni unu a saeka kwondonsomme enwen unu. ⁶ Kani m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kani, onye-onye nwon oyiye nke e, hun gha ẹka Osolobue bia—hunni nwe nke e, hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kani, omeni asako we ẹka kwondon enwen we, we luru —makeni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi luguni, iwu m ri e ye we wu onwan (kani ele mme ri e ye we ya, Di-nwonna-enyi ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kani o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e suokin.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwonna-enyi): omeni okennyẹ wu onye itu-Kraisti nwon nwunye hun kwerileni ni Kraisti, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu onye itu-Kraisti nwon di hun kwerileni ni Kraisti, bu di e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹⁴ Makeni di hun kwerileni ni Kraisti a wuruole onye we don nsọ make ifiri nwunye e *hun kwerini Kraisti*; nwunye hun kwerileni a wuruwole onye we don nsọ make ifiri di e hun kwerini. Omeni ele erira, umu unu e ke ri nsọ, kani we hu nwan nsọ.

¹⁵ Kani omeni hun kwerileni ni Kraisti a ju hun kwerini Kraisti, ya ri erira. O ri erira, o nwonna iwu gi hun kwerini, makeni udon ke Osolobue kpo ni enyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho ke ẹka i ke w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho ke ẹka i ke w'a gha zuopuha nwunye i?

Nodi Onodi I Ri Ke Osolobue Kpo I

¹⁷ K'osilerị, onye-onye ya bime obibi Di-nwonna-enyi keye e; we nodi ke we no ogen Osolobue gi kpo we; ebe okuni ri, onwan ke m'a kuzi ime uka Kraisti ile.

¹⁸ Omeni ihian a kwaguwo ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omeni ihian akwani ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwu-ugun enwonna ihien o wu; akwani-ugun enwonna ihien o wu; ihien ri mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nodi onodi o ri ogen Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon ogen o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kani omeni y'a hun uzo y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Makeni, omeni ihian wu igbon ogen we gi kpobanhan a ime Di-nwonna-enyi, onye werigu enwen e k'o wu ime Di-nwonna-enyi. Erirazikwo, onye hun wulen igbon ogen we gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraisti. ²³ Osolobue non unu enon; awurulen igbon ihian.

²⁴ Umune m, nodi ni nwan onodi owule unu ri ogen Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndi Nwọnleni Di Mọbu Nwunye

²⁵ Ni ẹnyi ku nwan nke ndi luleni di mọbu nwunye. O nwonni ihien Di-nwonni-ẹnyi si m ku banyeni onwan, kani m ri e ku uche m, nọke onye furu we gi e don ẹnya ghahani efoma Di-nwonni-ẹnyi. ²⁶ Ke ihien ri ogenni, e rogho m'a n'o furu ni unu nodi ke unu no.

²⁷ Omeni i nwon nwunye, achole ni ju a mọbu kpechan a; omeni y'e nwonni nwunye, achole ni luru. ²⁸ Kani, i luru nwunye, y'e meni njo; okpoho keleni lu di luru di, o meni njo.

Kani, ndi luni jenkọ d'e nwon nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun ke m choko ni m napu unu. ²⁹ Umune m, ihien m gi e e ku wu ni ogen hoduni ehizini; gha kikenni jenme, ndi hun nwonde nwunye we bime nọke si enwon we; ³⁰ ndi ri a kwanni, we bime nọke si a ri we a kwan; ndi ri a ghoghoni we bime nọke si a ri we a ghoghọ; ndi hun e nonni, we bime nọke si o nwonni ihien we nwe; ³¹ ndi hun gi ihien uwa e bi, we ewerile e ke si o rika mkpa, w'e gile e don-ẹnya. E bi ni erira makeni uwan ri ogenni ghafeko aghafeko.

³² Achoni m ni unu e rogbu enwen unu. Okenye hun gileni nwunye e ro ihien Di-nwonni-ẹnyi, o ro k'o don me ihien efọ gi a sọ Di-nwonni-ẹnyi usuo. ³³ Kani onye hun nwon nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o don me ihien efọ gi a sọ nwunye e usuo— ³⁴ erira ke obi e e kebe. Okpoho mọbu nwa-agboọ hun nwonleni di e ro ihien Di-nwonni-ẹnyi, o ro k'o don donmecharin ehụ a le mmọn a nsọ; kani okpoho hun nwon di e ro ihien uwa, o ro ke o don me ihien efọ gi a sọ di e usuo. ³⁵ M ri e ku ihienni keni o ri ni unu mma, ele ni m gi e gbondon unu, kani, keni unu hun uto bi k'o furu, bucharin obi unu che ebe Di-nwonni-ẹnyi ri.

³⁶ Kani, omeni ihian ri e ro ni o rin e memẹ onye hun we ebuo kuto ni we k'a lu ohunma, bu o temeguọ hun okpoho mọbu ni hun okenye a sakozi eka din—o ri hun okenye ni we luma, ya me ihien hu o cho, we luma, ele njo.

³⁷ Kani onye hun kwademeguọ obi e n'o luko, n'o luko okpoho hu ya le iya kuto, bu o rin a du a n'o luma a—kama, o hu a sa eka e kwondon enwen e—onye ahun e meghozikwo ohunma omeni o luni. ³⁸ Ya wu, onye hun luni me ihien ri ma, kani onye hun luleni me ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a luriri di e, ka si a me ni di e ahun hu ndun. Kani di e nwunhun, o nwon iken luru onye sọ n'a—ka si a me ni onye nke Di-nwonni-ẹnyi k'o nurun. ⁴⁰ O me uche m, o nodi k'o ri, ya ke o k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kani e rogho m'a ni mme le enwen m nwonzikwo Mmon Osolobue.

Isi Nke Ẹsatọ

Ihien-oriri We Gi Rua Mmon

¹ Ni ẹnyi ku nwan nke ihien-oriri we gi rua mmon.

Enyi a maringho ni, “Enyi ile marin ihien” bu imarin-ihien e me ihian a honron mmaka, kani, ihien-osusuo ke we gi e me ihian e sue hun wu usue nke-esi.

² Onye owule ri e ro ni o nwongho ihien o marin eke marin ihien o furu n'o marin. ³ Kani, onye hun nwe ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wu onye Osolobue marin.

⁴ O me nwan nke iri ihien-oriri we gi rua mmon, ẹnyi a maringho ni, ime uwa ile, o nwonni ihien mmon we kpu akpu mọbu hun we koma wu, ẹnyi a maringhozi ni Chuku ohu sọ ri—ozo a ri a. ⁵ Ikenkwo o nwongho ihien ndi w'e fe nọke si we wu Chuku bu ele we Chuku—ke ndi ri elu-igwee ke ndi ri elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmon w'e fe barahi a barahi; ndi w'a kpo “nna” barahizikwo a barahi.) ⁶ Kani, nke ẹnyi wu ni Chuku ohu sọ ri; iya wu Nedi ẹnyi; ihien ile gha eka a a-bia; iya ke ẹnyi ri a ri ni ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghahan'a; ẹnyi ri a ri ghahan'a.

⁷ Kani, ele ihian ile nwe amamihienni. Makeni, o nwegho ndi o me ni irua-mmon a mumariguo, nkesini, we rihu ihien-oriri we gi rua mmon, e weri w'e ke ihien we gi rua

mmọn, obi wẹ a ru, gbume wẹ mgbu—makeni obi wẹ ezeni. ⁸ Bu ihien-oriri ara me ęnyi nochimę Osolobue: ele ęnyi ka njo omeni ęnyi erini, ele ęnyi ka mma omeni ęnyi ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu ni nwan ęnya amamgbe unu e memę ni onu e weriguọ enwen onu, meghafe e oken, o henrin ihien umunę onu zeleni k'a kpogburu. ¹⁰ Makeni, omeni onye nke Kraistini, hun obi e zeleni, a hun iyu, hun si n'i marin ihien, ebe i ri ulo-mmọn e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri wẹ gi ru mmọn? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onye itu-Kraisti ibe i, hun Kraisti gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihien i ni” na iwi. ¹² Unu gha e me umunę unu njo ęnina, a han wẹ e me ihien obi wẹ zeleni gi a rusonme, Kraisti ke unu ri e me njo.

¹³ Ya wu, omeni ihien m'e ri k'e me nwene m danye ime njo, erikozi m anu ahun m'e ri, amamgbe m'e me nwene m dan.

Isi Nke Itenei

Ihien Ru Onye-ozu Pu-ichen

¹ Ele mme nwon enwen m? Ele onye-ozu pu-ichen ke m wu? Ahunni m Jesu wu Nna ęnyi? Unu ele ihien m runpuha ime orun m ri a runni Di-nwonni-ęnyi? ² Osun'a ni ele m onye-ozu pu-ichen ęnya ndi ozo, m wu onye-ozu pu-ichen ebe unu ri! Ni unu ri ime Onye-nwonni-ęnyi a ghosiguọ ni m wu onye-ozu pu-ichen ime Di-nwonni-ęnyi.

³ Ihienni ke m ri a za ndi hun ri e kin m ikpe.

⁴ ęnyi eruni ndi wẹ k'e yeriri ihien-oriri le ihien-orira? ⁵ ęnyi enwe iken iluru onye kwerini keni ęnyi le iya a wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi ozo le umunę Onye-nwonni-ęnyi le Kefasi (wu Pita) don e me? ⁶ Ra wẹ memeni mme le Banabasi suo ya ni ęnyi k'e giriri eka ęnyi nurun ihien ęnyi e gi e bi? ⁷ Elee onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a run ugbo vaini hun ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onye e du anu hun ghaleni a ra mirin-eran wẹ gha anu hu wepuha?

⁸ M ride nwan e ku ihienni nọke ihian mmaka ra? Ele ęnina ke Iwu Osolobue ku e? ⁹ Ime Iwu Mozizi, wẹ de si, “Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi.” Efin ke Osolobue ride e ro ra? ¹⁰ Ele ifiri ęnyi k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri ęnyi ke wẹ gi de e. Makeni, onye ri a kun oka le onye ri a kunkoni furu ni wẹ e me e, e nwon olile-ęnya ni o nwegho hun k'e ru wẹ eka. ¹¹ Omeni ęnyi a kunguọ ihien ime-mmọn ime igunrun unu, o hie omeni ęnyi a ghorarin unu ihien uwanu unu nwe? ¹² Omeni unu hu e ye ndi ozo ri a run orun Osolobue ihien ndini runi wẹ, ele ęnyi k'o te furu ni unu ka e ye?

Kani ęnyi a doni unu ihien ndini runi ęnyi, kaka! Hun nke ęnyi e gi me erira, ęnyi no dingbuchanrin ihien owule—hun nke ęnyi e gi bu uke cheni ozioma Kraisti. ¹³ Unu amarın ni ndi hun a run orun ime Ulo-nsọ gha Ulo-nsọ e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marin ni wẹ e keye ndi a run orun ebe w'a no a chu ejan ihien wẹ gi chu ejan? ¹⁴ Erirazikwo, Di-nwonni-ęnyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien wẹ gi e bi.

¹⁵ Kani, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m wẹ. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kani, anyanko m isi ni m ri e zi ozioma, makeni iwu ro ni m k'e ziriri a. Nsongbu k'a ri ni m omeni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu orun ozioma, ugwo-orun rini m; omeni ewepuhani m obi m ile run a, orun wẹ ye m run ro, m k'a runriri a.

Eka-orun Le Ugwo-orun

¹⁸ Ki wuzi nwan ugwo-orun m? Ugwo-orun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do wẹ ye m ihien runi m nọke onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni arı m okpuru ihian. Kani, e giguọ m enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun uzọ wehezini Kraisti ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun uzọ wehe ndi Ju d'a marin Kraisti; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekwọ ni mme le

enwẹn m rị okpuru Iwu.) M'e mē ẹ keni m hụn ụzọ wēhē ndi hụn rị okpuru Iwu d'a marin Kraistị. ²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu rị, e bime m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m hụn ụzọ wēhē ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Kraistị. (Elekwo ni iwu Osolobue a rị a kị m, kani m rị okpuru iwu Kraistị.) ²² M ru ebe ndi zeleni rị, e henrin m onye zeleni, keni m hụn ụzọ wēhē ndi zeleni d'a marin Kraistị.

E henringwo m ihien ile rị ichen-ichen ebe ndi ile rị ichen-ichen rị, keni m gi ụzọ owule rini zuopuha ndi hu ime we.

²³ Ifiri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni we gha a gba oso we gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi hụn a do onu e bu oda, kani onye ohu suo e nwehen ihien we rị a zuo. Gbakwo ni nwan hụn unu e gi nwehen ihien ahun unu rị a chu.

²⁵ Onye owule hụn a do onu ime egumegu, a napusonme enwẹn ẹ ihien ile rị ichen-ichen. W'e mecharin ihienni ile keni we gi okpu onye-mmeri ahun we rị do tu we ugon—okpu mmeri hụn e wiwini. Kani, enyi rị e me nke enyi ni enyi hụn ụzọ nwonhen hụn ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba oso ke onye marinleni ihien o chuko; m'a ra du ikpa ke onye rị a du ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ehụ m iken, e gi ẹ e henrin igbon m—amangbe m'e zigwu ndi ozo ozioma, mme nwen a wuru onye we ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mmọn Oso

¹ Umune m, m cho ni unu marin ihien me ndi nedi enyi we kani, marin a ohunma-ohunma. We ile ke orukpu hu du; we ile ghafecharin Ohimin- Ufie hu; ² we ile henrinsonme ndi e son ụzọ Mozizi ghahani mirin-Chuku ahun we me we—orukpu hu du ni we le Ohimin hu we ghafe ke we gi me we mirin-Chuku. ³ We ile ri ihien-oriri ohu ahun hụn gha ime-mmọn bia; ⁴ we ile razikwo ihien ohu ahun hụn gha ime-mmọn bia—makeni we ra mirin hụn gha omuma hu sonkoni we puha, hụn gha ime-mmọn bia. Omuma hu wu Kraistị. ⁵ Ke ihien ndini ile meni, imerinme we emeni ihien suo Osolobue usuo efo, we no nwuntosonme ime atu.

⁶ Ihien ndini we meni no wuru ni enyi ihien-nghosi we gi a do enyi eka-ntin, amangbe eje-ihien gha a na enyi enya k'o don la we. ⁷ Emekwole ni ndi a ru mmọn ke ndi hu ime we—hụn we de ime Ehuhuo-nsọ, ni

“Ndi hu no nodi ani,

e ri, a ra;

we no lihi oto, tenme egu,

mesonme ihien we gi a ru mmọn.”

⁸ Enyi agherekokwo ni ke ndi hu ime we don me, hụn madu nnu-uku eto-kwasị-ogun (madu ogun-iri kwasị nnunai aria nnu-ogun-etọ) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ Enyi a chokokwo ni ihien rị Di-nwonni-enyi onu ke ndi hu ime we don me, agwo no tagbu we; ¹⁰ edenwinnwinkwole ni ke ndi hu ime we don me, mmọn-ozu ahun etikponi no gbupu we.

¹¹ Ihien ndini me ni we wusonme ihien nleri. We detu ihien ndini igi do enyi eka ntin—enyi ndi rị e bi oge ikpazunni ihien ile e gi mezucharin. ¹² Ya wu, onye hụn rị e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo enya amangbe o dan. ¹³ O nwonni onwunwan biani unu hụn ghaleni a biani ihian. Osolobue wu onye we gi e don enya, o niko onwunwan k'a kari unu eka biani unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu ke unu a don me ẹ, keni unu sa eka meri e.

¹⁴ Ifiri onwan, umune m, gba ni ni irua-mmọn oso! ¹⁵ Ndi nwe uche ke m rị a gwa oku; gi ni eka unu lele ihien m rị e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmeko ke enyi ile le edeke Kraistị rị e meko? Bredi ahun enyi e ye Osolobue ekele, e keru, ele mmeko ke enyi ile le ehụ Kraistị rị e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bredi ohu suo ro, ya wu ni ehụ ohu ke enyi wu, osuon'a ni enyi bu oda—makeni enyi ile gba e ri bredi ohu hu. ¹⁸ Ro

ni k'ọ rị ndị alị Izrelu: wẹ ile hụn e ri ihien wẹ gi chụ ejan e sọnguonị wẹ mẹ ihien wẹ rị e mẹ ebe ahun wẹ nọ a chụ ejan? ¹⁹ Kịnị kẹ m rị nwan e ku? M gi ẹ nwan rị e ku ni ihien-oriri wẹ gi rụa mmọn nwọn ihien ọ wụ mọbụ nị mmọn nwọn ihien ọ wụ? ²⁰ Mba. Kama, m rị e ku ni eje-mmọn kẹ ndị a rụa mmọn a chụye ni ejan w'a chụ, ẹlẹ Osolobue. Achonị m nị unu lẹ eje-mmọn mọkọ. ²¹ Unu asakọ ẹka a rarị ihien rị mkpu Di-nwonnị-ẹnyi, a rarizikwo ihien rị mkpu eje-mmọn. Unu asakọ ẹka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonnị-ẹnyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmọn. ²² Kịnị? Ẹnyi rịde nwan a chọ nị ẹnyi mẹ ẹnya fuma Osolobue ufụ ra? Ẹnyi ka a e ze?

Bu Ẹnya Zinme Hụn K'e Ye Osolobue Ogho

²³ Wẹ si, “Ihien ọwule ihian chọ n'o mẹ ya mẹ ẹ” Kani, ẹlẹ ihien ile ihian e mẹ e ye ẹka. Wẹ si, “Ihien ọwule ihian chọ n'o mẹ ya mẹ ẹ.” Kani, ẹlẹ ihien ile e mẹ okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye ọwule y'a choma orinimma ndi-ozo, ẹlẹ nke ẹ.

²⁵ Ri ni ihien ọwule wẹ re odun anu, ajusonmele ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni make ni Ehuho-nsọ si, “Uwa lẹ ihien ile rin'a wu nke Di-nwonnị-ẹnyi.” ²⁷ Onye wulenị onye itu-Kraisti kpọ i oriri, bu y'a choghọ n'i jẹn, i ru ẹ, ri ihien ọwule wẹ ye i, ajusonmele onu hụn obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, “Wẹ gi ihienni rụa mmọn,” erile ẹ nwan—make ufiri onye hụ gwa n'i lẹ make obi gha e gbume ihian mgbu, make ni, [“uwa lẹ ihien ile rin'a wu nke Osolobue.”] ²⁹ M si, “Make obi gha e gbume ihian mgbu.” Obi onye ahun kẹ m rị e ku, ẹlẹ nke i.

I k'a si, “Kị wẹ rị e gini obi rị e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi mẹ ihien m marin nị ẹlẹ eje-ihien? ³⁰ Omeni e meguo m ekpere, kelegu Osolobue, ni m d'e rime ẹ, kị wẹ rị e gini ihien m ri e kutom, bu e yegugho m Osolobue ekele nị m d'e rime?” ³¹ Kẹ oriri kẹ orira kẹ ihien ozo ọwule unu e mẹ—e mecharin nị wẹ ile uzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e mẹ okukwe onye ọwule uke, kẹ ndi Ju kẹ ndi alị ndi ozo kẹ ndi uka-Osolobue. ³³ E bi ni hụ kẹ mme: m'a liliima uzo ile nị m'e mẹ ihien a sọ onye ọwule. Make ni ẹlẹ orinimma m kẹ m rị a chọ, kani orinimma ihian ile, keni wẹ hụn uzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanaj

¹ Eson ni nzom'oku m kẹ m don e son nzom'oku Kraisti.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M rị a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmecharin omenalị ndi itu-Kraisti ndi hụ kẹ m don gwasonme unu nị 'ya kẹ wẹ e mẹ ẹ.

³ Kani, m chọ nị unu ghota nị Kraisti wu onye-isi okennyẹ ọwule, di wu onye-isi nwunye ẹ, Osolobue wu onye-isi Kraisti. ⁴ Okennyẹ ọwule kpume isi ẹ e mẹ ekpere mọbụ e zi ozi Osolobue si wẹ zi rị e budan onye-isi ẹ. ⁵ Kani, okpoho ọwule bu isi-oghe e mẹ ekpere mọbụ e zi ozi Osolobue si wẹ zi rị e budan onye-isi ẹ ebe ọ nọ bu isi-oghe, make ni ya lẹ ikpunpu ntutu wu ohu. ⁶ Make ni, omeni okpoho ekpumekọ isi ẹ, ya kofu nwan ntutu ẹ. Kani, omeni ihien-ifenren ro nị okpoho kọ ntutu ẹ mọbụ kpunpu a, ya kpume ẹ.

⁷ Okennyẹ efuruni n'o kpume isi ẹ ebe o mẹ ni o yi Osolobue, ọ wuzikwo ogho Osolobue; kani okpoho wu ogho okennyẹ. ⁸ Make ni, aghani wẹ okpoho memẹ okennyẹ, kama, wẹ gha okennyẹ memẹ okpoho; ⁹ eginị wẹ ifiri okpoho ke okennyẹ, kama wẹ gi ifiri okennyẹ ke okpoho. ¹⁰ Ya hain o gi mẹ ni okpoho k'e nweriri ihien rị a isi o gi a ghosi nị o nwongho onye ọ rị okpuru ẹ—make ifiri ndi mmọn-ozị.

¹¹ Kani, ime Di-nwonnị-ẹnyi, okennyẹ rị okpoho mkpa, okpoho rị okennyẹ mkpa. ¹² Make ni, k'o don mẹ ni okennyẹ kẹ wẹ gha memẹ okpoho, erira k'o don mẹ ni okpoho kẹ wẹ gha a mufuha okennyẹ. Bu ihien ile gha ẹka Osolobue bia. ¹³ Gi ni ẹka unu lele ihienni: ọ hugho mma nị okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? ¹⁴ Wẹ k'a gwazi unu a gwa nị ntutu okennyẹ ruke ọ wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kani, nke okpoho ru, ogho a ro, make ni wẹ ye ẹ ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kani, onye cho n'ọ doma ihien, enyi enwe ọzọ ọzọ enyi gi e me e—ke enyi ke ndi ọka Osolobue.

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Ime ihien ndini m jenkọ d'e ku, a jakọ m onu mma. Makeni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzo, a nugo m ni onu zu ozuzu ọka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwogho ihien hain m gi gi e don. ¹⁹ W'a ru ọka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e me ihien ri Osolobue mma. ²⁰ Kani, ihien ahun unu e ri, unu zu, elekwo Oriri-nsọ Di-nwonni-enyi. Kaka! ²¹ Makeni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke e, echeko we ndi ozọ, nke wuni onye ohu e buru egun, kani ibe e e gigo manya rajunchanrin efọ, o hu a tude we! ²² Kini! Unu enwon ulo unu a no ri, ra? Ra unu ri e legberi ọka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonleni ihien owule ihun? Kini ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi e jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonni-enyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re e, ni we d'e we e ye, Di-nwonni-enyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yegu Osolobue ekele, o no bebe e; o no si, “Onwan wu ehụ m, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi e a nyanhan m.” ²⁵ Erira k'o mezikwo ogen we gi riguo ihien-oriri enyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihienni—ogen owule unu gi a ra a unu gi e a nyanhan m.” ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonni-enyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwun Di-nwonni-enyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonni-enyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonni-enyi ọzọ furuleni ri e me ehụ le edeke Di-nwonni-enyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpo gu enwen e, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehụ Nna-enyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen e isi. ³⁰ Ya hain ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhunni. ³¹ Kani, omeni enyi te buzo lekpo gu enwen enyi, Di-nwonni-enyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enina. ³² Kani, Di-nwonni-enyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o ri e ye enyi afunfun k'e yeni enyi aka, amamgbe enyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni egun gi ihian, ya riguo ihien-oriri iwe e, amamgbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenkọ d'e me.

Isi Nke Mmębuo

Oyiye Mmon-nsọ E Yesonme

¹ Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nsọ. M cho ni onu ghota a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e femę mmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi iken Mmon Osolobue e ku hun k'a si, “Jesu ari mma.” O nwonzikwoni onye k'a saeka si, “Jesu wu Di-nwonni-enyi” sukpan ni Mmon-nsọ me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kani Mmon-nsọ ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kani Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi iken Osolobue e me ri ichen-ichen, kani Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmon-nsọ e yesonme onye-onye ime enyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi ọka ile aka. ⁸ Osolobue gha aka Mmon-nsọ ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi aka Mmon-nsọ

ohu hụ ye onyè ọzọ oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmon-nsọ ohu hụ ye onyè ọzọ okukwe, ghazi ya wu Mmon-nsọ ye onyè ọzọ oyiye izu-emu le ọria, ¹⁰ yezi onyè ọzọ oyiye irun ọrun-atumenya, ye onyè ọzọ oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onyè ọzọ oyiye o gi a marin udi mmon ri ọrun, yezi onyè ọzọ oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onyè ọzọ oyiye isuhuto ihien onyè suni ku. ¹¹ Mmon-nsọ ohu hụ, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonme onyè-onyè oyiye o cho n'o keye we.

Ehu Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ehu ohu suo ke ihian nwe, kanj mkpamkpa-ehu bu oda ri ime e. Kanj, ke mkpamkpa ndi hu buhanle oda, ehu ohu suo ke we wu. Eriira k'o rizikwo ehu Kraisti. ¹³ Makeni, Mmon-nsọ ohu hụ ke we gha gi mirin-Chuku we me enyi bu enyi ile che ime ehu ohu—ke ndi Ju ke ndi ali ndi ọzọ wulen ndi Ju; ke ndi wu igbon ke ndi wulen igbon; we no me enyi ile rarisonme Mmon-nsọ ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ehu ele mkpamkpa ohu suo, kanj mkpamkpa bu oda ro. ¹⁵ Uku ihian si, “Makeni ele m eka, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁶ Omeni ntin si, “Makeni ele m enya, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁷ Omeni ehu ile wu enya-enya, k'o k'e gi nu ihien? Omeni ehu ile wu ntin-ntin, k'o k'e gi nu ishin? ¹⁸ Mba, ezioku ri n'a wu ni, Osolobue e gigu eka a donmesonme mkpamkpa owule ri ehu k'o don cho a. ¹⁹ Omeni we ile wu mkpamkpa ohu, elebe nke ehu a ri? ²⁰ Kanj, k'o ri wu ni mkpamkpa-ehu bu oda, kanj ehu ohu suo ro. ²¹ Enya e ri-eka si eka, “O nwonni ihien m gi i e me!” Isi e ri-eka si uku, “O nwonni ihien m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ehu ndi hu nokesi we ka anunua rikenmede mkpa nkesini omeni ari w'a, ehu ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehu ndi ahun enyi e weri ni enwon we ogho ke enyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndi hun furuleni enya e legha ke enyi kade ohunma e donzi, amangbe we a hun we ke we ri.

²⁴ Kanj mkpamkpa-ehu ndi ahun nwe ogho achokani udi ndonzini. Enina ke Osolobue donme ehu—o we ogho kanj ye mkpamkpa ndi hu nokesi si arini we mkpa—²⁵ make nkebe gha a ri ime ehu, kama, ni mkpamkpa owule hun uzọ e gi eka ohu e lepu ibe we enya. ²⁶ Omeni mkpamkpa ohu nwon nsongbu, we ile e buru nsongbu hu; o bo mkpamkpa ohu, we ile e son e ghoghọ.

²⁷ Unu ile wu ehu Kraisti. Onyè-onyè ime unu wusonme mkpamkpa rin'a.

²⁸ Ime ndi uka, Osolobue e tumesonmegu ndi ri ichen-ichen: nke ibuzo wu ndi-ozu pu-ichen; hun me e ebuo wu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, hun me we eto wu ndi-nkuzi; ndi ọzọ wu ndi a run ọrun-atumenya, ndi a zuo emu, ndi e yeni ndi ọzọ eka, ndi nwe oyiye iki-okiki le ndi a su asusu ri ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wu ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wu ndi-amuma le ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wu ndi-nkuzi? Ihian ile a run ọrun-atumenya? ³⁰ Ihian ile nwon oyiye izu-emu? Ihian ile a su asusu ri ichen-ichen? Ihian ile a suhuto we? ³¹ A nwankenme ni nwan ni unu nwonhen oyiye ndi hu ka mkpa a ri. Kanj, ni m ghosi unu uzọ ahun kachanrinden.

Isi Nke Mmẹto

Ihien-osisuo

¹ Omeni m'a su asusu ile—ke nke ihian ke nke ndi mmon-ozu—bu e nwon m ihien-osisuo, m wuhu egogo mobu okpokoro-ogbogoro ri a zun uzun!

² O mezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini le hun m gi a marinchanrin ihien ile; o mezikwo ni m nwonchanrin okukwe ile—nwede hun m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihien-osisuo, o nwonni ihien m wu!

³ Oşuon'a nị m wechanrịn ihien ile m nwon ye ndi igbenye, o sọkwon'a nị e kweride m nị wẹ kpọ m okun make okukwe m—ikenkwọ e gi m'e nyan isi—kani, omęni e nwon m ihien-osusu, o banko nị m erere owule!

⁴ Ihien-osusu nwe ndidi; ihien-osusu e me efoma; a ra we iwe-ęnya; a ra nyan isi; a ra pache.

⁵ Ihien-osusu a gbaye ihian; a ra cho nke ę sọ; a ra bukenrin olulu; ihien-osusu a ra guntọ eje-ihien wẹ e me ę. ⁶ Eje-ihien a ra sọ ihien-osusu usuo—ezioku ke o ghoghọ nị.

⁷ O nwonni ihien a guu ihien-osusu ndun, a ra kweribehi nị ihien ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-ęnya, ndun ndidi ara guu a.

⁸ Ihien-osusu k'a to jęnrin ejęn. Kani, nke ibu-amuma le izini Osolobue ozi, oge ę k'a ghafe; o me nke asusu ichen-ichen, oge wẹ k'a ghafe; o me nke amamihien, oge ę k'a ghafe.

⁹ Ogegni, ęnyi amarinzuni; amuma ęnyi e bu le ozi ęnyi e zini Osolobue ezuni. ¹⁰ Kani, oge hun zu oke e gi bia, e bu wẹ hun zulen oke che usuo. ¹¹ Oge m gi ri nwata, m'e ku ke nwata, m'e ro iroro ke nwata, m'a tu iroro ke nwata. A kagu m ęhu, m no na obibi nwata to. ¹² Ogegni ęnyi a hun bishi-bishi rike onye ri e lee ughegbe* rileni mma. Kani, o ru oge hu, ęnyi le iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikenni, ęnyi amarinzuni, kani oge hu, m k'a marınchanrın ihien ile ke Osolobue don marınchanrın m.

¹³ Ihien eto hun a toni wu: okukwe, olil'ęnya le ihien-osusu. Kani, hun kachanrinni wu ihien-osusu.

Isi Nke Mmęto

Oyiye Asusu Le Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Lili ma nị nwan nị unu e nwon ihien-osusu leni unu a chokenme oyiye Mmon-nsọ—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Makeni, onye hun ri a su asusu “ire”, asusu wẹ rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'o ri a gwa, makeni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nsọ e ku ihien-mini. ³ Kani, onye hun gi asusu wẹ ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe wẹ sue, gba wẹ ume, kasi wẹ obi. ⁴ Onye hun a su asusu wẹ rileni a ghota ri a gba enwen ę ume. Kani, onye hun gi asusu wẹ ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵ K'o ri m, unu ile a su asusu “ire” ri ichen-ichen. Kani hun m ka a cho wu nị unu e gi asusu wẹ ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asusu wẹ ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onye hun ri a su asusu “ire” wẹ rileni a ghota—sukpan nị ihian suhuto ihien ahun o ku ye asusu wẹ k'a ghota, keni o gba ndi uka ume.

⁶ Umune m, lee n'e nwan: omęni m bia ebe onu ri, nị a suma m asusu “ire” onu rileni a ghota, nani ke m'e don yeni unu eka, wezuka nị m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihien Osolobue ghosi m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marın ihien unu marınleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihien?

⁷ Erira k'o rizide ihien ndi hu rileni ndun wẹ gi a ku egu—noke ępiri mobu ubo: omęni eyeni wẹ olu we ęnya, nani ke ihian e don ghota ihien onye ri a kponi wẹ ri e ku? ⁸ Opi wẹ gi a kpogbama ndi jenkọ agha ye olu wẹ ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹ Erira ke nke unu rizikwo: unu gi asusu ozo hun wẹ rileni a ghota ku oku, nani ke wẹ e don marın ihien unu ri e ku? Ya wu nị ufere ke unu ri a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda ri enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien wẹ gi ę e ku. ¹¹ O me nwan nị aghotanị m olu ahun, m k'a wu otumunye ęnya onye ri e gi ę e ku oku, ya le enwen ę a wuru otumunye ęnya m. ¹² Erira k'o ri ebe unu le enwen unu ri:

* **Isi Nke Mmęto:12** Igwe wẹ finchanrın ohunma ke wẹ gi e henrin ughegbe oge ahun.

ebe oyiye Mmọn-nso rị a dū ụnụ, lịlịma nị nwan nị ụnụ e nwekẹnme wẹ, nị ụnụ e gizikwo wẹ a gba ndi-uka ume, e me uka a gha ihun.

¹³ Ya wu, onye gi asusu wẹ rileni a ghotā ku oku, ya me ekpere n'o nwon iken sūhuto ihien o ku ye asusu ndi o rị a gwa oku k'a ghotā. ¹⁴ Makeni, m gi asusu m marinleni me ekpere, mmọn m hu e me ekpere, kani, uche m ari a ghotā, o nwonni ihien uche m rị a run. ¹⁵ Ki m'e me nwan? M k'e gi mmọn m me ekpere, kani, m k'e mezikwo ekpere m k'a ghotā. M k'e gi mmọn m bu ebū, kani m k'a buzikwo ebū m k'a ghotā. ¹⁶ Omeni ele erira, i giguu mmọn i ja Osolobue mma, nani ke ogbori a don nwan si "Isee!" gi kweyeni ekele ahun i kele Osolobue, ebe o meni onye hu amarin ihien i rị e ku? ¹⁷ Ikenkwō y'a jagughō Osolobue mma nke-esi, kani o nwonni ke ojija-mma i don yeni okukwe hun-ebō eka sue.

¹⁸ A kpanmin m Osolobue nị mmē ka ụnụ ile asusu "ire" ichen-ichen a su. ¹⁹ Kani, ime ozuzu ndi-uka, o ka m mma nị m ku mkpuru-oku isen m ghotā, hun ndi ozō k'a ghotā, o ban nị wẹ erere, kari nị m gi asusu "ire" wẹ ghotāleni ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰ Umune m, erole ni iroro ke umueka! Kama, ebe njo rị, a wu nị umueka, kani, o me nke iroro, e ro ni iroro ke ndi ka-ehū. ²¹ Ime Ehuho-nso, wẹ de e nị Di-nwonni-enyi si, "Ndi asusu ozō,

le onu itumunye

ke m k'e gi gwa ndini oku;

kani ele wẹ k'e gonzikwo m tan ntin."

²² Ya wu, ndi kwerileni ke wẹ gi asusu-ire a ghosi eka Osolobue, ele ndi kweriguni; kani, ndi kweriguni ke wẹ gi "Osolobue si" a gwa oku, ele ndi kwerileni.

²³ Ya wu, o me nwan nị ndi uka ile zu, ihian ile a suma asusu ire, nị onye marinleni enya ihien ndini mobu onye kwerileni a banhan, o kuko nị era rị a pu ụnụ? ²⁴ Kani, omeni ihian ile gi asusu w'a ghotā e zini Osolobue ozi, onye hun kwerileni mobu onye marinleni enya ihien ndini banhan, ihien ihian ile rị e ku a mama a ikpe, o juma enwen e nju. ²⁵ Ihien rị a obi k'a puha ifon, bu o nweni onye o gwa ihien owule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, "Ezioku-ezioku, Osolobue rị ime igunrun unu!"

Igi Usorron E Me Ihien Ime Uka

²⁶ Kini furu nwan enyi k'e me, umune m? Unu zu, onye-onye nwe ihien o k'a s'eka me: ikenkwo ebū ro; ikenkwo nkuzi ro; ikenkwo ihien Osolobue ghosi ihian k'o cho n'o ku; ikenkwo ozi wẹ jenkō d'e gi asusu ndi ozō zi ro; ikenkwo wẹ jenkō d'a sūhuto oku ye asusu wẹ k'a ghotā. E me ni ihien ile k'o k'a don yeni ndi ile rị uka eka, gba wẹ ume. ²⁷ Omeni ihian k'e gi asusu ndi ozō zi ozi, ya wuru madu ebūo—o kari-eka, madu eto. Wẹ ku e onye-ohu onye-ohu. Kani onye siko d'a sūhutoni k'a riri a. ²⁸ Kani, omeni onye k'a sūhutoni ari a, ndi te k'a suni wẹ gba nkintin ime uka; wẹ gwama enwen wẹ le Osolobue oku ime obi wẹ.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghotā zini Osolobue ozi, madu ebūo mobu eto wẹ ku—ndi hoduni wẹ gonme ntin, e leban ihien wẹ rị e ku enya.

³⁰ Omeni Osolobue a ghosi onye nodi ali ihien, onye rị e ku oku ya kusị.

³¹ Unu ile k'a sa nwan eka e zi ozi Osolobue si unu zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba wẹ onye owule ume.

³² Ozozị, mmọn onye amuma le onye e zini Osolobue ozi rị okpuru onye ahun—o k'a saeka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ele Chuku isusu, kani Chuku udon le usorron k'o wu.

Rike ke enyi don e me e ime uka ndi-nso ile, ³⁴ ikpoho wẹ gba nkintin ime uka ile. Enyi ara nị wẹ ku oku. Wẹ we enwen wẹ che okpuru. Iwu e kughozị erira. ³⁵ Omeni wẹ nwon utaa, wẹ ru unō a ju wẹ di wẹ ya, makeni ihien ifenren k'o wu nị okpoho k'e ku oku ime uka.

³⁶ Ra eka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu suo k'o ru eka?

³⁷ Onyē ọwụlẹ sị n'ọ wụ onyē-amụma lẹ onyē e zini Osolobue ozi, n'o ze eze ime mmon, ya ku ezioku ni ihienni m ri e de ni unu wu ihien Onyē-nwonnienyi sị wẹ e me. ³⁸ Onyē ọwụlẹ sị ni ẹlẹ ezioku, weri n'e ni 'ya nwen ẹlẹ ihien ahun o sị ni 'ya k'ọ wu.

³⁹ Umunę m, igi asusu wẹ k'a gho ha bu amuma lẹ izini Osolobue ozi ya duma unu; k'a sikkwole ni w'a sule asusu “ire”.

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e me ihien ile, e me e n'ọ na enya.

Isi Nke Mmisen

Ndi Nwunni Jenko D'a Riz Ndun

¹ Umunę m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime e; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omeni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmani unu kwerihu nke olal'iwu.

³ Makeni, ihienni rikemę mkpa ime ihien ndi ru m eka ri ihien ibuzo m me n'o ruzikwo unu eka: ni Kraisti gi ufiri njo enyi nwun nọkẹ kẹ Ehuhuo-nsọ don ku e edei; ⁴ ni wẹ li e; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue nọ weli e—nọkẹ kẹ Ehuhuo-nsọ don ku e edei; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmebu wu ndi-ozu pu-ichen nozi hun a.

⁶ Omegu, ihien kari madu ogun-isen kwasu nnu ime ndi kwerini nogbamanu nọ hun a. Imerinme wẹ hukwo nwan ndun, kani ndi hu ime wẹ a ranhinguo—ya wu, a nwunhinguo wẹ. ⁷ Omeguzi Jemisi nọ hun a; omeguzi ndi-ozu pu-ichen ile nọ hun a. ⁸ Nke ikpazuun ime wẹ ile, mme nwen nozi hun a: mme hun nọ kẹ nwa wẹ mu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwonnienyi m han kẹ 'ya. Erudeni m onyę w'a kpọ onyę-ozu pu-ichen, makeni m kpokpo uka Osolobue. ¹⁰ Kani, m wu nwan ihien m wu ghahani efoma Osolobue, bu efoma hu o menu m alanu iwu. Kaka! Mme runkaride onyę ọwule ime wẹ. Kani, ẹlẹ ni mme run—kama, eka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osun'a ni mme zi mobu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndi Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraisti, kinu kẹ ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti—ya wu ni Kraisti aghani onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwoni ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi ride nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwu, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraisti ogen wẹ gi nwunhun, ndi ranhingu, a lagu iwu. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo kẹ enyi gi ri e nwon olil'enya ime Kraisti, ya wu ni nke enyi kachanrin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi kẹ ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni eka onyę ohu kẹ onwun ghaha bia, igha onwun lihi a ghaguozikwo eka onyę ohu bia. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun onwun makeni wẹ lẹ Adam wu ohu, erira k'ọ donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni wẹ lẹ Kraisti wu ohu. ²³ Kani, o ru onyę o lihi, o ru onyę o lihi: Kraisti wu onyę ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biazu, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun meguu, njendeme ogen e ru, hun Kraisti jenko d'e gi we Ali-eze che eka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile lẹ onyę ọwule ri a kinu lẹ onyę ọwule ikẹn ọwule ri eka a. ²⁵ Makeni, Kraisti k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru uku a. ²⁶ Enenren ikpazuun o k'e tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, “Osolobue e buguo ihien ile che

* **Isi Nke Mmisen:**²⁰ Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun wẹ wefuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, wẹ kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'ọ ri kẹ wẹ ri.

ę okpuru ụkụ.” Ya kę Ẹhụhụọ-nsọ ku. Kanị, omeni Ẹhụhụọ-nsọ sị nị “ihien ile ri okpuru ụkụ a” o wechanrin ęnya nị Osolobue, hụn bu ihien ile che ę okpuru ụkụ arị ihien o bu che ę okpuru.

²⁸ Osolobue bugu ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, oge hụ, Nwa a le enwen ę a bia d'a rızikwo okpuru Osolobue hụn bu ihien ile che ę okpuru—keni Chuku wuru ihien ile ęnya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru ę.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini kę ndi ahun ri e mefu nị ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kę ihian ri e mepuni nị wę mirin-Chuku? ³⁰ Kị ęnyi ri nị nwan e buni enwen ęnyi e che ihien onwun gi a kpo ęnyi ihun oge ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku nị m gi unu a nyan isi make ihien Kraisti wu Jesu Nna ęnyi me ime ndun unu. ³² Emeni olil'ęnya ihian-mmaka suo, olil'ęnya ndunni suo, kę m gi kweri luson eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan nị Osolobue ara weli ndi nwunni,
“Nị ęnyi ri nwan;
nị ęnyi ra—
make ni o ru eki,
ęnyi a nwunhun!”

³³ Anikwole ni wę dufie unu! “Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!”

³⁴ Tenhin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—nị ndi hu ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Sikọ D'e Gi Lih

³⁵ Kanị, ikenkwo ihian k'a juma kę “Nani kę Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehụ kę wę k'e gi bia?” ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhugwu anwunhun. ³⁷ Ozozu, i gha a kun ihien, ele ehụ o jenkọ d'e gi puha kę y'a kunye, mkpuru gba-oto kę y'a kunye: ikenkwo mkpuru oka-witi mobu mkpuru ihien ozo. ³⁸ Kanị Osolobue e ye ę ehụ hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehụ nke ę. ³⁹ Ehụ ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozo; nnunu nwon udi ozo; azun nwonzikwo udi ozo. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-uwa; kanị ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-uwa wu udi ichen. ⁴¹ ęnya-anwun nwon ogho nke ę; ifon nwon ogho nke ę; kokise nwonzikwo ogho nke ę, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Erira k'o jenkọ d'a ri oge Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehụ wę li wu hun e rehini, kanị hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ wę li ę ebe o nwonleni ogho, kanị hun o k'e weli k'e nwe ogho; wę li ę ebe o kenrenleni, kanị hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien wę li wu ehụ ihian-mmaka, kanị ehụ ime-mmōn wę e legha k'o k'e weli† Omeni ehụ-mmaka ri a ri, ya wu ehụ ime-mmōn rızikwo a ri. ⁴⁵ Erira kę wę de ę ime Ekukwo-nsọ, sị, “Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun,” Adam ikpazun e henrin Mmōn hun e ye ndun.

⁴⁶ Kanị ele hun ime-mmōn bu uzọ bia, kama, hun wu ihian-mmaka bu uzọ bia, n'o d'e ru onye ime-mmōn hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwanı bia, onye wę gi ejan memę ro; hun-ębo gha elu-igwee bia. ⁴⁸ Kę onye hu wę gi ejan memę ri, erira kę ndi hun wę gi ejan memę ri; kę onye hun gha enu-igwee bia ri, erira kę ndi hun wu nke elu-igwee rızikwo. ⁴⁹ Kę ęnyi don nwon nwan ehụ hun yi onye nke ejan, erira kę ęnyi k'a donzi nwon ehụ hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehụ-le-edeke asako ęka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: nị m gwa unu ihien-mini: ele ęnyi ile k'a nwun (ranhin), kanị, ęnyi ile jenkọ d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-ęnya ohu, hun wę

† Isi Nke Mmisęn:44 ehụ ime-mmōn hun w'e legha ęnya. Luk 24.33-46; Ndi Filipi 3.21

gihu gbu opi ikpazuun hu! Makeni, oge opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehụ ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehụ enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehụ enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehụ hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Oge ehuni e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringuu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nsọ e mezuguo: ni “E meriole we onwun, nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwun!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwun!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?”

⁵⁶ Ihien onwun gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kani ekele ya rini Osolobue, hun e ye enyi mmeri hu ghahani Nna enyi wu Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Di-nwonna-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Di-nwonna-enyi alako iwi.

Isi Nke Mmisen

Ihien We Tu Ni Ndị Nke Osolobue

¹ Ni enyi ku nwan oku ihien we ri a tuni ndi nke Osolobue ri Jerusalem. Me ni ihienni m gwa uka ndi risonme Galeshia me: ² uhuhin ibuzo owule ime izu-uka, onye-onye ime onu y'a gha ihien Osolobue ye e wepuha, e donme—amangbe m'a bia unu a tuma ihien. ³ M bia, e we m ehuhuo-ozu ye ndi onu hanpuha, e zi m we bu oyiye unu shi Jerusalem. ⁴ Omeni o huoghọ mma ni mme le enwen m jen, e sonjen we m.

Ihien Polu Chọ N'o Me

⁵ M siko d'a bia d'a hun unu—m ghagbariguu Masedonia—makeni m bu e obi ni m k'a ghaha Masedonia. ⁶ Ikenkwọ e son m unu noye mobu a nodichanrindę m oge oyi*; keni unu hun uzọ yeni m eka ijen m—ebe owule m jenkọ d'a cho ni m jen. ⁷ Ogenni, achoni m ni m hunhu unu ghafe. Makeni, m cho ni, m bia, a noye m—omeni Di-nwonna-enyi a ni m.

⁸ Kani m k'a nodi ime Efesosi d'e ru oge Mmemme-Pentikosu, ⁹ ni ezigbo oghere m'e gi runpuha ihien a fuhaguoni m—osun'a ni ndi odakin buzikwo oda.

¹⁰ Omeni Timoti a biaghọ, unu e mekwọ obi ru e ali ime igunrun unu, makeni orun Nna-enyi ohu ahun m ri a run k'o ri a run. ¹¹ Ya wu, onye owule y'e legberikwol'a. Hun n'a n'o gi udon la, keni o bia d'e kunrun m—ni m ri a tu enya ya le umune enyi ndi hu. ¹² Nke nwene enyi wu Apolosi, a rikemeguọ m'a n'o sonhen umune enyi ndi ozọ hu d'a hun unu, kani o ke cho n'o bia. Kani, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bia.

Oku Ikpazuun

¹³ Donrin ni enya; turukenme ni ime okukwe unu; atule ni egun; zekenme ni. ¹⁴ Gi ni ihien-osusuo e me ihien ile unu e me.

¹⁵ Umune, unu a maringuo ni ikpun-ulo Stefanasi wu ndi ibuzo kwerini Jesu ime Azuun Akaya. Ozọ wu n'e buchanringuo we enwen we che irunni ndi nke Osolobue orun. ¹⁶ M ri a si unu hun a ni unu e me ihien owule ndi no erira si unu me hun k'e yeni we eka run orun hu—ke uwe ke ndi ile e son we a run orun hu, a runshi e iken.

¹⁷ Obibia Stefanasi le Fotunatosi le Akayatosi bia hu a suo m. A nokinguo we enya unu nwen rileni ebeni. ¹⁸ We gba mmom m ume, gbazikwo nke unu. A gbaye ni nwan ndi no enina.

* **Isi Nke Mmisen:6** oge winta

¹⁹ Ụka ndị rịsọnme Azụun Eshia e zi ekele ụnụ. Akwila le Priska† le ụka hụn e zu iwe we e kele ụnụ ọhụnma-ọhụnma ime Nna-ẹnyi. ²⁰ Umune ẹnyi ile rị ebeni e zi ekele. Dide ni ibe ụnụ odide rị nsọ.

²¹ Mmẹ wụ Pọlụ gi ẹka m de ekeleni. ²² Ibu-ọnu ya rini onye ọwule ihien Di-nwọnni-ẹnyi ghaleni a sọ!

Di-nwọnni-ẹnyi, bia!

²³ Efo ma Di-nwọnni-ẹnyi wụ Jizosị ya nọyeni ụnụ.

²⁴ M nwe ihien-ọsusuọ jenni ụnụ ile ime Jesu Kristi.

† Isi Nke Mmisin:19 mọbụ: Prisiija

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwokwo-ozini. M wu onye-ozii pu-ichen nke Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. Mmẹ le Timoti nwene enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri ali Kọrẹnti ke enyi ri e dejenni Ehuhuo-ozini, uwe le ndi nsọ ile hun we ile gba ri Azuun Akaya*.

² Efoma le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Di-nwene-enyi wu Jizos' Kraisti bia ya rini unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³ Ojija-mma ya rini Osolobue hun wu Osolobue le Nedi Di-nwenni-enyi wu Jizos' Kraisti. Nedi omiken k'o wu, Osolobue hun nkasi-obi ile gha aka a a bia. ⁴ Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozo ri ime nsongbu owule obi. ⁵ Makeni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraisti, erira ke Osolobue donzikwo a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraisti.

⁶ Omeni nsongbu ri a biani enyi, o hu a biani enyi keni we gi e kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omeni we ri a kasi enyi obi, we ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi ali e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya enyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umune m, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Eshia: we songbu enyi oda-oda, karide hun enyi le enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹ Ezie, o te ri enyi ke si a maguo we enyi ikpe-onwun. Kani, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi gi enwen enyi don enya.

¹⁰ Iya gbapuha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gbapuha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafuhazi enyi— ¹¹ unu gha e son ndi ozo e gi ekpere e yeni enyi aka, keni ndi bu oda hun uzo gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efoma meni enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Hain Polu Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shiani enyi eri ni enyi gi obi ri ochan le ezioku Osolobue bi obibi enyi ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egin amamihien uwa bi, kani eyemeka Osolobue. ¹³ Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kani m ri e lee enya ni unu k'a ghotacharin enyi, ¹⁴ ke unu don nwan ghota enyi ekere. Eghere, unu a ghotaguo ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosi k'a bia—noke ke enyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m enya hain m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkoni Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m aka m jenkoni Judia.

¹⁷ Ogen m gi tu iroroni, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, “eghere, eghere” le “mba, mba” mgbe ohu? ¹⁸ Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni “eghere le mba” nke onye e ku ebuo. ¹⁹ Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpozai Sailasi, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si “eghere,” a si “Mba;” kama, ihien ri ime e ogen ile wu “eghere.”

²⁰ Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezucharin, a wu “eghere.” Ya hain enyi gi

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya le Grisi e d'e me ihien ohu.

a si “Iseẹ” ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹ Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukeme ime Kraisti; iya tume enyi, ²² ye enyi ahima a ghahani iwe Mmon-nsa a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e meni enyi.

²³ Kani, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazị Kọrẹnti wu ni a choni m ni m bia a jugboma m unu. ²⁴ Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighoghohu hun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

¹ Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakozị m ijen k'e buheni unu ufu. ² Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m megwu ihien ufu? ³ M de ni onu ehuhuo-ozu hu m de, amangbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghoghohu, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. ⁴ Ekwana le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni m'e n'o fu unu, kani m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

⁵ Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kani o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni “o nwegho k'o don me ezioku” makeni achoni m ni m benyeni oku. ⁶ Udi afunfunni ndi ka oda buche aka ye onye no enina e higuu. ⁷ Gbaghari n'a nwan, unu a rokọ a obi, amangbe o sukuruhafe oken, ndun okukwe a guu a. ⁸ Ya wu, dodo, o ri aka unu, ghosizi n'a n'o ri unu obi.

⁹ Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mecharin ihien ile m si unu me.

¹⁰ Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'anya Kraisti, ¹¹ keni enyi gi e gbondon Ekwensu, amangbe o tunarin enyi ihien ri mma—makeni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

¹² Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonni-enyi a kpopuguo uzọ m'e gi run'a orun ebegu. ¹³ Kani, obi eruni m ali, makeni ahunni m Taiotosi wu nwene m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jenne Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

¹⁴ Kani ekele ya rini Osolobue—makeni, Osolobue hu e yesonme enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmeri ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmeri, e gi enyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule enyi jen, noke ishin-oma ri e kungbamani. ¹⁵ Makeni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke enyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lako iwi ri. ¹⁶ Ebe ndi ahun lako iwi ri, enyi ri e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuopuha ri, enyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan aka me ihien ndini? ¹⁷ Enyi anoni ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue leke si ibu-afia ro; kama, rike ndi ri ime Kraisti, enyi e ku oku-Chuku rike ndi-ezioku le ndi Osolobue zi, rike ndi ri id'anya Osolobue e ku.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

¹ Enyi a jamazide nwan enwen enyi mma ra? Enyi rida nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo biani unu keni unu kweri nabanhan we ra? Enyi rida nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? ² Mba! Unu le enwen unu wu ehuhuo-ozu enyi, hun we deye ime obi enyi, hun ihian ile marin le hun ihian ile a gun. ³ Ihien we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozu Kraisti de, hun o gha aka enyi zihē. Ele hun we

gi pęni de, kanị hụn wę de ghahani Mmọn-nsọ Osolobue—Osolobue hụn rị ndun; ęle hụn wę deye ibe omuma—rike Iwu mbu ahun, kanị hụn wę deye ime obi ihian.

⁴ Ɖriira ke obi ruhan ęnyi ali ebe Osolobue rị ghahani Kraisti. ⁵ Ɖleni ęnyi le enwen ęnyi nwe ikęn me ihien owule hun ęnyi e gi si ni o nwon ihien gha ęka ęnyi a bia. Osolobue ya e me ęnyi gi e nwon ikęn e me ihien owule ęnyi e me. ⁶ Osolobue ya me ęnyi gi saeka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ęle nke Iwu wę de ede, kanị nke ime-mmọn. Makeni hun wę de e gbu egbu, kanị Mmọn-nsọ e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Le Nke Ohun

⁷ O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun wę kayesonme ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani ęka lee Mozizi ęnya ihun makeni ogho rị n'a rị e gbuke—oghọ hun fapukoni— ⁸ ogho ofufe hunni wę gha ęka Mmọn-nsọ e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹ Omeni ofufe hu hun wę gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun wę gi a kpo ihian onye rị ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰ Ezioku rị n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—makeni hun ka ogho e nwon e kpume guo a.

¹¹ O me nwan ni nkwerigbama mbu hu le ofufe rin'a, hun wę buguu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jęrin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

¹² Ebe o me nwan ni ęnyi nwon udi olile-ęnyani, ęnyi e ku, ekushi ikęn. ¹³ Ɖnyi anoni ke Mozizi hun gi ękwa kpume ihun, amangbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun rị e gbukeni no fapuchanrin. ¹⁴ Ezie, wę kpume nghota wę ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, wę gha a gun mobu e gon ntin ke wę rị a gun Ehuho-nkwerigbama akan hu, ękwa hu huzikwo ebegu—makeni ime Kraisti suo ke wę no e wepu ya wu ękwa. ¹⁵ Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule wę gi a gun Iwu Mozizi, ękwa hu e kpumechanrin uche wę. ¹⁶ Kanị, ihian buruhe Di-nwonni-ęnyi, o wepu a ękwa hu kpume uche e ¹⁷ “Di-nwonni-ęnyi” ahun wę rị e ku oku e wu Mmọn-nsọ: ebe owule Mmọn Di-nwonni-ęnyi rị, ebegu ke ihian no e weri enwen e. ¹⁸ Ɖnyi ile, hun wę kpupuguu ękwa hu ihun, rị nwan e legha ogho Di-nwonni-ęnyi nọke onyinyon rị ime ughegbe; wę hu e nwonhuto ęnyi ni ęnyi hun uzọ rị ke ihien ahun ęnyi rị e legha, e nwe ogho hu, e nwe waye e. Ihienni gha ęka Di-nwonni-ęnyi, hun wu Mmọn-nsọ, a bia.

Isi Nke Ɖnọ

Ndi-ozu Nke Ukpe

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni Osolobue e me guoni ęnyi omiken ye ęnyi orunni, ndun ara gu ęnyi. ² Ɖnyi a juguo ihien-ifenren ndi hu ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghę! Kama, ęnyi hu e kuchanrin ezioku k'o no, e gi e e wepuha enwen ęnyi a ghosi ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hun uzọ e lele ke ęnyi no.

³ Omeni echen ke ozioma ęnyi rị e zi zueri, ndi rị a la iwi suo k'o zuerini. ⁴ Nke wę wu ni mmọn hun rị a ki uwani e kenkinguo uwe ndi kwerileni ęnya, amangbe w'e legha ukpe ozioma ogho Kraisti; Kraisti, hun o me ni onye hunn'a a hunguo Osolobue. ⁵ Makeni ęle ozi enwen ęnyi ke ęnyi rị e zi; ęnyi rị e zi ozi ni Jizos' wu Kraisti wu Di-nwonni-ęnyi, ni ęnyi le enwen ęnyi wu idibo unu make ifiri Jizosi. ⁶ Makeni Osolobue ohu hu hun si, “Ukpe ya nwunme ebe ishi rị” ya nwun nwan ime obi ęnyi hun ęnyi gi nwe ikęn legha ogho Osolobue ihun Kraisti.

Ihien Rị Mkpa W'e Buche Ime Ihien E Tikponi

⁷ Kanị Osolobue buche orun oziomani rị oken mkpa ime ęnyi—ęnyi hun wu ite-ayogbe hun e tikponi, keni o we ęnya ni ikenni pu-ichen ęnyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanị ęka ęnyi bia. ⁸ W'e songbu ęnyi uzọ ile, kanị asani wę ęka biangbu ęnyi; ihien ndi hun a gba ęnyi nghari-ęnya hu a, kanị ndun ara guu ęnyi; ⁹ wę e kpokposonme ęnyi, kanị Osolobue a

junị ęnyi to; w'a kutu ęnyi, kanị ęnyi ara nwun. ¹⁰ Ihięn ęhu ęnyi a hun oęen ile e me ihian a hun onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hun ni ęnyi hukwo ndun, e gi w'e marin ni Jesu ri ndun. ¹¹ Makeni, hunni ęnyi ri ndun, ihien onwun gi a kpo ęnyi ihun a bia ni ęnyi oęen ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ęhu ęnyini hun a nwunhunni a hun ni Jizosi ri ndun. ¹² Ya wu ni onwun ri orun ęhu ęnyi, kanị, ndun k'o ri a runfuha ime unu.

¹³ Kanị ebe o me ni ęnyi nwon agungun okukwe ohu ahun we ku oku e ime Ekukwo-nsọ, si, "M kweri ekweri, ya haın m gi ku ihien m ku," ęnyi nwen kwerizikwo ekweri, ya haın ęnyi gi ri e ku oku-Chuku ęnyi ri e ku. ¹⁴ Makeni, ęnyi a maringho ni Osolobue hun gha onwun weli Nna ęnyi wu Jesu jenkọ d'e welizikwo ęnyi k'o don weli Jesu, webanhan ęnyi le unu ebe 'ya le enwen e ri.

¹⁵ Ezie-egie, ihieni ile wu n'o rini unu mma, keni ndi efoma Osolobue ri e ru eka hun uzọ e buwaye oda, ekele ri a biani Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶ Ya wu, ndun aguko ęnyi. Osun'a ni ęhu ęnyi ri a kpo nkun, ęnyi hu e nwonwaye ndun ohun ime-mmọn uhuhin-uhuhin. ¹⁷ Makeni, ekerę afunfunni ęnyi ri a ta oęeni, hun ghaleni e bie, ri nwan a kwademe ęnyi a toni ogho itebite hun we ghaleni a saeka e ku ke o han. ¹⁸ Eghęę, makeni ęnyi ari e lee ihien ęnya e legha, kanị ihien ęnya ghaleni e legha; makeni ihien ęnya e legha k'a ghari, kanị ihien ęnya ghaleni e legha k'a to jęrin ejen.

Isi Nke Isen

¹ Makeni ęnyi a maringho ni omeni e tikpo we ęhu ęnyini, oduni ęnyi bi ime e ime uwanị, ęnyi e nwongho ulọ hun Osolobue tun, hun we gileni eka tun, hun ri elu-igwee, ulọ hun k'a to jęrin ejen. ² Ime oduni ęnyi ri kikenni, ęnyi hu a sun-uden, o hu a gun ęnyi oda-oda ni we yime ęnyi ęhu ęnyi hu—ulọ ęnyi hu, hun ri elu-igwee— ³ hun o me nwan ni ęnyi yiriguu a, ęnyi e meko ndi gba oto. ⁴ Makeni, hunni ęnyi rikwo ime oduni, ime ehuni, ęnyi hu a sun uden makeni ibu ri a nyin ęnyi. Eleni ęnyi cho ni ęnyi gba oto, kanị, ęnyi cho ni we yimezi ęnyi hun-ebọ ahun, keni ndun luefu hun a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hun kwademe ęnyi toni onwonhutonị wu Osolobue. O yeguo ęnyi Mmọn-nsọ noke mbiye, gi ghosi n'o k'e me e.

⁶ Ya wu, obi e ru ęnyi ali oęen ile, osun'a ni ęnyi a maringho ni omeni ęnyi ri ime uloni wu ęhu ęnyi, ęnyi ari ebe Di-nwonni-ęnyi ri, ⁷ makeni ihien ęnyi kweri banyeni Kraisti ke ęnyi gi e bi obibi, ele ihien ęnya ęnyi ri e legha. ⁸ Eghęę, obi e ru ęnyi ali, nke wu ni o kade ęnyi mma ni ęnyi gha ime ehuni pu, laburu Di-nwonni-ęnyi d'a nodi ulọ ęnyi hun ri ebe o ri. ⁹ Ifiri e, ęnyi a lilima ni ęnyi e me ihien a suo a usuo efọ oęen ile—ke ęnyi ri ndun ime ehuni wu ulọ ęnyi ke ęnyi ari. ¹⁰ Makeni ęnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraisti n'o kin ęnyi ikpe, keni onye-onye hun uzọ narin ugwo-orun ihien o run k'o ri ime ehuni—ke mma ke njo.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Makeni ęnyi a tu egun Di-nwonni-ęnyi, ya haın ęnyi gi a lilima ni ęnyi me ndi ozo kweri; kanị Osolobue a maringho ęnyi le enwen ęnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don ni unu nwen a maringhozikwo ęnyi ime obi onu.

¹² Elekwo ni ęnyi rizi a gwa onu ni ęnyi a rika mma! Mba. ęnyi ri e ye onu ihien k'e me onu gi ęnyi nyan isi, keni unu saeka za ndi gi ihien ęnya e legha a nyan isi hun nke we gi gi ihien ri ihian obi nyan isi.

¹³ Makeni, omeni ęnyi e me ke ndi uche we zulenị, ifiri Osolobue ro; omeni ęnyi e me ke ndi uche we zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-osusuo Kraisti nwe jenni ihian ya ri e nu ęnyi, makeni o wegwo ęnyi ęnya ni, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wu ni ihian ile a nwunguo. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amamgbe ndi ri ndun gha e bizini enwen we, kama, ni we e bini onye hu gi ifiri we nwunhun, Osolobue e gi ifiri we weli e.

¹⁶ Ẹnyi arizi nwan e gi ẹnya-ihian e lee ihian. O sụn'a ni ẹnyi te gi ẹnya-ihian e lee Kraistị mbu, ẹnyi ara gizi ẹ e lee ẹ. ¹⁷ Ya wu, onye owule ri ime Kraistị a wuruole onye we kedonzi; ihien akan a gharigu, lee ẹ, ihien ile e henringu nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha ẹka Osolobue bia, onye hun donzi ẹgbata ẹnyi le iya, wekinhen ẹnyi ebe o ri ghahani Kraistị; o no nwan ye ẹnyi orun iwekinhen ndi ozo ebe o ri. ¹⁹ Ya wu ni Osolobue ri ime Kraistị, e donzi ẹgbata ya le ndi uwa; ara gizi njo we son we. O weguo nwan ozi ya wu idonzi-ẹgbata che ẹnyi ẹka zisonme. ²⁰ Ya wu ni ndi-ozu Kraistị ke ẹnyi wu, Osolobue gi ẹnyi e ku onu a; ẹnyi gi nwan ẹfan Kraist' e ku: dodo, o ri ẹka unu, "Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!" ²¹ Osolobue gi ifiri ẹnyi gi Kraistị hun meleni njo owule henrin onye me njo, keni ẹnyi hun uzọ henrin ndi ri ochan.

Isi Nke Isin

¹ Nọke ndi we le Osolobue gba a run, ẹnyi ri nwan a gwa unu oku: dodo, o ri ẹka unu, anile ni efoma Osolobue hun unu nabanhangu la iwi. ² Makeni Osolobue si,

"Hun o gihu ru ogen furu ni,
m no nu olu unu;
o ru uhuhin nzuopuha,
m no yeni unu ẹka."

Lee n'e, kiken ni wu ogen hu furuni! Tani wu uhuhin nzuopuha!

³ Ẹnyi ari e me onye owule uke, amangbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun ẹnyi ri a run ni Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, ẹnyi a ghosichanrin ni ẹnyi wu ndi-orun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no ri ke si ihien ile e wiwichanringu ni ẹnyi; ⁵ we hu e gbu ẹnyi ili, e gbu ẹnyi mkpinsin; w'e bu ẹnyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu ẹnyi e gbu; ẹnyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu egun. ⁶ Ozozu, ẹnyi hu e donme obi ẹnyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a ri nsọ ime-mmọn, e nwe efoma, e nwe ihien-osusu ibe ẹnyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozozu, ẹnyi e ku ezioku, ẹnyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho soso ke ẹnyi gi a lu, iya soso ri ẹnyi ẹkanni, ri ẹnyi ẹka-ekpen. ⁸ We hu a gbaye ẹnyi, e legberizikwo ẹnyi; w'e ku oku ẹnyi ohunma, e kujazikwo oku ẹnyi; w'e me ẹnyi ke si ẹnyi ele ihien ẹnyi si ni iya ke ẹnyi wu; kani iya ke ẹnyi wu. ⁹ Ẹnyi no ke ndi we marinleni, kani a maringuo we ẹnyi; ẹnyi no ke ndi ri a nwunni, ka lee n'e nwan, ẹnyi hu ndun! W'e ye ẹnyi afunfun, kani ẹnyi anwunni. ¹⁰ Ihien ekwan e mesonme ẹnyi, kani, ẹnyi a ghoghọ ogen ile; ẹnyi no ke ndi igbenye, kani ẹnyi e me ndi bu oda a wuru idafin; ẹnyi no ke ndi nwonleni ihien owule, kani ihien ile wu nke ẹnyi.

¹¹ Ẹnyi a shiapuguo ni onu ndi Koręnti efọ! Unu a hunchanringu k'o ri ẹnyi obi. ¹² Ẹnyi ari e zuemeni unu efọ—kani unu e zume nke unu. ¹³ M ri nwan a rijo unu nọke umu m: me ni ni m ke m don meni unu: shiapuchanrin ni nwan efọ.

Donme Ni Ulo-nsọ Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni we kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezi-omume le eje-obibi nwe? Elee mmeko ke ukpe le ishi nwe? ¹⁵ Elee ogen ke Kraistị le Ekwensu gide kwerigbamama? Kini rida ẹgbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee ogen ke Ulo-nsọ Osolobue le mmọn gide nwe me mmeko?

Ẹnyi wu Ulo-nsọ Osolobue, Chuku hu ri ndun—nọke ke Osolobue don ku ẹ, si,
"M k'e biri ime ndun we,
e jehunme ime igunrun we.

M k'a wuru Chuku we,
a wuru we ndi nke m.' "

¹⁷ "Di-nwonni-ẹnyi si,
gha ni nwan ime igunrun we puha,
unu a nodi azuun ichen;
emetukwole ni ihien owule ru unyin ẹka:

ogẹn ahun kẹ m'e gi nabanhan unu;

¹⁸ a wuru m nedi onu,

onu a wuru umu-m-ikennyẹ le umu-m-ikpoho,

Iya kẹ Di-nwonn-ẹnyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke Ẹsa

¹ Ndi ri m obi, ebe o me nwan n'o kwesonmeguo ẹnyi nkwa ndini we, ni ẹnyi chanchan nwan enwen ẹnyi, chanpu ihien owule hun e meru ehule le ime-mmom, e gi egun Osolobue a hun a ni ẹnyi richanrin nsọ.

Nke We Ke Polu Ri E Ro

² Nabanhan ni ẹnyi ime obi onu; o nwonn onye ẹnyi me eje-ihien; o nwonn onye ẹnyi wiwi; o nwonn onye ẹnyi tunarin ihien e. ³ Ari m e ku onwan ni m gi ma unu ikpe, makeni e kuole m'a mbu ni unu ri ẹnyi obi—nke wu ni ẹnyi k'a saeka son unu nwun, ẹnyi k'a saikwo eka son unu ri ndun. ⁴ M'e gi unu a nyan isi oda-oda; m'e gi unu a dukemẹ eka obi; unu a gba m umẹ oda-oda; ime nsongbu ẹnyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ighoghọ oda-oda.

⁵ Makeni, ke ogẹn ẹnyi gi rude Masedonia, ehun ẹnyi e ezuni iken kaka; we kpokpo ẹnyi azuun ile—oku-le-uka fihunme ẹnyi, egun hu a tu ẹnyi ime obi ẹnyi. ⁶ Kanị Osolobue, hun a kasi ndi ndun guchanrin obi no gi obibia Taitosi kasi ẹnyi obi. ⁷ Eledẹ obibia a suo kasi ẹnyi obi, kanị, nkasi-obi hun ya le enwen e nwe make ihien o hun ebe unu ri, kasizi ẹnyi obi. Makeni, o gwaghọ ẹnyi ke m don ri a da unu! Ke eje-ihien hu meni don wute unu! Ke m rihan unu obi! Ya ke m no ghoghokenme.

⁸ Ifiri e, osuon'a ni ihien m de ime ehuhuo-ozu ahun a fughu unu, akwanzini m mmani —(kanị e te kwangho m, makeni m hun a ni e giguu m ya wu ehuhuo m de me unu ihien ufu—osuon'a ekerẹ ogẹn suo ro.) ⁹ M ri nwan a ghoghọ. Ari m a ghoghọ n'o fughu unu, kanị, n'o fughu unu hun unu gi roghari—ya wu ni unu a nigho a fu unu udi hun Osolobue cho. Ya wu ni ẹnyi a runi unu ehun owule, kaka. ¹⁰ Makeni ihien futu ihian ke Osolobue don cho, o me ihian gbehuto obi, bihuto eka, o wehe nzuopuha. Mmani ara ri a! Kanị ihien futu ihian ke o don a fu ndi uwa, o buhe onwun. ¹¹ Unu ahunni nwan ke ime ihien ri mma ri a du unu makeni ihienni fu unu ke Osolobue don cho?! Unu ahunni nwan k'o rihan unu mkpa ighosi ni ẹnya unu eruni ihien meni! Lee k'o ri e zehan unu ize! Lee k'o tuhan unu ẹnya! Lee ke m ri a dahan unu! Lee oken adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hun mefieni! Unu a ghosichanringuo ni eka unu a ri ihien meni.

¹² Ya wu, osuon'a ni m de ni unu ehuhuo hu, ele ifiri onye me eje-ihien mobu onye we meja ke m gi de e. Kama, m de e n'o we unu ẹnya id'ẹnya Osolobue ni ẹnyi ri unu obi nke-esi. ¹³ Onwan a kasiguu ẹnyi obi.

Eledẹ obi suo k'o kasi ẹnyi; kama, ighoghọ Taitosi mede ẹnyi ghoghokenme, makeni, unu ile e meguo nwan obi ru e ali! ¹⁴ Egheẹ, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe o ri me m. Isi ẹnyi nyan ebe Taitosi ri e me nwan ezioku nọke ke ihien ile ẹnyi gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵ Ifiri e, ihien unu ri nwan a suokenme e—o gha a nyanhan ke unu ile don humẹ isi, a nyanhanzi egun le ehun-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M ri nwan a ghoghọ —makeni m gichanrin unu don ẹnya.

Isi Nke Ẹsato

Ke Ndi Uka Don E Ye

¹ Umune, ẹnyi cho nwan ni unu marin efoma Osolobue me ni uka risonme Azuun Masedonia: ² osuon'a ni we ri ime oken nsongbu, cheni igbenye-mgbeleke we wu, oken ighoghọ we nwe ime Di-nwonn-ẹnyi anini onodi we gbondon we, we no ye, ye oda-oda! ³ Mmẹ ri a shiani we eri ni we wefuha obi ye ke we nwonhan, yekaride ke we nwonhan! ⁴ We rikemẹ ẹnyi, ẹnyi dodo me ohunma bu we cheni ndi ri a tu ihienni we ri a tunni

ndi nke Osolobue; ⁵ kani, we yekaride ke enyi tu enya a: e bugu we uzo we enwen we ye Di-nwonna-enyi, ya we no nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen we ye enyi.

⁶ Ya hain nwan enyi gi si Taitosi, hun bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu eka runfu a. ⁷ Ya wu, ke unu don nwan e me ohunma ime ihien ile—ke okukwe ke iku-oku ke imarin-ihien ke adudu ri mma ke ihien-osusuo hun ri egbata enyi le unu, erira ke enyi chozi ni unu me ohunma ebe orun-eyemekani ri.

⁸ Ele ni m ri e ye iwu, kama, m chozo ni m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi e chopuha ke ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo e. ⁹ Make ni, unu a maringho ke Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi mehan efoma: ni, k'o mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbenye keni unu gha ogbenye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihien ni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzo runma a; elede ohun suo, unu k'o bude uzo duma ni unu me e. ¹¹ O rugo ni: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu ni unu run a isi-ibuzo hu. ¹² Make ni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee enya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m chozo n'o ri ni ndi ozo nfe, o wuru ni unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunni unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu a ban ni we; o ruzi, oda we nwon e wehe ni onu ihien ri onu mkpa—o wuru ahanmahan. ¹⁵ Erira ke we de e ime Ehuho-nsa, ni
“Nke onye hun kponrin oda
ehikeni;
nke onye hun kponrin ekere
emekeni ekere.”

Taitosi Le Ndi Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rini Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make orinmma onu che obi Taitosi. ¹⁷ Elede n'o kwere aririo enyi rio a suo, kani, ebe o me ni kikenni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ Enyi zila 'ya le nwen-enyi hu ndi ile kwerini marin ohunma-ohunma make ni o zisonme ozioma. ¹⁹ Elede ni ndi ile kwerini marin nwen enyi hu suo, kani uka ile kwerigbamade, tume e n'o son enyi, enyi gha e jensonme a run orun-eyemekani enyi gi e ye Di-nwonna-enyi le enwen e ogho, a ghosizi ni enyi chozo n'o rini umune enyi mma.

²⁰ Enyi bu obi ni ihian ahunko ihien w'e gi koriani enyi make oiyeni hi-ogbe enyi ri a na, ²¹ make ni, o rika enyi mkpa ni enyi run a hun ri mma, ele enya Di-nwonna-enyi suo, kani enya ndi ozosi.

²² Enyi zilazi nwen enyi ozo cheni we, nwen enyi hun enyi lelegu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kikenni k'o kazi adudu hu e nwon kari mbu, make ni obi rukenne e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu eka ro; nke umune enyi ndi ozo hu 'ya le uwe wi, we wu ndi-ozu pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osusuo we, keni ndi uka ile hun uzo gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihien We Tunj Ndi Uka Ri Jerusalem

¹ O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tunj ndi kwerini ri Jerusalem. ² Make ni, a maringho m ni ihien ni hu a du unu. Adudu unu hain m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masedonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademele kete akan-ahun; adudu onu a kpasuguo ndi bu oda ime we. ³ Kani m zila ni unu umune-enyi ndini, amangbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka ogenni. Kama, m chozo ni unu kwademe, e che—ke

m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademeni, ndi Masedonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihienni—o ri wuzi unu le enwen unu. ⁵ Ya hain o gi ri m mkpa ni m zi umune enyi ndi hu, ni we bu uzọ biaguu d'e kunrun onu d'a kwademecharin ihien ile gbashari oiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uzọ wuru oyiye unu wepuha obi unu ye, eleni we waye unu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenkọ d'a ghorị hun buleni oda; onye hun kun oda jenkọ d'a ghorizikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e elele; y'e yele nọke si we wa a ye e olu—makeni onye a shiapu efọ e ye ke ihien e a sọ Osolobue. ⁸ Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uzọ e nwecharin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uzọ e ye oda ogen owule orun ri mma gi fuha. ⁹ Erira ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si,

“O buoyesonme ndi-igbenye ihien
oda-oda;
o k'e mesonme ihien Chuku cho
jenrin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hun e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenkọ d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghorị mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghorị a oda-oda. ¹¹ O k'e me onu wuru ndi-idadin uzọ ile, keni onu hun uzọ a hakenme eka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda eka. Erira ke iha-ekani k'a don weheni Osolobue ekele. ¹² Makeni, ihienni unu ri e wepuha obi unu e me siko d'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kani ele ohun sọ, o k'e mezikwo ndi bu oda e kelesonme Osolobue. ¹³ Unu k'e gi orun-eyemekani weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosi ndi bu oda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya hain unu gi ye we le ndi ozo oda. ¹⁴ Ihien unu k'a sukemwe we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa eka meni we ihienni.

¹⁵ Ekele ya rini Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mme wu Polu ri a riu unu; m ri e gi nwayo, e gizi eka-alulu Kraisti, a riu unu. Mme hun we si ni m'e welu enwen m ali omeni mme le unu nodi elee-m, elee-i, kani m ghahu ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ² M ri a riu unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-ua oku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³ Makeni, osun'a ni enyi bi ime uwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-ua don a lu. ⁴ Makeni, ihien-ogun enyi ele nke ndi-ua, kama, ihien-ogun enyi nwonsomme iken Osolobue, hun we gi e tikposomme ebe zeni le ihien ndi hu zeni. Enyi e tikposomme atumiroro-le-ndondo ⁵ le ihien owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarinle Osolobue; enyi a nwondon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶ Enyi a kwademe guo hun enyi e gi gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humecharin isi uzọ ile.

⁷ E leban ni ihien enya ohunma: omeni o wegwo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸ Di-nwonni-enyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o sọ n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹ Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozu m e ron unu egun. ¹⁰ Makeni, o nwe ndi a si, “Ehuhuo-ozu Polu e ze eze, ele we ihien we gi e gu egu; kani, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwonden ihien we gi oku-onu a e me!” ¹¹ Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihien ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzọ ozo ke enyi jenkọ d'e me enyi bia ebegu.

¹² Enyi esonkoko ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni aghotani we. ¹³ Kani o

mẹ nke ẹnị lẹ enwẹn ẹnị, ẹnị a nyanghafekọ isi oken. Ihien ri ogbo Osolobue keye ẹnị run ime orun izi-ozio ma sọ ke ẹnị k'e gi nyan isi. Ogbo hu rude ebe unu ri. ¹⁴ Ya wu ni ẹnị arunghafeni ogbo ẹnị ogen ẹnị gi weheni unu ozioma—hun o me ni ẹnị wu ndi ibuzo bia ebenu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozioma Kraisti. ¹⁵ Ẹnyi arị a nyanghafa isi oken—ya wu ẹnị ara gi orun ndi ozo run a nyan isi. Olil'anya ẹnị wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, keni ẹnị hun uzo e nwonwaye oghere ẹnị e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶ ẹnị a hun uzo gha ali unu si ali ndi ozo d'e zi ozioma. Ogen hu, oku igi orun ndi ozo a nyan isi arikozi.

¹⁷ Ehuhuo-nsọ si,
“Onye k'a nyan isi

ya gi ihien Di-nwonni-ẹnị me nyan isi.”

¹⁸ Makeni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kanị onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanaj

Polu Le Ndi-ozu pu-ichen Ntu

¹ K'o ri m unu e din m ni m zuzu ekere. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ² Ẹnya ri a fu m make onodi unu, udi ẹnya-ufu hun gha aka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okennyẹ ohu sọ nkwa ni m jenkọ d'a luye e ya. Okennyẹ ahun wu Kraisti. M kwe nkwa ni m jenkọ d'e we onu ye e ebe onu keleni marin okennyẹ. ³ Kanị, egun ri a tu m ni we jenkọ d'e dufie onu, nọke ke Ekwensu don gi ero dufie Ivu, me unu e fezile Kraisti ofufe ezioku le hun ruleni: ⁴ makeni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozo hun wuleni hun ẹnị zi unu ozi e; ara fu unu orun inabanhan mmọn ozo mobu ozioma ozo hun wuleni hun unu gha aka ẹnị nwehen. ⁵ Kanị, o weni m ẹnya n'o nwegho ke ndini unu a kpo “oken ndi-ozu pu-ichen” don ka m. ⁶ Ikenkwo a ma m ku oku; kanị, a maringho m ihien—ẹnị e gigo uzo ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷ M me njo m gi welua enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, keni Osolobue gi e busi unu elu? ⁸ Ogen m gi ri a runni unu orun, uka ndi-ozo ye m ihien, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunarın we ihien we—keni m hun uzo runni unu. ⁹ Ke m ri ime igunrun unu, ogen ihien gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, makeni umune ẹnị gha Masedonia bia weheni m ihien ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Eriira k'o jenkọ d'a risonme: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰ Makeni ezioku Kraisti ri ime m, m ri e ku e n'o nwonni ihien jenkọ d'a saeka napu m ihienni m gi a nyan isi ime Azun Akaya ile! ¹¹ Ki hai nwan? Makeni enwe m ihien-osusu unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihien-osusu unu!

¹² M jenkọ d'e mesonme ihienni m ri e me, amangbe ndi hu ri a nyan isi ni we wu ndi-ozu pu-ichen a hun oghere hu we choko hun ihian e gi si ni ẹnị le we wu ohu. ¹³ Ndinị ele ndi-ozu pu-ichen nke-esi; ndi-ndufie ke we wu. We ri a za ndi-ozu pu-ichen Kraisti e gi e e kpume ihun. ¹⁴ Onwan ele ihien a tu ẹnya! Makeni, ke Ekwensu le enwen e e mede ke si o wu mmọn-ozu ukpe! ¹⁵ Ya wu ni ele ihien a tu ẹnya omeni ndi-orun a hu e me ke si we wu ndi a run ihien ri mma. We jenkọ d'a narin ugwo-orun furu ihien we ri e me.

Afunfun Polu Ta Makeni O Wu Onye-ozu Pu-ichen

¹⁶ Ni m kuzi e, erokwole ni ni m wu onye-nzuzu! Kanị, omeni iya ke unu ri e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, keni m hun uzo nyan isi ekere.

¹⁷ Ele Di-nwonni-ẹnị si m ku ihienni m cho ni m gi nyan isi—kanị, m ri e kuhu rike onye-nzuzu. ¹⁸ Ebe o me ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jenkọ d'e mezikwo erira. ¹⁹ Unu le enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan we, a suoka unu. ²⁰ Unu a nabanhanka onye owule hun e me unu ke igbon, mobu hun e rigbu

unụ mọbu hụn a tūnarin unụ ihien onụ mọbu hụn e mę kę sị ọ rika mkpa mọbu hụn a made unụ ọra! ²¹ Osuon'a nị ifenren m ro, nị m ku ę: obi ęnyi ezeruni ęrira.

Kanị, ihien ọwule wę nwe ęgun nị wę gi nyan isi, ęgun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m rị e ku kę onye nzuzu.) ²² Wę wu ndi Hibru? Ya kę mme nwen wuzi. Wę wu ndi Izrelu? Ya kę mme nwen wuzi. Wę wu umu Ebrahim? Ya kę mme nwen wuzi. ²³ Wę wu ndi-orun Kraisti? M rị e ku rike onye isi zulenı oke: mme ka wę onye-orun Kraisti a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jen, mme kę wę ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole kę wę fianpu m mkpinsin. Onwun a kposonmezi m ihun. ²⁴ Mgbe isen kę ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunnaı wę ahun.

²⁵ Mgbe eto kę ndi Rom fianfu m mkpinsin. A maguo wę m omuma mgbe ohu. Mgbe eto kę ugbomirin m rı ime ę tikpopu. A nogho m elu mirin uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—uhinhin le efinnai, ibe osisi suo kę m hun kwondon ęka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risonme uzọ-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e mę m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozọ k'e mę m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwen wę ndi kwerini bu ekwerini wę a kposonme m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme ęgun ihien-oriri le ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risonme onodi oyi gi a tu m; ękwa a kosonme m. ²⁸ Wezukade ihien ndi ozọ ile, uhuhin ile kę m gi e bu ibu iroro orinimma uka ile. ²⁹ Onye kę ndun guu, hun ndun ogugu a guleni mme nwen ndun? Onye kę wę mę dan ime okukwe, o noleni fukeme m?

³⁰ Omeni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghosi nı ndun ari m kę m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho nı ele m rı a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Dinwonni-ęnyi wu Jesu—ojija-mma ya rin'a jenin ejen! ³² Ime obodo Damas'kosi, Gowanọ ki okpuru eze Aretasi buto ndi-nche onu-mgbon obodo hu, keni o nwundon m, ³³ kanı wę no gi ukpali gha oghere ri mgbon hu wetu m, m no wanahin a.

Isi Nke Mmębuo

Ihien Osolobue Ghosisonme Polu

¹ O rı mkpa nı m nyansonme isini—osun'a nı o nweni erere o ban. Nı m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Dinwonni-ęnyi ghosi m.

² A maringho m onye nke Kraisti ohu, hun wę weri shi elu-igwee nke eto ahua mmenọ ghanı—kę ime-ehu k'o mę k'o gha ime ehı pu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m nı wę weri onyeni—amarin m k'o rı ime ehı ra o gha ime ehı pu, Osolobue ya marin—⁴ wę shi ali Izu-iken wu Paradaisi, o no nu ihien ndi wę ghaleni a gwa ihian, ihien ndi wę ghaleni a nı ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onye no ęnina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghosi nı ndun ari m suo kę m'e gi nyan isi. ⁶ Kanı, o mede ni m cho nı m nyan isi, ele ya wu nı m wu onye-nzuzu, makeni ihien m k'e ku wu ezioku. Kanı, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari ihien wę hun m mę le hun wę nu m ku—⁷ makeni ihien ndini m hun a puka ichen. Kanı, igi gbondon m amangbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue no bu nsongbu che m ehı—rike ebe wę no kpo ogun ye ihian ehı. Nsongbuni wu onye-ozı Ekwensu. Wę we ę che m ehı n'o hun uzọ a lu m, amangbe m'a pacheme. ⁸ Mgbe eto kę m rıo Dinwonni-ęnyi banyeni ihienıni, n'o mę ę hapu m. ⁹ Kanı Dinwonni-ęnyi no sı m, “Mba; eyemeka m e hıguo i, makeni ebe ndun noleni ri ihian kę ıken m no a puhacharin ifon.” Ya wu, m gi nwan ighogho a nyan isi nı ndun ari m, keni ıken Kraisti hun uzọ risonme ime m. ¹⁰ Ya wu, make ufiri Kraisti, o hugho m mma nı ndun ari m; nı w'a kpari m, nı m'a ta afunfun, nı wę e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ıchen a bianı m. Makeni, ogen owule ndun gileni ri m ya kę m gi e kenren.

Orinimma Ndi Kọrẹnti Ri Polu Obi

¹¹ E meguo m ke onye-nzuzu! Unu haịn m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma—makeni o nwonni ke ndini unu ri a kpo oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osuon'a ni o nwonni ihien m wu.

¹² Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runchanrin ihien bu oda we gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³ Ki we me ni uka ndi-ozo hun we meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademeguo m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anako m unu ihien owule, emeko m ibu. Makeni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghete, makeni ele umu a kpatoni ndi mu ni we ihien, ndi muni we nwe a kpatoni we. ¹⁵ O k'a suogbude m igi ihien ile m nwon yeni unu aka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nweyaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

¹⁶ Unu nwe iken si, "Osuon'a ni ezie ro ni y'e buyeni enyi ibu, y'e megho enyi ero, dufie enyi, teri enyi." ¹⁷ Nani ke m don me e? M gide nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? ¹⁸ Mmẹ riọ Taistosị n'ọ bia d'a hun unu; m nọ zizikwo nwe-nyeni hun-ebọ hu chen'e. Taistosị a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu ke enyi gun? Ele usoron ohu ke enyi gi run?

¹⁹ Unu ride e ro ni enyi gi ihienni ile enyi ri e ku e kinrin onu enyi ebe unu ri ra? Mba. Enyi ri e ku noke ndi ri ime Kraisti; enyi ri e ku rike ndi ri id'anya Osolobue. Ndi ri m obi, enyi ri e me ihien ile enyi ri e me ni enyi gi e yeni unu aka sue ime okukwe.

²⁰ Egun ri a tu m ni ikenkwo, m bia, ahunko m unu ke m don cho, unu nwen ahunko m ke unu don cho; egun ri a tu m ni, ikenkwo, ikpe le enya-ufu le eje-olulu jenko d'a ri; ni ndi hu ime unu k'a choma nke-we, nke-we; ni nkuto, oku-azuun, mpache le isusu jenko d'a ri. ²¹ Egun ri a tu m, ni, ikenkwo Osolobue m e welua m ali ebe unu ri—ogen m'e gi biazị, ikenkwo a kwanma m ekwan make ndi bu oda me njo mbu, hun keleni gbehuto obi we banyeni ihien ndi hu ru unyin we me le ughere le ihien-ifenren ile we mesonme.

Isi Nke Mmẹtọ

Mkpinsin-eka Le Ekele Ikpazuun

¹ Onwan k'e me e mgbe eto m lala d'a hun unu: "Osheri madu ebuo mobu eto ke we siko d'e gi gi ikpe owule don." ² A gbaguo m ndi hu me njo mbu le ndi ozo hoduni mkpinsin-eka—ke m bia hun me e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba we ya hunni m rileni ebegu, ni, m bia, egiko m aka alulua son onye owule— ³ ebe o me ni unu cho ni m ghosi onu ni Kraisti ri ime m e ku nke-esi. Kraisti a ra gi aka-alulua e son onu—mba! O gi iken e me ihien ime onu. ⁴ Osuon'a ni we kpogbu e elu-obe noke onye nwonleni iken, o huzi nwan ndun ghahani iken Osolobue. Ime e, enyi nwen nke rizikwo ke ndi nwonleni iken; kani, o me nke aka enyi k'e gi son unu, enyi k'e son e gi iken Osolobue bi, gi iken Osolobue hu son unu.

⁵ Lekpo ni enwen unu, ni unu marin ke unu hu ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin ni Jizos' Kraisti ri ime unu? Unu a maringho nu—sunkpan ni unu a danguo nlele hu.

⁶ M nwon olil'anya ni unu k'a hun a ni enyi nwen adanni nlele hu. ⁷ Kani, enyi hu e me ekpere a riọ Osolobue, amamgbe unu e me ihien owule rileni mma—ele keni we si ni enyi puha ohunma, ni enyi a runka orun ime igunrun unu, kama, keni onu mehu ihien ri mma—osuon'a ni enyi no ke ndi dan nlele hu. ⁸ Makeni, enyi a saeka me ihien owule e gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku suo ke enyi e me.

⁹ Enyi a ghogho aghogho omeni enyi ezeni bu onu e zegho. Ekpere enyi wu ni unu zuchanrin oke. ¹⁰ Ya haịn m gi deni unu ihien ndini ogeni m keleni bia ebahun unu ri, amamgbe m'a bia, e gi m iken hu Di-nwonni-nyeni ye m gi du unu gi aka-iken son unu—iken hun o ye m gi me unu sue, ele hun m'e gi tikpo unu.

¹¹ Nke ikpazụn, umunę m, ghoghoma ni; [nodi ni ohunma!] Bihuto ni eka; a gba ni ibe unu ume; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu me enina, Osolobue hun udon le ihien-osisuo gha eka a bia k'a noyeni onu.

¹² Dide ni ibe onu odide ri nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³ Efo ma Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi le ihien-osisuo Osolobue le mmeko ri ime Mmon-nsọ ya noyeni onu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshia

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mōbu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmē le umune enyi ime Kraisti ndi mmē le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshia ya.

³ Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

⁴ Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gbapuha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rini Osolobue Nedi enyi jenin ejen! Isee.

Ozioma Ozọ Ari

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkezi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozoma ozọ”. ⁷ Ele ni ozoma ozọ ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozoma Kraisti. ⁸ Kani, osun'a ni enyi le enwen enyi mōbu mmon-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozoma” ozọ hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jenin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozoma” ozọ wuleni hun onu nabanhanguu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jenin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M rida nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomaguo m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echen ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozoma m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi m'e. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nuguo ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi-Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokenme uka Osolobue, cho ni m tikpo a. ¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmē ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenali ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m rida efo nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozọ wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mōbu buche ni m ihien owule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzọ wuru ndi-ozu pu-ichen, kama, m no shi Arebia ozigbo. O meguu, m no gha ebahu kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahua eto a ghafeguu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwōnni onye ozọ m hun ime ndi-ozu pu-ichen hoduni, wezuka Jemisi nwene Di-nwōnni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'enya Osolobue, ni ihienni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntụ!

²¹ Omeguu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egberē Judia e ke marin m omarin-enya ogen ahun. ²³ We nu a hu a nu ni we si ni “Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!” ²⁴ We no gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

¹ O mepu ahua mmeno, m no shizi Jerusalem. Mmeme le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebeku makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m no kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mmeme le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amangbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwu mibu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mmeme le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Grika ro— ⁴ kani oku ikwa a ugun e te puhago make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyeni ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chedon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun no ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yeguo m orun igbasha ozioma ebe ndi kwaleni ugun ri, ya wu ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbasha n'a ebe ndi kwa ugun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ugun, iya gizikwo mmeme nwen a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri nokene ndi-isi, gi hun ni aka Osolobue ri ime m, we no na mmeme le Banabasi aka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We no kwere n'o hugo mma ni mmeme le Banabasi jenne d'a runma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwe le enwen we a runma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun. ¹⁰ Ihien ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bia Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, makeni o mefie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Makeni, ke ndi ahun Jemisi zihel keleni bia ebeku, Pita e son ndi wuleni ndi Ju e ri ihien-oriri. Kani, ogen ndini gi biaguu, Pita no noye nko, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, makeni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebeku no son e mememe ihunna ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihien we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m no no id'anya we ile si Pita, “Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?”

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, “Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo ‘ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.’”

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweriguo ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, makeni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele makeni enyi e donme Iwu Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi no ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tundonzime m ihien m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹ Eghee, makeni, e giguo m ihien ri ime Iwu nwunnahin Iwu, keni m hun uzo rini Osolobue ndun. ²⁰ A kpo gbuguo we mmeme le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mmeme ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m. Ndunni m ri nwan e bi ime eh, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihien-osusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emeko m efoma Osolobue wuru ihien na iwi—makeni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!”

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Euu ndi Galeshia, ndi-nzuzu! Onye me onu ihieni? Bu id'anya unu ke we no ghosichanrin ni we kpogbu Kraisti elu obe. ² Ihien ohuni suo ke m cho ni m marin: gwadele ni m, nani ke unu don nwehen Mmon-nso? Unu nwehen e ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Erira ke unu e zuzuhan? Eka Mmon-nso ke unu gha bidon; onu ri nwan a lilima ni onu gi iken unu—iken ihian—mehchanrin a? ⁴ Ni m judele unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iwu? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nso a, a run orun atu-anya ime igunrun unu, o ye unu ya makeni unu ri e donme Iwu Mozizi ra makeni unu hu a nu e kweri ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuhuo-nso si ni “O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri ke Osolobue cho.” ⁷ Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwerini. ⁸ Ekwkw-nso e kutoguo a ni Osolobue jenkọ d'e gi ifiri okukwe ndi wuleni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, “Ndi ani ile jenkọ d'e nwehen ngozi ghahani i.” ⁹ Ya wu, ndi hun kwerini k'e son Ebrahim hun kwerini wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Makeni, Ehuhuo-nso si, “Onye owule hun ghaleni e donme ihien ile we de ime ehuhuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!” ¹¹ O wegwu nwan enya n'o nwonni onye owule hun Osolobue jenkọ d'e kuni ohunma makeni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, makeni, Ehuhuo-nso si ni, “Okukwe ke onye ri ke Chuku cho k'e gi ri ndun,” ¹² bu ele okukwe ke Iwu gi a run, makeni, Iwu le enwen e e kuguo ni, “Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun makeni o ri e donme we.”

¹³ Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Makeni, Ekwkw-nso si ni, “Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu.” ¹⁴ O gbapuha enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzọ biani ndi ali ndi ozọ ile hun wuleni ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzọ gi okukwe nwonhen Mmon-nso hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuhin ile kowa ihien: madu ebuo kwerigbama hu banyeni ihien owule, biyegwu a eka, o nwonni onye owule k'a saeka kagbu e mọbu we ihien owule chen'e. ¹⁶ Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuhuo-nso asini “Umụ i” ya wu, hun kari onye ohu; kani o si “nwa i” ya wu ohu suo—hun wu Kraisti. ¹⁷ Ihien m gi e e ku wu ni Osolobue e biyeguo nkwerigbama hu eka, tume e; ya wu ni Iwu we webanhan ogen o gi mepu orogbo ahua iri-kwasị-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyegwu eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Makeni, omeni idonme Iwu ke we gi e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ebrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni ihian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzị njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha eka ndi mmon-ozu tume ya wu Iwu, we e ye uko ye we. ²⁰ Kani w'a ra cho uko ebe onye ohu suo no e me ihien. Osolobue gi eka a me ihien e ogen o gi kwe Ebrahim nkwa ahun.

²¹ Ari m'e ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Makeni, omeni we te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²² Kani Ehuhuo-nso e kuguo a ni ihian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzọ ohu suo ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzọ

ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kwere, o nwehen e. ²³ Ke enyi keleni kwere ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, noke ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴ Ya wu, Osolobue tume Iwu n'o wuruni enyi onye bu mkpinsi e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okwera enyi jenko d'e kwere ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵ Kanj, hunni enyi kweriguu nwan, enyi arizi okpuru onye-nlepu-enya.

²⁶ Unu ile wu umu Osolobue ghahani okwera unu kwerini Kraisti wu Jizosi, ²⁷ makeni, onu ile, hun we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime onu mirin-Chuku, e yiriguo Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyel le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ebrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Eno

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenko d'e nwonrin ihien nedi e keleni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen arj a, osuon'a ni ihien ile wu nke e. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³ Eri a k'o ri enyi ke enyi keleni ru ogo, ya wu ke enyi keleni kwere, enyi wusonme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime uwanj. ⁴ Kanj, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zihel Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zihel e n'o hun uzol gbari ndi ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Makeni unu wu umu, Osolobue no zihel Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi m!" ⁷ Ya wu nwan ni y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hu furuleni w'e fe, unu e fe we e fe. ⁹ Kanj hunni unu maringuu Osolobue—mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰ Unu e mesonme mememe we gi a nyanhansonme uhuhin le ifon le ogen le ahua ri ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, ni ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a laguo iwi!

¹² M ri a rjol unu umune m, ri ni ke mme, makeni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³ Unu a maringho ni emu ri a kuni m ogen ahun wu ihien weheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴ Kanj, osuon'a ni ehul hun ri e songbuni m wuru ni unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m noke si m wu mmon-ozil Osolobue, noke si m wu Kraisti le enwen e. ¹⁵ Ki mezi ighoghohu hu ile unu nwe ogen hu?! M k'a s'eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke unu e te guye m akpuru-enya unu, omeni o te k'e yeni m aka! ¹⁶ Ke m henrinni enenren onu makeni m gwa unu ezioku?

¹⁷ Ndi ahun ri nwan a lilima ni we dorj onu, kanj ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe unu ri, keni unu buchanrin obi unu che ebe we ri. ¹⁸ O hughokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku e—omeni ifiri ihien ri mma ro, omeni w'e me e ogen ile—ele mme le unu nodihu suo.

¹⁹ Umu m hun ri m obi, ime unu e memezi m, oku unu a kpamazi m, d'e ru ni unu e sonmecharin Kraisti. ²⁰ K'o te ri m, m ri nwan ebe unu ri kikenni, keni m hun uzol gbehuto olu, makeni obi eruzini m ali ebe unu ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹ Gwadele ni m, unu ndi choko ni unu ri okpuru Iwu, unu anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²² We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikennyel ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne

hụ-ẹbọ nwe enwen ẹ, ẹle igbon. ²³ We mun'a hụ nne ẹ wu igbon ke ihian don a mu nwa; kani we mun'a hụ nne ẹ nwe enwen ẹ ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴ Enyi k'a s'eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuoni nokin enya nkwerigbama ebuo. Ohu wu hụ we no elu Ugu Sainai memẹ. Ohun ke Haga nokin enya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵ Haga nokin enya Ugu Sainai, hụ ri ime atu ali Arebia. O ghosi obodo Jerusalem hụ ri ogegni, makeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kiken. ²⁶ Kani Jerusalem hu hụ ri enu- igwee nwon enwen ẹ, ẹle igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷ Makeni Ehuho-nsọ si, “Ghohoma nwan!

Iyu wu agan,
hụ mutuleni nwa!
Kwankpoma ebu! Yime oro!
Iyu, hụ marintuleni ufu-nwa!
Makeni, umu okpoho hu we jutọ,
a kariguo
nke okpoho hu ya le di ẹ bi!”

²⁸ Umune m, unu wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, nọke ke Aziki don wu. ²⁹ Kani, o ri nwan k'o ri ogen hu: ogen ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hụ we mu ghahani Mmon nke Osolobue. ³⁰ Kani, kini ke Ehuho-nsọ ku? O si, “Chupu igbon hu le nwa a; makeni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hụ nwon enwen ẹ keru uku.”

³¹ Umune m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hụ nwe enwen ẹ ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

¹ Kraisti gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi weriguu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

² Gon ni nti! Mmẹ wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu ugun, ya wu ni o nwonni erere Kraisti k'a ban ni unu. ³ M ri a gwazi okennyẹ owule hụ k'a ni we kwa a ugun ya kwademekwo nwan n'o donmecharin Iwu ile. ⁴ Onye owule ri nwan e donme Iwu, e gi ẹ e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguokwo ime Kraisti pu; o ghaguokwo ime efoma Osolobue danpu. ⁵ Kani, okukwe le iken Mmon-nsọ ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenkọ d'e kuni enyi, hụ enyi ri a tu enya a. ⁶ Makeni, ime Kraisti wu Jizosi, ikwa-ugun le akwani-ugun enwonni ihien o wu. Ihien ri mkpa wu okukwe hụ gi ihien- osusuọ a ghosi n'o hu a.

⁷ Unu te ri a gba-osọ ohunma! Onye bu uke che ni unu, unu gizileni e son ezioku? ⁸ Elekwo Osolobue hụ kpọ onu dunye onu udi odunyen! ⁹ O rihu ke we don e ku ẹ, “Ekerẹ yisti sọ ke w'e buchehu, o ghagbari flawa bredi hu ile.” ¹⁰ Kani, makeni a maringho m ihien Dinwonni-enyi k'a saeka me ime ndun onu, obi ru m ali ni unu eroko ihien ichen, sonme nkuzi ozo. Onye hu ri e nuhunmeni unu—onye owule o wu—k'a narinri afunfun rin'a.

¹¹ Umune m, omeni echen ke m rikwo a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ki hainzi we gi e kpokpo m? Omeni ezioku ro ni m ri a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ya wu ni ozi m ri e zi banyeni obe Kraisti e ke gha e buhe oku. ¹² K'o ri m, ndi hu ri e ye unu nsongbu e jen d'a warade enwen we, elede ikwa-ugun sọ!

Anile Enwen I Ki I

¹³ O me nke unu umune m, Osolobue kpọ unu d'e weri enwen unu. Kani, egikwole ni ni onu e weriguu enwen onu memẹ k'o ri onu, rike ihian-mmaka; ka gi ni ihien-osusuọ e fetari ibe unu. ¹⁴ Makeni, we wegbamacharin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hụ wu

“Thien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.” ¹⁵ Kani, omeni unu hu a tagbu ibe onu e ri, kpachanfukwo ni nwan enya, amamgbe onu e gbuu ibe onu!

Mmon-nso Le Ihian-mmaka

¹⁶ M si unu, a ni ni nwan Mmon-nso a ki unu, make unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷ Make ni, ihien ihian-mmaka a cho ele ihien Mmon-nso a cho; ihien Mmon-nso a cho ele ihien ihian-mmaka a cho. We ebuo a luson ibe we ogun, nke wu ni, y'a saeka me ihien i cho. ¹⁸ Kani, omeni Mmon-nso ri e du unu, ya wu ni unu arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e me puhachanrin ifon; we wu ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ irua-mmom, ibu-nshi le igi iken eje-mmom a run, idu-enenren, ikpe, enya-ufu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuo aka-nke, ²¹ iwe-enya, igbu-ochu, iramanya tu, eje-mmemme le ihien ndi ozo no erira. M ri nwan a gba unu mkpinsin-eka ke m don gba unu ya mbu, ni ndi hun e me ihien ndi no erira a banko Ali-eze Osolobue.

²² Kani, ihien Mmon-nso a mipuha wu: ihien-osusu, ighoghoh, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye we gi e don enya, ²³ ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onye me ihien ndini adanni iwu owule. ²⁴ Ndi hun wu nke Kraisti wu Jizosi a kpogbuguo ihian-mmaka we te wu le ihien a gunn'a le ihien a suon'a enu obe Kraisti. ²⁵ Ebe o me ni Mmon-nso e ye enyi ndun, ni enyi e bi ni nwan ke ndi Mmon-nso ri a ki. ²⁶ Ele hun enyi e gi a pache mobu a kpasu ibe enyi iwe mobu e we ni ibe enyi iwe-enya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

¹ Umune m, onye me njo, unu ndi ri e bi ke Mmon-nso cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni enya amamgbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ² E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu Kraisti. ³ Onye ri e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonna ihien o wu ri e dufie enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o ri e me. Omeni o hughoh mma, ya honron make ihien ri mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo, ⁵ make ni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndi we ri a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi ri a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghori. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a suo ni we, we k'a gha ugbo hu ghori ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a suo Mmon-nso ke we kunye e, we k'a gha ebegu ghori ndun-itebite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole enyi. Make ni, omeni enyi anini ndun guu enyi, ogen ru, enyi jenkod'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka Ikpazuun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPuru-ekukwo NDINI NO JAGBO-JAGBO M GI aka M DENI onu. ¹² Ndi hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du aka obi, uwe ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amamgbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehun nyan isi: ni unu e donmeguo omenali hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguwo we obe hu kpogbu uwan —o wuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwan-ugun arini mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udon le omiken ya rini ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, make ni apa ehun we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehun.

¹⁸ Umune m, efoma Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmom. Isee.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosị

Ekele

¹ Mmē wu Polu de Ekwkwō-ozini. M wu onyē ozi pu-ichen Kraistị wu Jizosị ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosị, ndi wē gi e don-nya ime Kraistị wu Jizosị. ² Efoma le udon, hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Onyē-nwōnni-nyeni wu Jesu Kristi bia, ya nōyeni unu.

Ngozi Enyi Nwōn Ime Kraistị

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onyē hu wu Osolobue le Nedi Onyē-nwōnni-nyeni wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi ngozi ime-mmōn ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraistị.

⁴ Ni Osolobue d'e kede uwa, o hotogwole enyi ime Kraistị, makeni o nwe ihien-osusuo ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nsō, nwōnleni nkōriani enya Osolobue. ⁵ O no kwademe ni, o ru, o mūrūn enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makeni o suoghō a, makeni uche e ro. ⁶ O me e keni wē gi e ja Osolobue mma make oken efoma o me, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makeni enyi ri ime Kraistị, enyi a wuruole ndi wē gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguō enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi me e. ⁸ O gi amamihien le nghota a ile me ni enyi oken efomani. ⁹ O no nwan me enyi marin ihien o bu obi, hun o te zueme; ihien hun o kwademe ketekete n'o jenkō d'a runfuha ime Kraistị. O meguo enyi marin a makeni o suoghō a n'o me erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraistị—ke ihien ri elu-igwee ke ihien ri enu-ūwa.

¹¹ Makeni enyi ri ime Kraistị, ihien Osolobue e ruguo enyi eka—makeni Osolobue, hun e me ihien ile hun o me n'o gi e mezu uche e, gi eka a hoto enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O me e keni enyi ndi ibuzo tukwasị Kraistị obi hun uzo wuru ihien wē gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nweke ogho.

¹³ Ke unu le enwen onu, onu henrinzikwo ndi nke Kraistị ogen onu gi nu oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehen nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue no bu Mmōn-nsō o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmōn-nsō ke Osolobue e bu uzo e ye; iya ke Osolobue gi a ghosi ni enyi jenkō d'e nwōnhēchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehe ni Osolobue ojija-mma n'o nweke ogho.

Ekpere Polu Me Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya hain o gi me ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwōnni-nyeni wu Jesu le ihien-osusuo unu nwōn ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele make ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e me ekpere. ¹⁷ M'a rjo Nedi hun nwe ogho, hun wu Osolobue Onyē-nwōnni-nyeni wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmōn imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—ke unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸ M'a rjo a onwan keni enya ime-mmōn unu shiapu, unu a hun uzo marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpo unu, marin ke ihien o kwademe o jenkō d'e ye ndi-nsō a hihan ogbe, marinzikwo k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghotazi ke ikēn o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, ikēn hun wē ghaleni a sa eka e ku k'o han, hun han ke ikēn o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu ikēn k'o ghosi ogen o gi gha onwun weli Kraistị, m'e nodi ani eka-nni e ime elu-igwee; ²¹ nke wuni Kraistị kachanrin okiki ile le ikēn ile ri ichen-ichen le ihien ile w'a gbaye agbaye le efan le nzere ile—eledē ndi ri ogenni suo, kani kezị ndi ridē ogen hun lalani. ²² Osolobue e weguo ihien ile che e okpuru uku, tume e Onyē-isi uka, Onyē ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehua; ime

uka ke ihien ile banyen'e ri; ya le enwen e wu onye hun ri ebe ile, hun e me ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

We Gha Onwun Wepuha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njo le mmefie ² unu ri e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hun iken eje-mmom ri elu ri okpuru e, mmom hu hun ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi ke we, e me ihien owule a suo ehụ enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e me ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi noke ndi ozo ile. ⁴ Kani, makeni Osolobue e meke onye-omiken, makeni o nwe oken ihien-osusuo ebe enyi ri— ⁵ ke ogen hu enyi te gide wu ndi nwunni make njo enyi, o no gha onwun wepuha enyi, me enyi son Kraisti rizi ndun.

Efoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶ O ghagu onwun weli enyi, o no wesi enyi elu k'o don weshi Kraisti, me enyi son Kraisti nodi ani ime elu-igwee—makeni enyi ri ime Kraisti. ⁷ Osolobue me onwan n'o gi efoma hun o me ni enyi ime Kraisti me elu ile lalani marin efoma a—hun we ghaleni a sa eka e kuchanrin k'o han. ⁸ Makeni, efoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu me e, ihien Osolobue ye unu ofe ro— ⁹ ele make ihien ihian run, amangbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien Osolobue me enyi wuru ke enyi wu. Osolobue ya ke enyi ye ime Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzo e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni enyi ketekete ni uwe ke enyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraisti

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hun ndi Ju a kpo “ndi kwaleni ugun,” a kpo enwen we “ndi kwa ugun”—o suo n'a ni ugun we ri e ku oku e wuhu nke ehụ suo, ihien eka ihian e mememe. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraisti; ogen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tume egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'enya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kani, makeni unu ri ime Kraisti wu Jizosi, e gigu we nwan edeke Kraisti, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te ri ebe teni. ¹⁴ Makeni, Kraisti le enwen e wu udon enyi—makeni o meguo ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o gigu ehụ a le onwun a titu mgbon hun te ri egbata we, ihien hu te ri egbata we, e buhe enenren. ¹⁵ O gigu onwun ahun o nwun kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokin enya azuun ebubuo hun te rini, gi uzo ahun wehe udon egbata we—o mekozi ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju, kani ndi kwerini Kraisti.

¹⁶ Kraisti me e keni o gizi erira wekinhenni Osolobue azuun ebubuo hu ime ehụ ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzo ni gbupu iwe ri egbata we, wehe udon.

¹⁷ Ya Kraisti no bia d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi ani ndi ozo hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸ Ghahani Kraisti, enyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi enyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

¹⁹ Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰ Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹ Iya gi azuun ile ri uno hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonna-enyi. ²² Ime Kraisti, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmom d'a wuru ebe obibi ime-mmom hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

¹ Ozioma Kraisti wu Jizosini m ri e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi ri ime ngan. ² A maringho m ni unu a nugo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghosi efoma a run make orinimma unu; ³ unu a nugozi k'o don ghosi m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghota a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴ Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihien mini, ke m ghotahan Kraisti. ⁵ Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghosi ndi-ozu pu-ichen nso a le ndi-amuma nso a ya ogegni ghahani Mmon-nso. ⁶ Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi ani ndi ozo a riguzi ndi ihien Osolobue e ru eka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehuhu ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi ri ime Kraisti wu Jizosi.

⁷ E henringuo m onye-orun oziomani ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi ri orun ime ndun m. ⁸ Osuon'a ni ahandeni m ke onye hun kachanrin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oyiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozo ozi ihien ndi ahun jun ime Kraisti, hun nwonleni oken, ⁹ leni m ghosi ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰ Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun ri ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun ri enu-igwere enya.

¹¹ Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonna-enyi. ¹² Makeni enyi ri nwan ime Kraisti wu Jizosi, egun ari a tu enyi ibanye ebe Osolobue ri—ebe o me ni enyi kwerini Jizosi.

Dikenme Ni Nwan

¹³ Ya wu, m ri nwan a rio unu: anikwole afunfun m ri e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Kraisti

¹⁴ Make onwan, m ri e gbu nwan osekpui ihun Nedi enyi, ¹⁵ onye hun ezi-le-ulo ile ri elu-igwee le uwa gha eka a nwehen efan we. ¹⁶ M ri a rio a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme ime obi unu ghahani Mmon-nso a. ¹⁷ M rizi a rio a ni unu wuru ndi Kraisti birichanrin ime obi we makeni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkpogun, e wuzowaye ime ihien-osusuo— ¹⁸ keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osusuo Kraisti shahan, k'o suehan, k'o jehan elu le k'o mihan; ¹⁹ unu a ghota ya wu ihien-osusuo a, hun we ghaleni a ghotachanrin—keni ihien ile ri ime Osolobue hun uzo jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eka gi iken e ri orun ime enyi runkari ihien ile enyi k'a saeka rio mobu ro, runkari a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahani Kraisti wu Jizosi d'e ru agbo ile, jenin ejen. Isee.

Isi Nke Eno

Ke Mkpamkpa Ehu Ile Don Wuruzi Ehu Ohu

¹ Mme, hun wu onye-ngan makeni m ri e jenni Di-nwonna-enyi ozi, ri nwan a rio unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpo onu. ² E wenuachanrin ni enwen unu ali ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a ghosi ihien-osusuo onu nwe. ³ Liliima ni uzo ile ni udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmon-nso a bia. ⁴ Ehu ohu le Mmon-nso ohu ri, noka k'o don me ni olile-enya ohu ke Osolobue kpo unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶ Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷ Kani wẹ yesonme onye-onye ime enyi oyiye ichen-ichen nọke ke Kraistị don cho n'o ye e. ⁸ Ya ke Ekukwo-nsọ gi si,

“Ogen o gi lashi elu,

o weri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Ogen Ekukwo-nsọ gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzo hidanguu, shi ebegu kachanrin e mi ime ani. ¹⁰ Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzọ gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi e jenhunmeni e zi ozioma, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi ukọ-Chuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraistị leni o gi we e me ehụ Kraistị wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehụ, sueruchanrin ogo Kraistị, nochanrin ke 'ya. ¹⁴ O me e make enyi gha a wuzi umueka, ndi ebi e bushi ihun-le-azuun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, ni enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osusu e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira suekunrun Kraistị, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraistị gi ehụ. Makeni, iya me ehụ ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me mkpamkpa owule a sa eka a run orun run'e ohunma, hun ehụ ile gi a ri iken, e sue, e nwewaye ihien-osusu.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraistị

¹⁷ Ya wu, m ri e gi efan Di-nwonni-enyi a gba unu mkpinsin eka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwonni ihien we marin ebe ezioku ri, obi we kpokinziwo akpokin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa eka e kwondon enwen we.

²⁰ Kani, elekwo erira ke we kuzi onu banyeni Kraistị! ²¹ Eghęę, unu a nuguo banyen'e, unu a muguo ezioku hun ri ime Jesu.

²² Unu a muguo ni unu jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hu unu te ri e bi tuhu—onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun le azuun, hun ihien oila-enya dufieguu. ²³ Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴ unu e yiri onye ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun ri ke Osolobue don cho nke-esi, ri nsọ nke-esi. ²⁵ Ya wu, atuzile ni ntụ! Kama, a gwa ni ibe unu ezioku, makeni enyi le ibe enyi wu ehụ ohu. ²⁶ Olulu nwe iken bu i, ka anil'a han i me njọ. Olulu y'e bulę i ni eki gi. ²⁷ Eyele ni Ekwensu efe.

²⁸ Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma orun nwonleni nkoriani, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwondon eka. ²⁹ Anile ni eje-oku puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzọ e yeni ndi hun ri e gon ntin eka. ³⁰ Emekwole ni ihien k'a fu Mmon-nsọ Osolobue, makeni iya ke we gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhin hu Osolobue k'a gbafuha ndi nke e. ³¹ Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³² Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Kraistị.

Isi Nke Isen

Obibi Umu Ukpę

¹ Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kinrin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ² E gi ni ihien-osusu e bi—nọke ke Kraistị don nwe ihien-osusu enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, nọke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³ Nọkẹ ndi nke Osolobue, anikwole ni we nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. ⁴ Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme Osolobue ekele. ⁵ Marinkwo ni ni o nwonna onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmom) jenkọ d'a ban Ali-eze Kraisti le Osolobue! ⁶ Anikwole ni onye owule gi oku nwonneni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷ Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸ Makeni unu te ri ime ishi, kanii hunni unu wuruguu nwan nke Di-nwonna-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe—⁹ makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰ Liliima ni ni onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonna-enyi usuo.

¹¹ Esonle ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghaleni a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹² Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³ Kanii, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no—¹⁴ makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuho-nsọ gi si,

“Onye-uran, tenhin!

Gha onwun lihi,
keni Kraisti nwunkpu i.”

¹⁵ Kpachanpu ni nwan enya ke unu don e bi; e bile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. ¹⁶ Egile ni oghere owule unu nwe gupu egu, makeni ogenni jo njo. ¹⁷ Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota ni ihien wu uche Di-nwonna-enyi. ¹⁸ Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro ni manya ri a ki ihian; ka a ni ni Mmom-nsọ e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile—¹⁹ unu e gi ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozọ ri nsọ a gwa enwen unu oku, a bu ni Di-nwonna-enyi ebu a suo usuo ime obi unu; ²⁰ e gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua ni ni ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraisti. ²² Nwunye, e welua ni di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonna-enyi. ²³ Makeni, di wu isi nwunye e nọkẹ ke Kraisti don wu isi uka—uka, hun wu ehụ Kraisti—hun Kraisti wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri ni di e isi anii ime ihien ile ke uka don e wenua ni Kraisti isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Kraisti don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye—²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nsọ, ²⁷ keni o gi enina wefuha ni enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonneni ntupo, hun seleni alili—hun nwonneni ihien owule no erira, uka ri nsọ, nwonneni ihien we gi korian'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo enwen e. ²⁹ Makeni, o nwonna onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e memẹ e ohunma—nọkẹ ke Kraisti don e me uka—³⁰ makeni enyi wu uka wu mkpamkpa ehụ a. ³¹ “Onwan hain okennyẹ k'e gi lato nedi e le nne e, banni nwunye, we ebuo e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e mike; m gi e e ku banyeni Kraisti le uka. ³³ K'osilerị, di owule ya nwe ihien-osusuo nwunye e k'o don nwe ihien-osusuo enwen e; nwunye owule y'a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Le Ndi Mu Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonna-enyi don ku e, makeni onwan wu ihien furu ni unu me. ² “Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³ “keni o ri n'i mma, y'e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴ Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonna-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Le Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndi wu idibo mọbu igbon, e gi ni egun le ehụ omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin ni obi unu ile e me e, nọke si Kraịstị ke unu ri a gbaye. ⁶ Ełekwo id'anya we sọ—ebe unu n'a cho ni we ja unu—kama, e gi ni akpakali obi unu e me ya wu uche Osolobue—rike igbon Kraịstị. ⁷ A shiapuni efọ a run orun unu—nọke si unu ri a runni Di-nwonna-enyi ya, ele ihian. ⁸ Makeni unu a maringho ni Di-nwonna-enyi jenko d'a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen e ro.

⁹ Ndi ihian ri okpuru we, e mezikwo ni we erira. Eronzile ni we egun. Unu a maringho ni unu le we nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonna-enyi; nwenkenme ni iken e ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹² Makeni, ele ihian (nwe ehụ le edeke) ke enyi le we ri a do, eje-mmom ichen-ichen ke enyi le we ri a do: ndi-isi we le ndi-okiki we le eje-mmom ndi hun a ki ishini gba elu-owa le eje-iken ime-mmom ndi ri elu-igwere.

¹³ Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun uzọ saeka turu ogen eje-uhuhin e gi bia; keni unu saeka mechanrin ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴ Turukenme ni nwan! Unu e gi ezioku kenme ukun nọke akpukpo onye-agma gi e kenme ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-cho nọke ewuru igwe ahun onye-agma gi e chedon obi. ¹⁵ Yiri ni adudu izi-ozoma hun e wehe udon uku, gi n'e henrin akp'uku, nọke akp'uku onye-agma; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni okukwe, nọke ikpan onye-agma, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu kpuru rike okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu oja-agma Mmon-nso, kwondon.

¹⁸ E me ni ekpere nọke ke Mmon-nso don cho ogen ile; unu e gi udi ekpere le aririo owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu unu; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwo ni ni mme nwen ekpere, keni m shiapu onu ni m zi ozioma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku; o wepu m egun enya, e kusi m'e iken; e me m we marin ihien ri ime ozioma— ²⁰ m yi nwan eagan makeni m ri e zi ya wu ozioma rike onye-nnokin enya Kraịstị. E me ni ni m ekpere ni m hun uzọ e kushi e iken k'o furu ni m'e ku e.

Ekele Ikpazuun

²¹ Ezi nwenen enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun we gi e don enya ime Nna-enyi k'a gwachanrin unu ihien ile, keni unu marin k'o ri m le ihien m ri e me. ²² Iya ke m zilani ni unu ya—ni unu marin ke enyi ile no, ken'o hun uzọ kasizikwo unu obi. ²³ Udun Chuku-Nedi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya rini ndi nke Kraịstị ile—'ya le ihien-osusuo hun okukwe ri ime e. ²⁴ Efoma Osolobue ya rini ke we han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Filipi

¹ Polu le Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Kraisti wu Jizosi. Enyi ri e dejenni ndi ile ri ime Kraisti wu Jizosi, ndi nke Osolobue, hun ri Filipi ya—uwe le ndi-isi we le ndi-orun uka we. ² Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighoghoe me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m eka ime orun ozioma—ghakwori uhuhoin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogeni. ⁶ O wegho m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuhoin Kraisti wu Jizosi k'e gi bia. ⁷ O furugho ni oku unu a ri m enina, make ni unu ri m obi ogen ile! Eghoe, make ni mme le unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m ri ime ngan, ke ebe m ri a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha eka Kraisti wu Jizosi bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien le nghoha, e nwe, e nweyaye— ¹⁰ keni unu hun uzo sa eka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mobu nkoriani Uhuhoin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru ri mma Chuku cho, hun gha eka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho le ojija-mma.

Jesu Ri Ime M E Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma eka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile ri ogwa eze-kanj wu Siza le ndi ozo ile marin ni ifiri Kraisti ke m gi ri ngan.

¹⁴ Ngan m ri e meguozi obi rukemne ndi itu-Kraisti ibe enyi bu oda ani ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kanj, ndi ozo bu ihien ri mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien ri mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Kraisti, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon le ikwadon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we ri e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a puha; we ri a chohu ni we we afunfun cheni afunfun m ri a ta ime nganni m ri.

¹⁸ Kanj o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghoghoe, wu ni we hu e gi uzo ile e zi ozi Kraisti, ke we bu ihien ri mma obi e zi e ke we bu eje-ihien obi.

Eghoe, m k'a gha a ghoghoe, ¹⁹ make ni a maringuo m ni we k'a hatu m—ghahani ekpere unu le eyeme ka Mmon-nsọ Jesu Kristi. ²⁰ M nwekenme olile-enya ni egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, ni m k'e kuzi oku e kikenni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehui m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹ O me nke m, m ri ndun, m ri ni Kraisti; m nwunhun, erere ro. ²² Kanj, m ri ndun ime ehuni, a runpuha ni m Kraisti mkpuru: amarinzi m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azunni, e roshi azunni: k'o ri m, a la m uwanj to d'e du Kristi nodi—make ni ohun ka mma. ²⁴ Kanj, m ri ndun, iya k'a ka unu eka e yeni.

²⁵ Make ni o weguo m enya ni m ri ndun k'a ka unu eka e yeni, a maringuo m ni m k'a nodi, runsomne ihien m ri a run ebe unu ile ri, keni unu hun uzo a gha ihun ime okukwe, a ghoghoe ime okukwe. ²⁶ Ya wu ni we k'a hatu m, a biazj m d'e kunrun unu—obibia m a wuru ni unu ihien unu e gi nyankemne isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru ni, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—ni ntin ke m gihu nu ukwere unu, e gi me don ni unu gi mmnon ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a lunu uzọ-Kraisti hun ri ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don ni unu egini egun ndi-inenren unu belua okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi we ni we k'a la ntikpo, ghosizikwo we ni unu nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenkọ d'a han a me erira. ²⁹ Makeni, Osolobue e yeguọ unu ezigbo oghere ife Kraisti, ele ghahani ikwerini n'e suo, kani ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu ri nwan a ta n'a— ³⁰ makeni unu e shimeguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m ri e shi mbu—unu a nuguozu ni m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Ni Enwen Unu Ali Ke Kraisti

¹ Omeni iwu ndi nke Kristi a gba uwe; omeni ihien-osusuọ e me ihian a roko ibe e obi; omeni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsọ; omeni ihian e me ni ibe e efoma, a ni k'o ri ibe e e metu a obi— ² me ni nwan ni ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osusuọ, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chorị nke i suo mobu ni we hun i. Ka e welua ni enwen unu ali, e ye ibe unu ogho kari enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen e suo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraisti wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'o wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;
we no mu a ihian.
O wuruguu nwan ihian,
⁸ o no wenua enwen e ali, e hume isi,
d'e ru ebe o no kweri ni we gbu e—
kweride hun we gi kpogbude e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,
Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrinni,
ye e efan
hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,
we kpohu efan Jesu/Jizosi,
ihien ile ri enu-igwee le elu-uwala le okpuru uwa
k'e gbu osekp.

¹¹ Onu ile k'e ku e
ni Jesu Kristi wu Nna—
oghọ e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Ri Orun Ime I, Rnma Nwan

¹² Ifiri e, ndi ri m obi, ke unu don a gbaye m ogen ile, e me ihien m gwa unu, ogen mme le unu gi ri uzọ ohu, e mekenmezide e hunni m rilen'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ehụ-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya ri orun ime onu ogen ile, e me onu a sa eka a hori ni uche e ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwonleni nkoriani, ndi eka we ri ochan, umu Osolobue obibi we nweleni ntupo—osuon'a ni we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni uzọ ohu; no ni ime igunrun we e nwan, e

ke ime uwanị ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bia, ni oso m gba le orun m run alani iwi.

¹⁷ Ya wu, osuon'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efo ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoh! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoh.

Nyemeka Timoti Le Epafroditosi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonnienyeni wu Jizosi k'a ni m ziheni ni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozo hun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinimma unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kani, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringuo mkpa o ri; unu a maringuo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m ziheni unu iya egwa—m maringuhu ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonnienyeni ni mme le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osileri, e roguo m no ri mkpa ni m ziheni unu Epafroditosi. Nwene m ko wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu ziheni, hun ri a runni unu ghahani iyeni m aka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kani, Osolobue no me omiken e—kani ele iya suo ko me ne, o mezikwo ni mme nwen ya, amangbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukenme m ni m ziheni e, keni unu hun a, efo a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ighoghoh nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonnienyeni; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eka ebe o ri e yeni m aka unu saleni aka yeni m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

¹ Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwinrin ime Di-nwonnienyeni. Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e chemu unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbu

² Kpachanfu ni enya ebe nkite ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; eghee, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekiha ihian ehuru ni we ri a kwa ugun ri! ³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ugun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmoh ghahani Mmon-nsu; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya—⁴ osuon'a ni mme nwen e nweghozikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghee, emeni ndi ozo enwongho ihien we wu rike ihian hun w'e gi nyan isi, mme ka we e nwe: ⁵ We kwa m ugun ke m ri nwa akp'ohin esato; m wu nwa-di-ali Izreli—onye ikpun-ulo Benjamini; onye Hibru keti-keti—onye-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idonme Iwu Mozizi, m te wu onye-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo aka Kraisti; nke iri-ochan ghahani idonme Iwu Mozizi, ahunni we ihien owule w'e gi koriani m.

Ihien Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e gigu m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu suo—e weriguo m ihien ile noke ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kachanrin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonnienyeni—hun m gigu ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraisti, ⁹ risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kwerigunni Kraisti, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha aka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰ M cho ni m marin Kraisti le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ ken'o nweke ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Eleni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³ Umune, ari m'e ro ni e ruguo m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m runguu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenkọ d'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpo enyi oku elu-igwee o kpo enyi ghahani Kraisti.

¹⁵ Ya wu, enyi ile ka-ehu ime mmon furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kanj, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e n'o ghota ihienni. ¹⁶ Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umune m, son ni ndi ozo a kinrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-inenren obe Kraisti. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹ We shiko ntikpo; efo we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-awa ihien-awa ke we e ro.

²⁰ Kanj, o me nke enyi, enyi wu umu-di-ali enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onyenuzupuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebuhu lala. ²¹ O k'e nwonhuto ehụ enyi ndini zeleni, hun a nwunni, memewe ni we no ke ehụ a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani iken hu o gi saeka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Eno

¹ Umune m ri m obi, hun ri a dani m, unu wu ighoghọ m le ihien we k'e gi tu m ugon! Ndi ihien we a suo m, wuzo ni nwan ime Di-nwonni-enyi erira!

Ndunmodun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ebuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—noke ndi ri ime Di-nwonni-enyi. ³ Eghẹ, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don enya, m ri a rifo i ni yeni ikpoho ndini eka, makeni e songuo we m luni ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mme le we gba a run orun—hun efan we ri ime Ehuhuo nke ndun.

⁴ A ghoghọ ni ime Di-nwonni-enyi ogen ile! E kuzi m'e: a ghoghọ ni!

⁵ Ihian ile we gi eka ri mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwonni-enyi lala egwa. ⁶ Ehuele ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni arifio le ekele a gwa Osolobue ihien ri unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun ihian ghaleni a ghota—o k'e chemo obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umune m, igi mekin, m si unu, e bu ni obi e che ihien owule wu ezioku, ihien owule w'a gbaye, ihien owule furuni; ihien owule nwele ni nkoriani, ihien owule a suo ihian usuo efo, ihien owule we gi a ja ihian; omume owule richanrin mma, ihien owule furu w'a ja mma. ⁹ E mesonme ni ihien ndi hun unu mumarin m, ihien ndi hu unu gha eka m nwehen, ihien ndi unu nu onu m le ihien ndi unu hun m eka. Unu me we, Osolobue udon k'a noyeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoghokakwo m ime Onye-nwonni-enyi ni unu e gigo nwan ogenni nyanhan, ghosizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m eka, kanj unu ahunni oghere unu e gi me e. ¹¹ Ele ni ihien ri a fu m orun ke m gi ri e ku ihienni. Mba, makeni a murunguo m ke m don a ni ihien m nwe e jun m efo. ¹² A maringho m ihien o wu ni ihien ri a ko ihian, marinzikwo ihien o wu ni ihian nwe oda. A muguo m ihien rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe owule le ogen owule: ke m rijun efo ke m bu egun; ke e nwonke m ke enwe m enwe. ¹³ M k'a saeka me ihien ile ghahani Kraisti, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osileri, unu e meke unu gi yeni m eka buru nsongbu m.

¹⁵ Ụnụ ndi Filipi a marinchanringuọ k'o me ogen hu enyi gi zime ozioma ebe unu ri—ni o nwonni uka ozọ gi ihien we nwe yeni m eka gi son m run ogen m gi gha Masedonia pu kari unu sọ. ¹⁶ Ke ogen m gide ri Tesalonika, edede mgbe ohu sọ ke unu zihę ni m ihien ogen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Eleni m chokọ ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M ri a cho ni we gun orun-oma unu yeni unu keni o wehe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kucharnguọ m ihien ile furu ni m! E nwonchanringuọ m ihien ile ri m mkpa—nwonkaride! Huni Epafroditosi weheguu ni m ihien ile unu ye e biani m, efo e junguọ m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'ọ wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a sọ a usọ. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenkọ d'e yechanrin unu ihien owule ri unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke aku-le-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rini Osolobue wu Nedi enyi jenin ejen. Isee!

Ekele Ikpazuun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi-nsọ Kraist' Jizos' ile. Umune enyi ime Kraisti hun mme le we ri ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nsọ ile e zi ekele, tumadu ndi ri ogwa eze-kani wu Siza.

²³ Efo ma Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi me ya noyeni mmon unu.

Ekwkwo-Ozi Polu Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi, makeni uche Osolobue ro. Mmẹ le Timoti nwenẹ enyi gba de e.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umune furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³ Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere. ⁴ Eghẹ, makeni, enyi a nugo oku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osusu unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri—⁵ makeni unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nugo banyeni ihienni ri elu-igwee le olile-enyani we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu—hun wu ozioma. ⁶ Ya wu ozioma e rugo unu aka. Ozioman hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Erira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghotu efoma Osolobue me nke-esi.

⁷ Epafasi hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu ozioman. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rin unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸ O gwago enyi ke unu nwehan ihien-osusu hun ri ime Mmon-nso.

⁹ Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihien le nghota ime-mmom, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo me e ken unu e bi obibi furu Di-nwonni-enyi, obibi hun a su n'a, e junchanrin a efu uzo ile—a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi iken e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu ken unu saaka gi agungun ri mma le ighoghogho dingbuchanrin ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa aka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, makeni we ri ime ukpe.

¹³ O ri erira makeni o zuopuhago enyi okpuru iken ishi, we enyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguu nwan edeke e gbafuha enyi, gbaghari enyi njo—makeni enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wu

¹⁵ Enya hun Nwa a ni wu Kraist' a hungo Osolobue we ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibuzo, Onye-isi hun ihien ile we ke eke ri okpuru e. ¹⁶ Makeni, aka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi w'e legha ke ndi we ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmom ke ndi-okiki we. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni we ile.

¹⁷ O ri ari ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wu isi uka hun wu ehua. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—we ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹ Makeni, o su Osolobue usuo n'o me ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰ O suzikwo Osolobue n'o ghaha aka a wekinhen ni enwen e ihien ile o ke—ke we ri elu-uwa ke we ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe e, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbamani—unu e bisonme eje-obibi. ²² Kanu o giguu nwan ehua o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira ken unu wuru ndi o jenkwo d'e wepuha ihun e—ndi nweleni ntupo le nkoriani. ²³ Onwan k'e me—omeni unu e wuzoghogho ohunma, omeni

unu e turukememe ime okukwe, omeni unu aghani ime olile-nya hu ri ozioma unu nu pu—ozioma hun we ziguu ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Oziomani ke we tumeme wu Polu d'a run.

Orun Polu Noke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴ Oghoghọ ke m'a ghoghọ make afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ehụ m a tapu ni Kristi afunfun hoduni we k'a tani ehụ a wu uka. ²⁵ Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumeme d'a run n'o rini unu mma. Orun hu wu igwachanrin ihian ile oku Osolobue k'o don ku e—²⁶ me we marin ihien hu Osolobue zueme ketekete, hun agbo ile ghanj marinleni—kani o kpupu guo a nwan ghosi ndi nke e.

²⁷ Chuku me e make ni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien-mini mehan oken ihien-oghọ, me we marin ni ndi wuleni ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni nya ni unu jenkọ d'e nwe ogho ahun lalani.

²⁸ Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri e gi amamihien ile Osolobue ye enyi a do onye owule aka-ntin, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehu ime Kristi—keni enyi hun uzọ wepuha we ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile keleni huntu m elee-m, elee-i. ² M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-osusuo wuru obi ohu, a hun we uzọ ghotchanchanrin ihien Osolobue—obi e ruchanrin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen e. ³ Ime Kraisti ke Osolobue zueme amamihien le nghota ile.

⁴ M ri e ku onwan amangbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵ Make ni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukememe ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghọ; m hu a hun a make ni, osuon'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebehu ime-mmón.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi noke Di-nweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime e; ⁷ gba ni nwan nkpogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmin Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'o nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofụ unu ime okukwe. Make ni, o nwegho ndi ri a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmón le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwanj ke we ri a kuzi. Ele nya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi. ⁹ Kani, ehụ Kraisti ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue richanrin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraisti—make ni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ugun ime-mmón—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi aka kwa, kama, hun Kraisti le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Make ni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wepuha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraisti. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwun weli Kraisti, don nya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ugun wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue no me unu son Kraisti ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraisti, gi erira bu e che usuo.

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ele hun keleni me ogen ahun.

15 O no napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'anya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

16 Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nsọ ri ichen-ichen we gizi e zu iken. 17 Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalani—ezigbo e wu Kristi.

18 Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehụ iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmon-ozu gi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nweleni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmon-nsọ ari a ki iroro e. 19 O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehụ—hun e ye ehụ ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsome mkpamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzọ e sue udi usue hun gha eka Osolobue a bia.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

20 O me nwan ni unu e songuo Kraisti nwunhun, unu a nwunnahinguo mmon le iwu a han ihien e me k'o me elu uwani. Ki hain nwan unu gi e bi noke si unu wu nke uwani? Ke unu a gbayeni omenal ndini we? 21 “Ekwondone!” “Adamine!” “Emetule eka!”? 22 Omenal ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. 23 Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usonron ndini, o no ke si a marinka we ihien—tumadu ke we don a wa omenal ri ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we ali hun wuleni nke ezigbo e, e meshi ehụ we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian eka e kwondon enwen e amangbe o mesonme eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

1 O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi ali azuun eka-nni Osolobue. 2 Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. 3 Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zueme ime Osolobue. 4 Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenkọ d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

5 Gbu ni nwan egun ihien-uwa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-nya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmon.) 6 Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalani ni ndi e nupu ni ozioma isi. 7 Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

8 Kani, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin. 9 Atukwole ni ibe unu ntu, makeni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. 10 Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. 11 Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noke ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti suo—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

12 Rike ndi Chuku hori, ndi ri nsọ, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. 13 E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwen e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghari ibe unu ke Di-nwonni-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

14 Hun kadeni, yiri ni ihien-osusu, makeni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. 15 E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenkọ e me ime igunrun unu—makeni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpo unu d'e nwon noke ndi ri ehụ ohu. A kpanmin ni Osolobue. 16 Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihien le ako-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebu ri ime ekukwo Ebu-oma

le ebụ-ofufe le ebụ ndi ozo ri nso. ¹⁷ E gi ni efan Di-nwonn-enyi wu Jesu e me ihien owule —ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghahani Di-nwonn-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichēn-ichēn

¹⁸ Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, make ni erira k'o furu n'i bi—noke onye nke Di-nwonn-enyi.

¹⁹ Di, nwe ihien-osusu nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰ Umụ, e hume ni ni ndi muni unu isi ime ihien ile, make ni ya ke Di-nwonn-enyi cho ni unu e me noke ndi nke e.

²¹ Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amangbe ndun a guu we.

²² Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebeku e lee unu, unu e memeni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonn-enyi. ²³ Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noke si unu ri a runni Di-nwonn-enyi ya, ele ihian. ²⁴ Nyanhankwo ni ni Di-nwonn-enyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noke ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonn-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵ Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonn onye k'a pun'a.

Isi Nke Eno

¹ Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni aka ri mma e son we, emegbule ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

² E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

³ E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpopu ni enyi uzọ enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzọ e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. ⁴ E me ni ni m nwan ekpere, keni m saeka a kowa a hun w'a ghota—k'o furu ni m e me.

⁵ E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu. ⁶ Oku-onu unu ya wuru hun e ye aka, a suo ke nnu, keni unu sa aka a shiri onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpaun

⁷ Ezi nwen enyi wu Taikosi hun furu we gi e don enya jenko d'a gwacharin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonn-enyi k'o wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu ume. ⁹ Iya le ezi nwen enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwacharin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰ Aristakosi onye-ngan ibe m e kele unu. Maki nwa-nwen Banabasi e kelezi unu. (Enyi a gwatogu unu nabanhan Maki—omeni o bia ebeku.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpozị Jostusu, e kelezi unu. Madu etoni suo wu ndi Ju, ndi kwa ungun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹² Epafra si hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafra si e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O riosonme Osolobue n'o me unu wuzo noke ndi ka-ehu, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saeka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a suo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umune enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nwen enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶ We gungu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akiposi, “Hunkwo a n'i runchanrin ogbo we keye i ime orun Di-nwonn-enyi.”

¹⁸ Ni m gi aka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ọhụnma Osolobue mę ya nọyeni ụnụ.

Ekukwo-Ozi Ibuo Polu Dejenni Ndi Tsalonika Ndi Tsalonika, Nke Ibuo

¹ Polu le Sivanosi* le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Tsalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya. Efoma le udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndi Tsalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan orun onu ri a run make ni onu kwere ekwera le ihien-oma ile onu ri e me make ihien-osusu onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-enya ebe Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguo unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu egini oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken le ihien Mmon-nsọ e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wecharin unu enya ni ezioku k'o wu.

Eledede ohun suo: unu a maringwozi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rini unu mma. ⁶ Unu ile no kinrin enyi le Onye-nwonni-enyi, gi ighoghọ hun gha eka Mmon-nsọ bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwere ni risomme Masedonia le Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwonni-enyi a ghaguo eka unu ghagbari—eledede ime Masedonia le Akaya suo, a nucharinguo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmon gbehuto d'e fema ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amangbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tsalonika

¹ Umune, unu le enwen unu a maringuo ni ijen enyi bia ebe unu ri alani iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebegu ni enyi d'a bia Tsalonika d'e zi unu ozioma. Kani, osuon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—make ni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don wera enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu orun izi-ozoma che enyi eka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'o suo ihian—kama, enyi e ku n'o suo Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kani unu le enwen unu a maringhwozi—ni enyi egini oku a suonni we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwoni enya-uku bia—gi ihien ozo kpuru ihun! ⁶ Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷ Osuon'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi noke ndi-ozu pu-ichen Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umeka ime unu, e gi eka-alulu e son unu noke ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Make ni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademe ni ele ozioma Osolobue suo ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, make ni o suo enyi asuo—make ni unu a riguo enyi obi oda-oda!

* **Isi Nke Ohu:1** Saịlasi

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run orun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amamgbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nsọ, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani. ¹¹ Unu a maringho ni enyi gi aka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu: ¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a rio onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpọ unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhann'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan orun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umune, nke unu rizi ke nke ndi aka risonme Azuun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta aka ndi ali unu ke we le enwen we ta aka ndi Ju. ¹⁵ Ndi Ju, hun gbu Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghaleni a suo Osolobue; a luson onye owule— ¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi ani ozọ ozi we k'e gi nwon nzuori! Erira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kani, iwe-le-onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuunni.

Ke We Dahan Polu We!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekere ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kani, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu umu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazı d'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kani Ekwensu gbondon enyi.

¹⁹ Eghęę, ki wuzi nwan olile-enya enyi? Ki wuzi nwan ighoghọ enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonni-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu?

²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighoghọ enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi aka din e, enyi no si ni osuon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwenę enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Kraisti d'a gba unu ume, me unu zekenme ime okukwe unu— ³ amamgbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Kraisti. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uto ohu, ni we jenko d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan erira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m aka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwanguo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶ Kani, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o weheguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusuo unu nwe. O kuguzi ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷ Umune, ya wu ni e giguo we nwan okukwe unu gba enyi ume ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸ Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonni-enyi.

⁹ Euu, nani ke enyi a don saeka keleguu Osolobue make unu, make ighoghọ ile enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Kraisti? ¹⁰ Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uto ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

¹¹ Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonni-enyi wu Jizosi! ¹² Di-nwonni-enyi ya mezikwo ihien-osusuo unu bawaye uba egbata

onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusuo enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. ¹³ Ya me obi unu zekenme ebe iri-nsor, amangbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi ogen hu Di-nwonni-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nsor a, k'e gi bia.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Soro Osolobue

¹ Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonni-enyi wu Jizos' a rior unu: bisonme ni obibi hu unu mumarin enyi ni 'ya a soro Osolobue usoro—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. ² Makeni, unu a maringoro iwu enyi gisonme efan Di-nwonni-enyi wu Jesu ye unu.

³ Makeni, uche Osolobue wu ni unu ri nsor; ni unu juchanrin ughere; ⁴ ni onye-onye ime unu marin k'o don kwondon ehuru a, donme e nsor, me e nwe mgbaye; ⁵ ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marinleni Osolobue; ⁶ ni ihian eweriko ihien nwen e mobu megbu nwen e ime ihien. Enyi a gwagoro unu ya mbu, gba unu mkpinsin-eka, ni Di-nwonni-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷ Makeni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpo enyi d'e bi, kanj obibi ri ochan.

⁸ Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kanj nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nsor a.

⁹ O me nke inwetari ihien-osusuo noke umune ime Kraisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Makeni, Osolobue e gigo eka a kuzi unu inwe ihien-osusuo ibe unu.

¹⁰ Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuo ndi ile kwerini ri Azurun Masedonia. Kanj, enyi ri a rior unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu.

¹² Unu e gi e me ndi kwerileni a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwonni ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³ Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwonleni olile-enya don a kwan. ¹⁴ Makeni, ebe o me ni enyi kweri ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kweri ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhunni).

¹⁵ Ni enyi gwa unu onwan makeni oku Di-nwonni-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun ogen Di-nwonni-enyi k'e gi bia, ebukoni ndi hu ri uran uzo d'e kunrun Di-nwonni-enyi. ¹⁶ Makeni, o ru ogen hu, Di-nwonni-enyi k'e gi oken olu ku oku; we k'a nu olu onye-isi ndi mmon-ozu; opi Osolobue k'a han—Di-nwonni-enyi wu Kraisti a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraisti hun ranhinguni e buguu uzo gha onwun lihi. ¹⁷ Ogen hu, we k'a juru enyi ndi hoduni, ndi rikwo ndun, cheni we ime orukpu, enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwonni-enyi ime-elu—erira ke enyi k'a don buru Di-nwonni-enyi d'e son e nodi jenin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasu ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

¹ Kanj, umune—o me nke ogen le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Makeni, unu le enwen unu a maringoro ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwonni-enyi k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Ogen hu we k'e gi ri a si, “Udon a riguo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun we idenmize, noke ebe ime no memehu okpoho! Mwanahin arikozi a!

⁴ Kanj nke unu, umune, onu ari ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize noke ohin. ⁵ Makeni, umu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; enyi ele umu ukinkin mobu umu ishi. ⁶ Ya wu, enyi aranhinko ni ke ndi ozo; kama, ni enyi mnrun ni enya, ni enyi donrin enya. ⁷ Makeni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a

ra manya a tū gizi a ra a tū. ⁸ Kani, ebe ̄enyi wū ndi e bi ebe eki ri elu, ni ̄enyi donrin ni nwan ̄enya; ni ̄enyi yiri okukwe le ihien-osisuwo ke ewuru igwe onye-agma gi e gbondon obi e, ̄enyi e yiri olile-̄enya nzuopuha noko okpu onye-agma gi e gbondon isi e. ⁹ Makeni, Osolobue etumeni ̄enyi d'a narin afunfun iwe-le-onuma a; kama, o kpo ̄enyi d'e nwonrin nzuopuha ghahani Di-nwonni-̄enyi wu Jesu Kristi. ¹⁰ Makeni, Di-nwonni-̄enyi wu Jesu Kristi nwunni ̄enyi onwun keni ̄enyi hun uzọ son e ri ndun—ke ̄enyi ri ndun ogen o gi bia ke ̄enyi a nwunhugwo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu ume—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu aka ni w'e sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpazuun Le Ekele

¹² Kani, umune, ̄enyi ri a riu unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu ̄enya ime Di-nwonni-̄enyi, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-osisuwo we, e gi ifiri e e ye we mgbaye kachanrinni—make orun we ri a run. Udun ya risonme egbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umune, ̄enyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsi-eka; a kasi ni ndi-ujọ obi; e yeni ni ndi zeleni aka—ka gi ni ndidi e son onye owule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwonni onye owule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozo ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghoghọ ni ogen ile. ¹⁷ E me ni ekpere ogen ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, makeni onwan ke Osolobue cho aka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nsọ ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi— ²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkenme hun ri mma. ²² Gba ni ni udi eje-ihien owule oso.

²³ Osolobue le enwen e, hun udon gha aka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nsọ: ya donmechanrin mmon unu le ume-ndun unu le ehụ onu ohunma—amangbe onu gha e nwon nkoriani ogen Di-nwonni-̄enyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onye hun kpo onu furu we gi e don ̄enya, o jenkọ d'e me e!

²⁵ Umune, e me ni ni ̄enyi ekpere!

²⁶ Dide ni umune ̄enyi ile odide ri nsọ.

²⁷ M ri e gi efan Di-nwonni-̄enyi a si onu gunni ndi ile kwerini ehuhwo-ozini.

²⁸ Efo ma Onye-nwonni-̄enyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Tsalonika Ndi Tsalonika, Nke Ebuo

¹ Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Tsalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efo ma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Osolobue E Donomie Unu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmin Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osusuo onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tani afunfun. ⁶ Ezioku ro, makeni, o furughu ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenko d'e me e ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—'ya le ndi mmon-ozie hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwunni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonni-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndinu k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonni-enyi le iken o gi nwe ogho ri wepu we— ¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nsu a ye e ogho, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'og makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, makeni unu kwere oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya hain enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a riu Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alanu iwi; enyi a riu a n'o gi iken e runzucharin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run— ¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonni-enyi wu Jesu ogho, gizi ifiri Jesu ye onu ogho—ghahani efo ma Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Dancharin Iwu Ile

¹ Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenko d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkenrin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozie owule—we si n'ogha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonni-enyi a biagu.

³ Anikwole ni onye owule gi uzo owule dufie unu: Uhuohin hu abiako mmani oken nnupu-isi hu biagu, e wefuhagu we Onye hu a dancharin iwu ile—Onye hu a dancharin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le enwen e. ⁴ O k'a gha a luson mmon le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni iya kacharin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsu Osolobue, weri ocho, kpo enwen e Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri uzo ohu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e rugu we kebe wepuha a.

⁷ Makeni iken hu e buhe idan-iwu a riguole nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kani, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a danchanrin iwu ile—hun Di-nwonna-enyi wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpopu. Di-nwonna-enyi k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonna-enyi gi bia gbu e la iwi.

⁹ Obibia Onye hu a danchanrin iwu ile k'a wu aka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumenya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lako ntikpo, makeni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a juguo we ezioku zihie ni we oken ndufie ahun we jenkod'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntu. ¹² Osolobue k'e me e keni we gi e ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a suo.

We Hoto Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kani, nke unu, umune enyi, onu ndi Di-nwonna-enyi bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Makeni, Osolobue hoto unu isi-mbidon noke mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nsa Mmon-nsa le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan hain Osolobue gi nwan kpo unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokenme ni nwan! Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo-ozu kuzi.

¹⁶ Onye-nwenni-enyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osisuo o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-nya ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekenme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Di-nwonna-enyi hun uzo ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ² E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gbapuha enyi aka ndi eje-obi le ndi eje-ihian, makeni ele ihian ile kwerini Osolobue.

³ Kani, Di-nwonna-enyi furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekenme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Makeni enyi a maringhozi ihien Onye-nwenni-enyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonna-enyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghota ihien-osisuo Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akutopukwole Ni Eka

⁶ Umune, enyi gi nwan efan Onye-nwenni-enyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu aka hun nke o gi bi ke enyi don gwa unu akpakwole. ⁷ Makeni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin enyi. Enyi akutopuni aka ogen enyi le unu gi ri uzo ohu; ⁸ enyi anarinni onye owule ihien-oriri bu enyi akuni ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amangbe enyi a wuruni onye owule ime unu ibu. ⁹ Elekwon ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kani, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰ Ke ogen enyi gide ri ime igunrun unu, enyi ye unu iwuni: “Onye ju n'o runko, y'e rile.”

¹¹ Kani, enyi a nuguo ni ndi hu ime unu kutofu aka, e busonme aka e che orun rulen we; o nwonna ihien w'a run. ¹² Enyi gi efan Onye-nwenni-enyi wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien aka kuma we; we gi aka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole unu.

¹⁴ Onye owule gbayeleni ihienni enyi ri nwan e deni unu, unu a koma a enya, gban'a oso —keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n'a ke enenren, ka a gba n'a mkpinsin-eka ke nwene unu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwonnini-enyi le enwen e, onye hun udon gha eka a abia, ya ye onu udon ogen ile le uzo ile. Di-nwonnini-enyi ya noyeni onu ile.

¹⁷ Mmewu Polu gi eka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-eka m, enina ke m'e biye ekukwo-ozim ile eka.

¹⁸ Efoma Nna enyi wu Jesu ya rini onu ile.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ibuzo

¹ Mmē wụ Polu de ekukwo-ozini; m wụ onyē-ozī pụ-ichēn Kraịstị Jizosị. Osolobue wụ Onyē-nzupụha enyi lē Kristi wụ Jesu onyē enyi gi dōn ɛnya tumē m. ² M rị e dejenni Timoti wụ nwa m esi ime okukwe. Efoma lē omikēn lē udōn hūn gha ɛka Chuku-Nēdi lē Jesu Kristi Nna ɛnyi bia ya rīnī i.

Mkpinsin ɛka Banyeni Eje-nkuzi

³ Nōdī nwan Efesosị kē m dōn gwa i oge m gi jenkō Masēdonia, kēni i gwa ndi hū rī a kuzi ihien wuleni ezioku w'a kuzizile ihien ndi hū wē rī a kuzi; ⁴ w'e gonzile ntin akiko nwonleni isi lē itu-mpupu ihien hūn w'e tusonmē hūn nweleni njedemē—makēni ihien ndini e mē ihian a masonmē omuma nweleni alī hūn nkē o gi yeni ihian ɛka bi obibi okukwe hūn Osolobue chō. ⁵ Ihien hain i k'e gi gwa wē ɛrira wū nī ihian hūn uzō gi ihien-osusuo e bi—ihien-osusuo hūn gha obi rī mma lē ihorī rī mma lē okukwe gha akpakali obi pūha. ⁶ O nweole ndi lato ihien ndini, kpahu, sonmē oku nwonleni isi. ⁷ Wē chō nī wē wuru ndi nkuzi Iwu Mozizi, bụ aghotanī wē ihien ndi wē rī e ku mōbū ihien ndi wē rī e ku oku wē —e ku, a dū ɛka obi.

⁸ ɛnyi a maringhō nī Iwu rī mma—omēni ihian a maringhō gi ɛ mē ihien wē gi ifiri ɛ ye Iwu. ⁹ O furu nī ihian ghota nī ɛlē ifiri ndi ezi-omumē kē wē gi ye iwu. Kama, wē gi ifiri ndi a dan iwu lē ndi e nupu-isi ye ɛ, uwe lē ndi ghaleni e fe Osolobue lē ndi e mē njo, ndi e mē ihien runi lē ndi e lēlia ihien rī nsō, ndi e gbu nēdi wē mōbū nne wē lē ndi izighe. ¹⁰ Wē yezi ɛ makē ndi ughere, makē ikennyē hūn e meson ikennyē mgba lē ikpoho hūn e meson ikpoho mgba, ndi e re ihian lē ndi e nnon ihian, ndi-ntu, ndi a shia ɛri-ntu lē ndi e mē ihien ndi ozō owule wē lē ezigbo nkuzi ghaleni a dangbama. ¹¹ Ezigbo nkuzini rī ime ozioma hūn Osolobue, Onyē hū rīchanrīn mma, buche m ɛka.

Ikele Chuku Makēni O Mē Ebere Nabanhan ɛnyi

¹² M rī a kpanmīn Kraịstị wū Jizosị Di-nwōnni-ɛnyi hūn ye m ikēn m gi rī a run orun, makēni o weri m nōkē onyē o gi dōn-ɛnya, wē m orun, ¹³ osuon'a nī m te kutō a, kpokpo ndi nke ɛ, gi ɛka-ikēn sōn wē. Kanī o nō mē ebere m, makēni amarīn m ihien m rī e mē oge ahun, m'e ke kwerizikwo oge ahun. ¹⁴ Di-nwōnni-ɛnyi nō gi ɛka rī mma sōn m, mē nī m omikēn oda-oda, wezi okukwe lē ihien-osusuo rī ime Jizosị ye m oda-oda. ¹⁵ Okuni wū ezioku hūn furu w'a nabanhanrīn: nī, “Kraịstị wū Jizosị bia ime uwa d'a zuopuha ndi njo”—hūn o mē ni mmē kachanrīn njo ime uwe ile.

¹⁶ Kanī, ufiri ɛ kē Osolobue gi mēni m omikēn, mmē hūn kachanrīn njo e mē, kēni Kraịstị wū Jizos' hūn uzō gi m ghosichanrīn ndidi zu oke, gi m mē ihien nleri, kēni ndi ozō, hūn k'e kweri n'ɛ gi ɛ marīn nī wē lē enwen wē jenkō d'e nwon ndun itebite.

¹⁷ Eze Itebite kē Osolobue wū! Eze Ghaleni a nwun! Onyē wē ghaleni e legha ɛnya! Chuku ohu suo rini! Mgbaye lē ogho ya rin'a jēnrin ejen! Isee.

Gi Oku Osolobue Lē Ihorī Rī Mma Lunī Osolobue Ogūn

¹⁸ Timoti nwa m, m rī e ye i iwu ndini nōkē kē amuma ndi wē busonmē banyeni i mbu dōn ku, kēni i saeka gi ihien wē ku ime amuma ndi ahun lu ogun hū rī mma, ¹⁹ e kwonkenmē okukwe lē ihorī rī mma. O nweguo ndi lato ihorī wē, sukpopu okukwe wē. ²⁰ Himenosị lē Alēzanda rī ime wē. E wegūo m wē ɛbuo ye Ekwensu n'o mē wē ihien, kēni wē marīn kubehi aru.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Ime Uka

¹ Igi bidon nwan, m si onu a risonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni we ekpere; a riodonni ni we; e gi ni ifiri we a kpanmin a, ² e mezeni ni ndi-nze le ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzo e bi obibi me juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³ Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a suo Osolobue wu Onye-nzuofuha enyi usuo, ⁴ makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marizikwo ezioku.

⁵ Makeni,
Osolobue ohu suo ri;
Onye ohu suo rizikwo
hun e wegbama Osolobue le ihian.

Onyeni wu Kraist wu Jizosi
hun wuzikwo ihian;
⁶ hun we enwen e ye,
keni o wuru ihien w'e gi gbapuha ihian ile—
Osolobue a shiaguo eri banyeni ihienni ogen furuni.

⁷ We tumo m onye e zisonme ozi ihienni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozo wulen ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, ari m a tu ntu!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyu ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi aka ekpere elu, ya wurukwo aka ri nsu, elokwo hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu mma, mobu iyi goru mobu ihien-mma mobu ekwa ndi nanranni. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹ We gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kile okennyu; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' ke we buzo ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kanj Osolobue jenko d'a zuofuha ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osusuo le iri-nsu, e kwondon enwen we.

Isi Nke Eto

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, “Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run.”

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manyu mobu onye aka-iken, kanj onye e me nwayo; ele onye-ikpe mobu onye egbo a suo. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-aka a ki ikpun-ulo a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbye ihian uzo ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani aka ki ikpun-ulo a, nani k'o don lepua uka Osolobue enya? ⁶ O wuko onye roghari nke ohun, onye sonme uzo Kraisti nke ohun, amangbe o honronma bu o nwonni ihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷ O k'a wuriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunma, amangbe o danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸ Erirazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we aka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manyu mobu ndi egbo ri enya. ⁹ We k'a wuriri

* **Isi Nke Ebuo:12** nwunye ihian

ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰ We k'e buriri uzọ lelegu we. Omeni enwon we nkoriani, we runma ni uka.

¹¹ Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manya; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹² Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu sọ; ndi a ki umu we le ikpun-ulo we ohunma. ¹³ Ndi hun run orun-ukani ohunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e mezikwo obi rukemwe we ali ime okweri we kwerini Kraisti-Jizosi.

Okukwe Ẹnyi Emike!

¹⁴ M bu e obi ni m lala d'a hun i egwa. Kani, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵ keni, omeni m bie d'a bia, ni mari k'o furu ni ihian e bi ime ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶ W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ puha;
 o no ghosi ni iya ro nke-esi
 ghahani Mmon-nsọ;
 ndi mmon-ozu a hungho a.
 Ihian e zisonmeguo ozi e ali ichen-ichen;
 e kweriguo ni w'a ime uwa.
 O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Ẹnọ

Eje-nkuzi

¹ Mmon-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraisti, sọnme mmon ndi hun e dufieni le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ² ebe we n'e sọn nkuzi ndi-ntu le ndi ihunna ihori we nwunguu nọke si we gi igwe-okun dagbu e. ³ We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we sọma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun mari ezioku, hun uzọ e ri, e ye e ekele. ⁴ Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonni hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narin a, ⁵ makeni oku Osolobue le ekpere e don e nsọ.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶ I gwa umune enyi ime okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-orun Kraisti-Jizosi, hun we gi ihien ndi ri ime okukwe-Kraisti le ezigbo nkuzi hu i ri e sọn zun.

⁷ Lato ilu ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi mari leni ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸ Makeni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kani igi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uzọ ile, makeni w'e ri erere e ime ndunni le ime ndun lalani." ⁹ Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ohunma-ohunma. ¹⁰ Ya hain enyi gi a rungbu enwen enyi, a lugbu enwen enyi, makeni enyi gi Osolobue ri ndun don-enya, Osolobue hun wu Onye-nzuopuha ihian ile—tumadu ndi kwerini.

¹¹ A gwa we ni we k'e meriri ihien ndini, a kuzi we ya. ¹² Anikwole onye owule legber'i ni wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi e, ihien-osusu a, okukwe e le k'o donme obi e ochan. ¹³ M gini d'a bia, hun a ni i hu a gunpuha Ekukwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmon we, a kuzi we ogen ile. ¹⁴ Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen hu we gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasu i.

¹⁵ Hun a ni i hu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime we, keni ihian ile hun a ni i hu e me we ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i enya; e

* Isi Nke Ẹtọ:16 Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

mēsōnmē ihien ndini wē. Makēni, i gha e mē wē, i siko d'a zuofuha kē enwēn i kē ndi rī e gōn i ntin.

Isi Nke Isen

Eka W'e Gi E Sōn Ndi Rī Ichēn-ichēn Rī Uka

¹ Aganlę okēnyē-ōba, ka gi mgbaye gwa a oku lękę onyę rī a gwa nēdi ę oku; a gwa ikēnyę rī ibe anī oku lękę umunę-ikēnyę; ² a gwa ikpoho-ōba oku lękę onyę rī a gwa nnę ę; a gwa ikpoho rī ibe alī oku lękę umunę-ikpoho—ka dōnmęchanrīnkwo enwēn i ochan.

³ E lepū ndi di wē nwūn hūn nwēlęni eyemęka nke-esi ęnya, n'i gi ę tū nī wē uya. ⁴ Omēni okpoho di ę nwūn e nwōngho umu, mōbū umu-oyę, ndini wē mūrūngudę kę wē dōn a rūn ihien furu nī wē rūnni ndi ezi-lę-ulo wē, e gi ęka wē rī e yeni ndi mūnī wē a kūkinbelua wē ugwo, makēni iya a sūo Osolobuę. ⁵ Nke okpoho di ę nwūn hūn wū ogbēnyę nke-esi, hūn nwōnlęni onyę owulę, o k'a rī e gi Osolobuę e dōn ęnya, e mēsōnmę ekpere, a rīo Osolobuę uhinhin lę efinnai. ⁶ Kani, hūn rī e bi obibi ęhū-ufu anwūnhunguolę—osūon'a nī o rī ndūn. ⁷ Hūn a nī y'e yezi wē iwu ndini amamgbe wē a wūrū ndi nwōn nkōriani. ⁸ Onyę owulę ghalęni e lefū ndi nke ę ęnya, tūmadū ikpun-ulo a, a jūguo okukwe-Kraistī, onyę ahūn ka onyę kwerilęni njo.

Ikpoho Di Wę Nwūn Hūn Uka Jęnkō D'e Lepū Ęnya (Orūn Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di ę nwūn hūn ruguū ahua oğun ęto mōbū kari sūo kę wē jęnkō d'a gūnyę ikpoho di wē nwūn hūn uka jęnkō d'e lepū ęnya; o k'a wūriri onyę lukarilęni di ohu. ¹⁰ O k'a wūriri onyę wē gi orūn oma o rūnsōnmę marin: ya wū, n'o zūngho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobuę, chanchanpu wē unyin ukū; n'o yeghoni ndi rī nsongbu ęka; n'o gigho enwēn ę kwani orūn oma uzo ile.

Ikpoho Di Wę Nwūn Hūn Kelęni Ka Egedi

¹¹ Ka ekwerilę gūnyę ikpoho di wē nwūn hūn kelęni ka ęgedi. Makēni, ihien a gūn ęhū nwę ikęn ban ęgbata wē lę Kraistī, a choma wē nī wē luru di. ¹² Ogęn hū ikpe a ma wē makēni e tikpoguō wē nkwa ibuzo wē kwe.

¹³ Wezūkade ohun, o ru, a mūrūn wē ęka-nkūtōpu, a gha unō-unō. Eledę ęka-nkūtōpu sūo, a si si-si-si, e busōnmę ęka e che orūn rulęni wē, e kusōnmę ihien furulęni nī wē ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndūnmōdūn m wū: ikpoho di wē nwūn hūn kelęni ka ęgedi wē luru di, wē mū umu, wē e lepū ikpun-ulo wē ęnya—amamgbe ęnēręn a hūn oghere o gi kuja oku ęnyi. ¹⁵ Makēni, ndi hū ime ikpoho ndini wē a kpahuguolę, sōnmę Ekwensu.

¹⁶ Okpoho owulę kweri ni Jesu hūn ndi di wē nwūn wū ndi-igbēnyę nke-esi rī ikpun-ulo wē, ya yeni wē ęka, makę uka gha e bu okęn ibu—kēni uka hūn uzo saęka e yeni ndi ahūn di wē nwūn hūn nwēlęni onyę e yeni wē ęka nke-esi ęka.

Eka Wę Gi E Sōn Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka rī a kī ohunma ru w'e ye ogho lę ugwo-orūn furu w'e ye ndi-isi—uzo ębuo, tūmadū ndi rī a gbakęnmę ebe iku oku-Chuku lę ikuzi n'ę rī. ¹⁸ Makēni, Ekwkwō-nsō si, “Ekenmęlę efin onu ebe o rī a zokpo oka,” sizi, “Onyę-orūn e furugho hūn w'a kū ugwo-orūn a.”

¹⁹ Wę kinghosi i ihien owulę banyeni onyę-isi, egikwołę ę dōn, mmanī madū ębuo mōbū ęto puha osheri. ²⁰ Nke ndi hūn e mēsōnmę njo, jūgbō wē id'ęnya ihian ile, kēni egun hūn uzo tuma ndi hōdūni.

²¹ M rī a gba i mkpīnsin-ęka id'ęnya Osolobuę lę Kraistī wū Jizosi lę ndi mmon-ozī nsō: e dōnmę iwu ndini; egbeyekwołę ni onyę owulę; elekwolę ihian ęnya ihun.

²² Ahuhukwołę bu ęka kwasī onyę owulę tūmę ę onyę orūn-uka, bu y'e leban n'a ęnya ohunma. Kpachanfu ęnya amamgbe y'e bi ęka ye njo ndi ozo mę; dōnmę enwēn i ochan.

²³ Arazile mirin suo, kama, a rari ekere manya make ufiri efọ i le make emu hun a ku n'i mbu-le-ebu.

²⁴ O nwe ndi njo we a puhachanrin ifon, a ma we ikpe we kebe kinme we ikpe, kani nke ndi ozo, njo we a ra fuha ifon egwa, kani o hu e son we, we kinguu we ikpe o puha ifon. ²⁵ Erira ke orun oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osuoden'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jenin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wu igbon mobu odibo aka ihian we weri ndi we ri okpuru we ni e rugho we ogo mgbaye, a gbayechanrin we—make ihian gha e kutu ofan Osolobue le ihien enyi ri a kuzi. ² Emeni ihian ri e fe onye kwerini, y'e benwakwole mgbaye o ye e makeni we wu umune ime okukwe. Kama, ya fede e kari, makeni onye ri e ri erere orun a wu onye kwerini le onye ri Osolobue obi.

A kuzi we ihien ndini, e nu we e me we.

Eje-nkuzi Le Ihien E Buhen'e

³ Onye owule hun a kuzisonme ihien ozo wuleni ezioku, onye hun ghaleni e kweye ni oku ndi hu zu oke Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti ku le nkuzi furu ofufe Osolobue, ⁴ rihu a pache; o nwonna ihien o marin. Adudu ido-ndondo le iru-uka mkpuru-oku wu nsongbu e. Eje-aduduni e buhe iwe-enya, ikpe, nkuto, inyonsomme-ihian onyinyon rileni mma ⁵ le idosomme ndondo—hun o meni o nwe ndi e men'e. Uche ndi no erira ari mma; ezioku a nahinguo we. We ri e ro ni ife Osolobue wu uzọ we gi e nwe erere. [Esonkwole ndi no erira a kpa.]

Ezigbo Aku-le-uba

⁶ Ifede Osolobue wu erere hi-ogbe nke-esi omeni ihian a ni ihien o nwe jun e efọ. ⁷ Makeni, o nwonna ihien enyi wehe ime uwa, o nwonzikwoni ihien owule enyi jenko d'e weri ime e enyi pukoni. ⁸ Ya wu, o mehuru ni enyi e nwongho ihien-oriri le ekwa*, ya jun enyi efọ. ⁹ Kani, ndi ri a cho ni we hi odafin a danbansonme ime onwunwan; egun ri ichen-ichen nwonleni isi a nwundon we ke onyan—egun ri ichen-ichen hun a ru ihian ehuru, a do ihian e ye ime iwi le ntikpo. ¹⁰ Makeni, ekpiri-egho wu mkpogun udi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu ime okukwe kpahu ebe ihi-odafin n'a du we, mesonme ihien bu oda obi gi e gbusonme we mgbu.

Ndunmodun Rini Onye-orun Osolobue

¹¹ Kani, iyu wu onye nke Osolobue, na ihien ndini ile to. Chuma ezi-omume Osolobue cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osusu, ndidi le ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenme ndun itebite hun Osolobue gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'enya ndi bu oda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobue hun e ye ihien ile ndun le Jizos' Kraisti hun no id'enya Pontus' Paleti ku ezioku, kwerichanrin n'o wu Onye o wu†, m si i ¹⁴ donmechanrin iwuni; enwonkwole ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donme e d'e ru obibia Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobue jenko d'e me n'o mezu ogen furuni. Osolobue, Onye hun richanrin mma, Onye ya suo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze le Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya suo wu onye ghaleni a nwun; Onye hun bi ime ukpe we ghaleni a saeka a nokunme; Onye ihian leghatuleni bu asako we aka legha a! Mgbaye le okiki itebite ya rin'a! Isee.

Ihien We K'a Kuzi Ndi-idafin

¹⁷ Nke ndi wu odafin ime ndunni, gba we mkpinsin aka, si we a pachele mobu gi aku-le-uba don enya, aku-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don enya, iya wu onye hun e yesonme enyi ihien ile, e yekwasi, keni efọ hun uzọ a suo enyi usuo. ¹⁸ Si we mesonme

* **Isi Nke Isin:8** le ebe enyi e buche isi † **Isi Nke Isin:13** Jon 18.33-37

mma, a wu odafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozọ ihien— ¹⁹ e gi ụzoni e donmetoni enwen we aku-le-uba wu aku-le-uba nke-esi, e gi e e gbetoni enwen we ezigbo iyetọ make oge n hu lalani, keni we hun ụzọ kwondon ndun hu wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni efọ we ri a kpọ, “Amamihien” bu ele ya.

²¹ Makeni, o nweguọ ndi ghaguu ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien. Efoma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekukwo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuo

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Kraisti wu Jizosi makeni uche Osolobue ro. We tumē m onye-ozu pu-ichen d'a run orun w'e gi me nkwa Osolobue gha —nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraisti wu Jizosi. ² M ri e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omiken le udon, hun gha aka Chuku Nedi le Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi bia ya rini i.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³ M ri a kpanmin Osolobue, hun m gi obi ri ochan e fe noke ke ndi nedi m kanj don gi obi ri uchan fe e. M'a kpanmin a m gha a nyanhan i ogen ile ime ekpere m—ke uhinhin ke efinnai.

⁴ M gha a nyanhan enya-mirin i, o hu a ri m ni m hun i, keni ighoghohu jun m obi. ⁵ M ri a nyanhan okukwe i hun gha akpakali obi i puha; okukwe ohu hu hun bu uzo ri ime nne-i-kanj wu Loisj le nne i wu Yunisi, hun m marin n'o riziwo nwan ime i. ⁶ Ufiri e, m ri a nyanhan ni ni funwun oyiye Osolobue hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen m gi bu aka kwasi i. ⁷ Makeni, Osolobue eyeni enyi mmon egun, kama, mmom iken le ihien-osusuo le ikwondon-enwen-ihian k'o ye enyi. ⁸ Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onye-nwonni-enyi, emezikwole ifenren mme nwen hun gi ifiri e ri ime ngan. Kama, gi iken Osolobue ye i tari afunfun nke i hun ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobue wu onye zuopuha ni enyi, kpo enyi oku ri nsu. Ele orun-oma enyi run hain o gi kpo enyi, kanj makeni erira k'o cho n'o me e lezi make ifiri efoma a hun o me ni enyi ime Kraisti wu Jizosi' ni uwa d'e bidon— ¹⁰ o no nwan me e n'o puha ifon ogenni ghahani obibia Onye-nzuofuha enyi wu Kraist' Jizosi bia ime uwa. Kraisti wu Jizosi e meriguu onwun, napu a iken. O giguo Ozioma wepuha ndun le ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri oziomanj k'o gi tumē m onye e zisonme ozi, onye-ozu pu-ichen le onye-nkuzi, keni m d'e zisonme e, a run orun rin'a; ¹² ifiri e ke m gizikwo ri a ta afunfun enina. Kanj ifenren arj e me m, makeni a maringho m onye m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saeka chedon ihien hun m buche e aka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³ Sonme udi nkuzi ahun zu oke i nu onu m; e gi okukwe le ihien-osusuo hun ri ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahun we buche i aka; me e ghahani eyemeka Mmon-nsu hun bi ime enyi.

¹⁵ Y'a maringho ni ndi ile ri Azuun Eshia a gbakitoguo m azuun; Figelosi le Homojinisi a gbaguozide m to.

¹⁶ Osolobue ya me ni ezi-le-ulo Onesiforos' omiken, makeni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. ¹⁷ Kama, o ruhu Rom, o no chosonmede m d'e ru n'o hun m. ¹⁸ Di-nwonni-enyi ya me ni Onesiforosi nwehen omiken aka a Uhuohin hu! Iyu le enwen i a maringho aka ile o yeni m ime Efesosj.

Isi Nke Ebuo

Onye-agma Kraisti Furuni

¹ O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Kraisti wu Jizosi e zekenme. ² Weri ihien ndi hu i nu onu m id'enya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenko d'a saeka kuzizi ndi ozo ya.

³ Tari afunfun noke ezigbo onye-agma Jesu Kristi. ⁴ O nwonni onye-agma hun e kon aka e ye oku-elu; makeni onye-agma k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e usuo efo.

⁵ O nwonni onye a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. ⁶ Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. ⁷ Romi ihien m ri e ku; Di-nwonni-enyi k'e me i ghot a ihien ile.

⁸ Nyanhan Jizosi wu Kraisti hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. ⁹ Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan noke onye-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

¹⁰ Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo eka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraisti wu Jizosi le ogho itebite rin'a. ¹¹ Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omēni enyi e songu a nwunhun,
enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

¹² omēni enyi e din ndidi,
enyi k'e sonzikwo a ki;

omēni enyi a ju a,
o k'a juzikwo enyi;

¹³ enyi wubehi ndi we gi e don-nya,
ya le enwen e k'a wusonme onye we gi e don-nya,
makeni o sako eka ju enwen e.”

¹⁴ Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsin-eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye eka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Suo Osolobue

¹⁵ A lili ma ni y'a ghosi ni wu onye Osolobue kwadon; onye-orun nweleni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. ¹⁶ Lat o oku nwonleni-isi hun ghaleni e yeni ihian eka fe Osolobue, makeni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷ Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama noke ete ri a bani. Himenosi le fileto ri ime ndi no erira. ¹⁸ Madu ebuoni a ghagu o ime ezioku pu, makeni we ri e ku ni Osolobue e weliguole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihienni e wiwi okukwe we. ¹⁹ Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: “Di-nwonni-enyi a maringuo ndi wu nke e” le “Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonni-enyi ya la njo to.”

²⁰ Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi ari ichen-ichen—ele ari we gi goru le hun we gi ola kpu suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi uru kpu rizikwo ari. O nwe ari we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹ Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu eka ime obibi we k'a wuru ari nwe ogho; wuru ari we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, ari w'e gi me ihien ile ri mma.

²² La ihien ndi ahun a nasonme ikorobia enya to; y'a chusonme ezi-omume, okukwe, ihien-osusu o le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonni-enyi. ²³ Adole ndondo nwonleni isi hun ndi marinleni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe— ²⁴ bu odibo Di-nwonni-enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi, ²⁵ e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye n'e ebe we no ghotafie. Osolobue nwon iken me we gbehuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶ [mememe uche Osolobue;] wanahin onya Ekwensu te gi kwondon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Ẹtọ

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kani, ghot a onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekenme k'a bia. ² Makeni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egho a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me

ihien runi. ³ We k'a wu ndi efo-njo, ndi oku ghaleni a guu efo, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwondon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suo; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suo usu ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezuchanrin omenal ri ime ofufe Osolobue, kan iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e gi ero a rubansonme ikpun-ulo d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kan w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹ Kan, o biekọ a kusị we we, make ni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile nọke nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuun

¹⁰ Nke i, ya hungo nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusu m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioku, ime Ikoniom le ime ali Litra. Y'a maringho oken ukpokpo hun m din; kan Di-nwonni-enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³ Kan ndi eje-ihian le ndi ndufie jenko d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozo, ndi ozo hu e dufie we.

¹⁴ Kan iyu nwen, mesonme ihien hun i mu, hun i kwerikenme, make ni y'a maringho onye i mumarin a; ¹⁵ y'a maringwozi Ekukwo-nsọ—gha ehun nwa-ndu i lala, Ekukwo-nsọ hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi won nzuopuha ghahani ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekukwo-nsọ gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzo, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Ẹno

¹ M ri a gbakenme i mkpinsin-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenko d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m rizi a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusonme e ogen ile—ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasi obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³ Make ni ogen lala hun ihian jenkozileni d'e gi kweri din ndidi nusunme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme n'o nu ihien a soni we, we k'a chosonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴ We k'a gbakito ezioku azuun, sonme ilu. ⁵ Kan, iyu nwen, donrin enya e leban ihien ile enya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mechanrin ihien ile orun i cho.

⁶ O me nke m, we ri nwan e hupu m nọke manya we gi a chu ejan; ogen m'e gi lama e ruguo. ⁷ A lugo m ezigbo ogun hu! A gbaguo m oso hu! E songuo m uzo okukwe hu! ⁸ Gha kikenni jenne, ihien hoduni nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-nwonni-enyi, Oka-ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jenko d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugon. Ele mme suo k'o k'e ye e, kan ndi ile buchanrin obi we che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankenme ni bia d'e kunrun m egwa, ¹⁰ ni Demas' a lugo m to shi Tesalonika—make ni ihien uwan ri a suo a; Kresens' e shiguo Galeshia; Taistos' e jenneguo Damashia. ¹¹ Luku suo son m nodi. Cho Maki ni wehe e i lalani, make ni o wu onye e yekenme ni m eka oda.

¹² E ziguo m Taikikos' shi Efesosi. ¹³ I lalani, wehe ewuru hu w'e yiye elu e hun m lato eka Kaposi ime Trasi; wehezi ekukwo ndi hu, tumadu ndi hun we gi akpukpo-anu meme.

¹⁴ Alẹzanda hụn a kpụ ụzụn kọpa mēkēnme m eje-ihien. Nna ẹnyi jenkọ d'a kụ a ụgwọ ihien o me. ¹⁵ Iyụ le enwen i k'a kpachanpukwọ n'a ẹnya make ọgụn ile hụn ọ lụson ozi ẹnyi.

¹⁶ Ogen we gi kpọ m ikpe ibuzọ, o nwọnni onye pūha d'e kuye ni m, ihian ile la m tọ. W'e gile ẹ ma we ikpe! ¹⁷ Kanị Di-nwọnni-ẹnyi nọyeni m anọyeni; ọ nọ ye m ikēn, kēni m hụn ụzọ ziru ozioma ali, zi ẹ n'o rucharin ndi anị ndi ọzọ ile wūleni ndi Ju ntin; m nọ hụn isi wanahin ọnu ẹworo. ¹⁸ Di-nwọnni-ẹnyi jenkọ d'a gbafuha m make eje-ihien ọwule gha a ru m ẹhụ, ọ zuọ m, kēni m hụn ụzọ banye Ali-eze ẹ hụn ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jennin ejen! Ise.

Ekele Ikpaẖun

¹⁹ Kele Priska le Akwila le ikpun-ulo Onesiforosị. ²⁰ Erastosị esonni ndi ọzọ, ọ nodi Korenti; m la Trofimosị tọ ime Miletusu make ni emu ri a kụ a. ²¹ Nwankenme n'i bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosị le Pudensi le Lainosị le Klodiosị le umune ẹnyi ile e zigho ekele.

²² Di-nwọnni-ẹnyi ya nọyeni mmọn i. Efo ma Osolobue ya nọyeni ọnu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Taitosi

¹ Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozu pu-ichen Jizos' Kraisti. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken'o gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we feme Osolobue k'o furu. ² M ri a run keni we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitosi, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Kraisti wu Jizosi Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitosi K'a Run

⁵ Ihien hain m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzọ donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzọ tumesonme ndi-ndu uka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpo we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozo e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manya mobu onye aka-iken mobu onye e gi enya-nai a cho egho.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsọ, onye e kwodon enwen e.

⁹ O k'a marinri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasị obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, keni o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozo, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mēfie.

¹⁰ Makeni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpu le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Makeni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egho a kuzi a sukposonme ikpun-unu.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kuguod'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule." ¹³ Ihienni o ku wu ezioku. Gi ifiri e a jugbo we ohunma-ohunma, keni we hun uzọ turu ohunma ime okukwe, ¹⁴ gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitogu ezioku azuun si we e me.

¹⁵ Ndi ruleni e weri e ni ihien ile ri uchan, kanj, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe we ri: ke uche we ke ihori we ruchaninde aru. ¹⁶ We si n'a maringho we Osolobue, kanj we e gi ihien w'e me a ghosi n'a marin w'a. We wu ihien izize; we a gba isi-akwanran; o nwonni orun-oma we furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien We K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Kanj iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikenny-e-oba w'e bukenrinle olulu; we wuru ndi ghaleni e gi ihien we buche we eka e gu egu, ndi e kwodon enwen we, ndi zeni ime okukwe le ihien-osusuo le ndidi.

³ Kuzizikwo ikpoho-oba ni we e bi obibi furu ndi ri nsọ e bi; we e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, we wuru ndi a kuzi ndi ozo ihien ri mma— ⁴ keni we s'eka e

mẹ ikpoho rị wẹ ebe alì múnrun kẹ w'a dọn nwe ihien-ọsusuọ di wẹ lẹ umu wẹ, ⁵ wuru ndi e kwondon enwen wẹ, ndi e donme enwen wẹ, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen wẹ e che okpuru di wẹ—amangbe ihian e kuto oku Osolobue.

⁶ Eriraziwo, kuzi ikorobia ni wẹ wuru ndi e kwondon enwen wẹ.

⁷ Gi enwen i henrin ihien wẹ e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku lẹ onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, keni ifenren me ndi inenren makeni ahunni wẹ eje-ihien wẹ e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo lẹ ndi ri okpuru ihian wẹ e humeni ndi wẹ ri okpuru wẹ isi; si wẹ a lilima ni wẹ e me ihien a suo ndi hu wẹ ri okpuru wẹ. W'a shiagwarile wẹ oku. ¹⁰ W'e zunle wẹ ohin. Kama, wẹ ghosichanrin ni wẹ wu ndi furu wẹ gi e don-nya ogen ile, keni wẹ gi obibi wẹ e me nkuzi Osolobue Onye-nzuofuha enyi a wuru ihien a la nya.

¹¹ Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuopuha a puhagunni ihian ile. ¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma nya Osolobue lẹ ihien-olila-nya uwan, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto lẹ itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee nya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuopuha enyi jenkọ d'e gi ogho bia. ¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen e ye, n'o gbafora enyi ime njọ ile, keni o gi e chanchanpuhani enwen e ndi k'a wu nke e, don wẹ nsọ, a wuruchanrin wẹ ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi wẹ, a gba wẹ ume, a jugbo wẹ. E mechanrin wẹ ile rike onye oku rchanrin eka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Ẹtọ

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni wẹ ni wẹ e we enwen wẹ e che okpuru ndi-ndu lẹ ndi-okiki, wẹ e hume isi; wẹ kwademe ni wẹ e me ihien owule ri mma. ² Gwa wẹ ekutole onye owule, wẹ e mele oku, wẹ wuru ndi e me juu lẹ ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Makeni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi lẹ ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari izize ibe enyi. ⁴ Kani, ogen efoma lẹ ihien-osusuọ Osolobue Onye-nzuopuha enyi gi bia, ⁵ o no zuopuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kani, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi lẹ ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nso ⁶ hun o ghaha eka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntụ: n'o k'e keye enyi ndun itebite. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi wẹ iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin nya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kani, lato ndondo nzuzu lẹ itu-mpupu ihien hun w'e tusonme lẹ ndondo lẹ ikpe banyeni Iwu Mozizi, makeni oku ndi hu wu ihien la iwi, o nwonni erere ri ime wẹ.

¹⁰ O me nke onye e kebeni, do a eka-ntin nke ibuzo, y'a dozi a ya nke ebuo; o tokwo e me ihien ahun o me, y'a la a to—'yu lẹ iya enwezile mmeko, ¹¹ makeni ya maringho ni uche onye no erira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o giguu njọ o ri e me ma enwen e ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m zihę n'i Atemasi mobu Taikikosi, y'a nwan iken i ile ni bia Nikopolisi d'e kunrun m, makeni a kwademequo m obi m ni m k'a nodi ebegu ogen oyini lalani.

¹³ Me ihien ile i k'a s'eka me n'i yeni Oka-iwu wu Zenasi lẹ Apolosi eka wẹ jenkoni ijen wẹ; hun a n'o nwonni ihien koni wẹ. ¹⁴ Ndi nke enyi wẹ munrun imesonme ihien ri mma, keni wẹ saeka e ye eka ogen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

¹⁵ Ndi ile mme lẹ wẹ ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien enyi a suo make okukwe enyi.

Ẹfoma Osolobue ya riṅi ọnu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Filemọnu

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan make ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ le Timoti nwene-enyi gba de e. Iyu wu Filemọnu ezi onye-orun ibe enyi ke enyi ri e dejenn'e —iyu ² le uka hun a no iwe i e zu le Afia nwene-enyi-okpoho le Akiposi onye-agma ibe enyi. ³ Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

Ihiẹn-osisuo Le Okukwe Filemọnu Nwe

⁴ Filemọnu, m'a kpanmịn Osolobue m oge ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Make ni, m hu a nu n'i nwe ihien-osisuo jenni ndi nsọ ile le ni i kwerichanrin ni Di-nwonna-enyi wu Jizosi. ⁶ Ekpere m wu ni okweri enyi le 'yu kweri ni Jesu jenkọ d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihien ile wu nke enyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nwene m, ihien-osisuo i nwon e meguo m ghoghọ oda-oda, o gbaguozị m ume oda-oda—make ni Osolobue e giguọ i gba ndi nsọ ume.

Polu A Riodonni Onesimosi

⁸ Make ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu n'i me ihien furu n'i me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihien-osisuo riu i a riu. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin enya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan make ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riu i. ¹⁰ M ri a riu i make nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹ O nwonna erere o ban n'i mbu. Kani o banguo nwan erere nke-esi—ban n'i, banzikwo ni m.

¹² M zikinla n'i iya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila n'i. ¹³ O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin enya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan make ufiri ozioma. ¹⁴ Kani, achoni m ni m me ihien owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihien gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwo we napu i ya ekere keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenin ejen— ¹⁶ elezi noke igbon, kani noke nwene i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kani, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonna-enyi.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m noke onye 'yu le iya gba a run, nabanhan a noke si mme ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihien owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Polu gi aka m e de onwan: *egheę, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mme nwon gwazi i ni i gi m ugwo enwen i.

²⁰ Egheę nwene m, ni m gide efan Di-nwonna-enyi ri ohoni aka i. Gi ifiri Kraisti gba m ume.

²¹ M ri e deni i ihienni make ni a manringho m n'i k'e hume-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihien m gwa i.

²² Ozozị, kwademe ni m mmughe obia a nodi, make ni m ri a tu enya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mme le unu a hun uzọ nodizi.

Ekele Ikpażuun

²³ Epafrasi e kele i. Mmẹ le Epafrasi gba ri nwan nganni make ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Maki le Aristakosi le Demasi le Luku e kelezikwo i. ²⁵ Efoma Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni mmon unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejen Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogen mbu, Osolobue gi uzo ri ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogen ikpazuunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azuun eka-nni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ make ni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; make ni, elee mmom-ozu ke Osolobue situ,
“Nwa m ke i wu;
a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m” mabu siji,
“M k'a wuru nedi e,
o wuru nwa m.”?

⁶ Ogen Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,
“Ndi mmom-ozu Osolobue ile, fe n'e.”

⁷ Nke ndi mmom-ozu, ihien Osolobue ku wu ni
“Chuku me ndi mmom-ozu e e henrin ufere;
o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwunni.”

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,
“Euu, Osolobue!
Ukpo i no a ki

k'a to jenin ejen;
ezi-omume wu okpo i
hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;
njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—
gi hukpu i uden-ighoghoh,
tume i,
ye i onodi
hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰ Osolobue siji Nwa a,
“Di-nwonni-enyi,
iyu ke uwanu ogen mbidon;
eka i memegwere
le ihien ndi ri n'a.

¹¹ We k'e wiwi,
kani i k'a riferi;
we k'a fafu rike ekwa.

¹² I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;
gi ozo nokin enya we,
ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;

* **Isi Nke Ohu:3** Jon 14.9

ndun i enwonko ogugu.”

¹³ Elee mmọn-ozị ke Osolobue sịtu,
“Nodi ali eka-nni m ebeni,
d'e ru mgbe m giguu ndi inenren
i memẹ n'i ihien i gi a zoma ukụ”?

¹⁴ Kini ke ndi mmọn-ozị wude? Ele mmọn ndi e jen ozi ke we wu; mmọn ndi Osolobue zihẹ d'a run orun make orinimma ndi jenkọ d'e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuopuhani!

¹ Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu. ² Make ni, omeni ozi mbu hu, Iwu ahun, we gha eka ndi mmọn-ozị ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wukeme ihien we gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mobu dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, ³ nani ke enyi k'a don nwan wanahin omeni enyi e lelia oken nzuofuhani no enina? Nzuopuhani Di-nwonni-enyi le enwen e bu uzọ zime ozi e; hun ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, ⁴ Chuku le enwen e nozi shia eri ni ozi we wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni eka a k'o gha bia ke orun atumenya ke hun o gi ghosi iken e. O shiaghozikwo eri ghahani oyiye Mmon-nsọ o yesonme k'o don cho.

Jesu Wu Onye-nzuopuha Zu-oke

⁵ Ele ndi mmọn-ozị ke Osolobue tume ni we k'a ki uwa hun lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! ⁶ O nwonghode ebe we no ku oku e ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Kini ke ihian wude nwan
i gi e ro e?

Ki ihian mmaka wude
i gi e lepu a enya?

⁷ Y'e meole ndi mmọn-ozị kari a
ekere ogen;

⁸ y'e giguu ogho le mgbaye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e buguo ihien ile che e okpuru ukụ”, ya wu ni o nwonni ihien rileni okpuru ukụ a. Bu enyi hu a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze” make ni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Make ni o cho n'o zuopuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsọ wu Jesu ke ndi o ri e don nsọ a wuruguo nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpọ we umune e. ¹² O si,

“M siko d'a gwa umune m oku efan i;
enyi gbakikome,
m siko d'a ja i mma.”

¹³ O sizi,

“M k'e gi e don enya,” sizikwo,
“E lee mme le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehule-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete

w'a mule we. ¹⁶ Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmon-ozu k'o bia d'e yeni eka, kani umu Ibrahim. ¹⁷ Ya hain Osolobue gi me e n'o richanrin ke enyi wu umune e uzọ ile, keni o hun uzọ wuru onye-isi nchu-egan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime orun Osolobue, n'o hun uzọ chuni ihian ejan w'e gi wepu njo we le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan eka e yeni ndi hun we ri a nwan eka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

¹ Umune m ri nsọ we kpọ mme le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-egan rin'a, ² hun ghosi n'o furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tume n'e ri, nọke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³ Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, nọke ke onye tun ulo don ka ulo ogho e nwon. ⁴ (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kani Osolobue ya run ihien ile). ⁵ Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kani o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenko d'e ku omegu. ⁶ Kani, Kraisti run ohunma nọke Nwa hun ulo Osolobue ri eka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwọ ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupuguo Isi

⁷ Ya wu, nọke ke Mmon-nsọ don ku,
 “Unu nu olu Osolobue tanni,
⁸ etikinkwole ni obi unu—
 ke ndi nedi unu don me
 ogen ahun we gi nupu isi;
 ke we don me
 uhuhin hu we cho ihien ri m onu ime atu.
⁹ Ndi nedi unu no no ebegu cho ihien ri m onu,
 m no ghosi we iken m
 orogbo ahua ogunna—
¹⁰ makeni iwe agbo hu we m.
 M no si,
 ‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu,
 w'e ke marin ke m'e me.’
¹¹ M no gi iwe kun enwen m, si,
 ‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”
¹² Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amangbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu.
¹³ Kani, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhin-uhuhin, hunni “tanni” ahun we ku oku e ime Ehuhuo-nsọ keleni ghafe, amangbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. ¹⁴ Makeni enyi le Kraisti k'a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumali ahun enyi gi bidon d'e ru njendem. ¹⁵ Nọke ke we don ku e ime Ehuhuo-nsọ:
 “Unu nu olu Osolobue tanni,
 e tikinkwole ni obi unu,
 ke ndi nedi unu don me
 uhuhin hu we nufu isi.”
¹⁶ Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijptu dupuha?
¹⁷ Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosonme ime atu? ¹⁸ Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o

kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹Enyi a hungu a nwan ni abanyeni we make ni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

¹ Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenk o d'a banye d'e zu iken hu o kwademe—keleni gharị nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu iken ahun.

² Make ni, enyi a nugh ozioma ke we don nu a, kan ozi we nu abanni ni we erere, make ni ari we ndi gi okukwe nabanhan a. ³ Enyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu iken hu noka ke Osolobue don ku ime Ehuhuo-ns o, si,
“Noka ke m don gi iwe kun enwen m, ku,

‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osun'a n'o runchanringu o run a kete o tunle iyeto uwa. ⁴ O nwongho ebe o no ku oku uhuhin nke esani ime Ekwkw-ns o, si, “Hun me e akpu-uhuhin esa, Osolobue no zu iken o run ile o run.” ⁵ O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si,

“Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe.”

⁶ Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d'e zu iken hu huzi a, bu ndi hu bu uz ozioma abanyeni make ni we nupu isi, ⁷ Osolobue no kayezi uhuhin ozo, kp o a “**tanni.**” O no ku e ime Ehuhuo-ns o ghahani Defidi—ebehu enyi rutu aka n'o si,

“Unu nu olu e **tanni,**

etikinkwole ni obi unu.”

⁸ Make ni, omeni Joshua e te dubanguo we d'e zuru iken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuhin ozo.

⁹ Ya wu nwan ni izu-iken o run hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰ make ni, onye banye d'e son Osolobue zu iken, o zu iken o run a, noka ke Osolobue don zu iken o run a. ¹¹ Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d'e zu iken hu, amangbe o gha e nwon onye danpuni ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹² Make ni, Oku Osolobue ri ndun; o run o run; o tu nko, tukari opia-gha onunai owule—o zubanchanrin ime d'e rude ume-ndun le mm on, d'e rude oken-eh u le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra ari we mma. ¹³ Ebe Osolobue ri, o nwonni ihien zuerini. Egh e, ihien ile gba oto enya onye hu enyi jenk o d'e ye mgbaka, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizosi Wu Oken Onye-isi Nchu-ejan Enyi

¹⁴ Ebe o me ni enyi e nwongho oken onye-isi nchu-ejan wu Jizosi Nwa Osolobue, hun ghafegu elu-igwere, banye ebe Osolobue ri, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. ¹⁵ Make ni onye-isi nchu-ejan enyi ele hun marinleni ni enyi e nwon iken, kan hun we nwanguu uzo ile noka enyi, bu o meni njo. ¹⁶ Ni enyi wefu nwan egun, bia ukpo efoma Osolobue, keni enyi nwehen omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—ogon o gi ri enyi mkpa.

Isi Nke Isen

¹ We a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchu-ejan, e tume, keni o nokin enya we ebe ihien Osolobue ri, e ye Osolobue oyiye, e gi ifiri njo a chu ejan.

² O maringuo ke we don e gi aka alulua e son ndi marinleni ihien le ndi-mmefie make ni o runahinzikwo ya le enwen e arunahin. ³ Iya hain o gi me ni o k'a gha a churiri ejan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴ Ihian ara ye enwen e okwan le ogho rin'a. Osolobue suo

ya a kpọ ihian, e ye e ya. Erira k'o don kpọ Eronu. ⁵ Erirazikwo, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi nchu-ejan—Osolobue ya tume e, Osolobue hun si a,

“Nwa m k'i wu;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.”

⁶ Ebe ozọ ime Ehuho-nsọ, o siji,

“Onye nchu-ejan k'i wu jenin ejen—
udi nke Mekizedeki.”

⁷ Ogen Jizosi gi ri elu uwan, o me ekpere, a riu Osolobue aririo; e gi oken-ekwan le enya-mirin a kpoku Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime onwun, Osolobue no nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue. ⁸ Osuon'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin isi. ⁹ O giguu a nwan zu oke, ruchanrin ogo, o no wuru onye hun nzuopuha itebite gha aka-a a biani onye owule k'e humen'e isi— ¹⁰ makeni Osolobue e tumegu a onye-isi nchu-ejan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibuzo Ri Ime Ofufe Kraisti

¹¹ Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kani o fuka orun okowa, makeni unu arizi a s'eka a ghota. ¹² Eghoe, makeni, o te furu nwan ni unu ri a kuzi ndi ozọ, kani unu e henringuozu ndi we k'a kuzimezi ihien ibuzo ri oku Osolobue! Unu e henringuozu ndi we k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni! ¹³ Makeni onye owule ri a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho ri, makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴ Kani, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka eh; nke ndi hun zunguu enwen we ghahani imesonme ihien we ri a mu d'e ru ni a marin we ihien ri ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

¹ Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Kraisti, hun enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun uzọ ka eh; ime okukwe. (Ele hun enyi e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni e ye ndun, le ikwerini Osolobue ² le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-ichen le ibu aka kwasị ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³ Eghoe, enyi siko d'e jeshi nwan ihun—emeni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makeni, asako we aka me ndi hun latoguu okukwe we ni we gbehutozi obi we, kwerizi: ndi hun o me ni Osolobue e te shiapuguo we enya; a danminguo we oyiye elu-igwee; Mmon-nsọ e ruguo we aka; ⁵ a daminguo we oku Osolobue, hun a n'o rika mma; a hunguo we iken ogen hu hun lalani— ⁶ bu a lazikwo we Osolobue to!

Asakozi we aka wekinhen we d'e gbehutozi obi we, makeni we ri a kpoqbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me enwen we.

⁷ Ali hun a ra mirin hun e zueyesonmen'e, e gi e me ihien we kun e sue, a banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin aka Osolobue. ⁸ Kani, o pume ogun le ekirika, o banni erere owule, lehu ni Osolobue e d'a bu a onu, okun we k'e gi la iwi 'ya ri e che e.

⁹ Kani, umune enyi ri enyi obi, osuon'a ni enyi ri e ku enina, obi ru enyi ali ni nke unu jenkọ d'a ka mma; ni nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a. ¹⁰ Makeni, Osolobue ara megbu ihian; o zoko orun unu run le ihien-osusuo unu gi ifiri efan a ghosi ghahani iyeni ndi nke e aka—hun unu rikwo nwan e me. ¹¹ Kani, enyi chokenme ni onye owule ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu ri a tu enya a hun uzọ mezu; ¹² amamgbe unu a lama nzunzun ime okukwe onu; kama, ni unu e son nzom'oku ndi hun gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hun Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuriri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenkọ d'a gozi o ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu

Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kanị we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghosi ni k'o don ku e k'o ri, oku e bi. ¹⁷ Eriazikwo, ogen Osolobue gi cho n'o ghosi ndi o kwe nkwa n'o gbehutoko ihien o bu obi, o no kun enwen e yen'e, gi e ghosi n'o siko d'e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbehuto —ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghosi ni Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme enyi ndi gbaon ni n'e ume, keni enyi hun uzo kwonkenme olile-enya hu o si enyi nwon. ¹⁹ Olile-enyani wu agbun zeni, hun furu we gi e don enya, hun k'e kwondon enyi, che enyi—agbun hun we gi lime ume-ndun enyi. Olile-enyani e we enyi a ghafe ekwa mgbonbepu hu, e weban enyi ime-ime ebegu Osolobue ri; ²⁰ ebegu Jesu buruguu ni enyi uzo banye make ufiri enyi—makeni o wuruguo onye-isi nchu-ejan jenin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Eṣa

Ke Mekizedeki No (Jenesisi 14.17-20)

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu-ejan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ² Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha uzo iri, we uzo ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chuku-cho”. Ozozu, Mekizedeki-ni wuzikwo eze ali **Salem**, ya wu “Eze **Udon**,” makeni Salem wu Udon. ³ O nwe nedi; o nwe nne; o nwonni ndi we si ni uwe mu a. O nwe mbidon; o nwe ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-ejan jenin ejen. ⁴ Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu ni Ebrahim nedi-enyi kanị le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzo ohu ime uzo iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livaị wu ndi nchu-ejan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzo ohu ime uzo iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzo-ohu-ime-uzo-iri, osuon'a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kanị, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebon we, bu o narin Ebrahim' uzo ohu ime uzo iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye owule a maringuo ni onye kanị ya nwe a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livaị, ndi hun a narin uzo-ohu-ime-uzo-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omegu a nwunhun we. Kanị, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuho-nsu ku n'o hu ndun. ⁹ Ya wu, enyi k'a sazide eka si ni Livaị le enwen e, hun umu a a narin uzo-ohu-ime-uzo-iri ghaha eka Ebrahim ku Mekizedeki uzo-ohu-ime-uzo-iri, ¹⁰ makeni Livaị rikwo ehụ nedi e kanị wu Ebrahim ogen hu Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchu-ejan, Udi Nke Mekizedeki (Ebu-oma 110.4)

¹¹ Ya wu, omeni udi ejan ebon Livaị a chu—ejan ahun ya le Iwu hu we ye we wi bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki hain nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu-ejan ozu—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² We wepu udi ejan le ndi nchu-ejan rini, ni e webanhan we udi ozu, we k'e webanhanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

¹³ Jesuni, hun ihien ndini ri e zin eka, wu onye ebon ozu, bu o nwontuni onye ebon hu run orun rike onye nchu-ejan. ¹⁴ Makeni, o we enya ni Onye-nwonni-enyi wu onye ebon Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebon efan ogen o gi ku oku ndi nchu-ejan. ¹⁵ Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu-ejan ozu, hun no ke Mekizedeki a puhaguo nwan. ¹⁶ Ele ebon hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu-ejan ozoni gha puha; ya wu, ele ebon o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchu-ejan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jenin ejen. ¹⁷ Makeni ihien Ehuho-nsu ku banyen'e wu, “I wu onye nchu-ejan jenin ejen,

udi nke M̄kizedeki.”

¹⁸ Ya wu, Osolobue a kagbugu Iwu mbu, make ni ndun a ri Iwu hu, make ni Iwu hu asani aka me ihien hun ri mkpa— ¹⁹ make ni Iwu mbu hu e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhanguo nwan uzo ohun, olile-nya ohun, hun ka mma, hun enyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

²⁰ Osolobue kun enwen e gi biye ihienni aka. O kunni ihien owule ogen o gi tume ndi nchu-ejan mbu hu ndi, ²¹ kani o kun enwen e tume Jizosi onye nchu-ejan. Make ni Osolobue si a,

“Di-nwonna-nyi e kungu enwen e,
o gbehutoko obi e.

O si,

‘I wu onye nchu-ejan jenin ejen,
udi nke M̄kizedeki!’ ”

²² Ihien ichenni hain nwan Jizosi gi wuru onye obi gi e ru enyi ali ni nkwerigbama ohunni ka mma. ²³ Ihien ozo ri ichen rizikwo: ndi nchu-ejan mbu hu bu oda make ni onwun a nini onye owule ime we runsonme ya wu orun. ²⁴ Kani, ya nwen awubehiko onye nchu-ejan make ni o ri a-ri jenin ejen. ²⁵ Ya wu n'o k'a saeka zuopuhacharin ndi hu ghaha aka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhacharin we d'e ru njendeme, make ni o ri ndun jenin ejen, a riodonni we ebe Osolobue ri. ²⁶ Onye-isi nchu-ejan no enina e furugho enyi: onye-isi nchu-ejan hun ri nsọ, hun meleni njo, hun nwonleni ebe o no ru, hun ya le ndi-njo wulenihu, hun we busiguu elu, ye e onodi kacharinni ime elu-igwee. ²⁷ O noni ke ndi-isi nchu-ejan ozo hu; o rini mkpa n'o k'a chusonme ejan uhuhin-uhuhin: o giguu ifiri njo a chu ejan, o gi ifiri njo ndi ozo chu. O chuguo ejan mgbe ohu, chucharin a—ogen hu o gi we enwen e ye. Iya wuzikwo ejan ikpazuun.

²⁸ Iwu Mozizi e tume ihian-mmaka zulenihu oke ni we wuru ndi-isi nchu-ejan; kani Osolobue e giguu oku o ku tume Nwa Osolobue hun zu oke jenin ejen n'o wuru onye-isi nchu-ejan. Osolobue kun enwen e yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osuon'a ni Iwu Mozizi a rigule.

Isi Nke ̄sat̄o

*Onye Nchu-ejan Ohun Le Nkwerigbama Ohun
(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)*

¹ Isi-oku ri ihienni enyi ri e ku wu ni enyi nwon nwan udi onye-isi nchu-ejan hun ri oche aka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebegu ogho kacharinni ri— ² hun ri a run Ebegu Kacharin Nso ime Odu-ofufe hu wu nke ezigbo e hun ri elu-igwee, Odu-ofufe hu hun Osolobue le enwen e mememe, ele hun ihian gi aka mememe.

³ Ihien hain we gi e tume onye-isi nchu-ejan owule wu keni o yesonme oyiye, a chusonme ejan. Ya wu ni o k'e nweziriri ihien onye nchu-ejanni enyi ri e ku oku e ye. ⁴ Omeni elu-uwa k'o ri, o ke wu onye nchu-ejan kaka—ebe o me ni ndi nchu-ejan hun a chu ejan ke Iwu Mozizi don ku hu a.

⁵ Ebegu we no e fe ofufe hun ri elu-uwa yihu nke ezigbo e hun ri elu-igwee eyi, onyinyon e ro. Make ni, ogen hu Mozizi gi jenkọ d'a run Odu-ofufe hu, Osolobue no gba a mkpinsi-eka, si a, “Hunkwo a ni i run ihien ile n'o yi hun we ghosi i elu-ugu.” ⁶ Kani, Jesu e nwehinguo orun ka nke we mma, ebe o me ni o wu onye e donzi egbata ime nkwerigbama hun ka nke we mma—nkwerigbama Osolobue tume, kwesonme nkwa ka mma.

⁷ Make ni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzo zucharin oke, o k'e nwon mkpa o ri ni Osolobue k'e webanhan nke ebuo. ⁸ Kani Osolobue hun ihien rileni mma ime ndi nke e, make ni ya wu nkwerigbama ibuzo ezucharinni oke, 'ya hain o gi si,

“Di-nwonna-nyi si,
'Lee e,

ogẹn lala,
 hụn m k'e gi tumẹ nkwerigbama ọhụn
 ẹgbata mmẹ lẹ ndi Izrely lẹ Juda;
⁹ ọ riko kẹ nkwerigbama hụ
 mmẹ lẹ ndi nedi wẹ kanị nwon,
 ụhụọhin hụ m kwondon wẹ ẹka
 gha ali Ijiptu dupuha wẹ.
 Makeni edonmeni wẹ
 nkwerigbama m—
 'ya hain
 m gi la wẹ to.'
 Ya kẹ Di-nwonni-enyi ku.
¹⁰ 'Di-nwonni-enyi si, onwan wu nkwerigbama hụ
 hụn m jenkọ d'e tumẹ
 ẹgbata mmẹ lẹ ndi Izrely,
 o meguu:
 m jenkọ d'e bu iwu m ri ichen-ichen
 che ime uche wẹ,
 de wẹ ye ime obi wẹ.
 M k'a wu Osolobue wẹ,
 a wuru wẹ ndi nke m.
¹¹ Elezi hụn ihian k'a kuzime ibe ẹ,
 mobu gwama ibe ẹ,
 "Marinkwo Onye-nwonni-enyi." Kaka!
 Makeni,
 wẹ ile jenkọ d'a marin m;
 gha onye kacharin ntin ime wẹ
 d'e ru onye kacharinni.
¹² Makeni,
 m k'e me ni wẹ omiken,
 gbaghari wẹ eje-ihien ndi wẹ me;
 a nyanhankozị m njo ndi hụn wẹ mesonme.' ”
¹³ Hunnị ọ ri nwan e ku oku nkwerigbama ọhụn, ya wu n'o meguo nke mbu wuru nwan
 ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu ọ hụ a kawaye egedi, ya wu ni ogẹn ẹ e d'a
 guu.

Isi Nke Itenei

Kẹ Wẹ E Fee Ofufe Mbu Ahun

¹ Nkwerigbama nke ibuzo hụ nwon umu iwu ndi son n'e hụn wẹ gi e fe Osolobue,
 nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hụn ri elu-uwani.

² Odu-ofufe ahun wẹ run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo kẹ teburu lẹ
 obu-ukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donme elu teburu ogẹn ile rizikwo ebegu. W'a
 kpọ mmugheni "Ebe ri nsọ." Wẹ gi ekwa gbonbepu mmugheni ihun lẹ azuun. ³ Wẹ ghafe
 ekwa mgbonbepu hụn ebọ—ya wu, hụn ri ẹgbata mmughe ebuoni, a banye wẹ mmughe
 hụn m'e ebuo, hụn w'a kpọ "Ebe Kacharin nsọ." ⁴ Ebeni kẹ ihien hụ wẹ gi goru memẹ,
 hụn wẹ no elu ẹ a dun nsensi okun, ri. Ekpeti-nkwerigbama hụ rizikwo ebeni. Wẹ gi osisi
 run a, gi goru nyankwama ehụ a ile, kẹ ime ẹ kẹ azuun a. Ime ẹ kẹ mkpu goru hụ wẹ
 buche ihien ahun wẹ risonme ime atu hụn wẹ kpọ mana ri; okpo Eronu ahun gborini lẹ
 ibe omuma ebuo hụ wẹ kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebegu. ⁵ Elu ekpetini
 kẹ ndi mmon-ozị ebuo wẹ kpọ ri. Ihien w'a kpọ ndi mmon-ozị ebuoni wu cherobim. Uwe

a ghosị nị ogho Osolobue rị ebehụ. We shiafu nku we elu ekpeti ahun. Ihien w'a kpo elu ekpeti ahun wu Oche-omiken.

Kani, enyi a s'eka kuru ihien ndini ali kiken ni.

⁶ Enina ke we donmesonme ihien ndini we. Ndi nchu-egan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni we, hun we gi e mezu omenali ofufe. ⁷ Kani, onye-isi nchu-egan suo a banye mmughe hu me e ebuo. Mgbe ohu suo k'o banye e ahua. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hun o jenko d'e gi chu egan. O chu ya wu egan make njo ya le enwen e le njo ndi Izrelu kpachanpuleni enya me. ⁸ Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosị nị omeni echẹn ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzọ we gha a banye Ebe ahun rị nsọ nke-esi e ke puha. ⁹ We gi ihien ni a kowa ogenni enyi rị ime e. Onwan rị a ghosị nị oyiye w'e yesonme le egan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi rị e fe ofufe hu rị ochan. ¹⁰ Make ni oyiye le egan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan rị ichen-ichen we gi e don ihien nsọ. Ihien ndini ile wuhu omenali enya e legha, hun Osolobue tume ni we ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tume ihien ohun hun zu oke.

Kę We E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kani, Kraisti a biaguo nwan nọke onye-isi nchu-egan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyeguo Odu-ofufe hun kani, hun ka a oke e zu, hun we gileni eka memę, ya wu, hun we gileni ihien uwanı we ke eke memę. ¹² O giguo nwan mgbe ohu banyechanrin Ebe Kachanrin Nso. Elekwọ edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kani, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

¹³ Make ni, omeni ifekpu we hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni edeke Kraisti jenko d'a sa eka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpuchanrin a, keni enyi hun uzọ fe Osolobue rị ndun make ni ndun Kraisti hun nweleni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue egan, ghahani Mmon-nsọ itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbamani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu we kpo oku hun uzọ nwonhen ihien hu k'a to jenin ejen Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen e, ebe o me ni o nwonguo onye nwunhunni hun we gi ndun a gbapuha we, make njo we mesonme okpuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi we.

¹⁶ Make ni, ihian kuguu ke we k'a don ke uku e, we siko d'a ghosiguu ni onye hu a nwunhuguu, we kebe gi ihien o ku runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhuguu suo ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o rị ndun.

¹⁸ Ya hain nkwerigbama mbu hu gileni bidonde bu edeke anu we gbu egbu ari a. ¹⁹ Make ni, ogen Mozizi gi gwachanringuu ndi hu ihien ile Iwu hu si we e me, ya o no weri edeke nwa-efin [le ewu] we gbu le mirin, gi enenren anu e nwun ufie-ufie le ukun efifia w'a kpo haisopu derisonme edeke le mirin hu, fekpusunme ke Ehuho-Iwu hu le enwen e ke ndi Izrelu ile— ²⁰ a si we, "Hunni wu edeke we rị e gi e tume nkwerigbama hu hun Osolobue kwademe ni unu." ²¹ Erirazikwo ke Mozizi don fekpusunme Odu-ofufe hu le aria ile we gi e fe ofufe. ²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni edeke ke we gi e don ihien ile nsọ: omeni egbuni we anu—omeni edeke aria, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraisti E Wepu Njo

²³ O me nwan ni omenali ndi hu ile rị mkpa igi don Odu-ofufe rị uwa nsọ—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni egan ka ndi hu mma ke nke ezigbo e rị elu-igwee cho. ²⁴ Make ni, ele Ebehü we gi eka memę we no e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo e ke Kraisti banye, kama, o banyeguo nwan elu-igwee le enwen e, weri onodi ebe Osolobue rị make orinmma enyi. ²⁵ Elekwọ hun o k'e gi gi enwen e chusonme egan, a chu, achudonzi rike ke onye-isi nchu-egan rị elu-üwa don e me, e gi edeke wuleni nke e a banye Ebehü Kachanrin

Nso ahua-ahua. ²⁶ Omeni nke Jizosi ri erira, nke o hu a nwun anwundonzi kete w'e kele uwa! Kani, ezioku wu n'o biaguo nwan mgbe ohuni suo ogugu-ogenni, d'e wepuchanrin njo ghahani igi enwen e chu-ejan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhun mgbe ohu, ohun meguu, okinkin-ikpe e son e, ²⁸ erira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue giguu Kraisti chu ejan mgbe ohu suo chuchanrin a, hun Kraisti gi buru njo ndi bu oda, Kraisti lalazi hun me e mgbe ebuo—elezi oku njo k'o lalani, kama, o lala d'a zuopuha ndi hun ri e lekeme enya a.

Isi Nke Iri

Jizosi E Giguo Ejan Ohu Hu O Chu Chuchanrin Ejan Ile

¹ Ebe o me ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo e; ya wu ni ejan hu w'a chusonme ahua-ahua asako nwan eka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, me we zu oke. ² Omeni o te sa eka a chanchanpu njo, nke ndi hun e fe ofufe a chubehi ejan. Make ni, nke njo we a wuru ihien we chanchanpu mgbe ohu hu, chanchanpuchanrin a, obi e ke gha e gbuzi we mgbu. ³ Kani, ejan ndi hu w'a chu a nyanhansonme ni ndi ri a bia d'e fe ofufe njo we ahua-ahua, a nyanhan ni we ni w'e mesonme njo, ⁴ make ni edeke oken-efin le ewu asaeka wepu njo. ⁵ Ya hain ogen Kraisti gi bia ime uwa, o si,

“Ke ejan-o, ke oyiye-o, o nwonni hun i cho;
kama, ehụ k'i kwademeni m.

⁶ Ke oyiye we dun okun-o ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o,
o nwonni hun a suo i usuo.

⁷ Ya m no si ‘Lee e, Osolobue, a bialo m d'e me uche i—
noke ke we don de banyeni m ime Ekukwo-nsọ.’ ”

⁸ Nke ibuzo, o si, “Ke ejan-o, ke oyiye-o, ke oyiye we dun okun-o, ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o—o nwonni hun i cho, o nwonni hun a suo i usuo” (osun'a ni Iwu si w'e mesonme ihien ndini). ⁹ Ya o nozi si, “Lee e, a bialo m d'e me **uche** i.”

Ya wu ni o buguo nke ibuzo che usuo keni o tume hun me e ebuo. ¹⁰ Iya wu **uche** Osolobue ke Kraisti me nwan, hun we gi nwan don enyi nso ghahani ejan Kraisti gi ehụ a chu, chu a mgbe ohu, chuchanrin a.

¹¹ Onye nchu-ejan owule a run orun a uhuhin-uhuhin, a chusonme udi ejan ohu hu— ejan hun ghaleni asaeka e wepu njo. ¹² Kani, nke Kraisti wu ni ogen o gi giguu ifiri njo chu ejan ohu hu o gi chuchanrin ejan ile, o no nodi ali eka-nni Osolobue. ¹³ Kete mgbe hu, o ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren e mememe n'e ihien o gi a zoma ukụ a, ¹⁴ make ni o giguo ejan ohu me ndi hu o don nso wuru ndi zu oke jenrin ejen. ¹⁵ Mmon-nsọ rizikwo a shia eri o gi a ghosi enyi ni ihienni wu ezioku. O bu uzọ si,

¹⁶ “Di-nwonni-enyi si,

‘Onwan wu nkwerigbama hun m jenkọ e tume
egbata me le we ogen hu:

m jenkọ e bu iwu m che ime obi we,

m k'e de we ye ime uche we.’ ” ¹⁷ O no siji, “Anyanhankozị m njo we le mmefie we.”

¹⁸ Ya wu, ebe we no gbaghariguhu njo ndini we, w'a ra chuzi ejan we gi e wepu njo.

Ni Enyi Nokunme Osolobue

¹⁹ Umune m, enyi e nweguo nwan ihien obi gi e ru enyi ali a banye Ebe Osolobue ri make ihien edeke Jizosi me. ²⁰ Eghee, make ni Jizosi a kwaguo ni enyi uzọ ohun hu ri ndun ghahani ehụ a, ya wu onwun a, hun o gi dowapu ni enyi ekwa mgbonbepu hu. ²¹ Ozozị, enyi nwon oken onye nchu-ejan hun ulo Osolobue ri eka a. ²² Ifiri ihien ndini we, ni enyi gi ni nwan obi enyi ile le obi erumali ndi gi ya wu onye nchu-ejan don enya buruhe Osolobue.

Ni enyi bja nwan makeni o gigo ẹdeke ẹ fekpu obi enyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a ma enyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu enyi ehụ.

²³ Ni enyi kwonkenme ni nwan olile-nya hu enyi nwon—makeni Osolobue hun kwe enyi nkwa furu onye we gi e don nya. O k'e mezu nkwa a.

²⁴ Ni enyi a chosonme ni uzo enyi e gi e me ibe enyi e nwe ihien-osusu, a runzikwo orun ri mma. ²⁵ Ele hun enyi e gi a lato ison ibe enyi a gbakikome ke ndi hu ime enyi don e me. Kama, ni enyi a kasi ibe enyi obi, tumadu hunni enyi ri a hun ke uhuhin Di-nwonni-nyi ri a riwaye nsue.

²⁶ Makeni, omeni enyi a kpachanpu nya to njo e me, ebe enyi maringwu ezioku, o nwonzini ejan owule hoduni hun we jenk d'a chu gi wepu njo. ²⁷ Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hun a tu egun le oken okun hun jenk d'a dunpuchanrin ndi-inenren Osolobue. ²⁸ Makeni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu w'e, emeni we omiken e—madu ebuo mobu eto shiahu eri n'o me ihien hu, ²⁹ nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu we gi don we nsu, kpasu Mmon-nsu we gha men'e efoma iwe? ³⁰ Makeni enyi a maringho Osolobue, onye hun si, “Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;” si, “Di-nwonni-nyi jenk d'e kin ndi nke ẹ ikpe.” ³¹ Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye aka Osolobue hun ri ndun.

Nyanhan Ni Ke Unu Don Bidon

³² Ka nyanhankwo ni oruru-ali hu unu gi kweri, ogen hu we gi shiapugu unu nya; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; ³³ ke we don kparisonme unu, kpokposonme unu, ke unu don sonde ndi ozo we ri e me erira ta afunfun. ³⁴ Egher, unu a tade ni ndi ri ulo-ngan afunfun ogen hu; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighoghodin e, makeni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon hun ka mma le hun k'a to jennin ejen.

³⁵ Etuhukwole ni obi-erumali hu unu nwon ime Di-nwonni-nyi, makeni ugwo-orun rin'a e hiekwogbe. ³⁶ Makeni, o rika mkpa ni unu din ndidi, keni unu hun uzo mesonme uche Osolobue, gi e nwonhen ihien hu o kwe nkwa a. ³⁷ Noke ke Ekukwo-nsu don ku, “O hodu ekere,
onye hun lalani a bja—
o biekwo.

³⁸ Kanj,
okukwe ke onye nke m hun ri ke m cho
k'e gi e bi.
O gbakin azuun,
ihien e asukwo m.”

³⁹ Kanj, enyi a ri ndi hun a gbakin-azuun, gi erira tuhu; kama, enyi ri ndi k'a gha e nwon **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuopuha we.

Isi Nke Mmanai

Okukwe

¹ Ki wu nwan **okukwe**? Okukwe wu igi e don n'i k'e nwonhen ihien i ri a tu nya a; igi ihien don, bu y'a rin e legan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma. ³ Okukwe ke enyi gi a ghota ni oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu ni we gha ihien nya ghaleni a legha memem ihien ndi hu nya e legha. ⁴ Ebelu nwe okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ejan ka nke Keni mma. Iya hain Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpọ a onye ri ke Osolobue don cho, shia n'a eri ni oyiye o ye ri mma. Makeni o nwe okukwe k'o gi wuru ni osuon'a

n'ọ nwunhūngūọ ọ hūkwọ e ku oku* .⁵ Ẹnọkụ nwọn okukwe: ịya haịn Osolobue gi weri ẹ shi elu-igwee ebe ọ rị ndun. Ọ nwunhūnni. A chọ w'a, ahūnzini w'a, makeni Osolobue e weriguọ a. Makeni, ni Osolobue d'e weri ẹ, Ẹkukwo-nsọ e kuol'a ni “ó mę ihien a sọ Osolobue.”

⁶ Bu ihian as'eka mę ihien a sọ Osolobue, mmani o nwęghọ okukwe. Makeni, onye ọwule bia d'e kunrun Osolobue k'e giriri a don n'ọ rị ari, n'ọ kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷ Nua nwọn okukwe. Ifiri ẹ, ogen Osolobue gi gwato a ni ihien metuleni jenkọ d'e mę, ọ nọ gi ẹ don, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, hun Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua mę ke ikpe gi ma uwa. Nua nọ gi ẹ wuru onye rị ke Osolobue don chọ, wuru a makeni o nwe okukwe.

⁸ Ebrahim nwọn okukwe. Iya haịn o gi kweri ogen Osolobue gi kpọ a, si a shi ebe o jenkọ d'e ye ẹ, ọ nọ jenme bu ọ marin ebe o jenkọ. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi ali hu Osolobue kwe ẹ nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odu. Erira ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odu. ¹⁰ Ebrahim mę erira makeni o bu obi le enya zinme obodo ahun nwọn iyeto hun k'a toni, obodo ahun Osolobue gi eka a rofuha, tun.

¹¹ Okukwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osun'a n'ọ kaguọ egedi oda-oda; osun'a ni Sara le enwen ẹ wu agan. Makeni, Ebrahim gi ẹ don ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e don enya, n'ọ jenkọ d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okenye ohuni ehụ a nwunhūngū ebe imu-nwa rị nọ mu umu bukenme oda—nọke kokise rị elu-igwere, nọke ejan rị mkpenren ohimin hun we ghaleni a saeka a gungu.

¹³ Ndinile kwondon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kani, e leheguni we ihien ndi hu, gi ighoghọ nabanhan we. We kwerizikwo ni we wu itumunye ime uwani, e kuzikwo a. ¹⁴ Ndi e ku enina rị a ghosi n'ọ nwonguọ ali enya we rị hun wu nke we. ¹⁵ Omeni ali hu we gha puha ke we te rị e ro, efe te hu a w'e gi kinazun. ¹⁶ Kani, we rị a chọ ali hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya haịn ifenren gileni e mę Osolobue iza Osolobue we, makeni, ezioku-ezioku, o nwęghọ obodo ọ kwademeni we.

¹⁷ Makeni Ebrahim nwọn okukwe, ogen Osolobue gi lele ẹ, ọ nọ bia d'e gi Aziki chụ ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu nọ memę n'ọ gi akpu nwa a ohu chụ ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku ẹ, si, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpọ nke i k'a gha bia.” ¹⁹ Ebrahim gi ẹ don ni Osolobue k'a saeka weli onye nwunni. Ke ihien ile don mę, ọ richanrinhu ke ebe ọ nọ gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwọn okukwe. Iya haịn o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e mę ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwọn okukwe: o d'a nwun, ọ nọ gozi onye-onye ime umu Josefụ ebuọ, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefụ nwọn okukwe: ogen o gi jenkọ d'a nwun, ọ nọ ku oku opupu umu Izrelu jenkọ d'a gha Ijiptu pu, gwa we ke we k'e mę okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwọn okukwe. Ya haịn we gi zume Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, makeni we hun a ni ọ wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwọn okukwe: ogen o gi suepuha, ọ nọ ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijiptu. ²⁵ Ọ hanrin n'ọ ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe ọ n'a chọ n'ọ ri-uwa, iri-uwa hun ghaleni a to. ²⁶ O gi ẹ don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Kraisti biani ihian wu aku-le-uba hun ka aku-le-uba rị Ijiptu. O mę erira makeni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷ Makeni o nwe okukwe, ọ nọ gha Ijiptu pu; egun atun'a ni iwe jenkọ d'e we eze wu Fero. O leni enya azun, kama, o dinsonme leke si ọ rị e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okukwe k'o gi mę Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi mę ni mmon-ozu hu rị e gbu umu ikennyę ibuzo ndi Ijiptu e gbuni umu ikennyę ibuzo ndi Izrelu.

* **Isi Nke Mmanaj:4** Jenesisi 4.10

²⁹ Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okukwe ndi Izrelu nwe ke ugba Jeriko gi dan ogen we gi jenhunmeguu a akpu-uhuohin esa. ³¹ Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo —makeni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³² Ki m k'e kuzi nwan? Ogen aria, nke m'e te kume oku Gidioni le Baraki le Samsini le Jefta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu— ³³ ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi opia-agma gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-agma ndi ali ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kani a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinyin; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we opia-agma gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we eka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸ Uwan! efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹ Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kani, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰ Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmēbuo

Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisti (Mat 11.28-30)

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba osoni Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighogho hun ri e che n'e dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali eka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile eka ndi-njo—amamgbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okukwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zoguode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu umenoke umu a ra? O si,

“Nwa m,
elegberile afunfun Di-nwonni-enyi gi a zun i;
anile ndun guu i ebe o ri a jugbo i;

⁶ makeni,
afunfun ke Di-nwonni-enyi gi a zun
onye o bu obi;
onye hun o nabanhan noke nwa a
k'o fian mkpinyin.”

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e noke ozunzun. Osolobue gi e a ghosi ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu

* **Isi Nke Mmēbuo:1** Griki: orukpu

ēlẹ ụmụ nke-esi. ⁹ Ebe o mē ni ẹnị a gbayeghọ ndị nēdi ẹnị rị elu ụwanị oghen wē gi e ye ẹnị afunfun wē gi zūn ẹnị, o furuni nị ẹnị wepūha obi ẹnị bu enwēn ẹnị che okpuru Nēdi ẹnị nke imē Mmōn wū Osolobue, kēni ẹnị hūn ụzọ nwōn ndūn? ¹⁰ Ndi nēdi ẹnị e yeghọ ẹnị afunfun ẹkere oghen ebe wē n'a zūn ẹnị kē wē marīnhan, kanị ya lē enwēn ẹ wū Osolobue gi afunfun a zūn ẹnị kēni ọ rīnị ẹnị mma nke-esi, kēni ẹnị sōn ẹ rī nsō. ¹¹ Afunfun w'e ye ihian wē gha a zūn a ra sūọ ụsūọ oghen hū ihian gi rī imē ẹ, ufū k'ọ fū. Kanị, omēguū, ọ mīpūha nī ndi wē gi ẹ zūn mkpuru, hūn wū udōn lē ibi kē Chuku chọ.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹² Gbakemē ni nwan ẹka, unū a gbakemēzikwọ mkpu-ukū ndi ahun rī a ma nni. ¹³ Kwa nī nī nwan okū unū ụzọ zinrinni, kēni ukū rīlēni ikēn hūn ụzọ dīnhin, amamgbe ọ kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴ A līlīma nī nī udōn a rī ẹgbata unū lē onyē ọwūlẹ lē ni unū a rīzikwọ nsō, makēni onyē rīlēni nsō ahunko Onyē-nwōnni-ẹnị.

¹⁵ Hūn n'a n'o nwōnni onyē ẹfoma Osolobue fie; nī ize arīnī imē igunrun unū, buhe nsongbu, mēru ndi bu ọda—erira mkpogun dōn e suepūha. ¹⁶ Hūnzikwọ n'a nī o nwōnni onyē rī a gherēni, mōbū onyē nōkē Iso—hūn nwōnlēni ihien ọ kpọ ihien Osolobue, hūn gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repū ọnōdī nwa-ibuzọ ọ wū. ¹⁷ Unū a marīnghọ nī omēguū, ọ nọ chọ nī o nwōnhen ngozi hū, kanị a jū w'a; ọ sanī ẹka gbēhuto ihien, ọsūon'a n'o gi ẹnya-mirin chọ ngozi hū.

¹⁸ Makēni, ẹlẹ ihien wē a saeka e metū ẹka kē unū bīa d'e kunrun—nōkē kē ụmū Izrelū dōn bīa Ugu Sainai; ẹlẹ oken okun rī e nwunni lē ishi lē ebe wē nọ a kwan “okokoko!”; ẹlẹ oken ufere rī a kpōnī. ¹⁹ Ẹlẹ olu opi rī a hannī lē olu rī e ku ihien o mē ni ndi nūn'a nọ rīoma nī asa wē ẹka nūzī— ²⁰ makēni obi wē asanī ẹka bu iwu o ti: nī, “Ihien ọwūlẹ ẹhū a metū ugu hū, wē magbu ẹ, ọsūon'a nī anū rọ!” ²¹ Ihien ile wē rī a hūn a wūkenmēkē ihien egun, nke wū nī, Mozizi lē enwēn ẹ nōdē sī, “Egun rī a tū m, ẹhū rī a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonu kē unū bīa, obodo uku Osolobue rī ndūn, Jerusalem hūn rī elu-igwee; unū bīa d'e kunrun igunrun ndi mmōn-ozī wē ghalēni a sa ẹka a gūn; unū bīa d'e kunrun ndi rī e mē mmēmme, a ghoghọ. ²³ Unū a bīagūọ d'e kunrun igunrun ụmū ibuzọ Osolobue, hūn wē deye ẹfan wē elu-igwee. Unū a bīagūọ d'e kunrun Osolobue hūn wū ọka-ikpe ihian ile. Unū a bīagūọ d'e kunrun ndi bi elu kē Osolobue dōn chọ hūn Osolobue mēguū nwan mmōn wē zu oke. ²⁴ Jizosī kē unū bīa d'e kunrun, onyē hūn e wegbama Osolobue lē ihian imē nkwerigbama ọhūn. Unū a bīagūọ d'e kunrun ẹdeke-nfesōnmē ahun hūn rī e ku ihien ka mma karī mmēgwari ahun ẹdeke Ebelū sī wē mēgwari, makēni ọnwan sī gbaghari.

²⁵ Hunkwọ n'a nwan nī unū apanī oku Osolobue, onyē ahun rī a gwa unū oku oghenni. Makēni, omēni awanahinī wē oghen hū wē gi pa oku Mozizi hūn nọ elu-ụwanī oghen ahun a dọ wē ẹka-ntin, ẹnị asakokwọ ẹka wanahin kaka, omēni ẹnị a pa oku Osolobue hūn gha elu-igwee a dọ ẹnị ẹka-ntin. ²⁶ Oghen hū, ụwa kē olu ẹ zinzin; kanị, oghenni, o kwegūọ nkwa, sī, “M k'e zinzinzi ihien ile: ẹlẹzi ụwa sūọ kē m sikọ nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi kwọ elu-igwere ile lē ihien rīn'a.” ²⁷ Okuni ọ ku: “M k'e zinzinzi” rī a ghosī nī Osolobue sikọ d'e wepū ihien ndi hū wē a sa ẹka e zinzinfū, ya wū ihien wē ke eke, kēni ọ hūn ụzọ hōdū hūn wē ghalēni a saeka e mēhunmē. ²⁸ Ebe o mē nwan nī ẹnị rī e nwōnhen ali-eze hūn wē ghalēni a saeka e mēhunmē, nī ẹnị gi nwan ekele lē egun lē ẹhū-omūma-nni fe Osolobue ofufe furu hūn ọ nabanhan; ²⁹ makēni ezioku-ezioku, Chuku ẹnị wū okun hūn e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmēto

Obibi Hūn A Sūọ Osolobue Ụsūọ

¹ E nwe ni ihien-osusuo umune unu ime Kraisti oge ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obia gu egu—makeni, o nwonguo ndi gi enina nabanhan ndi mmon-ozu, lee we obia—bu a marin we ni ndi-mmom ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan noka si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken noka si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekenme ni olulu di-le-nwunye; ke di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we* —makeni Osolobue jenkọ d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni eghe a suo unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efọ. Makeni, Osolobue e kuole, si, “Ahapuko m unu mọbu la unu to.” ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du eka obi, si,

“Di-nwonni-enyi wu onye e yeni m eka,

egun atuko m;

ki ihian k'a saeka me m?”

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinrin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosi Kraisti ri unyanhun k'ọ ri tanni; o k'a ri erira jennin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; makeni o rika mma ebe o no me ni eyemeka Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesonme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantuleni ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-ejan nke enyi wu udi hun o me ni ndi nchu-ejan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-ejan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-ejan njo ime Ebehu Kachanrin Nso, kanj w'e bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosi gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzọ gi edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni enyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebehu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ makeni enyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwanj enyi ri; kama, enyi ri a tu enya obodo hu lalani. ¹⁵ Ni enyi ghama ni nwan eka Kraisti a ja Osolobue mma oge ile, makeni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan enyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghorj ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹⁶ Hun n'a ni unu hu e me mma le ni unu e keye ibe unu ihien unu nwon, makeni udi ejanni a suo Osolobue usuo.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu unu isi; e bu ni enwen unu e che okpuru we. Makeni, we ri e lepu umen-ndun unu enya. We jenkọ d'e ye Osolobue mgbako banyeni unu. Hun n'a ni we gi ighoghọ ye ya wu mgbako, ele enya-mirin, make o gha a jo unu njo.

¹⁸ E me ni ni enyi ekpere. Makeni, enyi a maringho ni obi enyi ri ochan, ni enyi a chozikwo ni enyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile enyi ri e me. ¹⁹ M ri a rikemme unu, me ni ihien, keni we hun uzọ wekinhen m ebe unu ri egwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwonni-enyi wu Jesu, oken onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tume eka; ²¹ ya dodo yechanrin unu ihien ile ri mma hun unu e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a suon'a hun uzọ e me ime ndun enyi ghahani Jesu Kristi. Ogho ya rini Jizos' Kraisti oge ile jennin ejen! Isee.

Oku Ikpaun

²² M ri a rijo unu umune m, dodo, nabanhan ni oku nkasi-obini m de ni unu, n'o suekeni.

²³ M cho ni unu marin ni a hatuguo we nwen enyi wu Timoti—n'ọ ghaguo ulo-ngan puha. Mme le 'ya jenkọ d'a wi m lalani d'a hun unu, omeni o biaghọ egwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu unu ile le ndi-nso ile. Ndi hun gha Itali bia ri ekele unu. ²⁵ Efoma Osolobue ya rini unu ile. Isee.

* **Isi Nke Mmęto:4** Di esonle okpoho ozo; nwunye esonle okennyę ozo.

Ekukwo-Ozi Jemisi De

¹ Mmē wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebu alì Izrelu, hun risonme alì ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihien

² Umune m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri ne ni ihien unu e gi ghoghoro—³ make ni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzo wuru ndi ka ehụ, zu oke, nwonleni ebe we no a la azuun.

⁵ Onye owule ri ime unu hun marinleni ihien o k'e me, ya me ekpere ri Osolobue hun a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye e amamihien. ⁶ Kani, ya gikwo okukwe ri; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Make ni, onye obi-ebuo nohu ke ebiri-mirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷ Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule aka Di-nwonni-enyi, ⁸ make ni onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa aka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹ Onye owule kwerini bu o wu ogbenye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushigu a elu; ¹⁰ hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a ani. Make ni, ndi-idafin jenko d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, efifia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a aguu! Erira k'o rizi ni ndi-idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹² Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, make ni, o fuha ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia ni ihian, y'a sikwole, "Osolobue ri a nwan m." Make ni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴ Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien olila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umune m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷ Make ni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu-igwee, aka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rini hun ghalen e bi ekanai—a ra gbhuto, ara yebe ukpe, yeme ishi. ¹⁸ Iya kwademe obi e, shiapu efo mudonzi enyi, ghahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghori.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹ Umune m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukerininle oku; y'e bukerininle olulu—²⁰ make ni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekarì enwen onu; onu e welua enwen unu alì, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha ume-ndun unu. ²² Kani, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu suo, hun ri e dufie enwen we. ²³ Make ni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nohu ke onye gihu ughegbe lee enwen e. ²⁴ Eghē. Make ni, o leghahu enwen e, gha ebehu pu, o zo ke o no ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenme, mesonme ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kani ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we make ni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hụn si n'ọ rị e fe Osolobue bu ara kwonon ire e, rị e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, rulen aru enya Osolobue Nedi enyi wu hunni: ilepu ndi nwonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun enya ebe we rị a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umune m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omeni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu rị e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebeku, ³ onu a gbaye hun ken ekiken rị mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni rị mma,” si hun ogbenye, “Wuzo ebeku,” mobu “Nodi ebeni ukwu m rị”—⁴ ohun a ghosigwoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m rị m obi, gon ni ntin! Osolobue a horigwoni ndi-igbenye? Egehe, o horigwo ndi-igbenye ime uwan ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osuswo a nkwa. ⁶ Kani, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu richanrin mma hun unu rị a za?

⁸ Omeni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Ekukwo-nsọ, iwu hu hun si, “Thien ibe i ya suo i ke ihien i don a suo i”—unu e megwo ihien rị mma. ⁹ Kani, omeni unu e gbeyeni ihian, unu rị e me njo, ikpe a maole unu makeni unu rị a dan iwu. ¹⁰ Makeni, onye donmechanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a noke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Makeni, Osolobue ohu hu hun si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omeni y'e gbu ihian, y'a danchanringwo iwu hu ile—oswon'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-okwu ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Makeni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'o ban ni si ni i nwon okukwe, omeni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omeni ekwa ezuni onye nke Kraisti ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a rị a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo efo-o!”—kani, y'e yen'e ihien ehụ a cho. Elee erere k'o ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu egini w'e run orun a nwunhugwo.

¹⁸ Kani, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun arị a. Mmē nwen, m jenkō d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hun i gi kweri ni Osolobue ohu suo rị, ele iya? Y'e meke-o! Kani, eje-mmōn kwerezikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehụ hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhugwo?

²¹ Ele ihien nedi enyi wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogen hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-ejan elu ukpo nchu-ejan hu? ²² Y'a hun a? Okukwe e le orun a rungbama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. ²³ Erira ke ihien hu Ehuho-nsọ ku don mezu, ni, “Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpō a onye rị ke Chuku cho, kpō a owu a.”

²⁴ Y'a hun a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe suo!

²⁵ Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—ogen hu o gi nabanhan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zueme we, yeni we eka ghashi uzō ozō wanahin? ²⁶ Ya wu, k'o don me ni ehụ ihian mmōn rileni a nwungwo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwungwo.

Isi Nke Eto

Izun Ire

¹ Umune m, emele ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, make ni onu a maringho ni eka we k'e gi kin enyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. ² O runahinsomeme enyi ile arunahin. Onye owule oku-onu ghaleni arunahin e zugo oke, o k'a sazikwo eka kwondochanrin ehụ a ile.

³ Enyi kenme eshin onu keni o hume ni enyi isi, enyi k'a saeka ki ehụ a ile. ⁴ Lezide ugbo-mirin: osuon'a ni e hika we ogbe, osuon'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin mehu ekere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe owule o cho. ⁵ Eriira ke ire rizikwo—mkpamkpa ehụ me ntin ro, kani o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekere a dunfu egboko! ⁶ Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che enyi ehụ! O rucharin ehụ ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmom a bia.

⁷ O nwonni udi anu owule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnuhun hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako eka zun a. ⁸ Kani, o nwonni onye owule wu ihian hun k'a sa eka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. ⁹ Ya ke enyi gi a ja Onye-nwonni-enyi le Nedi enyi mma; iya ke enyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue onu! ¹⁰ Onu ohu hu ojja-mma gha a puha ke ibu-onu ghazi a puha! Umune m, o furuni n'o ri enina. ¹¹ Ni isi-mirin ohu gha onu ohu a gbapuha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? ¹² Umune m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nyu a s'eka wefaha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

¹³ Onye marin ihien nke-esi ime igunrun onu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia. ¹⁴ Kani, omeni eje enya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezuemekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringho ihien, make ni ntụ k'i ri a tu.

¹⁵ Ekwokwo enu-igwee ke udi amamihien hu gha bia! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, eka Mmon-nsọ ari; nke Ekwensu ro. ¹⁶ Make ni ebe owule enya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebeku ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹⁷ Kani, nke amamihien ahun gha elu-igwee bia—nke ibuzo wu ni o nwonni kaka eje-ihien owule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozọ; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunna ari a. ¹⁸ Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mipuha ezi-omume.

Isi Nke Eto

Awule Owu Uwa

¹ Elebe ke ikpe risomeme ime igunrun unu gha a bia? Elebe ke ogun risomeme ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu agha? ² Unu cho ihien ni unu enwonhenni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu enya, ni unu asani eka nwehen e unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon make ni unu ara rio. ³ Unu rio unu ara nwonhen—make ni ihien unu bu obi ari mma: unu ri a rio hun unu e gi me ihien a suo ni unu. ⁴ Ndi obi we rileni uzọ ohu! Unu amarin ni iwu owu uwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'o wuru owu uwa o henrin enenren Osolobue. ⁵ Ra unu ri e ro ni Ekwokwo-nsọ enwon ihien o ri e ku ogen o gi si ni “Enya a fu Mmon hun Osolobue we che ime enyi ufu omeni enya enyi ri uzọ-ebu?”

⁶ Kani Osolobue e yecheni eka, e yecheni iken; ya hañ Ehuho-nsọ gi si, “Osolobue a nokin onye-mpache uzọ, kani, o yeni onye e welua enwen e ali eka.” ⁷ Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, o k'a gbanu unu osọ. ⁸ Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu ni eka unu, ndi njo! Chanchanpu ni obi

unu, ndi obi-ebu! ⁹ Goo ni! Kwan ni! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

¹⁰ Wenua ni enwen unu ali ebe Di-nwonna-enyi ri keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

¹¹ Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe unu, make ni onye owule kuja oku onye Itu-Kraisti ibe e mobu kin e ikpe ri e kutu Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo oka-ikpe! ¹² Onye ohu suo ri hun e ye Iwu, onye ohu hu wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa aka a zuopuha, iya a sazikwo aka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³ Lee ni enya, unu ndi hun a si, “Tanni mobu ekile, enyi k'e jen alini mobu ani-nei; enyi k'a no ahua ebegu—zunafia, kpa egho”— ¹⁴ bu unu amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hun a puha, o nohu ekere, o fopu! ¹⁵ Ihien furu unu k'e ku wu, “Omene uche Di-nwonna-enyi ro, enyi k'a ri ndun, me ihienni mobu ihien-nei.” ¹⁶ Kani, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile no enina wu njo.

¹⁷ Ya wu nwan ni onye owule marin ihien furu o k'e me bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idafin, Kpachanpu Ni Enya!

¹ Unu ndi-idafin, gon ni ntin: kwanmakwo ni ekwan; e gokwo ni—make nsongbu hun lala ni ni onu!

² Aku-le-uba onu e wiwigu! Ekika e ripuguo ekwa unu! ³ Goru unu le ola onu a gbago nchara! Ncharani we gba k'a shiagbu unu eri; o jenko d'e ripu uru ri unu ehue ke okun don e ri ihien. Unu a kpatoguo aku-le-uba ime uwan ruguu njendeme. ⁴ Gon ni ntin! Egho-orun ndi sun ni unu ofia, hun onu gi mmegbu ju ni onu akuko ugwo ri nwan a kwan! Ekwan ndi ghoni unu ihien-ugbo e ruguozu Nna nwon iken ile ntin! ⁵ Unu e biguo obibi ehue-ufu le iri-uba elu uwan. Unu a zunguo akp'obi unu toni uhuhon ogbugbu. ⁶ Unu a maguo ndi nwonleni ihien we me ikpe, gbu we—bu o nwonna ihien we ju unu!

Din Ndidi

⁷ Umune m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwonna-enyi a bia. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye ali hun rikenne e mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazuun zueyegu a ohunma-ohunma. ⁸ Unu nwen k'e nwonzikwo ndidi erira, kwonkenme obi unu—make ni obibia Di-nwonna-enyi a riguo nsue.

⁹ Umune m, edenwinwinwoleni ni ibe onu, make Osolobue gha a ma onu ikpe—make ni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰ Umune m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwonna-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹ Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nughu ke Jobu don din ndidi; unu a hunghozu udi obi Di-nwonna-enyi nwe, ni Di-nwonna-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹² Hun ka mkpa umune m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enu-uba ke ihien ozo owule—ekunle ni hun owule. Kama, omene eghee ro, si ni hu “eghee;” omene mba ro, si ni hu “mba” amangbe ikpe-omuma a rini unu.

Ekpere

¹³ O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴ O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpọ ndi-isi uka ni we men'e ekpere, gi efan Di-nwonna-enyi hu uden kpu e. ¹⁵ Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwonna-enyi e weli e; omene onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶ A gwa ni nwan ibe onu njo onu me, e meni ni ibe unu ekpere—keni unu hun uzo dinhin. Ekpere onye ri e bi ke Chuku cho gi akpakali obi e me nwon iken, o runkenme orun.

¹⁷ Elaija wu ihian hun no ke enyi. Kani, osuon'a n'o wu ihian, ogen o gi mekenme ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto le ifon isin, ali ahunni mirin!

¹⁸ O no mezi ekpere, elu-igwere no ye mirin, ali no mi mkpuru a.

¹⁹ Umune m, omeni o nwon onye owule ime unu gha ime ezioku kpahu, ni onye ozo e wekinhen e azun; ²⁰ hun wekinhen e azun ya marin ni onye hu wekinhen onye-njo ri e huni azun k'a zuopuha ume-ndun onye njo hu eka onwun, kpume njo bu oda.

Ehuhuọ-Ozi Ibuzọ Pita De Pita, Nke Ibuzọ

¹ Mmẹ wu Pita hun wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi de ehuhuọ-ozini jenni ndi nke Osolobue rileni ulo, hun risonme ali ichen-ichen ri Azuun Pontusu le Galeshia le Kapadosia le Eshia le Bitinia—² ndi Chuku Nedi hoto hun Mmon-nsọ don nsọ—keni we hun uzọ humeni Jizosi Kraisti isi, leni we wuru ndi we fekpu edeke e—a ri we ochan. Efoma le udon ya ri ni onu mmagi-mmagi.

Olile-nya Hu Ri Ndun

³ Ojija-mma ya ri ni Osolobue, hun wu Chuku le Nedi Onye-nwonna-nyu wu Jizos' Kraisti! O giguọ oken omiken e mudonzi nyu, mu nyu ye ime olile-nya ohun ri ndun. O me ihieni ebe o no gha onwun weni Jizosi. ⁴ O meguo nyu wuru nwan ndi k'e nwehen ihien ndi hun o donmetoni nyu, ihien ndi hun ghaleni e rehi mobu a ruhu mobu a fapu. O buguo ihien ndini toni unu ime elu-igwee. ⁵ O gi nwan iken o gi wuru Osolobue e cheme unu, ghahani okukwe onu, keni nzuofuha hu o kwademegu, hun lalani ogugu-ogen, hun uzọ ru onu aka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶ Ihieni Osolobue me ri nwan e me unu a ghogho—oson'a ni we ri nwan e gi afunfun ri ichen-ichen e lele unu ekere ogen, ⁷ igi ghosi ni okukwe unu wu nke ezigbo e. Eriira ke we e gi okun e lele goru makeni o ri mkpa—goru hun e wiwini! Bu okukwe unu ka goru mkpa a ri, ka a ohunma-ohunma! Ya wu, o rika mkpa ni we lele okukwe unu, keni ogen Jizosi k'e gi bia, a ja we unu mma, yezikwo unu ogho le mgbaye; ⁸ Jizosi hun ihien e ri a suo unu—oson'a ni unu e ke leghatu e; unu kwerin'e—o son'a ni unu ari nwan e legha a kikenni. Ohun e me unu a ghogho oda-oda—oken ighogho onu ghaleni a saeka a kowa! ⁹ Unu a ghogho enina makeni unu hu e nwonna erere ri okukwe unu—ya wu, we hu a zuopuha ume-ndun unu.

¹⁰ Nke nzuopuhani, ndi-amuma hun Osolobue gi ku oku efoma hun jenko d'e ru onu aka te chokenme ali a, donrin enya leban a enya ebe we n'a cho ni we ghoha a. ¹¹ We hu a ju enwen we ihien Mmon Kraisti ri ime we ri e ku oku e ogen o gi gwato we afunfun Kraisti k'a ta le ogho k'e son n'e—a ju enwen we onye o ri e ku le ogen o gi jenko d'e gi me. ¹² Osolobue no ghosi we ni ele ifiri we le enwen we ke we gi e ku ihien ndi ahun we ku, kani, ifiri unu. Unu a nugo nwan ihien ndi hu. Onu ndi ahun weheni unu ozioma ke unu gha nu we. Iken Mmon-nsọ ahun Osolobue gha enu-igwee zihę ke we gi zi unu ya wu ozioma. Ndi mmon-ozu nke a chokade ni we leghade ihien ndini!

We Kpo Unu D'e Bi Obibi Ri Nso

¹³ Ya wu, konrin ni nwan orun ime obi unu, e donrin enya e bi; buchanrin ni olile-nya unu che ngozi hu Jesu jenko d'e gi efoma a weheni unu—ogen o k'e gi bia. ¹⁴ Leke ezigbo umu hun e hume isi, emezile ni ihien ndi hu te ri a gun unu ogen unu keleni marin Jizosi. ¹⁵ Kama, obibi unu ya richanrin nsọ uzọ ile nọke ke Osolobue hun kpo unu don ri nsọ. ¹⁶ Makeni Ekukwo-nsọ si, “Ri ni nsọ, makeni mme nwen ri nsọ.”

¹⁷ Ebe o me ni Osolobue hun ghaleni egbeyeni onye owule ke unu a kpo Nedi unu—Osolobue hun e gi ihien onye-onye me e kin e ikpe—gikwo ni nwan egun e bichanrin ogenni hoduni unu k'e bi elu-uwani unu wu itumunye.

Ke We Don Gbapuha Enyi

¹⁸ Ụnụ a maringuo ke Chuku don gba puha unu ime obibi-eti hu unu gha eka ndi muni unu nwehen; ni ele ihien e wiwini rike egho ona (siva) mobu goru—ke we gi gbari unu, ¹⁹ kani, edeke hun rikenme mkpa—edeke Kraisti, hun ri ke nwa-ebulu ehụ a zu oke nwonleni orusi. ²⁰ Osolobue a hotoguo a ni Osolobue d'e ke uwa, o ru ogen ikpazuuni, o no nwan wepuha a ifonrin-ifon make orinimma unu.

²¹ Ụnụ a ghaguo nwan eka Kraisti bia d'e gi Osolobue don enya, Osolobue hun gha onwun weli Kraisti, ye Kraist' ogho. Ya wu ni Osolobue ke unu kwerini; Osolobue ke unu ri e lee enya.

Onye We Gbafuha Nke-esi E Nwe Ezigbo Ihien-osusuo

²² Hunni unu chanchanguu nwan ume-ndun onu ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan eka a suotari ibe onu. Ya wu, gi ni nwan akpakali-obi unu e nwe ihien-osusuo ibe unu. ²³ Unu a wuruguo ndi we mudonzi. Ele mkpuru we gha a mu ihian hun a nwunni ke Osolobue gha mundonzi unu, kama, mkpuru ghaleni a nwun ke we gha mu unu. Mkpuru ahun wu oku Osolobue—oku ri ndun, hun a to jenin ejen.

²⁴ Make ni, Ehuhuo-nsọ si,
“Ihian ile nohu ke efifia;
oghọ ile ihian nwon nohu ke obobo efifia.
Efifia shinwun, obobo a danpu!

²⁵ Kani, oku Onye-nwonni-enyi
jenko d'e turu jenin ejen!”
Oku hu wu ozioma hu we zi unu.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

¹ Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunnai, iwe-enya le nkuto ile. ² Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hun ri ochan a do unu—keni unu hun uzọ a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e, ³ o me nwan ni ezioku ro ni unu a danminguo efoma Di-nwonni-enyi, hun a ni Di-nwonni-enyi ri mma.

⁴ Unu a biaguo nwan d'e kunrun e: omuma hun ri ndun—hun ihian ju; kani omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu enya Osolobue. ⁵ Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hun uzọ wuru ndi nchu-ejan ri nsọ, hun gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hun Osolobue a nabanhan. ⁶ Make ni, Ehuhuo-nsọ e kuguu a, si,

“Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,
omuma gin'e;

omuma m hori ahori, rikenme mkpa.
Ifenren emeko onye hun kwerini n'e.”

⁷ Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kani nke ndi hun kwer-ileni—

“Omuma ndi ri a tun uno jutọ,
a wuruole hun gi ulo!”

⁸ O wuruguozi

“Omuma w'a kpogburu;
nkume a han we a dan.”

Make ni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

⁹ Kani, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nsọ; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzọ e me onye owule a marin oken orun ri ichen-ichen Osolobue runsonme, Osolobue hun kpopuha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma. ¹⁰ Ogen mbu, unu “ele ndi nke Osolobue”, kani, unu a wuruole nwan ndi nke e; mbu, “omiken e eruni unu eka”, kani omiken e e ruguo nwan unu eka.

Enyi Wụ Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a riọ unu nọke ndi obia le ndi rileni ani we, gbala ni ni egun ndi hun a gunsomme ihian hun a luson ume-ndun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozọ ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu nọke si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu—e gi w'e ye Osolobue ogho ogho o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kiri

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonni-enyi e hume ni ndi ile ri a kiri isi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Govano ri Azuun ichen-ichen a ki—nọke ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpukin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wulenigbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwornin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusu ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mọbu igbon**, e weluchanrin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzọ ile—ele ndi-efoma le ndi eka-alulua suo, kani ke ndi eka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furuleni ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kponi unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzọ e son nzom'uku a.

²² O metuni njo;

oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Ogho we gi kpari e,

o kparigwarini we;

ogho o gi ta afunfun,

o nyanni isi n'o k'e me ihien owule.

Kama,

o no we enwen e

kwanigbon Osolobue,

onye hun a han ezigbo enen.

²⁴ Kraisti le enwen e gi ehụ a buru njo enyi, bu e shi elu obe osisi ahun, keni enyi gi ehụ a nwunnahin njo, gi ndun enyi mememe ihien Osolobue cho. Ehụ we rusonme e ke enyi gi nwe nzuori. ²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kani onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du ume-ndun unu rike anu, e chema e.

Isi Nke Ẹtọ

Di Le Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osuon'a ni o nwegho ndi di kwerileni oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dobanhan we ime Osolobue—bu o nwonni oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anile ni mma unu wuru nke ehụ—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghaleni a fapu—mma ime-juu le agungun omehen—hun rikememe mkpa enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nsọ hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Ebrahim, a kpo a “nna-m.” Unu wu umu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusị unu.

⁷ **Ndi di**, ẹrira k'o rizi kwọ ebe ọnu ri. Di, gi uche e sọn nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye ẹ ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazuun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmon; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suọ unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpogwari we iyi. Hun nke unu e gi megwari we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kponi onu, iya k'o cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye cho ndun,
onye cho ni elu ẹ ri mma,
ya wefu eje-ihien ire ẹ;
ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azuun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme ẹ.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonni-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizi kwọ ekpere we.

Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma?

¹⁴ Kani, osuon'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu noke Di-nweni-unu, unu a kwademe ogen ile ni onu a kowan onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me ẹ. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

¹⁷ Makeni o ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. ¹⁸ Makeni, Kraisti gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'o nwun, o nwunkozi, Onye ri ochan hun nwunni ndi njo onwun—keni o hun uzọ wehe enyi ile ebe Osolobue ri. We gbu ẹ, o nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku no me ẹ ri ndun ime-mmon. ¹⁹ Ogen o gi ri ime-mmon, o no jen d'e zi ndi-mmon ri ime ngan ozi oma— ²⁰ ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suọ; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. ²¹ We gi onwan gwato enyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kikenni no. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian ehü, kama, ihian gi ẹ a ghosi Osolobue ni o gi obi ẹ ile bia d'e kunrun ẹ. O zuopuha unu makeni Jesu gha onwun lihi. ²² Jesu Kristi a lashiguọ nwan elu-igwee; o nodi nwan eka-nni Osolobue; ndi mmon-ozii ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru ẹ.

Isi Nke Ẹnọ

Obibi Ndi We Gbehutoquu

¹ Ebe o me ni Jizosi narin afunfun noke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Makeni, onye gi ifiri Kraisti kpachanpu enya narin afunfun ime

ndunni a jũgũo njo—² a ra bizi n'o me ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-uwã ke Chuku don cho.

³ Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higu. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsonme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jen ogbo manya, onu a ruã mmon onu a marinzi hun unu ruako.

⁴ O tũka we nwan enya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi e e kuja oku unu. ⁵ Kanj we jenkõ d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

⁶ Onwan hain we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzõ ri ndun ime-mmon rike Osolobue, osuon'a ni a narĩguo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

⁷ Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwõdon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me n'e make odakin gha a ri ekpere unu. ⁸ Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, makeni ihien-osusuo e kpume njo bu oda. ⁹ E gichanrin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyiye ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyiye o nwehen eka Osolobue e yeni ibe e eka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule hun a run orun owule ya gi iken Osolobue ye e run a, keni ogbo hun uzõ a bia ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogbo le iken ile wu nke e jennin ejen. Isee.

Ita-afunfun Noke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya noke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghõghõma ni, makeni unu ri e son Kraist' a ta afunfun a —keni unu hun uzõ nwe ighõghõ, e yi oro-ighõghõ ogen ogbo a k'e gi puhachanrin ifon.

¹⁴ Omeni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wuruõle ndi Osolobue gozi, makeni ohun ghosi ni Mmon ahun nwe ogbo hun wu Mmon Osolobue nokwasì onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbu-ochu mobu izu-ohin mobu makeni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosonme oku.

¹⁶ Kanj, omeni y'a ta afunfun makeni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile e ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma n'i ri a za efan hu, n'i ri a za “Onye nke Kraisti.” ¹⁷ Makeni, ogen e ruõle hun okinkin-ikpe e gi bidõn—bu o k'a gha ime ulõ Osolobue bidõn. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha eka enyi ndi nke Osolobue bidõn, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozõzi,

“Omeni nzuõpuha fu ndi ezi-omume orun

nani k'o k'a ri ni ndi-njo

le ndi ghaleni e fe Osolobue?!”

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun—udi afunfun hun wu uche Osolobue—we we nwan enwen we che eka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

¹ M ri nwan a riõ ndi-isi ri ime unu—**m ri a riõ unu** noke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogbo ahun lalanì: dodo ni, ² e lepu ni atunrun Osolobue hun we buche unu eka enya; e du ni we. Arunle ni noke si we wa a ye onu olu, ka shiapu ni efõ run a—noke ke Osolobue don cho; egile ni ekpiri ihien unu k'e nwehen me e, ka me n'e makeni irun ni Osolobue orun ri a du onu. ³ Emelè ni ndi we keye unu lepu enya noke si unu nwe we; kama, a wuru ni ni we ihien-nleri, ⁴ keni, ogen Onye-isi

ndi-ndu atunrun e gi bia, unu e nwehen okpu-eze ogho ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Makeni, Ehuho-nso si,

“Osolobue a nokin onye-mpache uzọ,
kani,
o me ni onye e welua enwen e ani efoma,
e yen'e aka.”

⁶ Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni ogen ru, o bushi unu elu—⁷ unu e bu mkpa ile unu nwe kwasị a, makeni orinimma unu ri a obi.

⁸ E donrin ni enya; e che ni nche—makeni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme nọke eworo ri e deni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹ Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho ni ndi Itu-Kraisti ibe unu ile ri uwa ri a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰ Kani, unu taguu afunfun ekere ogen, Osolobue hun e mechanrin efoma ile, hun kpọ unu d'e du e nwonrin ogho-itebite ahun ri ime Jizos' Kraisti, k'e donzichanrin ni unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin unu ali.

¹¹ Iken ile wu nke e jenin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹² Sivanosi*, ya yeni m aka de ehuhuo-ozini me ekere; nwehe enyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e keni m gi e gba unu ume, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³ Uka ahun ri Babilonu, hun we hori ke we don hori unu, e zigho ekele unu. Nwa m wu Maki e keleghozikwo onu. ¹⁴ Dide ni ibe onu odide ihien-osusuo.

Udon ya ri ni unu ile hun ri ime Jizos' Kraisti.

* **Isi Nke Isen:12** Iya wu Sailasi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Pita** **De** **Pita, Nke Ebuo**

¹ Mmē wu Simionu hun w'a kpọ Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozu e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikenne mkpa hun enyi le enwen enyi nwon—okukwe hun we nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi le Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ² Efo ma le udon ya rini onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nweni-enyi le Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O gigu oken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hun enyi e gi bi elu le hun enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hun kpọ enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweyaye ihien ndini o ye enyi. ⁴ Ogho a ahun le ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonme enyi oken nkwa ndi hun o kwesonme enyi, nkwa ihien w'a cho acho ri ichen-ichen hun o cho ni enyi nwerin. O me e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa le ihien olila-enya hun e buhen'e.

⁵ Ufiri onwan, lilima ni nwan uzọ ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hun ghaleni e tu e cheni obi-nwene.

⁸ Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweyaye we, unu awuko ndi marin Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kani, o me nke onye hun nwonleni ihien ndini, o rini e leghakenme uzọ, enya-mpin k'o wu. O zogu ni a chanchanpuguo w'a njo mbu.

¹⁰ Lilima ni nwan uzọ ile, umune m, ni unu ghosi ni Osolobue kpọ unu nke-esi le ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu me e, o nwonni ogen unu e gi dan! ¹¹ Unu siko d'e gi e ru ogo ndi we k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Ali-eze itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi le Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hun Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—osun'anị unu a maringuole we; osun'a ni unu e turuguo ohunma ime ezioku hu we weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini we, hunni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴ Makeni, a maringuo m ni ogen m'e gi nwunhun, gbupu ehuni, a riguo nsue, rike ke Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghoe, m k'a nwankenme uzọ ile gi hun a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini we, m ghaguu ehuni pu—m nwunhinguu.

¹⁶ Makeni ele akiko ndi ma ko akiko memē ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken le obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hun ogho a. ¹⁷ Chuku-Nedi ye Jizos' ogho le ikpen ogen hu o gi gha elu-igwee gi olu e ku oku. Olu ahun le Ogho ahun Kachanrinni wi bia ebe Jizosi ri. Olu ahun si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m!” ¹⁸ Enyi le enwen enyi gi ntin enyi nu ke oluni gha elu-igwee bia ogen ahun enyi le iya gi ri elu ugu-nsọ hu.

¹⁹ Enyi gi e nwan marin ni ihien ndi-amuma ku ime Ehuhuo-nsọ wu ezioku furu w'e gi don enya. Ya wu, o ka unu mma ni unu gi we e don—noke ukpe-eka ri e nwun ime ishi

—gi we don d'e ru mgbe eki e gi fon, hun ukpe Onye ahun wu Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Ké Ihien Rí Imé Ekukwo-nsó Dón Bia.

²⁰ Ka ghoḥa nì onwan rìkè ihien ibuzo: nì, o nwonni ihien owule we ku mobu de ime Ehuḥo-nsó hun we gi uche ihian ku mobu hun we gi uche ihian a kowa; ²¹ makeni, o nwonni ihien owule rì ime Ehuḥo-nsó hun gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsó 'ya nu ndi hun kuni, we no ku ihien gha ebe Osolobue rì bia.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Le Ndi nkuzi-ntu

¹ Kanì ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' oḡen mbu hu. Eriḥa ke ndi nkuzi-ntu k'a donzi rì ime unu. We k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hun e buhe ntikpo, jude Di-nwonni-we, hun nonni we—onwan ke we k'e gi buhekennin ni enwen we ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarin Ihian Ihien E

² Kanì, ndi bu oḡa k'e son we bime eje-obibi ifenren ahun we rì e bi. Ihian siko d'e gi ifiri we kuto Uzọ-ezioku. ³ Enya-uku we k'e me we e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpe-omuma le afunfun we buto ni we edei hu a—o nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkọ d'e tikpo we a ranhintuni uran!

Osolobue A Maringuo Ye Onye-onye Ihien We Cho

⁴ Ebe o me ni Osolobue ahatuni ndi mmon-ozì hu oḡen ahun we gi me njo, kama, o tu we ye ime okun-mmón, kenmesonme we, busonme we che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O me nwan ni Osolobue ahatusikwoni uwa mbu ye, oḡen hu o gi zihé oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni o zuopuhagho Nua, hun e zisonme we ozi keni we me ihien Chuku cho, ya le madu esa ndi ozọ—k'o k'e me ndini we?

⁶ Omeni o magho ani Sodomu le ali Gomora ikpe, gi okun dunfu we, we no henrin ntun—nke wu ni arizi we, o no gi we ghosi ihien jenkọ d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntuni?

⁷ Di-nwonni-enyi zuopuha onye rì-ochan wu Lotu, hun ize eje-obibi we le obibi ifenren we rì e bi e ze oḡa-oḡa. ⁸ (Ezioku-ezioku, oḡen ahun ile Lotu gi bi ali we, o hu a fugbu onye ezi-omumeni, obi e hu rì ochan hu a gbawa—makeni o hu e gi enya a hun eje-ihien ile we rì e me uhuohin-uhuohin, e gi ntin a nu a.)

⁹ Ya wu ni Di-nwonni-enyi marin k'o don a gbapuha ndi hun e fen'e ime onwunwan, marinzikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hun e me ihien uru a gunni we le ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien We Ghotaleni

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi we ye we ke w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu we. ¹¹ Kanì, osuon'a ni ndi mmon-ozì ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kuto we ihun Di-nwonni-enyi. ¹² Kanì, ndini no ke anu-afia nwonlèni uche, anumanu hun ghaleni e leban ihien enya—hun we muhu ni we nwunrun gbu. W'e kuto ihien we ghotaleni. We k'a la ntikpo ke anu-afia don a la ntikpo— ¹³ eje-ihien e kunrun we make eje-ihien ndi we rì e me!

Ihien Hun A Gun Ehu We Ke W'e Me

O suo we ni we e me ihien-ifenren ebe eki rì enu. Unyin le ntupo ke we wu ime igunrun unu. Iya ke we wu makeni w'a nozide ebe we n'e son unu e ri Oriri Ihien-osuso unu e me ihien-ifenren le ihien-ndufie ndi ahun asuoni we, e mepuha we ifon. ¹⁴ Ughere jun we enya; efo ime-njo ara jun we. W'e gi ero a dori ndi zelèni. E giguwo we enya-uku zun obi we. Ndi we bu onu ke we wu!

A Kpahuguo We

¹⁵ A laguo we ezigbo Uzọ hu zinrinni to, ghasonme uzọ Balam' nwa Beo, hun eje-erere a suo, a du— ¹⁶ kanị Osolobue no jugbo a make njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku no gi olu ihian ku oku, hun we gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe ke we donme ni ishi hun kacharin.

Oku-onu We Asuoka Kanị A Riziole We Egbun

¹⁸ I nu oku-onu we, y'e gbu ni we osekpui! Kanị oku we enwen ani. W'e gi ihien a na enya a dorị ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ W'e kwesonme we nkwa ni we k'e weri enwen we, kanị, uwe le enwen we wusonme igbon ihien runi. Make ni, ihien ri a ki ihian ke onye hu wu igbon e.

²⁰ Make ni, omeni we wanahinguu ihien ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hun wu Di-nweni-enyi le Onye-nzuopuha enyi, anizi we ihien ndi hu nwundon we, kari we aka, onodi ikpazuun ndi no erira a kaguo njo kari nke ibuzo. ²¹ Make ni, o te ka we mma ni amarintudeni we Uzọ hu ri ochan kari ni a maringuu w'a, a gbakito we oku le iwu hu ri nsọ we weye we aka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe we ri, "Nkite e kin azuun buru egbo a." Ozozị, "We chanchahu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu."

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonna-enyi

¹ Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime we ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihien. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nsọ Osolobue ku ogen mbu le iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o zihen unu.

Eleni Di-nwonna-enyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghota ni onwan: ni ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, a mu emu, e bi k'o suo we. ⁴ We k'a si, "Elebe ke nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biaguo nwan? Ndi nedi enyi we a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihien ile nohu ke we ri kete we e kele uwa!"

⁵ A kpachanpuguo we enya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi ke enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin mememe akpakali, gha ime mirin wefuha a; ⁶ o no gizi oku-onu a me mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kanị, nke elu-igwee le uwa ri ogenni, Osolobue e giguo ya wu oku-onu a bu we donme n'o k'a dun we okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo we.

Di-nwonna-enyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸ Kanị, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihien ohuni: ni ebe Di-nwonna-enyi ri, akp'ohin ohu noke ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnunai); ahua nnu-uku rizi ke akpu-uhuohin ohu. ⁹ Eleni Di-nwonna-enyi ri e bie mbie imezu nkwa a ke ndi hu don a ghoha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O choni ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwonna-enyi Lala

¹⁰ Kanị Uhuohin Di-nwonna-enyi jenko d'a bia idenmizi leke ohin. Ogen hu, igwere siko d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa le ihien ile ihian no ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹ Ebe o me ni we k'e tikpopu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nsọ, e gi egun Osolobue e bi; ¹² e che Uhuohin Osolobue, e me e n'o biakenrin, Uhuohin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³ Kani, nọkẹ kẹ Osolobue dọn kwe nkwa, ẹni rị a tọ ẹnya enu-igwee ọhụn lẹ uwa ọhụn— ebehụ wuchanrịn ebe obibi ihien ile rị-ọchan.

¹⁴ Ndi rị m obi, ebe o mę ni ọnu rị a tọ ẹnya ihien ndini, liliima ni nwan ni udon hun ọzo a rị ẹgbata ọnu lẹ iya, amangbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani ogen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵ Bun'ẹ obi ni ndidi Di-nwonna-ẹni rị e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina kẹ ezi nwene ẹni wu Polu donzi deni unu ghahani amamihien Osolobue ye ẹ. ¹⁶ O kusonme oku ihienni ime ekukwo-ozu ẹ ile. O nwongho ihien ndi a fu ọrun ọghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni ẹnya we lẹ ndi wuzoleni ọhunma a fihuto—kẹ we e mezi ihien ndi ọzo rị Ehuho-nsọ, e gi ẹ e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷ Ndi rị m obi, a gwatoguo we nwan unu ihien ndini. Doinrin ni nwan ẹnya, amangbe mmefie ndi e bi k'o sọ we e dufie unu, me unu ewuzozile kẹ unu don nwan wuzo. ¹⁸ Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwonna-ẹni lẹ Onye-nzuopuha ẹni me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwonna-ẹni.

Ọgho ya rị n'a ogeenni, rizikwon'a d'e ru Uhuohin hu k'a to jenin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuzo **Jonu** **De** **(Jonu, Nke Ibuzo)**

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metugho a aka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legua enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legua. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzọ du enyi meko— make ni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzọ zu oke.

Ukpe Suro Ke Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonni ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntụ, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, noke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku arị ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-nya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbaghari enyi njo enyi, chanchanpuhanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onye-ntu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donomie Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amangbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a riodon ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi suo, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me. ⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si enyi me, onye hu wu onye-ntu, ezioku arị ime onye no enina. ⁵ Kanj, nke onye owule hun a gbaye oku Osolobue, ezioku-ezioku, onye ahun nwe ihien-osusuo zu oke jenni Osolobue.

Ihien enyi gi a marin ni enyi ri ime e wu onwan: ⁶ onye si n'o ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arị m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu ahun m ri e ku oku e. ⁸ Kanj o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni wu ezioku, o hu ime Kraisti, o huzikwo ime onu—make ni ishi hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹ Onye owule si n'o ri ime ukpe bu ize onye Itu-Kraisti ibe e hu e ze e, echen ke onye hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onye owule nwe ihien-osusuo onye Itu-Kraisti ibe e bi ime ukpe—o nwonni ihien ri ime e hun e me ihian a kpogburu. ¹¹ Kanj, onye hun e ze ize onye Itu-Kraisti

ibe e ri ime ishi; o ghako ime ishi, o marin ebe o jenko—makeni ishi hu a gbakinguo a enya.

¹² Umueka,
m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
ni Osolobue e giguo ifiri efan Jizosi
gbaghari unu njo.

¹³ Ndi nedi,
m ri e deni unu ni m gi e gwa unu
ni unu a maringuo onye hu rini gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,
m ri e de ni unu ni m gi e gwa unu
ni unu e meriguo Eje-onye hu.

¹⁴ Umueka,
m de ni unu ihien ni m gi e gwa unu
ni unu a maringuo Chuku-Nedi enyi.

Ndi nedi,
m de ni unu ihien ni m gi e gwa unu
ni unu a maringuo onye hu ri gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,
m de ni unu ihien ni m gi e gwa unu
ni unu e zegho,
ni oku Osolobue ri ime unu
le ni unu e meriguo Eje-onye hu.

Ihien-owa Y'a Suokwole Unu!

¹⁵ Enwekwole ni ihien-osusuo uwa mobu ndi ri ime uwa, makeni ihien Chuku-Nedi-enyi ara suo onye ihien uwa a suo. ¹⁶ Makeni, ihien ile ri ime uwa, ke eje-ihien ndi a gunsomme ehụ ke ihien-onina-enya ke nhonron ihian a honron makeni o nwegho ihien-owa, aghani eka Nedi-enyi bia—uwa ke we ile gha a bia. ¹⁷ Uwa le ihien-olila-enya ile rin'a ghafeko aghafeko; kani, onye owule hun e me uche Osolobue k'a to jennin ejen.

Enenren Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

¹⁸ Umụ m, ogenni wu ogen ikpazuun! Ke onu don nu ni enenren Kraisti ahun w'a kpo anti-Kraisti lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-inenren Kraisti a puhaguo. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazuun. ¹⁹ Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kani, ele we ndi nke enyi. Makeni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kani, opupu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wechanrin enya ni ele we ndi nke enyi.

²⁰ Kani, onu ile marin ezioku makeni Onye-hu-ri-nsọ e hukpuguo onu uden ime-mmọn gi tume unu umu a. ²¹ Eleni unu amarin ezioku hain m gi e deni unu, kani, makeni unu a maringuo a—unu a maringho n'o nwonni ntu a gha ime ezioku a fuha. ²² Onye wu nwan onye ntu emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wu Kraisti, Onye-nzuopuha hu Osolobue tume. Onye no erira wu enenren Kraisti hu—hun w'a kpo Anti-Kraisti; a ra kwerini Chuku-Nedi le Nwa a. ²³ Eghē! Makeni, onye owule ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onye owule kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

²⁴ Ni ni ozi hu unu nu isi-ibuzo risomme ime ndun unu. Omeni ihien unu nu isi-ibuzo hu a risomme ime ndun unu, unu k'a risomme ime Nwa Chuku le ime Chuku-Nedi. ²⁵ Ihien o kwe enyi nkwa n'o k'e ye enyi wu ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni we dufie unu ke m gi ri e deni unu ihien ndini. ²⁷ Kani, o me nke unu, uden ime-mmọn hu o hukpu unu, hun o gi tume unu umu a hu ime ndun unu a kuzi unu ihien ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onye owule k'a kuzi unu. Ihien uden ahun o gi tume unu a kuzi unu wu ezioku—ntu ari a. Noke ke o don kuzi onu—nodi ni ime

Kraisti. ²⁸ Egheę umu m, nodi ni ime e, keni obi ru enyi ile ali ogen o k'e gi puha; amangbe enyi e gi ifenren wari Uhuohin hu.

Kę W'a Dọn Marın Umu Osolobue

²⁹ Omeni onu a maringho n'o ri ochan, onu k'e gi e marın ni ya mu onye owule hun e bi obibi onye ri-ochan.

Isi Nke Eto

¹ Lee ni nwan ke Chuku-Nedi nwehan ihien-osusuo enyi—nke wu ni w'a kpo enyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya ke enyi wu! Ihien hain uwa gileni marın enyi wu ni uwa amarın n'a. ² Ndi ri m obi, enyi wu nwan umu Osolobue. Kani, ihien enyi jenkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu enyi a maringho ni ogen o k'e gi bia, enyi k'a no ke iya, makeni enyi k'a hunchanrin a k'o no. ³ Ndi ile nwon olile-enyani ime we e donme enwen we ochan noke ke ya le enwen e don ri ochan.

⁴ Onye owule hun e me njo ri a dan iwu makeni ime-njo wu idan-iwu. ⁵ Unu a maringho ni Kraisti bia d'e wefu njo, unu a maringhozi ni o nwonni njo ri ime e. ⁶ O nwonni onye ri ime e hun e me njo; onye owule hun e me njo e ke huntu e mobu marın a.

⁷ Umueka, anile ni onye owule dufie unu! Onye hun e bi obibi onye ri-ochan ri ochan ke Kraisti don ri ochan. ⁸ Onye owule e me njo wu nke Ekwensu—makeni Ekwensu gha ali mela njo. Iya hain Nwa Osolobue gi bia—keni o tikpo orun Ekwensu.

⁹ O nwonni onye hun Osolobue mu hun e me njo. Makeni, mkpuru Osolobue ri ime onye ahun. O s'eka me njo, makeni Osolobue mu a. ¹⁰ Onwan ke we gi a marın ndi wu umu Osolobue le ndi wu umu Ekwensu: onye owule ghaleni e me ihien ri mma mobu hun ihien ndi Itu-Kraisti ibe e ghaleni a suo ele nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-osusuo Ibe Unu

¹¹ Makeni ozi hun unu nu isi-ibuzo wu ni enyi k'a gha e nwe ihien-osusuo ibe enyi. ¹² Enyi anokokwo ni ke Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwenę e. Ki hain Keni gi gbu e? Makeni Keni le enwen e me eje-ihien kani nwenę e me ihien ri mma.

¹³ Umune m, y'a tule unu enya ni ize unu ri e ze uwa. ¹⁴ Ihien enyi gi marın ni enyi a ghaguo onwun faha, banye ndun, wu ni enyi nwe ihien-osusuo ibe enyi. Onye nwele ni ihien-osusuo ibe e a nwunhunguo.

¹⁵ Onye owule ize nwenę e e ze wu izighe—bu unu a maringho n'o nwonni izighe ndun itebite ri ime e. ¹⁶ Ihien enyi gi a marın ihien-osusuo nke-esi wu onwan: ni Kraisti gi ifiri enyi we ndun a ye. O furu nwan ni enyi gizikwo ifiri ibe enyi we ndun enyi ye. ¹⁷ Nani ke ihien-osusuo Osolobue gi ri ime ihian, omeni ihian e nwongho ihien uwan, kani o hun nwenę e ihien ri a ko, o ju n'o yekon'a eka? ¹⁸ Umueka, ni enyi e nwon ni ihien-osusuo nke-esi—elekwo hun we gi onu suo e ku, kani, hun we gi eka e me.

¹⁹ Ohun ke enyi e gi marın ni enyi wu nke ezioku, iya ke enyi gi e me obi e ru enyi ani ebe Osolobue ri—²⁰ omeni obi e gbume enyi mgbu. Makeni, Osolobue ka obi enyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹ Ndi ri m obi, omeni ihori enyi hu a ghoni enyi, obi e ruchanrin enyi ali ebe Osolobue ri, ²² enyi e nwehenzikwo ihien owule enyi rio a—makeni enyi hu e donme iwu e, e me ihien a suo a usuo efọ.

²³ Iwu e wu hunni: ni enyi k'e kweri ni efan Nwa a wu Jesu Kristi le ni enyi k'e nwe ihien-osusuo ibe enyi—noke k'o don gwa enyi. ²⁴ Ke we han hun e donme iwu e ri ime e, iya nwen rizikwo ime ndun we. Ihien enyi gi a marın n'o hu ime enyi wu onwan: n'o yeole enyi Mmon-nso.

Isi Nke Eno

Mmon Osolobue Le Mmon Erenren-Kraisti

¹ Ndi ri m obi, ele mmón ile gi ihian ku ke unu k'e kweyeni, ka e lele ni we, keni unu marin ke mmón ndi hu gha aka Osolobue bia nke-esi. Make ni, ndi-amuma-ntu bu oda a puhaguo ime uwa. ² Ke onu k'a don marin ni Mmon Osolobue ro wu onwan: mmón owule gi e don ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku e—mmón hu gha aka Osolobue bia, ³ kani, mmón owule hun kwerileni ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, henrin ihian bia, mmón ahun aghani aka Osolobue bia. Ohun wu mmón Ehenren-Kraisti, ya wu, mmón Anti-Kraisti—hun onu nu n'o lala alala; o riguale nwan ime uwa.

⁴ Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo we, make ni onye hu ri ime unu ka onye hu ri ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon we ntin. ⁶ Enyi nwen wu nke Osolobue. Onye owule hun marin Osolobue e gon enyi ntin. Onye owule hun wulen nke Osolobue ara gon enyi ntin. Onwan ke enyi gi a marin mmón hun wu nke ezioku le mmón hun wu nke ndufie.

Ime Osolobue Ke Ihien-osusuo Ri

⁷ Ndi ri m obi, ni enyi e nwe ni ihien-osusuo ibe enyi, make ni ihien-osusuo gha aka Osolobue a bia. Onye owule hun nwon ihien-osusuo, Osolobue mu a, onye hu marin Osolobue. ⁸ Onye hun nwonleni ihien-osusuo amarín Osolobue, make ni Osolobue wu ihien-osusuo. ⁹ Osolobue a ghosiguo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri; enina k'o don me e: o zihé akpu Nwa a ohu ime uwa, keni enyi hun uzọ ri ndun ghahan'a. ¹⁰ Onwan wu ihien-osusuo: eleni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, kama, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi, gi e zihé Nwa a n'o wuru ejan we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma Osolobue hun njo e buhe.

¹¹ Ndi ri m obi, ebe o me ezie ni Osolobue nwehan ihien-osusuo enyi enina, o furu ni enyi nwen nwezikwo ihien-osusuo ibe enyi. ¹² O nwontuni onye gi enya a hun Osolobue—kani, omeni enyi e nwegho ihien-osusuo ibe enyi, ya wu ni Osolobue bi ime enyi; ya wuzi ni ihien-osusuo a zu oke ime enyi.

¹³ Ihien enyi gi marin ni enyi ri ime e le ni ya nwen ri ime enyi wu n'o yeguo enyi Mmon-nsọ a.

¹⁴ Enyi a hunguo a, ku e, ni Chuku-Nedi e zihoguo Nwa a d'a wu Onye-nzuopuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi e don, e ku e, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Enyi a maringho nwan, enyi e giolo e nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onye hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen e ri ime onye hu. ¹⁷ Erira ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun enyi, keni obi ru enyi ali Uhuohin Okinkin-ikpe—make ni ke Jesu no, erira ke enyi no ime uwan. ¹⁸ Egun ara tu onye gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenkọ d'a ta—ihien-osusuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihien-osusuo o bu uzọ nwon jenni enyi hain enyi gi a saeka e nwon ihien-osusuo. ²⁰ Omeni ihian si, “M nwe ihien-osusuo jenni Osolobue,” bu ize nwen e ri e ze e, onyentu k'o wu. Make ni, omeni ihian e nwonni ihien-osusuo nwen e e—nwen e o ri e legha, o sako aka nwe ihien-osusuo Osolobue—Osolobue o leghatuleni. ²¹ Iwu o ye enyi wu onwan: ni, onye nwe ihien-osusuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osusuo nwen e e.

Isi Nke Isen

Ke Enyi Don E Meri Uwa

¹ Onye owule hun gi e don ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihien-osusuo onye mu ihian, nwezikwo ihien-osusuo nwa

a. ² Ihien ɛnyi gi a marin ni ɛnyi nwe ihien-osisuwo umu Osolobue wu ni ɛnyi nwe ihien-osisuwo Osolobue, e mesonme ihien ndi o si ɛnyi e me. ³ Ke we don e nwe Osolobue ihien-osisuwo wu: imesonme ihien o si ɛnyi me—bu ihien o si ɛnyi me ele ibu, ⁴ make ni onye owule Osolobue mu e meri uwa. Iken hun ɛnyi gi e meri uwa wu okukwe ɛnyi nwon. ⁵ Onye a sa nwan aka e meri uwa? Onye hun gi e don ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraisti-ni wu onye hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kanj ghahani mirin le edeke. Mmon-nsọ le enwen e wu hun a shia eri, make ni Mmon-nsọ wu Onye ezioku. ⁷ Ya wu ni we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nsọ; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwa:] we wu ⁸ Mmon-nsọ le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omeni ɛnyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi e; kanj onye hun kwerileni a kpoگو Osolobue onye-ntu, make ni o gini eri Osolobue shia ni Nwa a don. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yeguwo ɛnyi ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onye owule nwon Nwa a hu nwon ndun, kanj onye hun nwonleni Nwa Osolobue enwon ndun.

Ndun Itebite

¹³ M ri e deni unu ihien ndini, unu ndi hun kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itebite.

¹⁴ Ihien obi gi e ru ɛnyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omeni ɛnyi rjo a ihien owule k'o don ri a obi, o nu ekpere ɛnyi. ¹⁵ O me nwan ni ɛnyi a maringho ni ihien owule ɛnyi rjol'a, ni o nu ekpere ɛnyi anu, ya wu ɛnyi a maringhozi ni ɛnyi e nwehenguwo ihien ɛnyi rjo a.

¹⁶ Onye hun nwen e k'o ri e me njo—udi njo hun ghaleni e buhe onwun, ya me ekpere, Chuku k'e ye nwen e hu ndun—onwan wu nke ndi hun me udi njo hun ghaleni e buhe onwun. Njo hun e buhe onwun ri ari: asini m unu mememe ekpere banyeni ohun. ¹⁷ Eje-omume ile wu njo, kanj o nwon njo hun ghaleni e buhe onwun.

¹⁸ ɛnyi a maringho ni onye owule Osolobue mu ara me njo, make ni Jesu, Onye hu Osolobue mu, e che e nche—Eje-onye hu ara metu a aka.

¹⁹ ɛnyi a maringho ni ɛnyi wu nke Osolobue; ɛnyi a maringhozikwo ni uwa ile ri okpuru Eje-onye hu.

²⁰ ɛnyi a maringho ni Nwa Osolobue a biaguwo, n'o yeguwo ɛnyi nghota hun ɛnyi e gi marin onye ahun wu onye-ezioku. ɛnyi ri nwan ime onye ahun wu onye-ezioku le Nwa a wu Jesu Kristi.

Iya wu Osolobue nke-esi le ndun-itēbite.

²¹ Umụ m, gba ni ni ife mmon mọbu ife ihien ozọ owule osọ!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Jonu** **De** **Jonu, Nke Ebuo**

Ekele

¹ Mmẹ wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejenni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuwo we ebe Ezioku ri ke we wu. Elede mmẹ suwo nwe ihien-osusuwo we, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuwo we. ² Enyi nwe ihien-osusuwo we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jennin ejen.

³ Efoa le omiken le udon, hun gha aka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuwo.

Ezioku Le Ihien-osusuwo

⁴ Efo a suokenmeka m usuo ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noke ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M ri nwan a rio i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuwo ibe enyi. Ele ni m ri e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha ani lala ke m ri e de n'i. ⁶ Ihien-osusuwo wu ni enyi ri e mesonme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noke ke unu don nu a gha ali lala—onu k'e giriri a e bi.

Enenren-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndin ara kwere ni Jesu Kristi gi ehui ihian bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onye-ndufie hu le Enenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amangbe onu e tuhu ihien enyi runggu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onye owule hun sonsomeleni nkuzi Kraisti, kani o fe mgbon—onye hu e nwon Osolobue. Onye hun sonsomme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰ Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabahal'a mobu kele e ohunma.

¹¹ Make ni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kani ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hundu unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ihogho enyi ile hun uzọ zu oke.

¹³ Umụ nwene-i-okpoho-Osolobue-hori e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jonu De Jonu, Nke Eto

¹ Mmẹ wu onye-isi de ekukwo-ozini. M ri e dejenni ezi nwene enyi wu Gayosi, hun ihien e a suo m ime Ezioku.

² Ezi nwene m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehuru ri i iken, nọke ke i don nwan ri iken ime mmọn i.

³ Ighoghọ jun m obi oge ndi hu ime umune enyi gi bia d'e ku ni wu onye we gi e don enya ebe Ezioku ri—ya wu ni ri e bi ime ezioku. ⁴ O nwonnihien e me m a ghoghọ rike ebe m nọ nu ni umu m ri e bi ime Ezioku.

Jonu A Ja Gayosi Mma

⁵ Nwene-onye, y'e meke onye we gi e don enya ime orun i ri a run ni umune-enyi ime Jesu, osuon'a ni y'a marin ndi we wu. ⁶ A nọguo we ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yeni we udi eka hun a suo Osolobue usuo, keni we jenduru. ⁷ Makeni, oge we gi gi ifiri Efan ahun jenkọ ijenni, anini we ndi kwerileni ni Jesu yeni we eka. ⁸ O furu nwan ni enyi kwandon ndi nọ erira, keni o hun uzọ me ni enyi le we wu ohu, e son Ezioku a rungbama orun.

Diorefesị Le Demetriosi

⁹ E dejenugọ ni m uka ehuhuo; kani Diorefesị hun a cho n'ọ ki a nabanhanị okiki enyi, o gini ihien enyi ku don. ¹⁰ Ya wu, m bia nwan, m k'e wepuhachanrin ihien ile o ri e me, le onu o ri e buokinsonme enyi! Ohun ehiden'e, o jude n'ọ nabanhankọ umune enyi ndi hu; o nideni ndi ozọ nabanhan we—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni we nabanhan we.

¹¹ Nwene-onye, a kinrinkwole ihien rileni mma, ka kinrin ihien ri mma. Onye owule hun e me ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onye owule hun e me eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen e e ku oku e ohunma. Enyi nwen nke ri a shiazikwon'a eri—bu y'a maringho ni eri enyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazuun

¹³ Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴ M ri a tu enya ni m jenkọ d'a hun i egwa, keni enyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udọn y'a ri ni.

Ndi owu enyi ile e zi ekele i. Hi ndi owu enyi ri ebefu efan ohu-ohu, y'e kele we.

Ekukwo-Ozi Judu De

¹ Mmẹ wu Judu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwenẹ Jemisi. M ri e dejenni ndi ahun we kpo, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ² omiken, udon le ihien-osusuo ya rini onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uzọ-Jesu Ogun

³ Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwon, kanj a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasi onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uzọ nke okukwe hu hun Osolobue wegwu che eka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhangwo

⁴ Makeni, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun gigwu nzuzue banhan ime enyi. Ndin e gbeghutozọ ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpe-omuma hun rini ni we ime Ehuhuo-nsọ. Ndin ara gbayede Jizos' Kraisti hun iya suo wu Di-nwonni-enyi le Onye-nwonni-enyi.

Osolobue A Maringwo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndini, osun'a ni unu a maringwo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonni-enyi don gha ali Ijiptu zuopuha ndi Izrelu, kanj, omegwu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶ Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mmon-ozii hu te ri nsọ hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kengwo we nwan egbun itebite to ime eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenko d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi ozo hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mmon-ozii hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian eka-ntin.

Enwen We Ke W'e E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsonme ohun a han we e me ihien ehụ we gi a ruhu, e legberi okiki, e kutu ndi ogho ri ehụ.

⁹ Kanj, Maikelu hun wu onye-isi ndi mmon-ozii e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kutu Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonni-enyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanj ndini e kutu ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-ofia nwonlani uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanlani enya, iya e tikpo we.

A Rizile We Eje-onodi

¹¹ Oken nsongbu rini we! E sonmegwo we uzọ Keni ogbu ochu; e gigwo we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam egbo a suo; e nupugwo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, makeni Osolobue k'e tikpo we. ¹² Ntupo ke ndini wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osusuo unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suo enya ke we wu! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhunni, nwunhunchanrin!
¹³ We nohu ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufogo ebiri-ohimin; kokise uzọ ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetonii eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha eka Adam gunma—e bugwo amuma toni we: o si,

“Lee ẹ,
Di-nwọnni-ẹnyi lala
ya lẹ ndị nsọ a nnu ole-lẹ-ole.

15 O lala
d'e kin onye ọwule ikpe,
d'a ma we ile ikpe—
ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me
le eje-oku ile jogbu enwen ẹ,
hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue
gi kuja oku ẹ!”

Eje-Agunun We

16 Ogen ile ke ndini gi e denwinwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

17 Kani, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-ẹnyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu. 18 We gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” 19 Uwe wu ndini ihien-awa ri ẹnya, hun nwonleni Mmon-nsọ, ndi hun e buhe nkebe.

20 Kani, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nsọ onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nsọ don cho. 21 E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a sọ Osolobue, ke unu don ri e che omiken Di-nwọnni-ẹnyi wu Jizos' Kraisti, hun k'e wehe ni onu ndun itebite.

22 E me ni ni ndi obi-ebu omiken, 23 onu a dokpunpuha ndi ozo ime okun hu keni unu gi e zuofuha we. Nke ndi ozo, e gi ni egun e me ni we omiken—ka zede ni izize ewuru we yi hun ehụ we meruguu.

Ekpere Ija-mma

24 Nke Osolobue, onye hu hun k'e ri-eka kwodon unu make onu gha a dan, me onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighogho turu ihun e ebegu Ogho ri, 25 Onye hu iya sọ wu Chuku, Onye nzuopuha ẹnyi, ogho ya rin'a ghahani Jizos' Kraisti Di-nwọnni-ẹnyi—oghọ lẹ ikpen lẹ iken lẹ okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kikenni lẹ jenin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jonu Nghosị

¹ Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbọn ẹ wu Jonu ya ri ime ẹhuhụonị. Osolobue we ihiẹn ndinị ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbọn ẹ—ni we hun uzọ marin ihiẹn ndi jenkọ d'e me ẹgwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosị a ya, keni ọ gha ẹka Jonu ghosị ndi igbọn ẹ ya. ² Jonu a shiaguo nwan eri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; ọ shiaguo eri ihiẹn ile ọ hun.

³ Ngozi ya rinị onye owule k'a gunpuhanị ibe ẹ ihiẹn ndi ri ime amumanị; ngozi ya rizikwo ni ndi hun k'a nun'a le ndi hun k'e me ihiẹn we de ime ẹ—makeni ogen ihiẹn ndinị e gi me a riguo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ẹhuhụonị jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hun gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani bia ya rinị onu—efoma le udon hun gha ẹka ya le Mmon esa hun ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hun wu osheri ahun furu we gi e don enya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hun a ki ndi-nze ri elu-ụwa.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hun nwe ihiẹn-osisuo enyi, gi edeke ẹ gbapuha enyi ẹka njo enyi; ⁶ ọ nọ nwan me enyi wuru ani-eze, me enyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hun wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jennin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

enya ile jenkọ d'a hun a—

ke ndi hu dun a ihiẹn.

Ndi ani ile ri ụwa

jenkọ d'a kwan ekwan

make ufiri ẹ.

Erira k'o jenkọ d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Iuzo le Ikpazuun!”

Ya ke Di-nwonni-enyi wu Osolobue ku—onye hu hun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani; Onye hun nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosị

⁹ Mme wu Jonu nwene unu, hun we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nohonme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' eri. ¹⁰ Ogen m gi ri ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonni-enyi, ebe m ri ime mmọn, m nọ nu oken olu ri e ku oku azuun m. Olu hu nọ ke opi ri a hannị.

¹¹ O si, “Detu ihiẹn i ri a hun ye ime ẹhuhuo, y'e zijenni uka esani ya:

uka ri Efesosị,

uka ri Sumea,

uka ri Pegamom,

uka ri Tiatira,

uka ri Sadisi,

uka ri Filadefia

lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m nọ gbehuto, ni m hun onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbehuto m, m no hun obu-ukpe esa we gi goru mema, ¹³ hunzi onye no ke Nwa nke Ihan etintinna obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchan leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ ukp-ali a no ke igwe w'a kpo bronzu, hun we finchan ohunma-ohunma, e gbuke noka si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. Opi-a-gha onuna tu nko gha a onu suefuha. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti efinnai.

¹⁷ Ogen m gi hun a, m no dan ani ukp a noka onye nwunni. Kani, o no bu eka-nni e kwasi m, si, "Atule egun. Mmewu Ibufo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmewu wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jenin ejen. Mmewu gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmom."

¹⁹ "Detu nwan ihien i ri a hun—ihien ri ogenni le ihien jenk d'e me ihun."

²⁰ "O me nke kokishia esa ahun i hun eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmom-ozu esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu."

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosi

¹ "Dejenni onye-ozu hun a nokin enya uka ri Efesosi, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hun e jenhunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru mema, a hunchanrin ke we no, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e leleguo ndi hu kpo enwen we ndi-ozu pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozu pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwo nwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latoguo ihien-osusuo ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbehuto, memazi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuzo. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmani unu bihuto eka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nikolitia e me, hun e ze mme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmom-nsu ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue."

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibufo le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhunni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringho m afunfun onu ri a ta, marinzi kwokwe ke onu mehan ogbenne (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin eka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenk d'a ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi hu ime unu ye unon-ngan keni we gi e lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwun. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon noka okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmom-nsu ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onwun nke ebuo eruko onye hun merini eh, o ru ko onye hu eh."

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegamom

¹² "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Pegamom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-gha onuna hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebegu ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m,

ke oge n'we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kani, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebenu hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi ru mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nikolitia. ¹⁶ Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehuto ni, m k'a bia egwa d'e gi opia-agma ri m onu luson ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkọ d'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan ohun, efan ohun hun o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

¹⁸ “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn'e, si a,

Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun enya a e nwun ke okun; onye ahun uk-alu a no ke igwe bronzu we finchanchanrin ri e gbukeni: o si, ¹⁹ A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusu onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi ali e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpọ enwen e onye-amuma, hun gi ihien o ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi ru mmon.

²¹ E yeole m'a efe n'o gbehuto, kani o jugwo n'o gbehutoko gherebehi. ²² Lee e nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o ri e me. ²³ M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi e marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

²⁴ Kani, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun keleni munrun ihien ndi hu w'a kpọ 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu ni ebuyeko m onu ibu ozo— ²⁵ ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bia m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi ali ichen-ichen che okpuru e kima,

²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki we,

o k'e tikpochanrin we

leke ite we gi uru kpu,

²⁸ nọke ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hu. ²⁹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Isi Nke Ẹtọ

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Sadisi

¹ “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sadisi, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi Mmon esa Osolobue le kokise esa hu ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. W'e weri unu ke ndi ri ndun, kani unu a nwunhunguo! ² Tengin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hun hodu ekerere n'o nwunfu—makeni a hunguo m'a ni orun onu ezuni oke enya Chuku m. ³ Nyanhan ni nwan ihien we kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi e don, gbehuto. Omeni unu etenhinni, m k'a bia nọke ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴ Kani, o nwegho ndi buleni oda ri Sadisi hun keleni ru ekwa we unyin. We jenkọ d'e yiri ekwa ochan, son m e jenhunme, makeni we furu efuru. ⁵ Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'enya Nedi m le ndi mmom-ozu e kpọ efan onye hu, ku e ni a maringho m onye o wu. ⁶ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Ozi Jizosị Sị Wẹ Zi Ndi Ụka Rị Filadefia

⁷ “Nke onye-ozị hụn a nọkin ẹnya ụka rị Filadefia, dejenn'ẹ, sị a,

Lee ihien onye hụ rị nsọ ku, onye hụ wụ ihien ọ sị nị ya k'ọ wụ; onye hụ gi isanhan Defidi; onye hụ wẹ ghaleni a saeka a gunma ụzọ ọ gunpu mọbu gunpu ụzọ ọ gunma: ọ sị,

⁸ A maringhọ m ihien ile unu rị e me. Lee ẹ, a gunpuguo nị m onu ụzọ, hụn o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringuo m nị onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini nị unu a maringhọ ẹfan m.

⁹ Lee ẹ! M k'e wehe ndi unu-ofufe Ekwensu hụ wẹ sị n'ọ wụ Ụlọ-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpo enwen wẹ ndi Ju bu nturu ro, ele wẹ ndi Ju, a bia wẹ uku unu d'a kponi unu isi ali, keni wẹ hun ụzọ marin nị ihien unu suo m. ¹⁰ Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalani wẹ jenkọ d'e gi lele ndi ile rị ime uwa ru unu ẹhu. ¹¹ M lala ẹgwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amangbe w'a narin onu okpu eze wẹ k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ụlọ-nsọ Osolobue m, ọ ghakozi ebefu pu, kaka! M k'e de ẹfan Osolobue m le ẹfan Jerusalem ohun hụ ye ẹ ẹhu. Jerusalem ohun hụ wụ obodo-uku Osolobue m. Ya wụ Jerusalem k'a gha enu-igwee le ẹka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo ẹfan ohun m ye onye ahun ẹhu ¹³ Onye nwon ntin ya nū ihien Mmon-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Ozi Jesu Sị Wẹ Zi Ndi Ụka Rị Laodishia

¹⁴ “Nke onye-ozị hụn a nọkin ẹnya ụka rị Laodishia, dejenn'ẹ, sị a,

Lee ihien onye hụ wụ ‘Isee’ hun oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wụ Osheri wẹ gi e don ẹnya; Osheri ahun wụ onye ezioku; Onye hụ ihien ile Osolobue ke gha ẹka bia: ọ sị, ¹⁵ A maringhọ m ihien ile unu rị e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'ọ rị m, unu a nū okun mọbu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan nị unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

¹⁷ Unu rị a sị, ‘M wụ odafin, a baole m uba, o nwonzini ihien a kọ nị m.’ Kani, unu a marin n'o nwonni ke ọ han unu kaka, nị onu e ruguo ihien a gba ẹnya-mirin, nị ogbenye ke onu wụ, nị onu wụ ẹnya-mpin, nị unu gba oto! ¹⁸ M rị nwan a dun unu odun: nonnarin nị m goru wẹ gwaleni, hun wẹ gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun ụzọ wuru idafin; unu e nonnarinzi m ẹkwa ochan yiri, gi ẹ kpume oto unu hun e me ifenren, amangbe w'a hun a; nonnarinzikwo nị m ogun-ẹnya tuye ẹnya, keni unu leghama ụzọ.

¹⁹ Ndi m nwe ihien-osusuo wẹ ke m'a jugbo, uwe ke m'e ye afunfun keni wẹ nwonrin uche. Wepuhakwo nị nwan obi, unu e bihutọ ẹka. ²⁰ Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du ẹka, onye nū olu m gunfu ụzọ, a banhan m d'e kunrun ẹ, e son m'ẹ ri, o son m ri. ²¹ M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, nọke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze ẹ. ²² Onye nwon ntin ya nū ihien Mmon-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Ẹnọ

Kẹ W'e Fee Osolobue Ime Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m nọ lee ẹnya, hun onumuzo wẹ gunpu elu-igwee. Olu hụ gwa m oku mbu hun nọ ke oken opi nọ sị m, “Bia enu ebeni, nị m ghosị i ihien jenkọ d'e meni ihien ndini meguu.” ² Ozigbo, m nọ rị ime-mmom. M nọ hun ukpo-eze ime enu-igwee ebefu, hunzi onye ohu nodi ali elu ẹ! ³ Onye hun nodi ali ebefu hụ e gbuke ke omuma w'a cho achọ w'a kpo jaspale hun w'a kpo kaneliani. Ekon-le-ogugu hun e nwun ke omuma w'a cho achọ wụ emaradi fihunme ukpo-eze hū ohi-ohi. ⁴ Ukpo eno-kwasị-ogun fihunme ukpo-eze hū ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasị-ogun nodisonme ukpo ndi hū. Wẹ ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

* **Isi Nke Ẹtọ:12** Pila

⁵ Amụma hụ a gha ukpo-eze hụ e bepụha; ụzụn mirin rị e dẹnri lẹ akpabọ huzi a gha ukpo-eze hụ a hanpụha. Ukpe ẹsa rị ihun ukpo hụ e nwun—ukpe ẹsanị wụ Mmọn ẹsa Osolobue.

⁶ Ihiẹn rịkẹ ohimin wẹ gi ughegbe mēmẹ rị ihun ukpo hụ; o behụ nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihiẹn ẹnọ rị ndun ẹnya junsonmẹ ihun lẹ azuun nọhunmezikwo ukpo-eze hụ: ⁷ nke ibuzo rị kẹ eworo; nke ẹbuo rị kẹ oken-efin; ihun nke eto rị kẹ ihun ihian; nke ẹnọ rị kẹ ugon rị e feni. ⁸ Ihiẹn ẹnọ ndini rị ndun nwesonmẹ nku isin-isin. Ẹnya jun wẹ ụzọ ile—kẹ ime wẹ kẹ azuun wẹ. W'a ra bubehi ẹbu—kẹ uhinhin kẹ efinnai—ihiẹn wẹ a busonmẹ wụ,

“Nsọ, nsọ, nsọ—kẹ

Osolobue hun wụ Di-nwonn-ẹnyi rị!

Osolobue hun nwon iken ile—

Onye hun rị mbu,

hun rị kikenni,

hun lalani.”

⁹ Ogen owule, ihiẹn ẹnọ hụ rị ndun gihu yeguu onye hụ rị ndun jennin ejen hun nodi ani ukpo hụ ogho lẹ mgbaye lẹ ekele enina, ¹⁰ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun ahun a dan ali ihun Onye hụ nodi ali elu ukpo-eze ahun, Onye rị ndun jennin ejen, fe ẹ, tuha okpo-eze wẹ ye ali ihun ukpo hụ, a si,

¹¹ “Chuku-Nna ẹnyi!

Y'e furugho onye wẹ a ja mma—

y'e furugho ni w'e ku ẹ ni

oghọ lẹ mgbaye lẹ iken

wu nke i.

Makeni, iyu ke ihiẹn ile.

Makeni y'a choghọ,

i no mẹ wẹ rị;

makeni y'a choghọ,

i no ke wẹ.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hu Sọ Ru Ogo Ihiẹn Ile

¹ M nọ hun ehuhuo wẹ fifima ẹka-nni onye hụ nodi ani enu ukpo-eze hụ. Wẹ dejun ehuhuo hụ ihiẹn, kẹ ime ẹ kẹ azuun a, gi eriri ẹsa kenme ẹ. ² M nọ hunzi mmọn-ozu ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a si, “Onye furu hun k'a topu eriri ndi hụ, fifipu ekukwo hụ?” ³ Kani, o nwonn onye owule rị elu-igwee mobu enu-awa mobu okpuru-awa hun saeka fifipu ehuhuo hụ mobu lee ẹnya ime ẹ. ⁴ M nọ kwanma ẹkwa oda-oda, makeni o nwonn onye wẹ hun furuni, hun k'a fifipu ehuhuo hụ mobu lee ẹnya ime ẹ. ⁵ Ya kẹ onye ohu ime ndi-isi hụ nọ si m, “Akwanzile! Lee ẹ, Eworo ebọn Juda, Mkpogun Defidi, e meriguo—o k'a saeka tofu eriri ẹsa ndi hụ, fifipu ekukwo hụ.”

⁶ Ya m nọ hun Nwa-ebulu hun nọkẹ si wẹ te gbu ẹ egbu k'o turu egbata ukpo-eze hụ lẹ ihiẹn ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ hun wẹ ile fihunmẹ ya wu ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin ẹsa lẹ ẹnya ẹsa—hun wu Mmọn ẹsa Osolobue, hun Osolobue zijen elu-awa ile. ⁷ Nwa-ebulu hụ nọ jenn d'e weri ehuhuo hụ wẹ fifima, hun rị ẹka-nni onye hun nodi enu ukpo-eze hụ. ⁸ Ogen o gi weriguu ehuhuo hụ, ihiẹn ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ nọ dan ali ihun Nwa-ebulu hụ; onye owule ime wẹ gi ubo lẹ afere nsensi wẹ gi goru mēmẹ hun nsensi jun ime ẹ. Nsensini wu ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbu ohun, si,

“Iyu furu

hun k'e weri ehuhuo hụ,

hụn k'a topu eriri ndi hu
 we gi kenme e;
 makeni we gbu i,
 i no gi edeke i
 gbapuhani Osolobue ihian
 ime ebon owule,
 ime asusu owule,
 ime ali owule
 le ime ndi owule.

¹⁰ Y'e meguo we wuru
 ali-eze le ndi nchu-ejan
 ebe Osolobue enyi ri;
 we k'a ki elu-awa."

¹¹ E lezi m enya, m no nu olu ndi mmon-ozu bu oda hun fihunme ukpo hu ohi-ohi le ihien
 ndi hu ri ndun le ndi-isi hu. Ndi mmon-ozu e bukenmeke oda, we ri nnu-uku ole-le-ole le
 ijeri ole-le-ole. ¹² We hu e gi oken olu a bu ebun, a si,

"Nwa-ebulu hu we gbu
 e furughu hun w'e tuchan,
 ni iken le aku-le-uba
 le amamihien le akwanran
 le mgbaye le ogho le ojija-mma
 wu nke e!"

¹³ M no nuzi ke ihien ile we ke eke ri a bu ebun—ke hun ri enu-igwee ke hun ri elu-awa
 ke hun ri okpuru uwa ke hun ri ime ohimin. Ihien we ri a bu wu:

"Ojija-mma le mgbaye
 le ogho le okiki
 ya wusonme nke onye hu
 hun nodi ani elu ukpo-eze—
 le Nwa-ebulu hu—
 jenin ejen!"

¹⁴ Ihien eno hu ri ndun no si, "Isee!" Ndi-isi hu no dan ali, fe Nwa-ebulu hu.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hu A Topu Eriri Ndi Hu

Eriri Nke Ibuzo

¹ Ya m no hun ke Nwa-ebulu hu topu eriri ohu ime eriri esa ahun we gi kenme ehuhuo
 hu, m no nu ke ohu ime ihien eno hu ri ndun gi oken olu hankenme ke akpabo, si, "Bia!"

² M no lee enya, e lee eshin ochan! Onye ri e nyinn'e gi utaa. We no ye e okpu-eze, o no
 nyinrin eshin e pu d'e merisonme agha.

Eriri Nke Ebuo

³ Ogen Nwa-ebulu gi tofu eriri hun me we ebun, m no nu ke hun me ebun ime ihien
 eno hu ri ndun si, "Bia!" ⁴ Ya eshin ozu no fuha. Onwan e nwun ufie-ufie. We no ye onye
 ri e nyinn'e iken n'o wepu udon elu-awa, keni ihian gbume ibe we. We nozi we opia-agma
 hi-ogbe ye e.

Eriri Nke Eto

⁵ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri hun me we eto, m no nu ke nke eto ime ihien ndi hu ri
 ndun si, "Bia!" M no lee enya, e lee eshin ogi! Onye ri e nyinn'e gi ihien we gi a ma ihien. ⁶ M
 no nu ihien noke olu ri e ku oku k'o gha etintinna ihien eno hu ri ndun hanpuha, a si, "Oka

jenkọ d'a kọgbu enwẹn ẹ: mkpu ọka-witi ẹnọ k'a wuḍe egho-ọrụn akpu-uhuohin! Mkpu ọka-bali mmakalaka mmẹbuo k'a wuḍe egho-ọrụn akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu le manya!”

Eriri Nke Eno

⁷ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke eno, m no nu olu hun me we eno ime ihien ndi hu ri ndun, k'o si, “Bia!” ⁸ E lee m enya, e lee eshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kani o hu e nwun nanhin! Efan onye ri e nyin n'e wu Onwun; Ali-mmom sonko a. We no kebe uwa uzo eno, ye we iken igi opia-agma le unwun le emu le eje-anu ndi ri elu uwa gbupu uzo ohu rin'a.

Eriri Nke Isen

⁹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isen, m no lee enya okpuru ukpo nchu-ejan, m no hun umen-ndun ndi hun we gbu make oku Osolobue le eri we shiani Jizosi. ¹⁰ We no weshi olu we enu, e yi, “Euu Di-nwonni-enyi, Onye hun ihien ile ri aka a, onye ri nsọ, onye ezioku! Nani ke y'e biehan d'e kin ndi ri enu-uwa ikpe, gbugwari we ke we don gbu enyi?” ¹¹ Ya we no ye onye-onye ime we ewuru ochan tueni, si we zuzi iken ekere ni umune we le ndi-idibo ibe we zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke we don gbu we.

Eriri nke Isin

¹² Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isin, ali no mahihie oda-oda, anwun no gime ngi ke ekwa-ogi, ifon hun shiaguni no nwunhuto, nwunme edeke-edeke. ¹³ Kokishia no gha elu-igwere danyesonme ani—noke ebe oken ufere no nutusonme ogbe figi chanleni. ¹⁴ Igwere no fori noke ebe we no fifima ehuhuo, wepu. We no wepu ugu ile le ali ile mirin nohunme onodi we. ¹⁵ Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile we gi oku we e don le ndi ozo ile—ke igbon ke ndi nwe enwen we—no shisonme ime okporo le ebe omuma risonme elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hu, “Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zueme enyi make Onye hun nodi elu ukpo-eze hu gha e legha enyi; make onuma Nwa-ebulu hu ghazikwo e kunrun enyi— ¹⁷ make ni oken uhuhuin we gi a kpo onuma a biaguo! Onye wu nwan onye ahun jenkọ d'a sa aka wuzo!”

Isi Nke Ẹsa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hu

¹ Onwan e meguu, m no hun mmom-ozu eno ke we turusonme ebamin eno uwa. We turusonme ebenu e gbondon ufere eno hun e fe ime uwa, amangbe ufere e fezi uwa mobu ohimin mobu osisi owule. ² Ya m no hun mmom-ozu ozo k'o gha azuun owuwa-enya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O no gi oken olu gwa mmom-ozu eno hu we ye iken ni we gi wiwi uwa le ohimin oku, ³ si we, “Ekewiwile ni uwa mobu ohimin mobu osisi owule; cheri ni ni enyi yeguu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun we.” ⁴ M no nwan nu madu ole we ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmesato ke we ye ahima hu ime ikpun-ulọ ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Juda;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Rubeni;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Gadi;

⁶ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Asha;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Naf'tali;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Manase;

⁷ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Simionu;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Livai;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Isaka;

⁸ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Zebulun;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Josefu;
nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjaminini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichẹn-ichẹn Puhā

⁹ Onwan e meguu, m nọ lee ẹnya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonni onye saeka gun we. We gha ali ile, ebọn ile, ndi ile, le asusu ile puha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hu le ihun Nwa-ebulu hu. We yisonme ewuru ochan tueru ani. Onye-onye ime we gisonme iguru aka. ¹⁰ We hu e gi oken olu e yi oro, a si,

“Nzuofuha gha aka Chuku ẹnyi
hun nodi enu ukpo-eze
le Nwa-ebulu hu a bia”

¹¹ Ndi mmọn-ozị ile turusonme ebegu, fihunme ukpo hu le ndi-isi hu le ihien eno hu ri ndun; we nọ dan ali ihun ukpo hu, ke isi ali, fe Osolobue, ¹² a bu ebuni:
“Isee!

Ija-mma le ogho
le amamihien le ekele
le mgbaye le iken le akwanran
wu nke Chuku ẹnyi
jenrin ejen! Isee!”

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hu nọ si m, “Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru ali? Elebe ke we gha bia?” ¹⁴ M nọ si a, “Di-okpa, iyu marin ndi we wu.” Ya o nọ si m, “Ndin wu ndi hun gha oken ukpokpo hu puha. E giguọ we edeke Nwa-ebulu hu su ewuru we, ewuru we e henrisonme nke ochan. ¹⁵ Ya hain we gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe e uhinhin le efinnai ime Ulo-nsọ a. Osolobue, Onye hun nodi ani elu ukpo-eze, k'a noyeni we, chedon we. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozi we. Anwun mobu ihien owule a hun okun amakozi we. ¹⁷ Makeni Nwa-ebulu hu hun ri etintinnai* ebegu ukpo hu ri k'a wuru onyendu we; o k'e du we noke onye e du anu, shi isi-mirin ndi hu mirin e ye ndun gha a bia. Chuku jenkọ d'e finchanpu ẹnya mirin owule ri we ẹnya.”

Isi Nke Ɛsatọ

Eriri Nke Ɛsa Hu Le Opi Ɛsa

¹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke esa, elu-igwee ile nọ me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m nọ hun ndi mmọn-ozị esa hu hun e turu ihun Osolobue. We nọ ye we opi esa. ³ Mmọn-ozị ozọ, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa we gi a dunni Osolobue nsensi okun, nọ bia d'e turu ihun ukpo nchu-ejan hu. We nọ kpoye e nsensi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nsọ ile e me chu ejan elu ukpo nchu-ejan hu we gi goru memem hun ri ihun ukpo-eze hu. ⁴ Enwunrun nsensi hu ri a dunni le ekpere ndi-nsọ hu nọ gha aka mmọn-ozị hu a loshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozị hu nọ weri Sensa hu we gi a dun nsensi okun, gi okun ri ukpo nchu-ejan hu hujun e, tu a ye enu-awa. Ya ke akpabo nọ han, mirin e den, amuma e be, ali a mahihie.

Opi Enọ Ibuzo

⁶ Ebegu ke ndi mmọn-ozị esa hu gi opi esa nọ kwademe ni we gbu opi we.

Opi Ibuzo

⁷ Mmọn-ozị nke ibuzo nọ gbu opi e, ekwan-igwee le okun we gwogbama ya le edeke nọ puha. We nọ ma we ye ime uwa, o nọ dunpu uzọ ohu okun, nato uzọ ebuo; ime osisi ile, o dunpuzi uzọ ohu, o hodụ uzọ ebuo; o dunpuchanrinzi efifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

* **Isi Nke Ɛsa:17** Lee 5.6

⁸ Mmọ̀n-ozì nke ẹ̀bụ̀ọ̀ nọ̀ gbu opì ẹ̀, wẹ̀ nọ̀ tọ̀ ihien nọ̀kẹ̀ ẹ̀regede ugu rì a nwun ọ̀kùn ye ime ohimin—azuun ohu nọ̀ hẹ̀nrin ẹ̀deke, ọ̀ hodụ̀ azuun ẹ̀bụ̀ọ̀. ⁹ Ụ̀zọ̀ ohu ime ihien ndi rì ndun rì ime ohimin nọ̀ nwunhun, ọ̀ hodụ̀ ụ̀zọ̀ ẹ̀bụ̀ọ̀. Ime ugbo-mirin ile, ụ̀zọ̀ ohu nọ̀ tikpofu, ọ̀ hodụ̀ ụ̀zọ̀ ẹ̀bụ̀ọ̀.

Opi Nke Ɛto

¹⁰ Mmọ̀n-ozì nke ẹ̀to nọ̀ gbu opì ẹ̀: kokise ohu hi-ogbe rì e nwun ọ̀kùn lekẹ̀ ọ̀wa nọ̀ gha igwere dan. Ime iyi ile rì uwa, ọ̀ danye ụ̀zọ̀ ohu nato ụ̀zọ̀ ẹ̀bụ̀ọ̀—uwe le isi-mirin rì ichen-ichen k'ọ̀ danye. ¹¹ Ɛfan kokise hu wu “Elumilu.” Ime mirin ile rini, ụ̀zọ̀ ohu nọ̀ lume ilu, ọ̀ hodụ̀ ụ̀zọ̀ ẹ̀bụ̀ọ̀. Ndi bu oda nọ̀ nwunhun, makeni mirin hu rì e lu ilu.

Opi Nke Ɛno

¹² Mmọ̀n-ozì nke ẹ̀no e gbu opì ẹ̀, ihien nọ̀ fian ẹ̀nya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon le kokise azuun ohu-ohu, latosonme we azuun ẹ̀bụ̀ọ̀-ẹ̀bụ̀ọ̀. Ukpẹ̀ we nọ̀ belu: we kebe ke we e nwunhan mbu ụ̀zọ̀ ẹ̀to, enwunkarizini we ụ̀zọ̀ ẹ̀bụ̀ọ̀. Anwun amuchanrinzini ke uhuhin han k'o don a mu mbu; ifon etibiehanzini k'o don e ti mbu. We kebe uhuhin ụ̀zọ̀ ẹ̀to, anwun amukarizini ụ̀zọ̀ ẹ̀bụ̀ọ̀—erirazikwo ke ifon me uhinhin. ¹³ M nọ̀ lee ẹ̀nya enu, hun ugon ohu k'o feko ime elu, yiko, “Nsogbu! Nsogbu! Oken nsogbu jenkọ̀ d'a rini ndi ile bi elu-ụ̀wa ogen ndi mmọ̀n-ozì ẹ̀to hu k'e gi nwan gbusonme opi ẹ̀to hun hoduni!”

Isi Nke Itenei

Opi Ɛto Hoduni Le Eje-mgbugbu Ahun

¹ **Mmọ̀n-ozì nke isen** e gbu opì ẹ̀, m nọ̀ hun kokise ohu hun gha elu-igwee danye uwa. We nọ̀ ye ẹ̀ isanhan oken-mgbugbu hu migbu enwen ẹ̀.

² Ọ̀ nọ̀ gunpu eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ̀, enwunrun nọ̀ gha ebegu lopuhama ke enwunrun oken okun we gi a dunchanpu unyin rì goru. Ɛnya-anwun le ufere nọ̀ gba ishi make ufiri enwunrun okun hu gha ebegu a lofuha. ³ Ya igurube nọ̀ gha ime enwunrun hu puhama, berisonme enu-ụ̀wa. We nọ̀ ye we iken, udi iken hu akpi rì elu-ụ̀wa nwe. ⁴ We nọ̀ si we egbule efifa rì enu-ụ̀wa mobu ihien owule e nwun ehuhuo-ndun ehuhuo-ndun rì e sue ime ugbo mobu ime ofia mobu osisi owule, ka we ru ndi hu nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun we ehụ, uwe suo. ⁵ We nọ̀ ye igurube ndi hu efe ni we ye ndi hu ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kani anini we we gbu ndi hu. Ufu we nọ̀kẹ̀ ebe akpi nọ̀ gba ihian. ⁶ Ogen ihienni e gi me, ihian k'a cho onwun, ahunko we onwun; we jenkọ̀ d'a chokenme ni we nwun, kani, onwun k'a gba ni we oso.

⁷ Igurube ndi hu rì ke eshin we kwademegu we k'e gi jen agha. Ihien nọ̀ ke okpu-eze goru risonme we isi. Ihun we nọ̀ ke nke ihian. ⁸ Enenren we sue ke ntutu ikpoho. Eze rì we onu nọ̀ ke nke eworo. ⁹ Okpukpu rì we ehụ rì ke igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku we hu a zun uzun ke ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbabanko ogbo agha. ¹⁰ We nweonme odundun. Edide w'a gba ihian risonme we odundun—ọ̀ nọ̀ ke edide akpi. Odundun we ke iken we gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen rì.

¹¹ Eze a ki igurube ndini we wu mmọ̀n-ozì oken-mgbugbu hu migbu enwen ẹ̀. Ndi Hibru a kpo mmọ̀n-ozini Abadonu; ndi Griki a kpo a Apolionu: *efan ebuni wu* “Onye-ntikpo.”

¹² Nsogbu nke ibuzo a ghafegu, ẹ̀bụ̀ọ̀ lalazi.

E Gbupu We Uzọ Ohu Ime Ndi Ri Elu-ụ̀wa Latọ Uzọ Ɛbụ̀ọ̀

¹³ **Mmọ̀n-ozì nke isin** nọ̀ gbu opì ẹ̀, m nọ̀ nu ke olu gha mpin eno rì ntin eno ukpo nchuejan goru hu rì ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hu nọ̀ si mmọ̀n-ozì nke isin hun gi opi, “Topu mmọ̀n-ozì eno hu we kenmeto oken iyi Yufretisi!” ¹⁵ Ya we nọ̀ nwan topu mmọ̀n-ozì eno hu, hun we kwademegu, kenme we to, e che ogenni, uhuhinni, ifonni le ahuan; we nọ̀ nwan topu we keni we gbupu ụ̀zọ̀ ohu ime ihian ile rì elu-ụ̀wa, gbuhodu ụ̀zọ̀ ẹ̀bụ̀ọ̀.

16 Ndi-agma hun nyiko eshin no puha, we wu ijeri-ohun ogun-iri (ya wu nnu-iri, nnu-iri uzo nnu isen-kwasị-ogun-isin). A nughọ m ole we ri.

17 Lee ke m don hun eshin ndi hu ime ohun m: ndi ri e nyin ni we yisonme ihien igwe we gi e gbondon obi we. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke Safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-nya-anwun wu sofo. Isi eshin ndi hu ri ke nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo ghazi we onu a puha. 18 We no gi eje-ihien eto ndi hu ri a gha eshin ndi hu onu a fuha—ya wu okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo—gbufu uzo ohu ime ihian ile ri elu-uwa, gbuhodu uzo ebuo, 19 makeni onu eshin ndi ahun le odundun we ke iken eshin ndi hu risonme. Odundun we nosonme ke agwo, nwonsonme isi ke agwo. Isi ndi hu risonme we odundun ke we gi a ru ihian eh. 20 Ndi hu hodu elu uwa—ndi hu eje-ihien ndini gbuleni—egbehutoi obi mebehi eje-ihien we ri e me; alaton we ife eje-mmom le ifesonme mmom we gi eka mememe—ke nke goru ke nke ona wu siva ke nke igwe bronzu ke nke omuma ke hun we gi osisi pin—mmom ghaleni e ri-eka e legha uzo mobu a nu ihien mobu e jen ijen! 21 Egbehutozikwoni we mebehi njo ndini we e me: igbu-ochu, irua-mmom, ibu-nshi le igi iken eje-mmom a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmon ozi Hu Gi Ehuhuo We Fifipu

1 Ya m no hun mmom-ozu ozu kin-akwanran k'o gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunme e; ekon-le-ogugu ri ibe isi e, ya nwen ri a okpuru; ihun e no ke enya-anwun. Uku a ri ke polu ebuo we gi okun mememe*. 2 O gi ehuhuo me ekere we fifipu eka a. O no bu uku eka-nni e che elu ohimin, bu uku eka-ekpen e to akpakali. 3 O no gi oken olu, hun no ke nke eworo ri e denni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabo esa ahun no han. 4 Ogen akpabo esa ahun gi hanguu, m te cho ni m dema, kani a nu m olu gha elu-igwee si, “Zueme ihien akpabo esa hu ku, edetule e!”

5 Ya mmom-ozu hu m hun k'o turu elu ohimin le akpakali no weshi eka-nni e enu zime enu-igwee, 6 kun efan Onye hu ri ndun jenin ejen, hun ke elu-igwee le ihien ile rin'a, uwa le ihien ile rin'a le ohimin le ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi we, kaka! 7 Kama, hun **mmom-ozu nke** esa gihu gbu opi e, ihien ahun mini Osolobue kwademe e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo e ndi-amuma.”

8 Ya olu hu gha elu-igwee gwa m oku no siji m, “Jen d'e weri ehuhuo hu fifipuni hun ri eka mmom-ozu hu uku a ohu ri elu ohimin, uku a ohu hu akpakali.” 9 Ya m no jen d'e kunrun mmom-ozu hu, si a ye m ehuhuo hu me ekere. O no si m, “Weri e ri. O k'a suo i usuo onu noke mirin-enwun, kani, o k'e lu i ilu efu.” 10 Ya m no narin mmom-ozu hu ehuhuo hu me ekere ri, o no suo m usuo onu noke mirin-enwun, kani, ogen m gi riguu a, efu no lume m ilu. 11 Ya we nozi si m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu oda, ani bu oda, ndi asusu ichen-ichen bu oda le ndi-nze bu oda.”

Isi Nke Mmanai

Ndi Osheri Ebuo Hu

1 Ya we no ye m mkpinsi we gi a ma ihien. Mkpinsi hu no ke okpo. We no si m, “Bia d'a ma Unu-nso Osolobue le ukpo nchu-ejan, y'a gunzikwo ndi hun ri ebegu e fe ofufe. 2 Ka amale ihun-ezi Ulo-nso, hapu ohun—makeni e wegwo w'a ye ndi ali ndi ozu ri ichen-ichen. We k'a zo obodo nso hu uku orogbo ifon ebuo kwasị ogunna.”

3 “M k'e ye ndi-osheri m ebuo iken bu-amuma, ku oku-Chuku, orogbo akpu-uhuhin ogun eto kwasị nnu eto (ogun mmeto kwasị nnu-uku), we k'e yisonme ekwa ahio.” 4 Ndi osherini wu osisi olivu ebuo le obu-ukpe ebuo hu ri ihun Onye-nwon-uwa-ile. 5 Omeni ihian

* **Isi Nke Iri:1** pila ebuo we gi okun mememe

chọ n'ọ mę wẹ ihien ọwụlẹ, ọkụn a gha wẹ ọnụ pụha, dụnbu ndi inenren wẹ ahun chọ ni wẹ mę wẹ ihien; erira ke onye ọwụlẹ chọ n'ọ mę wẹ ihien ọwụlẹ k'a don nwun. ⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amangbe mirin e zue ogen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo iken wẹ gi e mę mirin e henrin edeke—ke mirin ri iyi ke hun ri ohimin, wẹ nwonzikwo iken wẹ e gi mę udi eje-nsongbu le afunfun ọwụlẹ biani uwa ogen ọwụlẹ wẹ chọ.

⁷ Wẹ shiaguu eri wẹ, eje-anu hụ hun k'a gha eje-mgbugbu hụ migbu enwen e pụha k'a lusun wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ. ⁸ Ozun wẹ k'a ri uzọ uwaya kanị ri obodo uku hụ wẹ gi enya ime mmọn a kpọ Sodomu le Ijptu, obodo ohu hụ wẹ nọ kpogbu Di-nwonni-wẹ. ⁹ Orogbọ akp'ohin eto le mkpikpi, ndi ri ichen-ichen le ndi ebọn le asusu le ali risonme elu uwa k'a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye ọwụlẹ li wẹ. ¹⁰ Ndi bi uwa k'a ri a ghoghọ ni madu ebuo hụ a nwunhun, e mę mmemme, e yetari ibe wẹ ihien—makeni ndi-amuma ebunoni te bu afunfun toni ndi ile ri elu-uwaa.

¹¹ Kanị, ogen o gi mefu akp'ohin eto le mkpikpi, ufere hun e ye ndun nọ gha ebe Osolobue ri bia, banye ime wẹ, wẹ nọ turu oto—oken egun nọ bia ndi hunni wẹ. ¹² Ya wẹ nọ nu oken olu gha elu-igwee si wẹ, “Bia ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id'enya ndi-inenren wẹ ri e lee wẹ ile. ¹³ Ozigbo, ali nọ mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hụ nọ tikpo, o hodu azuun itenei. Ali hụ mahihieni gbu madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun nọ tukenme ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hike ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafegu, lee e, nke eto lala egwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozu nke esa nọ gbu opi e, m nọ nu oken olu risonme elu-igwee, a si,
“Ali-eze uwa a wuruole nke Di-nwonni-enyi
le nke Kraisti a hun o tume;
o k'a ki jenrin ejen!”

¹⁶ Ya ke ndi-isi eno kwasị ogun hụ hun nodisonme ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan ani,
keni Osolobue isi-ali, fe e, ¹⁷ a bu ebuni:

“Enyi ri e ye i ekele,
Chuku Nna,
hun nwon iken o gi e mę ihien ile,
onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.
Makeni y'e giguo iken i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndi ali ile e te bughọ olulu;
kanị iwe-le-onuma i
a biaole nwan.
Ogen y'e gi kin ndi nwunni ikpe
e ruguo.
Ogen hun y'e gi ku ndi-idibo i ugwo,
e ruguo nwan—
ndi idibo i ndi-amuma—
uwe le ndi-nsọ
le ndi a tu egun i—
ke ndi uku ke ndi nta.
Ogen y'e gi tikpo ndi hun e tikpo uwa
e rugozi!”

¹⁹ Ya wẹ nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, wẹ nọ hun Ekpeti-nkwerigbama Osolobue ime ebegu. Amuma elu-igwee nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabo nọ hansonme; ali nọ mahihie, ekwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmèbụọ

Okpoho Hụ Lẹ Dragonu

¹ Ya kẹ oken ahunlele pụ-ichen nọ pụha elu-igwee: okpoho yi ẹnya-anwun kẹ ewuru nọ fūha; ifon rị a okpuru ụkụ, okpu-eze kokise mmèbụọ rị rị a isi. ² O rị ime. O hụ a kwan ekwan makeni ime rị e mē ē. O hụ a turu a oda-oda makeni omumu e ruguo a.

³ Ahunlele ozo nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpọ dragon' a pụha; Dragonuni e hike ogbe; o nwun ufie-ufie. Isi esa lẹ mpin iri k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risonme ē isi esa ndi hụ. ⁴ Odundun a nọ zari ụzo ohu ime kokise rị elu-igwere, tu wē ye anị—o hodu ụzo ebuo. Dragonu hụ nọ turu ihun okpoho hụ rị a cho n'ọ mu nwa, keni o ripu nwa a hun o gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hụ nọ mu nwa, nwata-okennyē, hun jenkọ d'e gi okpo-igwe ki ndi anị ile. Kani, hun o gihu mupuha nwata-okennyē hụ, wē nọ juru ya wu nwata, we ē shi ebe Osolobue lẹ ukpo-eze Osolobue rị. ⁶ Ya okpoho hụ nọ gbashi ime atu d'a nodi ebēhū Osolobue kwademe n'ē, ebe wē k'a nọ lepu a ẹnya akp'ohin ogun-eto kwasị nnu-eto.

⁷ Ya wē nọ luma agha elu-igwee, mmon-ozu wu Maikelu lẹ ndi mmon-ozu e son n'ē nọ lusun Dragonu hụ agha. Dragonu lẹ ndi mmon-ozu ē nọ lusingwari wē. ⁸ Kani wē nọ meri Dragonu hụ. Anizi ni wē ya lẹ ndi mmon-ozu ē nodi enu-igwee. ⁹ Wē nọ tutu Dragonu uku hụ, agwo mbu-mbu hụ w'a kpọ Ekwensu, a kpọzi a Setani. Iya wu onye hun e dufie uwa ile. Wē nọ tutu ē ye elu-ūwa—iya lẹ ndi mmon-ozu ē.

¹⁰ M nọ nwan nu olu ohu hannị ime elu-igwee, hun rị a si,

“Nzufuha lẹ iken lẹ ali-eze Chuku enyi

lẹ okiki Kraisti, onye hụ o tume,

a biaguo nwan.

Makeni a tutuguo wē onye ahun,

hun e kpesonme umune enyi,

ndi Itu-Kraisti ibe enyi

eka Osolobue enyi uhinhin lẹ efinnai.

¹¹ Kani wē nọ gi edeke Nwa-ebulu hụ lẹ oku wē gi shian'a eri meri ē; egheni wē isi tuhu okukwe wē.

¹² Ya wu, enu-igwee ya ghoghoma nwan;

iya lẹ ndi bi ime ē!

Kani, nsongbu jenkọ d'a rini uwa lẹ ohimin,

makeni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.

O gi oken olulu bia—

makeni o maringuo ni ogen ē hodu ekere!”

Ekwensu E Buhezi Nsongbu E Elu-ūwa

¹³ Ogen Dragonu hụ gi hun ni a tutuguo w'a ye elu-ūwa, o nọ chuma okpoho hụ mu nwata-okennyē hụ. ¹⁴ Kani, wē nọ ye okpoho hụ nku ebuo, nku ugon uku—n'o gi gha ebe agwo hụ rị fepu, shi ime atu, ebe wē jenkọ d'a nọ lepu a ẹnya [ihien nọke] ahua eto lẹ ifon isin. ¹⁵ Ya agwo hụ, dragonu hụ, nọ gha onu a hupuha mirin nọ kẹ iyi, n'o hukpu okpoho ahun, keni o huru ē, ¹⁶ kani ali nọ yeni okpoho hụ eka: ali nọ shiapu onu, luefu mirin hụ Dragonu hụ gha onu hupuha. ¹⁷ Ya ize okpoho hụ nọ ban Dragonu hụ, o nọ pu, jenne d'a lusun umu okpoho hụ agha, ya wu umu a ndi hoduni; ndi hun e mesonme ihien ndi hụ Osolobue ku; ndi hun a shia ni Jesu eri; ndi hun e kwonkenme oku Jesu. ¹⁸ Dragonu hụ nọ turu enu ejan rị mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmeto

Eje-anu Ebuo Hu

¹ M nọ hụn eje-anụ ohu k'ọ gha ime ohimin pụla. Mpin iri le isi esa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu risonme elu mpin ndi hu. Efan ri ichen-ichen e kuto Osolobue risonme elu isi esa hu. ² Eje-anuni m hụn nọ ke Ubidon. Uku ali a nọ ke nke eje-anu w'a kpọ Bię. Onu a nọ ke nke Eworo.

Ya Dragon' nọ we iken e le ukpo-eze e ye eje-anu hu, tume e oken onye-okiki. ³ Isi eje-anu ahun ohu nọ ke isi anu we gbugu, kanị ebehu we gi gbu e a lagu. Ihię ri eje-anuni ehü a tikenmekę uwa ile enya—nke wu ni we ile hu e son e. ⁴ We ile nọ femę Dragonu hu makeni iya ye eje-anu hu iken ahun o gi ki okiki. We nozi fe eje-anu hu, a si, “Onye nọ ke eje-anu hu? Onye k'a saęka lusun e ogun?”

⁵ We ye eje-anu hu onu o gi a nyan isi, e kusunme aru. We nọ ye e oghere kpa iken orogbo ifon ebuo kwasị ogunai. ⁶ O nọ shiapu onu kutosonme Osolobue, e kuto efan a, e kuto ebe o bi—ya wu, e kuto ndi ile bi elu-igwee. ⁷ We nozi ni a lusun ndi-nsọ agha, meri we; e wezikwo we ebon ile le ndi ile le asusu ile le ani ile che okpuru e kima. ⁸ Ndi ile bi enu-uwa k'e fe e—ya wu onye owule we deleni efan a ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu we gbu ni we d'e gbe iyetu uwa.

⁹ Onye nwon ntin, ya n'ọ nu.

¹⁰ Onye owule Osolobue si ni we k'a nwunrun a, we k'a nwunrun a; onye owule Osolobue si ni we k'e gi opia-agma gbu e, we k'e gi opia-agma gbu e.

Onwan cho ndidi le okukwe eka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m nọ hụn eje-anu ozo hun gha ime-uwa pula. Mpin ebuo k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku ke Dragonu.

¹² Okiki Eje-anu hunni ri a ki wu nke eje-anu nke ibuzo, hun o ye e kidonn'e. O wa a ye uwa le ndi hun bi ime e olu ni we e fe eje-anu nke ibuzo hu—hun ebe we gi gbu e lagu.

¹³ O gisonme oken orun-atumenya a kpa iken; o meghode okun gha elu-igwee hidan id'enya ihian ile. ¹⁴ O nọ gi orun-atumenya ndini we ye e efe rundonni eje-anu nke ibuzo hu dufie ndi bi elu-uwa; o si we kpü ya wu eje-anu nke ibuzo—hun ahun we be opia-agma isi ohu gbu e—kanị o huzi nwan ndun. ¹⁵ We nọ nizi eje-anu hun-eboni saęka me ihien o me hun ihien ahun we kpü gi ri ndun, kunme umenren—ihien hu we gi udi eje-anu nke ibuzo hu kpü, nke wu ni ya wu ihien we kpü node kume oku; ya wu ihien node me we gbu ndi hu ile ju ni efeko w'a.

¹⁶ Eje-anu hun-eboni nozi me we ye ihian ile ahima eka-nni mobu ezimezi-ihun—ke ndi uku ke ndi nta, ke odafin ke ogbenye, ke igbon ke onye nwon enwen e— ¹⁷ nke wu ni onye owule we yeleni ahima hu a saęka non mobu re ihien owule. Ahima hu wu efan eje-anu ibuzo hu mobu ahima hun a nokin enya efan a.

¹⁸ Onwan cho amamihien: onye owule nwon nghota ya gi e gbako ahima eje-anu hu, makeni ahima ihian ro. Ahima hu wu isin kwasị ogun-mmęto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmęto

Nwa-ebulu Hu Le ndi Nke E

¹ E lezi m enya, m nọ hun Nwa-ebulu hu k'o turu elu Ugu Zayonu—ya le madu nnu ogun-mmęsato we deye efan a le efan Nedi e ezimezi-ihun we. ² M nọ nuzi olu gha enu-igwee bia. Oluni ri a han ke uzun oken-mirin ri e huni le uzun akpabo hankenmeni. Olu hu m nu rizi ke ebe ndi a kpọ ubo ri a kpọ ubo we. ³ Madu nnu ogun mmęsato ahun hu a bu ebu ohun ihun ukpo hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi hu. O nwonni onye ozo saęka munrun ebu hu wezuka madu nnu ogun-mmęsato hu we gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndin wu ndi hu gileni ikpoho meru enwen we; we wu ikennyę marinleni ikpoho. We son Nwa-ebulu hu ebe owule o jenkọ. Osolobue le Nwa-ebulu hu a ghaguo ime ihian ile gbari ndini nọke mkpuru-ibuzo. ⁵ Anutuni we ntü onu we; enwon we ntupo.

* **Isi Nke Mmęto:18** “666” ke w'a kpọ a Onu-ebo.

Ndi Mmọn-ozị Eto Hu

⁶ M nọzi hụn mmọn-ozị ọzọ hụn feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hụn o k'e zi ndi ile bi elu-uwaa—ya wu, ndi ali owule le ebon owule le ndi a su asusu owule le ndi owule.

⁷ O no gi oken olu si, “Tu ni egun Osolobue, onu e ye e ogho, makeni ogen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghẹe, fe ni Onye hūn ke enu-igwee le uwa le ohimin le isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmọn-ozị ọzọ, hūn me e ebuo, no fuha, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hūn me ndi ali ile ra manya a, manya a hūn zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hu

⁹ Mmọn-ozị ọzọ, hūn me we eto, no puha, gi oken olu yiko, “Onye owule hūn fe eje-anu hu le udi a we kpu, narin ahima a ezimezi-ihun mobu eka we, ¹⁰ jenko d'a razikwo manya hu zeni, manya iwe-le-onuma Osolobue, hūn we gburoleni—hūn we huye ime mkpu iwe-le-onuma a. We k'e gi okun le nsin-enya-anwun ye we eje-afunfun id'enya ndi mmọn-ozị ri nsọ le id'enya Nwa-ebulu hu. ¹¹ Enwunrun okun we gi ri e ye we eje-afunfun we k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jenrin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken arikonni ndi hu siko d'e fe eje-anu hu le ihien we kpu ke iya, uwe le onye owule narin ahima efan a.”

¹² Onwan cho ndidi eka ndi nsọ, ndi hūn e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M no nu olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jenne, ngozi jenko d'a rini ndi hūn k'a no ime Di-nwonni-enyi nwunhun!”

“Eghẹe, ndi we gozi agozi ke we wu nke-esi! We k'e zu iken orun we, makeni ihien we runpuha ri e son we!” Iya ke Mmọn-nsọ ku.

A Ghorị We Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m no lee enya, m no hūn orukpu ochan. Onye nodi ali elu orukpu hu no ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opi a gorini tuni w'a kpo Siku, hūn we gi a gho mkpuru hu a eka. ¹⁵ Mmọn-ozị ọzọ no gha ime Unọ-nsọ puha, gi oken olu hijenni onye hu nodi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorị mkpuru, ni ogen e ruguo w'e gi ghorị mkpuru, makeni mkpuru uwa mi a kachanringuo.” ¹⁶ Ya onye hu hūn nodi enu orukpu no fe opra-siku a ye elu uwa, ghorị mkpuru uwa mi.

¹⁷ Mmọn-ozị ọzọ no gha Ulo-nsọ hūn ri elu-igwee fuha, ya nwen gizikwo opra-siku tu-nko. ¹⁸ Ya Mmọn-ozị ọzọ no gha ukpo nchu-ejan puha. Onwan wu mmọn-ozị hūn hūn Osolobue we oku owule gbashari okun che okpuru e. O no weshi olu elu, hijenni mmọn-ozị hūn gi opra-siku tu-nko, si a, “Gi nwan opra-siku i tu-nko ghorị ohio-grepu hūn vaini uwa mi, makeni grepu e a changuo!” ¹⁹ Ya mmọn-ozị hūn no fe opra-siku a ye elu-uwaa, ghorị grepu ri uwa, tu a ye ebeku hi-ogbe hūn Osolobue no a gho si iwe-le-onuma a—ebeku o no a pinpuha manya grepu e. ²⁰ We no gha ime obodo hu pu, shi ebeku d'a pinpuha manya grepu hu. Edeke no gha ebahun we no a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien noko mai! isen kwasị ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpazuun Esa E D'e Bidon

¹ Ya m no hunzi oken ahunlele ọzọ pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tikenmeke enya: mmọn-ozị esa gi eje-afunfun esa! Eje-afunfun esani wu ndi ikpazuun. Uwe ke iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

² M no hūn ihien no ke ohimin ughegbe we gwagbama ya le okun, hunzi ndi hu meri eje-anu hu le ihien hu we kpu ke ya—le ahima nomba hu hūn a nokin enya efan a. Ndin

wę turu mkpęnręn ohimin ughegbe hụ. Wę gisonmę ụbọ Osolobue ye wę. ³ Wę hụ a bu ẹbụ odibo Osolobue wụ Mozizi lę ẹbụ Nwa-ebulu hụ,

“Euu Chuku Nna,
Onye hụn nwon ikęn ile!
Y'e mekẹ okęn ihien lę ihien a tų ęnya!
Euu, Eze anị ile lę agbọ ile!
Iri-ọchan lę ezioku kę i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,
onye k'a sị n'ọ tųkọ egun i,
n'ọ jakọ ẹfan i mma?

Iyụ sụọ rị nsọ.
Alị ile k'a bịa d'e fe i,
makęni y'a hangụọ ẹnẹn
hụn ghosị n'ị rị-ọchan.”

⁵ Onwan e meguu, m nọ hụn Ulo-nsọ (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, wę nọ e fe ofufe) hụn rị elu-igwee. Wę gunpu a agunpu. ⁶ Ndi mmon-ozị ęsa hụ gi eje-afunfun ęsa hụ nọ gha ime Ulo-nsọ puha. Wę yisonmę ękwa line nwnni, hụn rị e gbukeni. Wę ile gisonmę ihien goru kęnhunmę obi wę.

⁷ Imę ihien ęnọ hụ rị ndun, ohu nọ ye mmon-ozị ęsa hụ afere ęsa wę gi goru memę. Ihien jun afere ndi hụ wụ iwe-le-onuma Osolobue, Onye hụ rị ndun jęrin ejen. ⁸ ęnwunrun gha ogho Osolobue lę ikęn ę a lofuhu nọ jun unon-nsọ hụ; o nwonzini onye saęka banye Ulo-nsọ hụ d'e ru ni eje-afunfun ęsa hụ mmon-ozị ęsa hụ gi e bi.

Isi Nke Mmisen

Eje-afunfun Esa Ikpazuun!

¹ Ya m nọ nų kę okęn olu gha Ulo-nsọ gwa ndi mmon-ozị ęsa hụ oku, sị wę, “D'e hu ni iwe-le-onuma Osolobue rị ime afere ęsanị kpu elu-ụwa.”

Etę Hụn E Shinni, A Turu!

² Ya mmon-ozị ibuzọ nọ jęn d'e hu ihien rị ime afere a ye enu-ụwa, eje-ete hụn e shinni, hụn a turunị, nọ jun ndi hụ ęhụ, ndi ahun bu ahima eje-anu hụ lę ndi hụ fee ihien wę kpu kę ịya.

Ihien Ile Rị Ohimin A Nwunhụn!

³ Mmon-ozị nke ẹbuo nọ hu ihien rị ime afere a ye ime ohimin, mirin rị ime ohimin nọ rị kę edeke onye nwunni. Ihien owule rị ndun ime ohimin nọ nwunhụn.

Iyi Lę Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴ Mmon-ozị nke eto e hu ihien rị ime afere a ye ime iyi lę isi-mirin risonmę ụwa, wę nọ henrin edeke.

Osolobue Rị E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M nọ nų kę mmon-ozị mirin ile rị ęka a sị,
“Euu Onye-nsọ,
onye hụn rị kikenni, hụn rịzikwo mbu.
Ezigbo ẹnẹn kę y'a han!
Y'a haịn
i gi e yesonmę wę afunfun ndini.

⁶ Makęni e gbuguọ wę
ndi-nsọ lę ndi-amuma,
y'e yeguọ wę edeke ra!
Ihien wę cho
kę wę rị nwan a hụn!”

⁷ M nọ nụ ke ukpo nchụ-ẹjan shiari, si,
 “Egheę, Osolobue wu Di-nwonn-ęnyi,
 Onye nwon iken ile,
 ikpe i ma we hu mma,
 ezigbo enen ke y'a han!”

Anwun E D'a Magbu We!

⁸ Mmon-ozu nke eno no hu ihien ri ime afere a kpu ęnya-anwun, gi e me anwun ma ihian oda-oda. ⁹ O make nmeke we—kani, hun nke w'e gi gbewoto, mebehi njo, we no kpoma Osolobue hun ri e zihę afunfun ndini we iyi. E yeni w'e ogho.

Ishi E Kpumę We!

¹⁰ Mmon-ozu nke isen no hu ihien ri ime afere a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-eze eje-anu hu no gba ishi, we no tamade ire we * make oken-ufu we ri ime e; ¹¹ we no kpoma Chuku ri elu-igwee iyi make ufu le ete ri we ehü—egbehutonę we obi mebehi eje-ihien ndi we ri e me.

Iyi Yufretis' A Tahę, Henrin Uwaya!

¹² Mmon-ozu nke isin e hu ihien ri ime afere a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin e no tahę, gi beyeni ndi-nze jenko d'a gha azuun owuwa-ęnya-anwun bia uzọ.

Eje-mmön Eto Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³ M no hun eje-mmön eto risonme ke ewo ke we gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, le onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴ Ndinę wu eje-mmön ndi a runsonme orun-atumenya ri ichen-ichen, uwe e jen d'a kpo gbama ndi-nze ile ri uwa make agha we jenko d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon iken ile.

¹⁵ (Jesu si, “Lee e! M jenko d'a bia idumuzi nọke ohin. Ngozi jenko d'a rini onye owule k'a munrun ęnya, e che, amamgbe w'a tonarin a ekwa a, amamgbe o gba otọ a ghahunme, a hun we ihien ifenren e”!)

¹⁶ Eje-mmön eto hu no kpokwama ndi-nze, we ile no zu ebęhu w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu ke w'a kpo a onu Hibrut.

Ali-omahihie Jögbu Enwen E!

¹⁷ Mmon-ozu nke esa e hu ihien ri ime afere a ye ime ufere, oken olu no gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si,
 “O guguo!”

¹⁸ Amuma no besonme, mirin no densonme, akpabo no hansonme, ali no mahihie oda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; o mahihiekenmeke! ¹⁹ Obodo uku hu no kebe uzọ eto; obodo shia efọ hun risonme ali ile no tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, o no we mkpu-manyia iwe-le-onuma a ye e ra. ²⁰ Ali ile mirin nohunme e fopu; ahunzikwonę we ugu owule. ²¹ Eregede ekwan-igwee nyinhan ke ekpa simenti hu a gha elu igwere a dankwası ihian—d'e ru ni a buma we Osolobue onu make afunfun hun ekwan-igwee hu ri a dannę ri e buhe ni we. Afunfun hu a jokęnmeke njo!

Isi Nke Mmęsa

Okęn Igbaraja Hu Le Eje-anu Hu

¹ Ya mmön-ozu ohu ime we esa hu gi afere no bia d'e kunrun m, si m, “Bia, ni m ghosi i ikpe-omuma le afunfun jenko d'a rini oken igbaraja hu hun nodi ali enu iyi bu oda; ² oken igbaraja hu ya le ndi-nze uwa wi me mgba, hun mgba a we me tugbariguu ndi bi elu-uwa leke manya.” ³ Ya mmön-ozu hu no buru m ime mmön shi ime atu, m no hun okpoho

* **Isi Nke Mmisin:10** “tama nkwenren-eze” † **Isi Nke Mmisin:16** Ikpochanrin a, “Ha-magidonu” ro, hun wu “Ugu Magidonu”.

nọdị anị elu eje-anụ e nwun ufie-ufie. Wę dejun eje-anụ hụ ęfan ichęn-ichęn hụn e kuto Osolobue ęhụ. Isi ęsa lę mpịn iri kę eje-anụ hụ nwe.

⁴ Okpoho hụ yi ęwuru nanran ọda-ọda hụn e nwun ufie-rọnị, ufie-rọnị lę ufie-ufie. O yi ihien-mma rị ichęn-ichęn: kę goru kę ejije lę ihien-mma ndi ọzọ—kę ihien mma wę gi ọmuma hụn a kọnị męmę. O gizi mkpu wę gi goru męmę ęka. Ihien runi lę ihien ru unyin ya lę igbaraja wị jun mkpu hụ. ⁵ O nwe ęfan wę de ye ezimezi-ihun ę. Alị ęfan ahun e mike. ęfan hụ wu:

“Babilon' Uku, Nne Ndi-igbaraja Lę Ihien Ile Runi Ri Imę Uwa.”

⁶ M nọ hụn a ni ędeke okpoho hụ ra, ędeke ndi-nsọ lę ndi wę gbu make ęri wę shia ni Jizosi, rị a tu a kę manya.

Ogen m gi hūn a, ọ tųkenmę m ęnya!

⁷ Kani, mmọn-ozu hū nọ si m, “K'ọ rị a tųni i ęnya? M k'a kowa n'i ihien okpohoni lę eje-anu isi ęsa lę mpịn iri hū bu n'ę wu.

⁸ Eje-anu hū i hūn te rị arị mbu, bu ọ rizi a nwan—kani, o d'a gha ime eje-mgbugbu hū migbu enwen ę puha. Ọ puhaguu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodu enu-uwu—ndi ahun ile wę deyeleni ęfan wę ime ęhuhuo nke ndun ni Osolobue d'e gbe iyetọ uwa—k'e gi hūn kę eje-anu hū puhazi, o k'a tu wę ęnya, makeni o te rị arị, bu ọ rizi a nwan, kani ọ lalazi alala.

⁹ Onwan cho amamihien lę nghota.

Isi ęsa hū wu ugu ęsa okpoho hū nọdị elu wę; wę wuzikwo ndi-nze ęsa. ¹⁰ Imę ndi-nze ęsa hū, isen a danguo; ohu rị nwan a ki; ọzọ rị n'a e ke bia. Kani, ọ bia, ọ k'a tohu ękere suo.

¹¹ O mę nke eje-anu hū hūn rị mbu bu ọ rizi a nwan, iya wu eze hūn k'e mę wę ndi-nze ęsatọ, bu onye ohu ime wę ęsa ro—makeni o k'a kizi. Kani, ogen o k'e gi fuhazi, ọ k'a lazikwo ntikpo.

¹² Mpịn iri hū i hūn wu ndi-nze iri hūn wę keleni kin eze. Kani wę k'e kin wę eze, a ki wę ękere suo, mgbahunmę okuloku ohu, uwe lę eje-anu hū. ¹³ Ihien ohu kę wę iri bu obi—wę iri k'e kwerigbama, we okiki wę ye eje-anu hū n'ọ kima. ¹⁴ Wę k'a lusun Nwa-ebulu hū agha, kani, Nwa-ebulu hū k'e meri wę, makeni iya wu Nna ndi-nna lę Eze ndi-nze, makeni ndi ya lę wę wị wuzikwo ndi *Chuku* kpo, ndi ọ hori ahori, ndi wę gi e don ęnya.”

¹⁵ Mmọn-ozu hū nọzi si m, “Mirin ndi hū i hūn, hūn igbaraja hū nọdị alị elu wę wu ndi rị ichęn-ichęn, igunrun ihian rị ichęn-ichęn, alị rị ichęn-ichęn lę asusu rị ichęn-ichęn.”

¹⁶ “Nke mpịn iri hū i hūn, ize igbaraja hū k'a ban uwe lę eje-anu hū; wę k'e ti ę iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a otọ, ripu uru-ęhu a, kpo a okun. ¹⁷ Makeni, Osolobue e buguo ihien ọ cho n'ọ mę che wę ime obi, keni wę mę ę, ghahani ikwerigbama wechanrin anị-eze wę lę okiki wę ye eje-anu kima, d'e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin.”

¹⁸ “Nke Okpoho hū i hūn, iya wu obodo uku hū hūn a kichanrin ndi-nze rị uwa.”

Isi Nke Mmęsatọ

Babilon' A Daan!

¹ Onwan e meguu, m nọ hūn mmọn-ozu ọzọ k'ọ gha elu-igwee hidanla. Mmọn-ozu hū nwon iken o gi e mę ihien bu ọda; ọ banhan, uwa ile nọ nwun make ogho rị a ęhu hūn rị e ti kę ukpe. ² Ọ nọ gi oken olu si,

“Ọ danguo! Babilonu uku a danguo! Ọ wuruole ebe eje-mmọn rị ichęn-ichęn bi; ebe mmọn owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hūn e ze ize bi].

³ Makeni, ndi anị ile a raole manya a; ọ tugbuguo wę—many a hūn wu ughere lę ihien-olila-ęnya. Ndi-nze rị uwa e meguo mgba a. Ndi-afia uwa e giguo aku-le-uba a gha obibi ęhu-ufu lę eje-obibi ę henrinsonmę ndi-idadin.”

⁴ Ya m nọ nu kę olu ọzọ gha elu-igwee si,

“Ndi nke m, gha ni ime ę puha, amangbe unu e bu ęka che ime njo a, amangbe unu e son ę narin afunfun rini n'a; ⁵ makeni, enumenu njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

⁶ “Mẹ ẹ ihien o mẹ ndi-ozo! Mewari a ya uto ebuo! Gbaye ẹ manya k'o don gbaye ndi ozo—y'a gbayedẹ ẹ ya uto ebuo! ⁷ Ye ẹ afunfun le ekwan hun han ke ogho o ye enwen ẹ le obibi ehufu-ufu o bi.

Ebe o mẹ ni o si enwen ẹ, ‘Mme ri a ki, mme wu eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ ⁸ Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi enya-anwun akp'ohin ohu biachanrin—ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpo a okun. Eghẹ, make ni Chuku-Nna, hun ri a ma a ikpe wu diken.”

⁹ Ndi-nze ri uwa hun meguu mgba a, son ẹ bi obibi ehufu-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogon w'e gi hun enwunrun okun we kpo a. ¹⁰ Egun afunfun o ri ime ẹ aniko we nokunme ẹ. We k'e turu ebe teni, a si,

“Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hu-o!

Obodo uku wu Babilonu!

Afunfun we ye ẹ e gi ekere ogon suo,

mgbahunme okuloku ohu,

biachanrin!”

¹¹ Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, make ni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we—¹² goru, ola (siva), ejije le ihien-mma ndi ozo le omuma ndi akoni w'a cho a cho we gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanranni, ekwa Siki le ekwa ufi; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile ri ichen-ichen we gi aivi wu eze-enyi meme; udi ihien owule we gi osisi sitron hun a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu meme; ¹³ sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi le maa le Frankisensi; manya, uden-olivu, oka we gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le umendun ihian.

¹⁴ Ndi-afia hu k'a si a,

“Thien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo i! Thien ile ehufu gi e fu i le ogho i ile e hunahinguo i! Y'a hunkozi we jenin ejen!”

¹⁵ Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o ri ime ẹ aniko we nokunme ẹ—we k'a kwan ekwan, e goo, a si,

¹⁶ “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ekwa line nanranni le ekwa popu nanranni le ekwa ufi, hun yi ihien-mma nanranni jun ehufu—ke goru ke ejije le ihien mma ndi ozo we gi omuma a koni meme! ¹⁷ Aku-le-uba hu ile e giguwo nwan ekere ogon suo, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—ogon we gi hun enwunrun we gi kpo a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

¹⁹ A buo we uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Ledo Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-le-uba a hi odafin! E gi we nwan ekere ogon, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰ Euu elu-igwee, ghoghoma n'o dangwo! Unu ndi-nsa le ndi-osi pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni n'o dangwo! Make ni, Osolobue e giguwo ufiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mmom-osi ohu kin-akwanran oda-oda no buru olo hi-ogbe, tu a ye ime ohimin, si,

“Enina ke we jenko d'e gi gi eka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozi w'a!”

²² “Anukozi we olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i;

ahunkozi we onye orun-nka owule ime i;

anukozi we ukwere olo ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozi ime i;

anukozi we olu ighoghoo ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e mę makeņi ndi-afia i gi ndi-uku uwa wę wu wiwi ihien, o k'e mę makeņi y'e gigo eje-iken i mę ndi ali ile ke i mę wę, dufiechanrin wę.

²⁴ Eka a ke wę nozi hun edeke ndi-amuma le ndi-nso le ndi ile wę gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmitenei

A Ghoghoma We Elu-igwee

¹ Onwan e megwu, m no nu oken uzun ime elu-igwee, hun no ke olu igunrun hi-ogbe; wę hu a si, “Ija-mma ya rin Osolobue! Nzuopuha le ogho le icken wu nke Osolobue enyi!—

² makeņi ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O magwo oken igbaraja hu ikpe, igbaraja hu gi ughere e meru uwa. Osolobue e yegwo a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwari a ihien o mę wę.” ³ Wę no sizi, “Ija-mma ya rin Osolobue! Enwunrun okun wę kpọ igbaraja ahun hu a loshi enu jenrin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasị ogun hu le ihien eno hu ri ndun no dan ali, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hu, si, “Isee! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu no gha ukpo hu si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e —ke ndi uku ke ndi nta!”

⁶ Ya m no nu oken olu hun no ke olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hu ri a si,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Makeņi Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe icken ile, ri a ki!

⁷ Ni enyi ghoghoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme e ogho, makeņi agbamehuhuo Nwa-ebulu hu e rugwo; nwa-agbo o k'a lu a kwademegwo enwen e.

⁸ A nigwo wę nwa-agbo hu yiri ekwa line nanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru”—makeņi ekwa line hu ri a ghosi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmon-ozu hu no si m detu onwan:

“Ngozi a rikakwo ni ndi hu wę kpọ oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hu.”

O nozi si m, “Ihienni wu oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m no dan ali uku a, keni m fe e, kanu o no si m, “Emekwole a! M wuhu odibo rike yu le umune i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Makeņi, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku.”

Onye Hun Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m no hun ke elu-igwee kpupu, a hun m eshin ochan ebegu; efan onye ri e nyinn'e wu “Onye-we-gi-don-enya le Ezioku.”

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

¹² Enya a hu e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oda ri a isi. O nwonzikwo efan wę de ede hun o mę ni o nwonni onye marin n'a wezuka ya le enwen e. ¹³ O yi ewuru wę yoye ime edeke. Efan wę gi marin a wu Oku Osolobue. ¹⁴ Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru wę wu ezigbo line ochan, hun nwonleni nkaru. ¹⁵ Opija-agma tuni gha a onu suepuha, hun o jenko d'e gi meri ndi ali ile. O jenko d'e gi okpo-igwe ki wę. O k'a zokpukpo wę ke ihian don a zo akpuru vaini: ebegu Onye ahun nwon icken ile wu Osolobue no a ghosi oken iwe-le-onuma-a k'o k'a no zo wę. ¹⁶ Nzere wę deye elu ewuru e le ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze le Nna ndi-nna.”

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Le Onye Amuma-ntu Hu

¹⁷ Ya m no hun mmom-ozu ohu k'o turu enya-anwun, o no gi oken olu kpọ nnunu ile e fe elu-igwere oku, si wę, “Bia ni-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpọ-o! ¹⁸ D'e ri

* **Isi Nke Mmitenei:4** “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

ni anu ndi-nze le ndi-ndu-agma uku le ndi-uku; anu eshin le ndi te ri e nyinni we; anu ihian ile—ke ndi nwon enwen we-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!”

¹⁹ M no nwan hun eje-anu hu le ndi-nze uwa le ndi-agma we ebe we gbakikome ni we d'a luson onye hun ri e nyin eshin hu le ndi-agma a ogun. ²⁰ Kani we no nwundon eje-anu hu, ya le onye amuma-ntu ahun te ri a rundon ni eje-anu hu orun-atumenya—hun gi orun-atumenya ndi hu dufie ndi hun narin ahima eje-anu hu le ndi hun fe ihien we gi udi a kpu. We no tu we ebuo ebe we ri ndun ye ime omi ahun okun ri, hun okun a gi nsin-nya-anwun a dun. ²¹ We no gi opia-agma onye hun ri e nyin eshin ochan gbupu ndi hoduni—opia-agma hu gha onu a apuha; nnunu ile no gi anu we rijunchanrin efo, righafe oken.

Isi Nke Oḡun

Ahua Oḡun-iri Kwasi Nnuna Hu

¹ Ya m no hun mmon-ozu ohu k'o gha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hu migbu enwen e le egan hi-ogbe. ² O no nwundon dragonu hu, agwo mbu-mbu hu wu Ekwensu, hun wuzikwo Setani, ken e egbon jenko d'a to ahua ogun-iri kwasi nnuna, hun wu ahua nnu-uku; ³ o no tu a ye ime eje-mgbugbu hu migbu enwen e, kpo kin eje-mgbugbu hu, fidon e—amangbe o dufiezi ndi ani ri ichen-ichen. We k'e donme e ebuhu d'e ru ni ahua ogun-iri kwasi nnuna hu e zu. Ohun meguu, we k'a hatuziriri a ekere ogen.

⁴ Ya m no hunsonme ukpo-eze; we no tume ndi hun nodisonme ani enu we ndi k'a han enen. M no hunzikwo ume-ndun ndi hu we gi ifiri eri we shia ni Jizosi le ifiri oku Osolobue befu isi. Ndinu ju ni efeko we eje-anu hu mobu ihien hu we gi udi a kpu, juzi ni anarinko we ahima eje-anu hu ezimezi-ihun we mobu eka we. We no nwan gha onwun lihi, rizi ndun, son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasi nnuna hu, ahua nnu-uku. ⁵ (Ndi ozo nwunni aghani onwun lihi d'e ru mgbe ahua ogun-iri kwasi nnuna ahun gi zuguu.) Onwan wu igha-onwun-lihi nke ibuzo.

⁶ Onye we gozi agozi le onye ri nso ke onye owule k'a ri ndi k'a gha onwun lihi nke ibuzoni wu. Onwun nke ebuo enwon iken ebe ndini ri—anwunko we onwun nke ebuo. Kama, we k'a wu ndi nchu-ejan Osolobue le Kraisti. We k'e son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasi nnuna.

Nke Ekwensu A Guu!

⁷ Ahua ogun-iri kwasi nnuna hu zuguu, a topu we Ekwensu, gha ime ngan o ri wepuha a. ⁸ O k'a pu d'e dufie ani ndi risonme ebamin-enon uwa, Gogu le Magogu ke w'a kpo we. O k'e wegama we d'a lu agha. E bukenmeka we oda: we no ke ejan ri ohimin. ⁹ We no ghakwori ebe we ri fetu ali ichen-ichen ri elu-*uwa** bia d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue ri (ago we) le obodo ahun ri Osolobue obi; kani, okun no gha enu-igwee hidan, bu we ile ri.

¹⁰ We no tu Ekwensu hun dufieni we ye omi okun le nsin-nya-anwun hu—ebuhu eje-anu hu le onye amuma-ntu hu ri. We k'e ye we afunfun uhinhin le efinnai jennin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpazuun

¹¹ Ya m no hun ukpo ochan ohu hi-ogbe le onye hun nodi ali elu e. Uwa le elu-igwere no gha ebe o ri gbafu, o nwonzini ebe we k'a nodi. ¹² M no hun ndi nwunni ke we turu ihun ukpo-eze hu—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusonme we ehuhuo bu oda; ya we nozi kpupu ehuhuo ozo, hun wu ekukwo nke ndun. We no gi ihien onye-onye me kin ndi hun nwunni ikpe—ke we don detosonme we ime ehuhuo ndi hu.

¹³ Ohimin no wepuha ndi-nwunni ri ime e, Onwun le Ali-mmom no wepuhazikwo ndi-nwunni ri ime we. We no gi ihien onye-onye me kin e ikpe.

¹⁴ Ya we no tu Onwun le Ali-mmom ye ime omi-okun hu.

* **Isi Nke Oḡun:9** ledela Habakoku 1.6

Ọmị ọkunnị wụ ọnwun nke ẹbuo. ¹⁵ Onye ọwule wẹ hunleni ẹfan a ime ẹkukwo nke ndun, a tu wẹ onye hu ye ime ọmị-okun hu.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-owa Ohun

¹ Ya m nọ hun elu-igwee ohun le enu-owa ohun, makeni elu-igwee ibuzo le elu-owa ibuzo a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

² M nọ hun obodo-nsọ hu, Jerusalem' ohun hu, k'o gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihę e. O ri ke nwa-agboo wẹ choguu mma, hun ri e che di e. ³ M nọ nu oken olu gha ebe ukpo-eze hu ri a si,

“Lee e, ebe-obibi Osolobue a biaguo ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun wẹ. Wẹ k'e fee e ni uwe wu ndi nke e; [Osolobue k'e me wẹ ni ya wu Osolobue wẹ]—Osolobue le enwen e k'a noyeni wẹ. ⁴ O k'e finchanpuchanrin wẹ enya-mirin owule ri wẹ enya. Onwun arikozi; ke ihien enya-mirin ke ekwan ke ufu arikozi—makeni ihien akan a ghafeguo.”

⁵ Onye hu nodi ani elu ukpo-eze hu nọ si,

“Lee e! M ri e kedonzi ihien ile!”

O nọ sizi, “Detu ihienni, makeni oku ndini wu ezioku le oku furu wẹ gi e don enya.”

⁶ Ya o nọ si m, “O meguo! Mmę wu Ibuso le Ikpazuun, Mbidon le Ogugu. Onye owule egun-mirin ri a gun, m k'a gha isi-mirin hu mirin e ye ndun gha e hupuha ye e mirin ofe.

⁷ Ndi hun merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue wẹ, a wuru wẹ umu m.

⁸ Kani, nke ndi a tu egun le ndi-kwerileni le ndi runi; ndi-izighe le ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin le ndi gi iken eje-mmön a run; ndi a rua mmön le ndi-ntu ile—wẹ ile shiko d'a ri ime omi okun le nsin-enya-anwun hu, hun wu onwun nke ẹbuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmön-ozu ohu ime wẹ esa hu te bu afere afunfun ikpazuun esa nọ bia d'a si m, “Bia, m k'a ghosi i onye hu ya le Nwa-ebulu hu jenkọ d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hu.” ¹⁰ O nọ buru m ime-mmön shi enu ugu ohu, oken-ugu, hun jen elu oda-oda; o nọ ghosi m obodo-nsọ hu wu Jerusalem k'o gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihę e. ¹¹ Ogho Osolobue ri a ehü, o hu e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jaspas; o hu e nwun zai. ¹² Mgbon e hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmębuo k'o nwe; mmön-ozu ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hu. Wẹ deye ẹfan ikpunulo mmębuo ri Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hu. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme e ebamin eno—eto ri ibeka owuwa-enya-anwun, eto ri ibeka ugu, eto ri ibeka ndidan-mirin, eto ri ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon ani hu nwön omuma mmębuo gin'e noke iyeto. Wẹ deyesonme ẹfan ndi-ozu pu-ichen mmębuo Nwa-ebulu hu enu wẹ.

¹⁵ Mmön-ozu hu gwa m oku gi mkpinsin goru wẹ gi a ma ihien, hun o k'e gi ma obodo hu le onu-mgbon ndi rin'a le mgbon e. ¹⁶ Obodo hu nwe azuun eno. Azuun eno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'o shiahan.

O nọ gi mkpinsin a ma obodo hu. *stadiön* nnu-uku mmębuo ro (ya wu ihien noke maili ogun-mmitenei kwasị nnu-eto). K'o suehan le k'o shiahan le k'o jehan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma ke mgbon e shiahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmębuo-uzo-mmębuo (kubiti eno kwasị ogun-esa) k'o wu—ke ihian don a ma ihien. Ihien mmön-ozu hu gi ma a hanhu ke hun ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspas ke wẹ gi tun mgbon hu; goru wẹ gwagbamalenı ya le ihien owule ke wẹ gi tun obodo hu; o nwun zai ke ughegbe.

¹⁹ Wẹ gi udi ihien-mma ile ri ichen-ichen ri mkpa chosonme omuma ndi hu gi mgbon hu noke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jaspas; hun me e ẹbuo wu Safe; hun me wẹ eto wu ageti.

Hun me we eno wu emaradi; ²⁰ hun me we isen wu onisi; hun me we isin wu kaneliani. Hun me we esa wu kraisolaiti; hun me we esato wu berilu; hun me we itenei wu topazi. Hun me we iri wu kraiosopresi; hun me we mmanai wu jasinti; hun me we mmebuo wu ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hun we gi tusonme onu-mgbon mmebuo hu risonme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime we wu ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hu w'a cho acho we gi a cho ihien mma. Goru we gwaleni ke we gi mememe uzọ uwaya-kani hun ri ime obodo hu: o nwunchanrin zai ke ughegbe!

²² Ahunni m uno-nsọ owule ime obodo hu—makeni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi, Onye hun nwon iken ile, le Nwa-ebulu hu wu Ulo-nsọ obodo hu. ²³ Obodo hu achodeni enya-anwun mobu ifon hun k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hu wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hu ke ndi ani ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho we ime Obodo hu.

²⁵ Agunmakọ we onu-mgbon obodo hu ebe eki ri elu, bu uhinhin ariko ebefu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ We k'e webanhan ogho ali ichen-ichen le aku-le-uba we ime e. ²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hun e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya le ntu wi k'a banyen'e. Ndi we de efan we ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu, uwe suo k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

Iyi Hu Hun Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmon-ozu hu no ghosi m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hu hula; o nwun zai ke ughegbe. ² O hukọ ahanmahan uzọ uwaya-kani ri ime obodo hu. Osi ahun hun e ye ndun risonme iyi hu azuunni le azuunni. Osi hu a mi udi mkpuru mmebuo ahua. Ifon-ifon ke o gi a mi mkpuru. We gi ehuhuo a a zuo ndi ani ile oria.

³ Ahunkozi we ihien we bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue le Nwa-ebulu hu k'a ri ime e, ndi-idibo e k'a ri e fe e. ⁴ We k'a gha a hun ihun e; efan a k'a ri we ezimezi-ihun.

⁵ Ohiji agbakozu; achokozu we ukpe-eka mobu ukpe enya-anwun w'e gi legha uzọ, makeni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi jenko d'a wu ukpe we. We k'a ki jennrin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmon-ozu hu no si m, “Oku ndini wu ezioku, we furu w'e gi don enya—makeni Onye-nwonni-enyi, Chuku hun a gwa mmon ri ime ndi-amuma ihien hu ndi-amuma e ku, iya zihę nwan mmon-ozu e d'a ghosi ndi-idibo e ihien ndi hun o meni we k'e meriri egwa.”

⁷ Jesu si,

“Lee e, m lala egwa!

Ngosi rini onye k'e me

ihien amuma ri ime ehuhoni ku!”

⁸ Mme wu Jonu, mme gi ntin m nu ihien ndini, gi enya hun we. Ogen m gi nuguu we, hunguu we, m no dannu mmon-ozu hu ghosi ni m we ali—ni m fe e. ⁹ Kani o si m, “Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu le umune i ndi-amuma le ndi hun e mesonme ihien ndi hu ehuhoni ku. Fee Osolobue!”

¹⁰ O nozi si m, “Ezumele ihien ndi we ku ime amuma ri ehuhoni, makeni, ogen we k'e gi me ri nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye ri ochan ya risonme; onye ri nsọ ya risonme.”

¹² Jesu si, “Gon ni ntin, m lala egwa! Ugwo-orun m jenko a ku ri m eka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mme wu Afa le Omega, Ibuo le Ikpazuun, Mbidon le Ogugu.”

¹⁴ Ngosi rini ndi hu k'a su ekwa we, keni we ni we d'e ri mkpuru osi ahun e ye ndun, keni we ni we gha onu-mgbon hu banye ime obodo hu. ¹⁵ Makeni, ndi hu e bi ke nkite, ndi

a ru-a-mmọn, ndi e bu nshi le ndi gi iken eje-mmọn a run, ndi-ugherẹ, ndi-izighe, ndi a ru-a mmọn le onye owule ntụ a sọ le onye owule e me ihien ya le ntụ wi abanyeko obodo hu.

¹⁶ “Mme wu Jesu zi mmọn-ozị m ozini d'e zi unu, keni o rusonme uka ichen-ichen aka. Mme wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehụ Defidi puha. Mme wu kokise utuntun hu hun e keni.”

¹⁷ Mmọn-nsọ le okpoho hu 'ya le Jesu jenkọ d'a gba ehuhuo ri a si,
“Bia!”

Onye owule hun nuni ya sizi,

“Bia!”

Onye owule egun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M ri a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma ri ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu we ku oku we ime ehuhoni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nsọ hu we kusonme oku we ime ehuhoni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, si,
“Eghee, m lala egwa!”

Isee! Onye-nwonna-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.